

Kornelija Funke
SRCE OD MASTILA,

prvi deo trilogije *Svet od mastila*

avada & neuromancer

Naslov originala
Cornelia Funke
"Tintenherz"

Text copyright © Cecilie Dressler Verlag GmbH&Co. KG,
Hamburg 2003

Copyright © 2009 za Srbiju i Crnu Goru Čarobna knjiga

Illustrations copyright © Cornelia Funke
Copyright © za Srbiju i Crnu Goru Čarobna knjiga

Cover art copyright:
Inkheart © 2003 Carol Lawson

ISBN 978-86-7702-079-8

Čarobna knjiga
Beograd 2009.

Kornelija Funke

SRCE OD MASTILA

PRVA KNJIGA TRILOGIJE
SVET OD MASTILA

Prevod
Lana Kabić

Čarobna
knjiga

Ani,
koja je čak odložila *Gospodara prstenova*
da bi pročitala ovu knjigu.
(Da li je moguće zahtevati više od ćerke?)

I za Elinor,
koja mi je pozajmila svoje ime,
iako ga nisam upotrebila
za elfovsku kraljicu.

Evo jedne, evo jedne,
evo jedne reči,
stigla je kroz noć,
htela je da svetli, htela je da svetli.

Prah.
Prah, prah,
noć.

Paul Celan, *Sužnjavanje*

Stranac u noći

Mesec je zaigrao u oku drvenog konjića i u oku miša kada ih je Toli izvukao ispod jastuka da ih vidi. Čuli su se otkucaji sata, i u tišini mu se činilo da čuje sićušna bosa stopala kako trče po podu, a zatim kikotanje i šapat, i nekakav zvuk, kao da neko okreće stranice nekakve velike knjige.

Lusi M. Boston, *Deca Grin Nova*

Te noći je padala kiša, sitna, šaputava. Još bi godinama posle toga Megi samo zatvorila oči i već bi začula isti zvuk, kao kad neko sićušnim prstima udara po prozoru. Negde u mraku lajao je pas, i Megi nije mogla da zaspi, koliko god da se okretala sa jedne strane na drugu.

Pod jastukom joj je bila knjiga koju je čitala. Korice su joj pritiskale uvo, kao da je knjiga htela ponovo da je namami među svoje stranice. „O, mora da je veoma udobno držati nešto tako ćoškasto i tvrdo pod glavom“, rekao joj je otac kada joj je prvi put našao knjigu pod jastukom. „Priznaj da ti noću šapuće svoje priče na uvce.“

„Ponekad!“, odgovorila je Megi. „Ali to funkcioniše samo kod dece.“ Zbog toga ju je Mo uštinuo za nos. Mo. Megi je oca oduvek tako zvala.

Te noći - u kojoj je toliko toga počelo i u kojoj se toliko toga promenilo za sva vremena - Megi je imala jednu od svojih omiljenih knjiga pod jastukom, i pošto joj kiša nije dala da zaspi, uspravila se u krevetu, protrljala oči da otera umor i izvukla knjigu. Kada ju je otvorila, stranice su zašuštale obećavajući. Megi je smatrala da taj prvi šapat kod svake knjige

zvuči drugačije, u zavisnosti od toga da li unapred zna šta će joj knjiga ispričati. Ali sada je trebalo prvo naći svetlo. U fioci noćnog stočića bila je sakrila kutiju sa šibicama. Mo joj je branio da noću pali sveće. Nije hteo vatru u kući. „Vatra jede knjige“, govorio bi, ali ona je, na kraju krajeva, imala dvanaest godina, i mogla je da pazi na dva-tri plamena sveća. Megi je obožavala da čita uz svetlost sveća. Na prozoru su stajala tri svećnjaka i tri lampe. Upravo je držala upaljenu šibicu prinoseći je jednom od crnih fitilja kad je začula korake napolju. Uplašeno je ugasila šibicu - o, kako će se kasnije dugo sećati svega! - približila se prozoru vlažnom od kiše i pogledala napolje. Tada ga je ugledala.

Mrak je bio bled od kiše, a stranac napolju tek nešto malo jasniji od senke. Megi je jedino jasno mogla da mu vidi lice. Kosa mu se bila zalepila za mokro čelo. Kapi kiše slivale su se sa njega, ali on na to nije obraćao pažnju. Stajao je tamo nepomično, prekrštenih ruku, kao da na taj način želi makar malo da se zagreje. I gledao je u njihovu kuću.

Moram da probudim Moa!, mislila je Megi. Ali ostala je da sedi, dok joj je srce lupalo, i kroz prozor je gledala u noć, kao da ju je taj stranac zarazio svojom ukočenošću. Iznenada je okrenuo glavu i Megi se učinilo da ju je pogledao pravo u oči. Skočila je sa kreveta takvom brzinom da joj je otvorena knjiga pala na pod. Bosa je istrčala iz sobe, napolje, u mračan hodnik. U staroj kući bilo je hladno iako je već bio kraj maja.

U Moovoj sobi još je gorelo svetlo. Često je ostajao budan do kasno u noć, i čitao. Ljubav prema knjigama Megi je nasledila od njega. Kada bi je usred noći probudio ružan san, dotrčala bi kod njega i ništa je ne bi bolje uspavalo od njegovog mirnog disanja i zvuka okretanja stranica. Ništa ne bi oteralo loše snove bolje od šuštanja hartije prekrivene štampanim slovima.

Ali ona prilika tamo pred kućom nije bila san.

Knjiga koju je Mo te noći čitao imala je laneni povez svetloplave boje. I toga će se Megi kasnije sećati. Kakve nam se nebitne sitnice urežu u pamćenje!

„Mo, neko je u dvorištu!“

Otac je podigao glavu i odsutno je pogledao, kao i uvek kada bi ga prekinula u čitanju. Svaki put bi mu trebalo nekoliko trenutaka da se vrati u ovaj svet iz lavirinta slova u kojem se bio nalazio.

„U dvorištu? Jesi li sigurna?“

„Jesam. Stoji tamo i gleda prema kući.“

Mo je odložio knjigu. „Šta si čitala pre spavanja? *Doktora Džekila i mister Hajda?*“

Megi se namrštila. „Molim te, Mo! Dođi.“

Nije joj verovao, ali pošao je za njom. Megi ga je tako nestrpljivo vukla za sobom da se u hodniku spotakao o gomilu knjiga koje su tu bile poslagane. A o šta bi drugo? U njihovoj kući posvuda su bile poslagane knjige. I to ne samo u policama, kao kod drugih ljudi, ne, nego i pod stolovima, na stolicama, u uglovima soba. Bilo ih je i u kuhinji i u WC-u, i na televizoru, i u ormanu; mala gomila, velika gomila, debele, tanke, stare, nove... knjige. One su dočekivale Megi za stolom, pozivale je svojim otvorenim stranicama dok bi doručkovala, terale dosadu u sivim danima - a ponekad bi se neko o njih i spotakao.

„Samo stoji tamo!“, šapnula je Megi dok je vukla Moa prema svojoj sobi.

„Da nema možda dlakavo lice? Mogao bi biti vukodlak.“

„Prestani već jednom.“ Megi ga je strogo pogledala, iako su joj njegove šale pomagale da otera strah. Skoro da je već i sama počela da sumnja u postojanje one prilike na kiši... Sve dok se nije ponovo približila prozoru. „Tamo je! Vidiš li ga?“, šapnula je.

Mo je pogledao napolje kroz kapi kiše koja je još uvek padala, ali nije rekao ništa.

„Zar se nisi zakleo da kod nas nikad neće doći provalnici jer nema šta da se ukrade?“, šapnula je Megi.

„To nije provalnik“, reče Mo, ali kada se odmakao od prozora, lice mu je bilo tako ozbiljno da je Megino srce još jače zalupalo. „Idi u krevet, Megi“, rekao je. „Poseta je za mene.“

Izašao je iz sobe pre nego što je Megi stigla da ga pita kakva je to, za ime boga, poseta, tako usred noći. Usplahireno je pojurila za njim; izašavši u hodnik, čula ga je kako otključava vrata, a kada je ušla u predsoblje, videla ga je kako stoji na dovratku.

Spolja je kroz otvorena vrata ulazila noć, tamna i vlažna, a kiša je padala zastrašujuće glasno.

„Prašnjavoprsti!“, povikao je Mo u noć. „Jesi li to ti?“

Prašnjavoprsti? Kakvo je to sad ime? Megi nije mogla da se seti da ga je ikada čula, a ipak je zvučalo tako poznato, poput nekog nejasnog sećanja koje nikako da dobije konkretan oblik.

Prvo je sve bilo tiho. Samo je kiša padala, šapćući i žuboreći, kao da je noć iznenada progovorila. A onda su se koraci približili kući, i iz mraka je izronio čovek koji je do tada stajao u dvorištu.

Dugački kaput koji je imao na sebi bio mu je splepljen za noge, sav mokar od kiše, a kada je izašao na svetlo koje je iz kuće osvetljavalo komadić noći, Megi se učinilo, ali samo na delić trenutka, da mu je na ramenu ugledala neku malu dlakavu glavu, koja je njuškajući izronila iz njegovog ruksaka i istog trena u njemu ponovo nestala.

Prašnjavoprsti je rukavom obrisao vlažno lice i pružio Mou ruku.

„Kako si, Čarobnorečivi?“, pitao je. „Dugo se nismo videli.“

Mo je oklevajući pružio ruku da se rukuje sa njim. „Baš dugo“, rekao je i pritom pogledao malo u stranu, kao da očekuje da će se za ovim posetiocem iz mraka pojaviti i neko

drugi. „Uđi, još ćeš tako i smrt prizvati. Megi kaže da već dugo stojiš napolju.“

„Megi? A, da, naravno.“ Prašnjavoprsti je dopustio da ga Mo uvuče u kuću. Pažljivo je odmeravao Megi, i to tako dugo da ona više nije znala kuda da gleda. Na kraju je i ona jednostavno gledala pravo u njega.

„Porasla je.“

„Sećaš li je se?“

„Naravno.“

Primetila je da je Mo dvaput okrenuo ključ u bravi.

„Koliko ima godina?“ Prašnjavoprsti joj se nasmešio. Nekim čudnim osmehom. Megi nije mogla da odredi da li je bio podsmešljiv, ili potcenjivački, ili jednostavno zbunjen. Nije rnu uzvratila.

„Dvanaest“, odgovorio je Mo.

„Dvanaest? Ko bi rekao da je toliko vremena prošlo.“ Prašnjavoprsti je rukom sklonio vlažnu kosu sa čela. Dosezala mu je skoro do ramena. Megi se pitala kakve li je boje kada je suva. Oko tankih usana izbijala mu je ričasta brada, iste boje kao krzno mačke kojoj bi Megi ponekad ostavila činijicu mleka pred vratima. Brada mu je rasla i na obrazima, ali bila je retka i slaba, kao kod mladića kojima tek počinju da izbijaju prve malje. Ipak, nije mogla da sakrije ožiljke, tri dugačka bleđa ožiljka. Zbog njih je lice Prašnjavoprstog izgledalo kao da ga je neko razbio pa ponovo zalepio.

„Dvanaest godina“, ponovio je. „Naravno. Tada je imala... tri godine, zar ne?“

Mo je klimnuo glavom. „Dođi, daću ti nešto da se presvučeš.“ Povukao je posetioca za sobom, nestrpljivo, kao da mu se odjednom žuri, kao da hoće da ga sakrije od Megi. „A ti“, rekao joj je preko ramena, „ti ideš na spavanje, Megi.“ I bez daljeg objašnjenja zatvorio je za sobom vrata radionice.

Megi je ostala stojeći i trljajući hladna stopala jedno o drugo. Ti ideš na spavanje. Nekad, kada bi predugo ostala budna, Mo bi je bacio na krevet poput džaka punog lešnika. Nekad bi je posle večere jurio po kući dok ne pobegne u svoju sobu jedva dišući od smeha. A ponekad bi bio tako umoran da bi se samo ispružio na sofi, a ona bi mu skuvala kafu i onda otišla na spavanje. Ali nikada, nikada ranije nije ju poslao u krevet na takav način.

Nekakva slutnja, lepljiva od straha, uselila joj se u srce: slutnja da se zajedno sa ovim strancem, čije je ime zvučalo tako čudno a ipak tako poznato, u njen život ušunjalo nešto strašno. I poželela je - i to tako snažno da se i sama uplašila te želje - da nikada nije pozvala Moa i da je Prašnjavoprsti ostao napolju dok ga kiša potpuno ne spere.

Kada su se vrata radionice ponovo otvorila, poskočila je od straha.

„Pa ti si još tu“, rekao joj je Mo. „Idi u krevet, Megi. Hajde.“ Imao je onu malu boru iznad nosa koja bi se pojavila samo kada je stvarno bio zabrinut zbog nečeg, i gledao je kroz Megi kao da je u mislima negde drugde. Slutnja u njenom srcu rasla je sve više, šireći svoja crna krila.

„Reci mu da ode, Mo!“, kazala mu je dok ju je vukao prema njenoj sobi. „Molim te! Reci mu da ode. Ne dopada mi se.“

Mo se oslonio o vrata sobe. „Ujutru kad ustaneš neće ga više biti. Časna reč.“

„Časna reč? I bez šipka?“ Pogledala ga je pravo u oči. Uvek je znala kad Mo laže - ma koliko se on trudio da izgleda kao da govori istinu.

„Bez šipka“, rekao je, i kao dokaz otvorio oba dlana.

Onda je zatvorio vrata za sobom, iako je znao da ona to ne voli. Megi je osluškujući naslonila uvo na vrata. Čula je zveckanje suđa. Aha, znači riđobradi je dobio čaj da se ugreje. Nadam se da će dobiti upalu pluća, mislila je. Naravno, ne mora odmah da umre od toga, kao majka nastavnice engleskog.

Megi je čula pištanje čajnika u kuhinji, a odmah zatim i Moa, koji je prolazio prema radionici noseći poslužavnik pun posuđa koje je zveckalo.

Kad je zatvorio vrata, za svaki slučaj je sačekala još nekoliko sekundi, iako teška srca. A onda se iskrala u hodnik.

Na vratima Moove radionice nalazio se natpis na maloj plehanoj pločici. Megi je napamet znala šta na njemu piše. Sa pet godina vežbala je čitanje na ćoškastim, staromodnim slovima toga natpisa:

Neke knjige moramo okusiti,
neke progutamo,
a samo mali broj knjiga sažvaćemo
i potpuno svarimo.

Tada, kad je još morala da se popne na sanduk da bi dešifrovala natpis, verovala je da je onaj ko ga je napisao mislio doslovno na „žvakanje“, i sa gađenjem se pitala zašto je Mo okačio na vrata reči nekoga ko tako skrnavi i uništava knjige.

U međuvremenu je, naravno, shvatila šta se pod tim podrazumevalo, ali danas, ove noći, nisu je zanimala reči koje su tamo bile napisane. Zanimala su je izrečene reči, one prošaptane, tihe, gotovo nerazumljive, koje su izgovarala njih dvojica iza zatvorenih vrata.

„Nemoj da ga potcenjuješ!“, čula je Prašnjavoprstog kako govori. Njegov glas bio je drugačiji od Moovog. Niko nije imao glas kao Mo. Mogao je njime da slika po vazduhu.

„Sve će uraditi da dođe do nje!“ To je ponovo bio glas Prašnjavoprstog. „Kad kažem sve, mislim baš sve.“

„Nikad mu je neću dati.“ Bio je to Mo.

„Ali on će je uzeti, pre ili kasnije! Kažem ti još jednom: oni su ti na tragu.“

„Ne bi mi bio prvi put. Do sada sam uvek uspevao da ih se otarasim.“

„A je li? I šta misliš, dokle ćeš uspevati tako? A šta je sa tvojom ćerkom? Hoćeš da kažeš da se njoj dopada da se stalno seli iz jednog mesta u drugo? Veruj mi, znam o čemu govorim.“

Iza vrata je zavladao takva tišina da se Megi jedva usuđivala da diše, iz straha da bi je mogli čuti.

Onda je otac ponovo progovorio, oklevajući, kao da mu je teško da prevale reči preko jezika. „A... šta bi, po tvom mišljenju, trebalo da uradim?“

„Pođi sa mnom. Ja ću te odvesti kod njih!“ Jedna šoljica je začangrljala. Jedna kašičica je lupila o porcelan. Kako se u tišini glasno čuju zvuci koje inače ne primećujemo! „Ti znaš da Kaprikorn veoma ceni tvoje talente, i sigurno bi se obradovao kad bi mu je lično doneo! Ovaj novi, kojeg je postavio umesto tebe, pravi je nesposobnjaković.“

Kaprikorn. Još jedno neobično ime. Prašnjavoprsti ga je izgovorio tako kao da bi mu i sam zvuk tog imena mogao odgristi jezik. Megi je promrdala prste na nogama da bi ih ugrejala. Hladnoća joj se već bila uvukla u kosti, i nije razumela gotovo ništa od onoga o čemu su njih dvojica razgovarali, a ipak je pokušavala da zapamti svaku reč.

U radionici je ponovo zavladao tišina.

„Ne znam...“, rekao je Mo konačno. Glas mu je zvučao tako umorno da se Megino srce steglo od tuge. „Moram da razmislim. Šta misliš, kada će njegovi ljudi biti ovde?“

„Uskoro!“

Reč je poput kamena zaparala tišinu.

„Uskoro“, ponovio je Mo. „Pa, dobro. Onda ću do sutra odlučiti. Imaš li gde da prespavaš?“

„O, naći ću već nešto“, odvratio je Prašnjavoprsti. „U međuvremenu sam već prilično dobro naučio da se snalazim,

iako mi je ovde još uvek sve previše brzo.“ Njegov smeh nije bio vedar. „Ali jedva čekam da čujem šta si odlučio. Hoće li ti smetati ako ponovo navratim sutra? Recimo oko podneva?“

„Naravno da neće. U pola dva idem po Megi u školu. Dođi posle toga.“

Megi je čula zvuk pomeranja stolice po podu. Požurila je nazad u svoju sobu. U trenutku kada su se vrata radionice otvorila, i ona je zatvarala vrata za sobom. Ležala je sa ćebetom navučeni do brade i osluškivala kako se otac oprašta od Prašnjavoprstog. „Pa, hvala još jednom na upozorenju!“, čula ga je kako govori. Onda su se koraci Prašnjavoprstog udaljili, lagano, kao da zastajkuje, kao da okleva sa odlaskom, kao da nije rekao sve što je imao.

Ali, na kraju je ipak otišao, i samo je još kiša i dalje dobovala po Meginom prozoru svojim vlažnim prstima.

Kada je Mo otvorio vrata njene sobe, brzo je zatvorila oči i pokušavala da diše tako polako kao što diše neko ko spava najdubljim, najbezazlenijim snom.

Ali Mo nije bio glup. Ponekad je bio gotovo užasno pametan. „Megi, molim te, ispruži jedno stopalo“, rekao je.

Oklevajući, isturila je još uvek hladne prstiče na nogama ispod ćebeta i Mo ju je uhvatio za stopalo.

„Znao sam“, rekao je. „Špijunirala si nas. Zar baš nikad ne možeš da uradiš onako kako ti ja kažem?“ Sa uzdahom joj je vratio stopalo natrag pod toplo ćebe. Seo je kraj nje na krevet, rukama joj prešao preko umornog lica i pogledao kroz prozor. Kosa mu je bila tamna poput krtičjeg krzna. Megi je imala plavu kosu na majku, koju je poznavala samo sa malobrojnih izbledelih fotografija. „Budi srećna što više ličiš na nju nego na mene“, govorio bi Mo uvek. „Moj lik ne bi dobro izgledao na glavi devoјčice.“ Ali Megi ne bi imala ništa protiv toga da više liči na njega. Jer, njegov lik volela je najviše na svetu.

„Ionako nisam razumela ništa od onoga o čemu ste razgovarali“, promrmljala je.

„Dobro.“

Mo je gledao kroz prozor kao da je Prašnjavoprsti još uvek tamo, u dvorištu. A onda je ustao i krenuo prema vratima. „Pokušaj bar malo da odspavaš“, rekao joj je.

Ali Megi nije želela da zaspi. „Prašnjavoprsti! Kakvo je to uopšte ime?“, rekla je. „I zašto te je oslovio sa 'Čarobnorečivi'?"

Mo nije odgovorio.

„A onaj koji te traži... Čula sam kad je rekao... Kaprikorn. Ko je to?“

„Niko koga bi trebalo da upoznaš.“ Nije se okrenuo ka njoj. „Hm, ti reče da ništa nisi razumela? Laku noć, Megi.“

Ovog puta je ostavio vrata otvorena. Svetlo iz hodnika padalo joj je na krevet. Mešalo se sa mrakom koji je ulazio kroz prozor, i Megi je samo ležala i čekala da se noć konačno završi i da jutro otera zle slutnje.

Mnogo kasnije je shvatila da je zlo bilo tu mnogo ranije, ali tek se ove noći ponovo ušunjalo u njihove živote.

Tajne

„Ali, šta da rade deca bez knjiga sa pričama?“, pitao je Naftali. A Reb Cebulun mu dade sledeći odgovor: „Moraju se pomiriti s time. Knjige s pričama nisu kao hleb. Bez njih se može živeti.“

„Ja ne bih mogao da živim bez njih“, rekao je Naftali.

Isak B. Singer, *Pripovedač Naftali i njegov konj Sus*

Upravo je svitalo kada se Megi trgla iz sna. Napolju je noć počela da bleđi, kao da joj je kiša isprala rubove haljine. Na budilniku još nije bilo ni pet sati, i Megi je htela da se okrene na drugu stranu i da nastavi da spava, kad je odjednom osetila nečije prisustvo u sobi. Uplašeno se uspravila u krevetu i videla Moa kako stoji ispred otvorenog ormana.

„Jutro!“, rekao je, slažući njen omiljeni pulover u kofer. „Izvini, znam da je rano, ali moramo na put. Hoćeš li kakao za doručak?“

Megi je klimnula glavom, još bunovna od sna. Napolju su ptice cvrkutale tako glasno kao da su već satima budne.

Mo je ubacio još dvoje njenih pantalona u kofer, zatvorio ga i odneo do vrata. „Obuci nešto toplo“, rekao je. „Napolju je sveže.“

„Kuda putujemo?“, pitala je Megi, ali on je već bio nestao. Zbunjeno je bacila pogled kroz prozor. Gotovo da je očekivala da će ugledati Prašnjavoprstog, ali tamo u dvorištu bio je samo jedan mali kos, koji je skakutao po kamenju vlažnom od kiše. U hodniku su bila dva kofera, jedna putna torba i sanduk sa Moovim alatom.

Otac je sedeo za kuhinjskim stolom i mazao hleb. Za put. Kad je ušla u kuhinju, nakratko je podigao glavu i osmehnuo joj se, ali Megi mu je na licu videla da je zabrinut.

„Ne možemo sad da otputujemo, Mo!“, rekla je. „Meni raspust počinje tek za nedelju dana!“

„Pa? I ranije sam zbog posla morao na put za vreme školske godine.“

Bio je u pravu. To se čak često dešavalo: svaki put kada bi nekakvom antikvaru, kolekcionaru ili biblioteci bio potreban knjigovezac, i kada bi Mo dobio zadatak da nekoliko starih knjiga očisti od plesni i od prašine, ili da ih odene u novo ruho. Megi je smatrala da „knjigovezac“ i nije pravi naziv za Moovo zanimanje, pa mu je pre nekoliko godina za radionicu napravila pločicu sa natpisom *Mortimer Folhart, lekar za knjige*. A taj „lekar za knjige“ nikada nije odlazio kod pacijenata bez svoje ćerke. Tako je bilo oduvek, a tako će uvek i biti, bez obzira na to šta će na to reći Megini nastavnici u školi.

„Hm, šta kažeš na boginje? Jesmo li to opravdanje već iskoristili?“

„Aha, prošli put. Kada smo išli kod onog groznog tipa sa Biblijama.“ Megi je proučavala Moovo lice. „Mo? Da li moramo da otputujemo zbog... onog sinoć?“

Na momenat joj se učinilo da će joj sve ispričati - šta god da je bilo da se ispriča. Ali onda je ipak samo odmahnuo glavom. „Kakva glupost, naravno da ne!“, rekao je i stavio sendviče u plastičnu vrećicu. „Tvoja mama je imala jednu tetku. Tetku Elinor. Bili smo kod nje kad si bila mala. E pa, ona me već neko vreme moli da joj knjige dovedem u red. Stanuje na jednom od jezera u Gornjoj Italiji - uvek zaboravim na kojem tačno - ali to je jako lep kraj, a na svega šest ili sedam sati vožnje odavde.“ Nije joj gledao u lice dok je to govorio.

Ali, zašto moramo baš sada tamo da idemo?, htela je Megi da pita. Ali nije. Niti je pitala da li je zaboravio da se nešto dogovorio sa Prašnjavoprstima za danas po podne. Previše se

bojala šta bi joj mogao odgovoriti - i da bi je mogao još jednom slagati.

„Je li i ona isto tako čudna kao i ostali?“, pitala je samo. Mo je sa njom već bio obišao nešto rodbine. I njegova porodica, kao i porodica Megine majke, bila je velika, i, kako se Megi činilo, rasuta po Evropi.

Mo se nasmešio. „Pa, i jeste malo čudna, ali mislim da ćeš se lepo slagati sa njom. Ona ima fantastičnih knjiga.“

„A koliko ostajemo?“

„Pa, moglo bi malo potrajati.“

Megi je srknula kakao. Bio je tako vruć da se opekla. Brzo je pritisla hladan nož na usnu kako bi je rashladila.

Mo je odmaknuo stolicu od stola. „Moram spakovati još nekoliko stvarčica iz radionice“, rekao je. „Ali neću dugo. Sigurno si mrtva umorna, ali moći ćeš da odspavaš u autobusu.“

Megi je samo klimnula glavom i pogledala kroz kuhinjski prozor. Jutro je bilo sivo. Iznad polja koja su se prostirala sve do obližnjih brda visila je magla, i Megi se činilo kao da su se senke noći sakrile među drveće.

„Spakuj hranu za put i ponesi nešto za čitanje!“, doviknuo je Mo iz hodnika. Kao da to nije svaki put i činila. Pre više godina Mo joj je napravio kovčežić za omiljene knjige, koji je nosila na sva svoja putovanja, i kratka i duga, i daleka i ne tako daleka. „Dobro je u tudini imati svoje knjige“, govorio je Mo uvek. On sam uvek je nosio bar desetak knjiga sa sobom.

Kovčežić je obojio u crveno, crveno poput maka, omiljenog Meginog cveta, čije su se latice tako lepo mogle ispresovati među stranicama knjige, i čiji bi tučak ostavljao na rukama otisak u obliku zvezde. Na poklopcu je prelepim kitnjastim slovima napisao *Megin kovčeg sa blagom*, a iznutra ga je postavio sjajnim crnim taftom. Postava se, međutim, jedva mogla videti, jer Megi je imala mnogo omiljenih knjiga. I uvek bi dodavala još

poneku knjigu, na nekom novom putovanju, na nekom drugom mestu. „Kada na putovanje nosiš knjigu“, rekao joj je Mo kada joj je tek napravio taj kovčežić, „dešava se nešto čudesno: knjiga počinje da sakuplja tvoja sećanja. Posle treba samo da je otvoriš i ona te odnese na mesto gde si je prvi put čitala. Već kod prvih reči sve se vrati: i slike, i mirisi, i sladoled koji si jela dok si čitala... Veruj mi, knjige su kao papir za hvatanje muva. Nigde se sećanja ne mogu tako dobro uhvatiti kao na njihovim štampanim stranicama.“

Verovatno je bio u pravu. Međutim, Megi je knjige nosila na putovanja iz jednog drugog razloga. Za nju su one bile delić doma u tuđini - poznati glasovi, prijatelji koji se nikad nisu sa njom svađali, mudri, moćni prijatelji, odvažni i premazani svim bojama, prijatelji koji su puno proputovali, svašta doživeli. One bi je činile raspoloženom kad bi bila tužna, i terale joj dosadu dok bi Mo krojio kožu i materijal za povez i spajao stranice istrošene od dugih godina i od bezbrojnih prstiju koji su ih listali.

Neke knjige bi Megi nosila sa sobom svaki put, druge bi ostavljala kod kuće jer nisu odgovarale svrsi putovanja ili bi morale da ustupe mesto nekoj novoj, još nepoznatoj priči.

Megi je prelazila rukom po njihovim koricama. Koje priče da ponese ovog puta? Koje će joj pomoći protiv straha koji se sinoć uvukao u njihovu kuću? Neka izmišljena priča, možda?, pomislila je. Jer, Mo ju je lagao. Lagao ju je, iako je znao da mu je uvek mogla na nosu pročitati da li govori istinu. *Pinokio*, pomislila je. Ne. Previše je strašno. I previše tužno. Ali, nešto uzbudljivo mora da ponese, nešto što će joj oterati misli iz glave, pa čak i one najcrnje. Veštice? Da, veštice. Njih će poneti: veštice ćelavih glava, što decu pretvaraju u miševе - i Odiseja će poneti, sa sve Kiklopom i sa čarobnicom koja ratnike pretvara u svinje. Opasnije od toga valjda ne može da bude, zar ne?

Sasvim levo bile su dve slikovnice pomoću kojih je Megi naučila da čita - imala je tada pet godina, i trag malenog

kažiprsta još se mogao videti na njihovim stranicama - a tamo ispod, sakrivene ispod ostalih, bile su knjige koje je sama napravila. Danima je lepila i seckala, stalno slikala nove slike i terala Moa da ispod napiše šta slika prikazuje: *Anđeo srećnog lica, za Moa od Megi*. Svoje ime je sama napisala, i u to vreme još je izostavljala „i“ na kraju. Posmatrala je nevesta slova nekoliko trenutaka, a zatim je vratila knjižicu natrag u kovčežić. Mo joj je, naravno, pomogao kod povezivanja. On bi sve knjige koje bi ona napravila stavljao u korice od šarenog papira, a za ostale joj je poklonio pečat, kojim bi ona utisnula svoje ime, zajedno sa glavom jednoroga, na prvoj strani svake knjige koju je posedovala, i to nekad crnim, a nekad crvenim mastilom, u zavisnosti od toga kako bi joj se više dopalo. Jedino što joj Mo nikada nije čitao naglas iz tih knjiga. Niti jedan jedini put.

Bacao bi je visoko u vazduh, nosio na ramenima kroz kuću, ili bi je učio kako da od ptičjeg pera napravi obeleživač za knjige. Ali čitao joj nije nikada. Baš nikada, ma koliko često da mu je ona stavljala knjigu u krilo. Zato je morala sama da nauči da čita, da dešifruje te crne znakove i otvori kovčeg sa blagom...

Uspravila se.

U kovčežiću je bilo još mesta. Možda Mo ima neku novu knjigu koju bi mogla da ponese, neku debelu i posebno čudesnu...

Vrata radionice bila su zatvorena.

„Mo?“ Pritisla je kvaku. Dugački radni sto bio je prazan, na njemu nije bilo ni jednog jedinog pečata, ni jednog jedinog noža, Mo je zaista spakovao sve. Možda ipak nije lagao?

Megi je ušla i osvrnula se oko sebe. Vrata „riznice“ bila su otvorena. To je u stvari bila samo ostava, ali Megi ju je tako krstila jer je otac tamo čuvao najvrednije materijale: najfiniju kožu, najlepše tkanine, luksuzan papir prošaran mustrom, pečate kojima bi utiskivao zlatne mustre u meku kožu... Megi je provirila kroz vrata - i videla Moa kako umotava neku knjigu u

pakpapier. Knjiga nije bila ni naročito velika ni debela. Bledozeleni laneni povež delovao je izlizano, i to je bilo sve što je Megi mogla da primeti jer ju je Mo brže-bolje sakrio iza leđa čim ju je ugledao.

„Šta ti radiš ovde?“, napao ju je.

„Ja...“ Megi se na trenutak odsekla od straha, toliko je mračan bio njegov izraz lica. „Htela sam samo da te pitam da nemaš slučajno još neku knjigu za mene... Sve koje imam u sobi već sam pročitala i...“

Mo je prešao rukom preko lica. „Naravno. Nešto ću sigurno naći“, rekao je, ali njegove oči su govorile: Odlazi. Odlazi, Megi. A iza leđa mu se čulo šuštanje pakpapira. „Odmah ću doći“, rekao je. „Moram samo još nešto da zapakujem, važi?“

Ubrzo zatim doneo joj je tri knjige. Ali knjiga koju je malopre bio umotavao nije bila među njima.

Sat vremena kasnije izneli su sve u dvorište. Megi se stresla od hladnoće kada je izašla iz kuće. Jutro je bilo sveže, sveže kao i sinoćnja kiša, a sunce nekako blede, i samo je visilo na nebu poput nekakvog novčića koji je nekome tamo gore ispao iz džepa.

Prošla je jedva godina dana otkako stanuju ovde, na ovom starom imanju. Megi je volela pogled na okolne brežuljke, volela je lastavičja gnezda pod krovom i stari napušteni bunar, u kojem nije bilo ničega osim crne rupe, za koju je Megi mislila da je tako duboka da sigurno doseže do samog središta Zemlje. Kuća joj se oduvek činila previše velikom i previše trošnom, sa svim tim praznim sobama u kojima su stanovali ogromni paukovi, ali stanarina je bila prihvatljiva, a i Mo je imao dovoljno mesta za svoje knjige i za radionicu. Osim toga, pored kuće su imali i šupu za piliće, i jednu štalu, koja je sada služila kao garaža za njihov stari autobus, ali inače je bila veoma zgodna da se u njoj drži nekoliko krava ili konj.

„Krave treba musti, Megi“, rekao joj je Mo jednom, kada mu je predložila da uzmu makar jednu ili dve. „I to rano, veoma rano ujutru. I to svakog dana.“

„A konja?“, pitala je Megi. „Čak je i Pipi Duga Čarapa imala konja, a nije imala ni štalu.“

Megi bi se zadovoljila i sa nekoliko pilića, ili jednom kozom, ali i nju je trebalo hraniti svakog dana, a oni često nisu bili kod kuće. Preostala joj je samo riđa mačka što bi s vremena na vreme navratila do njih, kada bi joj dosadilo da ratuje sa psima u susednom dvorištu. Stari čangrizavi seljak koji je tu živeo bio im je jedini sused. Ponekad bi njegovi psi tako strašno zavijali da bi Megi morala obema rukama da zatvori uši. Do najbližeg naselja, gde je išla u školu i gde su stanovale njene dve prijateljice, trebalo joj je biciklom dvadeset minuta, ali najčešće ju je Mo vozio autom jer je put koji je vodio do tamo bio usamljen i pust, i oko njega nije bilo ničega osim polja i mračnih stabala.

„Gospode, šta si to spakovala unutra? Cigle?“, pitao je Mo dok je iznosio iz kuće Megin kovčežić sa knjigama.

„Ti uvek kažeš da knjige moraju biti teške jer je u njima sadržan ceo svet“, odgovorila mu je Megi - i prvi put ovog jutra ga nasmejala.

U autobusu, koji je poput neke velike šarene zveri bio parkiran u napuštenoj štali, Megi se osećala udobnije nego u bilo kojoj kući u kojoj su do sada živeli. Nigde nije spavala tako mirno i tako čvrsto kao u krevetu koji je Mo napravio unutar tog autobusa. Bio je tu, naravno, i jedan sto, i kuhinjski elementi, i jedna klupa, u kojoj se, ispod daske na kojoj se sedi, nalazila gomila prospekata, mapa i starih knjiga.

Da. Megi je volela taj autobus, ali ovog jutra nekako je oklevala da uđe u njega. Kada je Mo još jednom izašao i vratio se do kuće da zaključa ulazna vrata, Megi je odjednom imala osećaj da se nikada više neće vratiti ovamo, da će se ovo

putovanje završiti drugačije nego sva dosadašnja putovanja, i da će se njih dvoje voziti sve dalje i dalje, bežeći pred nečim što nema ime. Ili ga makar ona nije znala jer Mo nije želeo da joj ga otkrije.

„Dakle, na jug!“, rekao je Mo sedajući za volan. I krenuli su - ne pozdravivši se ni s kim - tog ranog jutra, koje je još mirisalo na kišu.

Ali već ih je na kapiji sačekao Prašnjavoprsti.

Ka jugu

„Iza Divlje šume nalazi se daleki svet“, rekao je Pacov. „Ali nas se to ne tiče, ni tebe ni mene. Ja još nikada nisam bio u njoj, i neću nikad ni ući, a nećeš ni ti, ako imaš imalo mozga.“

Kenet Grejem, *Vetar u vrbama*

Prašnjavoprsti je verovatno sve vreme čekao iza zida, na ulici. Megi je dosad sigurno sto puta, a možda i više, hodala po tom zidu, tamo-amo, do zarđalih šarki na kapiji i nazad, očiju čvrsto zatvorenih da bi bolje videla tigra koji je vrebao dole, u bambusu, očiju žutih poput ćilibara, ili brzake koji su hučali sa obe strane zida.

A sada je tamo stajao samo Prašnjavoprsti. Međutim, nije bilo prizora koji bi je uznemirio više od tog. Pojavio se tako neočekivano da ga je Mo skoro pregazio. Na sebi je imao samo pulover, a ruke je obavio oko tela, tresući se od hladnoće. Kaput mu je verovatno još bio vlažan od kiše, ali mu se kosa u međuvremenu osušila. Bila je riđastoplave boje, i padala mu je preko lica.

Mo je tiho opsovao, zaustavio motor i izašao iz autobusa. Prašnjavoprsti je nabacio onaj svoj neobični osmeh i naslonio se na zid. „Kuda si krenuo, Čarobnorečivi?“, pitao je. „Zar se nismo nešto dogovorili? Na isti način si me već jednom prešao, zar se ne sećaš?“

„Znaš ti dobro zašto mi se žuri“, odvratio je Mo. „Iz istog razloga kao i onda.“ Još uvek je stajao kraj autobusa, pored otvorenih vrata, sav napet, kao da ne može da dočeka da mu se Prašnjavoprsti konačno skloni s puta.

Ali ovaj se ponašao kao da ne primećuje Moovo nestrpljenje. „Mogu li ovog puta makar da čujem kuda si se uputio?“, pitao je. „Prošli put mi je trebalo četiri godine da te nađem, a da sam imao manje sreće, Kaprikornovi ljudi bi te pronašli pre mene.“ Pogledao je prema Megi, a ona mu je uzvratila neprijateljskim pogledom.

Mo je neko vreme ćutao, i tek mu je onda odgovorio. „Kaprikorn je na severu“, rekao je konačno. „A mi idemo na jug. Ili se u međuvremenu možda i on preselio na neko drugo mesto?“

Prašnjavoprsti je bacio pogled na cestu. U rupama asfalta presijavala se voda od sinoćne kiše. „Ne, nije!“, rekao je. „Još je na severu. Tako sam bar čuo, a pošto si ti očigledno rešio da mu ni ovog puta ne daš to što traži, bilo bi mi bolje da i ja što pre krenem na jug. Ni za šta pod milim bogom ne bih voleo da ja budem taj koji će njegovim ljudima preneti lošu vest. Tako da, ako biste me mogli povesti bar jedan deo puta... spreman sam da pođem!“ Dve torbe koje je izvukao iza zida izgledale su kao da su najmanje deset puta obišle celu zemaljsku kuglu. A osim njih, kod sebe je imao jedino još onaj ruksak.

Megi je stisnula usne.

Nemoj, Mo!, mislila je u sebi. Nemoj da ga povežeš! Ali bilo je dovoljno samo da pogleda u oca pa da shvati da će njegov odgovor glasiti drugačije.

„I, šta kažeš?“, pitao je Prašnjavoprsti. „Mislim, šta da kažem Kaprikornovim ljudima ako me se dočepaju?“

Izgledao je kao pas kojeg su oterali od kuće, toliko je izgubljeno delovao stojeći tu pred njima. I ma koliko da se Megi trudila da pronađe makar i tračak zla u njenoj pojavi, na jutarnjem suncu nije uspevala da otkrije ništa ni nalik tome. Ipak, nije želela da on pođe sa njima. Na njenom licu to se jasno moglo pročitati, ali nijedan od njih dvojice nije obraćao pažnju na nju.

„Veruj mi, neću dugo moći da skrivam od njih da sam te video“, nastavio je Prašnjavoprsti. „A osim toga...“, malo je oklevao da završi rečenicu, „...osim toga, još uvek mi nešto duguješ, zar ne?“

Mo je oborio glavu. Megi je videla kako je stegnuo rukom vrata autobusa. „Ako to tako posmatraš“, rekao je. „Da, pretpostavljam da sam ti ostao dužan.“

Na licu Prašnjavoprstog videlo se olakšanje. Brzo je prebacio ruksak preko ramena i zajedno sa torbama krenuo ka autobusu.

„Čekajte!“, povikala je Megi kad je Mo krenuo da mu pomogne oko torbi. „Ako će on poći sa nama, ja hoću prvo da znam zašto bežimo. I ko je uopšte taj Kaprikorn?“

Mo se okrenuo prema njoj. „Megi...“, počeo je, tonom koji je veoma dobro znala: Megi, ne budi luda. Megi, nemoj sad.

Otvorila je vrata i izašla iz autobusa.

„Do vraga, Megi! Vraćaj se unutra. Moramo da krenemo!“

„Ući ću tek kada mi odgovoriš na pitanja.“

Mo je krenuo prema njoj, ali mu se izmakla i istrčala kroz kapiju, pravo na cestu.

„Zašto nećeš da mi kažeš?“, doviknula mu je.

Cesta je bila pusta, kao da na svetu nema drugih ljudi osim njih troje. Zaduvao je blag povetarac, pomilovao Megi po licu i zašuštao u krošnji lipe koja je rasla pored puta. Nebo je još uvek bilo sivo i bezbojno, nikako da se razdani.

„Hoću da znam šta se dešava!“, vikala je Megi. „Hoću da znam zašto moramo da ustanemo u pet ujutru i zašto ne moram da idem u školu. Hoću da znam hoćemo li se ikada vratiti, i ko vam je uopšte taj Kaprikorn!“

U trenutku kada je izgovorila to ime, Mo se okrenuo, kao da očekuje da bi taj stranac, kojeg su se obojica muškaraca očigledno plašila, istog trenutka mogao iskočiti iz prazne štale, isto onako kako se i Prašnjavoprsti bio iznenada pojavio iza zida. Ali dvorište je bilo prazno, a Megi je bila i suviše besna da

bi se bojala nekoga o kome nije znala ništa osim imena. „Uvek si mi sve govorio!“, vikala je na Moa. „Uvek.“

Ali Mo je ćutao. „Svako ima neku tajnu, Megi“, rekao je na kraju. „Hajde, ulazi već jednom u taj autobus. Krećemo.“

Prašnjavoprsti je pogledao prvo u njega, a onda u Megi, sa izrazom neverice na licu. „Nisi joj ništa rekao?“, čula je Megi kako mu govori prigušenim tonom.

Mo je odmahnuo glavom.

„Ali, nešto joj ipak moraš ispričati! Opasno je da ne zna. Na kraju krajeva, nije više tako mala.“

„Opasno je i da zna“, odgovorio je Mo. „A osim toga, to ne bi ništa promenilo.“

Megi je i dalje stajala na ulici. „Čula sam o čemu razgovarate vas dvojica!“, viknula je. „Šta je to tako opasno? Neću da uđem u autobus dok mi ne kažete.“

Mo je ćutao.

Prašnjavoprsti ga je na trenutak pogledao, neodlučno, a onda je ostavio svoje torbe i rekao: „U redu, onda ću joj ja ispričati o Kaprikornu.“

Krenuo je ka Megi. Ona se i nesvesno odmakla korak unazad.

„Srela si ga već“, rekao je Prašnjavoprsti. „Doduše, to je bilo davno, i verovatno se ničega ne sećaš, jer bila si ovolika.“ Pokazao je rukom u visini kolena. „Kako da ti objasnim ko je on? Hm, ako bi morala da gledaš kako neka mačka proždire malenu ptičicu, ti bi se verovatno rasplakala, je l' da? Ili bi pokušala da pomogneš ptičici. A Kaprikorn bi tu istu ptičicu sam bacio mački kao hranu, samo da posmatra kako će je ova raskomadati kandžama, i uživao bi u kricima i ropcu sirotog malog stvorenja kao u nečemu slađem od meda.“

Megi je ustuknula za još jedan korak, ali Prašnjavoprsti joj se i dalje približavao.

„Pretpostavljam da ti ne pričinjava zadovoljstvo da uteruješ ljudima strah u kosti, i to toliko dugo dok im se kolena ne odseku, toliko da jedva još stoje na nogama?“, pitao ju je. „E pa, Kaprikornu je to najveće od svih uživanja. Ti sigurno ne smatraš da možeš da dobiješ sve što poželiš, bilo kako i bilo gde. Kaprikorn pak veruje da može. A tvoj otac nažalost poseduje nešto što Kaprikorn po svaku cenu želi za sebe.“

Megi je pogledala u Moa, ali on je samo stajao i gledao je.

„Kaprikorn ne ume da popravlja knjige kao tvoj otac“, nastavio je Prašnjavoprsti. „On u stvari ništa i ne ume da radi, osim da plaši druge. U tome je umetnik. Od toga živi. Iako mislim da on sam i ne zna kakav je osećaj kad ti se telo ukoči od straha i kad si manji od makovog zrna. Ali zato vrlo dobro zna kako se strah izaziva i kako se širi, po kućama, u krevetima, u srcima i u glavama ljudi. Njegovi ljudi strah nose sa sobom, i poput crnih pisama ubacuju ga drugima ispod kućnih vrata, ili u poštanske sandučice, ili ga slikaju četkicom po zidovima i po vratima štala, dok se ne proširi sam od sebe, bešumno i zaudarajući kao kuga.“ Prašnjavoprsti je sad već stajao tik uz Megi. „Kaprikorn ima mnogo slugu“, tiho je šapnuo. „Većina ih je kod njega od malih nogu, i ako bi Kaprikorn nekome od njih zapovedio da ti odseče uvo ili nos, ovaj bi to smesta uradio, i ne trepnuvši. Oni se rado oblače u crno poput vrana, a samo njihov vođa nosi belu košulju ispod jakne crne kao ugalj, i ako ikada naletiš na nekog od njih, šćućuri se, skupi se i sakrij se što bolje možeš, pa te možda neće videti. Jasno?“

Megi je klimnula glavom. Jedva je mogla da diše, toliko joj je srce lupalo.

„Jasno mi je i zašto ti otac nikada nije pričao o Kaprikornu“, rekao je Prašnjavoprsti, okrenuvši se prema Mou. „I ja bih svojoj deci radije pričao o dobrim ljudima.“

„Ja znam da postoje i ljudi koji nisu dobri!“ Megi nije mogla da kontroliše svoj glas, koji je podrhtavao od besa. Doduše, možda je bilo i malo straha u njemu.

„A je li? A kako to?“ I opet je imao na licu onaj zagonetni osmejak, istovremeno i tužan i podsmešljiv. „Da nisi već jednom sreća nekog pravog zlikovca?“

„Čitala sam o njima.“

Prašnjavoprsti se glasno nasmejao. „Pa dobro, jeste, to je skoro isto“, rekao je. Njegov podsmešljivi pogled je pekao poput koprive. Sagnuo se ka njoj i uneo joj se u lice. „Ja ti ipak želim da na tome i ostane“, rekao je tiho.

Mo je ubacio torbe Prašnjavoprstog u autobus, skroz pozadi. „Nadam se da unutra nema ničega što bi nam letelo oko glava“, rekao je dok se Prašnjavoprsti smeštao iza Meginog sedišta. „S obzirom na tvoj zanat, ništa me ne bi čudilo.“

Pre nego što je Megi stigla da pita o kakvom se zanatu radi, Prašnjavoprsti je otvorio ruksak i iz njega pažljivo izvukao neku životinju koja je pospano žmirkala. „Pošto je očigledno da nam predstoji malo duži zajednički put“, rekao je Mo, „hteo bih tvojoj ćerki nekog da predstavim.“

Životinja je bila velika skoro kao kunić, ali mnogo vitkija, sa repom koji je poput čupave krznene kragne ležao Prašnjavoprstom na grudima. Sićušne kandžice zarila mu je u rukave dok je posmatrala Megi svojim sjajnim crnim očima, koje su ličile na veliku dugmad, a kada je zevnula, ukazali su se njeni oštri, špicasti zubi.

„Ovo je Gvin“, objasnio je Prašnjavoprsti. „Ako želiš, možeš da ga češkaš po ušima. Trenutno je veoma pospan, pa te neće ujesti.“

„A inače ujeta?“, pitala je Megi.

„Svakako“, reče Mo, sedajući ponovo za volan. „Da sam na tvom mestu, držao bih prste dalje od tog malog čudovišta.“

Ali Megi nije mogla da ignoriše nijednu životinju, pa čak i ako je imala tako oštre zube. „To je kuna, ili nešto slično, zar

ne?", pitala je, oprezno joj prelazeći rukom preko jednog okruglog uha.

„Tako nešto.“ Prašnjavoprsti je gurnuo ruku u džep pantalona i ubacio Gvinu parčence suvog hleba među zube. Megi ga je češkala po glavi dok je žvakao - i prstima napipala nešto tvrdo ispod mekog krzna: sićušne rogove, odmah iza ušiju. Iznenađeno je povukla ruku. „Kune imaju rogove?"

Prašnjavoprsti joj je namignuo i pustio Gvina da se popne natrag u ruksak. „Ova ima“, rekao je.

Megi je zbunjeno posmatrala kako zatvara ruksak. Činilo joj se da još uvek oseća Gvinove rogove pod prstima.

„Mo, jesi li znao da kune imaju rogove?“, pitala je.

„Ma nemaju, njih je Prašnjavoprsti zalepio tom malom đavolku za svoje predstave.“

„Kakve predstave?“ Megi je upitno pogledala prvo u Moa, onda u Prašnjavoprstog, ali Mo je ćuteći startovao motor, a Prašnjavoprsti je izuo svoje čizme, koje su izgledale kao da su za sobom imale isto toliko pređenih kilometara kao i one torbe, i uz dubok uzdah se ispružio na Moovom krevetu. „Ni reči više, Čarobnorečivi“, rekao je. „Ja ne odajem tvoje tajne, pa nemoj ni ti moje. A osim toga, za to treba da bude mrak.“

Megi je posle sigurno još čitavih sat vremena razbijala glavu pitajući se šta bi taj odgovor mogao značiti. Ali još ju je više mučilo jedno drugo pitanje.

„Mo“, pitala je kad je iza njih Prašnjavoprsti zahrkao, „šta taj Kaprikorn hoće od tebe?“ Utišala je glas pre nego što je izgovorila to ime, kao da će ga na taj način učiniti manje opasnim.

„Jednu knjigu“, odgovorio je Mo, ne skidajući pogled sa puta.

„Knjigu? Pa zašto mu je ne daš?“

„To ne mogu. Objasniću ti uskoro i zašto, ali ne sada. U redu?“

Megi je pogledala kroz prozor autobusa. Svet koji je prolazio pored njih bio joj je nepoznat - nepoznate kuće, nepoznate ulice, nepoznata polja, pa čak su i drveće i nebo bili nepoznati, ali Megi je bila naviknuta na to. Zapravo se ni na jednom mestu nije osećala sasvim kao kod kuće. Mo je bio njen dom, Mo i njene knjige, a na neki način i ovaj autobus, koji ih je nosio iz jednog nepoznatog mesta u drugo.

„A ta tetka kod koje idemo“, pitala je dok su prolazili kroz beskonačno dugačak tunel, „ima li ona dece?“

„Nema“, odgovorio je Mo. „A bojim se da ih i ne voli naročito. Ali, kao što sam već rekao, mislim da ćeš ti uspeti da nađeš zajednički jezik sa njom.“

Megi je uzdahnula. Setila se nekih tetaka, od kojih se ni sa jednom nije naročito dobro slagala.

Brežuljci su polako prelazili u brda, njihovi obronci su sa obe strane puta postajali sve strmiji, i u jednom trenutku kuće nisu više bile samo nepoznate, nego su i izgledale nekako drugačije. Megi je pokušala da prekrati vreme brojeći tunele, ali kada su ušli u deveti, i kada se činilo da mrak nema kraja, zaspala je. Sanjala je kune u crnim jaknama i jednu knjigu umotanu u smeđi pakpapier.

Kuća puna knjiga

„Moja bašta ostaje samo moja“, rekao je džin,
„to svi znaju, i niko ne sme u njoj da se igra
osim mene.“

Oskar Vajld, *Sebični džin*

Probudila ju je tišina.

Ravnomerno brujanje motora koje ju je bilo uljuljkalo u san sada je prestalo, i mesto vozača pored nje bilo je prazno. Trebalo joj je malo vremena da se seti zašto nije u svom krevetu. Na šoferšajbni je bilo nekoliko mrtvih muva, a autobus je bio parkiran ispred neke gvozdene kapije. Kapija je izgledala zastrašujuće sa svim tim ostrim šiljcima, koji kao da su samo čekali da neko pokuša da ih preskoči pa da se nabode i ostane tamo da visi. Pri pogledu na nju, Megi se setila jedne od svojih omiljenih priča, priče o sebičnom džinu koji nije želeo decu u svom dvorištu. Njegovu kapiju oduvek je upravo tako zamišljala.

Mo je stajao na cesti, zajedno sa Prašnjavoprstim. Megi je izašla iz autobusa i otrčala do njih. Sa desne strane puta počinjala je padina neke planine koja je bila gusto obrasla šumom i strmo se spuštala ka obali velikog jezera. Brežuljci sa druge strane jezera virili su iz vode kao da su u nju uronjeni. Voda je bila gotovo crna, a na nebu se već spuštalo veče, ogledajući se u tamnim talasima. U kućama na obali upalila su se prva svetla, poput svitaca ili zvezda koje su popadale sa neba.

„Lepo je, zar ne?“ Mo joj je stavio ruku na rame. „Znam da voliš priče o razbojnicima. E pa, vidiš li onu napuštenu tvrđavu tamo? To je nekada bilo sedište jedne ozloglašene razbojničke

bande. Moraću da pitam Elinor za detalje. Ona zna sve o ovom jezeru.“

Megi je samo klimnula glavom i naslonila je na njegovo rame. Vrtelo joj se u glavi od umora, ali Moovo lice prvi put otkako su krenuli na put nije imalo zabrinut izraz. „A gde ona stanuje?“, pitala je Megi zevnuvši. „Valjda ne iza ove kapije, hm?“

„Pa, da. Tuda se ulazi na njeno imanje. Ne izgleda baš gostoprимljivo, zar ne?“ Mo se nasmejao i povukao Megi ka drugoj strani puta. „Elinor je veoma ponosna na tu kapiju. Sama ju je osmislila, po slici iz neke knjige.“

„Da to nije možda bila slika bašte sebičnog džina?“, promrmljala je Megi, vireći kroz isprepletane gvozdene rešetke.

„Sebični džin?“ Mo se nasmejao. „Ne, mislim da je u pitanju neka druga priča. Mada bi i ta dobro pristajala tetki Elinor.“

Sa obe strane kapije rasla je visoka živica, koja je svojim gustim, trnovitim granama zaklanjala svaki pogled na ono što se nalazilo iza. Ali, čak ni kroz rešetke Megi nije mogla da vidi ništa zanimljivo, osim velikih žbunova rododendrona i jednog širokog šljunkovitog puta, koji se veoma brzo gubio u tom žbunju.

„Izgleda da vam je rodbina dobrostojeća“, šapnuo joj je Prašnjavoprsti na uvo.

„Da, Elinor je prilično bogata“, rekao je Mo i povukao Megi dalje od kapije. „Ali verovatno će jednog dana završiti siromašna kao crkveni miš pošto sav svoj novac troši na knjige. Bojim se da bi bez oklevanja prodala dušu đavolu samo kada bi joj ovaj ponudio odgovarajuću knjigu u zamenu.“ Gurnuo je teška vrata kapije i otvorio ih.

„Šta to radiš?“, uzviknula je Megi umesto alarma. „Ne možemo samo tako ući.“ Na tabli kraj ulaza još uvek se mogao jasno pročitati natpis, iako je nekoliko slova već bilo prekriveno živicom. PRIVATNI POSED. ZABRANJEN PRISTUP

NEOVLAŠĆENIM I.ICIMA. Megi se to zaista nije činilo gostoljubivim.

Ali Mo se samo nasmejao. „Bez brige“, rekao je, ovog puta širom otvorivši kapiju. „Jedina stvar koja je kod Elinor osigurana alarmom jeste njena biblioteka. Ko joj prolazi kroz kapiju, i nije joj tako važno. Ona ne spada u plašljive žene. A i ne prima baš često posete.“

„A psi?“ Prašnjavoprsti je zabrinuto gledao prema bašti. „Sudeći po kapiji, rekao bih da nas iza nje čekaju najmanje tri ogromna krvoločna psa.“

Ali Mo je samo odmahnuo glavom. „Elinor prezire pse“, rekao je krećući natrag prema autobusu. „Hajde, penjite se.“

Posed Megine tetke pre je ličio na šumu nego na baštu. Odmah iza kapije put je formirao oštru krivinu, kao da želi da uhvati zalet pre nego što se popne na padinu, a zatim se gubio između tamnih borova i kestenova. Oni su rasli toliko blizu puta da su im se grane preplitale iznad njega, gradeći tunel, i Megi je već pomislila da tom tunelu i nema kraja kada se drveće iznenada razmaklo - put se završavao šljunkovitom čistinom, okruženom brižljivo negovanim lejama ruža.

Na šljunku pred kućom koja je bila veća od Megine škole bio je parkiran sivi kombi. Pokušala je da prebroji prozore, ali brzo je odustala. Kuća je bila veoma lepa, ali ni ona nije delovala ništa gostoljubivije od gvozdene kapije kraj ceste. Možda je ta oker fasada samo delovala tako prljavo u sumraku. Možda su zelene žaluzine bile zatvorene samo zato što se noć već polako spuštala na okolna brda. Možda. Ali Megi bi se malo načekala da ih je htela danju videti podignute. Jer, i tada su se otvarale retko. Ulazna vrata od tamnog drveta takođe su delovala odbojno, poput nekih stisnutih usana, i Megi je i nesvesno uhvatila Moa za ruku dok su išli prema njima.

Prašnjavoprsti je išao za njima, zastajkujući i noseći preko ramena svoj izlizani ruksak, u kome je Gvin verovatno i dalje spavao. Kada je Mo zajedno sa Megi već stajao na vratima, on je

ostao da stoji nekoliko koraka iza njih, posmatrajući zatvorene žaluzine sa nepoverljivim izrazom na licu, kao da je sumnjao da ih gazdarica kuće možda već posmatra sa nekog od tih prozora.

Pored vrata se nalazio mali prozor sa rešetkama, koji jedini nije imao žaluzine. A ispod njega je takođe bio natpis.

U SLUČAJU DA IMATE NAMERU DA TROŠITE
MOJE VREME NA SITNICE,
ONDA BOLJE ODMAH IDITE ODAVDE

Megi je uputila Mou zabrinut pogled, ali on je samo napravio nekakvu grimasu s namerom da je ohrabri i pozvonio na vrata.

Megi je čula kako je zvono odjeknulo kućom. Onda se neko vreme ništa nije dešavalo. Samo je neka svraka ljutito zalepršala izletevši iz jednog od žbunova rododendrona koji su rasli oko kuće, a nekoliko ugojenih vrabaca nervozno je ključalo po šljunku u potrazi za nevidljivim insektima. Megi im je bacila malo hleba koji je izvadila iz džepa na jakni - ostalo joj je nekoliko mrvica još od izleta, koji je bio tako davno da ga je skoro i zaboravila - kada su se vrata naglo otvorila.

Gospođa koja se na njima pojavila bila je starija od Moe, i to dosta starija - iako Megi nikada nije umela dobro proceniti godine odraslih. Njeno lice podsećalo je Megi na lice buldoga, ali verovatno pre zbog njegovog izraza nego zato što je zaista tako izgledalo. Imala je na sebi mišje sivi pulover i suknu boje pepela, oko zdepastog vrata bisernu ogrlicu, a na nogama filcane papuče, nalik onima koje je Megi jednom morala da obuje u nekom zamku koji su ona i Mo išli da vide. Kosa joj je već bila seda i bila je podignuta u punđu, ali sa svih strana su joj bili poispadali čuperci, kao da ju je pravila nemarno i u žurbi. Elinor zapravo i nije izgledala kao neko ko previše vremena provodi pred ogledalom.

„Gospode, Mortimere! Kakvo iznenađenje!“, rekla je, ne trošeći vreme na pozdravljanje. „Otkud ti?“ Glas joj je bio strog, ali na licu nije mogla da sakrije da joj je drago što ga vidi.

„Zdravo, Elinor“, rekao je Mo i stavio ruku Megi na rame. „Sećaš li se Megi? Kao što vidiš, prilično je porasla.“

Elinor je uputila Megi kratak, nestrpljiv pogled. „Vidim“, rekla je. „Ali deca rastu, to je za njih karakteristično, zar ne? A koliko se sećam, godinama nisam videla ni tebe ni tvoju ćerku. Dakle, čemu imam da zahvalim za ovu neočekivanu posetu? Jesi li ti to konačno odlučio da se smiluješ mojim sirotim knjigama?“

„Upravo tako.“ Mo je klimnuo glavom. „Jedna mušterija mi je otkazala - u stvari, odložila angažman. U pitanju je jedna biblioteka, a znaš kako stvari stoje sa bibliotekama, nikad nemaju novca.“

Megi ga je uznemireno pogledala. Nije imala pojma da on ume tako uverljivo da laže.

„U žurbi nisam znao gde da ostavim Megi“, nastavio je, „pa sam je poveo sa sobom. Znam da ti ne voliš decu, ali Megi nije kao ona deca koja razmazuju marmeladu po knjigama ili cepaju stranice da bi u njih uvila mrtve žabe.“

Elinor je promrmljala nešto, negodujući, i pogledala Megi sa kritičkim izrazom na licu, kao da veruje da je ta devojčica sposobna i za najgori zločin nad knjigama, ma šta o njoj govorio njen otac. „Prošli put kada si je doveo bar smo je mogli zatvoriti u ketrec“, rekla je hladnim tonom. „Pretpostavljam da to sada ne bi bilo moguće.“ I još je jednom odmerila Megi od glave do pete - kao neku opasnu životinju koju treba da pusti u kuću.

Megi je osetila kako joj se od besa krv sjurila u lice. Htela je da se vrati kući ovog momenta, ili makar natrag u autobus, bilo kuda, samo da ne ostane kod ove grozne žene, koja ju je streljala svojim ledenim pogledom.

Ali onda je Elinor sklonila taj pogled sa nje i uputila ga prema Prašnjavoprstom, koji je i dalje zbunjeno stajao iza. „A

ko je ovo?" Pitanje je bilo upućeno Mou. „Znam li možda i njega?“

„To je Prašnjavoprsti, moj... prijatelj.“ Verovatno je Megi bila jedina koja je primetila pauzu u toj Moovoj rečenici. „Krenuo je dalje na jug, ali možda bi mogla da ga smestiš bar na jednu noć u jednoj od svojih mnogobrojnih soba?“

Elinor je prekrstila ruke. „Samo pod uslovom da mu ime nema nikakve veze sa njegovim odnosom prema knjigama“, rekla je. „Doduše, moraće da se zadovolji skromnim smeštajem u potkrovlju, jer moja biblioteka je poslednjih godina poprilično narasla, i takoreći progutala skoro sve gostinske sobe koje imam u kući.“

„A koliko knjiga imate ukupno?“, pitala je Megi. Ona je odrasla među knjigama naslaganim u gomile, ali i pored najbolje volje nije mogla ni da zamisli da se baš iza svakog prozora ove ogromne kuće nalaze knjige.

Elinor ju je još jednom ispitivački pogledala, ovog puta sa neskrivenim prezirom. „Koliko?“, ponovila je. „Ne misliš valjda da ih brojim, kao dugmad, ili kao zrna pasulja? Imam ih mnogo, veoma mnogo. Verovatno u svakoj sobi ove kuće ima više knjiga nego što ćeš ti ikada pročitati - a neke od njih su tako vredne da bih te smesta upucala ako bi se usudila i da ih dotakneš. Ali pošto si pametno dete, kao što kaže tvoj otac, ti to naravno nećeš učiniti, zar ne?“

Megi je ćutala. Umesto da joj odgovori, zamišljala je kako bi bilo da se popne na prste i triput pljune matoroj veštici posred lica.

Ali Mo se nasmejao. „Nimalo se nisi promenila, Elinor“, rekao je. „I dalje si oštra na jeziku. Ipak, upozoravam te: ako upucaš moju Megi, ja ću to isto uraditi tvojim omiljenim knjigama.“

Elinor je napućila usne u sićušan osmejak. „Dobar odgovor“, rekla je i odmaknula se u stranu. „Ni ti se očigledno nisi

promenio. Hajde, uđite. Doneću ti da vidiš knjige kojima je potrebna tvoja pomoć. A i nekoliko drugih.“

Megi je oduvek mislila da Mo ima puno knjiga. Ali nakon što je kročila u Elinorinu kuću, promenila je mišljenje za sva vremena.

Ovde knjige nisu bile naslagane u gomile, kao kod nje i Moa. Svaka knjiga je očigledno imala svoje mesto. Ali, tamo gde se u kućama drugih ljudi nalaze tapete, slike ili, naprosto, prazni zidovi, tetka Elinor je imala police sa knjigama. U predvorju, kroz koje ih je prvo provela, te police bile su bele boje i dosezale su skroz do tavanice; u sobi kroz koju su zatim prošli i police i parket bili su crni, a isto tako i u hodniku koji se nalazio iza nje.

„Ove knjige ovde“, pokazala je tetka Elinor rukom prolazeći pored polica sa gusto poređanim knjigama, „nagomilale su se tokom godina. One više nemaju nikakvu vrednost i uglavnom su slabijeg kvaliteta, dakle, ništa posebno. Ukoliko izvesne osobe ne budu uspele da obuzdaju svoje prstiće i odluče da posegnu za nekom od njih“, pritom je bacila kratak pogled prema Megi, „to neće imati nikakvih ozbiljnih posledica. Naravno, samo ako isti ti prstići, kada jednom zadovolje svoju radoznalost, svaku knjigu uredno vrate na mesto, ne ostavljajući pritom nikakve neukusne obeleživače u njima.“

Utom se okrenula ka Mou. „Ne moraš mi verovati“, počela je, „ali u jednoj od poslednjih knjiga koje sam kupila - u pitanju je prvo izdanje jedne predivne knjige iz devetnaestog veka - pronašla sam osušenu krišku salame kao obeleživač. Zamisli!“

Megi je morala da se nasmeje kikitom, što je, naravno, za posledicu imalo još jedan tetkin ne-baš-prijateljski pogled. „To nije smešno, mlada damo“, rekla je Elinor. „Neke od najlepših knjiga koje su ikada štampane izgubljene su jer bi ih nekakav šupljoglavi trgovac ribom iscepkao da bi u taj papir umotao svoju smrdljivu ribu. U srednjem veku uništavano je na hiljade

knjiga da bi se od njihovih korica napravili đonovi, ili su spaljivane da bi se njihovim papirom ugrijala parna kupatila."

I pri samoj pomisli na tako nečuvena zlodela, ma kako davno da su se odigrala, Elinor je počela teško da diše. „No dobro, pustimo sad to“, procedila je kroz zube. „Previše ću se uzbuditi, a i inače imam visok pritisak.“

Zastala je pred jednim vratima. Na belom drvetu bilo je naslikano sidro oko kojeg je bio obmotan delfin. „Ovo je znak jednog poznatog štampara“, objasnila je Elinor, dotaknuvši prstom vrh delfinovog nosa. „Pravi ukras za vrata jedne biblioteke, zar ne?“

„Znam“, rekla je Megi. „Zvao se Aldus Manucijus. Živeo je u Veneciji. Knjige koje je štampao bile su tek tolike da su ih njegovi nalogodavci mogli ubaciti u džepove sedla.“

„Ah, zaista?“, Elinor se namrštila, malo iznervirana. „Nisam znala. U svakom slučaju, mogu da kažem da sam ponosna vlasnica jedne knjige koju je on svojeručno štampao. I to 1503. godine.“

„Mislite, koja potiče iz njegove radionice“, ispravila ju je Megi.

„Naravno da sam to mislila.“ Elinor se nakašljala i uputila Mou tako prekoran pogled kao da je on jedini krivac što njegova ćerka zna tako ekstravagantne stvari. Zatim je stavila ruku na kvaku. „Kroz ova vrata“, rekla je, pritiskajući kvaku gotovo sa strahopoštovanjem, „nikada nije prošlo nijedno dete, ali pošto ti je otac verovatno ulio izvesno poštovanje prema knjigama, ovog puta ću napraviti izuzetak. Doduše, pod uslovom da se držiš podalje od polica sa knjigama, i to na odstojanju od najmanje tri koraka. Da li pristaješ na to?“

Megi je na trenutak čak nameravala da odbije. Tako bi rado zaprepastila Elinor time što bi pokazala da je ne zanimaju njene skupocene knjige. Ali nije mogla to učiniti. Radoznalost je prevladala. Megi se gotovo činilo da čuje kako joj knjige šapuću kroz poluotvorena vrata. Obećavaju joj hiljadu nepoznatih

priča, nude joj hiljadu vrata prema hiljadu svetova u koje nikada nije ni privirila. Iskušenje je bilo jače od Meginog ponosa.

„Pristajem“, promrmljala je i sklopila ruke iza leđa. „Tri koraka.“ Prsti su je golicali od želje.

„Pametnica mala“, rekla je Elinor tako podrugljivim tonom da je Megi zamalo ponovo promenila odluku. A onda su stupili u svetinju tetke Elinor.

„Renovirala si je!“, čula je Megi Moa kako govori. Rekao je još nešto, ali ona nije više obraćala pažnju na njega. Samo je razrogačila oči i posmatrala knjige. Police u kojima su se knjige nalazile mirisale su na sveže iscepana drva. Dosezale su skroz do neboplave tavanice, sa koje su visile sićušne svetiljke, kao da je neko okačio zvezde na njih. Pokretne drvene stepenice na točkice stajale su ispred regala, spremne da svakom zainteresovanom čitaocu pomognu da dođe do knjiga koje su se nalazile na gornjim policama. U biblioteci su se nalazili i pultovi za čitanje, na kojima su ležale otvorene knjige, vezane mesinganim lancima. Bile su tu i staklene vitrine, i u njima knjige sa stranicama isflekanim od starosti, koje su svakome ko bi im se približio pokazivale čudesne slike. Megi nije mogla da se suzdrži. Samo jedan korak, i jedan kratak pogled ka Elinor, koja joj je, na svu sreću, bila okrenuta leđima, i Megi se našla pred vitrinom. Saginjala se nad staklom, sve više i više - dok ga nije dotakla nosom.

Bodljikavo lišće obavijalo se oko bledosmeđih slova. Sićušna zmajeva glava crvene boje bljuvala je cvetne latice na isflekani papir. Vitezovi na belim konjima gledali su pravo u Megi, kao da ih je neko tek juče naslikao sićušnim četkicama od kuninog krzna. Pored njih je stajalo dvoje ljudi, možda su to bili neki mladenci. Muškarac sa vatrenocrvenim šeširom neprijateljski ih je posmatrao.

„To su tebi tri koraka?“

Megi je uplašeno poskočila, ali Elinor i nije izgledala tako ljuta. „Ah, da, umetnost iluminacije¹!“, rekla je. „Ranije su samo bogataši umeli da čitaju. Za siromašne su zato pravljene slike, da bi i oni razumeli priče. Naravno, cilj nije bio zabaviti ih, jer siromašni su bili tu da bi radili, a ne da bi bili srećni ili da bi posmatrali lepe slike. Ne. Trebalo ih je poučiti. Uglavnom su to bile priče iz Biblije, koje je svako poznao. Knjige su izlagane u crkvama, i svakog bi se dana okretao novi list, na kome je bila nova slika.“

„A ova knjiga?“, pitala je Megi.

„O, mislim da ta nije bila u crkvi“, odgovorila je Elinor. „Najverovatnije je služila da rasonodi nekog veoma bogatog čoveka, ali to je bilo pre skoro šest stotina godina.“ U glasu joj se jasno mogao čuti ponos. „Zbog jedne takve knjige nekada se i ubijalo, da, da! A ja sam je samo kupila.“

Izgovarajući poslednje reči, Elinor se naglo okrenula i pogledom odmerila Prašnjavoprstog, koji je bio ušao za njima nečujno poput mačke. Megi je na trenutak pomislila da će ga izbaciti u hodnik, ali on je stajao pred policama posmatrajući knjige sa tako pobožnim izrazom lica - i sa rukama na leđima - da joj nije davao povoda za tako nešto. Zato mu je Elinor samo uputila još jedan prekoran pogled i ponovo se okrenula ka Mou.

Mo je stajao pored jednog pulta, držeći u rukama knjigu čije su se korice držale još samo na dva-tri končića. Držao ju je veoma pažljivo, kao pticu slomljenih krila.

„Dakle?“, pitala je Elinor zabrinuto. „Možeš li je spasti? Znam da je u užasnom stanju, a ni ostale nisu mnogo bolje, ali...“

„Sve se to da popraviti.“ Mo je spustio knjigu i uzeo u ruke sledeću. „Ali mislim da će mi biti potrebne najmanje dve

¹ Oslikavanje knjiga. (Prim. prev.)

nedelje. I to ako ne budem morao da nabavljam još materijala. To bi moglo malo produžiti ceo postupak. Hoćeš li izdržati naše prisustvo toliko dugo?"

„Naravno.“ Elinor je klimnula glavom, ali Megi je primetila pogled koji je bio upućen u pravcu Prašnjavoprstog. On je i dalje stajao pored polica koje su se nalazile odmah do vrata i izgledao potpuno udubljen u posmatranje knjiga, ali Megi je imala utisak da mu nije promaklo ništa od onoga o čemu se razgovaralo iza njegovih leđa.

U kuhinji tetke Elinor nije bilo knjiga, ni jedne jedine knjige, ali tamo su dobili izvrsnu večeru, i to na drvenom stolu koji se, kako ih je Elinor uveravala, nekada nalazio u pisarnici jednog od italijanskih manastira. Megi je iskreno sumnjala u to. Jer, koliko je ona znala, monasi su u manastirskim skriptorijima pisali za kosim pultovima, ali smatrala je da bi bilo bolje da ovog puta to znanje ipak zadrži za sebe. Umesto toga, uzela je još jedno parče hleba, i upravo se pitala kakvog li je ukusa sir koji je stajao na „pisaćem“ stolu kada je primetila kako je Mo došapnuo nešto tetki Elinor. Njene oči zasijale su od uzbuđenja, po čemu je Megi zaključila da je verovatno reč o nekoj knjizi, i odmah se setila onog pakpapira, i jednog bleдозelenog poveza, i ljutnje u Moovom glasu.

Sedeći pored nje, Prašnjavoprsti je krišom ubacio komadić šunke u ruksak: Gvinova večera. Megi je videla kako se okrugli nosić pomolio iz ruksaka, njuškajući oko sebe, nadajući se još nekom parčencetu. Prašnjavoprsti se nasmešio Megi kada je primetio njen pogled i dodao Gvinu još malo šunke. Činilo se da on ne obraća pažnju na šuškanje ono dvoje, ali Megi je bila sigurna da dogovaraju neki tajni posao.

Posle nekog vremena Mo je ustao i izašao iz kuhinje. Megi je pitala Elinor gde je toalet - i krenula za Moom.

Bilo joj je čudno što mora tako da špijunira oca. Nikada ranije to nije radila - dobro, ako ne računamo onu noć kada se pojavio Prašnjavoprsti. I pre toga samo još jednom, kada je htela da vidi

da li se to Mo bio prurušio u Deda Mraza. Stidela se same sebe što se tako šunja za njim. Ali, sam je tome kriv. Zašto uopšte krije tu knjigu od nje? A sada je izgleda nameravao da je da tetki Elinor -knjigu koju ona nije smela čak ni da vidi! Od trenutka kada je Mo sakrio tu knjigu iza leđa, Megi nije mogla da prestane da razmišlja o njoj. Čak je pokušavala da je nađe u Moovoj torbi pre nego što će je uneti u autobus, ali bezuspešno.

Htela je samo da je vidi, samo jednom, pre nego što se izgubi u jednoj od Elinorinih vitrina! Da sazna zašto je ta knjiga bila toliko posebna da ju je Mo samo zbog toga doveo ovamo...

U predvorju se Mo još jednom okrenuo pre nego što je izašao iz kuće, ali Megi se na vreme sakrila iza sanduka koji je mirisao na kuglice protiv moljaca i na lavandu. Odlučila je da ostane na tom mestu dok se Mo ne vrati. Napolju, u dvorištu, sigurno bi je video. Vreme joj je veoma sporo prolazilo, kao što to obično biva kada nešto iščekujemo, dok nam srce lupa od uzbuđenja.

Megi se činilo da je knjige na belim policama posmatraju, ali da ćute, kao da osećaju da je njoj trenutno na umu samo jedna jedina knjiga.

Mo se konačno vratio, noseći u ruci paketić umotan u smeđi pakpapier. Možda hoće samo da je sakrije ovde!, pomislila je Megi. Ima li boljeg mesta da sakriješ knjigu nego da je staviš među desetine hiljada drugih knjiga? Pa da. Mo će je ostaviti ovde, a onda ćemo se vratiti kući. Ali, ja bih da je vidim, mislila je, samo jedanput pre nego što završi u jednom od onih regala od kojih moram da budem udaljena najmanje tri koraka.

Mo je prošao tik kraj nje; skoro ga je mogla dodirnuti, ali nije ju primetio. „Megi, nemoj tako da me gledaš!“, rekao bi joj nekad. „Ponovo mi čitaš misli.“ Trenutno je izgledao zabrinut - kao da nije siguran da li čini pravu stvar. Megi je lagano izbrojala do tri, a onda je krenula za njim, ali Mo je nekoliko puta tako naglo zastao da je skoro naletela na njega. Nije se vratio u kuhinju, nego je odmah krenuo ka biblioteci. Ne

osvrćući se oko sebe, otvorio je vrata na kojima se nalazio znak venecijanskog štampara i lagano ih zatvorio za sobom.

Megi je stajala među svim tim knjigama koje su ćutale, i pitala se da li da uđe za Moom... Da li da ga zamoli da joj pokaže knjigu. Hoće li biti jako ljut? Upravo je nameravala da skupi hrabrost i da to učini kada je začula korake - brze, odlučne, nestrpljive. To je mogla biti samo Elinor. Šta sad da radi?

Otvorila je najbliža vrata i klisnula u neku prostoriju. U njoj se nalazio krevet sa baldahinom, orman, fotografije u srebrnim ramovima, gomila knjiga na noćnom stočiću, a na tepihu otvoren katalog na čijim su se stranicama nalazile slike starih knjiga. Bila je to spavaća soba tetke Elinor. Megi je uzbuđeno osluškiivala Elinorine korake, i čula je kako se vrata po drugi put zatvaraju. Oprezno se iskrala u hodnik. Još je neko vreme neodlučno stajala pred bibliotekom kad joj je neko iznenada stavio ruku na rame. Drugom rukom joj je stavio ruku na usta da bi ugušio njen užasnuti krik.

„Ja sam!“, šapnuo joj je Prašnjavoprsti na uho. „Tiho, inače ćemo oboje loše proći, jesi li razumela?“

Megi je klimnula glavom, a on joj je lagano sklonio ruku sa usta. „Tvoj otac hoće da ostavi knjigu matoroj veštici, je l' tako?“, šapnuo je. „Da li ju je uzeo iz autobusa? Hajde, reci. Ili je već bila kod njega?“

Megi ga je odgurnula. „Ne znam!“, prosiktala je. „A osim toga - šta se to vas tiče?“

„Šta me se tiče?“ Prašnjavoprsti se tiho nasmejao. „Pa, možda ću ti jednom i reći što me se tiče. Ali sad hoću da čujem samo jesi li je videla.“

Megi je odrično odmahнула glavom. Ni sama nije znala zašto ga laže. Možda zato što joj je malopre onako grubo stavio ruku na usta.

„Megi, slušaj me!“ Prašnjavoprsti ju je pogledao pravo u oči. Njegovi ožiljci izgledali su kao blede linije koje mu je neko

nacrtao na lice; dve na levom obrazu, koje su se lagano izvijale ka gore, a treća na desnom, još duža, od uha do nozdrva. „Kaprikorn će ubiti tvog oca ako ne dobije tu knjigu“, prošaptao je. „Ubiće ga, je l' ti jasno? Zar ti nisam objasnio ko je on? On želi tu knjigu, a uvek dobija sve što poželi. Smešno je i verovati da je knjiga ovde na sigurnom.“

„Mo očigledno misli drugačije!“

Prašnjavoprsti se uspravio i pogledao u vrata biblioteke. „Da, znam“, promrmljao je. „U tome i jeste problem. Ali, zato...“, i tu on uhvati Megi za ramena i odgura je do zatvorenih vrata, „...zato ćeš ti sad ući unutra, potpuno nevino, i saznati šta njih dvoje smeraju sa tom knjigom. Važi?“

Megi je htela da se usprotivi, da protestuje. Ali pre nego što je stigla bilo šta da učini, Prašnjavoprsti je već otvorio vrata i ugurao je u biblioteku.

Samo slika

Ko krade knjige ili zadržava pozajmljene, nek mu se knjiga u rukama pretvori u zmiju otrovnicu. Neka ga udari moždana kap i ukoči mu udove. Glasno nek moli za milost, i neka se muči u najgorim mukama dok ne istrune sasvim. Neka mu crvi kljucaju utrobu poput sablasnog crva što nikad ne umire. A kada dođe pred božji sud, neka ga zauvek proguta pakleni oganj.

*Natpis u biblioteci manastira San Pedro u Barseloni,
citirao Alberto Manguel*

Mo i Elinor bili su odmotali knjigu. Megi je ugledala pakpapier na jednoj od stolica. Nijedno od njih dvoje nije primetilo Megi kada je ušla. Elinor je bila nagnuta nad jednim od pultova, a Mo je stajao pored nje. Oboje su bili leđima okrenuti vratima.

„Neverovatno. Mislila sam da više nema ni jednog jedinog primerka“, upravo je govorila Elinor. „O toj knjizi kruže svakakve priče. Antikvar kod kojeg često kupujem ispričao mi je da su mu pre više godina ukradena dva primerka, i to u istom danu. A gotovo istu priču čula sam i od dvojice knjižara.“

„Stvarno? Zaista čudno!“, rekao je Mo, ali Megi je poznavala njegov glas dovoljno dobro da bi mogla primetiti da je njegovo čuđenje lažno. „Pa, bilo kako bilo, čak i da se ne radi o nekakvoj retkoj knjizi, za mene ona ima ogromnu vrednost, i voleo bih da bude na sigurnom, bar neko vreme, dok se ne vratim po nju.“

„Kod mene je svaka knjiga na sigurnom“, odgovorila je Elinor ozbiljno. „Ti to znaš. Ja ih pazim i mazim kao svoju decu,

decu od mastila. Čuvam njihove stranice dalje od sunčeve svetlosti, brišem prašinu sa njih i štitim ih od gladnih moljaca i od nečistih ljudskih prstiju. Ova knjiga će dobiti počasno mesto u mojoj biblioteci, i niko je neće smeti ni uzeti u ruke sve dok se ti ne vratiš da je uzmeš. U ovoj biblioteci posetioци i nisu tako dobrodošli. Jer, samo ostavljaju otiske prstiju i mrvice sira po mojim sirotim knjigama. A osim toga, kao što znaš, ovde imam ugrađen i alarm.“

„Drago mi je što to čujem!“ U Moovom glasu čulo se olakšanje. „Hvala ti, Elinor! Zaista ti mnogo hvala. A ako ti narednih dana neko slučajno bude zvonio na vrata i pitao za tu knjigu, molim te, reci mu da nikad nisi ni čula za nju, važi?“

„Naravno. Eh, šta čovek sve neće uraditi za dobrog knjigovesca! A osim toga, ti si suprug moje nećake. Znaš, ponekad mi tako nedostaje. Ali, dobro, verujem da je tebi još gore. Tvoja ćerka se veoma dobro snalazi i bez nje, zar ne?“

„Jedva da je se i seća“, tiho je rekao Mo.

„Pa, to je onda blagoslov, zar ne? Ponekad je veoma praktično što mi ljudi nemamo ni upola tako dobro pamćenje kao knjige. Bez knjiga verovatno ne bismo ništa ni znali. Sve bi bilo zaboravljeno: Trojanski rat, Kolumbo, Marko Polo, Šekspir, i svi oni ćaknuti kraljevi i bogovi...“ Elinor se okrenula - i ukočila se na mestu.

„Jesam li ja to prečula tvoje kucanje?“, pitala je, pogledavši Megi tako ljutito da je ona morala da skupi svu hrabrost da se ne okrene i pobegne napolje, u hodnik iz koga je došla.

„Koliko već stojiš tu, Megi?“, pitao je Mo.

Megi je prkosno isturila bradu. „Ona može da je vidi, a od mene je kriješ!“, rekla je. Napad je uvek bio najbolja odbrana. „Nikada nisi krio knjige od mene! Šta je to tako specijalno kod ove? Da neću možda oslepeti ako je pogledam? Ili će mi knjiga odgristi prste? Kakve su to strašne tajne u njoj koje ne smem da saznam?“

„Imam razloge zbog kojih ne želim da ti je pokažem“, odgovorio je Mo. Bio je potpuno bleđ. Bez ijedne reči krenuo je ka Megi u nameri da je odvuče prema vratima, ali ona mu se otrgla.

„O, mala je tvrdoglava!“, primetila je Elinor. „Zbog toga mi je gotovo simpatična. Sećam se da je i njena majka ranije bila ista takva. Hodi ovamo.“ Odmaknula se u stranu i pokazala rukom Megi da joj priđe. „Videćeš da nema ničeg posebno uzbudljivog u ovoj knjizi, barem za tvoje oči. Ali, evo, uveri se i sama. Ljudi najviše veruju sopstvenim očima. Ili se tvoj otac ne slaže s tim?“ Elinor je upitno pogledala u Moa.

Mo je malo oklevao - a zatim je klimnuo glavom, predajući se.

Knjiga je ležala otvorena na pultu za čitanje. Nije izgledala naročito staro. Megi je znala kako izgledaju zaista stare knjige. U Moovoj radionici već je imala priliku da vidi neke čije su stranice bile posute flekama poput leopardovog krzna, i koje su bile veoma žute. Sećala se jedne čije su korice bili napali moljci. Tragovi moljaca izgledali su poput sićušnih rupa od metaka. Mo bi im odvojio korice, zatim bi im pažljivo ponovo spojio stranice, a onda bi im, kako je on to nazivao, skrojio novu haljinu. Takva jedna haljina mogla je biti od kože ili od lana, jednostavna ili sa mustrom koju bi Mo u nju utiskivao malenim pečatima, a ponekad bi je čak pozlatio.

Korice ove knjige bile su od lana srebrnkastozelene boje, zelene poput vrbovog lišća. Ivice su bile pomalo iskrzane, ali stranice su i sad bile toliko bele da se na papiru svako slovo jasno razaznavalo svojim crnilom. Na mestu gde je bila otvorena nalazio se tanak crveni konac za obeležavanje. S desne strane nalazila se slika koja je prikazivala dame u raskošnim haljinama, zatim gutače vatre, akrobate i nekog ko je ličio na nekakvog kralja. Megi je okretala stranicu po stranicu. Nije bilo mnogo slika, ali početno slovo svakog poglavlja bilo je gotovo slika za sebe. Na nekim slovima stajale su životinje, oko drugih

su se obavijale biljke, a jedno „B“ gorelo je u plamenu. Vatra je izgledala tako stvarno da je Megi prešla prstom preko slike da se uveri da zaista ne gori. Sledeće poglavlje počinjalo je slovom „N“. Stajalo je raširenih nogu poput nekog ratnika kome je na ispruženoj ruci čučala životinja čupavog repa. *Niko nije video kada se išunjao iz grada*, pročitala je Megi, ali pre no što je mogla da pronade ikakav smisao u tome, Elinor joj je pred nosom zatvorila knjigu.

„Mislim da je to dovoljno“, rekla je i stavila knjigu pod mišku. „Tvoj otac me je zamolio da ovu knjigu sklonim na sigurno, i to ću upravo i učiniti.“

Mo je ponovo uhvatio Megi za ruku. Ovog puta pošla je za njim ne opirući se. „Molim te, Megi, zaboravi tu knjigu!“, šapnuo joj je. „Ona donosi nesreću. Nabaviću ti stotinu drugih.“

Megi je samo klimnula glavom. Ali, pre nego što je Mo zatvorio vrata za njima, uspela je da baci još jedan kratak pogled na Elinor. Stajala je u biblioteci i posmatrala knjigu sa ogromnom nežnošću, kao što je nju Mo ponekad gledao kada ju je uveče smeštao u krevet i pokrivaio ćebetom.

A onda su se vrata zatvorila.

„Gde će je staviti?“, pitala je Megi dok su išli hodnikom.

„O, ima ona nekoliko čudesnih skrovišta za takve prilike“, rekao je Mo, izbegavajući direktan odgovor. „Ali, ona su tajna, što je i normalno, inače i ne bi bila skrovišta, zar ne? Hej, hoćeš li da ti pokažem tvoju sobu?“ Pokušavao je da zvuči spontano, ali to mu nije baš naročito polazilo za rukom. „Izgleda kao soba u nekom luksuznom hotelu. Ma, šta ja to pričam, još je bolje nego u hotelu!“

„Zvuči dobro“, promrmljala je Megi, osvrnuvši se oko sebe, ali Prašnjavoprstog nije nigde bilo. Gde li je? Htela je nešto da ga pita. I to sad, odmah. To pitanje joj nije izlazilo iz glave ni dok joj je Mo pokazivao sobu i govorio kako je sad sve u redu, i kako ovde sad samo treba još da obavi svoj posao, pa će se vratiti kući. Megi je samo klimala glavom i pravila se da sluša,

ali zapravo je jedina stvar o kojoj je sada mogla da razmišlja bilo pitanje koje je htela da postavi Prašnjavoprstom. Bilo joj je skoro navrh jezika, te se čudila kako ga Mo ne vidi. Pisalo joj je na usnama.

Kada ju je Mo ostavio samu i otišao da donese stvari iz autobusa, Megi je otrčala u kuhinju, ali Prašnjavoprsti nije bio ni tamo. Čak je pogledala i u Elinorinoj spavaćoj sobi, ali koja god vrata u ovoj ogromnoj kući da je otvorila, Prašnjavoprstog nigde nije bilo. Na kraju je bila suviše umorna da bi nastavila dalje da traži. Mo je odavno legao, a i Elinor je bila otišla na spavanje. Zato je i Megi otišla u svoju sobu i legla na krevet. Samojoj sebi izgledala je izgubljeno u tako ogromnom krevetu, osećala se poput nekog patuljka, kao da se smanjila. Kao Alisa u Zemlji čuda, pomislila je, prelazeći rukom preko posteljine sa cvetićima. Inače joj se soba dopadala. Bila je puna knjiga i slika. Bio je tu čak i kamin, ali izgledao je kao da bar sto godina nije korišćen. Megi je ustala sa kreveta i prišla prozoru. Napolju je odavno pao mrak, i kada je odgurnula žaluzine, svež povetarac dunuo joj je u lice. Jedino što je uspevala da razazna u mraku bio je šljunkoviti plato pred kućom. Ulična svetiljka bacala je slabo svetlo na sivkasti šljunak. Moov prugasti autobus bio je parkiran pored Elinorinog sivog kombija; izgledao je kao zebra koja je zalutala u ergelu konja. Mo je naslikao te pruge na njihovom belom autobusu, i to nakon što je Megi pročitala *Knjigu o džungli*. Megi se setila kuće koju su tako na brzinu napustili, setila se svoje sobe i škole, gde je danas njeno mesto ostalo prazno. Nije bila sigurna da li joj sve to nedostaje.

Kada je legla da spava, ostavila je žaluzine otvorene. Mo joj je bio ostavio kovčežić sa knjigama pored kreveta. Umorno je izvadila jednu knjigu i pokušala da isplete venac od poznatih reči, ali nikako joj nije polazilo za rukom. Sećanje na jednu drugu knjigu brisalo je svaku reč, i stalno je videla pred sobom početna slova, velika i šarena, okružena raznim likovima čije priče nije znala jer knjiga nije imala vremena da joj ih ispriča.

Moram da nađem Prašnjavoprstog, mislila je Megi, već pospana. Mora da je tu negde! A onda joj je knjiga iskliznula iz ruke i ona je zaspala.

Ujutru ju je probudilo sunce. Vazduh je još uvek bio svež od noći, ali nebo je bilo bez oblačka. A kada se nagnula kroz prozor, Megi je u daljini, kroz krošnje drveća, videla jezero kako se presijava na suncu. Soba koju joj je Elinor dodelila bila je na prvom spratu. Mo je bio smešten samo dvoja vrata od nje, a Prašnjavoprsti se morao zadovoljiti sobičkom u potkrovlju. Megi je juče bila i u toj sobi, onda kada ga je tražila. Tamo je bio samo uzak krevet, okružen sa svih strana sanducima s knjigama, koji su bili naslagani sve do tavanice. Kada je Megi sišla na doručak, Mo je već sedeo za stolom u kuhinji, zajedno sa Elinor, ali Prašnjavoprstog nije bilo. „O, on je već doručkovao“, rekla je Elinor oštro kada je Megi pitala za njega, „i to u društvu neke glodave životinje koja je sedela na kuhinjskom stolu i iskezila svoje špicaste zube prema meni kada sam ušla u kuhinju. Ja sam onda vašem neobičnom prijatelju objasnila da su muve jedine životinje koje trpim u svojoj kuhinji, na šta se on samo izgubio napolju, zajedno sa svojim krznenim ljubimcem.“

„A šta će ti on?“, pitao je Mo.

„O, ništa posebno, nego... htela sam samo nešto da ga pitam“, rekla je Megi, zatim je na brzinu progutala parče hleba, otpila koji gutljaj odvratno gorkog kakaoa koji je Elinor bila skuvala, i brže-bolje požurila napolje.

Našla je Prašnjavoprstog iza kuće, na kratko podšišanom travnjaku na kome se pored gipsane anđeoske figure nalazila jedna usamljena ležaljka. Gvin nije bio kraj njega. Nekoliko ptičica svađalo se na procvetalom crvenom rododendronu, a Prašnjavoprsti je stajao i žonglirao, sa takvim izrazom na licu kao da za njega trenutno ne postoji ništa drugo. Megi je pokušala da izbroji šarene loptice, bilo ih je četiri... šest... osam. Prašnjavoprsti ih je tako brzo hvatao i ponovo bacao uvis da joj

se zavrtelo u glavi i od samog gledanja. Stajao je na jednoj nozi i hvatao ih, opušteno, kao da može isto to i žmurečki. Tek kad je ugledao Megi, jedna loptica mu je iskliznula iz prstiju i otkotrljala se do njenih nogu.

Megi ju je podigla i dobacila je natrag Prašnjavoprstom. „Kako ste naučili to da radite?“, pitala je. „Izgledalo je... predivno.“

Prašnjavoprsti se poklonio, pomalo podrugljivo. Evo ga, opet onaj njegov podrugljivi osmeh. „Ja ovako zarađujem za život“, rekao je. „I uz pomoć još nekoliko drugih stvari.“

„Kako se tako može zaraditi?“

„Na vašarima. Slavljima. Dečjim rođendanima. Jesi li nekad bila na jednom od onih vašara gde se svi pretvaraju da žive u srednjem veku?“

Megi je potvrdno klimnula glavom. Mo ju je već vodio na jedan takav vašar. Tamo je bilo predivnih stvari, njoj tako nepoznatih, kao da nisu bile samo iz drugog vremena, već i iz nekog drugog sveta. Mo joj je tamo kupio jednu metalnu kutijicu, na kojoj su bili raznobojni kamenčići i mala zelena riba od zeleno-zlatnog svetlucavog metala, široko otvorenih usta, sa kuglicom u šupljoj utrobi, koja bi zvonila poput zvona kada bi neko protresao kutiju. U vazduhu se širio miris svežeg hleba, miris dima i vlažne odeće. Megi je videla kako se kuje mač, i krila se Mou iza leđa kako bi pobjegla od osobe prerusene u vešticu.

Prašnjavoprsti je pokupio svoje loptice i ubacio ih u torbu koja je otvorena stajala na travi iza njega. Megi se pomerila nekoliko koraka da bi bolje videla šta se u njoj nalazi. Videla je neke flaše, belu vatu i kesu sa mlekom, ali pre nego što je mogla da vidi nešto više, Prašnjavoprsti je zatvorio torbu. „Žalim. Poslovna tajna“, rekao je. „Tvoj otac je dao knjigu Elinor, zar ne?“

Megi je slegnula ramenima.

„Možeš slobodno da mi kažeš. Ionako znam da jeste. Malo sam prisluškiavao. On je lud ako misli da je ovde ostavi, ali šta da se radi.“ Smestio se u ležaljku. Na travi pored njega ležao je ruksak, iz kojeg je provirio jedan čupavi rep.

„Videla sam Gvina“, rekla je Megi.

„Aha?“ Prašnjavoprsti se udobno zavalio u stolicu i zatvorio oči. Kosa mu je na suncu izgledala svetlija. „I ja isto. Evo ga u ruksaku. Ovo je vreme kad obično spava.“

„Ma ne, videla sam ga u knjizi.“ Dok je to izgovarala, nije skidala pogled sa lica Prašnjavoprstog, ali ono nije ništa odavalo. Njemu se misli nisu mogle pročitati na čelu, kao kod Moa. Lice Prašnjavoprstog bilo je poput zatvorene knjige, i Megi je imala osećaj da bi on udario preko prstiju svakoga ko bi pokušao da je otvori. „Sedeo je na jednom slovu“, nastavila je. „Na slovu 'N'. Videla sam rogove.“

„Stvarno?“, odvratio je Prašnjavoprsti, čak i ne otvorivši oči. „Znaš li slučajno u koji ju je od svojih hiljadu regala ona 'strastvena ljubiteljka knjiga' stavila?“

Megi se pravila da nije čula pitanje. „Zašto Gvin izgleda kao ta životinja iz knjige?“, pitala je. „Jeste li mu vi zaista nalepili rogove?“

Prašnjavoprsti je otvorio oči; žmirkao je na suncu.

„Ih, jesam li?“, pitao je posmatrajući nebo. Nekoliko oblaka prelazilo je preko neba nad kućom tetke Elinor. Sunce je nestalo iza njih i senka je pala na travnjak kao neka ružna mrlja.

„Megi, da li ti otac često čita iz knjiga?“, pitao je Prašnjavoprsti.

Megi ga je sumnjičavo pogledala. A onda je kleknula pored ruksaka i počela da mazi Gvinov svilenkasti rep. „Ne“, rekla je. „Ali naučio me je da čitam kad sam imala pet godina.“

„Pitaj ga zašto ti ne čita“, rekao je Prašnjavoprsti. „Ali pazi, ne dozvoli da ti opet servira neki jeftin izgovor.“

„A zašto?“ Megi se ljutito uspravila. „On jednostavno ne voli to da radi, to je sve.“

Prašnjavoprsti se nasmejao. Nagnuo se napred i gurnuo ruku u ruksak. „A, stomak mu je opet pun“, primetio je. „Mislim da je sinoć imao dobar lov. Nadam se samo da nije opet opustošio neko gnezdo. Ili su to ipak samo zemičke i jaja koja smo dobili od tetke Elinor?“ Gvin je mlatio repom tamo-amo, kao mačka.

Megi je sa negodovanjem posmatrala ruksak. Bilo joj je drago što ne može da vidi Gvinovu njušku. Ko zna, možda je još bila krvava.

Prašnjavoprsti se ponovo zavalio u ležaljku. „Hoćeš li da ti večeras pokažem čemu služe one flaše, vata i ostale tajanstvene stvari iz moje torbe?“, pitao ju je ne gledajući u njenom pravcu. „Doduše, za to treba da bude mrak, mrkli mrak. Da li bi se usudila da usred noći budeš izvan kuće?“

„Naravno da bih!“, odgovorila je Megi pomalo uvređeno, iako je „izvan kuće“ bilo poslednje mesto na kom je volela da bude kad padne noć. „Ali, recite mi prvo zašto...“

„Vi?“ Nasmejao se Prašnjavoprsti. „Zaboga, pa ti me još uvek oslovljavaš sa 'gospodin Prašnjavoprsti'. Ne mogu više da podnesem to persiranje, mani se toga, važi?“

Megi se ugrizla za usnu i klimnula glavom. Bio je u pravu - to 'vi' uopšte nije išlo uz njega. „U redu, nego, zašto si nalepio Gvinu rogove?“, dovršila je Megi svoje pitanje. „I šta znaš o toj knjizi?“

Prašnjavoprsti je prekrstio ruke iza glave. „Znam poprilično“, rekao je. „Možda ću ti jednom i ispričati, ali za početak nas dvoje imamo dogovor. Večeras oko jedanaest, tačno na ovom mestu. Važi?“

Megi je bacila pogled uvis, ka mestu gde je na Elinorinom krovu jedan kos cvrkutao iz sve snage. „U redu“, rekla je. „U jedanaest.“ A onda je otrčala prema kući.

Elinor je bila predložila Mou da radionicu smesti odmah do biblioteke. Tu se nalazila mala prostorija u kojoj je čuvala stare enciklopedije biljaka i životinja (valjda nije bilo vrste knjiga koju ona nije sakupljala). Ova vrsta je bila uredno složena na svetlim regalima od drveta boje meda. Na nekim policama na knjige su bili naslonjeni stakleni insektarijumi sa probodenim bubama, što je u Meginim očima učinilo Elinor još manje simpatičnom. Ispod jedinog prozora u prostoriji nalazio se lep sto sa rezbarijama, ali duplo manji od onog koji je Mo imao u radionici kod kuće. Verovatno je to bio razlog što je upravo psovao sebi u bradu kada je Megi provirila kroz vrata.

„Pogledaj ovaj sto!“, rekao je. „Dobar je da se na njemu sortiraju zbirke poštanskih markica, ali ne i da se povezuju knjige. A i čitava prostorija je premalena. Gde da postavim presu, gde da spustim alat... Prošli put sam radio u potkrovlju, ali u međuvremenu su se i tamo nagomilali sanduci sa knjigama.“

Megi je prelazila rukom preko knjiga koje su bile gusto poređane jedna do druge. „Pa što joj jednostavno ne kažeš da ti treba veći.“

Pažljivo je izvukla jednu knjigu iz police i otvorila je. Unutra su bile slike najrazličitijih insekata, sa rogovima, sa rilicama, a jedan je čak imao pravi pravcati nos. Megi je kažiprstom prelazila preko blede štampanih slika.

„Mo, zašto mi nikada nisi čitao naglas?“

Mo se okrenuo tako naglo da joj je knjiga gotovo ispala iz ruku. „Otkud ti sad to? Razgovarala si sa Prašnjavoprstim, zar ne? Šta ti je rekao?“

„Ništa. Baš ništa!“ Nije više ni sama znala zašto laže. Vratila je knjigu o insektima na mesto. Činilo joj se kao da neko plete finu paučinu oko njih dvoje, poput mreže od tajni i laži, mreže koja je postajala sve gušća i gušća. „Učinilo mi se da je to dobro pitanje“, rekla je Megi, vadeći drugu knjigu. Naslov je glasio

Majstori prerusavanja. Životinje u njoj izgledale su kao žive grane ili suvo lišće.

Mo joj je ponovo okrenuo leđa. Počeo je da vadi alat i da ga reda po onom premalenom stolu: sasvim levo falcbande², do njih okrugli čekić, kojim je oblikovao korice knjiga, zatim oštri nož za papir...

Inače je imao običaj da tiho zvižduće sebi u bradu dok radi, ali sada je bio tih. Megi je osećala da su mu misli negde daleko. Ali gde?

Onda je konačno seo na ivicu stola i pogledao u Megi. „Jednostavno ne volim da čitam naglas“, rekao je, kao da nema ničeg dosadnijeg na svetu. „Znaš i sama. Jednostavno je tako.“

„A zašto je tako? Jer, priče voliš da pričaš. I umeš to jako dobro. Umeš da imitiraš različite glasove, da stvoriš napetu atmosferu, ili da sve okreneš na šalu...“

Mo je prekrstio ruke na grudima, kao da hoće njima da se sakrije.

„Mogao bi mi čitati *Toma Sojera*“, predložila je Megi, „ili *Kako je nosorog dobio bore*³.“ To je bila jedna od Moovih omiljenih priča. Kad je bila mala, ponekad bi se njih dvoje igrali toga, i Megi bi se češala kao da su i u njenoj odeći mrvice kao u koži nosoroga.

² Alat za povezivanje knjiga. (Prim. prev.)

³ Reč je o jednoj indijskoj legendi, po kojoj je koža nosoroga nekada bila sasvim glatka, ali je dobio neravnine po njoj kada mu je neki parsa (isposnik, pristalica Zaratustrinog učenja) ubacio u kožu mrvice kako bi mu se osvetio što mu je ovaj jednom prilikom prevrnuo šporet s kolačem. Nosorog se kupao u moru da se rashladi, i nije ništa slutio, a kada je izašao i ponovo obukao svoju kožu, ona je počela tako da ga svrbi da se češao i češao dok nije napravio sebi ožiljke, te mu je koža postala takva kakva je sad, da je više ni peglom niko ne može ispraviti. (Prim. prev.).

„Da, to je predivna priča.“ Ponovo joj je okrenuo leđa. Stavio je na sto fasciklu u kojoj je čuvao forzac-papir⁴ i počeo odsutno prevrtati po njoj. „Na početku svake knjige treba da se nalazi jedan takav papir“, rekao joj je Mo jednom prilikom. „Najbolje je da bude tamne boje: tamnocrven, tamnoplav, sve zavisi od toga kakve su boje korice. A onda, kad otvoriš knjigu, imaš osećaj kao da si u pozorištu: prvo je tu zavesa. Razmakneš je - i predstava počinje.“

„Megi, sad stvarno moram da radim!“, rekao je Mo ne okrećući se. „Što pre završim sa Elinorinim knjigama, pre ćemo biti kod kuće.“

Megi je vratila na mesto knjigu o životinjama - umetnicima u prerusavanju. „A šta ako mu on nije nalepio rogove?“, pitala je.

„Šta?“

„Gvinove rogove. Šta ako mu ih Prašnjavoprsti nije nalepio?“

„Ali jeste.“ Mo je primakao stolicu bliže stolu. „Inače, Elinor je otišla kolima u kupovinu. Ako budeš umirala od gladi a nje još nema, ispeci sebi koju palačinku, važi?“

„Važi“, promrmljala je Megi. Na trenutak se premišljala da li da kaže Mou za dogovor sa Prašnjavoprstim, ali ipak je odlučila da prećuti. Umesto toga je pitala: „Šta misliš, smem li da uzmem nekoliko knjiga odavde i odnesem ih u svoju sobu?“

„Naravno. Samo nemoj da završe u tvom kovčežiću.“

„Kao što je radio onaj kradljivac knjiga o kome si mi pričao?“ Megi je uzela tri knjige pod levu i četiri pod desnu mišku. „Koliko je ono knjiga ukrao? Trideset hiljada?“

„Četrdeset hiljada“, odgovorio je Mo. „Ali makar nije ubijao vlasnike tih knjiga.“

„Da, to je bio onaj španski monah, zaboravila sam kako se zvao.“ Megi je lagano došla do vrata i odškrinula ih nogom.

⁴ Papir za prvu stranu u knjizi. (Prim. prev.)

„Prašnjavoprsti je rekao da će te Kaprikorn ubiti samo da bi došao do knjige." Pokušala je da zvuči kao da joj je potpuno svejedno. „Je li to istina, Mo?“

„Megi!“ Mo se okrenuo i preteći podigao nož za papir. „Idi na sunce ili uroni svoj lepi nosić u te knjige, samo me pusti da radim. A Prašnjavoprstom poruči da ću ga ovim nožem iseckati na sitne parčice ako nastavi da ti priča takve besmislice.“

„To nije bio odgovor!“, rekla je Megi i izašla u hodnik, noseći knjige.

Kada je stigla u svoju sobu, poredala ih je na ogromni krevet i počela da čita: o insektima koji se useljavaju u prazne kućice puževa, poput ljudi koji se usele u neku napuštenu kuću, o žabama koje liče na lišće, o gusenicama što imaju šarene bodlje, o belobradim majmunima, o prugastim mravojedima i o mačkama što kopaju po zemlji tražeći slatki krompir. Megi se činilo da su u tim knjigama sva stvorenja ovog sveta koja je mogla da zamisli, kao i mnoga koja ni zamisliti nije mogla.

Međutim, ni u jednoj od tih mudrih Elinorinih knjiga nije pronašla ni reč o rogatim kunama.

Vatra i zvezde

A onda se pojaviše sa medvedima, psima, kozama, majmunima i mrmotima, plešući na užetu, prevrćući se napred i nazad, bacajući mačeve i noževe, nalećući na njihove oštrice i ostajući pritom nepovređeni, gutajući vatru i žvaćući kamenje, izvodeći mađioničarske trikove ispod kaputa i šešira, sa čarobnim peharima i lančićima, izvodeći lutkarske predstave, pevajući poput slavuja, kričeći poput paunova, zviždeći poput srndaća, rvući se i igrajući uz zvuke dvojnica.

Vilhelm Herc, *Knjiga o špilmanima*⁵

Dan je prolazio sporo. Moa je Megi videla samo po podne, i to nakratko, kada se Elinor vratila iz nabavke i kada im je, pola sata nakon toga, servirala špagete sa gotovim prelivom. „Žao mi je, ali jednostavno nemam strpljenja za nekakve kuvarancije“, rekla je postavljajući sto. „Da li možda naš prijatelj sa krznenim ljubimcem ume da kuva?“

Prašnjavoprsti je samo slegnuo ramenima, izvinjavajući se. „Nažalost, ne umem.“

„Mo ume, i to prilično dobro“, rekla je Megi, sipajući vodenasti sos preko testenine.

„A, ne, on je tu da mi restaurira knjige, a ne da kuva“, odgovorila je Elinor oštro. „A ti? Kako se ti snalaziš u kuhinji?“

⁵ Špilmani su bili srednjovekovni zabavljači, žongleri, cirkusanti, kasnije i muzičari, na vašarima, slavljima ili na dvorovima. (Prim. prev.)

Megi je slegnula ramenima. „Znam da napravim palačinke“, rekla je. „Što ne nabavite neki kuvar? Ionako imate raznih knjiga. Jedan kuvar bi vam sigurno bio koristan.“

Taj predlog Elinor nije čak ni udostojila odgovora.

„A, da, zaboravila sam da vam saopštim još jedno pravilo“, rekla je nakon što su neko vreme sedeli ćuteći. „Ne trpim sveće u svojoj kući. Vatra me čini nervoznom. Previše voli da guta papirne stvari.“

Megi se zagrcnula. Osećala se uhvaćenom na delu. Naravno da je donela nekoliko sveća sa sobom. Ostavila ih je gore na noćnom stočiću, i Elinor ih je sigurno videla.

Ali Elinor nije gledala u nju, već u Prašnjavoprstog, koji se igrao kutijom šibica. „Nadam se da ćete i vi uzeti u obzir to pravilo“, rekla je, „jer ćete nas očigledno počastiti svojim prisustvom još jednu noć.“

„Naravno, ali samo ako mi dozvolite da još malo zloupotrebim vaše gostoprimstvo. Sutra ujutru odlazim, obećavam.“ I dalje je držao šibice u rukama. Činilo se da mu uopšte ne smeta netrpeljivi pogled tetke Elinor.

„Mislim da neki ovde imaju potpuno pogrešnu predstavu o vatri“, rekao je Prašnjavoprsti. „Priznajem, može da bude nezgodna, ume i da ujede poput neke zverke, ali može se i pripitomiti.“ I sa tim rečima izvadio je jednu šibicu iz kutije, zapalio je i stavio je tako upaljenu u usta.

Megi je zaustavila dah kada je sklopio usne oko šibice koja je gorela. Zatim je ponovo zinuo, izvukao ugašenu šibicu iz usta i sa osmehom je položio na prazan tanjir pred sobom.

„Jeste li videli, Elinor?“, pitao je. „Nije me ugrizla. Lakše je pripitomiti vatru nego malo mače.“

Elinor je samo napravila grimasu, ali zato Megi od divljenja nije mogla da skine pogled sa Prašnjavoprstog.

Moa ova mala predstava sa vatrom izgleda ni je nimalo iznenadila, i na jedan njegov upozoravajući pogled

Prašnjavoprsti je poslušno sklonio kutiju sa šibicama u džep pantalona.

„Pravila o svećama ću se, naravno, pridržavati“, rekao je brzo. „Nije nikakav problem. Stvarno.“

Elinor je potvrdno klimnula glavom. „U redu“, rekla je. „Ali ima još jedna stvar: ako i večeras nameravate da se, kao juče, izgubite čim padne mrak, onda gledajte da se ne vratite suviše kasno. Tačno u pola deset uključujem svoj alarmni sistem.“

„O, znači da sam sinoć baš imao sreće.“ Prašnjavoprsti je ubacio nekoliko špageta u torbu, krišom od Elinor, ali Megi je sve videla. „Priznajem, volim noću da idem u šetnju. Svet je tada više po mom ukusu, gotovo bez ljudi i mnogo tajanstveniji. Večeras, doduše, nisam nameravao da se prošetam. Ali ipak bih vas zamolio da taj čudesni alarm uključite malo kasnije.“

„A je li? A zbog čega, ako smem da pitam?“

Prašnjavoprsti je namignuo Megi. „Pa, obećao sam mladoj dami malu predstavu. Počinje tačno sat vremena pre ponoći.“

„Aha!“ Elinor je salvetom obrisala sos u uglu usana. „Predstavu. A kako bi bilo da pomerite termin i održite je preko dana, jer, na kraju krajeva, mlada dama ima tek dvanaest godina i u osam sati već treba da je u krevetu.“

Megi je stisnula usne. Još od svog petog rođendana ne ide u osam u krevet, ali nije htela da se trudi da to objasni tetki Elinor. Umesto toga, divila se Prašnjavoprstom što može tako opušteno reagovati na tetkine neprijateljske poglede.

„Tja, veštine koje nameravam da pokažem Megi ne mogu doći do punog izražaja preko dana“, rekao je, zavalivši se u stolicu. „Za to je, nažalost, potreban crni plašt noći. Nego, da li biste možda i vi voleli da prisustvujete predstavi? Tad biste shvatili zbog čega mora da se održava noću.“

„Prihvati, Elinor!“, umešao se Mo. „Dopašće ti se. Možda će ti nakon toga vatra biti manje strašna.“

„Nije mi strašna. Samo je ne volim!“, izjavila je Elinor i ne trepnuvši.

„On ume i da žonglira“, izletelo je Megi. „I to sa osam loptica.“

„Sa jedanaest“, ispravio ju je Prašnjavoprsti. „Ali, žongliranje je više za dan.“

Elinor je pokupila malo testenine sa stolnjaka i pogledala prvo u Megi, a onda u Moa, sa nimalo blagonaklonim izrazom lica. „Pa dobro. Neću da vam kvarim zabavu“, rekla je. „U pola deset ću, kao i svake večeri, biti u krevetu sa knjigom u ruci; prethodno ću uključiti alarm, ali ako mi se Megi javi pre nego što krene na tu privatnu predstavu, isključiću ga na sat vremena. Je li to dovoljno?“

„Sasvim“, rekao je Prašnjavoprsti i poklonio se tako duboko da je udario nosom o ivicu tanjira.

Megi se jedva suzdržala da se grohotom ne nasmeje.

U pet do jedanaest pokucala je na vrata Elinorine sobe.

„Napred!“, čula je tetkin glas, a kada je provirila kroz vrata, videla ju je kako sedi uspravno u krevetu nad katalogom debljine jednog telefonskog imenika. „Preskupo, preskupo!“, mrmljala je. „Daću ti jedan savet: nikada nemoj sebi dozvoliti strast za koju nemaš dovoljno novca. Izgrišće ti srce poput moljca. Evo, na primer, ova knjiga!“ Elinor je tako snažno pritisnula prst na stranicu u katalogu da Megi uopšte ne bi iznenadilo da ju je i probušila na tom mestu. „Kakvo je to izdanje, i u tako dobrom stanju! Već petnaest godina hoću da je kupim, ali preskupa je, preskupa.“

Sa uzdahom je zatvorila katalog, bacila ga na pod i ustala iz kreveta. Na Megino iznenađenje, imala je na sebi dugu spavaćicu na cvetiće. Izgledala je mlađe u tome, gotovo poput neke devojčice koja se, eto, jednog jutra iznenada probudila sa borama na licu. „No, pretpostavljam da ti nikada nećeš skrenuti s uma kao ja!“, mrmljala je tetka Elinor sebi u bradu, navlačeći čarape na bosa stopala. „Tvoj otac nije sklon ludostima, a ni

tvoja majka ih nije nikada činila. Naprotiv, nisam upoznala trezveniju osobu od nje. Dok je moj otac, na primer, bio barem isto toliko ćaknut kao ja. Više od polovine knjiga koje posedujem nasledila sam od njega, a šta on ima od toga? Jesu li ga knjige možda sačuvale od smrti? Naprotiv. Umro je od moždane kapi na jednoj aukciji. Smešno, zar ne?"

Megi ni pored najbolje volje nije znala šta bi na to odgovorila. Umesto odgovora, upitala je: „Moja majka? Jeste li je dobro poznavali?"

Elinor je frknula kao da tako neprimereno pitanje nije očekivala. „Naravno da jesam. Tvoj otac ju je ovde upoznao. Zar ti to nije nikad ispričao?"

Megi je odmahnula glavom. „On ne govori mnogo o njoj.“

„Pa, možda je tako i bolje. Zašto da kopa po starim ranama? A i ti je se verovatno ne sećaš. Onaj znak na ulazu u biblioteku - ona ga je naslikala. Ali, hajdemo sada. Ne želiš valjda da zakasniš na predstavu?"

Megi je pošla sa Elinor duž neosvetljenog hodnika. Na trenutak je imala neki ludi osećaj da bi se njena majka mogla pojaviti iza jednih od brojnih vrata pored kojih su prolazile i nasmešiti joj se. U celoj toj ogromnoj kući jedva da je gorelo ijedno svetlo, i Megi je nekoliko puta udarila kolenom o stolice ili stoliće koje nije primetila u mraku. „Zašto je ovde takav mrak?“, pitala je dok je Elinor u predvorju prelazila rukom po zidu tražeći prekidač za svetlo.

„Zato što radije dajem novac na knjige nego da bespotrebno plaćam velike račune za struju!“, odgovorila je Elinor, škiljeći ljutito prema svetlu koje je upravo upalila, kao da je smatrala da bi glupa lampa trebalo malo štedljivije da se odnosi prema struji. Zatim je, vukući papuče po podu, došla do jedne metalne kutije koja je visila na zidu pored ulaznih vrata, skrivena iza prašnjave debele zavese. „Nadam se da si isključila svetlo u svojoj sobi pre nego što si došla kod mene?“, pitala je otvarajući kutiju.

„Naravno“, rekla je Megi, iako to nije bilo tačno.

„Okreni se!“, zapovedila joj je Elinor pre nego što je, namrštivši se, počela da petlja po alarmu. „Gospode, koliko dugmića, nadam se da nisam nešto pokvarila. Javi mi čim se predstava završi. I da slučajno nisi ni pomislila da iskoristiš priliku da se ušunjaš u biblioteku i uzmeš neku knjigu. Seti se da sam ja u sobi do biblioteke, a ja čujem bolje od slepog miša.“

Megi je prečutala odgovor koji joj je bio navrh jezika. Elinor je otvorila vrata. Megi se bez reči provukla pored nje i izašla iz kuće. Noć je bila blaga, ispunjena nepoznatim mirisima i zrikanjem skakavaca. „Jesi li i prema mojoj majci bila tako ljubazna?“, dobacila je Megi Elinor u trenutku kada je ova nameravala da zatvori vrata.

Elinor ju je na trenutak zapanjeno pogledala. „Mislim da jesam“, rekla je. „Da, da, naravno da jesam. A ona je bila isto tako drska kao ti. Želim ti lep provod sa Gutačem Šibica!“, rekla je i zatvorila vrata.

Dok je prolazila kroz neosvetljenu baštu, uputivši se ka travnjaku iza kuće, Megi je odjednom začula muziku. Pojavila se niotkuda, kao da je samo čekala na Megine korake: zvučala je nekako strano, kao nekakva luda mešavina zvukova u kojoj su se preplitali praporci, frule i doboši, i raskalašna i tužna u isto vreme. Megi se ne bi iznenadila da ju je na travnjaku iza Elinorine kuće dočekala cela jedna četa žonglera, ali tamo je bio samo Prašnjavoprsti.

Čekao ju je na istom onom mestu na kome ga je srela tog prepodneva. Muzika je dolazila iz kasetofona koji je stajao na travi, pored ležaljke. Prasnjavoprsti je za svoju gledateljku namestio jednu baštensku klupu na samu ivicu travnjaka. Sa njene leve i desne strane u zemlju su bile zabodene upaljene baklje. I na travnjaku su takođe bile dve baklje, koje su bacale treperave senke u noć, igrajući nad travom kao sluge koje je

Prašnjavoprsti doveo iz nekog drugog sveta specijalno za ovu priliku.

On sam je stajao tu, go do pojasa, kože blede poput meseca, koji se nalazio na nebu tačno iznad Elinorine kuće, kao da je i on svratio samo zbog predstave koja je upravo trebalo da počne.

Kada se Megi pojavila, Prašnjavoprsti joj se duboko poklonio. „Molim, zauzmite mesto, lepa gospođice!“, viknuo je. „Sve je spremno, samo smo vas čekali.“

Megi je pomalo zbunjena sela na klupu i osvrnula se oko sebe. Na ležaljci su stajale one dve flaše od tamnog stakla koje je onda videla u torbi Prašnjavoprstog. U jednoj od njih nalazilo se nešto belo i svetlucavo, kao da je Prašnjavoprsti sipao unutra malo mesečeve svetlosti. Između letvi na ležaljci bilo je zabodeno tuce baklji sa glavama od vate, a pored kasetofona su se nalazile jedna kanta i jedna velika široka vaza, koja je, ako se Megi dobro sećala, inače stajala u predvorju Elinorine kuće.

Megi je na trenutak pogledala prema kući, tačnije, ka prozorima kuće. U Moovoj sobi nije gorelo svetlo - verovatno je još bio u radionici, ali sprat niže ugledala je Elinor kako stoji kraj osvetljenog prozora. Baš je u tom trenutku navukla zavesu, kao da je primetila Megin pogled, ali njena senka se još uvek nazirala na bledožutoj zavesi.

„Čuješ li kako je tiho?“, rekao je Prašnjavoprsti, isključivši kasetofon. Tišina noći je poput vate ispunila Megine uši. Čak se ni lišće na drveću nije pomeralo, čulo se samo pucketanje baklji i zrika skakavaca kroz noć.

Prašnjavoprsti je ponovo uključio muziku. „Razgovarao sam sa vetrom specijalno za ovu priliku“, rekao je. „Jer, jedno treba da znaš: ako vetar odluči da se poigra vatrom, tad je čak ni ja ne mogu obuzdati. Ali, bez brige, dao mi je časnu reč da će noćas biti miran i da nam neće pokvariti zabavu.“

I sa tim rečima posegnuo je za jednom od baklji zabodenih u Klinorinu ležaljku. Uzeo je gutljaj iz flaše u kojoj je bila

zatvorena mesečeva svetlost i ispljunuo nešto belo u veliku vazuu. Zatim je umočio baklju u kantu, izvadio je, te je približio njenu vatenu glavu, sa koje je kapala neka tečnost, jednoj od njenih sestara koje su već gorele. Vatra je planula tako iznenada da je Megi poskočila od straha. Prašnjavoprsti je uzeo drugu flašu i punio usta njenom sadržinom sve dok mu obrazi sa ožiljcima nisu nabrekli. Zatim je duboko, duboko udahnuo, napregnuo se celim telom, poput luka, i snažno ispljunuo tečnost iz usta iznad upaljene baklje, kakva god tečnost da je bila u pitanju.

Nad travnjakom se pojavila vatrena lopta, bleštava i svetla vatrena lopta, koja je gutala mrak oko sebe kao da guta živo biće. Bila je tako velika da se Megi činilo da će istog trenutka zapaliti sve oko sebe, i travu, i stolicu, pa i samog Prašnjavoprstog. On se, međutim, vrteo oko svoje ose, poput deteta kad se igra, i ponovo bljuvao vatru, visoko u nebo, kao da hoće da zapali zvezde. Zatim je zapalio još jednu baklju i plamenom prelazio preko svojih golih ruku. Izgledao je kao dete koje se igra sa svojim ljubimcem. Vatra mu je lizala kožu, kao neko stvorenje dugačkog jezika koje je pripitomio, i koje ga je sada milovalo i plesalo za njega, terajući mrak. Prašnjavoprsti je bacio baklju visoko u vazduh, tamo gde je vatrena lopta još uvek gorela, zatim ju je uhvatio, upalio još jednu, i nastavio da žonglira sa tri, četiri, pet baklji. Vatra se kovitlala i plesala oko njega, ne ujedajući ga: Prašnjavoprsti, gutač plamena, krotitelj vatre, prijatelj vatre. Jednu za drugom, pobacao je baklje, i one su nestale kao da ih je tama progutala, i sa osmehom se poklonio Megi, koja je ostala bez teksta.

Sedela je kao začarana na toj klupi, ne mogavši da se nagleda tog prizora, kada je Prašnjavoprsti ponovo prineo flašu usnama i ponovo bljuvao vatru pravo u crno lice noći.

Megi se kasnije nije mogla setiti šta joj je to odvuklo pažnju od upaljenih baklji i varnica koje su igrale, i zašto je u jednom trenutku pogledala prema kući i prema prozorima. Možda

jednostavno osećamo prisustvo zla na koži kao što osećamo iznenadnu hladnoću ili vrućinu... A možda joj je pažnju privuklo i svetlo koje je doprlo kroz žaluzine na prozorima biblioteke i palo na žbunove rododendrona, čiji su listovi dodirivali prozore. Možda.

Učinilo joj se da čuje glasove, glasnije od muzike Prašnjavoprstog, muške glasove, i ogroman strah joj se uselio u srce, isto onako strašan i tuđ kao i onaj u noći kada je prvi put videla Prašnjavoprstog ispred kuće.

Kada je skočila sa mesta, Prašnjavoprstom je ispala jedna upaljena baklja i pala u travu. Brzo je ugasio vatru nogama pre nego što se proširila, i ispratio Megin pogled prema kući, bez ijedne reči.

Megi je, međutim, potrčala. Šljunak joj je škripao pod nogama dok je trčala prema kući. Ulazna vrata bila su odškrinuta, u predvorju nije bilo svetla, ali Megi je čula kako snažni glasovi odjekuju kroz hodnik koji vodi ka biblioteci.

„Mo?“ , pozvala je. I, evo, ponovo je tu bio strah, ključao joj je u grudima.

Vrata biblioteke takođe su bila otvorena. Megi je upravo htela da uđe, ali dve snažne ruke iznenađa su je zgrabile za ramena.

„Tiho!“ , prosiktala je Elinor i povukla je u svoju sobu. Megi je videla kako joj ruke drhte dok je zaključavala vrata za sobom.

„Pusti me!“ Megi ju je povukla za ruku, pokušavajući opet da okrene ključ u bravi, da vikne, da joj objasni da mora da ide tamo i pomogne ocu, ali Elinor joj je stavila ruku na usta i odvušla je dalje od vrata. Ma koliko da se Megi otimala i bacakala nogama i rukama, Elinor je bila jaka, mnogo jača od nje.

„Previše ih je!“ , siktala je Elinor, dok je Megi pokušavala da je ugrize za prst. „Četvorica ili petorica krupnih momaka, a još su i naoružani.“ Vukla je Megi, koja se ritala, prema zidu pored kreveta. „Sto puta sam htela da kupim prokleti revolver!“ ,

šaputala je, naslanjajući uvo na zid da čuje šta se dešava u biblioteci. „Ma hiljadu puta.“

„Naravno da je ovde!“, čula je Megi nečiji glas a da i nije morala nasloniti uvo na zid. Bio je grub, nalik mačjem: „Treba li da odemo u baštu po tvoju ćerkicu, da nam ona pokaže gde je? Ili ćeš nam sam reći?“

Megi je još jednom pokušala da skloni Elinorinu ruku. „Smiri se već jednom!“, siktala joj je Elinor na uvo. „Samo ćeš ga uvaliti u nevolju. Čuješ li?“

„Moju ćerku? Šta znate o mojoj ćerki?“ Bio je to Moov glas.

Megi je zajecala. U istom trenutku Elinor joj je ponovo stavila ruku na usta. „Pokušala sam da pozovem policiju!“, šapnula joj je na uvo. „Ali telefonske veze ne funkcionišu.“

„O, pa znamo sve što treba da znamo.“ To je sad ponovo bio onaj isti glas. „Dakle, gde je knjiga?“

„Daću vam je!“ Moov glas je zvučao umorno. „Ali hoću i ja da pođem sa vama, da bih je uzeo nazad čim više ne bude bila potrebna Kaprikornu.“

Da pođem sa vama... Šta je time hteo da kaže? Ne može samo tako da ode, zar ne? Megi je htela ponovo da izađe, ali Elinor ju je čvrsto držala. Htela je da je odgurne, ali ona ju je obuhvatila obema rukama i ponovo joj zatvorila usta.

„Utoliko bolje. Ionako smo hteli da te povedemo sa sobom“, rekao je neko drugi grubim glasom. „Nemaš pojma koliko Kaprikorn želi da čuje tvoj glas. On veoma ceni tvoje sposobnosti.“

„Da, a onaj kojeg je Kaprikorn doveo umesto tebe pravi je nesposobnjaković.“ To je ponovo bio onaj mačji glas. „Pogledaj samo Kokerela.“ Megi je čula korake po biblioteci. „Šepa na jednu nogu, a i Pljosnatoliki je imao boljih dana. Iako nikad nije bio neki lepotan.“

„Dosta blebetanja, nemamo vremena za gubljenje, Basta. Kako bi bilo da odmah povedemo i ćerkicu, hm?“ Još jedan nepoznat glas. Zvučao je kao da mu neko drži nos zapušenim.

„Ne!“, pobunio se Mo. „Moja ćerka ostaje ovde ili vam ne dam knjigu!“

Jedan od muškaraca se nasmejao. „Pa, Čarobnorečivi, daćeš nam je svakako, ali ne brini. Nije bilo ni govora o tome da povedemo i malu. Dete bi nas samo zadržalo, a Kaprikorn te već ionako predugo čeka. Dakle, gde je knjiga?“

Megi je tako jako pritislula uvo na zid da ju je zabolelo. Čula je korake, a onda i nekakav zvuk, kao da neko pomera nešto u stranu.

Elinor je zaustavila dah od uzbuđenja.

„Nije loše skrovište!“, rekao je onaj mačjeg glasa. „Kokerele, upakuj je. I dobro je čuvaj. Hajde, Čarobnorečivi, kreći! Ja ću posle tebe!“

Krenuli su. Megi je očajnički pokušavala da se otrgne iz Elinorinih ruku. Čula je kako su se vrata biblioteke zalupila, i kako se koraci udaljavaju i postaju sve tiši. A onda je sve utihnulo. I Elinor ju je konačno pustila.

Megi je pojurila prema vratima, otključala ih jecajući i, pretrčavši hodnik, uletela u biblioteku. Bila je prazna. Moa nije bilo.

Knjige su bile uredno poslagane na regalima; samo je na jednom mestu zjapila rupa, široka i tamna. Megi se činilo da je tu, među knjigama, bila nekakva fioka, dobro skrivena, koja je sada stajala širom otvorena.

„Neverovatno!“, čula je Elinorin glas iza sebe. „Zaista su tražili samo tu jednu knjigu.“ Megi ju je gurnula u stranu i otrčala niz hodnik.

„Megi!“, povikala je Elinor za njom. „Čekaj!“

Šta da čeka? Da oni stranci pobegnu, zajedno sa njenim ocem? Čula je kako Elinor trči za njom. Njene su ruke možda bile jače, ali Megi je imala brže noge.

U predvorju još uvek nije bilo svetla. Ulazna vrata bila su širom otvorena, i svež vetar dolazio je Megi u susret kada je bez daha izjurila u noć.

Vrisnula je.

Učinilo joj se da vidi svetla automobila, tamo negde u daljini, gde se put gubio među drvećem, i da čuje rad motora. Potrčala je u tom pravcu. Spotakla se i pala na šljunak, vlažan od rose, i oderala koleno. Topla krv potekla joj je niz cevanicu, ali nije obraćala pažnju na to.

Nastavila je da trči, hramljući i jecajući, sve dok nije stigla do velike gvozdene kapije.

Ali cesta iza kapije bila je pusta.

A Mo je otišao.

Šta krije noć

Bolje je i hiljadu neprijatelja izvan kuće nego jedan u kući.

Arapska poslovice

Prašnjavoprsti se sakrio iza stabla kestena kada je Megi protrčala pored njega. Video je kako je zastala na kapiji i kako je posmatrala cestu ispred sebe. Čuo je kako tankim glasom doziva oca. Povici su joj se gubili u mraku; jedva da su bili glasniji od zrike nekog skakavca u ogromnoj, crnoj noći. A onda se odjednom sve utišalo, i Prašnjavoprsti je video kako se Megina mala prilika ukočila na mestu, kao da se nikada više neće pomeriti odatle. Činilo se da ju je napustila sva snaga, kao da bi je i najslabiji povetarac mogao oduvati.

Toliko je dugo stajala u mestu da je Prašnjavoprsti morao da zatvori oči, samo da je više ne gleda. A onda ju je čuo kako plače, i obrazi su mu se zažarili od stida, kao da vetar hoće da ga opeče vatrom kojom se do malopre igrao. Stajao je tako bez reči, leđa naslonjenih na stablo kestena, i čekao da se Megi vrati u kuću. Ali ona se još uvek nije pomerila s mesta.

Konačno, kada su mu noge već odrvenele od stajanja, okrenula se poput marionete kojoj je neko otkinuo nekoliko konaca i pošla natrag prema kući. Više nije plakala, i kada je prošla pored Prašnjavoprstog, samo je rukom prešla preko očiju da obriše suze, a on je na trenutak osetio neodoljivu želju da joj priđe i uteši je, da joj objasni zašto je sve rekao Kaprikornu. Ali onda je već prošla kraj njega. Ubrzala je korake kao da joj se vratila snaga. Hodala je sve brže i brže, sve dok se nije izgubila među drvećem crnim kao ugalj.

A Prašnjavoprsti je izašao iza drveta, zabacio ruksak na leđa, uzeo one svoje dve torbe i žurnim korakom krenuo ka kapiji, koja je i dalje stajala otvorena.

Noć ga je progutala kao neku grabljivu lisicu.

Sama

„Dušice moja“, rekla mi je baka na kraju.
„Sigurno nisi tužan što ostatak života moraš da provedeš kao miš?“
„Svejedno mi je“, odgovorio sam. „Nije važno ko smo ili kako izgledamo sve dok nas neko voli.“

Roald Dal, *Veštice veštičare*

Kada je Megi došla do kuće, Elinor je stajala na osvetljenim vratima. Preko spavačice je ogrnula kaput. Noć je bila topla, ali sada je sa jezera počeo da duva hladan vetar. Sirota devojčica, izgledala je tako očajno, i tako izgubljeno. Elinor je znala taj osećaj - nije bilo goreg.

„Odveli su ga!“ Megi se gotovo gušila od besa. Ljutito je gledala u Elinor. „Zašto mi nisi dala da udem tamo? Mogle smo mu pomoći!“ Stegla je pesnice kao da bi je najradije udarila.

Elinor je veoma dobro znala i taj osećaj. Ponekad hoćeš da izudaraš ceo svet, ali to nimalo ne pomaže, baš nimalo. Bol ostaje. „Ne pričaj gluposti!“, rekla je strogo. „Kako bismo to izvele? Odveli bi i tebe. Da li bi se to svidelo tvom ocu? Da li bi mu to išta pomoglo? Ne bi. Dakle, nemoj više da stojiš tu, nego uđi u kuću.“

Ali Megi se nije ni pomerila. „Vode ga kod Kaprikorna“, tiho je prošaptala, tako tiho da ju je Elinor jedva razumela.

„Kod koga?“

Megi je samo odmahнула glavom i rukavom obrisala uplakano lice.

„Policija će stići svakog trenutka“, rekla je Elinor. „Pozvala sam ih sa Moovog mobilnog. Nikad nisam želela da nabavim

takvu jednu stvarčicu, ali sada mislim da ću to ipak učiniti. Zamisli, presekli su mi kablove, samo tako.“

Megi je i dalje stajala na istom mestu. Drhtala je. „Ionako su već daleko!“, kazala je.

„O, gospode, pa neće mu se ništa desiti!“ Elinor je malo bolje navukla kaput na sebe. Vetar je jače zaduavao. Biće kiše, sigurno.

„Kako to možeš da znaš?“ Megin glas drhtao je od besa.

Nebesa, kada bi pogledi ubijali, sad bih već bila gotova, pomislila je Elinor. „Pa, zato što je svojevolutno hteo da pođe sa njima!“, odgovorila je ljutito. „I ti si čula kad je to rekao, zar ne?“

Devojčica je pognula glavu. Naravno da je čula. „Jesam!“, prošaptala je. „Više mu je stalo do knjige nego do mene.“

Elinor nije znala šta bi na to odgovorila. Njen otac je oduvek smatrao da treba više računa voditi o knjigama nego o deci. Kada je odjednom umro, ona i njene dve sestre još su godinama imale osećaj da je on i dalje u biblioteci, i da i dalje briše prašinu sa knjiga. Međutim, Megin otac nije bio takav.

„Kakva besmislica, naravno da mu je stalo do tebe!“, rekla je. „Ne znam nikoga ko je toliko vezan za svoju ćerku kao tvoj otac. Videćeš, vratiće se on brzo. A sad ulazi već jednom u kuću!“ Ispružila je ruku prema njoj. „Dobićeš toplo mleko sa medom. Takve se stvari obično daju deci kad im potonu sve lađe, zar ne?“ Ali Megi nije ni pogledala u ispruženu ruku. Iznenada se okrenula i počela da trči. Kao da se odjednom setila nečega.

„Hej, čekaj!“ Elinor je gundajući navukla cipele za baštu i pošla za njom. To blesavo stvorenje otišlo je iza kuće, tamo gde je Prašnjavoprsti izveo predstavu za nju. Ali travnjak je, naravno, bio prazan. Samo su dogorele baklje još virile iz zemlje.

„Pa, izgleda da nas je i gospodin Gutač Šibica napustio“, primetila je Elinor. „U kući nije, to je sigurno.“

„Možda je pošao za njima!“ Megi je išla od jedne do druge ugašene baklje, milujući im dogorele glave. „Tako je! Video je šta se desilo i pošao je za njima!“ Pogledala je u Elinor sa nadom u očima.

„Naravno. Biće da je tako.“ Elinor se zaista trudila da ne zvuči podrugljivo. Šta misliš, kako je pošao za njima? Pešice?, dodala je u mislima. Ali, umesto da to izgovori, stavila je Megi ruku na rame. Gospode, devojčica se još uvek trese, pomislila je.

„Hajdemo sada!“, rekla je. „Policija će biti ovde svakog trenutka, a nas dve sada ne možemo baš ništa da učinimo. Videćeš, za koji dan tvoj će se otac pojaviti, a možda je i tvoj prijatelj Žderač Vatre sa njim. Ali, do tada ćeš morati da izdržiš neko vreme sa mnom.“

Megi je samo klimnula glavom. Ne opirući se više, dozvolila je Elinor da je odvuče u kuću.

„E da - imam samo još jedan uslov“, rekla je Elinor kad su već stajale pred kućnim vratima.

Megi ju je pogledala nepoverljivo.

„Da li bi mogla, makar za to vreme dok budemo ovde same, prestati da me gledaš kao da bi me najradije otrovala? Da li je tako nešto ikako moguće?“

Na Meginom licu pojavio se mali, gotovo neprimetan osmejak. „Mislim da jeste“, rekla je.

Dvojica policajaca koja su se u neko doba parkirala u Elinorinom dvorištu postavila su im gomilu pitanja na koja ni Elinor ni Megi nisu umele da odgovore. Ne, rekla je Elinor, nikada ranije nije videla te ljude. Ne, nisu uzeli novac, niti bilo šta drugo od vrednosti, samo jednu knjigu. Na to su se njih dvojica samo pogledala, smejući se. Elinor im je, vidno iznervirana, održala predavanje o vrednosti retkih knjiga koje poseduje, ali to je samo još više pogoršalo stvar. A kada je Megi na kraju rekla da će sigurno pronaći Moa ako uspeju da uđu u

trag izvesnom Kaprikornu, policajci su se pogledali kao da je devojčica upravo najozbiljnijeg izraza lica izjavila kako joj je oca oteo veliki zli vuk. Onda su otišli, a Elinor je otpratila Megi do njene sobe. To blesavo stvorenje ponovo je počelo da jeca, a Elinor zaista nije imala ni predstavu o tome kako da uteši devojčicu od dvanaest godina, te je kazala samo: „I tvoja majka je uvek spavala u ovoj sobi“, što je verovatno bila najpogrešnija moguća stvar koju je u tom trenutku mogla izgovoriti. Zato je brže-bolje dodala: „Ako ne budeš mogla da zaspiš, uzmi i čitaj nešto.“ Potom se malo nakašljala da pročisti grlo, a onda je kroz praznu, mračnu kuću otišla nazad u svoju sobu.

Zašto joj je kuća odjednom izgledala tako velika i prazna? Za sve godine koje je ovde provela sama, nikad joj nije smetalo šlo je iza svih tih vrata čekaju samo knjige. Nekada davno se sa svojim sestrama ovde igrala žmurke, po ovim sobama i hodnicima. Sećala se kako bi utišavale korake kada bi prolazile pored vrata biblioteke...

Napolju je vetar pomerao žaluzine. Gospode, neću moći ni oka da sklopim, mislila je Elinor. A onda se setila knjige koja ju je čekala pored kreveta, i sa nekom čudnom mešavinom radosti i griže savesti nestala je u svojoj spavaćoj sobi.

Podmukla zamena

Snažna i gorka strast za knjigama prožima mi dušu. Opasno je biti vezan za ogromnu količinu papira, štampanog materijala i za osećanja mrtvih ljudi. Zar ne bi bilo bolje, plemenitije i hrabrije ostaviti sve to đubre tamo gde mu je mesto, i hrabro iskoračiti napolje, u svet - kao slobodan, nesputan analfabetski supermen?

Solomon Igl, *Selimo biblioteku*

Megi te noći nije spavala u svom krevetu. Čim su se Elinorini koraci izgubili, otrčala je u Moovu sobu.

On još nije bio ni raspakovao sve stvari; torba mu je otvorena stajala kraj kreveta. Samo su njegove knjige već ležale na noćnom stočiću, i jedna načeta tabla čokolade. Mo je bio lud za čokoladom. Ne bi umeo da odoli čak ni najbuđavijem čokoladnom Deda Mrazu, preostalom još od prošlogodišnjeg Božića. Megi je odlomila sebi komad čokolade i stavila ga u usta, ali nije imao nikakav ukus. Samo ukus tuge.

Moovo ćebe bilo je hladno kada se njime pokrila, i čak ni jastuk nije mirisao na njega nego na omekšivač i prašak za veš. Megi je gurnula ruku pod jastuk. Da, tu je; ne, nije nikakva knjiga bila u pitanju, već jedna fotografija. Izvukla ju je napolje. Bila je to fotografija Megine majke - Mo ju je uvek držao pod jastukom. Kad je bila mala, Megi je verovala da joj je Mo izmislio majku, jer je mislio da bi ona volela da je ima. Pričao joj je predivne priče o njoj. „Da li me voli?“, pitala bi tada Megi. „Mnogo te voli.“ „A gde je ona?“ „Morala je da ode kada si imala tri godine.“ „A zašto?“ „Eto tako, morala je.“ „Daleko?“ „Veoma daleko.“ „Je li umrla?“ „Ne, sasvim sigurno nije.“ Megi je već bila navikla na to da Mo na čudna pitanja uvek daje

čudne odgovore. Sa deset godina više i nije verovala da joj je Mo izmislio majku - jednostavno je prihvatila činjenicu da je otišla. Takve stvari su se dešavale. Dokle god je Mo bio tu, majka joj i nije naročito nedostajala.

Ali sada je i Mo otišao.

A ona je ostala sama sa Elinor i njenim očima boje šljunka.

Izvadila je Moov džemper iz torbe i zaronila lice u njega. Sve zbog te knjige, ponavljala je u sebi. Zašto je nije odmah dao Prašnjavoprstom? Ponekad ljutnja pomaže kada od tuge ne znamo šta da radimo. Ali onda su suze ipak ponovo počele da joj naviru, i Megi je zaspala sa ukusom soli na usnama.

Kada se iznenada probudila, srce joj je lupalo, a kosa joj je bila mokra od znoja. Sve joj se odjednom vratilo: i oni ljudi, i Moov glas, i prazna cesta. Idem da ga potražim, pomislila je. Da, tako je. To ću učiniti. Napolju je nebo upravo počinjalo da dobija crveni odsjaj. Sunce će ubrzo izaći. Bolje će biti da krene dok se još ne razdani.

Moova jakna visila je preko stolice pod prozorom kao da ju je upravo skinuo. Megi je izvadila novčanik iz nje - novac će joj verovatno zatrebati. Onda se odšunjala u svoju sobu da spakuje nekoliko stvari, ali samo najpotrebnijih: nešto odeće - i jednu fotografiju na kojoj su ona i Mo kako bi mogla da pita ljude da li su ga videli. Kovčežić sa knjigama, naravno, nije mogla poneti sa sobom. Prvo je nameravala da ga sakrije ispod kreveta, ali onda je odlučila da ga ostavi tu, zajedno sa porukom za Elinor.

Draga Elinor, napisala je, mada zapravo i nije smatrala da bi Elinor trebalo tako osloviti - i odmah zatim se zapitala da li da je u pismu oslovljava sa „ti“ ili da joj i dalje persira. Ma hajde, tetkama se ne persira, zar ne? A osim toga, tako je i jednostavnije. Moram da idem da potražim oca, pisala je Megi dalje. Nemoj da se brineš - Elinor se ionako neće brinuti - i molim te, nemoj da kažeš policiji da sam otišla, inače će oni sigurno hteti da me vrata. U ovom kovčežiću su moje omiljene knjige. Ja ih, nažalost,

ne mogu poneti sa sobom. Molim te, pričuvaj mi ih, doći ću po njih čim pronađem oca. Hvala, Megi.

P. S. Znam tačno koliko knjiga ima u kovčežiću.

Ovu poslednju rečenicu ipak je izbrisala, jer njome bi samo naljutila Elinor, i ko zna šta bi onda bilo sa knjigama. Možda bi ih Elinor i prodala. Jer, Mo je za svaku od njih napravio naročito lep povez. Nijedan nije bio od kože pošto Megi pri čitanju nije htela da razmišlja o tome kako su odrali kožu nekog teleta ili svinjčeta da bi joj napravili povez za knjige. Srećom, Mo je imao razumevanja za tako nešto. Jednom joj je čak ispričao kako se nekada, pre više stotina godina, za naročito vredne knjige povez pravio od kože još nerođene teladi; *Charta virginea non nata*, tako se to zvalo: predivno, milozvučno ime za tako užasnu stvar. „A pritom su te knjige“, rekao je, „bile pune mudrih reči o ljubavi, dobroti i milosrđu.“

Dok se pakovala, Megi se trudila da ne razmišlja ni o čemu, jer je znala da bi je to dovelo do pitanja gde uopšte namerava da traži. Neprekidno je terala misli od sebe, ali u jednom trenutku je ipak počela da zastaje, i da sve sporije slaže stvari u torbu. Na kraju je ostala da stoji pored prenatrpane torbe; nije više mogla da uguši taj okrutni tihi glasić u svojoj glavi. „Hajde, reci, gde bi ga tražila, Megi?“, šaputao je glas. „Hoćeš li na cesti skrenuti levo ili desno? Eto, čak ni to ne znaš. I šta misliš, koliko ćeš daleko stići a da te policija ne uhvati? Devojčicu od dvanaest godina, sa torbom u ruci i neverovatnom pričom o nestalom ocu, i bez majke kojoj bi je mogli vratiti?“

Megi je rukama zatvorila uši, ali to nije ništa pomoglo, jer glas je dolazio iz njene glave, ili odakle već? Stajala je tako neko vreme. A onda je stala odmahivati glavom sve dok glas konačno nije začutao i izvukla torbu u hodnik. Bila je teška, preteška. Megi ju je ponovo otvorila i pobacala sve stvari natrag u sobu. Zadržala je samo jedan pulover, jednu knjigu (morala je da ponese barem jednu), zatim onu fotografiju i Moov

novčanik. Sad će moći da nosi torbu koliko god daleko bude bilo potrebno.

Tiho se šunjala niz stepenište, noseći torbu u jednoj ruci, a ceduljicu za Elinor u drugoj. Sunce se već probijalo kroz rupice na žaluzinama, ali u velikoj kući bilo je tako tiho kao da su i knjige na policama spavale. Samo je kroz vrata Elinorine sobe dopiralo tiho hrkanje. Megi je prvo nameravala da gurne ceduljicu ispod vrata, ali nije išlo. Na trenutak je oklevala, a onda je pritislula kvaku. U sobi je bilo svetlo iako su žaluzine bile zatvorene. Pored kreveta je bila uključena lampa - Elinor je očigledno zaspala čitajući. Ležala je na leđima i hrkala blago otvorenih usta, kao da se obraća gipsanim anđelima koji su je posmatrali sa tavanice. Na grudima joj je ležala knjiga. Megi ju je odmah prepoznala.

Korak-dva - i već je stajala kraj kreveta.

„Odakle ti to?“, povikala je, istrгнуvši knjigu iz Elinorinih ruku. „To pripada mome ocu!“

Elinor se trglala iz sna kao da joj je Megi upravo prosula vrelu vodu u lice.

„Ukrala si je!“, vikala je Megi, izvan sebe od besa. „Ti si dovela one ljude, jeste, tako je. Ti i taj Kaprikorn, oboje ste isti! Naredila si im da mi odvedu oca, i ko zna šta si uradila sa sirotim Prašnjavoprstim! Od samog početka htela si da se dočepaš knjige! Videla sam kako si je gledala - kao da je živo biće! Sigurno je vredna čitav milion, ili dva, a možda i tri...“

Elinor je sedela u krevetu, zurila u cvetiće na svojoj spavaćici i ćutala. Tek kad je Megi zastala da dođe do vazduha, podigla je glavu.

„Jesi li završila?“, pitala je. „Ili ćeš nastaviti da se dereš dok ne ispustiš dušu?“ Glas joj je zvučao strogo, kao i uvek, ali u njemu se ovog puta moglo osetiti još nešto, nešto nalik grizi savesti.

„Sve ću reći policiji!“, procedila je Megi kroz zube. „Reći ću im da si ukrala knjigu i da tebe treba da pitaju gde je moj otac.“

„Ja - sam - vas - spasla! I - tebe - i - knjigu!"

Elinor je skočila iz kreveta, prišla prozoru i otvorila žaluzine.

„Aha? A šta je sa Moom?" Megi je ponovo podigla glas. „Šta će se desiti kada shvate da im je dao pogrešnu knjigu? Ti ćeš biti kriva ako mu učine nešto nažao. Zar Prašnjavoprsti nije rekao da će Kaprikorn ubiti Moa ako mu ne da knjigu. Ubiće ga!"

Elinor je nagnula glavu kroz prozor i duboko udahнула. Zatim se ponovo okrenula. „To je čista glupost!", rekla je ljutito. „Ti previše veruješ u sve što ti kaže taj gutač šibica. A očigledno si pročitala previše loših avanturističkih priča. Da ubije tvog oca. Zaboga, pa Mo nije nekakav tajni agent, ili tako nešto! On samo restaurira stare knjige! To nije zanimanje koje bi bilo opasno po život, zar ne? A ja sam samo htela da na miru pogledam tu knjigu. Zato sam je zamenila. Samo zato. Kako sam mogla da znam da će se usred noći pojaviti one mračne spodobе da odvedu sa sobom tvog oca, sa sve knjigom? Meni je rekao samo da ga zbog te knjige već godinama progoni neki ludi kolekcionar. Kako sam mogla znati da je taj kolekcionar spreman čak i na provalu i otmicu? Čak ni ja nikad ne bih pomislila da učinim tako nešto. Dobro, možda i bih, ali samo zbog jedne ili dve knjige na ovom svetu."

„Ali Prašnjavoprsti je tako rekao. Rekao je da će ga Kaprikom ubiti!" Megi je čvrsto držala knjigu u rukama, kao da bi jedino tako mogla sprečiti da još neka nesreća izađe iz nje. Činilo joj se kao da opet čuje reči Prašnjavoprstog. „I uživao bi u kricima i ropcu sirotog malog stvorenja kao u nečemu slađem od meda", prošaptala je.

„Molim? O čemu ti to opet?" Elinor je sela na ivicu kreveta i posela Megi kraj sebe. „Sad ćeš mi ispričati sve što znaš. Dakle, slušam."

Megi je otvorila knjigu. Listala ju je dok nije stigla do onog velikog slova „N" na kojem je sedela životinja koja je tako ličila na Gvina.

„Megi! Alo, tebi govorim!“ Elinor ju je prodrimala nimalo nežno. „O kome si to malopre pričala?“

„Kaprikorn.“ Megi je samo prošaputala to ime. Kao da opasnost vreba iza svakog slova.

„Kaprikorn. I šta s tim? Čula sam već nekoliko puta kako spominješ to ime. Nego, ko je to, do đavola?“

Megi je zatvorila knjigu, pomilovala joj korice i pogledala je sa svih strana. „Nema naslova“, promrmljala je.

„Ne, ni na koricama ni unutra.“ Elinor je ustala s kreveta i pošla prema ormanu. „Ima mnogo knjiga kod kojih naslov ne stoji na koricama. U stvari, taj običaj da se naslovi stavljaju na korice relativno je nov. Nekada, kada su se knjige povezivale tako da im rikna⁶ još nije bila ispupčena, naslov je u najboljem slučaju stajao na ivici naslovne strane, a najčešće bi ga čitalac saznao tek kada otvori knjigu. Tek kada su knjigovesci naučili da prave ispupčene rikne na knjigama, naslov je tamo dobio svoje mesto.“

„Da, da, znam!“, rekla je Megi nestrpljivo. „Ali ova knjiga nije stara. Znam kako izgledaju stare knjige.“

Elinor joj je uputila podrugljiv pogled. „O, izvinjavam se! Zaboravila sam da si pravi ekspert. Ali, u pravu si: ova knjiga i nije tako stara. U stvari, izašla je pre tačno trideset osam godina. Za jednu knjigu to je gotovo smešna starost!“

Izgubila se iza otvorenih vrata ormana. „Ali, naravno, naslov ipak ima: zove se *Srce od mastila*. Mislim da ju je tvoj otac namerno povezo tako da se na koricama ne vidi o kojoj se knjizi radi. Naslova nema čak ni na prvoj stranici, a ako malo bolje pogledaš, videćeš da ju je Mo istrгнуo.“

Elinorina spavaćica završila je na podu, i Megi je videla kako joj noge uskaču u hulahopke.

„Moramo ponovo u policiju“, rekla je Megi.

⁶ Hrbat knjige. (Prim. prev.)

„A zašto bismo?“ Elinor je prebacila džemper preko vrata od ormana. „Šta ćeš im ispričati? Zar nisi videla kako su nas ona dvojica juče odmerila?“ A zatim je dodala, izmenjenim glasom: „Dakle, kako ono beše, gospođice Loredan? Neko vam je provalio u kuću nakon što ste prethodno bili tako ljubazni da isključite alarm. Onda su vam ti, tako vešti provalnici, ukrali jednu jedinu knjigu, iako u biblioteci imate knjiga vrednih više miliona, i odveli sa sobom oca ove devojčice, nakon što se on svojevolumno ponudio da pođe sa njima! O, da. Veoma zanimljivo. A ti ljudi najverovatnije rade za čoveka koji sebe naziva Kaprikornom. Hm, zar to ne znači 'jarac'? Zaboga, devojko.“ Elinor se ponovo pojavila iza ormana. Imala je na sebi groznu kariranu suknju i džemper boje karamela, naspram čije je boje njeno lice izgledalo još bleđe. „Svi koji žive na ovom jezeru ionako misle da sam luda, a ako još jednom odem u policiju sa tom pričom, onda će se pročitati kako je Elinor Loredan konačno odlepila. Što bi, naravno, bio još jedan dokaz da je preterana ljubav prema knjigama veoma nezdrava.“

„Oblačiš se kao neka baba“, rekla je Megi.

Elinor je osmotrila svoju odeću, bacivši pogled na suknju. „Hvala ti lepo“, rekla je. „Ali komentari na račun mog izgleda nisu dobrodošli. A, osim toga, i mogla bih ti biti baba. Uz malo truda.“

„Jesi li se udavala?“

„Nisam. Čemu to? I da li bi sada, molim te, prestala da mi postavljaš pitanja lične prirode? Zar te otac nije naučio da se tako nešto ne pita?“

Megi je ćutala. Ni sama nije znala zašto ju je to pitala. „Veoma je skupocena, zar ne?“, pitala je.

„Srce od mastila?“ Elinor je uzela Megi knjigu iz ruke, prešla rukom preko korica, i vratila joj je. „Da, mislim da jeste. Iako ni u jednom od kataloga ili popisa vrednih knjiga nećeš naći nijedan primerak. Ja sam u međuvremenu pronašla nešto o toj knjizi. Mnogi kolekcionari bi verovatno ponudili tvom ocu

veoma mnogo novca ako bi se pročulo da je taj, verovatno jedini, primerak kod njega. Jer, ta knjiga nije samo retka, nego je navodno i dobra. Ja ne bih umela ništa o tome da kažem, jer sinoć jedva da sam pročitala desetak stranica. Zaspala sam kad se pojavila prva vila. Nisam neki ljubitelj priča u kojima se pojavljuju vile, patuljci i tome slično. Iako bih volela da nabavim nekoliko patuljaka za baštu."

Elinor je još jednom otišla iza vrata od ormana, očigledno da bi se pogledala u ogledalo. Izgleda da je Megin komentar na račun njenog oblačenja ipak imao efekta. „Da, mislim da je veoma vredna“, ponovila je zamišljeno. „Iako je u međuvremenu skoro zaboravljena. Više gotovo da niko i ne zna o čemu se u toj knjizi radi, jedva da ju je neko i pročitao. Čak se ni u bibliotekama ne može naći. Ali tu i tamo još se uvek može čuti priča kako je jedini razlog što je nema to što su svi postojeći primerci ukradeni. To je verovatno glupost. Jer, ne nestaju samo biljke i životinje, nego i knjige. To, nažalost, i nije tako retka pojava. Sigurno bi se stotinu ovakvih kuća od temelja do krova moglo napuniti knjigama koje su zauvek nestale.“ Elinor je ponovo zatvorila vrata ormana i prošla prstima kroz kosu. „Koliko ja znam, autor je još uvek živ, ali izgleda da nikada nije ništa preduzeo da bi mu se knjiga još jednom izdala - što, po meni, jeste čudno, jer priče se, na kraju krajeva, i pišu da bi se čitale, zar ne? No, možda mu se ta priča više i ne dopada, ili je prodaja išla tako loše da nije mogao da nađe izdavačku kuću koja bi mu je još jednom objavila. Otkud znam?“

„Ja i dalje ne verujem da su je ukrali samo zato što je skupocena“, promrmljala je Megi.

„A je li?“, nasmejala se Elinor. „Gospode bože, prava si ćerka svog oca. Ni Mortimer nikada nije mogao da shvati da ljudi čine loša dela zbog novca, jer njemu lično novac ne znači mnogo. Imaš li ti uopšte pojma koliko jedna knjiga može da vredi?“

Megi ju je ljutito pogledala. „Da, imam. Ali i dalje ne verujem da je to bio razlog.“

„E pa, ja verujem. A i Šerlok Holms bi mislio isto. Jesi li ikada čitala knjige? Divna stvar. Naročito kad je kišan dan.“ Elinor je uskočila u cipele. Imala je neobično mala stopala za jednu tako kršnu ženu.

„Možda je unutra neka tajna“, mrmljala je Megi, zamišljeno prelazeći rukom preko stranica sa gusto štampanim slovima.

„Ah, misliš nešto poput nevidljive poruke pisane limunovim sokom, ili mape koja vodi do zakopanog blaga, sakrivene u nekoj od slika u knjizi.“ Elinor je zvučala tako podrugljivo da bi joj Megi najradije zavrnila šiju.

„A što da ne?“ Ponovo je zatvorila knjigu i stavila je pod ruku. „Zašto bi inače paveli i Moa sa sobom? Knjiga bi bila dovoljna.“ Elinor je slegnula ramenima.

Naravno, neće da prizna da se toga nije setila, pomislila je Megi s prezirom. Uvek mora da bude u pravu.

Elinor ju je pogledala kao da joj je pročitala misli. „Znaš šta? Hajde je jednostavno pročitaj“, rekla je. „Možda ćeš u njoj zaista pronaći nešto za šta će ti se učiniti da mu tu nije mesto. Nekoliko suvišnih reči ovde, nekoliko suvišnih slova tamo... I doći ćeš do tajne poruke. Do putokaza prema blagu. Ko zna kad će se tvoj otac vratiti, a do tada moraš nekako da ubiješ vreme, zar ne?“

Pre nego što je Megi uspela da joj odgovori, Elinor se sagnula i podigla ceduljicu koja je ležala na podu pored njenog kreveta. Bilo je to Megino oproštajno pismo; sigurno joj je ispalo kada je ugledala knjigu u Elinorinim rukama.

„Šta je sad ovo?“, pitala je namršteno Elinor, pročitavši ceduljicu. „Htela si da ideš da potražiš oca? Ali kuda, za ime božje? Pa ti si luđa nego što sam mislila.“

Megi je pritisnula knjigu na grudi. „A ko bi drugi trebalo da ga traži?“, rekla je. Usne su počele da joj se tresu, to je bilo jače od nje.

„Pa, hajde onda, idemo zajedno da ga tražimo!“, odgovorila je Elinor pomalo mrzovoljno. „Ali hajde prvo da mu damo priliku da se sam vrati. Ili misliš da bi mu se dopalo da se vrati i ustanovi da tebe nema, da si nestala i otišla da ga tražiš po belom svetu?“

Megi je odmahнула glavom. Elinorin tepih razlio joj se pred očima, i jedna joj se suza skotrljala niz obraz.

„Onda smo se dogovorile“, rekla je Elinor, pružajući joj maramicu. „Sad lepo obriši nos, pa da idemo na doručak.“

Nije htela da pusti Megi da izađe iz kuće dok ne pojede parče hleba i ne popije čašu mleka. „Doručak je najvažniji obrok u toku dana“, govorila je, mažući sebi treće parče hleba. „A osim toga, kad se tvoj otac vrati, neću da pričaš kako sam te izgladnjivala. Znaš već, kao sa onom kozom u bajci.“

Odgovor, koji joj je u tom trenutku bio navrh jezika, Megi je progutala zajedno sa poslednjim zalogajem hleba, i istrčala iz kuće sa knjigom u rukama.

Lavlja pećina

Čujte me sad. (Odrasle molim da preskoče ovaj pasus.) Neću da kažem da ova knjiga ima tragičan završetak. Jer, još sam u prvoj rečenici rekao da mi je ovo omiljena knjiga. Ali moram da vas upozorim na to da će se u njoj izdešavati i gomila ružnih stvari.

Vilijam Goldman, *Princeza nevesta*

Megi je sela na klupu iza kuće, pored koje su se još uvek nalazile dogorele baklje. Nikada nije toliko odugovlačila sa čitanjem neke knjige. Bojala se onoga što je u njoj čeka. To je za nju bio potpuno novi osećaj. Nikada se ranije nije bojala toga šta će joj neka knjiga ispričati. Naprotiv, obično bi bila toliko nestrpljiva da uroni u novi, još neotkriven svet, da bi počinjala da čita u najneprikladnijim trenucima. Za doručkom bi ona i Mo često oboje čitali, i već se više puta desilo da ona zbog toga zakasni u školu. Često bi čitala u školi, krišom ispod klupe, ili dok čeka autobus, ili za vreme poseta rođacima, ili kasno uveče ispod ćebeta, sve dok joj Mo ne bi istrgnuo knjigu iz ruku i pripremio joj da će joj izbaciti sve knjige iz sobe dok se konačno ne naspava. Naravno, nikada nije uradio tako nešto, a znao je da i ona zna da nikad i neće, pa bi joj nekoliko dana posle takvih pretnji ipak vratio knjigu pod jastuk, negde oko devet uveče, i pustio je da nastavi da šapuće Megi u snu, da bi se ponovo osećao kao zaista dobar otac.

Ovu knjigu Megi sigurno ne bi držala pod jastukom, iz straha od onoga što bi joj mogla došapnuti. Činilo joj se da je sve zlo koje se izdešavalo u ova tri dana stiglo sa njenih

stranica, ali - ko zna? - možda je to sve bilo ništa u poređenju sa onim što ju je čekalo unutra?

Ipak je morala da uđe u taj svet. Gde drugde da traži Moa? Elinor je u pravu, nije imalo smisla da krene tek tako, bez pripreme. Morala je da pokuša da pronađe Moov trag među stranicama *Srca od mastila*.

Ali tek što je otvorila prvu stranu, začula je nečije korake iza sebe.

„Dobičeš sunčanicu ako budeš predugo sedela tu. Sunce je ovde jako“, rekao je neki poznat glas.

Megi se trгла.

Prašnjavoprsti se naklonio. Naravno, uz onaj svoj čuveni osmeh.

„Vidi, vidi, kakvo iznenađenje!“, rekao je nagnuvši se preko njenog ramena i posmatrajući knjigu koja joj je otvorena ležala u krilu. „Dakle, još uvek je ovde. Kod *tebe* je.“

Megi je zaprepašćeno gledala u njegovo lice sa ožiljcima. Kako može tek tako da se pojavi i da se ponaša kao da se ništa nije desilo? „Gde si bio?“, napala ga je. „Zar nisu i tebe povelili sa sobom? I gde je Mo? Kuda su ga odveli?“ Reči su stizale jedna drugu poput bujice.

Ali Prašnjavoprsti je malo oklevao sa odgovorom. Posmatrao je žbunove u blizini kao da nikad nije video ništa slično. Na sebi je imao kaput, iako je dan bio topao, i to tako topao da su mu se na čelu pojavile sićušne kapi znoja, poput svetlucavih bisera.

„Ne, nisu me povelili sa sobom“, rekao je konačno, okrenuvši se ponovo prema Megi. „Ali video sam kako su se odvezli sa tvojim ocem. Potrčao sam za njima prečicom, kroz žbunje, i nekoliko puta sam pomislio da ću slomiti vrat na onoj prokletoj nizbrdici, ali ipak sam stigao do kapije na vreme da vidim da su otišli prema jugu. Naravno, odmah sam ih prepoznao. Kaprikorn je poslao svoje ljude. Čak je i Basta bio među njima.“

Megi je očima upijala svaku reč sa njegovih usana, kao da će mu ih tako brže izmamiti. „I? Znaš li kuda su odveli Moa?“ Glas joj je drhtao od nestrpljenja.

„U Kaprikornovo selo, mislim. Ali, hteo sam da se lično uverim, pa sam...“ Skinuo je kaput i prebacio ga preko klupe. „Pa sam, dakle, potrčao za njima. Znam, zvuči smešno, pešice krenuti za automobilom“, rekao je kad je primetio da se Megi namrštila kao da sumnja u njegove reči. „Ali bio sam tako besan. Jer, sve je onda bilo uzalud: i to što sam vas upozorio, i to što smo došli ovamo... Stopirao sam, i posle nekog vremena stao mi je neki auto, koji me je povezao do sledećeg mesta. Saznao sam da su tu natočili gorivo, četvorica muškaraca obučena u crno, ne baš ljubazna. Nisu bili davno otišli. Pa sam hm... pozajmio jedan moped i pokušao da ih stignem. Ne gledaj me tako, vratio sam ga kasnije, bez brige. Moped i nije bio nešto brz, ali, na svu sreću, na putu je bilo mnogo krivina, tako da sam ih još jednom ugledao, daleko u dolini, dok sam se ja još mučio spuštajući se niz serpentine. Tada sam bio siguran: vode tvog oca u Kaprikornovu rezidenciju. Dakle, ne u neko od skrovišta na severu, nego direktno u Lavlju pećinu.“

„Lavlju pećinu?“, ponovila je Megi. „Gde je to?“

„Ok... trista kilometara južno odavde.“ Prašnjavoprsti je seo na klupu do nje i okrenuo lice prema suncu, žmirkajući. „Nedaleko od obale mora.“ I ponovo je bacio pogled na knjigu, koja je i dalje ležala u Meginom krilu. „Kaprikorn neće biti baš srećan kad shvati da su mu njegovi ljudi doneli pogrešnu knjigu“, rekao je. „Nadam se samo da neće svoje razočarenje iskaliti na tvom ocu.“

„Ali Mo nije znao da je ono pogrešna knjiga! Elinor ih je krišom zamenila!“ I evo ih opet, proklete suze. Megi je rukavom obrisala oči.

Prašnjavoprsti je namrštilo čelo i posmatrao je kao da nije siguran da li da joj veruje.

„Htela je samo da je pogleda, kaže! Odnela ju je u svoju sobu. Mo je znao gde ju je Elinor sakrila, a pošto je bila zamotana u papir, nije primetio da to nije ta knjiga. A Kaprikornovi ljudi nisu proveravali.

„Naravno da nisu; a i zašto bi?“, rekao je Prašnjavoprsti prezrivim tonom. „Oni ne umeju da čitaju. Knjiga za njih nije ništa drugo do štampani papir. A, osim toga, navikli su da uvek dobiju ono što traže.“

Megi je gotovo zavrištala od straha. „Moraš me odvesti tamo, u to selo! Molim te!“ Preklinjala ga je pogledom. „Ja ću sve objasniti Kaprikornu. Daću mu knjigu i reći mu da pusti Moa. Važi?“

Prašnjavoprsti je žmirkao na suncu. „Da, da, naravno“, rekao je, i ne pogledavši u Megi. „To je verovatno jedino rešenje...“

Pre nego što je stigao još nešto da kaže, iz kuće se začuo glas tetke Elinor. „Hej, koga ja to vidim?“, doviknula je nagnuvši se kroz prozor. Bledožuta zavesa nadimala se na vetru kao da se u nju uhvatio neki duh. „Zar to nije naš Gutač Šibica?“

Megi je skočila na noge i potrčala ka njoj preko travnjaka. „Elinor, on zna gde je Mo!“, viknula je.

„A tako?“ Elinor se naslonila na okno prozora i pogledala u Prašnjavoprstog, odmeravajući ga sumnjičavo. „Spustite tu knjigu, moliću lepo!“, doviknula mu je. „Megi, uzmi mu knjigu.“

Megi se zbunjeno okrenula. Prašnjavoprsti je zaista držao *Srce od mastila* u ruci, ali u trenutku kada ga je pogledala, brzo ju je spustio na klupu. A zatim je rukom dao znak Megi da mu se približi, uputivši pritom ljutit pogled u pravcu tetke Elinor.

Megi je, iako oklevajući, došla do njega. „U redu, odvešću te do oca, čak i ako bi to bilo opasno za mene!“, šapnuo joj je. „Ali ona“, neprimetno je glavom pokazao na Elinor, „ona ostaje ovde, jasno?“

Megi je pogledala prema kući kao da nije bila baš sigurna da li je to ispravno.

„Da pogađam šta ti je došapnuo?“, viknula je Elinor preko travnjaka.

Prašnjavoprsti je pogledao Megi kao da hoće da kaže: „Upozoravam te!“, ali ona nije obratila pažnju na njega.

„Odvešće me do Moa!“, viknula je.

„Može, slobodno!“, odvratila je Elinor. „Ali i ja idem sa vama! Čak i ako biste vas dvoje više voleli da odete bez mene!“

„Naravno da bismo!“, šapnuo je Prašnjavoprsti, smešeći se nevino u Elinorinom pravcu. „Ali, ko zna, možda možemo da je zamenimo za Moa? Kaprikornu bi sigurno dobro došla još jedna služavka. Elinor, doduše, ne ume da kuva, ali možda ume da pere veš - iako to nije nešto što može da se nauči iz knjiga.“

Megi se morala nasmejati tome. Iako na osnovu njegovog izraza lica nije mogla da proceni da li je bio ozbiljan ili se samo šalio.

Kukavica

Kod kuće!, govorili su nežni glasovi, kao da ga neko miluje kroz vazduh, poput malih nevidljivih ruku, koje su ga vukle i gurale u tačno određenom pravcu.

Kenet Grejem, *Vetar u vrbama*

Prašnjavoprsti se ušunjao u Meginu sobu tek kada je bio potpuno siguran da je zaspala. Vrata su bila zaključana. Sigurno ju je Elinor nagovorila da ih zaključa, jer ona nije imala poverenja u Prašnjavoprstog, a Megi je bila odlučila da *Srce od mastila* zadrži kod sebe. Prašnjavoprsti je morao da se nasmeje tome dok je uvlačio tanku žicu u bravu. Kako je samo glupa ta žena, iako je pročitala toliko knjiga! Zar je zaista mislila da je jedna obična brava za njega nekakva prepreka? „Ha, ha, možda za neke smotane prste kao što su tvoji, Elinor!“, prošaputao je otvarajući vrata. „Ali moji prsti vole da se igraju vatrom, ona ih je učinila veštima i okretnim.“

Međutim, naklonost koju je osećao prema ćerki Čarobnorečivog bila je već ozbiljnija prepreka, i to što ga je mučila savest nimalo nije olakšavalo stvar. Da, imao je grižu savesti dok se šunjao u Meginu sobu - iako nije nameravao da uradi ništa loše. Nipošto nije nameravao da joj ukrade knjigu, iako ju je Kaprikorn, naravno, i dalje želeo: knjigu, i ćerku Čarobnorečivog zajedno sa knjigom-tako je glasio novi zadatak. Ali, to će morati malo da sačeka. Večeras je došao sa drugom namerom. Večeras ga je u Meginu sobu dovelo nešto drugo, nešto što mu je već godinama ključalo u grudima.

Zamišljeno je stao kraj njenog kreveta i posmatrao je kako spava. Nije mu bio nikakav problem da izda njenog oca Kaprikornu, ali devojčicu - e, to će biti već malo teže. Njeno lice

podsećalo ga je na jedno drugo lice, iako na njemu brige još uvek nisu ostavile traga. Čudno, svaki put kad bi ga devojčica pogledala, pozeleo bi da joj pokaže da ne zaslužuje to nepoverenje koje joj vidi u očima. Ali tračak nepoverenja uvek je bio tu, čak i kada bi mu se nasmešila. Svog oca je gledala sasvim drugačijim pogledom - kao da je on može zaštititi od sveg zla ovog sveta. Kakva glupost! Niko je ne može od toga zaštititi.

Prašnjavoprsti je, mršteći se, prešao rukom preko ožiljaka na svom licu. Dosta sa tim beskorisnim mislima; jednostavno će odneti Kaprikornu ono što je od njega tražio: devojčicu i knjigu. Ali, večeras još ne.

Gvin se pokrenuo na njegovom ramenu. Pokušavao je da skine povodac. Nije ga voleo, kao ni ogrlicu koju mu je Prašnjavoprsti stavio oko vrata. Hteo je da ide u lov, ali Prašnjavoprsti ga nije puštao. Prošle noći mu je kuna pobegla dok je razgovarao sa Kaprikornovim ljudima. Mali krzneni đavo i dalje se plašio Baste. Prašnjavoprsti mu to nije mogao zameriti.

Megi je spavala dubokim snom, lica uronjenog u sivi pulover. Verovatno je to bio pulover njenog oca. Mrmljala je nešto u snu, ali Prašnjavoprsti nije mogao da razazna šta govori. U srcu mu se ponovo pojavila griža savesti, ali ipak ju je oterao od sebe. To osećanje mu nikako nije bilo od koristi, ni sad, niti će mu biti od koristi kasnije. Devojčica ga se nije ticala, a sa njenim ocem sada je bio kvit. Da, kvit. Nije imao nikakvog razloga da se oseća kao nekakav lažljivi nitkov.

Osvrnulo se po sobi tražeći nešto. Gde li je samo ostavila knjigu? Pored kreveta je stajao kovčežić lakiran u crveno. Prašnjavoprsti je podigao poklopac. Gvinov lanac tiho je zazvečao kada se sagnuo da to učini.

Kovčežić je bio pun knjiga, predivnih knjiga. Prašnjavoprsti je izvadio džepnu lampu iz kaputa i njome osvetlio unutrašnjost kovčežića. „Vidi ti ovo!“, promrmljao je. „Kakve

ste samo lepotice! Kao predivno obučene dame na balu nekog kneza.“ Verovatno je Čarobnorečivi za svaku od ovih knjiga napravio novi povez nakon što su ih Megini dečji prstići poprilično raskupusali. Naravno, tu je bio njegov znak: glava jednoroga. Svaka ga je knjiga imala na koricama, i svaka je imala korice u drugoj boji. U kovčežiću su se nalazile sve boje duge.

Knjiga koju je Prašnjavoprsti tražio ležala je sasvim na dnu, neugledna, gotovo poput nekog prosjaka među svim tim doteranim damama, u svom srebrnkastozelenom povezu.

Prašnjavoprstog uopšte nije začudilo to što je Čarobnorečivi ovoj knjizi skrojio tako neuglednu odoru. Verovatno ju je mrzeo isto toliko koliko ju je Prašnjavoprsti voleo. Pažljivo ju je izvukao ispod ostalih knjiga u kovčežiću. Prošlo je skoro devet godina otkada ju je poslednji put imao u rukama. Tada je još uvek imala kartonske korice, a oko njih papirni omot, koji je sa donje strane bio malo pocepan.

Prašnjavoprsti je podigao glavu. Megi je uzdisala i vrtela se po krevetu dok mu nije okrenula lice. Kako je samo nesrećno izgledala! Sigurno je loše sanjala. Usne su joj drhtale, a rukama je stezala onaj pulover kao da pokušava da se uhvati za nešto... ili za nekoga. Ali u košmarima smo najčešće sami, strašno sami. Prašnjavoprsti se setio mnogih svojih košmara, i u jednom trenutku malo je falilo da ispruži ruku ka Megi, da je probudi. Kakva je dobrodušna naivčina ipak bio!

Okrenuo je leđa krevetu. Daleko od očiju, daleko od srca. Onda je žurno otvorio knjigu, pre nego što se opet predomisli. Teško je disao. Otvorio je prve stranice, čitao, listao dalje, i dalje, i dalje. Ali sa svakom sledećom stranicom sve je više oklevao, a onda jo iznenada zatvorio knjigu. Mesečeva svetlost probijala se kroz rupice na žaluzinama. Prašnjavoprsti nije znao koliko dugo je sedeo tako, izgubljen u lavirintu slova. Čitanje mu je i dalje išlo prilično sporo...

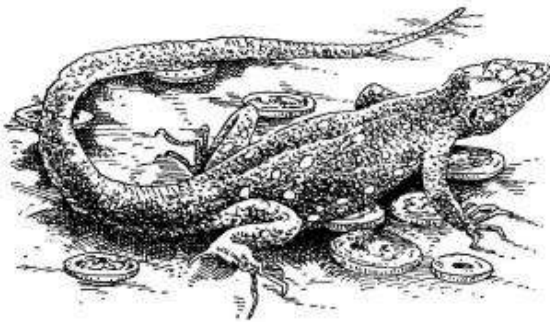
„Kukavice!“, prošaptao je. „O, da, ti si jedna kukavica, Prašnjavoprsti!“ Počeo je da grize usne dok ga nisu zbolele. „Hajde sad!“, šaputao je. „Možda ti je ovo poslednja prilika, glupane! Kad se Kaprikorn dočepa knjige, sigurno ti neće dati ni da priviriš unutra.“ Ponovo je otvorio knjigu, prelistao je dopola - i ponovo je zatvorio, i to tako glasno da se Megi u snu trgla i pokrila ćebetom preko glave. Prašnjavoprsti je nepomično stajao pored kreveta, čekajući da joj se disanje ponovo ujednači, a onda se, duboko uzdahnuvši, nagnuo nad njenim kovčežićem sa blagom i vratio knjigu tamo gde je i stajala.

Bešumno je spustio poklopac.

„Jesi li video?“, šapnuo je kuni. „Jednostavno se ne usuđujem. Hoćeš li radije da potražiš nekog hrabrijeg gospodara? Razmisli o tome.“ Gvin mu je tiho zakričao na uho, ali ako je to trebalo da bude odgovor, Prašnjavoprsti ga ionako nije razumeo.

Na trenutak je oslušnuo kako Megi diše u snu, a onda se išunjao prema vratima. „A i čemu to?“, promrmljao je kad je već bio u hodniku. „Koga uopšte zanima kraj?“

Zatim se popeo gore, u potkrovlje, koje mu je Elinor odredila za smeštaj, i legao na uzani krevet oko kojeg su na sve strane bile poslagane knjige. Ali nije mogao da zaspi do jutra.

Dalje na jug

Ulica klizi sve dalje i dalje,
Dalje od vrata od kojih je krenula,
Preko zemlje, daleko, od mesta do mesta,
Pratim je koliko god mogu.
Sledim je hitra koraka,
Sve dok se ne preplete, naveliko i naširoko,
Na hiljadu mesta, sa Putem i sa Usudom.
Kud sad da pođem? Više ne znam.
Dž. R. R. Tolkin, *Gospodar prstenova*

Sledećeg jutra Elinor je nakon doručka raširila jednu prilično raskupusanu mapu preko kuhinjskog stola. „Dakle, trista kilometara južno odavde“, rekla je, bacivši sumnjičav pogled u pravcu Prašnjavoprstog. „Hajde nam onda pokažite gde tačno da tražimo Meginog oca.“

Megi je osetila kako joj je srce jače zalupalo. Pogledala je u Prašnjavoprstog, koji je imao ogromne tamne senke oko očiju, kao da je sinoć veoma loše spavao. Polako se približio stolu, oklevajući i češkajući se po bradi, na kojoj su počele da izbijaju čekinjaste malje. Nagnuo se nad mapom, proučavajući je čitavu jednu malu večnost, i konačno stavio prst na jednu tačku.

„Evo ovde“, rekao je. „Kaprikornovo selo nalazi se tačno ovde.“ Elinor je stala pored njega i pogledala mu preko ramena. „Ligurija“, rekla je. „Aha. A kako se zove to selo, ako smem da pitam? Kaprikornija?“ Gledala je Prašnjavoprstom pravo u lice, kao da mu očima iscrtava ožiljke.

„Nema imena.“ Odvratio joj je istom merom, ne skrivajući da se ni ona njemu ne dopada. „Nekad ga je verovatno i imalo, ali ono je u međuvremenu zaboravljeno, još pre nego što se

Kaprikorn tamo nastanio. Nećete to selo naći ni na jednoj karti, ni na toj, niti na bilo kojoj drugoj. Za ostatak sveta to selo i nije ništa drugo do gomila ruševnih kuća do koje vodi jedan put koji čak i ne zaslužuje da dobije ime.“

„Hm.“ Elinor se nagnula malo niže nad kartom. „U tom kraju nisam još nikad bila. U Đenovi jesam. Tamo sam kupila, kod jednog antikvara, lep primerak *Alise u Zemlji čuda*, očuvan a upola cene.“ Okrenula se prema Megi: „Voliš li *Alisu u Zemlji čuda*?“

„Ne baš preterano“, odgovorila je Megi gledajući u mapu.

Elinor je samo odmahнула glavom na takvo detinje nerazumevanje, i okrenula se ponovo ka Prašnjavoprstom. „I, šta radi taj Kaprikorn, osim što krade knjige i otima tuđe očeve?“, pitala je. „Ako sam dobro razumela iz Megine priče, vi ga poznajete prilično dobro.“

Prašnjavoprsti je izbegavao njen pogled, i samo je vukao prstom po karti, prateći reku koja je u vidu plave linije vijugala kroz zeleno i svetlobraon polje.

„Potićemo iz istog mesta“, rekao je. „Osim toga nemamo mnogo toga zajedničkog.“

Elinor ga je pogledala tako oštro kao da hoće da mu pogledom prosvira čelo. „Jedna stvar mi je čudna“, rekla je. „Mortimer je hteo da skloni *Srce od mastila* od tog Kaprikorna. Zašto ju je onda doneo meni? Skoro da mu je došao pred noge!“

Prašnjavoprsti je slegnuo ramenima. „Pa, možda je jednostavno smatrao da je vaša biblioteka najbezbednije skrovište.“

U Meginoj glavi pokrenulo se sećanje, prvo nekako neodređeno, ali onda je sasvim jasno izronilo, kristalno jasno, kao slika u nekoj knjizi. Videla je Prašnjavoprstog kako stoji pored njihovog autobusa, na kapiji, i skoro da je mogla da mu čuje glas...

Pogledala ga je užasnuto. „Ti si rekao Mou da Kaprikorn stanuje na severu!“, rekla je. „I on te je za svaki slučaj još jednom pitao, a ti si rekao da si sasvim siguran u to.“

Prašnjavoprsti je proučavao svoje nokte na rukama.

„Pa, da, i to je... takođe tačno“, rekao je, ne gledajući ni u Megi ni u Elinor. Gledao je samo u svoje nokte. Na kraju ih je protrljao o svoj pulover kao da briše neku fleku sa njih.“ „Vi mi ne verujete“, rekao je promuklo, i dalje ne gledajući ni u jednu od njih. „Nijedna od vas dve. Mogu... to da razumem, ali nisam lagao. Kaprikorn ima dve rezidencije i još nekoliko manjih skrovišta, koja mu služe za slučaj da mu na nekom mestu teren postane suviše usijan, ili da neko od njegovih ljudi mora da se skloni na neko vreme. Letnje mesece Kaprikorn najčešće provodi na severu, i tek u oktobru putuje na jug, ali ove godine očigledno namerava tamo da provede i leto. Otkud znam, možda je na severu imao neprijatnosti sa policijom? Ili možda na jugu ima neke poslove za koje želi lično da se pobrine?“ Prašnjavoprsti je zvučao uvređeno, skoro kao dečak kojeg su nepravedno optužili. „Šta god da je u pitanju, njegovi ljudi su sa Meginim ocem otputovali na jug, video sam svojim očima, a Kaprikorn sve svoje važne poslove na jugu obavlja u tom selu! Tamo se oseća sigurnim, sigurnim kao ni na jednom drugom mestu. Tamo još nikad nije imao problema sa policijom - može da se ponaša kao kralj, kao da mu pripada ceo svet. Tamo on donosi zakone, on određuje šta je dozvoljeno a šta ne, tamo može da radi šta hoće, za to se brinu njegovi ljudi. Verujte mi, oni to umeju vrlo dobro.“ Prašnjavoprsti se osmehnuo. Bio je to gorak osmeh, koji kao da je govorio: „Eh, kad bi samo znale! Ali ne znate ništa. I ništa ne razumete.“

Megi je osetila kako joj se u srce ponovo uselio onaj strah. Ali ne zbog onoga što je Prašnjavoprsti govorio, već zbog onoga što nije rekao.

Izgleda da je i Elinor isto to osetila. „Za boga miloga, prestanite da se izražavate tako tajanstveno!“ Njen grubi glas

samo je još više dao krila Meginom strahu. „Pitam vas još jednom: Čime se bavi taj Kaprikorn? Kako zarađuje za život?“

Prašnjavoprsti je prekrstio ruke na grudima. „Od mene ništa više nećete saznati. Pitajte ga sami. I sama činjenica da ću vas odvesti u njegovo selo može me stajati glave, ali neću da prizivam đavola i da vam pričam još i o Kaprikornovim poslovima.“ Odmahnuo je glavom. „Ne! Upozorio sam Meginog oca, i savetovao mu da knjigu dobrovoljno odnese Kaprikornu, ali on nije hteo da me poslušā. I da nije bilo mene, Kaprikornovi ljudi bi ga mnogo ranije pronašli. Pitajte Megi! Ona je bila prisutna kada sam ga upozorio. U redu, nisam mu rekao sve što znam. Pa šta onda? O Kaprikornu ionako pričam što je moguće manje, izbegavam čak i da razmišljam o njemu, a, verujte mi, kada ga jednom upoznate, i vi ćete se tako ponašati.“

Elinor je samo sumnjičavo zavrtela nosom, kao da je takva pretpostavka toliko smešna da nije vredna ni komentara.

„Pretpostavljam da ne možete da mi kažete ni zašto je Kaprikornu toliko stalo do te knjige, zar ne?“, pitala je Elinor, slažući mapu. „Šta je on, nekakav kolekcionar?“

Prašnjavoprsti je povlačio prstom duž ivice stola. „Reći ću samo ovo: on želi tu knjigu, i zato bi bilo bolje da mu je date. Već sam video kako su Kaprikornovi ljudi četiri noći stajali pred kućom nekog čoveka samo zato što se Kaprikornu dopao njegov pas.“

„I, je li ga dobio?“, pitala je Megi tiho.

„Naravno“, odgovorio je Prašnjavoprsti i zamišljeno je pogledao. „Veruj mi, niko ne može da spava kad mu Kaprikornovi ljudi stoje pred vratima i noćima zure u prozor, njegov ili njegove dece. Kaprikorn uglavnom najkasnije za dva dana dobije to što želi.“

„Do đavola!“, pobunila se Elinor. „Mog psa ne bi dobio.“

Prašnjavoprsti je ponovo posmatrao svoje nokte i nasmejao se.

„Prestanite tako da se smejetel“, napala ga je Elinor. A onda se obratila Megi: „Spakuj stvari! Krećemo za sat vremena. Vreme je da odemo po tvog oca. Iako mi se ni najmanje ne dopada što zbog toga moram da prepustim knjigu tom Kako-god-da-se-zove. Mrzim kada knjige dospeju u loše ruke.“

Uzeli su kombi tetke Elinor, iako je Prašnjavoprsti bio za to da idu Moovim autobusom.

„Koješta, tako nešto nikada nisam vozila“, rekla je Elinor, gurnuvši Prašnjavoprstom u ruke kartonsku kutiju punu hrane za put. „A, osim toga, Mortimer ga je zaključao.“

Megi je primetila da je Prašnjavoprsti imao odgovor navrh jezika, ali ga je progutao. „A ako budemo morali da prenoćimo?“, pitao je, noseći hranu prema Elinorinim kolima.

„Sveti bože, ko je uopšte pomenuo tako nešto? Ja nameravam da se vratim najkasnije sutra rano ujutru. Mrzim da ostavljam svoje knjige same duže od jednog dana.“

Prašnjavoprsti je pogledao u nebo, kao da je tamo više razuma nego u Elinorinoj glavi, i krenuo ka zadnjem sedištu automobila, ali Elinor ga je zadržala. „Stanite malo, bolje da vi vozite“, rekla je, gurnuvši mu ključeve od automobila u ruke. „Na kraju krajeva, vi bolje znate put do tamo.“

Ali Prašnjavoprsti joj je vratio ključ. „Ja ne umem da vozim“, nikao je. „Dovoljno mi je neprijatno što moram da se vozim u jednoj takvoj napravi, a kamoli da njome upravljam.“

Elinor je uzela ključeve i odmahujući glavom sela za volan. „Čudna ste mi vi neka ptica!“, rekla je dok se Megi smeštala na mesto suvozača. „I zaista se nadam da znate gde je Megin otac, jer ćete u protivnom saznati da taj Kaprikorn nije jedini koga se treba plašiti.“

Kada je Elinor upalila motor, Megi je spustila prozor i pogledala prema Moovom autobusu. Teže joj je palo to što napušta njega nego kuću, ovu ili bilo koju drugu. Koliko god da

je neko mesto bilo strano i nepoznato, autobus je Mou i Megi uvek predstavljao delić doma. A sad je i to morala da ostavi, i više nije imala sa sobom ništa svoje, osim nešto odeće u putnoj torbi. Spakovala je i nekoliko stvari za Moa - i dve svoje knjige.

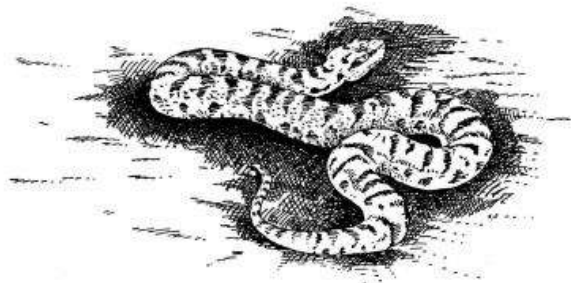
„Hm, zanimljiv izbor!“, rekla je Elinor dajući joj torbu za knjige, staromodnu torbu od tamne kože, koja je mogla da se nosi na ramenu. „Znači, nosiš sa sobom vitezove kralja Artura i Froda sa njegovih osam drugova. Prilično dobri pratioci. I jedna i druga su veoma dugačke priče, prava stvar za dugo putovanje. Jesi li ih već pročitala?“

Megi je klimnula glavom. „Više puta“, promrmljala je i pomilovala korice knjiga pre nego što ih je ubacila u torbu. Još uvek se tačno sećala dana kada joj je Mo napravio novi povež za jednu od njih.

„Hajde, čemu tako tužno lice?“, rekla je Elinor, posmatrajući je zabrinuto. „Videćeš, naše putovanje neće se završiti ni upola tako loše kao putovanje sirotih hobita, i biće puno, puno kraće.“

Megi bi bila srećna da je mogla da bude tako sigurna u to. Knjiga zbog koje su kretali na put nalazila se u prtljažniku, ispod rezervnog točka, umotana u plastičnu kesu. „Nemoj da kažeš Prašnjavoprstom gde je knjiga!“, rekla joj je Elinor nakon što ju je tamo ostavila. „}a mu i dalje ne verujem.“

Ali Megi je odlučila da mu veruje. Želela je da mu veruje. Jer, ko bi je drugi mogao odvesti do Moa?

Kaprikornovo selo

Ali na poslednje pitanje Zelig je odgovorio:
„Verovatno je odleteo u zemlju s one strane Tame, gde ljudska noga nije kročila i gde neće zalutati nijedna životinja, gde je nebo od bakra, a zemlja od gvožđa, i gde pod strehama od okamenjenih pečurki i u napuštenim krtičjim kanalima obitavaju zle sile.“

Isak B. Singer, *Pripovedač Naftali i njegov konj Sus*

Kada su krenuli, sunce je već bilo visoko na nebu, a nebo bez oblačka. Vazduh u Elinorinim kolima uskoro je postao tako zagušljiv da je Megi osetila kako joj se majica, mokra od znoja, zalepila za leđa. Elinor je otvorila prozor i ponudila joj flašu s vodom. Ona je, međutim, imala na sebi vunenu jaknu, zakopčanu do grla, i Megi se u jednom trenutku zapitala da li je i Elinor možda ispod te jakne bila sasvim mokra - ali samo na trenutak, a inače je sve vreme razmišljala o Mou i o Kaprikornu.

Prašnjavoprsti je bio tako tih na zadnjem sedištu da se gotovo nije ni primećivalo da je tu. Gvin mu je spavao u krilu, dok su ga ruke Prašnjavoprstog neumorno mazile po leđima. Megi bi se s vremena na vreme okrenula prema Prašnjavoprstom. Uglavnom je gledao kroz prozor, nezainteresovano, kao da gleda kroz planine i drveće, kuće i litice pored kojih su prolazili. Pogled mu je bio tako prazan kao da je u mislima negde daleko, i u jednom trenutku se na tom licu sa ožiljcima mogla pročitati takva tuga da se Megi brže-bolje okrenula i nastavila da gleda pred sebe.

I ona bi rado mazila neku životinju u krilu tokom ovog dugog, dugog putovanja. Možda bi joj to oteralo crne misli koje su joj neprekidno prolazile kroz glavu. Napolju su planine

postajale sve više, i ponekad se činilo da će zdrobiti put između svojih sivih, stenovitih padina. Ipak, još gori su bili tuneli. U njima su vrebale slike koje čak ni Gvinovo toplo telo ne bi moglo da otera. Megi se činilo da su sakrivene u mraku i da samo na nju čekaju: slike Moa na nekom mračnom, hladnom mestu, i slike Kaprikorna... Znala je da je to on iako je svaki put izgledao drugačije.

Neko vreme je pokušavala da čita, ali ubrzo je primetila da joj ništa ne ulazi u glavu, te je na kraju odustala od toga i počela da gleda kroz prozor. Elinor je birala manje ceste, one sporedne. („Inače će nam ovo vozikanje biti previše dosadno“, rekla je.) Megi je bilo svejedno kojim se putem voze. Htela je samo da stignu. Pogled joj je nestrpljivo prelazio preko planina i kuća u kojima su živeli neki nepoznati ljudi. Ponekad bi, kroz prozor automobila koji bi im dolazio u susret, uhvatila pogled nekog nepoznatog čoveka, koji bi istog trenutka nestao, kao knjiga koju otvorimo pa odmah zatvorimo. Dok su se vozili kroz neko malo mesto, videla je pored puta nekog čoveka; stavljao je flaster na koleno uplakanoj devojčici. Milovao ju je po kosi da je uteši, i Megi se setila kako je isto to radio Mo kada bi ona razbila koleno, i kako bi ponekad jurio po kući i psovao jer ne može da nađe flaster. Od tog sećanja suze su joj ponovo navrle na oči.

„Gospode bože! Ovde je tiše nego u grobnici neke piramide!“, rekla je Elinor u jednom trenutku. (Megi je primetila da ona prilično često govori „gospode bože“.) „Zar makar s vremena na vreme ne bi neko od vas mogao da kaže nešto poput: ‘Ah, kako lep predeo!’ ili: ‘O, kako predivna tvrđava!’? Ako i dalje bude ovakva mrtvačka tišina u kolima, najkasnije za pola sata zaspacu za volanom.“ Na svojoj jakni, međutim, nije bila otkopčala još nijedno dugme.

„Ja ne vidim nikakvu tvrđavu“, promrmljala je Megi. Ali Elinor je ubrzo pronašla jednu. „Šesnaesti vek“, objavila je kad

su se na jednoj padini pojavile srušene zidine. „Tragična priča. Zabranjena ljubav, progonstvo, smrt, bol.“

Među stenama na kojima se nije moglo pročitati baš ništa, Elinor je pričala o jednoj bici koja se tačno na tom mestu odigrala pre nešto više od šest stotina godina („Ako malo zakopaš između stena, sigurno ćeš pronaći nekoliko kostiju i nekoliko ulubljenih šlemova“). O svakom crkvenom tornju Elinor je znala po jednu priču. Neke od njih bile su tako neobične da bi Megi samo namrštila čelo, u neverici. „Da, da, upravo je tako bilo, veruj mi!“, rekla bi Elinor svaki put, ne skidajući oka sa ceste. Izgleda da su joj se posebno dopadale krvave priče: o nesrećnim zaljubljenim parovima kojima bi bile odrubljene glave, ili o kneževima koji su živi uzidani u tvrđave. „Naravno, sada sve izgleda tako mirno“, dodala je Elinor kada je primetila da je Megi slušajući jednu od tih priča prilično prebledela. „Ali, kažem ti, negde se tu uvek krije neka mračna priča. Eh, pre nekoliko stotina godina život je bio mnogo uzbudljiviji.“

Megi se pitala šta je to tako uzbudljivo u vremenu u kome su, ako je verovati Elinor, ljudi mogli da biraju između dve mogućnosti: ili da umru od kuge, ili da ih ubiju neki zalutali ratnici. Ipak, na licu tetke Elinor bi se pri pogledu na neki spaljeni zamak pojavili rumeni pečati od uzbuđenja, a u inače ravnodušnim sivim očima zasijalo bi romantičarsko oduševljenje dok bi pričala o kneževima željnim ratovanja ili o srebroljubivim biskupima koji su nekada sejali strah i smrt po brdima po kojima su se vozili, i to po dobro popločanim putevima.

„Draga Elinor, očigledno ste rođeni u pogrešnoj priči“, rekao je Prašnjavoprsti u jednom trenutku. Bilo je to prvo što je rekao otkako su krenuli na put.

„U pogrešnoj priči? Mislite - u pogrešno vreme. Da, i ja često pomislim isto to.“

„Nazovite to kako želite“, odgovorio je Prašnjavoprsti. „U svakom slučaju, savršeno biste se slagali sa Kaprikornom kada je o tome reč. On voli iste priče kao i vi.“

„Je li to sad trebalo da bude uvreda?“, pitala je Elinor uvređeno. Izgleda da joj je to poređenje davalo materijala za razmišljanje, jer posle toga je ćutala gotovo sat vremena, te ponovo nije bilo ničega što bi Megi oteralo crne misli. I opet su u svakom tunelu vrebale slike užasa.

Već je počelo da se smrkava kada su planine počele da uzmiču i kada se između zelenih brežuljaka, daleko, poput drugog neba, iznenada pojavilo more. Presijavalo se na zalazećem suncu poput prelepe zmijske kože. Megi odavno nije videla more. A i bilo je to neko drugo more, hladno, sivo i bezbojno od vetra koji je nad njim duvao. Ovo more ovde izgledalo je potpuno drugačije.

I sam pogled na njega grejao je Megino srce, ali ono se stalno gubilo iza neprijatno visokih kuća, koje su bile gusto poređane na uskom pojasu kopna između vode i brežuljaka. Ponegde ti brežuljci nisu ostavljali mesta kućama, već su se širili sve do mora, koje im je lizalo zelena stopala. I ležali su tako, na svetlosti zalazećeg sunca, poput talasa koji su ispuzali na kopno.

Dok su se vozili cestom koja je stalno krivudala, Elinor je ponovo počela da priča, nešto o Rimljanima, koji su navodno sagradili ovu cestu, i o tome kako su se plašili divljih stanovnika ove priobalne oblasti...

Megi je sve to slušala samo sa pola pažnje. Uz cestu su rasle palme čupavih i bodljikavih glava. Između njih su cvetale ogromne agave, koje su sa svojim mesnatim listovima izgledale poput paukova. Nebo iza njih bojilo se u roza i limunžuto, dok je sunce tonulo sve dublje ka moru, a odozgo se spuštalo plavetnilo tamno poput mastila. Prizor je bio predivan.

Megi je potpuno drugačije zamišljala mesto na kome živi Kaprikorn. Lepota i strah uopšte ne idu jedno uz drugo.

Prošli su kroz jedno malo mesto, kraj kuća koje su bile tako šarene kao da ih je obojilo neko dete. Bile su narandžaste i roza, crvene, pa uvek iznova žute: bledožute, mrkožute, boje peska, prljavožute, sa zelenim žaluzinama i crvenosmeđim krovovima. Čak im ni zalazak sunca nije mogao oduzeti ništa od šarenila.

„Ovo uopšte ne izgleda kao neko opasno mesto“, primetila je Megi dok su prolazili pored još jedne od kuća roza boje.

„To je zato što gledaš samo na levu stranu!“, oglasio se Prašnjavoprsti sa zadnjeg sedišta. „Ali, uvek postoje jedna svetla i jedna mračna strana. Pogledaj malo desno.“

Megi je poslušala. U početku su i tamo bile samo šarene kuće. Stajale su neposredno uz cestu, naslanjajući se jedna na drugu kao da se drže za ruke. A onda su kuće iznenada nestale, i tik uz cestu našle su se strme litice, u kojima se već bila ugnezdila noć. Prašnjavoprsti je bio u pravu, tamo je zaista bilo strašno, i malobrojne kuće koje su se tu nalazile potpuno su se utapale u tamu.

Ubrzo se smračilo - na jugu noć brzo pada - i Megi je bila srećna što Elinor i dalje vozi osvetljenim putem uz obalu. Međutim, ubrzo joj je Prašnjavoprsti dao znak da skrene na cestu koja je vodila nekud u mrak, dalje od obale, mora i šarenih kuća.

Cesta je zalazila sve dublje među brda, čas se penjala, a čas silazila, sve dok padine brda sa obe strane ceste nisu postale sve strmije. Svetla automobila osvetljavala su žbunove žutilovke i zaraslu vinovu lozu, i masline koje su rasle pored puta, onako pogurene, kao nekakvi starci.

Samo dva puta im je u susret naišlo neko drugo vozilo. Ponegde bi iz mraka izronila svetla nekog sela. Ali ceste kojima ih je vodio Prašnjavoprsti vodile su sve dalje od svakog svetla, sve dublje i dublje u noć. Više puta bi svetla njihovog automobila obasjala ruševine neke kuće, ali Elinor nije znali ni o jednoj od njih ništa ispričati. Među tim trošnim zidovima nisu

stanovali ni kneževi ni biskupi sa crvenim plaštovima, već samo seljaci i zemljoradnici, čije priče niko nije zapisao, i koji su sada bili izgubljeni, nestali pod divljim tamjanom i mlečikom što su ih prekrili.

„Jesmo li na pravom putu?“, pitala je Elinor u jednom trenutku prigušenim glasom, kao da je oko nje suviše tiho da bi mogla glasnije govoriti. „Otkud u ovoj pustari, gde je i bog rekao laku noć, da bude selo? Verovatno smo do sada bar dvaput pogrešno skrenuli.“

Ali Prašnjavoprsti je samo odmahnuo glavom. „Na pravom smo putu“, rekao je. „Samo još da predemo ovo brdo, i videćete kuće.“

„Pa, nadam se da hoćemo!“, brundala je Elinor. „Trenutno jedva još da vidim put. Gospode bože, nisam imala pojma da postoji mesto na svetu gde je takav mrak. Zar niste barem mogli da mi kažete da je to tako daleko? Onda bih još jednom sipala gorivo. Nisam sigurna da ćemo sa ovoliko benzina uspeti da se vratimo do obale.“

„Čiji je ovo auto? Moj?“, pitao je Prašnjavoprsti iznervirano. „Rekao sam vam da ne znam ništa o automobilima. A sad gledajte pravo. Trebalo bi da je tu negde most.“

„Most?“ Elinor je ušla u sledeću krivinu i iznenada zakočila. Nasred puta, osvetljena dvema lampama, stajala je zaštitna ograda. Metal je imao rđe na sebi, i činilo se da je ta ograda već godinama tu.

„Eto ti sad!“, viknula je Elinor i lupila o volan. „Na pogrešnom smo putu. Zar nisam bila u pravu?“

„Ni najmanje.“ Prašnjavoprsti je spustio Gvina sa ramena i izašao iz auta. Osvrnuo se oko sebe kao da proverava ima li koga u blizini, i krenuo prema ogradi. Zatim ju je sklonio sa puta.

Megi je morala da se nasmeje kada je ugledala zaprepašćen izraz na licu tetke Elinor. „Je li taj momak potpuno skrenuo s

uma?", prošaptala je Elinor. „Ne misli valjda da ću po ovom mraku krenuti cestom koja je zatvorena za saobraćaj?“

Ali ipak je startovala motor kada joj je Prašnjavoprsti dao znak rukom da vozi dalje. Čim ga je prošla, ponovo je zatvorio ogradu na putu.

„Ne gledajte me tako!“, rekao je kada je ponovo bio u kolima. „Ova ograda je uvek tu. Kaprikorn je naredio da je postave kako bi oterao neželjene posetioce. A i inače se malo ko usuđuje da krene ovim putem. Većina ih se kloni ovog kraja zbog priča koje Kaprikorn o svom selu širi, ali...“

„Kakvih priča?“, prekinula ga je Megi, iako zapravo nije želela da zna.

„Jezivih“, odgovorio je Prašnjavoprsti. „Ljudi su ovde sujeverni, kao i svuda, uostalom. Omiljena priča im je da đavo glavom i bradom stanuje iza ovog brda.“

Megi se ljutila na samu sebe zbog toga, ali nije mogla da skine oka sa tamnog planinskog vrha. „Mo kaže da su đavola izmislili ljudi“, rekla je.

„Može biti.“ Prašnjavoprsti je ponovo imao onaj zagonetni osmejak oko usana. „Ali, htela si da čuješ šta ljudi pričaju, zar ne? Dakle, kažu da ljude koji žive u tom selu metak ne može da ubije, zatim da mogu da prolaze kroz zidove, i da svaki put kada je mesec mlad odvedu sa sobom tri dečaka, koje Kaprikorn onda uči da krađu, otimaju i ubijaju.“

„Gospode, ko je to izmislio? Ljudi ili Kaprikorn lično?“ Elinor se nagnula sasvim nisko nad volanom. Put je bio pun rupa, i morala je da vozi veoma sporo, brzinom pešaka, kako se ne bi negde zaglavili.

„I jedni i drugi.“ Prašnjavoprsti se zavalio u sedište i pustio Gvina da mu gricka prste. „Kaprikorn nagradi svakog ko smisli neku novu priču o njemu. Jedini koji nikada ne učestvuje u tome jeste Basta, pošto je on toliko sujeveren da se sklanja svakoj crnoj mački koja mu pređe put.“

Basta. Megi se sećala tog imena, ali, pre nego što je stigla da pita bilo šta, Prašnjavoprsti je već nastavio da priča dalje. Činilo se da ga to zabavlja.

„A, da! Umalo da zaboravim! Svi stanovnici tog ukletog sela imaju, naravno, urokljiv pogled, pa čak i žene.“

„Urokljiv pogled?“ Megi ga je upitno pogledala.

„O, da. Jedan pogled i razboliš se na smrt. I najkasnije za tri dana mrtav si da mrtviji ne možeš biti.“

„Ko još veruje u tako nešto?“, promrmljala je Megi, ponovo se okrenuvši napred.

„Glupaci veruju u tako nešto.“ Elinor je ponovo zakočila. Automobil je poskakivao po šljunku. Pred njima je bio most o kome je Prašnjavoprsti govorio. Sivo kamenje bacalo je bledunjav odsjaj pod svetlima automobila, a provalija ispod mosta činila se beskonačnom.

„Nastavi, nastavi!“, rekao je Prašnjavoprsti nestrpljivo. „Most je čvrst iako možda ne izgleda tako!“

„Izgleda kao da su ga Stari Rimljani sagradili“, gundala je Elinor. „I to za magarce, a ne za automobile.“

Ali ipak je nastavila da vozi. Megi je čvrsto zatvorila oči, i otvorila ih je tek kada je ponovo začula kako šljunak škripi pod točkovima automobila.

„Kaprikorn veoma ceni ovaj most“, rekao je Prašnjavoprsti tiho. „Jedan jedini naoružan čovek dovoljan je da ga odbrani. Ali, na svu sreću, ne stoji svake večeri straža na njemu.“

„Prašnjavoprsti...“ Megi se polako okrenula prema njemu, dok se auto hropćući uspinjao uz poslednju uzvišicu. „A šta ćemo reći ako nas pitaju kako smo pronašli selo? Pretpostavljam da ne bi bilo dobro da Kaprikorn sazna da si nam ti pokazao put, zar ne?“

„Da, imaš pravo“, promrmljao je Prašnjavoprsti ne dižući pogled. „Mada, na kraju krajeva, ipak mu donosimo knjigu.“ Zatim je uhvatio Gvina, koji se bio popeo na naslon zadnjeg

sedišta, i to tako da ga nije mogao ugristi, i uz pomoć parčeta hleba namamio ga u ruksak. Kuna se uznemirila otkako se napolju bio spustio mrak. Htela je u lov.

Stigli su do vrha planine. Svet oko njih je nestao, noć ga je progutala, mada se u mraku, ne tako daleko, naziralo nekoliko blelih pravougaonika. Bila su to svetla prozora.

„Eno ga“, rekao je Prašnjavoprsti, „Kaprikornovo selo. Ili, ako vam se više sviđa: Đavolje selo.“ Tiho se nasmejao.

Elinor se ljutito okrenula prema njemu. „E, sad je dosta!“, napala ga je. „Izgleda da vam se te priče mnogo dopadaju. Ko zna, možda ste ih u stvari vi sami izmislili, i taj Kaprikorn nije ništa drugo do nekakav nastrani kolekcionar.“

Prašnjavoprsti nije ništa odgovorio. Samo je zurio kroz prozor, sa onim neobičnim osmejkom na licu, koji bi mu Megi tako rado zabranila. Jer, i ovog puta kao da je govorio: „Kako ste samo glupi! Svi redom!“

Elinor je zaustavila auto, i oko njih je najednom zavládala tako savršena tišina da se Megi jedva usuđivala da diše. Pogledala je prema onim osvetljenim prozorima. Ranije je uvek mislila da su svetla prozora u noći nešto lepo i pitomo, ali ovi ovde izgledali su strašnije nego mrak koji ih je okruživao.

„Ima li ovo selo i neke 'normalne' stanovnike?“, pitala je Elinor. „Mislim, bezopasne bakice, decu, ljude koji nemaju nikakve veze se Kaprikornom...“

„Nema. Tu žive samo Kaprikorn i njegovi ljudi“, promrmljao je Prašnjavoprsti, „i žene koje za njih kuvaju, čiste, i sve drugo, što god zatreba.“

„Što god zatreba... Hm, divno!“ Elinor je frknula u znak neodobravanja. „Taj Kaprikorn mi se sve više i više sviđa. No, hajde da završimo ono zbog čega smo došli. Hoću što pre da se vratim kući, svojim knjigama i sobama sa pristojnim osvetljenjem, gde mogu na miru da popijem svoju šoljicu čaja.“

„Zaista? A ja mislio da čeznete za malo avanture?“ Megi je pomislila kako bi glas kojim je Prašnjavoprsti ovo izgovorio savršeno pristajao Gvinu, kada bi kuna samo umela da govori.

„Avantura bi mi više prijala pri dnevnoj svetlosti“, odvratila mu je Elinor grubo. „Gospode, kako ne podnosim ovaj mrak, ali ako ostanemo ovde do jutra, moje knjige će istruliti pre nego što Mortimer dobije priliku da se pobrine za njih. Hajde, Megi, molim te, donesi kesu iz prtljažnika. Znaš već koju.“

Megi je klimnula glavom, i upravo je nameravala da izađe iz auta kada ju je zaslepilo jako svetlo. Neko je stajao ispred njih, lik do vrata sa strane vozača - lice mu se nije moglo razaznati - i džepnom lampom osvetlio unutrašnjost automobila. A onda je, nimalo nežno, pokucao istom tom lampom o prozorsko staklo.

Elinor se preplašeno trgla, udarivši kolenom o volan, ali brzo se pribrala. Psujući i trljajući bolnu nogu, otvorila je prozor.

„Šta vam sad to znači?“, napala je nepoznatog. „Morate li na smrt da nas prestravite? Znaate, ako se tako šunjate po mraku oko automobila, lako se može desiti vas neko pregazi.“

Nepoznati joj je umesto odgovora proturio puščanu cev kroz otvoren prozor. „Ovo je privatni posed!“, rekao je. Megi se učinilo da je prepoznala mačji glas iz Elinorine biblioteke. „Ako se noću lako vozate po tuđem posedu, lako se može desiti da vas neko upuca.“

„Mogu da objasnim!“ Prašnjavoprsti je promolio glavu iza Elinorinog ramena.

„A, vidi, vidi! Prašnjavoprsti!“ Nepoznati je povukao pušku nazad ka sebi. „Zar baš moraš da se motaš ovuda usred noći?“

Elinor se okrenula i pogledala Prašnjavoprstog više nego sumnjičavim pogledom. „Nisam znala da ste tako bliski sa takozvanim đavolima!“, primetila je.

Ali Prašnjavoprsti je već bio izašao iz auta. I Megi je takođe pomislila da je veoma neobično što njih dvojica šapuću nešto jedan drugome kao stari znanci. Setila se šta joj je Prašnjavoprsti

ispričao o Kaprikornovim ljudima. Kako je onda mogao tako da razgovara sa jednim od njih? Koliko god da se trudila, nije mogla da razume ništa od onoga šta su njih dvojica ćucorili; samo je jednu reč uspela da uhvati: Prašnjavoprsti je nepoznatog oslovio sa 'Basta'.

„Meni se ovo ne dopada!“, prošaputala je Elinor. „Pogledaj ih samo. Ta dvojica razgovaraju kao da je naš prijatelj Gutač Šibica ovde čest gost!“

„Verovatno zna da mu neće učiniti ništa nažao jer im donosimo knjigu!“, šapnula je Megi, ne skidajući oka sa dvojice muškaraca. Neznamac je imao sa sobom dva psa ovčara. Onjušili su ruke Prašnjavoprstom i, vrteći repovima, dodirivali ga njuškama.

„Vidiš li?“, prosiktala je Elinor. „Čak se i prokleti kerovi ponašaju kao da im je Prašnjavoprsti stari prijatelj. Šta ako...“

Ali pre nego što je Elinor uspela da dovrši rečenicu, Basta je otvorio vrata automobila. „Napolje“, zapovedio je.

Elinor je, iako nevoljno, izašla iz auta. Megi je učinila isto, i stala pored nje. Srce joj je ludački udaralo. Još nikad nije videla čoveka s puškom. Doduše, na TV-u jeste, ali ne i u stvarnosti.

„Znate šta, meni se vaš ton uopšte ne dopada!“, napala ga je Elinor. „Iza nas je nimalo prijatna vožnja automobilom, i došli smo u ovu nedođiju samo zato da vašem šefu, gazdi, ili kako ga već zovete, donesemo nešto što on već duže vreme želi. Dakle, molim vas lepo, budite malo pristojniji.“

Basta joj je uputio tako prezriv pogled da je Elinor morala duboko da udahne. Megi ju je i nesvesno jače uhvatila za ruku.

„Šta će ona ovde?“, pitao je Basta, okrenuvši se ponovo Prašnjavoprstom, koji je tu stajao sa tako nezainteresovanim izrazom na licu kao da ga se čitava stvar ni najmanje ne tiče.

„Kuća je njena, znaš već...“ Prašnjavoprsti se trudio da govori tiho, ali Megi je ipak mogla da čuje svaku reč. „Nisam hteo da je povedem sa sobom, ali tvrdoglava je.“

„Mogu da zamislim!“ Basta je ponovo odmerio Elinor od glave do pete, a onda je bacio pogled na Megi. „A ovo je, pretpostavljam, ćerkica Čarobnorečivog, je li tako? Uopšte ne liči na njega.“

„Gde mi je otac?“, pitala je Megi. „Kako je on?“ To su bile prve reči koje je uspela da prevali preko usana. Glas joj je bio promukao kao da je pre toga dugo ćutala.

„O, dobro je, dobro“, odgovorio je Basta, bacivši kratak pogled u pravcu Prašnjavoprstog. „Iako bi mu trenutno više odgovaralo ime 'Nerečivi', koliko malo priča ovih dana.“

Megi se ugrizla za usnu. „Došli smo po njega“, rekla je. Glas joj je bio visok i tanak, iako se svim silama upirala da zvuči što odraslije. „Doneli smo knjigu, ali daćemo je Kaprikornu samo ako oslobodi mog oca.“

Basta se ponovo okrenuo ka Prašnjavoprstom. „Hm, na neki način ipak liči na njega. Vidiš li kako stiska usne? I kako gleda. Da, sad vidim da mu je ćerka.“ Rekao je to veselim tonom, ali kada je ponovo pogledao u Megi, lice mu je bilo ozbiljno. Bilo je to usko lice oštirih crta, sa blisko postavljenim očima, kojima je pomalo škiljio, kao da će tako bolje videti.

Basta nije bio visok, i ramena su mu bila uska poput ramena nekog dečaka. Pa ipak, svaki put kada bi koraknuo prema njoj, Megi bi zaustavila dah od straha. Nikad se u životu nije toliko plašila nekoga, i to nije bilo samo zbog puške koju je držao u rukama. Ne, bilo je nečeg u njemu, nečeg tako besnog i zajedljivog...

„Megi, donesi kesu iz prtljažnika.“ Elinor se našla između Megi i Baste u trenutku kada je ovaj ispružio ruku da je uhvati. „Nema ničeg opasnog unutra!“, rekla je ljutitim tonom. „Samo ono zbog čega smo došli.“

Basta je umesto odgovora samo povukao pse prema sebi. I to tako snažno da su zacvileli.

„Megi, slušaj me!“, šapnula joj je Elinor kada su već bili ostavili auto i pošli za Bastom niz strmu stazu koja je vodila

prema onim osvetljenim prozorima. „Knjigu im daj tek kad nam pokažu tvog oca, važi?“

Megi je klimnula glavom i jače privila kesu na grudi. Šta li je Elinor mislila o njoj? Da je glupa? A sa druge strane, kako misli to da izvede, kako da zadrži knjigu ako Basta pokuša na silu da joj je uzme? No, o tome nije želela ni da razmišlja...

Noć je bila sparna. Nebo nad crnim planinskim vrhovima bilo je posuto zvezdama. Staza kojom ih je vodio Basta bila je stenovita, i tako mračna da je Megi jedva videla kuda ide. Međutim, svaki put kada bi se spotakla, bila je tu jedna ruka da je uhvati: ili Elinorina, ili ruka Prašnjavoprstog. Elinor je išla tik uz nju, a Prašnjavoprsti iza nje, tiho i nečujno, poput senke. Gvin mu je još uvek bio u ruksaku, i Bastini psi stalno su dizali njuške prema njemu kao da im je oštar miris kune nadraživao nozdrve.

Polako su se približavali osvetljenim prozorima. Megi je razaznavala kuće, stare kuće od sivog, grubo tesanog kamena, iznad čijih se krovova blede ocrtavao crkveni toranj. Mnoge kuće izgledale su napušteno, a uličice su bile tako uske da je Megi teško disala dok su prolazili kroz njih. Neke su bile bez krova, a od nekih nije ostalo ništa sem nekoliko trošnih zidova. U Kaprikornovom selu bilo je veoma mračno, a bilo je upaljeno svega nekoliko uličnih svetiljki koje su visile sa betonskih lukova nad ulicama. Konačno su stigli do jednog malog trga. Sa jedne strane uzdizao se crkveni toranj, onaj koji su videli još izdaleka, a nedaleko odatle, odvojena samo uzanom uličicom, nalazila se velika dvospratna kuća koja, za razliku od drugih, nije bila ni najmanje oštećena. Trg je bio osvetljen jače nego ostatak sela; na njemu su se nalazile četiri svetiljke koje su svojom svetlošću slikale preteće senke po pločniku.

Basta ih je vodio pravo ka velikoj kući. Iza tri prozora na poslednjem spratu videlo se upaljeno svetlo. Je li Mo tamo? Megi je oslušnula šta će joj reći njen unutrašnji glas, ali jedino o

čemu joj je njeno srce u ovom trenutku moglo govoriti bio je strah. Strah i zabrinutost.

Zadatak obavljen!

„Nema svrhe tražiti ga“, promrsio je Dabar.
„Šta to treba da znači?“, pitala je Suzi. „Ne može biti daleko! Moramo ga naći! Zašto tvrdite da nema svrhe da ga tražimo?“

„Zato što je savršeno jasno gde je on“, odgovorio je Dabar. „Zar ne shvatate? Otišao je kod nje, kod Bele Veštrice! Izdao nas je!“

K. S. Luis, *Kralj Narnije*

Megi je do tada u mislima hiljadu puta videla Kaprikornovo lice, hiljadu puta ga je sebi predstavila, svaki put drugačije, od trenutka kada joj je Prašnjavoprsti pričao o njemu: na putu do tetke Elinor, dok je Mo još uvek sedeo pored nje, zatim u onom ogromnom krevetu i, konačno, dok su se vozili ovamo; sto puta, ma kakvi -hiljadu puta je pokušala da ga zamisli, prizivajući u pomoć sve zlikovce koje je sretala u knjigama: kapetana Kuku, onako koščatog, sa orlovskim nosom, Dugog Džona Silvera, sa zlobnim osmejkom na usnama, Indijanca Džoa, sa nožem i masnom crnom kosom, kojeg je tako često sretala u košmarima...

Ali Kaprikorn je izgledao sasvim drukčije.

Megi je ubrzo prestala da broji pored koliko su vrata prošli pre nego što se Basta konačno zaustavio ispred jednih. Ali je zato brojala ljude u crnom. Bilo ih je četvorica; stajali su po hodnicima, ravnodušnog izraza lica. Svaki je pored sebe držao pušku naslonjenu o beli zid. Izgledali su kao vrane u tim uskim crnim odelima. Samo je Basta imao belu košulju na sebi, kao što je Prašnjavoprsti i rekao, a na okovratniku njegovog sakoja stajao je crveni cvet, kao opomena.

Kaprikornov kućni ogrtač takođe je bio crvene boje. Kada je Basta ušao u prostoriju sa svoja tri posetioca, Kaprikorn je sedeo u fotelji, a ispred njega je klečala neka žena i sekla mu nokte na nogama. Fotelja mu je bila premalena budući da je bio visok čovek, i tako koščat kao da mu je neko previše zategao kožu preko tela. Koža mu je bila bleđa kao prazan list papira, a kosa kratka i čekinjasta. Megi nije mogla da proceni da li je bila siva ili sedoplava.

Kada je Basta otvorio vrata, Kaprikorn je podigao glavu. Oči su mu bile blede, kao i cela njegova pojava, bezbojne i svetle poput srebrnih novčića. I žena koja je klečala pred njim nakratko je podigla pogled da vidi ko je to ušao u prostoriju, a onda je nastavila sa radom.

„Moje izvinjenje, ali stigli su posetioци koje smo očekivali“, rekao je Basta. „Mislio sam da biste želeli odmah govoriti s njima.“

Kaprikorn se zavalio u stolicu i bacio kratak pogled prema Prašnjavoprstom. Potom je svojim bezizražajnim očima pogledao u Megi. Ona je i nesvesno jače stegla kesu sa knjigom i privila je čvršće na grudi. Kaprikorn je zurio u kesu kao da zna šta se u njoj nalazi. Dao je ženi znak rukom da završi. Ona se nevoljno uspravila, popravila svoju haljinu crnu poput uglja i odmerila Megi i Elinor jednim ne-baš-prijateljskim pogledom. Izgledala je poput neke stare svrake, sa strogo zalizanom sedom kosom i špicastim nosom, koji uopšte nije išao uz njeno malo, izabrano lice. Napustila je sobu, klimnuvši kratko glavom u Kaprikornovom pravcu.

Prostorija je bila prilično velika. U njoj nije bilo mnogo nameštaja, samo dugačak sto sa osam stolica, orman i jedna masivna komoda. U celoj prostoriji nije bilo nijedne lampe, već samo sveće, na desetine sveća u teškim srebrnim svećnjacima. Megi se činilo kao da te sveće sobu pre ispunjavaju senkama nego svetlom.

„Gde je?“, pitao je Kaprikorn. Megi je i nesvesno napravila korak unazad kada je Kaprikorn ustao sa stolice. „Nemojte mi reći da ste ovog puta doveli samo devojčicu.“ Glas mu je bio izražajniiji nego lice, težak i mračan, i Megi ga je zamrzela već kod prve reči.

„Kod nje je. U kesi!“, odgovorio je Prašnjavoprsti pre nego što je Megi uspela išta da kaže. Dok je govorio, pogled mu je nemirno lutao sa jedne sveće na drugu, kao da je njihov treperavi plamen jedina stvar na svetu koja ga trenutno zanima. „Njen otac zaista nije znao da je ono bila pogrešna knjiga. Ova ovde, njegova takozvana prijateljica“, pokazao je na Elinor, „krišom ih je zamenila a da on to nije znao! Inače, mislim da se ona hrani slovima. Kuća joj je prepuna knjiga. Nema sumnje da više voli knjige nego ljude.“ Reči su mu sustizale jedna drugu kao da želi što pre da ih se otarasi. „Od samog početka nije mi se dopadala, ali znate kakav je naš prijatelj Čarobnorečivi. On uvek vidi samo najbolje u ljudima. Mislim da bi i samom đavolu verovao na reč samo ako bi mu se ovaj ljubazno nasmešio.“

Megi se okrenula prema Elinor. Ona je samo stajala u mestu, kao da joj je neko zavezao jezik. Videlo se jasno da oseća grizu savesti.

Kaprikorn je na sva objašnjenja Prašnjavoprstog odgovorio samo potvrdnim klimanjem glave. Malo je pritegnuo pojas ogrtača, stavio ruke na leđa i polako krenuo ka Megi. Ona se trudila iz petnih žila da ne uzmakne pred njim i da mu neustrašivo pogleda u te hezbojne oči, ali ipak su joj se od straha odsekle noge. Shvatila je da je kukavica. Pokušala je da se seti nekog junaka iz svojih knjiga u čiju bi kožu mogla da uskoči da bi se osećala jačom, višom, neustrašivijom. Zašto su joj, dok ju je Kaprikorn posmatrao, padale na pamet samo priče o strahu? Inače joj nikad nije bilo teško da se u mislima prenese na neko drugo mesto, da uskoči u kožu neke životinje ili čoveka koji su postojali samo na papiru, ali zašto joj to sada nije

uspevalo? Zato što se bojala. „Jer sve strah uništava“, rekao joj je Mo jednom, „i razum, i srce, a maštu svakako.“

Mo... Gde je on sada? Megi se ugrizla za usnu da joj ne bi zadrhtala, ali znala je da joj se strah vidi u očima, i da joj ga Kaprikorn jasno vidi u pogledu. Poželela je da ima srce od leda, i da joj je na usnama sada osmeh umesto drhtaja, drhtaja jednog deteta kome su ukrali oca.

Kaprikorn je sad stajao tik ispred nje, odmeravajući je od glave do pete. Nikad je niko nije tako gledao. Osećala se poput muve koja se uhvatila na lepak i sad samo čeka da bude zgnječena.

„Koliko joj je godina?“ Kaprikorn se obratio Prašnjavoprstom kao da ne veruje da Megi zna odgovor na to pitanje.

„Dvanaest!“, rekla je Megi glasno. Nije lako govoriti kad ti usne tako drhte. „Imam dvanaest godina. I hoću da znam gde mi je otac.“

Kaprikorn se ponašao kao da nije čuo poslednju rečenicu. „Dvanaest?“, ponovio je dubokim glasom, koji je tako teško padao Meginim ušima. „Još dve-tri godine i biće od nje korisno ljupko stvorenje. Doduše, morala bi malo bolje da jede.“ Dugačkim prstima obuhvatio joj je ruku. Nosio je zlatno prstenje, po tri na svakoj ruci. Megi je pokušala da se otrgne, ali Kaprikorn ju je čvrsto držao, posmatrajući je svojim bledim očima. Kao neku ribicu koja bezuspešno pokušava da se otrgne sa udice.

„Pustite devojčicu!“ Bio je to prvi put da se Megi obradovala što glas tetke Elinor ume da zvuči tako grubo.

Elinor je zaštitnički stala iza nje i stavila joj ruke na ramena. „Ne znam šta se ovde dešava!“, napala je Kaprikorna. „Ne znam ko ste vi, niti čime se bavite u ovom zabačenom selu, vi i vaši ljudi sa puškama, ali i ne interesuje me. Ovde sam da bih pomogla ovoj devojčici da vrati svog oca. Daćemo vam knjigu do koje vam je toliko stalo - koliko god da me duša boli zbog toga - ali i to ćemo učiniti tek kada Megin otac bude u mojim

kolima. A ako on iz bilo kog razloga bude želeo još da ostane ovde, hoćemo to da čujemo iz njegovih usta.“

Kaprikorn joj je bez reči okrenuo leđa. „Zašto si doveo i ženu?“, pitao je Prašnjavoprstog. „Devojčicu i knjigu, tako sam rekao. Šta da radim sa ženom?“

Megi je pogledala u Prašnjavoprstog.

Devojčicu i knjigu. Reči su joj neprekidno odjekivale u glavi. *Devojčicu i knjigu, tako sam rekao.* Pokušala je da pogleda Prašnjavoprstog u oči, ali on je izbegavao njen pogled kao da bi ga mogao opeći. Bolelo ga je što se osećao tako glupo. Veoma, veoma glupo.

Seo je na ivicu stola i počeo prstima da gasi jednu sveću za drugom, sasvim nežno i polako, kao da čeka da oseti bol, taj maleni ugriz plamena. „Već sam objasnio Basti: naša draga Elinor nije htela ni da čuje da ostane kod kuće“, rekao je. „Nije htela da pusti devojčicu samu sa mnom, a i knjigu nam je nerado prepustila.“

„Ha, zar nisam bila u pravu?“ Elinor je ovo viknula tako glasno da se Megi trгла. „Slušaj ga samo, Megi, tog dvoličnog, slatkorečivog gutača šibica! Trebalo je da pozovem policiju čim se ponovo pojavio. Vratio se samo zbog knjige!“

I zbog mene, pomislila je Megi. Devojčicu i knjigu.

Prašnjavoprsti se ponašao kao da mu je trenutno najvažnija preokupacija na svetu ta da skine končić koji mu je visio sa rukava kaputa. Ali njegove ruke, inače tako vešte, sada su drhtale.

„A vi!“ Elinor je uperila Kaprikornu kažiprst pravo u grudi.

Basta je koraknuo prema njoj, ali Kaprikorn mu je dao znak da se vrati.

„Kada je reč o knjigama, svašta sam već doživela. Dešavalo mi se već da me pokradu, a ni ja ne mogu da tvrdim da su baš sve knjige koje posedujem stigle na moje police legalnim putem - možda vam je poznat citat 'Svi kolekcionari knjiga su lešinari i

lovci', ali čini mi se da ste vi luđi od svih. Čudi me da nisam ranije čula za vas. A gde je vaša kolekcija?" Osvrnula se po prostoriji. „Ne vidim ovde ni jednu jedinu knjigu.“

Kaprikorn je gurnuo ruke u džepove svog ogrtača i dao znak Basti.

I pre nego što je Megi uspela da shvati šta se dešava, Basta joj je istrgnuo iz ruku kesu sa knjigom. Otvorio ju je i oprezno provirio unutra, kao da očekuje da je u njoj zmija ili nešto drugo što bi ga moglo ujesti. A zatim je izvadio knjigu.

Kaprikorn ju je uzeo u ruke. Megi na njegovom licu nije mogla da pronade ni tračak one nežnosti sa kojom su Elinor ili Mo posmatrali knjige. Ne, na Kaprikornovom licu videlo se jedino gađenje - i olakšanje.

„Nijedna od njih ništa ne zna?“ Kaprikorn je otvorio knjigu, prelistao je - i ponovo zatvorio. Bila je to knjiga koju je tražio, Megi je to videla po njegovom izrazu lica.

„Ne, ne znaju ništa. Čak ni devojčica.“ Prašnjavoprsti je opet gledao kroz prozor, i to sa takvom pažnjom kao da je napolju bilo još nečeg osim crnila noći. „Otac joj nije ništa ispričao. Zašto bih joj onda i ja bilo šta rekao?“

Kaprikorn je klimnuo glavom.

„Odvedi ih iza!“, zapovedio je Basti, koji je još uvek stajao kraj njega, držeći praznu kesu u rukama.

„Šta sad to treba da znači?“, počela je Elinor, ali Basta je već povukao i nju i Megi, nateravši ih da krenu za njim.

„To znači da ću vas dve ptičice preko noći zatvoriti u jedan od naših kaveza“, rekao je Basta, gurajući im puščanu cev u leđa, i to nimalo nežno.

„Gde mi je otac?“, povikala je Megi. Sopstveni glas parao joj je uši. „Dobili ste knjigu! Šta još hoćete od njega?“

Kaprikorn se približio sveći koju je Prašnjavoprsti bio ugasio, kažiprstom je prešao preko ugašenog fitilja i počeo da proučava garavi trag koji mu je ostao na prstu. „Šta hoću od tvog oca?“,

rekao je ne okrećući se. „Da ga zadržim ovde, šta drugo? Izgleda da ti i ne znaš kakav talenat on poseduje. Do sada nije hteo da ga upotrebi u moje svrhe, koliko god da je Basta pokušavao da ga nagovori na to. Ali sada kada je Prašnjavoprsti doveo i tebe, Čarobnorečivi će učiniti šta god budem zahtevao od njega. U to sam potpuno siguran.“

Megi je pokušala da odgurne od sebe Bastine ruke, koje su krenule ka njoj, ali on ju je uhvatio za vrat, kao pile kome hoće da zavrne šiju. Kada je Elinor htela da joj pritekne u pomoć, Basta joj je samo uperio pušku u grudi i pogurao Megi ka vratima.

Kada se još jednom okrenula, videla je da je Prašnjavoprsti još uvek naslonjen na veliki sto. Pogledao je prema njoj, ali ovog puta nije se osmehivao. Oprosti mi!, govorele su njegove oči. Morao sam to učiniti. Mogu sve da objasnim.

Ali Megi nije želela da razume. A da oprosti, e - to tek nije želela. „Nadam se da će te stići smrt!“, vikala je dok ju je Basta gurao ka izlazu. „Nadam se da ćeš izgoreti! U svojoj sopstvenoj vatri!“

Basta se smejao zatvarajući vrata. „Slušaj ti samo malu macu!“, rekao je. „Mislim da ću se malo pripaziti od nje.“

I sreća i nesreća

Bilo je to usred noći; Bingo nije mogao da zaspi. Pod mu je bio tvrd, ali na to je bio naviknut. Pokrivač mu je bio prljav i strašno je smrdeo, ali i na to je bio naviknut. U mislima mu je stalno odjekivala jedna pesma, nije mogao da je se reši.

Bila je to pobednička pesma Vendela.

Mihael de Larabeiti, Boribli 2 - *U lavirintu Vendela*

Kavezi - kako ih je Basta nazvao - u koje je Kaprikorn smeštao neželjene goste nalazili su se iza crkve, na asfaltiranom platou, gde su, pored gomile građevinskog otpada, stajali i kontejneri za dubre i burad. Vazduh se pomalo osećao na benzin, i svici, koji su besciljno leteli kroz noć, kao da ni sami nisu znali šta ih je dovelo ovamo. Iza kontejnera i šljunka uzdizao se red trošnih kuća. Prozori na njima nisu bili ništa drugo do rupe u sivim zidovima. Nekoliko trulih žaluzina visilo je na šarkama, i to tako labavo kao da će ih sledeći nalet vetra srušiti. Samo su vrata u prizemlju svake kuće bila očigledno u skorije vreme ponovo ofarbana, i to nekom prljavosmeđom bojom, na kojoj su nevešto, kao dečjom rukom, bili označeni brojevi. Na poslednjoj kući je, koliko je Megi u mraku uspevala da vidi, stajao broj sedam.

Basta ih je poterao prema broju četiri. Megi je na trenutak osetila olakšanje što nije u pitanju bio pravi kavez, iako vrata na zidu bez prozora nisu izgledala nimalo privlačno.

„Ovo je smešno!“, psovala je Elinor dok je Basta otključavao vrata. Iz kuće mu je stiglo pojačanje u vidu jednog mršavog mladića, koji je već nosio istu crnu odoru kao i odrasli muškarci

u Kaprikornovom selu, i kome se očigledno veoma dopadalo da preteći uperi pušku u grudi tetke Elinor svaki put kada bi ona otvorila usta. Ali, to je ipak nije učutkalo.

„Šta vi ovde izigravate?“, psovala je, ne skidajući oka sa puščane cevi. „Jeste da sam čula da su ove planine oduvek bile raj za razbojnike, ali, čoveče, živimo u 21. veku! Ko još posetioce dočekuje s puškama, i to još tako mlad momak kao ovaj ovde...“

„Koliko sam ja čuo, ljudi danas rade sve što su radili i ranije, čak i u ovom finom veku“, odgovorio je Basta. „A momak je upravo u pravim godinama da počne da uči zanat kod nas. Ja sam bio još mlađi kad sam počinjao.“ Otvorio je vrata lagano ih gurnuvši. Unutra je bilo još mračnije nego napolju.

Basta je ugurao unutra prvo Megi, a zatim Elinor, i zalupio vrata za njima.

Megi je čula kako se ključ okreće u bravi, i kako Basta nešto govori, na šta se mladić nasmejao, a zatim se čulo udaljavanje njihovih koraka. Megi je pružala ruku u stranu sve dok nije vrhovima prstiju dodirnula zid. Oči joj sada nisu ništa koristile; isto bi joj bilo i da je potpuno slepa; nije mogla da razazna čak ni gde je Elinor. Ali čula ju je kako psuje, negde sa njene leve strane.

„Zar u ovoj rupi nema čak ni prokletog prekidača za svetlo? Do vraga još jednom, osećam se kao da sam dospela u jedan od onih loše napisanih avanturističkih romana gde zlikovci nose poveze preko očiju i bacaju noževe.“ Elinor je često psovala, to je Megi još ranije bila primetila, i što se više uzbuđivala, to je njeno psovanje postajalo češće.

„Elinor?“ Glas je došao odnekud iz mraka.

Radost, užas, iznenađenje, sve je bilo sadržano u toj jednoj reči.

Megi se umalo spotakla o sopstvena stopala, tako se naglo bila okrenula. „Mo?“

„O, ne. Megi! Otkud ti ovde?“

„Mo!“ Megi je krenula kroz mrak, u pravcu iz kog je dopirao njegov glas. Celim putem se saplitala. Nečija ruka ju je uhvatila za nadlakticu, nečiji prsti su joj prešli preko lica.

„Ah, konačno!“ Na plafonu se upalila sijalica bez lusteru, i Elinor je samozadovoljno sklonila ruku sa prašnjavog prekidača. „Električna struja je čudesan pronalazak!“, rekla je. „U svakom slučaju, predstavlja značajan napredak u odnosu na ranije vekove, zar ne?“

„Šta vas dve radite ovde, Elinor?“, pitao je Mo, privivši Megi sebi na grudi. „Kako si mogla da dopustiš da je dovedu ovamo?“

„Kako sam mogla da dopustim?“ Glas tetke Elinor gotovo da se prekinuo koliko se iznervirala. „Ja te nisam molila da izigravam bebisiterku tvojoj ćerki. Umem da vodim računa o knjigama, ali sa decom je, do vruga još jednom, potpuno druga priča. A osim toga, ona se tako brinula za tebe! Htela je da ide da te traži. A šta je uradila glupa Elinor umesto da lepo ostane kod kuće? Ne mogu devojčicu da pustim samu, mislila sam. I šta sad imam od te moje plemenitosti? Trpim svakakve uvrede, prete mi puškom, a sad mi još i ti zameraš...“

„U redu, u redu!“ Mo je odmaknuo Megi od sebe i osmotrio je od glave do pete.

„Dobro sam, Mo!“, rekla je Megi, mada joj je glas pomalo drhtao. „Stvarno.“

Mo je klimnuo glavom i okrenuo se prema Elinor. „Jeste li donele knjigu Kaprikornu?“

„Naravno! Zar nisi i sam hteo da mu je daš, mislim - da je nisam...“ Elinor je pocrvenela i oborila pogled prema svojim cipelama, koje su sad bile prekrivene prašinom.

„Da je nisi zamenila“, dovršila je Megi njenu rečenicu. Uхватила je Moa za ruku, čvrsto je stežući. Nije mogla da veruje da je ponovo bio kraj nje, živ i zdrav, osim što je na čelu imao jednu svežu ogrebotinu, koja mu se gotovo i nije videla od kose.

„Jesu li te tukli?“, zabrinuto je kažiprstom dotakla trag osušene krvi.

Mo se nasmejao, iako mu sigurno nije bilo do smeha. „Ma, nije to ništa. Dobro sam! Ne brini!“

Megi to nije smatrala odgovorom na postavljeno pitanje, ali nije dalje zapitkivala.

„Kako ste došli ovamo? Je li Kaprikorn još jednom poslao svoje ljude?“

Elinor je odmahнула glavom. „To nije bilo potrebno“, rekla je kiselim tonom. „Tvoj slatkorečivi prijatelj pobrinuo se za sve. Kakvu si mi zmiju u kuću doveo! Prvo je izdao tebe, a onda je tom Kaprikornu na tacni servirao i knjigu i tvoju ćerku. ‘Devojčicu i knjigu’, malopre smo čule od Kaprikorna glavom i bradom, to je bio zadatak koji je dao tom gutaču šibica. I on ga je obavio na Kaprikornovo krajnje zadovoljstvo.“

Megi je stavila Moovu ruku na svoje rame i sakrila lice na njegovim grudima.

„Devojčicu i knjigu?“ Mo je još jednom privio Megi uza se. „Naravno. On misli da ću sada sigurno uraditi to što zahteva od mene.“ Okrenuo se i otišao do slame koja je ležala na podu u uglu prostorije. Seo je na slamu uzdahnuvši, naslonio leđa na zid, i na trenutak zatvorio oči. „Pa, mislim da smo sad kvit, Prašnjavoprsti i ja.“, rekao je. „Iako se baš pitam kako će ga Kaprikorn nagraditi za tu izdaju. Jer, to što Prašnjavoprsti želi Kaprikorn mu ne može dati.“

„Kako to misliš ‘kvit’?“ Megi je kleknula pored njega. „I šta treba *ti* da učiniš za Kaprikorna? Šta hoće on od *tebe*, Mo?“ Slama je bila vlažna, ne baš sjajno mesto za spavanje, ali opet bolje nego hladan kameni pod.

Mo je ćutao čitavu jednu večnost. Posmatrao je gole zidove, zaključana vrata, prljavi pod.

„Mislim da je vreme da ti ispričam celu priču“, rekao je konačno. „Iako sam zapravo želeo da ti je ispričam na nekom lepšem mestu, i kad još malo porasteš..“

„Ja imam dvanaest godina, Mo!“ Zašto odrasli uvek misle da je deci lakše da podnesu tajne nego da im se kaže istina? Zar ne znaju da ona u svojim glavicama onda ispredu hiljade crnih slutnji pokušavajući da nađu odgovor na tajnu? Tek mnogo godina kasnije, kada je Megi i sama imala decu, shvatila je da postoje istine koje srce ispunjavaju očajanjem, i da se o njima ne govori rado, a naročito ne sopstvenoj deci, osim u slučaju da imamo nešto što nam može poslužiti kao tračak nade.

„Sedi, Elinor!“, rekao je Mo, pomerivši se malo u stranu. „Priča je malo duža.“

Elinor je uzdahnula i pomalo nespretno sela na vlažnu slamu. „Ovo ne može biti istina!“, mrmljala je sebi u bradu. „Nikako.“

„To i ja sebi govorim već devet godina, Elinor“, rekao je Mo. A onda je počeo da priča.

Nekada...

Podigao je knjigu visoko. „Čitaću ti nešto. Za razonodu.“

„O čemu je? O sportu?“

„Ima svega. Mačevanje. Rvanje. Mučenje. Otrov. Iskrena ljubav. Mržnja. Osveta. Džinovi. Lovci. Zli ljudi. Dobri ljudi. Prelepe dame. Zmije. Paukovi. Bol. Smrt. Hrabri muškarci. Kukavice. Ljudi jaki kao bikovi. Potera. Beg. Laž. Istina. Strasti. Čuda.“

„Zvuči dobro“, rekao sam.

Vilijam Goldman, *Princeza nevesta*

„Bile su ti tada pune tri godine, Megi“, počeo je Mo. „Još uvek se sećam kako smo slavili tvoj rođendan. Poklonio sam ti slikovnicu. Onu sa morskom zmijom koju zaboli zub, pa se obavije oko svetionika...“

Megi je klimnula glavom. Slikovnica je i dalje bila u njenom kovčežiću, i već je dvaput dobila novi povez. „Mi?“, pitala je.

„Tvoja majka i ja.“ Mo je sklonio slamku sa nogavice svojih pantalona. „Već tada nisam mogao da prođem pored knjižare a da nešto ne kupim. Kuća u kojoj smo živeli bila je veoma mala - zvali smo je 'Kutija cipela', 'Mišja kućica', davali smo joj razna imena - ali ja sam tog dana u jednoj antikvarnici ponovo bio kupio sanduk pun knjiga. Elinor bi se“, i tu on pogleda u nju, osmehnuvši se, „neke od njih veoma svidele. Kaprikornova knjiga bila je među njima.“

„Pripadala je Kaprikornu?“ Megi je začuđeno pogledala u Moa, ali on je odmahnuo glavom. „Ne, to ne, ali... hajdemo redom. Tvoja majka je uzdahnula kada je videla nove knjige, i

pitala me je gde mislim da ih stavim, ali ipak je učestvovala u njihovom raspakivanju. U to vreme sam joj često čitao naglas.“

„Čitao si joj?“

„Da. Svake večeri. Volela je to. Te večeri je izabrala *Srce od mastila*. Oduvek je volela avanturističke priče, priče pune sjaja i tame. Umela bi da ti navede imena svih vitezova kralja Artura, i znala je sve o Beovulfu i Grendelu, o drevnim bogovima i o ne tako drevnim junacima. Volela je i priče o piratima, ali ipak joj je bilo najdraže kada bi se u priči pojavio barem jedan riter, zmaj ili vila. Inače, uvek je bila na strani zmajeva. U *Srcu od mastila* nije bilo zmajeva, ali je zato bilo i sjaja i tame, i to u izobilju, kao i vila i kobolda... I njih je tvoja majka veoma volela: Smeđane, Buka-Buove, Fenodere, Folete sa leptirovih krila, sve ih je poznavala. Tebi smo, dakle, dali gomilu slikovnica, a mi smo se udobno smestili pored tebe na tepihu, i ja sam počeo sa čitanjem.“

Megi je naslonila glavu na Moovo rame i pogledala u prazan zid ispred sebe. Činilo joj se da na njemu vidi sebe, onakvu kakva je bila na starim fotografijama: malu, punačkih nožica i svetloplave kose (s vremenom joj je kosa postala tamnija), kako malenim ručicama okreće velike stranice slikovnica. To bi se dešavalo uvek kada bi Mo počeo da priča: Megi bi videla slike, žive slike.

„Priča nam se mnogo dopadala“, nastavio je Mo. „Bila je uzbudljiva, dobro napisana i puna najneobičnijih bića. Tvoja majka je volela kad bi je knjiga odvela u neki nov, nepoznat svet, a onaj u koji ju je prenelo *Srce od mastila* bio je baš po njenom ukusu. Knjiga je s vremena na vreme bila veoma mračna, a svaki put kada bi radnja postala suviše napeta, tvoja majka bi stavila prst na usta, i ja bih počeo da čitam tiše, iako smo znali da si ti previše zaokupljena sopstvenim knjigama da bi slušala neku mračnu priču, čiji smisao ionako još nisi mogla razumeti. Napolju je već odavno bio pao mrak; sećam se svega kao da je bilo juče: bila je jesen i vetar nam je produvavao kroz

prozore. Bili smo založili vatru - u Kutiji cipela nije bilo centralnog grejanja, ali smo zato imali po jednu peć u svakoj sobi - i ja sam upravo započinjao sa čitanjem sedmog poglavlja. Tada se desilo..."

Mo je začutao. Gledao je ispred sebe kao da se izgubio u sopstvenim mislima.

„I?“, prošaptala je Megi. „Šta se onda desilo, Mo?“

Otac ju je pogledao. „Izašli su iz knjige“, rekao je. „Odjednom su stajali tu, na vratima hodnika, kao da su došli spolja. Bio se začuo zvuk kao kad neko otvara savijen list papira. Njihova imena još su mu bila na usnama: Basta, Prašnjavoprsti, Kaprikorn. Basta je držao Prašnjavoprstog za rever kaputa i tresao ga kao psa koji je uradio nešto nedozvoljeno. Kaprikorn je već tada voleo da nosi crveno, ali bio je devet godina mlađi, i još uvek nije bio tako mršav kao danas. Sa sobom je imao mač kakav nikad do tada nisam video izbliza. I Basta je imao mač za pojasom, mač i nož, dok Prašnjavoprsti..." Mo je odmahnuo glavom. „Pa, on naravno nije imao ništa, osim svoje rogate kune, čijim je tačkama zarađivao za život. Ne verujem da je ijedan od njih trojice shvatio šta se dogodilo. I ja sam sam tek kasnije shvatio. Moj glas ih je izvukao iz njihove priče, kao kad izvučeš obeleživač za knjige koji je neko zaboravio među stranicama. Kako bi mogli to razumeti?“

Basta je odgurnuo Prašnjavoprstog od sebe, i to tako grubo da je ovaj pao na zemlju, i pokušao da izvuče mač iz korica, ali njegove ruke, blede kao papir, očigledno su još bile slabe. Mač mu je iskliznuo iz ruku i pao na tepih. Činilo se kao da su na njegovoj oštrici tragovi krvi, ali verovatno je to bila samo vatra koja se na njoj ogledala. Kaprikorn je samo stajao u mestu i osvrtao se oko sebe. Izgleda da mu se vrtelo u glavi jer se teturao tamo-amo kao nekakav cirkuski medved koji se vrteo u krug pa naglo stao. Verovatno nas je to spaslo, tako je barem Prašnjavoprsti kasnije tvrdio. Jer, da su Basta i njegov gospodar odmah bili u punoj snazi, verovatno bi nas sve pobili. Ali tada

se još nisu odmah prilagodili ovom svetu, i ja sam zgrabio taj grozni mač, koji je ležao na mom tepihu, među knjigama. Bio je težak, mnogo teži nego što sam pretpostavljao. Mora da sam izgledao užasno smešno držeći ga u rukama. Verovatno sam ga bio obuhvatio sa obe ruke, kao usisivač ili nekakav štap, ali kada se Kaprikorn doteturio do mene, ipak se zaustavio. Ja sam, mucajući, pokušao da mu objasnim šta se desilo, iako još ni sam nisam sve razumeo, ali on me je samo fiksirao svojim providnim očima, dok je Basta stajao kraj njega, držeći ruku na nožu, očigledno samo čekajući da mu gospodar zapovedi pa da nam svima prereže gušu.“

„A Gutač Šibica?“ Sad je i Elinor bila promukla.

„Qn je i dalje sedeo na tepihu kao ošamućen, ne dajući ni glasa od sebe. O njemu tada nisam ni razmišljao. Jer, kada otvoriš korpu i iz nje izađu dve zmije i jedan gušter, prvo se pobrineš za zmije, zar ne?“

„A moja majka?“, prošaptala je Megi. Nije se usuđivala da tu reč izgovori naglas, zapravo nije bila navikla da je uopšte izgovara.

Mo ju je pogledao. „Nigde je nije bilo! Ti si i dalje sedela na svom mestu, okružena knjigama, i svojim krupnim okicama posmatrala nepoznate ljude, naoružane, sa teškim čizmama na nogama. Ja sam se strašno uplašio za vas dve, ali na moje olakšanje, ni Basta ni Kaprikorn nisu obraćali ni najmanju pažnju na tebe. 'Dosta trabunjanja!', rekao je Kaprikorn konačno, dok sam ja još uvek pokušavao da mu objasnim šta se desilo. 'Ne zanima me kako sam dospeo na ovo ubogo mesto, nego - smesta da si nas vratio nazad, prokleti čarobnjaku, ili će ti Basta odseći taj tvoj brbljivi jezik.' To nije bilo baš ohrabrujuće za mene, a po onome što sam do tada o njima dvojici pročitao u knjizi, znao sam da se Kaprikorn nije šalio. Bio sam očajan, i već mi se vrtelo u glavi od neprekidnog razmišljanja o tome kako da prekinem ovaj košmar. Podigao sam knjigu, pomislivši da će se možda nešto desiti ako ponovo pročitam to isto mesto.

Pokušao sam. Čitao sam, zamuckujući, dok me je Kaprikorn držao na oku, a Basta stajao sa isukanim nožem. Ništa se nije desilo. Ta dvojica su i dalje bila tu, u mojoj kući, bez ikakvog izgleda da će ponovo uskočiti u svoju priču. Odjednom sam bio siguran da će nas pobiti. Ispustio sam knjigu na pod, tu nesrećnu knjigu, i podigao mač koji sam malopre bio bacio na tepih. Basta je pokušao da me preduhitri, ali bio sam brži. Morao sam to prokletu oružje obuhvatiti obema rukama - i danas se sećam kako mu je drška bila hladna. Ne pitaj kako, ali uspeo sam da isteram Bastu i Kaprikorna napolje, u hodnik. Mislim da sam usput napravio priličan lom po kući, vitlajući mačem, jer ti si zaplakala, i hteo sam da se okrenem prema tebi i da ti kažem da je sve samo ružan san, ali bio sam suviše zauzet braneći se od Bastinog noža i Kaprikornovog mača. Evo, desilo se, pomislio sam, našao si se usred priče, kao što si oduvek želeo, i osećaj je grozan. Strah ima potpuno drugačiji ukus kada ga osećaš na sopstvenoj koži, mnogo je drugačije nego kada o njemu samo čitaš, i izigravati junaka nije bilo ni upola tako zabavno kao što sam mislio da će biti. Ta dvojica bi me sigurno ubila da su bili malo stabilniji na nogama. Kaprikorn je grmeo na mene, a oči su mu bile širom razrogačene od besa. Basta je psovao i pretio, i ranio me nožem u ruku, a onda su se vrata kuće odjednom otvorila, i oni su nestali u mraku, teturajući se levo-desno poput dvojice pijanaca. Jedva sam uspeo da zatvorim vrata i da navučem rezu, toliko su mi prsti drhtali. Naslonio sam se na vrata i pokušao da oslušnem šta se dešava napolju, ali jedino što sam uspevao da čujem bilo je moje srce koje je htelo da iskoči iz grudi. A onda sam iz dnevne sobe začuo tvoj plač i setio se onog trećeg. Krenuo sam ka tebi, još uvek držeći mač u ruci, i ugledao Prašnjavoprstog kako stoji nasred sobe. Nije imao oružje, imao je samo kunu, koja mu je stajala na ramenu, i kada sam krenuo prema njemu, počeo je da uzmiče preda mnom, bled kao smrt. Mora da sam strašno izgledao, ruka mi je krvarila i tresao sam se celim telom, da li više od straha ili od

besa, ne bih umeo da kažem. 'Molim te!', prošaptao je. 'Nemoj me ubiti! Nemam nikakve veze sa tom dvojicom. Ja sam samo zabavljač, bezopasni gutač vatre. Mogu to i da ti dokažem.' 'Da, da, u redu je', odgovorio sam. 'Znam, ti si Prašnjavoprsti!' A on se sa strahopoštovanjem poklonio preda mnom, sveznajućim čarobnjakom, koji je znao sve o njemu i koji ga je ubrao iz njegovog sveta kao jabuku sa drveta. Kuna mu je sišla sa ramena, skočila na tepih i dotrčala do tebe. Prestala si da plačeš i ispružila ruku prema njoj. 'Pazi, on grize', rekao je Prašnjavoprsti i oterao kunu od tebe. Ja nisam ni obratio pažnju na njega. Jer, iznenada sam bio primetio koliko je tiho u sobi. Tiho i prazno. Na podu je ležala knjiga, otvorena, onako kako sam je bio ispustio, a pored nje je bio jastuk na kome je sedela tvoja majka. Ali ona nije bila tamo. Kuda je nestala? Dozivao sam joj ime, dozivao bez prestanka. Tražio je po celoj kući. Ali nigde je nije bilo."

Elinor je sedela, uspravno poput sveće, i zapanjeno gledala u Moa. „Šta to govoriš, za ime boga?“, izustila je. „Zar mi nisi rekao da je otišla na nekakvo putovanje, u nekakvu avanturu, i da se nikad nije vratila!“

Mo je naslonio glavu o zid. „Nešto sam morao da izmislim, Elinor“, rekao je. „Istinu ti nisam mogao reći, zar ne?“

Megi mu je rukom milovala rame, tamo gde je pod košuljom imao dugačak bled ožiljak. „Uvek si mi govorio da si ruku posekao o polomljeno prozorsko staklo.“

„Naravno. Istina bi bila previše neverovatna. Zar ne?“

Megi je klimnula glavom. Bio je u pravu; da joj je to ranije ispričao, mislila bi da je opet nešto izmislio. „I nikada se nije vratila?“, prošaputala je iako je već znala odgovor.

„Nije“, odgovorio je Mo. „Basta, Kaprikorn i Prašnjavoprsti izašli su iz knjige, a ona je u nju ušla, zajedno sa naše dve mačke, koje su joj, kao i uvek, sedele u krilu dok sam joj čitao. A verovatno je i umesto Gvina neko ušao u knjigu, možda neki

pauk ili muva, ili neka ptica koje je u tom trenutku letela oko kuće...” Mo je začutao.

Ponekad, kad bi Mo izmislio neku priču, tako uverljivu da bi Megi poverovala u nju, on bi se iznenada nasmešio i rekao: „Nasela si, Megi!” Kao onda, za njen sedmi rođendan, kada joj je ispričao da je napolju, između krokusa, otkrio nekoliko vila. Ali ovog puta ostao je ozbiljan.

„Tražio sam tvoju majku po celoj kući, ali bez uspeha“, nastavio je, „a kada sam se se vratio u dnevnu sobu, Prašnjavoprstog više nije bilo. Nestao je, zajedno sa svojim rogatim drugarom, i samo je mač još uvek bio tu, i bio je tako stvaran da sam odlučio da ne sumnjam u svoj razum. Smestio sam te u krevet, mislim da sam ti ispričao kako je tvoja majka već bila otišla na spavanje, a onda sam počeo iz početka da čitam *Srce od mastila*. Pročitao sam celu prokletu knjigu dok nisam ostao bez glasa, i dok napolju nije već izašlo sunce, ali sve što je iz knjige izašlo bio je jedan slepi miš, i jedna svilena marama, kojom sam kasnije postavio tvoj kovčežić sa knjigama. Narednih dana i noći stalno sam iznova pokušavao, čitao sam sve dok oči ne bi počele da me peku, a slova počela da mi igraju pred očima. Nisam jeo, nisam spavao, tebi sam stalno izmišljao nove priče o tome gde ti je majka, i pazio sam da ne budeš u istoj sobi sa mnom dok čitam, iz straha da bi i ti isto tako mogla nestati. Za sebe se nisam brinuo, nekako sam imao osećaj da se onome ko čita ne može desiti da nestane među stranicama knjige. Mada ni do danas nisam saznao da li je to zaista tako.“ Mo je oterao komarca sa ruke. „Čitao sam glasno, sve dok više nisam bio sposoban da čujem sopstveni glas“, nastavio je. „Ali tvoju majku nisam uspeo da vratim, Megi. Petog dana se, međutim, u mojoj dnevnoj sobi pojavio neobičan čovečuljak, sav providan, kao da je od stakla, a nestao je poštar, koji je u tom trenutku upravo ubacivao pisma u naše sanduče. Pronašao sam njegov bicikl napolju, u dvorištu. Tada sam shvatio da te ni zidovi ni zatvorena vrata ne bi zaštitili od nestajanja, ni tebe niti

bilo koga drugog. I odlučio sam da nikada više ne čitam naglas, ni iz jedne knjige. Ni iz *Srca od mastila*, niti iz bilo koje druge.“

„A šta je bilo sa staklenim čovekom?“, pitala je Megi.

Mo je uzdahnuo. „Razbio se na parčiće samo nekoliko dana kasnije, kada je pored naše kuće prošao kamion. Očigledno malo kome prija da iznenada bude ubačen u sasvim drugi svet. Mi oboje znamo kako je lepo kad čitajući uroniš u svet knjige i živiš u njemu neko vreme, ali izgleda da obrnuta situacija, kad neko izađe iz svoje priče i iznenada se nađe u našem svetu, nije nimalo zabavna. Prašnjavoprstom je to, izgleda, slomilo srce.“

„Ha, on ima srce?“, dobacila je Elinor kiselo.

„Bilo bi mu bolje da ga nema“, odgovorio je Mo. „Posle nešto više od nedelju dana Prašnjavoprsti se ponovo pojavio na mojim vratima. Bila je noć, naravno, njegovo omiljeno doba dana. Ja sam upravo pakovao stvari. Bio sam odlučio da je bezbednije da odemo odatle, jer se nisam želeo još jednom suočiti sa Bastom i Kaprikornom i ponovo ih mačem terati iz kuće. Dolazak Prašnjavoprstog je samo potvrdio da su moje brige bile opravdane. Kada se pojavio, bila je odavno prošla ponoć, ali ja ionako nisam mogao da spavam.“ Mo je pomilovao Megi po kosi. „Ti ni tada nisi mirno spavala. Imala si ružne snove, ma koliko da sam se ja trudio da ih oteram svojim pričama. Upravo sam bio u radionici i pakovao alat kada je neko zakucao na ulazna vrata, tiho, gotovo nečujno. Prašnjavoprsti se iznenada pojavio iz mraka, isto kao pre četiri dana, onda kada si ga videla pred našom kućom. Jesu li od tada zaista prošla samo četiri dana? Tada, kada se prvi put vratio, izgledao je kao da odavno ništa nije jeo, mršav kao mačka lotalica, tužnih očiju. ‘Vrati me nazad!’, mucao je. ‘Molim te, vrati me! Ovaj svet me ubija. Previše je brz, previše bučan, previše naseljen. Ako ne umrem od tuge za kućom, onda ću umreti od gladi. Od čega da živim? Ništa ne znam da radim. Osećam se kao riba bez vode.’ Nikako nije hteo da poveruje da ne umem da ga vratim u priču. Hteo je da mu pokažem knjigu,

hteo je sam da pokuša, iako je jedva umeo da čita, ali ja mu je, naravno, nisam mogao dati. Jer, bilo bi to kao da sam mu dao poslednje što mi je ostalo od tvoje majke. Na svu sreću, dobro sam je sakrio. Dozvolio sam Prašnjavoprstom da prespava na sofi, a kada sam sledećeg jutra sišao u dnevnu sobu, zatekao sam ga kako i dalje prevrće po policama u potrazi za knjigom. Naredne dve godine stalno se pojavljivao, pratio nas kud god bismo krenuli, sve dok mi ga već nije bilo toliko žao da sam odlučio da se spakujem i odem odatle krišom, usred noći. Otada ga nisam video. Sve do pre četiri dana.“

Megi je pogledala u oca. „Još uvek ti ga je žao“, rekla je.

Mo je ćutao. „Ponekad“, konačno je rekao.

Elinor je ovo prokomentarisala prezrivo frktanjem. „Još si luđi nego što sam mislila“, rekla je. „To kopile je krivo što smo zatvoreni u ovoj rupi, zbog njega će nam možda i glava leteti s ramena, a tebi ga je žao?“

Mo je samo slegnuo ramenima i pogledao u plafon, gde je nekoliko moljaca obletalo oko sijalice. „Kaprikorn mu je sigurno obećao da će ga vratiti u knjigu“, rekao je. „Za razliku od mene, on je shvatio da je Prašnjavoprsti za jedno takvo obećanje spreman sve učiniti. Jer, jedino što on želi jeste da se vrati u svoju priču. A ne pita se čak ni da li ta priča za njega ima dobar kraj!“

„Pa, ni u stvarnom životu nije drugačije“, primetila je Elinor, smrknutog izraza lica. „Ni mi ne znamo da li će se sve dobro završiti. U našem slučaju trenutno je mnogo verovatnije da će se završiti loše.“

Megi je sedela obuhvativši noge rukama, lica naslonjenog na kolena, i zurila u prljavobeke zidove. Pred očima joj je bilo slovo 'N', ono na kojem je stajala rogata kuna, i činilo joj se da iza tog velikog slova vidi majčin lik, onakav kakvog ga je znala sa blede slike pod Moovim jastukom. Znači, ipak ih nije napustila. Kako li joj je tamo, u tom drugom svetu? Seća li se svoje ćerke?

Ili su i ona i Mo sad za nju samo bleđa slika? Tuguje li i ona za svojim svetom kao Prašnjavoprsti?

Tuguje li i Kaprikorn? Da li je to zapravo bilo ono što je on htio od Moa? Da ga vrati u njegov svet? I šta će se desiti kada otkrije da Mo zapravo ne zna kako da ga vrati? Megi se stresla pri samoj pomisli na to.

„Kažu da Kaprikorn ima još jednog čitača“, nastavio je Mo, kao da je znao na šta je pomislila. „Basta mi je to rekao, verovatno da bi mi stavio do znanja da nisam nezamenjiv. Kažu da je taj drugi čitač prizvao iz knjiga već nekoliko korisnih pomoćnika za Kaprikorna.“

„A tako? Pa šta onda hoće od tebe?“ Elinor je ustala i jauknuvši protrljala donji deo leđa. „Ništa mi više nije jasno. Iskreno se nadam da je sve ovo samo jedan od onih snova iz kojih se probudiš sa bolom u vratu i od kojih ti ostane gorak ukus u ustima.“

Megi je čisto sumnjala da Elinor zaista tako misli. Jer, vlažna slama pod njima bila je i suviše stvarna, kao i hladan zid iza njihovih leđa. Ponovo se naslonila na Moovo rame, zatvorivši oči. Sad joj je bilo žao što je iz *Srca od mastila* pročitala svega nekoliko redova. Nije znala ništa o priči u kojoj se izgubila njena majka. Znala je samo Moove priče, sve one priče koje joj je, svih tih godina što su ih proveli sami njih dvoje, pričao o tome šta je zadržalo njenu majku, priče o avanturama koje je doživljavala u dalekim zemljama, o strašnim neprijateljima koji su je stalno sprečavali da se vrati kući, i o jednom kovčežiću koji je punila raznim stvarima, samo za Megi, tako što bi sa svakog prokletog mesta na kome bi bila uzela po neki predmet, nov i čudesan, i stavila ga u taj kovčežić. „Mo?“, pitala je Megi. „Šta misliš, da li joj se sviđa u toj priči?“ Mo je trebalo dugo da odgovori na to pitanje. „Vile joj se sigurno dopadaju“, rekao je konačno, „iako su to ćudljiva stvorenjca, a kobilde će, koliko je ja poznajem, hraniti mlekom. Da, verovatno će joj se sve to dopasti...“

„A... šta joj se neće dopasti?" Megi ga je zabrinuto pogledala.

Mo je malo oklevao sa odgovorom. „Loše stvari“, rekao je, „u knjizi se dešavaju i mnoge loše stvari, a ona nije nikad saznala da knjiga i nema tako srećan završetak, jer nikad nisam stigao da joj je do kraja pročitam... To joj se neće dopasti.“

„Sigurno da neće“, rekla je Elinor. „Ali, otkud znaš da se priča u međuvremenu nije izmenila? Na kraju krajeva, iščitao si Kaprikorna i njegovog prijatelja Bacača Noževa. Ta dvojica su nam sad za vratom.“

„Da“, rekao je Mo, „ali ipak su još uvek u knjizi! Veruj mi, dovoljno sam je puta pročitao nakon što sam ih iščitao odatle. Priča je i dalje o njima - o Prašnjavoprstom, Basti i Kaprikornu. Zar to ne znači da je u knjizi sve ostalo kako je i bilo? Da je Kaprikorn još uvek tamo, i da se mi sad ovde borimo sa njegovom senkom?“

„Za jednu senku prilično je strašan“, primetila je Elinor.

„Da, u pravu si“, rekao je Mo uzdahnuvši. „Možda se tamo unutra ipak sve promenilo. Možda se iza onoga što možemo da vidimo zapravo nalazi jedna druga, daleko veća priča, koja je podložna promenama, kao, uostalom, i ova naša stvarnost? A slova nam o tome mogu otkriti samo onoliko koliko se može videti kad bacimo pogled kroz ključaonicu. Možda ta slova i nisu ništa više od običnog poklopca, dok je u loncu mnogo više od onoga što možemo spolja pročitati.“

Elinor je huknula. „Zaboga, Mortimere!“, rekla je. „Prestani više, glava će me zaboleti.“

„Veruj mi, i mene je zaboletela kada sam počeo da razmišljam o tome“, odgovorio je Mo.

Onda su začutili, i ostali su tako neko vreme, sve troje, svako od njih u sopstvenim mislima.

Elinor je prva progovorila, ali i to je zvučalo gotovo kao da priča sama sa sobom. „Gospode bože“, mrmljala je izuvajući cipele. „Kad se samo setim koliko sam puta poželela da

uskočim u neku od svojih omiljenih priča. Ali dobra stvar kod knjiga jeste upravo to što ih možemo zatvoriti kad god poželimo.“

Uzdihući, promrdala je prste na nogama i počela da hoda gore-dole po prostoriji. Megi je morala da se suzdrži da ne počne da se kikoće. Elinor je izgledala veoma smešno, hodajući tako, bolnih stopala, od zida do vrata i nazad, tamo-amo, kao neka navijena igračka.

„Elinor, sedi, molim te, poludeću od tog tvog šećkanja“, rekao je Mo.

„Nema šanse!“, odvratila je. „Ako sednem, poludeću ja.“

Mo je samo napravio grimasu i stavio ruku na Megina ramena. „Pa dobro, pustićemo je da se šeta!“, šapnuo joj je. „Kad pređe nekih deset kilometara, smiriće se i sama. Ali ti bi sad mogla malo da odspavaš. Evo ti moj krevet. Veruj mi, nije tako loš kao što izgleda. Kad zatvoriš oči, samo zamisli da si prase Vilbur, koje udobno leži u svojoj štali...“

„...ili Vart, koji spava u travi sa divljim guskama.“ Megi je zevnula. Ona i Mo su tako mnogo puta igrali tu igru: „Koja knjiga ti trenutno pada na pamet, koje se nismo odavno setili? A, da, ta! Na tu odavno nisam mislila!“ Od umora se ispružila po bodljikavoj slami.

Mo je skinuo svoj pulover i pokrio je njime. „Ćebe će ti trebati svakako“, rekao je. „Čak i ako si prase ili guska.“

„Ali, ti ćeš se smrznuti.“

„Ma kakvi.“

„A gde ćete vas dvoje spavati?“ Megi je ponovo zevnula. Čudno kako ranije nije primećivala koliko je umorna.

Elinor se i dalje šećkala od zida do zida. „Ko uopšte spominje spavanje?“, rekla je. „Mi ćemo, naravno, držati stražu.“

„Dobro“, promrmljala je Megi i zarila lice u Moov pulover. Samo da je on kraj nje, mislila je, dok su joj kapci postajali teški od sna. Ništa drugo nije važno. A onda je pomislila: kada bih

samo mogla do kraja da pročitam onu knjigu. Ali *Srce od mastila* bilo je kod Kaprikorna - a o njemu sada nije htela da razmišlja, inače nikada ne bi zaspala. Nikada...

Kasnije nije umela da kaže koliko je dugo spavala. Možda su je probudila hladna stopala ili bodljikava slama pod glavom. Sat koji je imala na ruci pokazivao je četiri sata. Ipak, ne bi umela da kaže da li je dan ili noć, jer u prostoriji nije bilo prozora. Ali nije mogla da zamisli da je noć već prošla. Mo je sedeo sa Elinor pored vrata. Oboje su izgledali umorno, umorno i zabrinuto, i razgovarali su prigušenim glasom.

„Da, oni još misle da sam čarobnjak“, rekao je Mo. „Dali su mi to smešno ime - Čarobnorečivi. Kaprikorn je čvrsto uveren da ja mogu to da ponovim u svako vreme, i sa svakom knjigom.“

„Pa - možeš li?“, pitala je Elinor. „Ipak nam malopre nisi sve ispričao, zar ne?“

Mo je neko vreme ćutao. „Nisam!“, rekao je konačno. „Jer ne želim da i Megi pomisli da sam nekakav čarobnjak.“

„Aha, znači već se dešavalo da iščitaš nešto iz neke knjige?“

Mo je klimnuo glavom. „Uvek sam rado čitao naglas, još kao dečak. Jednom se, dok sam drugu čitao *Toma Sojera*, na tepihu iznenada stvorila mrtva mačka, ukočena kao daska. Tek sam kasnije otkrio da je umesto nje nestala jedna od mojih plišanih igračaka. Mislim da nam je obojici od straha srce gotovo stalo, i zakleli smo se krvlju, kao Tom i Hak, da nikada nikome nećemo reći ništa o tome. Kasnije sam, naravno, pokušavao to da ponovim, krišom, bez svedoka, ali nikad se ne bi desilo onda kada ja hoću. Činilo se da nema nikakvog pravila, osim, možda, da se to dešavalo samo kada bi mi se neka priča dopadala. Naravno, sačuvao sam sve što je izašlo iz knjiga, osim jednog krastavca, koji mi je 'poklonila' knjiga o ljubaznom džinu. Ubuđao se, pa sam ga morao baciti. Kada je Megi bila još sasvim mala, ponekad bi ponešto izašlo iz njenih slikovnica; bili

je tu jedno pero i jedna majušna cipela... Te stvari bismo onda njena majka i ja stavili u njen kovčežić, ali joj, naravno, nikada nismo rekli odakle potiču. Moguće je da onda nikada više ne bi uzela nijednu knjigu u ruke, iz straha da bi iz nje mogla izaći džinovska zmija koju boli zub, ili već nešto tako strašno! Ali nikada, Elinor, zaista nikada iz knjiga nije izašlo ništa živo. Sve do one noći.“ Mo se zagledao u svoje dlanove kao da u njima vidi sve stvari koje je glasom prizvao iz sveta knjiga i udahnuo im život. „Ako je već moralo da se desi, zašto to nije mogao biti neko dobar, recimo neko kao... Slonče Brabar? Megi bi bila oduševljena.“

O, sigurno bih, pomislila je Megi. Setila se one cipelice i onog pera. Bio je smaragdnozeleno kao perje Polinezije, papagaja doktora Dulitla.

„Kažem ti, moglo je ispasti i gore.“ To je bilo tipično za Elinor. Kao da nije bilo dovoljno strašno što su zarobljeni u napuštenoj kući, daleko od sveta, okruženi ljudima u crnom, čija su lica podsećala na lica ptica grabljivica i koji su za pojasevima nosili noževe. Elinor je očigledno mogla da zamisli nešto gore i od toga. „Zamisli da ti se u dnevnoj sobi iznenada pojavio Dugi Džon Silver i počeo da maše svojom smrtonosnom štakom“, prošaputala je. „Mislim da bih ja u tom slučaju ipak radije izabrala Kaprikorna. E, znaš šta? Kad se vratimo kući, mislim, mojoj kući, daću ti neku od onih ljupkih kujiga - *Vinija Pua*, na primer, ili *Gde stanuju divlje stvari*. Ne bih imala ništa protiv takvog jednog stvorenja. Daću ti najudobniju fotelju koju imam, skuvati ti kafu, i onda ćeš nam čitati. Važi?“

Mo se tiho nasmejao, i na trenutak mu lice nije bilo tako zabrinuto. „Ne, Elinor, neću. Iako zvuči veoma primamljivo. Jer, zakleo sam se da nikada više neću čitati naglas. Ko zna ko bi sledeći put mogao nestati, a možda i u *Viniju Pua* postoji neki zlikovac kojeg smo prevideli. A šta ako iščitam samog *Vinija Pua*? Šta bi radio ovde bez svojih prijatelja i bez Šume od

stotinu i šest jutara? Njegovo naivno srce prepuklo bi od tuge, baš kao što se desilo sa Prašnjavoprstim."

„Ma hajde!“ Elinor je nestrpljivo odmahнула rukom. „Koliko puta treba da ti kažem da to kopile nema srca? Ali, dobro, neka ti bude. Nego, pređimo na jedno drugo pitanje; odgovor na njega veoma me interesuje.“ Elinor je utišala glas, i Megi je morala prilično da se napregne da bi čula šta govori. „Ko je zapravo taj Kaprikorn? Mislim, u toj priči? Neki zlikovac, u redu, ali - da li bi mogao da mi kažeš nešto više o njemu?“

I Megi bi rado saznala nešto više o Kaprikornu, ali Mo je odjednom postao škrt na rečima. „Što manje znate o njemu, to bolje“, kazao je. A onda je začutao. Elinor je još neko vreme pokušavala da sazna bar nešto, ali Mo je vešto izbegavao sva njena pitanja. Činilo se da nije raspoložen da priča o tome. Misli su mu bile negde drugde, Megi mu je to videla na licu. Elinor je u neko doba zadremala, sklupčana na hladnom podu, kao da će se tako ugrejati. Mo je, međutim, i dalje sedeo na istom mestu, leđima naslonjen na zid.

Kada je Megi ponovo zadremala, stao ju je posmatrati. U njenim snovima pojavio se u obliku tamnog meseca. Otvorio je usta, i iz njih su poiskakali neki likovi, debeli, tanki, visoki, niski, i, jedan za drugim, zaplesali su u kolu. A na mesečevom nosu je, jedva jasnija od senke, zaplesala neka žena - i on se iznenada osmehnuo.

Izdajica kojeg su izdali

Bilo je pravo uživanje posmatrati kako nešto biva pojedeno, kako postaje crno i kako se na kraju pretvara u nešto drugo. [...] najradije bi nad vatrom držao kobasicu na roštilju, dok je pred kućom vatrena stihija gutala knjige sa krilima belih golubova. I dok su se knjige pretvarale u prah i bivale raznete vetrom, crnim od vatre.

Rej Bredberi, *Farenhajt 451*

Negde pred svitanje, sijalica koja im je svojom bledom svetlošću pomogla da preguraju noć počela je da trepće. Mo i Elinor spavali su kraj zaključanih vrata, dok je Megi ležala u mraku, širom otvorenih očiju, i osećala kako se strah pomalja iz hladnih zidova. Osluškivala je Elinor i Moa kako dišu u snu, i poželela da sad ima kraj sebe sveću i knjigu, da joj otera strah. Činilo joj se da je svuda oko nje to zlokobno, bezoblično biće, koje samo čeka da se sijalica ugasi i da se spusti tama, pa da je uzme u svoje hladne ruke. Megi je ustala, boreći se da dođe do daha, i otpuzala do Moa. Sklupčala se uz njega, kao nekad, kad je bila mala, i čekala da se dnevno svetlo pojavi ispod vrata.

Sa svetlom su se pojavila i dvojica Kaprikornovih ljudi. Mo je upravo bio ustao, još umoran i neispavan, a Elinor je psujući trljala bolna leđa kada su začuli korake.

Basta nije bio među njima. Jedan od njih, visok kao orman, izgledao je kao da mu je neki džin utisnuo palac u lice. Drugi je bio nizak i mršav, sa kozjom bradicom na isturenoj bradi, neprekidno se igrao puškom i tako ih je neprijateljski odmeravao kao da bi ih najradije sve troje na mestu upucao.

„Hajde, izlazite. Napolje!“, obrecnuo se na njih, dok su žmirkajući i posrćući izlazili na svetlo dana. Megi je pokušala da se seti da li je i ovaj glas čula u Elinorinoj biblioteci, ali nije bila sigurna. Kaprikorn je imao mnogo ljudi.

Jutro je bilo lepo i toplo. Nebo nad Kaprikornovim selom bilo je bez oblaka, a u jednom od žbunova divlje ruže koji su rasli između starih kuća cvrkutale su zebe, i to tako bezbrižno kao da na ovom svetu nema - osim možda nekoliko gladnih mačaka - baš ničeg, ničeg strašnog. Dok su izlazili iz kuće, Mo je uhvatio Megi za ruku. Elinor je morala još da obuče cipele, a kada ju je Kozobradi grubo povukao napolje jer mu se činilo da njeno obuvanje ide previše sporo, ona ga je odgurnula i zasula ga bujicom psovki. Na to su obojica Kaprikornovih ljudi, naravno, prsnuli u smeh, te je Elinor samo stisnula usne i odlučila da ubuduće ostane na neprijateljskim pogledima.

Kaprikornovim ljudima se žurilo. Povelili su svoje zarobljenike istim onim putem kojim ih je Basta prethodne noći doveo ovamo. Pljosnatoliki je išao ispred njih, a Kozobradi iza, držeći pušku u stanju pripravnosti. Šepao je na jednu nogu, ali ih je uprkos tome terao da idu brže, kao da je hteo da im dokaže da je bez obzira na tu nogu ipak brži od njih.

Kaprikornovo selo je i preko dana bilo neobično pusto, i to ne samo zbog napuštenih kuća, koje su na sunčevoj svetlosti izgledale još tužnije. Na uličicama jedva da je bilo ljudi, osim nekoliko Crnih Jakni, kako ih je Megi tajno krstila, i nekoliko mršavih dečaka koji su ih, poput pasa, pratili u stopu. Megi je na ulicama ukupno videla samo dve žene, koje su žurnim korakom prošle pored njih. Decu nije videla. Uopšte nije bilo dece, dece koja bi se igrala ili jurila za majkama. Posvuda je videla samo mačke, crne, bele, riđe, sa flekicama ili prugaste, koje su ležale po vrelinim zidovima, po pragovima i krovovima kuća. U Kaprikornovom selu vladala je tišina, a ako se nešto i dešavalo, mora da se dešavalo krišom, iza zatvorenih vrata. Jedino se ljudi sa puškama nisu krili. Muvali su se po kapijama

i oko kuća, nešto se domunđavali, i zaljubljeno grlili svoje puške. Pred kućama nije bilo cveća kao pred kućama na obali mora koje je Megi videla na putu ovamo. Ali bilo je mnogo kuća sa porušenim krovovima, iz kojih su, tamo gde su se nekada nalazili prozori, sada džikljali procvetali žbunovi. Neki od njih mirisali su tako opojno da se Megi od toga zavrtelo u glavi.

Kada su stigli do trga pred crkvom, Megi je očekivala da će ih ponovo odvesti prema Kaprikornovoj kući, ali ovog puta skrenuli su levo, pravo ka velikom crkvenom portalu. Toranj crkve izgledao je kao da su vetar i kiša dugi niz godina grickali njegovu fasadu. Zvono je, nagrizeno rđom, visilo ispod špicastog krova, a samo metar niže od njega, iz nekog semena koje je vetar jednom tu naneo, izraslo je vitko drvo, koje se svojim žilama držalo za cigle boje peska.

Na vratima crkve bile su naslikane oči, uske crvene oči, a sa obe strane ulaza stajale su odvratne figure đavola, visine čoveka, sa zubima iskeženim kao kod besnih pasa.

„Dobro došli u Đavolju kuću!“, rekao je Kozobradi uz podrugljiv naklon, pre nego što će otvoriti teška crkvena vrata. „Mani se toga, Kokerele!“, podviknuo je Pljosnatoliki na njega, i triput pljunuo na prašnjavi pločnik pod svojim nogama. „Takve stvari donose nesreću.“

Kozobradi se samo nasmejao, potapšavši stomak jednom od kamenih đavola. „Šta ti je, Pljosnatoliki?! Nisi valjda i ti sujeveran kao Basta? Još malo pa ćeš i ti nositi smrdljivi zečji rep oko vrata.“

„Samo sam oprezan“, pravdao se Pljosnatoliki. „Ljudi svašta pričaju.“

„Aha, a ko je izmislio sve te priče? Mi smo, glupane!“

„Neke od njih postojale su i ranije.“

„Šta god da se desi“, došapnuo je Mo Elinor i Megi dok su se ova dvojica prepirala, „pustite mene da govorim. Predugačak jezik nam sada ne može doneti dobra, verujte mi. Basta je brz na nožu, i ne libi se da ga upotrebi.“

„Nema samo Basta nož, Čarobnorečivi!“, rekao je Kokerel, gurnuvši Moa u mračnu crkvu. Megi je požurila za njim.

U crkvi je bilo hladno i mračno. Jutarnja svetlost dopirala je samo kroz nekoliko prozora koji su se nalazili sasvim visoko, slikajući blede senke po zidovima i stubovima. Nekada su verovatno i oni bili sivi kao kameni pod, ali sada je u Kaprikornovoj crkvi postojala samo jedna jedina boja. I zidovi, i stubovi, pa čak i tavanica, bili su crveni, i to cinobercrveni, kao sirovo meso, ili osušena krv, i na trenutak je Megi imala osećaj da ulazi u unutrašnjost nekakve zveri.

U jednom uglu pored ulaza stajala je figura anđela; jedno mu je krilo bilo slomljeno, a o drugo je jedan od Kaprikornovih ljudi okačio svoj crni sako. Na glavu anđela bili su pričvršćeni rogovi kakve deca za vreme karnevala stavljaju na glavu, a između njih je još uvek lebdeo oreol. Anđeo je verovatno nekada stajao na postolju ispred prvog stuba, ali su ga sklonili da bi na njegovo mesto postavili jednu drugu statuu, koja je sada sa tog postolja gledala u Megi bezizražajnim pogledom mršavog, bledog lica. Onaj ko ju je izvajao i nije bio bogzna kakav majstor, jer lice statue bilo je obojeno poput lica plastične lutke, sa neobično crvenim usnama i plavim očima, koje nisu bile ni nalik strašnim, bezbojnim očima pravog Kaprikorna. Ali statua je zato bila barem dvostruko viša od svog uzora, i ko god bi prošao kraj nje, morao je dobro da podigne glavu da bi joj video lice.

„Mo, da li se ovo sme?“, pitala je Megi tiho. „Da postaviš sopstveni portret u crkvi?“

„O, to je veoma star običaj!“, šapnula joj je Elinor. „Statue u crkvama retko kad imaju lik svetaca. Većina svetaca, naime, nije imala novca da plati vajara. U katedrali...“

Kokerel ju je gurnuo puškom u leđa, i to tako snažno da je skoro pala na nos. „Dalje!“, zarezao je. „Sledeći put kad prođete kraj njega, ima da se poklonite, jasno?“

„Da se poklonimo?“ Elinor je htela da zastane, ali Mo ju je povukao.

„Ne misli valjda ozbiljno, kakva lakrdija!“, psovala je Elinor.

„Ako uskoro ne ućutiš“, šapnuo joj je Mo, „osetićeš na svojoj koži da je ovde sve krajnje ozbiljno. Da li ti je to jasno?“

Elinor je primetila onu brazdu na Moovom čelu i začutala.

U Kaprikornovoj crkvi nije bilo klupa, kako je Megi očekivala, već samo dva dugačka drvena stola sa klupama, sa obe strane glavnog broda crkve. Na stolovima su stajali prljavi tanjiri, šoljice od kafe, drvene daske sa ostacima sira, noževi, kobasice, prazne korpe za hleb. Nekoliko žena upravo je sklanjalo sve to sa stolova, i samo su nakratko podigle glave dok su Kokerel i Pljosnatoliki prolazili kraj njih sa svoja tri zarobljenika, a onda su nastavile sa poslom. Izgledaju kao ptice koje su uvukle glave da im ih ne bi odrubili, pomislila je Megi.

U crkvi ne samo da nije bilo klupa već u njoj nije bilo ni oltara. I dalje se moglo videti gde je ranije stajao. Na njegovom nekadašnjem mestu, na vrhu stepenica koje su ranije vodile do njega, sada se nalazila ogromna stolica sa crvenim naslonom i sa masivnim rezbarijama na nogama i na ručkama sa strane. Do nje su vodile četiri stepenice, Megi ih je izbrojala, ni sama nije znala zašto. Bile su prekrivene crnim tepihom - a na poslednjoj stepenici, svega nekoliko koraka od stolice, sedeo je Prašnjavoprsti, ride kose raščupane kao i uvek, zamišljen, i puštao Gvina da mu trči po ispruženoj ruci.

Kada je Megi sa Moom i sa tetkom Elinor stigla do njega, samo je nakratko podigao glavu. Gvin mu se popeo na rame i iskezio svoje male, špicaste zube, kao da je osećao sa kakvim prezirom Megi gleda u njegovog gospodara. Megi je sada znala zašto kuna ima rogove, i otkud njen blizanac na stranicama knjige. Sada je sve znala: i zašto je Prašnjavoprstom ovaj svet bio previše brz i bučan, i zašto nije imao pojma o automobilima, i zašto bi često gledao kao da je u mislima na nekom drugom mestu. Međutim, Megi, za razliku od Moa, nije osećala

sažaljenje prema Prašnjavoprstom. Njegovo lice sa ožiljcima samo ju je podsetilo na to da ju je slagao i da ju je namamio da pođe za njim, kao onaj pacolovac iz bajke. Poigrao se sa njom kao sa svojom vatrom ili sa svojim lopticama: „Hajde, Megi, ovuda, Megi, veruj mi, Megi.“ Najradije bi sad dotrčala do njega i izudarala ga po ustima, tim lažljivim ustima.

Činilo se da joj Prašnjavoprsti čita misli. Izbegavao je njen pogled, a i Moov i Elinorin. Umesto toga je zavukao ruku u džep pantalona i izvadio iz njega kutiju šibica. Sa odsutnim pogledom, odatle je izvukao jednu šibicu i kresnuo je, zamišljeno posmatrajući plamen, i prelazeći prstom preko vatre, gotovo je milujući, sve dok mu nije ogaravila prste.

Megi je okrenula glavu od njega. Nije htela da ga vidi, htela je da zaboravi da je tu. Levo od nje, u podnožju stepenica, stajale su dva gvozdena kontejnera, gotovo sasvim zarđala, u kojima su bila drva, kao za potpalu sveže iscepkanе cepanice, naslagane jedna preko druge. Megi se upravo pitala čemu li one služe kada su crkvom ponovo odjeknuli koraci. Basta je prolazio kroz središnji brod crkve, noseći kanticu sa benzinom u ruci. Kokerel i Pljosnatoliki su mu se, mada nevoljno, sklonili sa puta.

„Ah, da li se to naš Prljavoprsti ponovo igra sa svojim najboljim drugarom?“, pitao je Basta, penjući se uza stepenice. Prašnjavoprsti je ispustio šibicu i ustao. „Evo“, rekao je Basta, spuštajući kanticu Prašnjavoprstom pred noge. „Doneo sam ti još nešto za igru. Potpali nam vaticu. Ionako to najviše voliš da radiš.“

Prašnjavoprsti je bacio dogorelu šibicu, koja mu je još bila u rukama, i zapalio novu. „A ti?“, pitao je tiho, držeći mu plamen pred nosom. „Ti si se oduvek bojavao vatre, zar ne?“

Basta mu je jednim udarcem izbio šibicu iz ruke.

„Hej, ne bih ti savetovao da to radiš!“, rekao je Prašnjavoprsti. „To donosi nesreću. Ako izazivaš vatru, mogla bi se uvrediti.“

Megi je na trenutak pomislila da će ga Basta ponovo udariti, a verovatno su i drugi pomislili isto. Sve su oči bile u njega uprte. Međutim, izgleda da je nešto štitilo Prašnjavoprstog. Možda baš vatra.

„Imaš sreće što sam malopre očistio nož, pa mi je žao da ga upotrebim!“, prosiktao je Basta. „Ali još jedna takva igrarija i dobićeš još koju mustru na tom ružnom licu. A od tvoje ću kune napraviti krzneni okovratnik.“

Gvin je ispustio tih, preteći krik, i priljubio se uz vrat svog gospodara. Ovaj se sagnuo, pokupio dogorele šibice sa poda i vratio ih natrag u kutiju. „Da, to bi te sigurno radovalo“, rekao je, i dalje ne gledajući u Bastu. „A zašto da potpalim vatru?“

„Zašto? Samo je ti potpali! Mi ćemo se pobrinuti da je nahranimo. Ali neka bude velika i proždrljiva, a ne tako pitoma kao te vatrice sa kojima se igraš.“

Prašnjavoprsti je podigao kanticu i lagano krenuo niz stepenice. I Ipravo je stigao do kontejnera kada se crkveni portal još jednom otvorio.

Čuvši zvuk teških drvenih vrata, Megi se okrenula i ugledala Kaprikorna kako prolazi između crvenih stubova. U prolazu je bacio kratak pogled na statuu sa svojim likom, a zatim je žurnim koracima produžio prema središtu crkve. Nosio je crveno odelo, crveno kao zidovi crkve, jedino mu je košulja bila crna, kao i pero u reveru. Pratilo ga je najmanje šest slugu, kao vrane papagaja. Koraci su im odzvanjali do tavanice.

Megi je zgrabila Moa za ruku.

„Ah, i naši gosti su već tu“, rekao je Kaprikorn zaustavivši se pred njima. „Jesi li dobro spavao, Čarobnorečivi?“ Imao je neobično velike i mekane usne, skoro kao neka žena, a dok je govorio, s vremena na vreme bi ih dodirivao malim prstom, kao da hoće da ih zategne. I one su bile bezbojne kao i ostatak njegovog lica. „Zar nije lepo od mene što sam ti doveo malu već sinoć? Prvo sam nameravao tek danas da ti je predstavim, da te iznenadim, ali onda sam pomislio: ‘Kaprikorne, ipak moraš da

zahvališ devojčici što ti jo sama donela ono za čim već toliko dugo tragaš.”

U rukama je držao *Srce od mastila*. Megi je videla kako je Mo zaustavio pogled na knjizi. Kaprikorn je bio visok, ali Mo je ipak bio nekoliko centimetara viši od njega. To se Kaprikornu očigledno nije dopadalo, pa je stajao uspravno kao sveća, kao da će tako nadoknaditi razliku.

„Pusti moju ćerku i Elinor da idu kući“, rekao je Mo. „Pusti ih, i ja ću ti pročitati šta god želiš, ali prvo ih pusti da idu.“

Šta on to govori? Megi ga je izbezumljeno pogledala. „Neću!“, uzvignula je. „Mo, ja neću da idem!“ Ali niko nije obraćao pažnju na nju.

„Da ih pustim?“ Kaprikorn se okrenuo prema svojim ljudima. „Jeste li čuli ovo? Ha, zašto bih uopšte uradio nešto tako glupo kad su već obe tu?“ Muškarci su se nasmejali, ali Kaprikorn se ponovo okrenuo prema Mou. „Ti znaš isto tako dobro kao i ja da ćeš od sada raditi sve što zatražim od tebe“, rekao je. „Sad kad je i mala tu, sigurno više nećeš biti tako tvrdoglav i uporno odbijati da nam demonstriraš svoje veštine.“

Mo je stegnuo Meginu ruku tako čvrsto da ju je zaboletelo.

„A što se tiče ove knjige“, Kaprikorn je posmatrao *Srce od mastila* sa takvom mržnjom kao da ga je ujela za blede prste, „ove krajnje dosadne, glupe i neumereno brbljive knjige, uveravam te da nemam nameru da se vraćam u tu dosadnu priču. Sva ta suvišna bića, sve te lepršave vile piskutavih glasića - tamo je na sve strane nešto puzalo i gmizalo, na sve strane je smrdelo krzno i đubrivo, na trgovima si morao da preskačeš ćopave kobolde, a u lovu bi ti divljač rasterali džinovi svojim nezgrapnim stopalima. Drveće koje šapuće, jezera koja ćućore... da li je uopšte bilo nečeg što nije umelo da govori? A onda i beskonačno blatnjav put do najbližeg grada, ako se to uopšte i moglo nazvati gradom... Nakinđurene plemićke vreće u svojim dvorcima, smrdljivi seljaci, tako siromašni da kod njih nije bilo

šta da se ukrade, skitnice i beskućnici koji seju vaše okolo - kako mi ih je bilo dosta, svih njih!"

Kaprikorn je dao znak rukom, i jedan od njegovih ljudi doneo je veliku kartonsku kutiju. Po načinu na koji ju je nosio videlo se da je veoma teška. Sa uzdahom olakšanja spustio ju je Kaprikornu pred noge, na sivi beton. Kaprikorn je knjigu dodao Kokerelu, koji je stajao do njega, knjigu koju je Mo tako dugo krio od njega, i otvorio kutiju. Bila je do vrha puna knjiga.

„Bilo je zaista potrebno mnogo truda dok ih nismo sve pronašli“, objasnio je Kaprikorn, izvadivši dve knjige iz kutije. „Spolja izgledaju različito, ali sadržaj im je isti. Potragu nam je dodatno otežala činjenica da je knjiga objavljena na nekoliko različitih jezika - što je jedna od beskorisnih osobina ovog sveta, svi ti jezici. U našem svetu to je bilo jednostavnije, zar ne, Prašnjavoprsti?"

Prašnjavoprsti nije odgovorio. Stajao je tu, sa kanticom u rukama, i zurio u kutiju. Kaprikorn mu je lagano prišao i ubacio knjige u jedan od kontejnera.

„Šta to radite?" Prašnjavoprsti je pošao za knjigama, ali Basta ga je povukao. „Knjige ostaju gde jesu“, rekao je.

Prašnjavoprsti se povukao i pokušao da sakrije kanticu sa benzinom iza leđa, ali Basta mu ju je istrgnuo iz ruku. „Čini mi se da bi naš žderač vatre paljenje vatre danas radije prepustio nekom drugom“, rekao je podrugljivo.

Prašnjavoprsti mu je uputio pogled pun mržnje. Ukočenim pogledom posmatrao je kako Kaprikornovi ljudi ubacuju sve više i više knjiga u kontejnere. Na kraju se unutra našlo više od dva tuceta primeraka *Srca od mastila*. Knjige su ležale na naslaganim cepanicama, zgužvanih stranica i otrgnutih korica, poput slomljenih krila.

„Znaš li šta me je tamo, u našem starom svetu, stalno izluđivalo, Prašnjavoprsti?“, pitao ga je Kaprikorn, preuzimajući kanticu sa benzinom iz Bastinih ruku. „Što je bilo teško upaliti vatru. Za tebe, naravno, nije, ti si čak umeo sa

njom da razgovaraš, verovatno te je tome naučio jedan od tvojih drugara kobolda, ali za nas ostale bio je to naporan posao. Ili bi drvo bilo vlažno, ili bi vetar produvavao kroz kamin. Znam, tebe izjeda tuga za dobrim starim vremenima, i nedostaju ti svi oni piskutavi, lepršavi prijatelji, ali ja za svim tim nisam pustio ni jednu jedinu suzu. Ovaj svet je beskonačno bolji od onog kojim smo se morali zadovoljavati sve one godine.“

Izgledalo je kao da Prašnjavoprsti nije čuo ni reči od onoga što inu je Kaprikorn govorio. Jer, samo je zurio u smrdljivi benzin koji je Kaprikorn prolivao preko knjiga. Stranice su ga tako žudno upijale kao da pozdravljaju sopstveni kraj. „Otkud sad sve te knjige?“, promućao je Prašnjavoprsti. „Uvek si mi govorio da postoji još samo jedan jedini primerak, i da je on kod Čarobnorečivog.“

„Da, da, može se reći da sam ti svašta napričao.“ Kaprikorn je gurnuo ruke u džepove. „Baš si ti neki lakoveran momčić, Prašnjavoprsti. Zabavno je pričati ti laži. Uvek bi me iznova zapanjila tvoja lakomislenost, jer, na kraju krajeva, i sam umeš vrlo dobro da lažeš. Ali, uvek veruješ u ono za šta bi voleo da je istina, o tome se radi. Nego, sada možeš slobodno da mi veruješ kada ti kažem da su ovo ovde“, dodirnuo je prstom gomilu knjiga natopljenih benzinom, „zaista poslednji primerci naše domovine od crnog mastila. Basti i ostalima bile su potrebne godine da ih sve iskopaju, tragajući po neuglednim bibliotekama i antikvarnicama.“

Prašnjavoprsti je gledao u knjige kao žedan u poslednju čašu vode. „Ali, ne možeš ih spaliti!“, mucao je. „Obećao si mi da ćeš me vratiti ako ti donesem knjigu od Čarobnorečivog. Samo zato sam ti rekao gde je knjiga, samo sam ti zato doveo devojčicu...“

Kaprikorn je samo slegnuo ramenima i uzeo Kokerelu knjigu iz ruke - knjigu sa bledezelenim koricama koju su mu Megi i Elinor svojevolejno donele, knjigu zbog koje je odveo Moa i zbog koje ih je Prašnjavoprsti sve izdao.

„Obećao bih ti i mesec sa neba ako bih imao neke koristi od toga“, rekao je Kaprikorn, bacajući *Srce od mastila* na gomilu sa ostalim knjigama. Pritom je na licu imao takav izraz kao da se smrtno dosađuje. „Ja rado dajem obećanja, a naročito ona koja ne mogu da ispunim.“ Zatim je izvadio upaljač iz džepa. Prašnjavoprsti je hteo da skoči na njega i izbije mu upaljač iz ruke, ali Kaprikorn je samo dao znak Pljosnatolikom.

Ovaj je bio tako visok i krupan da je Prašnjavoprsti u poređenju sa njim izgledao kao dete, i Pljosnatoliki ga je upravo tako i zgrabio - kao neko nevaspitano dete. Gvin je, nakostrešivši se, skočio sa ramena svog gospodara. Jedan od Kaprikornovih ljudi pošao je za njim u nameri da ga uhvati, ali kuna mu je protrčala između nogu i pobegla, sakrivši se iza jednog od crvenih stubova u crkvi. Ostale Kaprikornove sluge samo su stajale na svojim mestima, smejući se neuspešnim pokušajima Prašnjavoprstog da se oslobodi gvođenog stiska kojim ga je držao Pljosnatoliki. Pljosnatoliki se očigledno veoma zabavljao držeći Prašnjavoprstog na taman tolikoj udaljenosti od knjiga natopljenih benzinom da je mogao prstima da dodirne one koje su se nalazile na vrhu.

Megi je pozlilo od tolike njihove zlobe. Mo je napravio jedan korak napred, kao da želi da pritekne Prašnjavoprstom u pomoć, ali Basta mu je preprečio put. Odjednom je držao nož u ruci. Sečivo mu je bilo tanko i svetlo, i izgledalo je veoma oštro kada ga je Basta prinelo Moovom vratu.

Elinor je vrisnula i zasula Bastu bujicom psovki kakve Megi još nikada nije čula, a ona sama nije se mogla pomeriti s mesta. Samo je stajala nepomično, zureći u sečivo na Moovom golom vratu.

„Samo jednu, Kaprikorne, daj mi samo jednu!“, izustio je njen otac, i tek tada je Megi shvatila da on u stvari i nije hteo da pomogne Prašnjavoprstom, već mu je bilo stalo do knjige. „Obećavam ti, nikada neću odatle izgovoriti nijednu rečenicu u kojoj se pominje tvoje ime.“

„Tebi? Jesi li poludeo? Ti si poslednja osoba na svetu kojoj bih je dao“, odgovorio mu je Kaprikorn. „Šta ako jednog dana ipak ne budeš mogao obuzdati taj svoj jezik, i ja ponovo završim u toj glupavoj priči? Neka hvala!“

„Gluposti!“, povikao je Mo. „Ja te ne bih mogao vratiti u tu priču čak i kada bih hteo, koliko puta treba to da ti ponovim? Pitaj Prašnjavoprstog, objasnio sam mu to već hiljadu puta. Jer, ja ni sam ne razumem kako se i kada to dešava - molim te, poveruj mi već jednom!“

Kaprikorn se, umesto odgovora, samo nasmejao. „Žao mi je, Čarobnorečivi, ja u principu ne verujem nikome, to bi do sad već trebalo da si shvatio. Svi lažemo kada imamo od toga koristi.“ I sa tim rečima kresnuo je upaljač i prineo ga jednoj od knjiga. Stranice su joj bile gotovo prozirne od benzina - izgledale su poput pergamenta - i smesta su planule. Planule su čak i korice koje su bile čvrste, one sa platnenim povezom. Platno je postajalo crno od plamena, koji ga je lizao sa svih strana.

Kada je i treća knjiga počela da gori, Prašnjavoprsti je šutnuo Pljosnatolikog u koleno, i to tako snažno da ga je ovaj pustio, jauknuvši od bola. Okretan poput kune, Prašnjavoprsti je umakao njegovim snažnim rukama i u skoku se našao pored kontejnera. Ne oklevajući, stavio je ruku u vatru, ali knjiga za kojom je posegao već je gorela poput baklje. Prašnjavoprsti ju je ispustio na zemlju i ponovo stavio ruku u vatru, ovog puta drugu, kada ga je Pljosnatoliki ponovo zgrabio za okovratnik i tako ga grubo protresao da je ovaj skoro ostao bez vazduha.

„Pazi ti ovog ludaka!“, rugao se Basta dok je Prašnjavoprsti gledao svoje ruke sa izrazom bola na licu. „Može li mi neko objasniti zbog čega je njemu toliko stalo da se vrati? Šta mu to tako nedostaje? Možda ružne Patuljčice iz mahovine, koje su mu tapšale dok je po vašarima bacao svoje loptice? Ili prljave rupe po kojima je stanovao zajedno sa ostalim skitnicama? Do

đavola, tamo je smrdelo gore nego u tom ruksaku u kome nosi onu smrdljivu životinju."

Kaprikornovi ljudi se nasmejaše, dok su se knjige lagano pretvarale u prah. U praznoj crkvi još se uvek osećao miris benzina, i to tako snažno da je Megi počela da kašlje. Mo joj je zaštitnički stavio ruku na rame, kao da Basta njoj drži nož na vratu, a ne njemu. Uostalom, ko bi njega mogao da zaštititi?

Elinor je posmatrala njegov vrat tako zabrinuto kao da se plašila da mu je Bastin nož ipak ostavio krvave tragove. „Ovi momci su potpuno ludi!“, prošaptala je. „Sigurno ti je poznata ona rečenica: 'Tamo gde spaljuju knjige uskoro će spaljivati i ljude'. Šta ako posle knjiga i mi završimo na lomači?“

Basta se okrenuo prema njoj kao da je čuo njene reči. Bacio je podrugljiv pogled u njenom pravcu, poljubivši sečivo svog noža. Elinor je začutala kao da je progutala jezik.

Kaprikorn je izvukao snežnobelu maramicu iz džepa. Obrisao je njome ruke, i to tako brižljivo kao da je hteo da izbriše sa svojih prstiju čak i samo sećanje na *Srce od mastila*. „Eto, i to smo obavili“, utvrdio je, bacivši poslednji pogled na pepeo koji se pušio. Zatim se, samozadovoljnog izraza lica, popeo do stolice koja je stajala na mestu oltara. Spustio se na bledocrveni naslon, duboko uzdahnuvši.

„Prašnjavoprsti, idi u kuhinju, i neka ti Mortola da nešto za te tvoje ruke!“, zapovedio je ravnodušnim glasom. „Bez tvojih ruku zaista nema nikakve koristi od tebe.“

Prašnjavoprsti je uputio dug pogled prema Mou pre nego što je poslušao Kaprikornovu zapovest. Nesigurnim koracima i pognute glave prošao je pored Kaprikornovih ljudi. Put do portala činio mu se beskrajno dug. Kada je otvorio vrata, crkvu je na trenutak obasjala sunčeva svetlost, a onda su se vrata ponovo zalupila, i Megi, Mo i Elinor ostali su sami sa Kaprikornom i njegovim ljudima - i sa mirisom benzina i spaljenog papira.

„Nego, da se vratimo tebi, Čarobnorečivi!“, rekao je Kaprikorn ispruživši noge. Nosio je crne cipele. Sa uživanjem je posmatrao kako se presijavaju, sklonivši parče ugljenisanog papira koje mu se bilo zalepilo za đon. „Do sada smo Basta i ja, i onaj jadni Prašnjavoprsti, jedini dokaz da umeš da činiš čuda od malih crnih slova. Ti sam, izgleda, nemaš poverenja u svoj talenat, ako je verovati tvojim rečima - što sa mnom, kao što sam ti već kazao, nije slučaj. Naprotiv, ja mislim da si majstor svog zanata, i jedva čekam da nas konačno počastiš sa nekoliko demonstracija svog umeća. Kokerele!“ Kaprikornov glas zvučao je ljutito. „Gde je čitač? Zar ti nisam rekao da ga dovedeš?“

Kokerel je nervozno počeo svoju kozju bradicu. „Zadržao se birajući knjige“, promućao je. „Ali odmah ću ga dovesti.“ I odšepao je dalje, užurbano se poklonivši.

Kaprikorn je počeo da dobuje prstima po naslonu stolice na kojoj je sedeo. „Verovatno si već čuo da sam morao da angažujem drugog čitača dok si se ti uspešno krio od mene“, rekao je Mou. „Našao sam ga pre pet godina, ali potpuni je nesposobnjaković. Pogledaj samo lice Pljosnatolikog.“ Pljosnatoliki je zbunjeno oborio glavu kada su se svi pogledi usmerili ka njemu. „I Kokerelovo šepanje je njegovo delo. A tek da vidiš devojke koje mi je iščitao iz svojih knjiga! Pri samom pogledu na njih već počinješ da sanjaš košmare. Na kraju sam mu dozvoljavao da čita samo kada bih hteo da se zabavim njegovim nakazama, a sluge sam potražio na ovom svetu. Jednostavno sam ih dovodio ovamo dok su još mladi. U skoro svakom selu postoji bar jedan usamljeni dečak koji se rado igra vatrom.“ Kaprikorn je sa osmehom posmatrao svoje nokte, kao rnačak koji zadovoljno proučava svoje kandže. „Dao sam čitaču zadatak da odabere prave knjige za tebe. Taj jadnik se zaista razume u knjige, živi među njima, kao jedan od onih blelih crva koji se hrane papirom.“

„Aha, a šta bih ja trebalo da ti iščitam iz knjiga?“ Moov glas bio je gorak. „Nekoliko čudovišta, nekoliko ljudskih napasti,

koje bi“, i tu on pokaza glavom u pravcu Baste, „odgovarale ovima ovde?“

„Zaboga, nemoj da mu daješ ideje!“, prošaptala je Elinor, zabrinuto pogledavši u Kaprikornovom pravcu.

Ali ovaj je samo otresao nešto pepela sa pantalona, nasmejajući se. „Neka hvala, Čarobnorečivi“, rekao je. „Ljudi imam dovoljno, a što se čudovišta tiče, doći ćemo kasnije možda i do toga. Trenutno su nam sasvim dovoljni i psi koje je Basta dresirao, i zmije koje nalazimo u ovom kraju. Njih šaljem onome kome želimo smrt. Ne, Čarobnorečivi, sve što danas zahtevam kao demonstraciju tvog umeća jeste zlato. Beznadežno sam pohlepan. Moji ljudi se trude da iscede iz ovog kraja koliko god je moguće.“ Dok je Kaprikorn to izgovarao, Basta je nežno mazio svoj nož. „Ali, to nije dovoljno za sve čudesne stvari koje se mogu kupiti u ovom beskonačnom svetu. Ovaj svet ima toliko strana, Čarobnorečivi, toliko različitih strana, a ja bih i suviše želeo da upišem svoje ime na svakoj od njih.“

„Kakvim ćeš ga slovima upisati?“, pitao je Mo. „Da neće možda Basta da ga ureže svojim nožem?“

„O, Basta ne ume da piše“, odgovorio je Kaprikorn potpuno opušteno. „Nijedan od mojih ljudi ne ume ni da piše ni da čita. Ja sam im zabranio da nauče. Samo ja umem, naučio sam od jedne svoje služavke. Veruj mi, i te kako sam u stanju da u ovom svetu ostavim svoj pečat. A ako nekad treba nešto da se zapiše, to poveravam čitaču.“

Crkveni portal se u tom trenutku otvorio, kao da je Kokerel čekao samo ovu reč. Čovek kojeg je doveo držao je glavu uvučenu u ramena, i nije gledao ni levo ni desno dok je sledio Kokerela. Bio je nizak i mršav, i verovatno ne stariji od Moa, ali bio je poguren poput starca i u hodu je mlatarao rukama i nogama kao da ne zna kuda bi s njima. Nosio je naočari, koje je u hodu stalno nervozno podizao, a okvir naočara bio mu je zalepljen lepljivom trakom tačno iznad nosa, kao da je već

nekoliko puta bio lomljen. Levom rukom pritiskao je na grudima jednu gomilu knjiga, i to tako snažno kao da ga one štite od pogleda koji su sa svih strana bili usmereni prema njemu, i od strašnog mesta prema kojem su ga vukli.

Kad su njih dvojica konačno stigli do stepenica, Kokerel je svog pratioca munuo laktom u rebra, i ovaj se brže-bolje poklonio, pri čemu su mu dve knjige ispale na pod. Brzo ih je podigao, i ponovo se poklonio Kaprikornu.

„Čekamo te, Darije!“, rekao je Kaprikorn. „Nadam se da si našao ono što sam zahtevao.“

„O, da, da!“, promućao je Darije, pogledavši Moa sa gotovo pobožnim izrazom lica. „Je li to on?“

„Jeste. Pokaži mu koje si knjige odabrao.“

Darije je klimnuo glavom i ponovo se poklonio, ovog puta Mou. „Ovo su sve priče u kojima se pominju velika blaga“, mućao je. „Bilo je teže pronaći ih nego što sam mislio; konačno“, u glasu mu se začuo tih, sasvim tih prekora, „konačno, u ovom selu i nema mnogo knjiga. Koliko god da se žalim, ne donose mi nove, a kada ih i donesu, nisu mi od koristi. No, bilo kako bilo... evo ih. Mislim da ćeš ipak biti zadovoljan izborom.“ Kleknuo je ispred Moa i počeo da ređa knjige po kamenom podu, jednu do druge, tako da Mo može da pročita njihove naslove.

Već kod prve knjige Megi je zbolelo srce. *Ostrvo s blagom*. Uznemireno je pogledala u Moa. Nemoj tu!, mislila je. Ne tu, Mo. Ali Mo je već uzeo drugu knjigu u ruke: *Priče iz 1001 noći*.

„Mislim da je ova prava“, rekao je. „Siguran sam da će se tu naći dovoljno zlata. Ali, kažem ti još jednom: ne znam šta će se desiti. Nikad se ne dešava onda kada ja hoću. Znam da me smatrate čarobnjakom, ali ja to nisam. Čarolija je u knjigama, a kako funkcioniše, o tome znam isto tako malo koliko i ti i tvoji ljudi.“

Kaprikorn se zavalio u stolicu, posmatrajući Moa bez ikakvog izraza na licu. „Koliko ćeš mi puta govoriti jedno te

isto, Čarobnorečivi?", upitao je ravnodušno. „Možeš mi to reći koliko god puta hoćeš, ali ja ti i dalje neću poverovati. U svetu čija smo vrata danas konačno zatvorili za sva vremena sretao sam se sa i raznim čarobnjacima, čarobnjacima i vešticama, i često sam morao da se borim sa njihovom tvrdoglavošću. Basta ti je već dovoljno slikovito pokazao kako mi izlazimo na kraj sa tvrdoglavošću. Međutim, u tvom slučaju sam siguran da takve bolne metode neće biti neophodne, pošto imamo i tvoju ćerku u gostima." Sa tim rečima Kaprikorn je bacio kratak pogled prema Basti.

Mo je hteo da zadrži Megi, ali Basta je bio brži. Povukao ju je k sebi i s leđa je rukom obuhvatio oko vrata.

„Od danas, Čarobnorečivi", nastavio je Kaprikorn, i dalje tako ravnodušnim tonom kao da sa nekim ćaska o vremenu, „Basta će biti lična senka tvoje ćerke. To će je sigurno zaštititi od zmija i besnih pasa, ali, naravno, ne i od Baste, koji će se lepo ophoditi prema njoj, ali samo dok mu ja ne naredim drugačije. A to opet zavisi od toga koliko ću biti zadovoljan tvojim uslugama. Da li sam bio dovoljno jasan?"

Mo je pogledao prvo u njega, a zatim u Megi. Ona se svim silama trudila da se ponaša kao da se ne plaši ničega, kako bi uverila Moa da nema razloga da se brine,; jer, još uvek je umela da laže bolje nego on. Ali ovog puta nije naseo na njenu laž. Znao je da se boji, video joj je to u očima.

A možda je sve ovo samo neka izmišljena priča!, pomislila je Megi u očaju. I sigurno će neko ovog trenutka zatvoriti knjigu, jer je jednostavno grozna i strašna, i Mo i ja ćemo ponovo sedeti kod kuće, a ja ću mu skuvati kafu. Zatvorila je oči, čvrsto, kao da će na taj način ostvariti svoje misli, ali kada je provirila kroz trepavice, Basta je i dalje bio iza nje, a Pljosnatoliki je češkao svoj pljosnati nos, posmatrajući Kaprikorna psećim pogledom.

„U redu", rekao je Mo umorno. „Čitaću ti. Ali neka Megi i Elinor napuste prostoriju."

Megi je tačno znala šta mu je u glavi. Sigurno se setio Megine majke, i plašio se toga ko može nestati ovog puta.

„Nipošto. Podrazumeva se da će obe ostati ovde.“ Kaprikornov glas više nije zvučao toliko smireno. „A ti počni već jednom sa čitanjem, pre nego što ti se ta knjiga u rukama počne raspadati od starosti.“

Mo je na trenutak zatvorio oči. „U redu, ali neka Basta drži ruku dalje od noža“, rekao je promuklim glasom. „Jer, ako Megi ili Elinor zafali i dlaka sa glave, kunem ti se, natovariću tebi i tvojim ljudima kugu na vrat.“

Kokerel ga je užasnuto pogledao, i čak je i preko Bastinog lica preletela senka straha, ali Kaprikorn se samo nasmejao.

„Moram li da te podsećam na to da se radi o zaraznoj bolesti, Čarobnorečivi?“, rekao je. „Siguran sam da onda ni tvoja ćerkica ne bi bila pošteđena. Mani se praznih priča i počni da čitaš. Smesta! Ovog časa. Za početak želim da čujem nešto iz one tamo knjige!“

I pokazao je rukom knjigu koju je Mo upravo bio odložio. *Ostrvo s blagom.*

Čarobnorečivi

Kavaljer Trelavni, doktor Livsi i ostala gospoda naložili su mi da zapišem celu priču o ostrvu s blagom, od početka do kraja, i da ne prećutim ništa sem položaja dotičnog ostrva; posežem stoga, evo, leta gospodnjeg 17., za perom, i počinjem priču od vremena kada je moj otac bio ekonom na „Admiralu Benbou“, i kada se jedan stari moreplovac kože opaljene suncem i sa ožiljkom od sablje smestio pod našim krovom.

Robert L. Stivenson, *Ostrvo s blagom*

Tako je Megi u toj crkvi, prvi put nakon devet godina, čula oca kako čita, i još je mnogo godina posle toga, čim bi otvorila neku od knjiga iz kojih je on toga jutra čitao, mogla u nozdrvama osetiti miris spaljenog papira.

Kada je Mo počeo da čita, u Kaprikornovoj crkvi bilo je hladno, iako je sunce napolju sigurno već stajalo visoko na nebu; Megi će se kasnije sećati i toga. Mo je jednostavno seo na pod, na mestu gde je do tada stajao, i, prekrstivši noge, stavio knjigu u krilo, a ostale spustio pored sebe. Megi je kleknula do njega pre nego što je Basta uspeo da je spreči.

„Penjite se na stepenice!“, zapovedio je Kaprikorn svojim ljudima. „Pljosnatoliki, ti povedi ženu. Samo Basta neka ostane tamo gde jeste.“

Elinor se usprotivila, ali Pljosnatoliki ju je jednostavno uhvatio za kosu i povukao je sa sobom. Kaprikornovi ljudi posedali su jedan do drugog na stepenice, svom gospodaru pod noge. Elinor je sedela među njima kao uhranjeni golub među grabljivim vranama.

Jedini koji je izgledao isto tako izgubljeno bio je mršavi čitač, koji je seo sasvim na kraj crne kolone, i dalje neprestano dodirujući svoje naočari.

Mo je otvorio knjigu koja mu je ležala u krilu, i namrštenog čela počeo da je lista, kao da traži gde je zlato koje treba da iščita Kaprikornu.

„Kokerele, tebe zadužujem da odsečeš jezik svakome ko makar i zucne dok Čarobnorečivi bude čitao!“, rekao je Kaprikorn, na šta je Kokerel izvukao nož iz futrole i osmotrio red muškaraca, kao da među njima već traži svoju prvu žrtvu. U crkvi crvenih zidova zavladała je samrtna tišina, i to takva da se Megi činilo da čuje Bastu kako joj diše iza leđa. Ali, možda je samo čula svoj strah.

Ni Kaprikornovi ljudi se, međutim, ako je bilo suditi po njihovim licima, nisu nimalo prijatno osećali u svojoj koži. U njihovim pogledima upućenim Mou mešali su se neprijateljstvo i strah. Megi je i suviše dobro mogla da ih razume. Jer, bilo ko od njih mogao je uskoro nestati u knjizi čije je stranice Mo tako neodlučno listao. Da li im je Kaprikorn uopšte rekao da bi se tako nešto moglo desiti? Da li je on uopšte znao za to? A šta ako se desi ono čega se Mo plašio: da ona sama nestane? Ili Elinor?

„Megi!“, šapnuo joj je Mo kao da je čuo njene misli. „Uхвати se za mene i čvrsto se drži, važi?“

Megi je klimnula glavom i uhvatila se za njegov džemper. Kao da bi to pomoglo!

„Mislim da sam pronašao pravo mesto“, rekao je Mo, prekinuvši i ia trenutak tišinu. Pogledao je još jednom prema Kaprikornu, zatim prema Elinor, malo se nakašljao - i počeo.

Sve je iščezlo. I crveni zidovi crkve, i lica Kaprikornovih ljudi, pa čak i sam Kaprikorn na svojoj stolici. Ničega više nije bilo osim Moovog glasa i slika koje je on slovima tkao, poput ćilima. Da je Megi ikako mogla Kaprikorna zamrzeti još više, onda bi to bilo sada. Jer, on je bio jedini krivac što joj Mo za sve

ove godine ni jedan jedini put nije čitao naglas. Šta joj je sve dosad mogao dočarati svojim glasom, koji je svakoj reči davao drugačiji ukus i svakoj rečenici novu melodiju! Čak je i Kokerel zaboravio na svoj nož, i na jezike koje je trebalo da odseca, i slušao je Moov glas odsutnog pogleda. Pljosnatoliki je zurio nekuda uvis, tako opčinjeno kao da upravo kroz prozor crkve ulazi gusarski brod napetih jedara. Svi su čutali. Nije se čulo ništa sem Moovog glasa, koji je slovima i rečima udahnjivao život.

Samo je jedna osoba, kako se činilo, bila imuna na čaroliju. Bez ikakvog izraza na licu, bleđih očiju upravljenih na Moa, Kaprikorn je sedeo i čekao da se milozvuk Moovih reči pretvori u zveket novca, i u sanduke od vlažnog drveta, teške od zlata i srebra.

Nije morao dugo da čeka. Desilo se upravo dok je Mo čitao kakve je užasne avanture doživeo Džim Hokins, dečak jedva malo stariji od Megi, i šta je sve video u jednoj mračnoj pećini:

Zlatnici na kojima su se nalazile glave Džordža ili jednog od Lujeva, dubloni, duple gvineje, mojdori i cekini, glave svih evropskih kraljeva u proteklih stotinu godina, neobični orijentalni zlatnici, čiji su natpisi izgledali kao mreža isprepletanih konaca ili kao mreža pauka, novčići okrugli i četvrtasti, novčići sa rupom u sredini, kao da ih je neko nekad nosio oko vrata - mora da je tu bila sve i jedna vrsta zlatnog novca koja postoji na svetu; po broju ih je bilo kao lišća u jesen, tako da su me leđa bolela koliko sam se morao saviti, a prsti su me boleli od razorstavanja.

Služavke su upravo sklanjale poslednje mrvice sa stolova kada su se preko glatkog drveta iznenada zakotrljali novčići. Žene su se izmaknule, ispustivši krpe iz ruku i stavivši ruke na usta, dok su im novčići skakali pod nogama, zlatni, srebrni, bakreni, odjekujući po kamenom podu, gomilajući se i zvečeći pod klupama, sve više i više novčića. Neki su se otkotrljali sve

do stepenica. Kaprikornovi ljudi skočili su i krenuli da hvataju svetlucave novčiće koji su im se odbijali o čizme - ali onda su povukli ruke. Niko od njih nije se usuđivao da dotakne začarani novac. Jer, šta je to drugo bilo? Zlato koje je bilo napravljeno od papira i štamparske boje - i zvuka jednog ljudskog glasa.

Čim je zlatna kiša prestala - istog trenutka kada je Mo zatvorio knjigu - Megi je primetila da se u sav taj sjaj i bleštavilo ponegde bilo umešalo i nešto peska. Videla je i kako je nekoliko buba koje su se presijavale plavičastim sjajem odgmizalo odatle, a iz jedne gomile sićušnih novčića promolio je glavu smaragdnozeleni gušter. Gledao je oko sebe buljavim očima. Jezik mu je plesao oko četvrtastih usta. Basta je bacio nož na njega kao da sa gušterom hoće da probode i strah koji ih je sve obuzeo, ali Megi je ispustila vrisak upozorenja, i gušter je tako hitro pobegao odatle da je nož zario svoj oštri nos u kameni pod. Basta je skočio za njim i preteći podigao oštricu u Meginom pravcu.

Kaprikorn je ustao sa stolice, i dalje bezizražajnog lica, kao da se upravo nije desilo ništa što bi bilo vredno uzbuđivanja, i velikodušno zatapšao svojim okićenim rukama.

„Nije loše za početak, Čarobnorečivi!“, rekao je. „Pogledaj, Darije! Tako treba da izgleda zlato, a ne kao ono zarđalo iskrivljeno đubre koje si mi ti iščitao. Ali, sada si čuo kako se to radi, i nadam se da si nešto iz toga naučio, u slučaju da mi ponovo zatrebaju tvoje usluge.“

Darije nije ništa odgovorio. Samo je gledao u Moa, i to s takvim divljenjem da se Megi ne bi iznenadila da mu se bacio pod noge. Kad se Mo uspravio, Darije mu je prišao, pomalo oklevajući.

Kaprikornovi ljudi su i dalje stajali na svojim mestima i zurili u zlato kao da ne znaju šta bi s njim.

„Šta samo stojite tu i blenete kao telad u šarena vrata?“, povikao je Kaprikorn. „Pokupite to zlato!“

„To je bilo čudesno!“, šapnuo je Darije Mou dok su Kaprikornovi ljudi nevoljno počinjali lopatama trpati novčiće u džakove i Kanduke. Oči su mu iza naočara sijale kao oči deteta kome je neko upravo poklonio nešto što je dugo priželjkivalo. „Pročitao sam tu knjigu mnogo puta“, rekao je nesigurnim glasom. „Ali nikada nisam video sve tako jasno kao danas. I ne samo video... Osetio sam i mirise, miris soli i katrana, i miris truleži koji lebdi nad Đavoljim ostrvom...“

„*Ostrvo sa blagom!* Gospode, skoro sam se uneredila od straha!“ Elinor se pojavila iza Darija, odgurnuvši ga u stranu nimalo nežno. Pljosnatoliki je očigledno bio zaboravio na nju. „Evo ga, sad će se pojaviti, mislila sam sve vreme, sad će iskočiti matori Silver iz knjige i zavitlati svojom štakom oko naših glava.“

Mo je samo klimnuo glavom, ali Megi mu je videla olakšanje na licu. „Evo, uzmite je!“, rekao je Dariju, uguravši mu knjigu u ruke. „Nadam se da nikada više neću morati da čitam iz nje. Ne treba suviše često izazivati sudbinu.“

„Svaki put si pogrešno izgovorio njegovo ime“, šapnula mu je Megi.

Mo ju je pomilovao po nosu. „Ah, primetila si!“, šapnuo joj je. „Jeste, pomislio sam da će to možda biti od pomoći. Možda se okrutni gusar onda neće osetiti prozvanim i ostaće gde jeste. Zašto me gledaš tako?“

„Ha, šta misliš?“, pitala je Elinor umesto Megi. „Zašto gleda u svog oca sa takvim divljenjem? Zato što joj niko nikad nije tako čitao - čak i da se nije desilo to sa zlatom. Ja sam sve videla, i more, i ostrvo, sve kao nadohvat ruke, i verujem da je i Megi doživela to isto.“

Mo se morao nasmejati. Nogom je šutnuo nekoliko novčića koji su ležali na podu tik ispred njega. Jedan od Kaprikornovih ljudi ih je podigao i krišom ih gurnuo u svoje džepove. Pritom je pogledao u Moa tako nepoverljivo kao da se plašio da bi ga

ovaj mogao smesta pretvoriti u žabu ili u neku od buba koje su još uvek gmizale između zlatnika.

„Oni te se boje, Mo!“, prošaptala je Megi. Čak i na Bastinom licu video se strah, iako se on iz petnih žila trudio da to sakrije, pokušavajući da da svom licu što ravnodušniji izraz.

Činilo se da je samo Kaprikorn nakon svega što se desilo ostao hladne glave. Stajao je i dalje na svom mestu, prekrštenih ruku, i posmatrao kako njegove sluge sakupljaju poslednje zlatnike. „Koliko će to još trajati?“, povikao je konačno. „Pustite sitniš i vratite se na svoja mesta. A ti, Čarobnorečivi, uzmi sledeću knjigu!“

„Sledeću?“ Elinorin glas gotovo je pukao od besa. „Šta to sad treba da znači? Zlato koje su vaše sluge upravo pokupile dovoljno je barem za dva života. Mi sad idemo kući!“

I upravo je htela da se okrene kada se Pljosnatoliki setio da je trebalo da je čuva. Grubo ju je uhvatio za ruku.

Mo je pogledao u Kaprikorna.

Basta je uz zloban osmejак stavio Megi ruku na rame. „Hajde, Čarobnorečivi!“, rekao je. „Čuo si ga. Ima tu još dosta knjiga.“

Mo je pogledao Megi pre nego što se sagnuo i dohvatio knjigu koju je već imao u rukama: *Priče iz 1001 noći*.

„Beskonačna knjiga“, promrmljao je otvarajući je. „Arapi kažu da je niko ne može do kraja pročitati; jesi li znala za to, Megi?“ Megi je odmahнула glavom, sedajući do njega na hladan pod. Basta ju je pustio, ali je stao tik uz nju. Megi nije znala mnogo o *1001 noći*. Znala je samo da se knjiga zapravo sastoji iz više tomova. Primerak koji je Darije dao Mou bio je verovatno samo mali odlomak. Ali koji? Da nije možda onaj gde se pojavljuje četrdeset razbojnika, Aladin i njegova lampa? Šta li će im Mo pročitati?

Ovog puta se Megi učinilo da na licima Kaprikornovih ljudi vidi dva protivrečna osećanja: strah od onoga što će Mo prizvati

iz knjiga, a u isto vreme i gotovo neodoljivu želju da ih njegov glas još jednom odvede nekud daleko, na neko mesto gde će zaboravili na sve, pa i na sebe same.

Kada je Mo počeo da čita, ovog puta se u vazduhu više nije osećao miris soli i ruma. U Kaprikornovoj crkvi postalo je vruće. Megi su oči počele da peku, i kada ih je protrljala, na prstima joj je bio pesak. Kaprikornove sluge ponovo su bez daha pratile Moov glas, koji kao da ih je pretvorio u kamen. I ponovo je Kaprikorn bio jedini koji kao da nije osećao ništa od te čarolije. Samo mu se po očima videlo da su Moove reči dopirale i do njega. Pogled mu je bio ukočen poput zmijskog, i prikovan za Moovo lice. Zbog crvenog odela Kaprikornove su zenice izgledale još bezbojnije. Telo mu je bilo u grču, kao telo psa kad vreba plen.

Ali ovog puta Mo ga je razočarao. Jer, reči nisu uspele da ožive sve te sanduke sa blagom, bisere i sablje optočene dragim kamenjem, koje su zahvaljujući Moovom glasu bleštale i svetlucale tako da su Kaprikornovi ljudi imali osećaj da su im pred nosom. Ovog puta je nešto drugo skliznulo sa tih stranica, nešto što je disalo, nešto od krvi i mesa.

Iznenada se između kontejnera, koji su se i dalje pušili, pojavio dečak. Megi je bila jedina koja ga je primetila. Svi drugi bili su i suviše obuzeti slušanjem. Čak ga ni Mo nije primetio, toliko je daleko bio, negde između peska i vetra, dok je očima krčio put kroz tkanje od slova.

Dečak je bio možda tri ili četiri godine stariji od Megi. Turban na njegovoj glavi bio je prljav, a oči na pocrnalom licu potamnele su mu od straha. Rukom je prešao preko njih kao da pokušava da obriše pogrešnu sliku i pogrešno mesto. Osvrnuo se oko sebe po praznoj crkvi kao da nikada ranije nije video takvu građevinu. A i kako bi? U njegovoj priči sigurno nije bilo ni crkava sa špicastim tornjevima ni zelenih brežuljaka kakvi su ga čekali napolju. Odelo koje je imao na sebi dosezalo mu je do

tamnih stopala, i bilo je svetloplave boje, kao parče neba u toj polumračnoj crkvi.

Šta će se desiti kada ga otkriju?, pomislila je Megi. On sigurno nije ono što je Kaprikorn očekivao.

Ali i Kaprikorn ga je već bio primetio. „Stoj!“, viknuo je tako oštro da je Mo zastao usred rečenice i podigao glavu.

Kaprikornovi ljudi su se naglo, i pomalo nevoljno, vratili u stvarnost. Kokerel je prvi skočio na noge. „Hej, otkud sad ovaj?“, zarezao je.

Dečak se sagnuo, pogledao oko sebe lica izbezumljenog od straha i počeo da beži koliko su ga noge nosile. Ali nije uspeo daleko da odmakne. Trojica Kaprikornovih ljudi smesta su potrčala za njim i uhvatila ga u podnožju Kaprikornove statue.

Mo je odložio knjigu na kameni pod i sakrio lice u dlanove.

„Hej, Fulvio je nestao!“, viknuo je jedan od Kaprikornovih ljudi. „Jednostavno je ispario.“ Svi su pogledali u Moa. I opet im se na licima mogao pročitati strah, ali ovog puta nije bio pomešan sa divljenjem, već s besom.

„Pošalji dečaka tamo odakle je i došao, Čarobnorečivi!“, zapovedio mu je Kaprikorn. „Takvih imam već dovoljno. A Fulvija mi vrati.“

Mo je sklonio ruke sa lica i ustao sa poda.

„Po stohiljaditi put ti kažem: ne mogu nikoga da vratim!“, procedio je. „I to je istina, iako ti nećeš u to da poveruješ. Jednostavno ne umem. Ne mogu da utičem na to ko će iz knjige izaći, niti na to ko će u nju ući.“

Megi ga je uhvatila za ruku. Nekoliko Kaprikornovih ljudi im se približilo; dvojica su čvrsto držala dečaka. Vukli su ga za ruke kao da hoće da ga rastrgnu. Očiju razrogačenih od straha, dečak je zurio u njemu nepoznata lica.

„Natrag na svoja mesta!“, doviknuo je Kaprikorn izbezumljenim slugama. Nekoliko ih je bilo došlo već prilično blizu Moa. „Čemu toliko uzbuđenje? Zar ste zaboravili kako se

glupo Fulvio poneo poslednji put? Gotovo da nam je natovarilo policiju na vrat. Dakle, pogodilo je pravog čoveka. Ko zna, možda u dečku leži talenat za podmetanje vatre? Ali, sada ipak želim da vidim bisere, zlato i drago kamenje. U ovoj priči se samo o tome i radi; dakle, hoću da ga vidim smesta!"

Među muškarcima se začulo komešanje i žamor. Pa ipak, većina ih se vratila prema stepenicama i posedala na njih. Samo su trojica još uvek stajala ispred Moa, neprijateljski zureći u njega. Jedan od njih bio je i Basta.

„U redu! Bez Fulvija se može!“, povikao je, ne skidajući pogled sa Moa. „Ali, koga će sledećeg ovaj prokleti veštac poslati odavde? Ja ne želim da završim u proklesoj pustinjskoj priči i da trčim okolo sa turbanom na glavi!“

Muškarci koji su stajali kraj njega zaklimali su glavama u znak odobravanja, odmeravajući Moa tako mračnim pogledima da je Megi gotovo zaustavila dah.

„Basta, ovo ću reći samo jednom.“ Kaprikornov glas bio je preteće miran. „Pustite ga da nastavi sa čitanjem! A onaj ko nema hrabrosti da sluša bolje neka izađe i neka se pridruži ženama u pranju veša.“

Nekoliko muškaraca čežljivo je pogledalo u pravcu izlaza, ali niko se nije usudio da krene. Konačno su se i ona dvojica koja su stajala kraj Baste bez reči okrenula i pridružila ostalima.

„A za Fulvija ćeš mi još platiti!“, šapnuo je Basta Mou pre nego što je ponovo zauzeo poziciju iza Megi. Zašto nije on nestao?

Dečak i dalje nije puštao ni glasa.

„Zatvorite ga, pa ćemo kasnije videti da li nam može biti od ikakve koristi“, zapovedio je Kaprikorn.

Dečak se nije opirao čak ni kada ga je Pljosnatoliki povukao za sobom, samo je krenuo za njim, kao opijen, kao da očekuje da će se probuditi svakog trena. Kad li će shvatiti da se ovaj san nikada neće završiti?

Kad su se vrata za njima zatvorila, Kaprikorn se vratio na svoje mesto. „Čitaj dalje, Čarobnorečivi“, rekao je. „Dan je dug.“

Ali Mo je samo pogledao u knjige pod svojim nogama i odmahnuo glavom. „Ne!“, rekao je. „Video si šta se desilo. Umoran sam. Zadovolji se ovim što sam ti iščitao iz *Ostrova s blagom*. Čitavo jedno bogatstvo. A ja hoću kući, i da nikad više ne vidim tvoje lice.“ Glas mu je bio grublji nego inače, kao da ga je ishabao od puno čitanja.

Kaprikorn ga je na trenutak posmatrao sa potcenjivačkim izrazom lica. Zatim je osmotrio džakove i sanduke koje su njegovi ljudi bili napunili, kao da u sebi računa koliko dugo će mu njihov sadržaj činiti život slađim.

„U pravu si“, rekao je konačno. „Nastavićemo sutra. Inače bi se sledeća mogla pojaviti nekakva smrdljiva kamila ili još jedan pregladneli dečkić.“

„Sutra?“ Mo je iskoračio prema njemu. „Šta to treba da znači? Zašto se jednostavno ne zadovoljiš ovim što imaš? Već je nestao jedan od tvojih ljudi. Zar hoćeš da budeš sledeći?“

„Sa tim rizikom mogu da se pomirim“, odgovorio je Kaprikorn ravnodušno. Njegovi ljudi poskakali su na noge kada je ustao sa stolice i lagano krenuo niz stepenice. Stajali su tamo kao školarci, iako su neki od njih bili viši od Kaprikorna, prekrstivši ruke na leđima, kao da se boje da bi sledećeg trenutka mogao početi da proverava da li su im nokti čisti. Megi se setila Bastinih reči: kako je bio mlad kada je došao kod Kaprikorna. I pitala se da li su ti muškarci saginjali glave pred Kaprikornom iz straha ili iz divljenja.

Kaprikorn se zaustavio ispred jednog od prepunih džakova. „Veruj mi, imam velike planove za tebe, Čarobnorečivi“, rekao je, gurnuvši ruku u džak i igrajući se zlatnicima. „Ovo danas bio je samo test. Na kraju krajeva, morao sam sopstvenim očima da se uverim u tvoj talenat, zar ne? Ovo zlato će mi dobro doći, ali sutra hoću da mi iščitаш nešto sasvim drugo.“

Prišao je kutijama sa knjigama, od kojih je ostao samo pepeo i poneka pocepana stranica, i gurnuo ruku u jednu od njih. „Iznenadjenje!“, uzviknuo je, sa osmehom dižući uvis jednu od knjiga. Izgledala je potpuno drugačije nego knjiga koju su mu donele Megi i Elinor. Imala je na sebi još i šareni papirni omot sa slikom koju Megi izdaleka nije mogla jasno da vidi. „Da, jednu još uvek imam!“, objavio je Kaprikorn, zadovoljno posmatrajući zaprepašćena lica prisutnih. „Ovo je moj lični primerak, moglo bi se reći, i sutra ćeš mi, Čarobnorečivi, čitati iz njega. Kao što sam već rekao, ovaj svet mi se veoma mnogo dopada, ali tamo sam imao jednog starog prijatelja, koji mi ovde veoma nedostaje. Tvom zameniku nisam dozvolio da na njemu isprobava svoje umeće, jer sam se brinuo da bi ga mogao iščitati bez glave ili samo sa jednom nogom, ali ti si, naravno, majstor svog zanata.“

Mo je zurio u knjigu u Kaprikornovoj ruci s takvom nevericom kao da očekuje da će već sledećeg trenutka ispariti.

„Odmori se, Čarobnorečivi“, rekao je Kaprikorn. „Štedi svoj dragoceni glas. Imaćeš za to dovoljno vremena, jer ja ću neko vreme biti odsutan, i vratiću se tek sutra oko podne. Odvedite ih natrag u njihove sobe!“, zapovedio je slugama. „Odnesite im dovoljno hrane i nešto ćebadi za noć. Ah, da, i neka mu Mortola pošalje neki čaj, kažu da čini čuda protiv promuklosti i umornog glasa. Zar se nisi oduvek kleo u čaj sa medom, Darije?“, obratio se Kaprikorn svom .starom čitaču.

Ovaj je samo klimnuo glavom i saosećajno pogledao u Moa. „Natrag u sobe? Mislite valjda na onu rupu u koju nas je vaš Bacač Noževa sinoć zatvorio?“ Elinor se snažno zarumenela, da li od užasa ili od ljutnje, Megi ne bi umela da kaže. „To je povreda osnovnog ljudskog prava na slobodu kretanja! Ma, još gore - to je otmica, to čime se bavite! Otmica. Znate li kolika je zatvorska kazna predviđena za to?“

„Otmica!“ Basta se poigravao tom rečju kao da joj isprobava ukus. „Dobro zvuči. Zaista.“

Kaprikorn mu se nasmešio. A onda je odmerio Elinor od glave do pete, kao da je prvi put vidi. „Basta“, progovorio je. „Imamo li ikakve koristi od ove ovde dame?“

„Koliko ja znam, ne“, odgovorio je Basta, smešeći se kao dečak kome su upravo dozvolili da razbije igračku. Elinor je prebledela i htela je da krene unazad, ali joj je Kokerel preprečio put, čvrsto je uhvativši.

„Šta najčešće radimo sa beskorisnim stvarima, Basta?“, tiho je pitao Kaprikorn. Basta se i dalje smešio.

„Prestani!“, umešao se Mo. „Smesta prestanite da je strašite ili vam više neću pročitati ni slova.“

Kaprikorn mu je okrenuo leđa sa izrazom dosade na licu. Basta se nasmejao.

Megi je videla kako Elinor pritiska rukom usne, koje su joj drhtale. Prišla joj je i stala kraj nje. „Ona nije beskorisna. Razume se u knjige bolje nego iko!“, rekla je Megi, uhvativši Elinor za ruku.

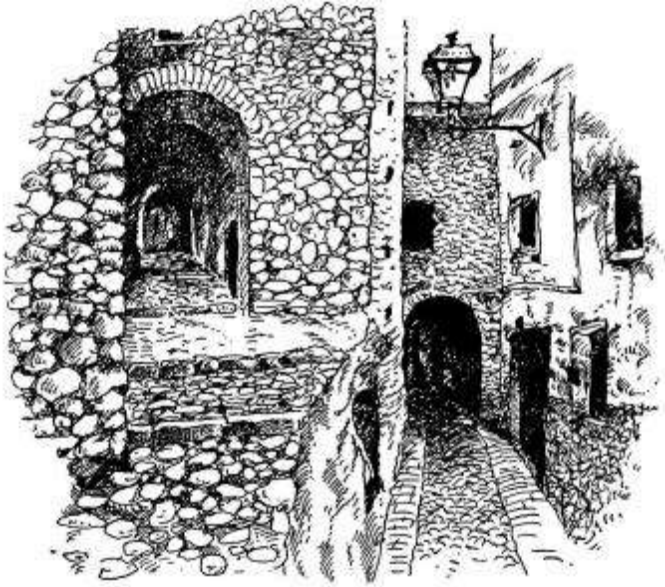
Kaprikorn se okrenuo. Od njegovog pogleda Megi se stresla kao da joj je neko hladnim prstima prešao preko leđa. Trepavice su mu bile prozirne poput niti paučine.

„Elinor sigurno poznaje više priča sa blagom nego taj tvoj mršavi čitač!“, promucala je. „Sigurno.“

Elinor je stegla Meginu ruku tako snažno da ju je gotovo zgnječila. Prsti su joj bili sasvim mokri od znoja. „Jeste! Sigurno, sasvim sigurno!“, progovorila je promuklim glasom. „Sigurno ću se setiti još nekih.“

„Dobro, dobro!“, rekao je Kaprikorn napravivši grimasu. „Videćemo.“ Zatim je dao znak svojim ljudima, i ovi su poterali Elinor, Megi i Moa kraj stolova, kraj Kaprikornove statue i crvenih slubova, kroz teška vrata, koja su pri otvaranju zaškripala.

Crkva je bacala senku na trg između kuća. Mirisalo je na leto, a sunce je sijalo na nebu bez oblačka, kao da se baš ništa nije desilo.

Loši izgledi

Ka je oborio glavu i na trenutak ju je položio na Moglijevo rame. „Hrabro srce i ućtiv jezik“, pohvalio ga je. „Time ćeš mnogo postići u džungli, Dete. Ali, idi sada sa svojim prijateljima. Idi, spavaj, jer mesec već zalazi, i ono što sada dolazi nije za tvoje oči.“

Radjard Kipling, *Knjiga o džungli*

Obilan obrok zaista su dobili. Oko podneva im je jedna žena donela hleb i masline, a uveče makarone koje su mirisale na svež ruzmarin. To, ipak, nije moglo da im prekрати beskrajno duge sate, kao što im ni pun stomak nije mogao oterati strah od sutrašnjeg dana. Možda tu ne bi pomogla ni knjiga, ali bilo je lepo makar maštati o tome. Ovde nije bilo nijedne knjige, već samo zidovi bez prozora i zaključana vrata. Doduše, sa plafona je visila nova sijalica, te nisu morali sve vreme sedeti u mraku. Megi je svaki čas proveravala da li se ispod vrata nazire svetlo kako bi znala da li je napolju već pao mrak. Zamišljala je kako napolju gušteri leže na suncu. Na trgu pred crkvom videla ih je nekoliko. Da li je onaj smaragdnozeleni, koji je iskočio iz gomile zlatnika, uspeo da pronađe put iz crkve? I šta se desilo sa dečakom? Svaki put kada bi zatvorila oči, Megi bi videla njegovo prestrašeno lice.

Pitala se da li su i Mou bile u glavi iste stvari. Otkako su ih ponovo zatvorili, on gotovo da nije ni progovorio. Bacio se na slamnati ležaj, okrenuvši lice ka zidu. Ni Elinor nije bila mnogo pričljivija. „Kako velikodušno!“, promrmljala je samo nakon što je Kokerel namaknuo rezu za njima. „Naš domaćin nam je obezbedio još dve gomile buđave slame.“ A onda je sela u jedan

ćošak, i, ispruživši noge, namrgođeno počela da posmatra prvo svoja kolena, a zatim prljavi zid.

„Mo?“, pitala je Megi iznenada, kada više nije mogla da podnese tišinu. „Šta misliš, šta će biti sa dečakom? I kakav je to prijatelj kojeg treba da iščitaš Kaprikornu iz one knjige?“

„Ne znam, Megi“, odgovorio je Mo ne okrećući se.

Ostavila ga je na miru, napravila sebi slamnati ležaj odmah do njegovog i počela da hoda duž golih zidova. Možda se iza jednog od njih nalazio i dečak? Prislonila je uvo uza zid. Ništa se nije čulo. Na zidu je bilo urezano nečije ime: Rikardo Bentone; 19.5.96, pisalo je. Megi je prstima prešla preko slova. Malo dalje stajalo je još jedno ime, i još jedno. Megi se pitala šta se desilo sa njima, sa Rikardom, i Ugom, i Bernardom... Možda bi trebalo i ja da urežem svoje ime, pomislila je, u slučaju da... Namerno nije završila misao.

Iza njih se Elinor sa uzdahom ispružila na svom ležaju. Kada se Megi okrenula prema njoj, osmehnula joj se. „Eh, šta bih sada dala za jedan češalj!“, rekla je, sklanjajući kosu sa čela. „Nikad ne bih pomislila da će mi u ovakvoj situaciji nedostajati baš češalj, ali jednostavno je tako. Gospode, nemam više nijednu šnalu. Mora da izgledam kao veštica, ili kao neka četka za ribanje koja je imala i boljih dana.“

„Ma, dobro izgledaš. Doduše, šnale si svakako zauvek izgubila“, rekla je Megi. „Ali, meni se čak čini da tako izgledaš mlađe.“

„Mlađe? Hm. Pa, ako ti kažeš...“ Elinor je pogledala svoju odeću. Mišjesivi pulover bio je sav prljav, a na čarapama su joj zevale tri rupe. „Kako si mi samo pritekla u pomoć, tamo, u crkvi“, rekla je, popravivši suknju, „to je bilo stvarno lepo od tebe. Kolena su pretila da mi otkazu, toliko sam se bila uplašila. Ne znam više šta mi je. Osećam se kao da ja više i nisam ja, već neko drugi, kao da se dobra stara Elinor odvezla kući i ostavila me samu.“ Usne su joj zadrhtale, i na momenat je Megi

pomislila da će zaplakati, ali očigledno je stara Elinor još uvek bila tu.

„Da, da, tako je!“, rekla je Elinor. „Tek se u nevolji vidi od kakvog si materijala napravljen. Uvek sam mislila da sam od hrastovine, ali kako stvari sada stoje, pre će biti da sam od kruške ili od nekog drugog mekanog drveta. Dovoljno je da mi neki nikogović zamahne nožem nekoliko puta pred nosom - i već se raspadam.“

Sada su joj suze ipak krenule, koliko god da se trudila da ih zaustavi. Ljutito ih je obrisala sa očiju.

„Mislim da se dobro držiš, Elinor.“ Mo je i dalje ležao lica okrenutog prema zidu. „Obe se dobro držite. A ja bih samom sebi najradije zavrnuo šiju, jer sve je ovo samo moja krivica.“

„Glupost, ako ovde nekome treba zavrnuti šiju, onda je to Kaprikorn“, rekla je Elinor. „I onaj Basta. Gospode, ne bih ni pomislila da ću ikada osetiti takvu želju da nekog ubijem. Ali sigurna sam da, ako bi mi taj Basta samo pao šaka...“

Kada je ugledala Megin iznenađeni pogled, iznenada je začutala, osetivši se krivom, ali Megi je samo slegnula ramenima.

„I ja se isto tako osećam“, promrmljala je, i počela ključem od bicikla urezivati slovo M u zid. Ludo, zar ne, u džepu joj je još uvek bio ključ od bicikla. Kao uspomena na neki drugi život.

Elinor je prstom prešla preko rupe na čarapi, a Mo se okrenuo na leđa i počeo da zuri u plafon. „Tako mi je žao, Megi“, rekao je iznenada. „Tako mi je žao što sam im dopustio da mi uzmu knjigu.“

Megi je upravo bila kod slova E. „Ah, ionako nema veze“, rekla je, udaljivši se korak unazad. Slovo G izgledalo je kao nagrizeno slovo O. „Verovatno ne bi ni uspeo da je izvadiš odatle.“

„Da, verovatno“, promrmljao je Mo - i ponovo se okrenuo prema plafonu.

„Nisi ti kriv, Mo“, rekla je Megi. I htela je da doda: Najvažnije je da si sad kraj mene. Najvažnije je da ti Basta nikad više ne stavi nož na vrat. A nje jedva da se još sećam, znam je samo sa slika, sa onih nekoliko slika.

Ali ćutala je jer je znala da Moa to ne bi utešilo; naprotiv, verovatno bi ga još više rastužilo. Prvi put je Megi naslutila koliko mu je nedostajala njena majka. I na jedan ludi trenutak bila je ljubomorna na nju.

Urezala je još i slovo I - to nije bilo teško - i spustila ključ.

Napolju su se začuli koraci.

Kada su se zaustavili pred vratima, Elinor je stavila ruku na usta. Na vratima je stajao Basta. Iza njega je bila jedna žena: Megi jo prepoznala staricu iz Kaprikornove kuće. Mrgodnog izraza lica, prošla je pored Baste i spustila na pod čašu i termos-čajnik. „Kao da već nemam dovoljno posla!“, probrundala je pre nego što će ponovo izaći napolje. „Sad moramo da hranimo još i ovu gospodu. Ako već moraju da budu ovde, dajte im i da rade nešto.“

„Reci to Kaprikornu“, odgovorio je Basta kratko. Zatim je izvadio nož, nasmešio se Elinor i obrisao sečivo noža o jaknu. Napolju je padao mrak, i Bastina snežnobela košulja svetlela je na zalazećem suncu.

„Uživaj u čaju, Čarobnorečivi“, rekao je napajajući oči strahom na Elinorinom licu. „Mortola je natrpala toliko meda u čajnik da će ti se pri prvom gutljaju verovatno zalepiti usta, ali do sutra će ti grlo biti kao novo.“

„Šta ste uradili sa dečakom?“, pitao je Mo.

„O, mislim da je zaključan odmah do vas. Kokerel će ga sutra podvrgnuti vatrenoj probi, pa ćemo posle toga znati da li nam je od koristi.“

Mo se uspravio na ležaju. „Vatrenoj probi?“, pitao je, a u glasu mu se osećala gorčina i podsmeh u isto vreme. „Tebe

sigurno nisu podvrgavali takvom testu. Ti se plašiš čak i šibica koje pali Prašnjavoprsti."

„Pripazi malo na taj svoj jezik!“, prosiktao je Basta. „Još jedna reč i odseći ću ti ga, pa bio on još toliko dragocen.“

„Ne, nećeš“, rekao je Mo ustajući. Krenuo je lagano da sipa vruć čaj u čašu.

„Pa, možda i neću.“ Basta je spustio glas kao da se uplašio da ga prisluškuju. „Ali, i tvoja ćerkica ima jezik, koji nije tako vredan kao tvoj.“

Mo je bacio čašu sa vrelinim čajem na njega, ali Basta je tako brzo zalupio vrata da se čaša razbila o njih. „Lepo spavajte!“, doviknuo im je spolja, namaknuvši rezu. „Narediću da ti donesu novu čašu. Vidimo se sutra.“

Kada je Basta otišao, niko od njih troje nije progovorio ni reči. Još dugo posle toga.

„Mo, pričaj mi nešto!“, šapnula je Megi u jednom trenutku.

„Šta hoćeš da ti pričam?“, pitao je on, zagrlivši je oko ramena.

„Pričaj mi kako smo u Egiptu“, prošaptala je Megi, „i kako tragamo za blagom, i kako prolazimo kroz peščane oluje, a svuda okolo su škorpije i užasni duhovi koji ustaju iz svojih grobova da zaštite blago.“

„A, ta priča!“, rekao je Mo. „Izmislio sam je za tvoj osmi rođendan, zar ne? Prilično je mračna, ako se dobro sećam.“

„Jeste, veoma!“, odgovorila je Megi. „Ali ima dobar kraj. Sve se dobro završava, a mi se vraćamo kući natovareni blagom.“

„Hoću i ja da čujem priču!“, kazala je Elinor drhtavim glasom. Očigledno joj je u mislima i dalje bio Bastin nož.

I tako je Mo počeo da priča a da se pritom nije čulo okretanje stranica, niti mu je bio potreban beskrajni lavirint slova.

„Mo, kad god bi mi pričao, još nikad ništa nije izašlo napolje, je l' da?“, pitala je Megi zabrinuto u jednom trenutku.

„Nije“, odgovorio je Mo. „Izgleda da je za to ipak potrebno nešto štamparske boje, i jedna glava, različita od moje.“ A onda je nastavio sa pričom, i Megi i Elinor su pažljivo slušale, sve dok ih njegov glas nije odveo daleko, daleko odatle. Onda su zaspali.

Sve ih je probudio isti zvuk. Neko je petljao oko brave. Megi se učinilo da čuje prigušeno psovanje.

„O, ne!“, prošaptala je Elinor. Ona je prva skočila na noge. „Došli su po mene! Stara ih je ubedila! Zašto da nas hrane? Tebe možda ostave“, rekla je, panično pogledavši u Moa, „ali ja im ne trebam.“

„Stani tamo uza zid, Elinor“, rekao je Mo, gurajući Megi iza sebe. „Držite se dalje od vrata.“

Brava je poskočila uz tup prasak, i neko je gurnuo vrata, otvorivši ih tek toliko da se mogao provući kroz njih. Bio je to Prašnjavoprsti. Još se jednom zabrinuto osvrnuo, a onda je zatvorio vrata za sobom, naslonivši se na njih leđima.

„Čuo sam da si to ponovo uradio, Čarobnorečivi!“, rekao je prigušenim glasom. „Kažu da jadničak još nije progovorio ni reči. Ne zameram mu uopšte. Veruj mi, grozan je osećaj kad se iznenada nađeš u nekoj drugoj priči.“

„Šta vi radite ovde?“, napala ga je Elinor. Pri samom pogledu na lice Prašnjavoprstog nestao je sav njen strah.

„Ostavi ga na miru, Elinor!“ Mo ju je odgurnuo u stranu i prišao Prašnjavoprstom. „Kako su tvoje ruke?“, pitao ga je.

Prašnjavoprsti je slegnuo ramenima. „Namazali su mi nekakvu kremu, ali koža mi je i dalje crvena kao plamen koji ju je olizao.“

„Pitaj ga šta traži ovde!“, prosiktala je Elinor. „Ako je došao da nam kaže da nema nikakve veze sa čitavom ovom lakrdijom, najozbiljnije te molim da mu zavrneš šiju.“

Umesto odgovora, Prašnjavoprsti joj je dobacio svežanj ključeva. „Šta mislite, zašto sam ovde?“, obratio joj se ljutito, isključivši svetlo. „Nije bilo lako ukrasti Basti ključeve od auta, i jedno 'hvala' bi bilo sasvim na mestu, ali dobro, to može i da sačeka. A sada bi nam bilo bolje da se što pre izgubimo odavde.“ Oprezno je odškrinuo vrata i oslušnuo čuje li se išta napolju. „Na tornju crkve je straža“, prošaptao je, „ali stražar gleda prema brdu, a ne prema selu. Psi su zatvoreni, a u slučaju da nam ipak budu za petama, imamo tu sreću da mene vole više nego Bastu.“

„Zašto bismo vam sad odjednom verovali?“, prošaptala je Elinor. „Šta ako je iza svega opet neka đavolja smicalica?“

„Treba da me odvedete odavde! O tome se radi, to je sve!“, obrecnuo se Prašnjavoprsti na nju. „Nemam više nikakvog posla ovde. Kaprikorn me je prevario. Uništio je i ono malo nade što mi je još bilo preostalo, spalio ju je u dim i pepeo. Misli da može sa mnom da radi šta hoće. Misli da je Prašnjavoprsti samo pas kog može da gazi i koji ga neće ugristi. Ali, tu se prešao. On je spalio knjigu, a ja ću mu uzeti čitača kojeg sam mu doveo. A što se vas tiče“, i tu on uperi prstom u Elinor, „vi idete sa nama samo zato što imate auto. Iz ovog sela se ne može pešice pobeći, čuvaju ga Kaprikornovi ljudi, a ima i puno zmija po ovim brdima. A ja ne umem da vozim, tako da...“

„Ha, znala sam!“ Elinor gotovo da je zaboravila da utiša glas. „Hoće da spase sopstvenu kožu. Samo nam zato pomaže! Dakle, ipak nije u pitanju griža savesti ili tako nešto, a i otkud bi njega grizla savest?“

„Nije važno zbog čega nam pomaže, Elinor“, prekinuo ju je Mo nestrpljivo. „Važno je samo da odemo odavde. Ali, povećemo još nekog sa sobom.“

„Povesti? Koga?“ Prašnjavoprsti ga je uznemireno pogledao.

„Dečaka. Dečaka kome sam dodelio istu sudbinu kao i tebi“, odgovorio je Mo, proguravši se pored Prašnjavoprstog i izašavši napolje. „Basta je rekao da su ga zatvorili odmah pored

nas, a za tvoje vešte prste zaključana vrata ne predstavljaju prepreku, zar ne?"

„Ove vešte prste sam danas pošteno ispekao!“, prosiktao je Prašnjavoprsti ljutito. „Ali, kako želiš. Mada, tvoja samilost bi nam mogla doći glave.“

Iza vrata kuće sa brojem pet začulo se lagano šuškanje kada je Prašnjavoprsti pokucao na njih. „Izgleda da su nameravali da mu poštede život!“, šapnuo je Prašnjavoprsti, petljajući nešto oko brave. „Kandidate za pogubljenje obično zatvaraju u tamnicu ispod crkve. Basta svaki put prebledi kao kreč kada ga Kaprikorn pošalje tamo otkada sam se našalio sa njim i ispričao mu da tamo dole među kamenim kovčezima šeta duh jedne Žene u belom.“ I pri samoj pomisli na to Prašnjavoprsti se tiho zakikotao, kao školarac kome je uspeo neki nestašluk.

Megi se okrenula i pogledala prema crkvi. „Da li često ubijaju ljude?“, tiho je pitala.

Prašnjavoprsti je slegnuo ramenima. „Ne više tako često. Ali, dešava se...“

„Prestani da joj pričaš takve stvari!“, oglasio se Mo. Elinor i on nisu skidali oka sa crkvenog tornja. Stražar je sedeo visoko na zidu, odmah do zvona. Megi se zavrtilo u glavi i pri samom pogledu na tu visinu.

„To nisu priče, Čarobnorečivi, već živa istina! Zar je više ne prepoznaješ kad je vidiš? Da, ružna je to devojka. Niko ne voli da joj gleda u lice.“ Prašnjavoprsti se odmaknuo od vrata i poklonio im se. „Izvolite, moliću lepo. Možete ući.“

„Uđi ti!“, šapnuo je Mo Megi. „Tebe će se verovatno najmanje uplašiti.“

U prostoriji je bilo mračno kao u odžaku, ali kada je Megi ušla u nju, ponovo je začula neko šuškanje - kao da se negde u slami mrda nekakva životinja.

Prašnjavoprsti joj je kroz vrata doturio džepnu lampu. Kada ju je Megi uključila, svetlo je palo posred dečakovog tamnog

lica. Slama koju su njemu dali za ležaj bila je još buđavija nego ona na kojoj je Megi spavala, a dečko je izgledao kao da nije sklopio ni oka otkako ga je Pljosnatoliki ovde zatvorio. Rukama je bio obuhvatio noge, kao da su mu one jedino na šta se još može osloniti.

A možda je još uvek čekao da se košmar završi.

„Dođi!“, šapnula mu je Megi, ispruživši ruku prema njemu. „Došli smo da ti pomognemo! Odvešćemo te odavde!”

Dečko se nije ni pomerio. Samo je zurio u Megi, nepoverljivo žmirkajući.

„Megi, požuri!“, šapnuo joj je Mo kroz vrata.

Dečak ga je ugledao, i stao se povlačiti unazad sve dok leđima nije dotakao zid.

„Molim te!“, šaputala je Megi. „Moraš da pođeš sa nama! Ovi ovde ti ne misle dobro!”

I dalje ju je samo gledao. A onda se uspravio, oklevajući i ne skidajući oka sa nje. Bio je viši od nje, i to gotovo za celu šaku.

Odjednom je potrčao ka otvorenim vratima. Pritom je tako grubo odgurnuo Megi da je pala na zemlju, ali pored Moa nije uspeo da prođe.

„He, he!“, promumlao je Mo. „Miran, važi? Mi stvarno hoćemo da ti pomognemo, ali moraš da radiš ono što ti kažemo, u redu?”

Dečko ga je gledao neprijateljski. „Svi ste vi đavoli!“, procedio je kroz zube. „Đavoli ili demoni!” Razumeo je njihov jezik, znači. A zašto i ne bi? Njegova priča bila je napisana na svim jezicima ovog sveta.

Megi se uspravila na noge i dotakla svoje koleno. Sigurno ga je raskrvarila o kameni pod. „Ako hoćeš da vidiš kojeg đavola, onda samo ostani ovde!“, prosiktala je, provukavši se pored dečaka, i izašla. Kako se samo izmakao od nje! Kao da je veštica.

Mo ga je povukao ka sebi. „Vidiš li stražara tamo gore?“, šapnuo mu je pokazavši prstom prema tornju. „Ako nas primeti, gotovi smo.“

Dečak je pogledao prema gore.

Prašnjavoprsti je stao kraj njega. „Hajde već jednom!“, prosiktao je. „Ko neće sa nama, slobodno nek ostane ovde. A vi ostali, izujte cipele“, dodao je, bacivši pogled na bosa dečakova stopala. „Inače ćete biti bučniji nego stado ovaca.“

Elinor je gundala sebi nešto u bradu, ali učinila je kako joj je rečeno, a i dečak je krenuo za njima, iako pomalo oklevajući. Prašnjavoprsti je išao ispred svih; kao da je hteo da pobegne od sopstvene senke. Megi se stalno spoticala, toliko je strma bila ulica kroz koju ih je Prašnjavoprsti vodio. Elinor bi svaki put tiho opsovala kad bi bosim nogama zapela za neravan pločnik. Bilo je veoma mračno između kuća, koje su bile veoma usko poređane jedna do druge. Zgrade su bile spojene betonskim lukovima, koji kao da je trebalo da ih spreče od urušavanja. Ulične svetiljke, prekrivene rđom, bacale su sablasne senke. Svaki put kada bi iz nekog ulaza iskočila mačka, Megi bi poskočila od straha.

Ipak, Kaprikornovo selo je spavalo. Samo su jednom prošli pored stražara, koji je stajao naslonjen na zid u jednoj od sporednih uličica i pušio. Dva mačora su se tukla negde na krovu, i stražar se okrenuo i sagnuo da podigne kamen, s namerom da ga baci prema mačkama.

Prašnjavoprsti je iskoristio taj trenutak. Megi je bilo drago što je izula cipele. Jer, sada su se nečujno provukli pored stražara. Još uvek im je bio okrenut leđima, ali Megi se usudila da diše tek kada su skrenuli iza sledećeg ugla. I ponovo je primetila kako su kuće puste, sa rupama umesto prozora i s natrulim vratima. Šta li je uništilo te kuće? Samo vreme? Da li su stanovnici ovog sela pobegli pred Kaprikornom ili je bilo pusto i pre nego što se on tu smestio, zajedno sa svojim slugama? Zar joj nije Prašnjavoprsti već ispričao nešto slično?

Zaustavio se. Podigao je ruku u znak upozorenja i stavio prst na usta. Stigli su do kraja sela. Pred njima se nalazilo parkiralište.

Dve ulične svjetiljke obasjavale su asfalt prepun rupa. Sa leve strane dizala se visoka žičana ograda.

„Iza ograde je Kaprikornov plato za svečanosti i slavlja!“, rekao je Prašnjavoprsti šapatom. „Tamo je nekad verovatno omladina iz sela igrala fudbal, a sad se održavaju Kaprikornove đavolje igre: vatra, rakija, poneki pucanj u vazduh, nekoliko novogodišnjih raketa, crno namazana lica - i eto hokus-pokusa za komšije.“

Obuli su se, a zatim krenuli za Prašnjavoprstim prema parkiralištu. Megi se stalno okretala prema onoj žičanoj ogradi. Đavolje igre. Činilo joj se da može da vidi vatru i crno namazana lica...

„Hajde, Megi!“, šapnuo joj je Mo, povukavši je za sobom. Negde u tami začulo se šuštanje vode, i Megi se setila mosta preko kojeg su prešli na putu ovamo. Šta ako ovog puta tamo bude stajala straža?

Na parkiralištu se nalazilo više parkiranih vozila, među njima i Elinorin auto, malo izdvojen od ostalih. Selo je ostalo iza njih, a crkveni toranj je svojom visinom nadilazio sve krovove, i ništa ih više nije štitilo od očiju stražara. Megi nije mogla da ga vidi, ali bila je sigurna da je tamo. Mora da su odozgo izgledali kao crne bube koje gmižu preko stola. Ili je imao dogled kod sebe?

„Hajde već jednom, Elinor!“, rekao je Mo šapatom, pošto joj je trebala čitava večnost da otključa vrata automobila.

„Evo, evo!“, odvratila mu je brundajući. „Ja nemam tako vešte ruke kao naš prašnjavoprsti prijatelj.“

Mo je stavio Megi ruku na ramena, zabrinuto se osvrćući oko sebe, ali i dalje se ništa nije mrdalo, ni na platou, niti između kuća, osim nekoliko mačaka lotalica. Pomalo umiren, ugurao je Megi na zadnje sedišta auta.

Dečak je na trenutak oklevao, posmatrajući auto kao neku nepoznatu životinju za koju nije siguran da li je pitoma ili će ga progutati, ali naposljetku je i on ušao u njega.

Megi mu je uputila jedan nimalo ljubazan pogled, i odmakla se na sedištu što dalje od njega. Koleno ju je još uvek bolelo.

„Gde nam je Gutač Šibica?“, pitala je Elinor šapatom. „Prokletstvo, nemojte mi reći da je taj momak ponovo nestao.“

Megi ga je prva ugledala. Šunjaio se oko ostalih automobila.

Elinor je obuhvatila volan obema rukama, kao da jedva može da odoli iskušenju da ode bez Prašnjavoprstog. „Šta li taj momak opet smeru?“, prošaptala je.

Niko od njih ne bi umeo na to da odgovori. Prašnjavoprsti se prilično dugo zadržao, a kada se vratio, upravo je sklapao nož. „Šta je sad to?“, obrecnula se Elinor na njega kad je ušao u auto i seo na zadnje sedišta kraj dečaka. „Zar niste rekli da vam se žuri? I šta ste radili sa tim nožem? Niste valjda nekog izboli?“

„Zovem li se ja možda Basta?“, odvratio je Prašnjavoprsti, očigledno isprovociran, smeštajući se na sedištu. „Izbušio sam im gume, to je sve. Za svaki slučaj.“ Nož je i dalje držao u ruci.

Megi ga je uznemireno posmatrala. „To je Bastin nož“, rekla je.

Prašnjavoprsti se nasmejao, vraćajući nož u džep. „Sad više nije. Hteo sam da mu uzmem i onu glupavu amajliju, ali nosi je oko vrata čak i dok spava, a to mi je ipak bilo previše rizično.“

U daljini se začuo lavež pasa. Mo je spustio prozor automobila i zabrinuto provirio napolje.

„Verovao ili ne, ali to su samo žabe, ta grozna buka napolju“, rekla je Elinor, ali zvuk koji je Megi iznenada začula kroz noć nisu proizvele nikakve žabe, i kada je bacila pogled kroz zadnje staklo automobila, videla je nekog čoveka kako izlazi iz jednog od parkiranih automobila. Bio je to jedan od Kaprikornovih ljudi, sećala ga se iz crkve. Osvrtao se oko sebe, lica još mamurnog od sna.

Kada je Elinor pokrenula motor, skinuo je pušku sa ramena i potrčao prema njima, saplićući se. Na trenutak je Megi čak pomislila kako joj ga je žao, toliko je ošamućeno izgledao. Šta li je Kaprikorn radio stražarima koji bi zaspali na zadatku? Ali onda je čvrsto obuhvatio pušku i opalio iz nje. Megi je sakrila glavu iza sedišta, dok je Elinor nagazila na gas. „Prokletstvo!“, vikala je na Prašnjavoprstog. „Zar ga niste videli dok ste se motali oko automobila?“

„Nisam!“, povikao je Prašnjavoprsti. „A sad vozite! Ne, ne *tuda!* Cesta je tamo napred!“

Elinor je okretala volan levo-desno. Dečak se šćućurio pored Megi. Na svaki pucanj bi zažmurio i začepio uši rukama. Da li je u njegovoj priči bilo pušaka? Verovatno ne, kao ni automobila. Megi i on su se sudarili glavama, toliko je Elinorin auto poskakivao po kamenitom putu. Kada su konačno stigli do ceste, jedva da je bilo malo bolje.

„To nije cesta kojom smo došli!“, viknula je Elinor. Kaprikornovo selo je i dalje bilo tu, kao neka tvrđava. Kuće nikako da se ne smanje, nikako da odmaknu.

„Ma, jeste, to je ta cesta. Ali Basta nas je prošli put dočekaio tamo napred!“ Prašnjavoprsti se jednom rukom uhvatio za sedišta, dok je drugom čvrsto držao ruksak. Iz njega se čulo ljutito režanje, i dečak je užasnuto pogledao prema njemu.

Megi se učinilo da je prepoznala mesto na kome ih je dočekaio Basta i brdo sa koga je prvi put ugledala selo. A onda su kuće iznenada nestale, noć ih je progutala, kao da Kaprikornovog sela nikada nije ni bilo.

Na mostu nije bilo stražara, kao ni kraj zarđale ograde koja je stajala na putu za selo. Megi je gledala za njom dok je tama nije progutala. Gotovo je, pomislila je. Zaista je gotovo.

Noć je bila vedra. Megi nikada ranije nije videla toliko zvezda. Nebo se širilo iznad crnih vrhova poput marame posute sićušnim zvezdicama. Sve drugo kao da je nestalo, kao da na celom svetu i nije bilo ničega osim tih vrhova, koji su

izgledali kao mačja grba pred licem noći; činilo se da nema ni ljudi, ni kuća. Ni straha.

Mo se okrenuo i sklonio rukom Megi kosu sa čela. „Sve u redu?“, pitao ju je.

Megi je klimnula glavom i zatvorila oči. Odjednom je poželega samo da spava... ako bude mogla da zaspi od srca koje je i dalje lupalo kao ludo.

„Ovo je samo san!“, mrmljao je neko pored nje jednoličnim glasom. „Samo san, šta drugo?“

Megi se okrenula. Dečko je nije pogledao. „Mora da bude san!“, ponavljao je, i pritom tako snažno klimao glavom kao da na taj način samog sebe hoće da ohrabri. „Sve izgleda pogrešno, lažno, potpuno ludo, kao u snovima, a sada“, i glavom je pokazao prema prozoru automobila, „sada još i letimo. Ili noć leti kraj nas. Ili već tako nekako.“

Megi se gotovo nasmejala. „Ovo nije san“, htela je da kaže, ali bila je i suviše umorna da bi sada mogla da mu objašnjava ovu komplikovanu priču. Pogledala je prema Prašnjavoprstom. On je mazio svoj ruksak, verovatno pokušavajući da na taj način umiri kunu, koja se unervozila. „Ne gledaj me tako!“, rekao je kada je primetio njen pogled. „Ja neću ništa da mu objašnjavam. Neka to učini tvoj otac. Na kraju krajeva, on je odgovoran za taj njegov san.“

Moa je očigledno grizla savest, to mu je pisalo na čelu kada se okrenuo prema dečaku. „Kako se zoveš?“, pitao ga je. „Tvoje ime nije stajalo u...“ Tu je začutao.

Dečak ga je nepoverljivo pogledao, a onda je oborio glavu. „Farid“, odgovorio je tihim glasom. „Zovem se Farid, ali mislim da ne valja pričati u snu. Onda ne možeš da se probudiš.“ Izgovorivši to, čvrsto je stisnuo usta, zazurio se pred sebe kao da hoće da izbegne bilo čiji pogled - i čutao. Da li je imao roditelje, tamo, u svojoj priči? Megi se nije mogla setiti. Sećala se da je bilo reči o nekom dečaku, bezimenom dečaku, koji je služio bandi razbojnika.

„Sve je ovo samo san!“, ponovo je šaputao. „Samo san. Sunce će izaći i sve će nestati. Tako je.“

Mo ga je pogledao tužno i bespomoćno, pogledom čoveka koji je uzeo mlado ptiče iz gnezda, a onda morao da posmatra kako ga roditelji zbog toga odbacuju. Siroti Mo, pomislila je Megi. Siroti Farid. Ali pomislila je još nešto, nešto čega se pomalo stidela. Ta joj se misao javila još onda kada je u Kaprikornovoj crkvi videla guštera kako izlazi iz gomile zlatnika. „Volela bih da i ja to mogu“, šaputalo je nešto u njoj, još od onda, sasvim tiho, ali bez prestanka. Ta joj se želja ugnezdila u srcu poput ptice, raširila se i šepurila koliko god da se Megi trudila da je se otarasi. „Volela bih da i ja to mogu“, šaputalo je. „Volela bih da i ja umem da ih prizovem iz knjiga, da ih dotaknem, sve te figure, čudesne figure, hoću da siđu sa stranica i da sednu kraj mene, hoću da mi se osmehnu, hoću, hoću...“

Napolju je još uvek bilo tako mračno kao da nije ni svanulo. „Voziću samo pravo!“, rekla je Elinor. „Bez stajanja, sve dok ne budemo pred mojom kućom.“

A onda su se daleko iza njih pojavila svetla automobila, opipavajući put ispred sebe kao što prsti istražuju noć.

Zmije i trnje

Boribli su se okrenuli, i tamo, na početku mosta, ugledali jasan krug belog svetla koji se lomio ispod tamnog neba. Bila su to svetla automobila što se nalazio sa severne strane mosta, sa one strane koju su begunci bili napustili pre nekoliko minuta.

Mihael de Larabeiti, *Boribli 2 - U lavirintu Vendela*

Svetla su im se približavala sve više, koliko god da je Elinor pritiskala papučicu za gas.

„Možda je to samo neki drugi auto“, rekla je Megi, iako je i sama znala da je to bilo više nego neverovatno. Na toj grbavoj cesti punoj rupa, kojom su se vozili već nekih sat vremena, nalazilo se samo jedno selo, a to je bilo Kaprikornovo selo. Onaj ko ih je pratio mogao je dolaziti samo odatle.

„Šta ćemo sad?“, povikala je Elinor. Od uzbuđenja je vozila u cik-cak. „Neću da me opet zatvore u onu rupu. Ne, ne i ne.“ Svako „ne“ propratila je udarcem u volan. „Zar niste rekli da ste im izbušili gume?“, napala je Elinor Prašnjavoprstog.

„Svakako!“, odvratio je on ljutito. „Ali očigledno su se obezbedili za takve slučajeve, zar niste čuli za rezervne gume? Dajte gas! Mislim da ćemo uskoro ući u neko naselje. Nije daleko. Ako uspemo da izdržimo do tamo...“

„Ako, da, ako!“, viknula je Elinor, lupnuvši prstom na pokazivač goriva. „Sa ovoliko benzina preći ćemo najviše još deset, možda dvadeset kilometara.“

Ali nisu prešli ni toliko. U jednoj oštroj krivini pukla je guma na jednom od prednjih točkova. Elinor je uspela još jedino da odmotava volan pre nego što je vozilo skliznulo sa ceste. Megi je

vrisnula i rukama prekrila lice. Na trenutak, jedan užasan trenutak, bila je pomislila da će se survati niza strmju padinu koja se sa leve strane puta gubila u mraku, ali kombi je samo skliznuo udesno, zagrebao šasijom o kameni zid sa desne ivice puta, koji je bio jedva do visine kolena, a onda je još jednom frknuo i ostao na mestu, pod hrastom koji je bio nadvijen nad putem kao da hoće svojim granama da dodirne asfalt.

„O, prokletstvo, prokletstvo još jednom!“, psovala je Elinor, odvezujući pojas. „Jeste li svi čitavi?“

„Znao sam da ne treba verovati automobilima!“, mrmrljao je Prašnjavoprsti otvarajući svoja vrata.

Megi je sedela na svom mestu, tresući se celim telom.

Mo ju je izvukao iz auta i zabrinuto joj pogledao u lice. „Je l' sve u redu?“

Megi je klimnula glavom.

Farid se iskobeljao iz auta, sa iste strane kao i Prašnjavoprsti. Da li je i dalje mislio da je sve samo san?

Prašnjavoprsti je stajao na ulici, sa ruksakom na ramenu, i osluškivao. U daljini se čuo zvuk motora u noći.

„Moramo skloniti auto sa puta!“, rekao je.

„Šta?“ Elinor ga je pogledala izbezumljeno.

„Moramo ga gurnuti nizbrdo.“

„Moj auto?“ Elinor je gotovo vikala.

„U pravu je, Elinor“, kazao je Mo. „Možda ćemo ih se tako rešiti. Ako gurnemo auto nizbrdo. Verovatno ga neće videti u mraku. A ako ga i vide, pomisliće da smo sišli sa puta i krenuli u tom pravcu. A mi ćemo u stvari krenuti uzbrdo, i za početak se sakriti među drvećem.“

Elinor je sumnjičavo pogledala prema gore. „Ali previše je strmo! A šta ćemo sa zmijama?“

„Basta je sigurno nabavio novi nož“, rekao je Prašnjavoprsti.

Elinor mu je uputila smrknut pogled. A onda je bez reči otišla iza auta i pogledala u prtljažnik. „Gde je naš prtljag?“, pitala je.

Prašnjavoprsti ju je gledao zabavljajući se. „Verovatno ga je Basta razdelio Kaprikornovim sluškinjama. On voli da im se dodvorava.“

Elinor ga je pogledala kao da mu ne veruje ni reči. Zatim je zatvorila prtljažnik, stavila obe ruke na auto i počela da gura.

Nisu uspeli.

Ma koliko da su gurali i vukli, uspeli su samo pomeriti auto sa puta, ali jedva da se pomerio i dva metra nizbrdo. A onda je ostao da stoji tako, zaglavljn prednjom stranom u žbunje, ne pomerajući se. Ali zvuk motora, koji je tako čudno zvučao u ovoj napuštenoj divljini, već je preteći glasno dopirao do njihovih ušiju. Mokri od znoja, popeli su se ponovo na cestu - nakon što je Prašnjavoprsti još jednom šutnuo nogom tvrdoglavi auto - prešli preko zida koji je izgledao kao da mu je svaki kamen star više od hiljadu godina i počeli da se penju uzbrdo. Samo što dalje od ceste. Mo je vukao Megi za sobom, a Prašnjavoprsti je pomagao Faridu. Elinor je imala dovoljno muke sa samom sobom. Čitava padina bila je prekrivena zidovima koji su svedočili o mukotrpnim pokušajima ljudi da na oskudnoj zemlji naprave uske njive i baštice, za ono malo maslina, vinove loze, ili šta je već uspevalo u ovim krajevima. Ali drveće je već odavno bilo zaraslo, a zemlja posuta plodovima koje više niko nije ubirao, jer su ljudi odavno napustili ovaj kraj u potrazi za lakšim životom.

„Dole glave!“, viknuo je Prašnjavoprsti, saginjući se zajedno sa Faridom iza jednog oronulog zida. „Stižu!“

Mo je povukao Megi pod najbliže drvo. Trnovita krošnja iznad čvornovatog stabla bila je taman toliko visoka da ih je mogla sakriti.

„A zmije?“, prošaptala je Elinor, skakućući za njima.

„Njima je noću suviše hladno!“, oglasio se Prašnjavoprsti iz svog zaklona. „Zar niste baš ništa naučili iz svih tih mudrih knjiga?“

Elinor je već imala odgovor navrh jezika, ali Mo joj je stavio ruku na usta. Ispod njih se pojavio automobil. Bio je to pikap iz kojeg je tamo na parkingu bio izašao pospani stražar. Prošao je pored mesta na kojem su gurnuli Elinorin kombi niz padinu, ne usporavajući, a zatim se izgubio iza sledeće krivine. Megi je već htela da podigne glavu iz trnja, ali Mo ju je vratio ka dole. „Još ne!“, šapnuo je - i oslušnuo.

Noć je bila veoma tiha; Megi još nikada nije doživela takvu tišinu. Činilo joj se da čuje drveće kako diše, drveće, travu, i samu noć.

Ugledali su svetla automobila preko puta, na obroncima drugog brežuljka: dva svetleća prsta u mraku, koja su opipavala nevidljivu cestu pred sobom. Međutim, iznenada su se zaustavila.

„Okreću se!“, prošaptala je Elinor. „O, bože! Šta ćemo sad?“

Htela je da ustane, ali Mo ju je zadržao. „Jesi li poludela?“, šaptao je. „Prekasno je da sad krenemo dalje uzbrdo. Videće nas.“

Mo je bio u pravu. Pikap se brzo vratio. Megi je videla kako se zaustavio svega nekoliko metara od mesta gde su oni odgurali Elinorin auto sa puta. Čula je kako su se otvorila vrata i kako su dvojica muškaraca izašla iz vozila. Obojica su im bila okrenuta leđima, ali kada se jedan od njih okrenuo, Megi se učinilo da je to Basta; učinilo joj se da ga je prepoznala, mada je njegovo lice bilo samo svetla fleka u noći.

„Eno auta!“, rekao je onaj drugi. Je li to bio Pljosnatoliki? Mogao je biti, jer bio je prilično visok i širokih ramena.

„Pogledaj da li su unutra.“ Da, bio je to Basta. Megi bi prepoznala njegov glas među hiljadu drugih glasova.

Pljosnatoliki se odgegao do Elinorinog kombija, nespretno poput medveda. Megi ga je čula kako psuje; i trnje, i bodlje, i mrak, i prokletu bratiju zbog koje mora da tumara okolo usred noći. Basta je i dalje stajao na cesti. Na licu su mu se videle oštre senke kada je kresnuo upaljač da pripali cigaretu. Dim cigarete dizao se uvis, prema njima, sve dok ga i Megi nije osetila.

„Nisu tamo!“, viknuo je Pljosnatoliki. „Mora da su otišli dalje pešice. Do vraga, misliš li da moramo da krenemo za njima?“

Basta je stao na ivicu puta i bacio pogled niz padinu. A onda se okrenuo i pogledao uzbrdo, prema padini na kojoj se Megi uplašeno šćućurila uz Moa. „Sigurno nisu daleko odmakli“, rekao je. „Ali u mraku ćemo im teško ući u trag.“

„Tako je!“ Pljosnatoliki se zakašljao kada se ponovo popeo na cestu. „Na kraju krajeva, nismo prokleti Indijanci, zar ne?“

Basta nije ništa odgovorio. Samo je stajao u mestu, osluškivao i pušio. Onda je šapnuo nešto Pljosnatolikom. Megino srce skoro je prestalo da kuca od straha.

Pljosnatoliki se zabrinuto osvrnuo oko sebe. „Ne, bolje da odemo po pse!“, čula ga je kako govori. „Čak i da su se sakrili negde u blizini, kako da znamo da li su krenuli dole ili gore?“

Basta je pogledao prvo prema drveću, a zatim nizbrdo, i bacio cigaretu, ugasivši je nogom. Onda se vratio do vozila i izvadio dve puške. „Pokušaćemo prvo nizbrdo“, rekao je, dobacivši Pljosnatolikom jednu pušku. „Debela sigurno više voli da silazi nego da se penje.“ I ne rekavši više ni reči, nestao je u mraku. Pljosnatoliki je tužno gledao u pikap, kao da mu je žao što ga ostavlja, a zatim je požurio za Bastom, gundajući nešto sebi u bradu.

Jedva da su se njih dvojica izgubila iz vida kada je Prašnjavoprsti ustao, nečujno poput senke, i pokazao rukom da krenu dalje. Kada su pošli za njim, Megi je osetila kako joj srce ludački udara. Šunjali su se od drveta do drveta, od žbuna do žbuna, neprestano se osvrćući. Megi se trzala kod svake grančice koja bi im zapucketala pod nogama, ali, na svu sreću,

ni Basta ni Pljosnatoliki nisu bili ništa tiši dok su se provlačili kroz šipražje i niz padinu.

U jednom trenutku više nisu videli cestu. Međutim, strah ih nije napuštao, strah da se Basta možda već okrenuo i pošao uzbrdo, za njima. Ipak, koliko god da su zastajali da oslušnu, jedino što su čuli bio je njihov sopstveni dah.

„Uskoro će primetiti da su krenuli pogrešnim putem!“, prošaptao je u jednom trenutku Prašnjavoprsti. „A onda će otići po pse. Imamo sreće što ih nisu odmah povelili sa sobom. Basta im ne veruje previše, i u pravu je što se toga tiče, jer ja sam ih često hranio sirom. Od toga im njuh otupi. Ipak, moraćete da ih upotrebi kad-tad, jer čak ni Basta ne želi da se vrati kod Kaprikorna sa lošim vestima.“

„Onda moramo da požurimo!“, rekao je Mo.

„Ali kuda?“ Elinor je već ponestajalo daha.

Prašnjavoprsti se osvrnuo oko sebe. Megi se pitala zbog čega. Ona je jedva mogla išta da razazna u mraku. „Moramo na jug“, rekao je Prašnjavoprsti, „prema obali. Među ljude, jedino nas to može spasti. Tamo dole su noći svetle i niko ne veruje u đavola.“ Farid je stajao kraj Megi. Gledao je u noć tako napregnuto kao da pokušava očima prizvati jutro, ili kao da bi mogao negde tamo u tami videti ljude o kojima je Prašnjavoprsti govorio, ali u mraku se nije videlo nikakvo svetlo, osim zvezda, koje su, hladne i daleke, žmirkale sa neba. Megi su se one na trenutak učinile kao oči izdajnika, i učinilo joj se da šapuću: „Pogledaj, Basta, eno ih tamo dole. Požuri, uhvati ih!“

Penjali su se dalje, držeći se jedni uz druge kako se niko ne bi izgubio. Prašnjavoprsti je izvadio Gvina iz ruksaka i stavio mu povodac pre nego što ga je spustio na zemlju. Gvinu se to, izgleda, nije dopalo. Prašnjavoprsti ga je stalno morao izvlačiti iz šipražja, odvlačiti ga dalje od svih onih mirisa koji su ga

mamili, a koje oni svojim ljudskim nosevima nisu osećali. Kuna je frktala i ljutito režala, grizla povodac i vukla ga.

„Do vraga, još ću i zapeti za tu zverku!“, psovala je Elinor. „Zar ne može malo da obrati pažnju na moja bolna stopala? Jedno je sigurno: čim ponovo dođemo među ljude, uzeću najbolju moguću hotelsku sobu, i smestiti moja jadra stopala na velik, mekani jastuk.“

„Imaš još novca kod sebe?“ U Moovom glasu osećala se neverica. „Meni su uzeli sve što sam imao.“

„O, novčanik mi je Basta uzeo odmah“, rekla je Elinor. „Ali, ja sam oprezna žena. Kreditnu karticu čuvam na bezbednom mestu.“

„Zar postoji mesto koje je bezbedno od Baste?“ Prašnjavoprsti je vukao Gvina da siđe sa jednog drveta.

„Svakako“, odgovorila je Elinor. „Muškarci se baš ne otimaju kad treba da pretresu debele stare žene. To može da bude i velika prednost. Za neke od mojih najvrednijih knjiga imam da zahvalim...“ Prekinula je usred rečenice, i nakašljala se kada je ugledala Megi. No, Megi se pravila da nije čula ovu poslednju rečenicu, ili makar da nije razumela o čemu se radi.

„Stvarno nisi toliko debela!“, rekla je. „A ni stara.“ Joj, kako su je samo bolela stopala!

„Hvala ti puno, dušo!“, rekla je Elinor. „Mislim da ću te kupiti od tvog oca samo da bi mi triput dnevno govorila takve stvari. Koliko tražiš za nju, Mo?“

„Čekaj da razmislim“, odgovorio je Mo. „Šta kažeš na tri table čokolade dnevno?“

Razgovarali su tako, tihim glasom, gotovo šapćući, dok su se borili sa trnjem kojim je ceo breg bio obrastao. Nije bilo važno o čemu pričaju, jer svaka prošaptana reč imala je samo jedan smisao: da otera strah i umor, koji su svi već osećali u udovima. Išli su sve dalje i dalje, u nadi da Prašnjavoprsti zna kuda ih vodi. Megi je sve vreme išla tik uz Moa. Njegova leđa su je

makar malo štitila od trnovitog granja. Trnje joj se stalno zaplitalo u odeću i grebalo je po licu poput nekih zlih životinja oštrih kandži koje su vrebale iz tame.

U jednom trenutku naišli su na stazu kojom su mogli lakše da se kreću. Posvuda naokolo ležale su prazne čaure od metaka koje su tuda pobacali lovci, sejući smrt pred sobom. Bilo je lakše hodati po utabanoj zemlji iako je Megi od umora jedva još mogla da pomera stopala. Kad je po drugi put zaredom, onako ošamućena, udarila Mou u pete, on ju je podigao na leđa, i poneo je kao što je često činio nekad, kad je bila tako mala da nije još mogla da drži korak sa njegovim dugim nogama. „Buva“, tako ju je tada zvao, „Perolaka devojčica“, ili „Zvončica“, po vili iz *Petra Pana*. I sad bi je ponekad tako oslovio.

Megi je, umorna, naslonila lice na njegovo rame i pokušala da razmišlja o Petru Panu, umesto o zmijama ili o ljudima sa noževima. Ali, ovog puta je njihova priča jednostavno bila suviše stvarna da bi se mogla oterati nekim izmišljenim pričama.

Farid odavno nije rekao ni reči. Uglavnom je u stopu pratio Prašnjavoprstog. Izgleda da mu se dopadao Gvin, jer, svaki put kad bi se kuna negde zaglavila na povocu, Farid bi joj priskočio u pomoć da je oslobodi, čak i kad bi Gvin iskezio svoje zube i pokušao da ga ugrize za prst. Jednom ih je zario dečaku u palac, i to tako snažno da je potekla krv.

„Ha, da li još uvek misliš da je sve ovo samo san?“, pitao ga je Prašnjavoprsti podrugljivo, dok je Farid brisao krv sa prsta.

Dečak nije odgovorio. Samo je posmatrao svoj bolni prst. Onda ga je stavio u usta da isisa prljavštinu, i ispljunuo. „A šta bi drugo moglo da bude?“, pitao je.

Prašnjavoprsti je pogledao u Moa, ali ovaj je bio toliko zadubljen u sopstvene misli da nije ni primetio njegov pogled. „Recimo da je ovo jednostavno nova priča“, kazao je Prašnjavoprsti.

Farid se nasmejao. „Nova priča. Sviđa mi se. Uvek sam voleo priče.“

„Stvarno? I, kako ti se dopada ova?“

„Ima malo previše trnja, i moglo bi uskoro da svane, ali, u svakom slučaju, ovde ne moram da radim. A to je već nešto.“

Megi se morala nasmejati.

U daljini je zakreštala ptica. Gvin je zastao i podigao njušku kao da je nešto nanjušio. Noć pripada razbojnicima. Oduvek im je pripadala. Kad si unutra, kod kuće, na svetlu i među zidovima, često zaboraviš da je tako. Noć štiti lovce, lakše se prikradaju kad im je plen zaslepljen mrakom. Megi se setila reči iz jedne od njenih omiljenih knjiga: *...jer, za očnjake, kandže i šape sati noći su sati moći.*

Naslonila je glavu na Moovo rame. Možda bi trebalo malo i sama da hodam, pomislila je. Već me dugo nosi. Ali onda je samo zadremala na očevom ramenu.

Basta

Ovom šumom, sada tako mirnom, mora da su nekada odjekivali krici smrti, pomislio sam. I ta je predstava bila tako snažna da mi se činilo da još uvek čujem te krike.

Robert L. Stivenson, *Ostrvo s blagom*

Megi se probudila kada je Mo zastao. Put ih je odveo skoro na sam vrh brda. Još uvek je bio mrak, ali noć je počela da bleđi, i u daljini je već dizala svoje haljine i ustupala mesto novom jutru.

„Moramo se malo odmoriti, Prašnjavoprsti“, čula je Megi Moov glas. „Dečak jedva još da se drži na nogama, Elinorinim stopalima je sigurno potrebno malo odmora, a ovo mesto i nije tako loše, ako mene pitaš.“

„Kojim stopalima?“, pitala je Elinor, sedajući na zemlju, i jedva dišući. „Misliš na ove bolne otekline na kraju mojih nogu?“

„Baš na njih“, odgovorio je Mo, povukavši je da ustane. „Ali još nekoliko koraka moraju da pređu. Odmorićemo se tamo preko.“

Dobrih pedeset metara udaljena, sa njihove leve strane, sasvim gore na brdu, između maslina se šćućurila jedna kuća, ako se to moglo nazvati kućom. Megi je sišla Mou sa leđa pre nego što su krenuli da se penju. Zidovi kuće izgledali su kao da je neko na brzaka nabacao nekoliko cigli, krov je bio urušen, a tamo gde su se nekad nalazila vrata, sad je zevala crna rupa.

Mo se morao dobro sagnuti da bi prošao kroz njih. Pod je bio prekriven razbijenim crepovima, u jednom uglu se nalazio

prazan džak, zatim komadi razbijenog posuđa, verovatno nekog tanjira ili činije, i nekoliko kostiju, temeljno oglodanih...

Mo je uzdahnuo. „Nije baš prijatno mesto, Megi“, rekao je. „Ali, samo zamisli da si u skloništu Izgubljenih dečaka ili..“

„u buretu Haklberija Fina.“ Megi je pogledala oko sebe. „Mislim da ću ipak spavati napolju.“

Elinor je ušla. Izgleda da se ni njoj ovaj smeštaj nije naročito dopao.

Mo je poljubio Megi i krenuo ka vratima. „Veruj mi, unutra je bezbednije!“, rekao je.

Megi je uznemireno gledala za njim. „Kuda ćeš? I ti treba da odspavaš.“

„Ma koješta, nisam umoran.“ Lice ga je, međutim, odavalo. „Spavaj sad, važi?“ A onda se izgubio negde napolju.

Elinor je nogama odgurala razbijene crepove u stranu. „Hodi!“, rekla je, skinuvši jaknu i raširivši je na podu. „Pokušaćemo da se udobno smestimo. Tvoj otac je u pravu, jednostavno ćemo zamisliti da smo na nekom drugom mestu. Hm, zašto su avanture mnogo zabavnije kada se o njima samo čita?“, mrmljala je, ležući na pod.

Megi je, oklevajući, legla pored nje. „Pa, barem ne pada kiša“, primetila je Elinor, bacivši pogled na urušeni krov. „A imamo i zvezde na nebu, iako su već prilično blede. Kad dođem kući, možda bih mogla da naručim da mi naprave koju rupu na krovu.“ Glavom je dala znak Megi da spusti glavu na njenu ruku. „Da ti ne bi neki pauk ušao u uvo dok spavaš“, rekla je i zatvorila oči. „Gospode“, čula ju je Megi kako mrmlja. „Mislim da ću kupiti sebi novi par nogu. Ovima više nema pomoći.“ A onda je zaspala.

Megi je, međutim, ležala širom otvorenih očiju, osluškujući zvuke spolja. Čula je da Mo tiho razgovara sa Prašnjavoprstim, ali nije razumela o čemu. Učinilo joj se da je neko od njih

dvojice jednom spomenuo Bastino ime. Dečak je takođe ostao napolju. Farid. Ali nije davao ni glasa od sebe.

Elinor je već nakon nekoliko minuta zahrkala. Ali Megi nije mogla da zaspi, ma koliko da se trudila, te je na kraju tiho ustala i ponovo se iskrala napolje. Mo je bio budan. Sedeo je leđima naslonjen na drvo i posmatrao kako nad okolnim brdima noć ustupa mesto jutru. Nekoliko koraka dalje sedeo je Prašnjavoprsti. Samo je nakratko podigao glavu kada je Megi izašla iz kolibe. Da li je razmišljao o vilama ili o koboldima? Farid je ležao pored njega, sklupčan poput psa, a Gvin je stajao pored njegovih nogu, žvaćući nešto; Megi je brzo okrenula glavu da ne vidi šta jede.

Jutro se već polako dizalo nad brdima, osvajajući jedan vrh za drugim. Megi je ugledala kuće u daljini, razasute po zelenim padinama poput igračaka. Negde iza njih moralo je biti more. Spustila je glavu Mou u krilo, okrenuvši se tako da mu vidi lice.

„Ovde nas neće naći, zar ne?“, pitala ga je.

„Neće, sigurno neće!“, rekao je Mo, ali izraz lica mu nije bio ni upola toliko bezbrižan kao ton kojim je to izgovorio. „Zašto ne spavaš kraj Elinor?“

„Ona hrče“, promrmljala je Megi.

Mo se nasmejao. A onda je, naboranog čela, ponovo pogledao niz padinu, gde se, sakriven divljim ružama, žutilovkom i visokom travom, nalazio put koji ih je ovamo doveo.

Prašnjavoprsti takođe nije skidao oka sa puta. Pri pogledu na njih dvojicu, Megi se umirila, i uskoro je zaspala, isto tako duboko kao Farid - kao da zemlja ispred urušene kuće nije prekrivena trnjem već paperjem. Kada ju je Mo probudio, promrdavši je, i stavio joj ruku na usta, i ona je prvo pomislila da je sve samo ružan san.

Stavio je prst na usta, upozoravajući je. Megi je čula šuštanje trave i zavijanje nekog psa. Mo ju je povukao za noge i ugurao, zajedno sa Faridom, u kolibu, u mrak, da ih zaštititi. Unutra je

Elinor i dalje hrkala. Na svetlu kojim ju je jutro umivalo lice joj je izgledalo mlađe, kao lice neke devojke, ali čim ju je Mo probudio, sve je ponovo bilo tu, i umor, i brige, i strah.

Mo i Prašnjavoprsti stali su pored otvora gde su se nekad nalazila vrata, jedan sa leve, a drugi sa desne strane, leđima uza zid. Kroz jutarnju tišinu dopirali su muški glasovi. Megi se učinilo da čuje pse kako njuškaju, i poželela je da se pretvori u vazduh, da postane samo bezbojni vazduh bez mirisa. Farid je stajao kraj nje, širom otvorenih očiju. Prvi put je primetila da su mu oči bile skoro sasvim crne. Nikada ranije nije videla tako tamne oči, sa trepavicama dugim kao kod devojčice.

Elinor je stajala naslonjena na zid, grizući usne od straha. Prašnjavoprsti je dao znak Mou, i pre nego što je Megi uspela da shvati šta nameravaju, njih dvojica su se već iskrali napolje. Stabla masline iza kojih su se sakrili bila su niska, sa rascepljenim granama koje su visile do zemlje kao da im je sopstveno lišće pretežak teret. Neko dete bi se tu lako moglo sakriti, ali - da li je to drveće bilo dovoljno da zaštiti dvojicu odraslih muškaraca?

Megi je virila napolje kroz otvor vrata. Jedva je mogla da diše - toliko joj je srce lupalo. Napolju se sunce penjalo po nebu, sve više i više. Svetlo je polako stizalo do svake doline, do svakog drveta, i Megi je odjednom poželela da vrati noć. Mo je klekao na kolena da se sakrije iza niskih grana masline. Prašnjavoprsti se priljubio tik uz drvo, a blizu njega, zastrašujuće blizu, najviše dvadesetak koraka udaljen od obojice, stajao je Basta. Probijao se uzbrdo, kroz čičak i travu koja mu je dosezala do kolena.

„Sigurno su već odavno u dolini!“, čula je Megi neki mrzovoljan glas, i sledećeg trenutka se iza Baste pojavio Pljosnatoliki. Sa sobom su vodili dva grozna psa, koji su krupnim čeljustima njuškali po travi.

„Sa dvoje dece i sa Debelom?“ Basta je samo odmahnuo glavom, osvrćući se oko sebe. Farid je provirio pored Megi - i trgnuo se od straha kada je ugledao onu dvojicu.

„Basta?“ Elinor je samo usnama izgovorila to ime, bez glasa. Megi je klimnula glavom, a Elinor je prebledela još više, iako je već bila prilično bleđa.

„Do vraga, Basta, koliko još misliš da lutamo okolo?“ Glas Pljosnatolikog odjekivao je u tišini koja je pokrivala brda. „Zmije će se uskoro probuditi, a već sam i ogladneo. Što ne bismo jednostavno rekli Kaprikornu da su se zajedno sa autom survali u provaliju. Malo da poguramo stvari, a ionako niko neće primetiti tu malu laž! Verovatno će ih zmije ionako srediti. A ako ih ne srede zmije, onda će sigurno zalutati, umreti od gladi, od sunčanice, ili već tako nešto. U svakom slučaju, nećemo ih nikada više videti.“

„Dao im je sira!“ Basta je ljutito vukao pse za sobom. „Prokleti žderač vatre ih je hranio sirom da im upropasti njih. Ali mene niko nije hteo da sluša. Nije ni čudo što svaki put cvile od radosti kad vide njegovo ružno lice.“

„Previše ih tučeš!“, brundao je Pljosnatoliki. „Zato se ne trude. Psi ne vole kad ih tučeš.“

„Glupost. Moraš ih tući, inače ujedaju! Zato i vole Žderača Vatre, jer su isti kao on, plačljivi, lukavi i ujedaju.“ Jedan od pasa legao je u travu i počeo da liže šape. Basta ga je ljutito šutnuo, a potom ga povukao da ustane. „Ako hoćeš, ti se vrati u selo!“, povikao je na Pljosnatolikog. „A ja ću uhvatiti Žderača Vatre i otfikariti mu one prste, jedan po jedan. Pa da vidimo da li će i onda moći tako vešto da se igra svojim lopticama. Uvek sam govorio da mu ne treba verovati, ali šefu su njegove vatrene igrarije oduvek bile taaako zabavne.“

„U redu, u redu. Svi znamo da ga ne podnosiš“, rekao je Pljosnatoliki ravnodušnim tonom. „Ali, možda on i nema nikakve veze sa njihovim nestankom. Znaš i sam da je imao običaj tek tako da ode, pa da se vrati kad mu se ćefne; ko zna, možda će se već sutra pojaviti, i neće imati pojma o čemu se radi.“

„Da, to bi se od njega moglo očekivati“, reżao je Basta. Pošao je dalje. Svakim korakom bio je bliži drveću iza kojeg su se krili Mo i Prašnjavoprsti. „Nego, ključ od auta one debele je onda Čarobnorečivi iščitao ispod mog jastuka, hm? Nema šanse. Ovog puta mu ni najbolji izgovor neće upaliti. Jer, uzeo je još nešto, nešto moje.“

Prašnjavoprsti je i nesvesno stavio ruku na pojas, kao da se boji da bi Bastin noţ mogao prizvati svog gospodara. Jedan od pasa podigao je glavu i, nanjušivši nešto, povukao Bastu prema drveću.

„Osetio je nešto!“ Basta je utišao glas. Zvućao je gotovo promuklo od uzbuđenja. „Glupa životinja je ipak nešto nanjušila!“

Još deset koraka, a možda i manje, i uskoro će se naći između maslina. Šta da rade? Šta sad da rade?

Pljosnatoliki je sumnjićavog izraza lica sledio Bastu. „Moţda su osetili divlje svinje“, ćula ga je Megi kako govori. „Njih se treba ćuvati, inaće te mogu pregaziti. O, prokletstvo, sigurno je zmija u pitanju. Jedna od onih crnih. Imamo protivotrov u autu, zar ne?“

Zastao je kao ukopan, ne pomerajući se sa mesta, i samo zurio u svoja stopala. Basta nije obraćao pažnju na njega. Samo je sledio psa. Još nekoliko koraka i biće toliko blizu Moa da bi ga ovaj mogao uhvatiti samo ako ispruţi ruku. Basta je skinuo pušku sa ramena, zastao i oslušnuo. Psi su ga povukli ulevo i, zavijajući, poćeli da skaću na jedno od ta dva stabla.

Među njegovim granama skakutao je Gvin.

„Šta sam ti rekao?“, povikao je Pljosnatoliki. „Nanjušili su kunu! Te zverke toliko smrde da bih ih ćak i ja mogao nanjušiti.“

„To nije bilo kakva kuna!“, prosiktao je Basta. „Zar ga ne prepoznaješ?“ Pogledao je prema urušenoj kolibi. Nije video ništa drugo.

Mo je iskoristio taj trenutak. Iskočio je iza drveta, zgrabio Bastu i pokušao da mu istrgne pušku iz ruku.

„Drž'te ga! Drž'te ga, proklete džukele!“, brundao je Basta, i izgleda da su psi ovog puta čak hteli da ga poslušaju. Skočili su na Moa, iskezivši požutele zube.

Pre nego što je Megi uspela da istrči napolje i da mu pritekne u pomoć, Elinor ju je zadržala, kao onda, u njenoj kući, ma koliko da se Megi opirala.

Ali ovog puta neko je ipak pomogao Mou. Prašnjavoprsti je bio tu pre nego što su psi stigli da ujedu Moa. Kada ih je zgrabio za ogrlice, Megi je pomislila da će ga rastrgnuti, ali umesto toga, počeli su da mu ližu ruke i da skaču na njega kao na starog prijatelja, i umalo da ga obore na zemlju, dok je Mo rukom zatvorio usta Basti, pre nego što je ovaj uspeo još jednom da pozove pse u pomoć.

Ali tu je bio i Pljosnatoliki. Na svu sreću, nije odmah shvatio šta se desilo. To ih je spaslo - taj kratki trenutak dok je samo stajao u mestu, zureći u Bastu, koji je pokušavao da se otme Mou iz ruku.

Prašnjavoprsti je odvuкао pse do najbližeg stabla, i upravo je vezivao povoce za čvornovato drvo kada je Pljosnatoliki došao k sebi.

„Puštaj ga!“, zabrundao je, uperivši pušku u Moa.

Prašnjavoprsti je pustio pse, tiho opsovavši, ali još je brži bio kamen koji je bacio Farid. Pogodio je Pljosnatolikog posred čela - naizgled malena stvarčica, ali dovoljna da se od nje grdosija poput Pljosnatolikog sruši u travu kao pokošena, pravo pred noge Prašnjavoprstom.

„Skloni pse od mene!“, viknuo je Mo, dok je Basta još uvek pokušavao da upotrebi svoju pušku. Jedan od pasa ugrizao je Moa za rukav; Megi se nadala da je u pitanju bio samo rukav.

Pre nego što je Elinor uspela ponovo da je zadrži, Megi je potrčala prema toj zveri i uhvatila je za bodljikavu ogrlicu. Ali

ma koliko da je vukla, pas nije hteo da pusti Moovu ruku. Megi je ugledala krv na Moovom rukavu, a umalo i da dobije Bastinom puškom po glavi.

Prašnjavoprsti je pokušao da dozove pse, i oni su ga zaista poslušali - bar su pustili Moa - ali u isto vreme je i Basta uspeo da se oslobodi. „Drž'!", drao se; psi su se zaustavili i ostali da stoje tako, režeći, ne znajući koga da poslušaju: Bastu ili Prašnjavoprstog.

„Proklete džukele!“, drao se Basta, uperivši pušku Mou u grudi, ali u tom trenutku mu je Elinor prislonila cev puške Pljosnatolikog uz glavu. Ruke su joj drhtale, i lice joj je bilo prekriveno crvenim flekama, kao i uvek kad bi se uzбудila, ali ovog puta je izgledalo da je i više nego odlučna da upotrebi oružje.

„Dole s tom puškom“, rekla je drhtavim glasom, „i jao tebi dovikneš li makar jednu pogrešnu reč psima! Ja možda nisam nikad imala oružje u rukama, ali obarač ću sigurno umeti da povučem.“

„Ostav!“, zapovedio je Prašnjavoprsti psima. Psi su neodlučno pogledali u Bastu, ali pošto je on ćutao, polegali su u travu i dopustili Prašnjavoprstom da ih veže za susedno drvo.

Iz Moovog rukava potekla je krv, i Megi je osetila kako joj se zavrtilo u glavi pri pogledu na to.

Prašnjavoprsti mu je povezao ranu crvenom svilenom maramom, koja je upila krv i učinila je nevidljivom. „Nije ni upola tako strašno kao što izgleda“, rekao je Megi kada mu se približila, jedva stojeći na nogama od straha.

„Imaš li u ruksaku nešto da zavežemo i njega?“, pitao je Mo, pokazujući glavom prema Pljosnatolikom, koji je još uvek ležao onesvešten.

„Treba da spakujemo i ovog ovde bacača noževa!“, rekla je Elinor. Basta ju je pogledao pogledom punim mržnje. „Prestani tako da me g.leđaš!“, rekla je, munuvši ga u grudi puščanom cevi. „Ovo oružje sigurno može naneti isto toliko štete kao nož,

i, veruj mi, već mi padaju na pamet razne ideje kako bih ga mogla upotrebiti."

Basta je napravio prezrivu grimasu, ne skidajući, međutim, oka sa Elinorinog kažiprsta, koji je i dalje bio na obaraču.

U ruksaku Prašnjavoprstog našao se jedan konopac, ne naročito debeo, ali čvrst. „Za obojicu neće biti dovoljan“, primetio je Prašnjavoprsti.

„Što da ih uopšte vezujemo?“, oglasio se Farid. „Zašto ih jednostavno ne ubijete? Ionako su oni nameravali sa nama da učine to isto!“

Megi ga je pogledala zaprepašćeno, ali Basta se nasmejao. „Ma koješta!“, rugao se. „Dečak bi nam bio od koristi! Ko kaže da smo hteli da vas ubijemo? Kaprikornu trebate živi. Mrtvaci ne mogu da čitaju.“

„A tako? A zar nisi hteo da mi odsečeš koji prst?“, pitao je Prašnjavoprsti, obmotavajući uže oko nogu Pljosnatolikog.

Basta je samo slegnuo ramenima. „Otkad se od toga umire?“

Na to mu je Elinor gurnula cev puške tako snažno u rebra da se zateturao unazad. „Jeste li čuli ovo? Dečko je u pravu. Možda bi stvarno trebalo da pobijemo ove nitkove.“

Naravno, nisu to učinili.

U ruksaku koji je Pljosnatoliki imao kod sebe pronašli su još jedno uže, i Prašnjavoprsti je krenuo da vezuje i Bastu, očigledno uživajući u tome. Farid mu je pomagao; izgleda da se prilično dobro razumeo u vezivanje.

Zarobljenike su odneli u napuštenu kuću. „Baš smo zlatni, zar ne? Ovde će vas zmijske bar neko vreme ostaviti na miru“, rekao je Prašnjavoprsti dok su unosili Bastu kroz uska vrata. „Oko podneva će i ovde, naravno, već biti prilično vruće, ali do tada će vas možda neko i pronaći. Pustićemo pse na slobodu. Ako su pametni, neće se vratiti u selo, ali psi uglavnom nisu pametni - tako da će vas cela družina verovatno najkasnije do posle podne potražiti.“

Pljosnatoliki se probudio tek kada su već obojica ležali ispod urušenog krova. Ljutito je kolutao očima, sav crven u licu, ali ni on, kao ni Basta, nije mogao da prozbori ni glasa, jer Farid im je obojici stavio krp u usta, i to veoma stručno.

„Samo još nešto“, rekao je Prašnjavoprsti, pre nego što će otići i prepustiti ovu dvojicu njihovoj sudbini. „Samo još jedna stvarčica, nešto što sam oduvek želeo da uradim.“ I na Megino zaprepašćenje, izvukao je Bastin nož iz pojasa i, držeći ga, stao naspram zarobljenika.

„Šta to radiš?“, pitao je Mo, preprečivši mu put. Očigledno je i on pomislio isto što i Megi, ali Prašnjavoprsti se samo nasmejao. „Bez brige, nemam nameru da mu urežem u lice istu mustru kojom je on ulepšao moj lik“, rekao je. „Hoću samo malo da ga zastrašim.“

I već se sagnuo nad Bastom, i jednim potezom noža presekao kožicu koju je ovaj imao oko vrata. Na njoj je visio maleni džačić, vezan crvenom trakom. Prašnjavoprsti se sagnuo nad Bastu i zamahao mu tim džačićem ispred nosa. „Nosim tvoju sreću sa sobom, Basta!“, rekao je tiho, uspravljajući se. „Sada te ništa više ne štiti od urokljivih očiju, od duhova i demona, od kletvi, crnih mačaka i svega ostalog čega se tako plašiš.“

Basta je pokušao da ga dohvati vezanim nogama, ali Prašnjavoprsti mu se bez po muke izmakao. „Do neviđenja, Basta!“, rekao je. „A ako nam se putevi ipak još jednom ukrste, ovo je sad kod mene.“ Vezao je kožicu sebi oko vrata. „Unutra je sigurno pramen tvoje kose, zar ne? Nije? Hm, bolje da ti uzmem još jedan, za svaki slučaj. Koliko ja znam, dešavaju se prilično loše stvari kad ubaciš pramen tuđe kose u vatru, je li tako?“

„Dosta je bilo!“, rekao je Mo, povukavši ga za sobom. „Treba što pre da krenemo. Ko zna kada će Kaprikorn primetiti da ih nema. Inače, ne znam jesam li ti rekao, ali nije spalio sve knjige. Jedan primerak *Srca od mastila* još uvek postoji.“

Prašnjavoprsti je iznenada zastao, kao da ga je ujela zmija. „Mislio sam da bi trebalo to da ti kažem." Mo ga je zamišljeno pogledao. „Iako bi ti zbog toga možda mogle pasti na pamet svakakve gluposti.“

Prašnjavoprsti je samo klimnuo glavom. A zatim je bez reči krenuo dalje.

„Zašto ne uzmemo njihov auto?“, predložila je Elinor dok su išli prema stazi kojom su i došli ovamo. „Sigurno su ga ostavili na cesti.“

„Suviše je opasno“, odgovorio je Prašnjavoprsti. „Ko zna ko nas čeka na cesti. A za to vreme već možemo biti u obližnjem mestu. A takav jedan auto je, osim toga, lako pronaći. Zar želite da ostavite trag Kaprikornu?“

Elinor je uzdahnula. „To je bio samo predlog“, promrmljala je, masirajući bolne zglobove.

Držali su se staze jer su u visokoj travi zaista već počele da se miču zmije. Iznenada se ispred njih pojavila jedna crna i tanka, gmižući preko žute zemlje; Prašnjavoprsti joj je gurnuo štap pod telo prekriveno krljuštima i bacio je natrag u šipražje iz kojeg je i izašla. Megi je uvek zamišljala da su zmije veće, ali Elinor ju je uveravala da su one najmanje ujedno i najopasnije. Elinor je šepala, ali se trudila iz sve snage da ne zaostaje za drugima. I Mo je išao sporije nego inače. Trudio se to da sakrije, ali izgleda da ga je rana na ruci koju mu je naneo pas ipak bolela.

Megi je išla tik uz njega, svaki čas bacajući pogled na crvenu maramu koju je Mou na ranu vezao Prašnjavoprsti. U neko doba stigli su do asfaltiranog puta. U susret im je naišao kamion natovaren zardalim plinskim flašama. Bili su previše umorni da bi se sakrili, a osim toga, i nije dolazio iz pravca Kaprikornovog sela; Megi je videla kako ih je čovek za volanom začuđeno gledao dok je prolazio pored njih. Mora da su zanimljivo izgledali onako prljavi, znojavi i izgrebani od sveg onog trnja kroz koje su se provlačili.

Ubrzo su naišli na prve kuće, a potom i na sve više i više kuća na obroncima brda, sa raznobojnim fasadama i cvećem pred vratima. Pojavili su se i prvi znaci većeg naselja. Megi je videla višespratnice, zatim palme prašnjavih listova, a onda, iznenada, u daljini, i more, koje se srebrnim sjajem presijavalo na suncu.

„Gospode, nadam se da će nas pustiti da uđemo u neku banku“, rekla je Elinor. „Izgledamo kao da su nas oteli razbojnici.“

„Pa i jesu“, kazao je Mo. „Zar ne?“

Na sigurnom

Dani su se tmurno vukli jedan za drugim, ali je, srećom, svaki novi dan sa sobom odnosio i nešto od straha koji je poput tereta pritiskao dečakovu dušu.

Mark Tven, *Avanture Toma Sojera*

Uprkos pocepanim čarapama, Elinor su pustili u banku. Ali prethodno se bila izgubila u prvom kafiću na koji je naišla, otišavši pravo u ženski toalet. Megi nikad nije saznala gde je Elinor čuvala svoje dragocenosti, ali kada se vratila, lice joj je bilo sveže umiveno, kosa malo manje raščupana, i u rukama je trijumfalno držala zlatnu kreditnu karticu. Zatim je naručila doručak za sve.

Bio je čudan osećaj sedeti u kafiću i jesti, posmatrajući na ulici sasvim normalan svet, ljude koji idu na posao, kupuju ili, jednostavno, stoje i razgovaraju. Megi je jedva mogla da poveruje da je u Kaprikornovom selu provela samo dve noći i jedan dan, a da je sve ovo, sav ovaj svakodnevni život, za sve to vreme tekao sasvim normalno.

Pa ipak se nešto promenilo. Otkako je videla Bastin nož na Moovom vratu, Megi se činilo da je svet dobio mrlju, ružnu sivosmeđu opekotinu, koja se širila zaudarajući i peckajući.

Čak su i najbezazlenije stvari odjednom dobile neku prljavu senku. Jedna žena joj se osmehnula, a zatim se zaustavila pred izlogom jedne mesare. Neki čovek je za sobom vukao dete, i to tako nestrpljivo da je ono posrtalo i plačući trljalo razbijeno koleno. A onaj tamo, zašto ima takvu izbočinu ispod pojasa? Da ne nosi i on nož, kao Basta?

Ovaj mir joj se činio tako nestvaran, lažan. Beg kroz noć, te strah koji je osetila kraj one urušene kolibe, Megi su izgledali stvarniji nego limunada koju joj je Elinor pružila.

Farid nije ni dotakao svoju čašu. Samo je jednom omirisao šta je unutra, otpio jedan gutljaj, a onda samo nastavio da gleda kroz prozor. Njegove oči kao da nisu mogle da odluče u koga ili u šta prvo da pogledaju. Pomerio je glavu levo-desno kao da posmatra neku nevidljivu igru čija se pravila uzalud trudi da razume.

Nakon doručka, Elinor se za šankom raspitala koji je najbolji hotel u gradu. Dok je kreditnom karticom plaćala račun, Megi i Mo su posmatrali đakonije koje su se nalazile u staklenoj vitrini, a kada su se okrenuli, Prašnjavoprsti i Farid već su bili nestali. Elinor je to veoma uznemirilo, ali Mo je pokušao da je umiri. „Prašnjavoprstog ne možeš naterati da spava u hotelskoj sobi. On ne voli zatvoren prostor“, rekao je, „a i oduvek je voleo da ide svojim putem. Možda je samo hteo da se prošetata, možda je stao na neki ćošak da malo zabavlja turiste. Veruj mi, sigurno se neće vratiti kod Kaprikorna.“

„A Farid?“ Megi nije mogla da poveruje da je i on tek tako nestao, zajedno sa Prašnjavoprstim.

Ali Mo je samo slegnuo ramenima. „Ionako se ni na trenutak nije odvajao od njega“; rekao je. „Iako nisam siguran je li to zbog njega ili zbog Gvina.“

Hotel koji je osoblje kafića preporučilo Elinor nalazio se na trgu, nedaleko od glavne ulice, koja se protezala duž grada i sa čije su se obe strane nalazile palme i prodavnice. Elinor je uzela dve sobe na poslednjem spratu; sa njihovih se balkona videlo more. Hotel je bio velik. Na ulazu je stajao neobično obučen čovek, kome je, doduše, bilo čudno što nemaju nikakvog prtljaga, ali je uz prijateljski osmejak zanemario njihovu prljavu odeću. Kreveti su bili tako meki i beli da je Megi za početak samo uronila lice u posteljinu. Ali i dalje je nije napuštao osećaj

da je sve to nestvarno. Jedan deo nje i dalje je bio u Kaprikornovom selu, provlačio se kroz trnje i drhtao u onoj trošnoj kolibi, dok se napolju približavao Basta. Izgleda da se i Mo osećao isto tako. Svaki put kada bi ga pogledala, imao je odsutan izraz na licu, a umesto olakšanja, koje bi se možda očekivalo posle svega što su preživeli, Megi je na njemu primetila tugu - i neku zamišljenost koja ju je uplašila.

„Nadam se da ne nameravaš da se vraćaš onamo, zar ne?“, pitala ga je u jednom trenutku, kada je ponovo primetila taj izraz na njegovom licu. Suviše ga je dobro poznavala.

„Naravno da ne, ne brini!“, odgovorio je, pomilovavši je po kosi. Ali nije mu verovala.

Izgleda da su i Elinor mučile iste brige kao Megi, jer nekoliko puta se obratila Mou ozbiljnog izraza lica - na hodniku ispred njene sobe, za vreme doručka, ručka - a kada bi Megi naišla, iznenada bi začutala. Elinor je takođe pozvala doktora koji se pobrinuo za Moovu ruku, iako Mo nije smatrao da je to neophodno, a kupila im je svima i nešto nove odeće, zajedno sa Megi, jer, kako je i sama rekla: „Ono što ti ja izaberem, sigurno nećeš hteti da nosiš.“ Osim toga, stalno je telefonirala. Telefonirala i obilazila sve moguće knjižare u gradu. Trećeg dana je za doručkom iznenada izjavila da se vraća kući.

„Stopala me više ne bole, umirem od tuge za mojim knjigama, a ako vidim još jednog turistu u kupaćim gaćama, vrištaću“, rekla je Elinor Mou. „Auto sam već iznajmila. Ali, pre nego što krenem na put, imam nešto za tebe!“

I sa tim rečima je doturila Mou ceduljicu preko stola. Na njoj su bili neko ime i adresa, napisani Elinorinom rukom, krupnim, kitnjastim slovima. „Dobro te poznajem, Mortimere!“, rekla je. „Znam da ti je *Srce od mastila* non-stop u mislima. Zato sam ti i nabavila Fenoljovu adresu. Veruj mi, nije bilo lako, ali, na kraju krajeva, moguće je da on ima još nekoliko primeraka kod sebe. Obećaj mi da ćeš ga posetiti - on stanuje nedaleko odavde - i da

ćeš izbiti sebi iz glave onu knjigu u prokletom Kaprikornovom selu, i to za sva vremena."

Mo se zagledao u adresu kao da pokušava da je nauči napamet, a onda ju je ubacio u svoj novi novčanik. „U pravu si, vredi makar pokušati!", rekao je. „Hvala ti puno, Elinor!" Izgledao je gotovo srećan.

Megi nije razumela ni reč. Znala je samo jedno: da je bila u pravu. Mo je i dalje razmišljao o *Srcu od mastila*, i nije se mogao pomiriti sa gubitkom.

„Fenoljo? Ko je to?“, pitala je Megi nesigurnim glasom. „Nekakav knjižar?" Ime joj se učinilo poznatim, ali nije se mogla setiti ođakle.

Mo nije odgovorio. Samo je gledao kroz prozor.

„Zašto ne bismo i mi odmah pošli sa Elinor?!“, upitala je Megi. „Molim te, Mo!“

Ovde je mogla svakog jutra da ide na plažu, i sviđale su joj se sve te šarene kuće, ali ipak je htela da ode. Svaki put kada bi ugledala planine koje su se dizale nad gradićem srce bi joj jače zalupalo, i učinilo bi joj se da na ulici, među ljudima, vidi lik Baste ili Pljosnatolikog. Htela je kući, ili barem Elinorinoj kući. Da gleda kako Mo pravi nove haljine za Elinorine knjige, kako svojim pečatima utiskuje reljefno zlato u kožu, kako bira papir za forzac, umače lepak, povlači presu. Htela je da sve bude kao što je bilo pre one noći u kojoj se pojavio Prašnjavoprsti.

Ali Mo je samo odmahnuo glavom. „Moram još da obavim tu posetu, Megi“, rekao je. „Posle toga idemo kod Elinor. Najkasnije prekosutra.“

Megi se zagledala u svoj tanjir. Kakvih je samo đakonija bilo za doručak u ovako skupom hotelu!... Ali, odjednom ju je prošla želja za svežim vaflima sa jagodama.

„U redu, onda ćemo se videti za dva dana. Ali, Mortimere, daj mi časnu reč da će tako i biti!“ U glasu joj se osećala briga. „Da ćeš doći čak i ako ništa ne bude kod Fenolja. Obećaj mi to!“

Mo se morao nasmejati. „Časna reč, Elinor!“, rekao je.

Elinor je duboko uzdahnula, u znak olakšanja, i zagrizla kroasan koji je za sve to vreme čekao na tanjiru.

„Ne pitaj šta sam sve morala da uradim da bih došla do te adrese!“, rekla je punih usta. „Taj čovek zapravo ne stanuje daleko odavde, možda na svega sat vremena udaljenosti autom. Kaprikorn i on stanuju tako blizu jedan drugog. Čudno, zar ne?“

„Da, čudno“ promrmljao je Mo, pogledavši kroz prozor. Vetar je igrao u krošnjama palmi koje su rasle u bašti hotela.

„Radnja gotovo svih njegovih dela odigrava se u ovom kraju“, nastavila je Elinor, „ali koliko ja znam, on je dugo živeo u inostranstvu, i tek se pre nekoliko godina vratio ovamo.“ Mahnula je posluži da joj donesu još kafe.

Kada ju je kelnerica pitala da li želi još nešto, Megi je samo odmahнула glavom. „Mo, ja ne bih da ostanem ovde!“, rekla je tiho. „I neću da idem nikome u posetu. Hoću kući. Ili makar kod Elinor.“

Mo je podigao svoju šoljicu sa kafom. Još uvek bi malo iskrivio usta od bola pri takvom pokretu, jer ruka ga je i dalje bolela. „Obavićemo tu posetu već sutra, Megi“, rekao je. „Čula si, nije daleko odavde. A najkasnije prekosutra uveče spavaćeš u onom ogromnom krevetu kod Elinor, u koji bi mogao da stane ceo tvoj razred.“

Hteo je da je nasmeje, ali Megi nije bilo do smeha. Posmatrala je jagode na svom tanjiru. Kako su samo bile crvene!

„Moraću da iznajmim auto, Elinor“, rekao je Mo. „Možeš li mi pozajmiti nešto novca? Vraćam ti čim ponovo budemo kod tebe.“

Elinor je klimnula glavom, uputivši Megi jedan dug pogled. „Znaš šta, Mortimere“, rekla je. „Mislim da tvojoj ćerki trenutno nije do knjiga. Poznat mi je taj osećaj. Svaki put kada bi se moj otac udubio u neku knjigu toliko da ne bi primećivao ni mene

ni moje sestre poželela bih da mu je makazama iseckam na sitne parčiće. A danas? Danas sam još luđa nego što je on bio. Zar to nije čudno? No, dobro!" Složila je svoju salvetu i odmaknula stolicu od stola. „Idem sad da se spakujem, a ti ispričaj svojoj ćerki ko je Fenoljo."

Zatim je otišla. A Megi je ostala da sedi za stolom, zajedno sa Moom. On je naručio još jednu kafu, iako obično nije pio više od jedne šoljice.

„I, šta je sa tim jagodama?“, pitao je. „Zar ih nećeš pojesti?"

Megi je odmahнула glavom.

Mo je uzdahnuo i uzeo jednu jagodu. „Fenoljo je čovek koji je napisao *Srce od mastila*", rekao je. „Moguće je da on ima još neki primerak kod sebe. Čak je i više nego verovatno."

„Ma daj!“, rekla je Megi prezrivo. „Sigurno ih je Kaprikorn već odavno ukrao! Sve ih je pokupio, video si i sam!"

Ali Mo je odmahnuo glavom. „Ne verujem da se Kaprikorn setio Fenolja. Znaš, to sa piscima je čudna stvar. Većina ljudi ne može da zamisli da knjige pišu ljudi ništa drugačiji od njih samih. Najčešće mislimo da su odavno umrli, i sigurno ne pomišljamo da bismo ih mogli sresti na ulici ili u prodavnici. Znamo njihove priče, ali ne i njihova imena, a kamoli to kako izgledaju. Većina pisaca je srećna zbog toga - čula si kad je Elinor rekla da je bilo prilično teško nabaviti Fenoljovu adresu. Zato je i više nego verovatno da Kaprikorn i ne sluti da njegov tvorac stanuje na svega dva sata udaljenosti od njega."

Megi nije baš bila tako ubeđena u to. Zamišljeno je gužvala stolnjak od bledožutog materijala, a onda ga ponovo izravnavala. „Meni se ipak ide kod Elinor“, rekla je. „A ta knjiga...“, iznenada je začutala, ali onda je ipak odlučila da to izgovori, „...ne razumem zašto hoćeš po svaku cenu da dođeš do nje. Ionako nema svrhe.“ Nema je više, dodala je u mislima, pokušao si da je vratiš, ali nisi uspeo. Hajde da se vratimo kući.

Mo je uzeo još jednu jagodu sa njenog tanjira, onu najmanju. „Najmanje su uvek najslađe", rekao je ubacivši je u usta. „Tvoja

majka je volela jagode. Nikad joj ih ne bi bilo dovoljno, i uvek je psovala kada bi na proleće palo toliko kiše da bi joj jagode u lejama propale."

Preko lica mu je prešao osmeh, i ponovo je pogledao kroz prozor. „Samo još ovaj put, Megi“, rekao je. „Samo još jedan pokušaj. Samo jedan. A prekosutra idemo kod Elinor. Obećavam."

Noć puna reči

Koje dete nije verovalo, u toploj letnjoj noći, kad nije moglo da zaspi, da na nebu vidi Petra Pana i njegov jedrenjak?

Ja ću te naučiti da ga vidiš.

Roberto Kotroneo, *Kad neko dete u letnje jutro...*

Megi je ostala u hotelu, a Mo je otišao u rentakar agenciju, gde je već bio rezervisao auto. Iznela je stolicu na balkon; preko bele ograde posmatrala je more, koje je poput plavog stakla svetlucalo iza kuća, i pokušavala da ne misli ni na šta, baš ni na šta. Buka automobila sa ulice bila je tako glasna da Megi gotovo nije ni čula Elinorino kucanje na vratima.

Kada je Megi otvorila vrata, Elinor je već bila krenula niz hodnik. „A, ipak si tu“, rekla je, vrativši se prema Megi, pomalo zbunjenog izraza lica. Krila je nešto iza leđa.

„Da, Mo je otišao da iznajmi auto.“

„Imam nešto za tebe, za rastanak.“ Elinor je izvukla pljosnati paketić iza leđa. „Nije bilo lako pronaći knjigu bez zlikovaca, a htela sam po svaku cenu da ti poklonim neku iz koje bi ti otac mogao čitati bez ikakvih štetnih posledica. Kod ove knjige ne bi trebalo ništa da se desi.“

Megi je otpakovala papir na cvetiće. Na naslovnoj strani je bilo dvoje dece sa psom, koja su klečala na uzanoj steni ili kamenu i zabrinuto gledala u provaliju ispod sebe.

„To su pesme“, objasnila je Elinor. „Ne znam da li voliš takve stvari, ali mislila sam da će, ako ti ih tvoj otac bude čitao, sigurno zvučati predivno.“

Megi je otvorila knjigu. Pročitala je: ...*Senku svoju izbrisati neću dokle god je imam ja*. Reči su joj poput melodije izašle u susret sa stranica. Pažljivo je zaklopila knjigu.

„Hvala, Elinor“, rekla je. „Nažalost, ja... nemam baš ništa za tebe.“

„Nego, imam ovde još nešto!“, rekla je Elinor, izvadiвши iz svoje nove torbe još jedan paketić. „Mislim, šta bi takav knjiški moljac kao ti sa samo jednom knjigom?“, rekla je. „Ali, ovu bolje sama pročitaj. Unutra ima svakakvih zlikovaca. Ipak mislim da će ti se svideti. Na kraju krajeva, u tuđini nema ničeg boljeg za utehu od dobre knjige, zar ne?“

Megi je klimnula glavom. „Mo mi je obećao da ćemo već prekosutra biti kod tebe“, rekla je. „Hoćeš li se pozdraviti i sa njim pre nego što odeš?“ Odložila je prvi Elinorin poklon na komodu kraj vrata i počela da raspakuje drugi. Knjiga je bila prilično debela, šlo je bilo dobro.

„Kojesta! Ti ćeš to učiniti umesto mene!“, rekla je Elinor. „Rastanci nisu moj fah. A osim toga, ionako ćemo se uskoro ponovo videti - a već sam rekla tvom ocu da te dobro čuva. Nemoj nikada da ostavljaš knjige otvorene“, rekla je još pre nego što će se okrenuti da izađe. „Od toga im se oštećuju korice. Ali, verovatno ti je i otac bar hiljadu puta rekao istu stvar.“

„I češće“, rekla je Megi, ali Elinor se već bila izgubila. Malo kasnije je Megi začula kako neko vuče kofer prema liftu, ali nije htela da izađe u hodnik i da pogleda da li je to bila Elinor. Ni ona nije volela rastanke.

Ostatak dana Megi je bila veoma ćutljiva. Kasno po podne ona i Mo otišli su na ručak u mali restoran svega nekoliko uličica udaljen od hotela. Kada su izašli iz restorana, napolju je već počelo da se smrkava, i na ulicama je bilo dosta ljudi. Na jednom trgu bila je prilična gužva, a kada se Megi, zajedno sa Moom, probila kroz gomilu, shvatila je da su se svi ti ljudi okupili oko gutača vatre.

Vladala je potpuna tišina dok je Prašnjavoprsti prevlačio upaljenu baklju preko svojih golih ruku. Kada se poklonio i kad je publika počela da tapše, Farid je krenuo od jednog do drugog gledaoca, držeći u rukama malu srebrnu činiju. Ta činija bila je jedina stvar koja nikako nije išla uz ovo mesto. Sam Farid nije se mnogo razlikovao od dečaka koji su se motali dole uz obalu i gurali jedan drugog svaki put kada bi pored njih prošla neka devojčica. Koža mu je možda bila malo tamnija nego njihova, i kosa takođe, ali kad bi ga neko video, sigurno ne bi pomislio da je taj dečak izašao iz neke priče, priče u kojoj su tepisi leteli, brda se otvarala, a lampe ispunjavale želje. Nije više nosio onu svoju dugačku plavu haljinu, već pantalone i majicu. Izgledao je starije u tome. Sigurno mu je Prašnjavoprsti kupio tu odeću, kao i cipele, u kojima je koračao tako oprezno kao da mu se stopala još uvek nisu baš sasvim navikla na njih. Kada je u masi ugledao Megi, zbunjeno je klimnuo glavom umesto pozdrava, i samo otišao dalje.

Prašnjavoprsti je napravio još jednu, poslednju vatrenu loptu u vazduhu, koja je bila tako velika da su pri pogledu na nju čak i najhrabriji posmatrači ustuknuli korak unazad, a onda je odložio baklje i dohvatio loptice. Bacao ih je tako visoko da su ljudi morali da iskrive vrat da bi ih ispratili pogledom, a zatim ih hvatao, te kolonom ponovo bacao uvis. Rukama ih je vrteo tako brzo kao da ih neko pokreće nevidljivim koncima; loptice su mu bile čas iza leđa, čas su mu udarale o čelo, čas u bradu, tako lake, vazdušaste, plesale su oko njega... i sve se činilo tako lako, tako lepršavo, poput igre - samo kad ne bi bilo tog lica. Jer, lice Prašnjavoprstog ostalo je ozbiljno iza tih loptica koje su igrale, kao da nema nikakve veze sa tim rukama, nikakve veze sa njihovom veštinom i sa tom bezbrižnom lakoćom. Megi se pitala da li ga prsti još uvek bole. I dalje su bili crveni, ali verovatno je to ovog puta bio samo odsjaj vatre.

Kad se Prašnjavoprsti poklonio, ubacivši svoje loptice ponovo u ruksak, publika je polako počela da se razilazi, i na

kraju su ostali samo Mo i Megi. Farid je seo na pločnik i počeo da broji koliko je novca skupio. Izgledao je zadovoljno - kao da se ceo život samo time bavio.

„Znači, još uvek si tu“, rekao je Mo.

„A zašto ne bih bio?“ Prašnjavoprsti je krenuo da skuplja svoje stvari; one dve flaše koje je koristio i u Elinorinoj bašti, dogorele baklje i kanticu, čiji je sadržaj bez ikakvog obzira prosuo na beton.

Imao je novu torbu; stara mu je ostala u Kaprikornovom selu. Megi je prišla ruksaku, ali Gvin nije bio unutra.

„Nadao sam se da si već otišao nekud daleko, negde gde te Basta neće pronaći.“

Prašnjavoprsti je samo slegnuo ramenima. „Prvo moram da zaradim još novca. Osim toga, ovde je vreme mnogo bolje, i ljudi ovde pre zastaju da gledaju moje predstave. A i prilično su velikodušni. Zar ne, Faride? Kakav je ulov ovog puta?“

Dečak se trgnuo kada se Prašnjavoprsti okrenuo prema njemu. Činiju sa novcem bio je ostavio sa strane, i upravo je hteo da stavi u usta upaljenu šibicu. Na brzinu ju je ugasio prstima. Prašnjavoprsti je morao da se suzdrži da se ne nasmeje. „Hoće po svaku cenu da nauči da se igra sa vatrom. Pokazao sam mu kako da napravi male baklje za vežbanje, ali on je nestrpljiv. Stalno pravi sebi opekotine na usnama.“

Megi je krišom pogledala u Farida. On se pravio da ne obraća pažnju na njih dok je pakovao stvari Prašnjavoprstog u torbu, ali Megi je bila sigurna da je čuo svaku njihovu reč. Dvaput je uhvatila njegov pogled, taj pogled tamnih očiju, a kod drugog puta on se okrenuo tako naglo da je umalo ispustio flašu na zemlju.

„Hej, hej, pazi malo sa tim, može?“, doviknuo mu je Prašnjavoprsti nestrpljivo.

„To je, nadam se, jedini razlog što si ostao ovde?“, pitao je Mo kada se Prašnjavoprsti ponovo okrenuo prema njemu.

„Šta hoćeš time da kažeš?“ Prašnjavoprsti je izbegavao da ga pogleda u oči. „A to! Misliš da nameravam da se vratim po knjigu. E pa, precenio si me. Ipak sam kukavica.“

„Glupost.“ Mo je zvučao ljutito. „Elinor se danas vraća kući“, rekao je.

„Baš lepo.“ Prašnjavoprsti je gledao direktno u Moa, bez ikakvog izraza na licu. „A ti? Zar nećeš i ti sa njom?“

Mo je odmahnuo glavom, posmatrajući kuće koje su se nalazile na trgu. „Hoću još nekoga da posetim.“

„Ovde? Koga?“ Prašnjavoprsti je navukao košulju kratkih rukava, šarenu, sa velikim cvetovima, koja uopšte nije išla uz njegovo lice sa ožiljcima.

„Nekog kod koga je možda još jedan primerak knjige. Znaš već...“

Lice Prašnjavoprstog nije odavalo nikakvu emociju, ali prsti su ga odali. Jer, odjednom mu je bilo teško da potrefi rupe na košulji dok ju je zakopčavao. „To nije moguće!“, rekao je promuklim glasom. „Kaprikornu sigurno nije promakla nijedna knjiga.“

Mo je slegnuo ramenima. „Možda. Ali pokušaću, uprkos svemu. Jer, čovek o kome je reč nije nikakav knjižar niti antikvar. Kaprikorn verovatno i ne zna za njega.“

Prašnjavoprsti je pogledao oko sebe. U jednoj od okolnih kuća neko je upravo zatvarao žaluzine, a sa druge strane trga, između stolica restorana, igrala su se neka deca, dok ih kelner nije oterao. U vazduhu se širio miris toplog jela i miris ugašene vatre kojom se Prašnjavoprsti do malopre igrao. Nigde na vidiku nije bilo ljudi u crnom, osim kelnera što je ravnodušnog izraza lica nameštao stolice koje su deca bila razbacala.

„I, ko je ta tajanstvena ličnost?“ Prašnjavoprsti je utišao glas, toliko da je gotovo prešao u šapat.

„Radi se o čoveku koji je napisao *Srce od mastila*. Stanuje nedaleko odavde.“

Utom im se pridružio i Farid, noseći srebrnu činiju sa novcem u rukama. „Gvin se još uvek nije vratio“, rekao je. „A nemamo više ništa čime bismo ga mogli namamiti. Da kupim nekoliko jaja?“

„Ne treba, snabdeće se on i sam.“ Prašnjavoprsti je prstom prešao preko svog ožiljka. „Stavi novac u kožnu vrećicu, znaš već, onu u mom ruksaku!“, rekao je Faridu. U glasu mu se osećalo nestrpljenje. Megi bi uvek prekorno pogledala Moa kada bi joj se obratio takvim tonom, no izgleda da Farid nije nalazio ničeg čudnog u takvom načinu ophođenja. Štaviše, smesta je učinio kako mu je rečeno.

„Mislio sam da je ovog puta zaista gotovo, da nema povratka, nikad više...“ Prašnjavoprsti je zastao usred rečenice i pogledao prema nebu. Iznad njih je, žmirkajući raznobojnim svetlima, upravo leteo avion. I Farid je pogledao ka gore. Bio je sklonio novac, i sad je stajao kraj ruksaka, čekajući. Nešto krznato pretrčalo je preko trga, pravo ka Faridu, uhvatilo mu se kandžama za nogavice i popelo mu se na rame. Sa osmehom je izvadio komad hleba iz džepa i pružio ga Gvinu.

„A šta ako zaista postoji još jedna knjiga?“ Prašnjavoprsti jo sklonio svoju dugu kosu sa čela. „Hoćeš li mi dati još jednu priliku? Hoćeš li još jednom pokušati da me vratiš? Samo još jedan jedini put?“ Rekao je to sa takvom čežnjom u glasu da je Megi srce zabolelo.

Ali na Moovom licu pojavio se izraz negodovanja. „Ne možeš se vratiti, ne u tu knjigu!“, rekao je. „Znam da ne želiš to da prihvatiš, ali tako je. Pomiri se već jednom s tim. Možda ću jednom biti u stanju da ti pomognem, imam već i ideju kako bih mogao to da izvedem, prilično je blesava, ali...“ Začutao je, odmahnuo glavom, a zatim zgazio praznu kutiju šibica koja je ležala na pločniku.

Megi ga je zaprepašćeno pogledala. O kakvoj je to ideji govorio? Je li zaista mislio tako, ili je to rekao samo da bi utešio Prašnjavoprstog? Ako mu je to bio cilj, onda ga nije postigao.

Prašnjavoprsti ga je odmeravao istim neprijateljskim pogledom kao i ranije. „Poći ću sa vama“, rekao je. Prstima je ostavio garavi trag na licu kada je prešao rukom preko ožiljka. „Poći ću sa tobom kod tog čoveka, a dalje ćemo videti.“

Iza njih se začuo glasan smeh. Prašnjavoprsti se okrenuo da vidi šta se dešava. Gvin je pokušavao da se popne Faridu na glavu, a dečak se smejaio kao da nema ničeg lepšeg na svetu nego osećati oštre kandže kune na sopstvenoj glavi.

„Njemu uopšte ne nedostaje kuća!“, promrmljao je Prašnjavoprsti. „Pitao sam ga već. Nimalo, rekao je! A sve ovo“, pokazao je rukom oko sebe, „veoma mu se dopada. Čak i buka i smrad automobila. Drago mu je što je ovde. Njemu si očigledno učinio uslugu.“ I pritom je uputio tako prekoran pogled Mou da je Megi i nesvesno uhvatila oca za ruku.

Gvin je sišao Faridu sa ramena i krenuo da radoznalo njuška po pločniku. Jedno od dece koja su se malopre jurila oko stolova sagnulo se i u neverici proučavalo Gvinove rogove. Ali, pre nego što je uspelo da ispruži ruku prema životinji, Farid ju je brže-bolje uhvatio i ponovo je stavio sebi na rame.

„A gde stanuje taj...?“ Prašnjavoprsti nije završio rečenicu.

„Na nekih sat vremena vožnje odavde.“

Prašnjavoprsti je ćutao. Na nebu su ponovo zasijala svetla aviona. „Ponekad, kad bi rano ujutru išao na izvor da se umiješ“, mrmljao je, „nad vodom bi bružale majušne vile, tek malo veće od vaših vilinih konjica, i plave poput ljubičica. Često bi ti se zaletele u kosu, a ponekad bi ti i pljunule pravo u lice. Nisu bile nešto naročito ljubazne, ali noću bi svetlele poput svitaca. Ponekad bih neku od njih uhvatio i zatvorio je u teglu. Kada bi je noću pustio, pre spavanja, imao bi predivne snove.“

„Kaprikorn je rekao da je tamo bilo i kobolda i džinova“, rekla je Megi tiho.

Prašnjavoprsti ju je zamišljeno pogledao. „Da, to je tačno“, rekao je. „Bilo je i kobolda i Patuljčica iz mahovine i staklenjaka... Kaprikorn nikog od njih nije naročito voleo.“

Najradije bi ih sve bio pobio. Bio je naredio svojim ljudima da ih love; lovili su sve što se kretalo."

„Izgleda da je to bio neki opasan svet.“ Megi je pokušala da zamisli kako li su izgledali svi ti džinovi, koboldi - i vile. Mo joj je jednom prilikom poklonio knjigu o vilama.

Prašnjavoprsti je samo slegnuo ramenima. „Pa šta ako je opasan? I ovaj je, zar ne?“ Naglo joj je okrenuo leđa, otišao do svog ruksaka i prebacio ga preko ramena. Onda je mahnuo dečaku. Farid je podigao torbu sa lopticama i bakljama i poneo je sa sobom, krenuvši za Prašnjavoprstim. Prašnjavoprsti je još jednom prišao Mou.

„Samo probaj da kažeš tom čoveku ijednu reč o meni!“ , rekao je. „Ne želim da ga vidim. Čekaću kod automobila. Samo želim da znam da li on ima knjigu, jasno? Jer, onu koja je kod Kaprikorna nikad više neću videti.“

Mo je slegnuo ramenima. „Kako želiš.“

Prašnjavoprsti je posmatrao svoje crvene prste i milovao zategnutu kožu. „Ko zna, možda bi mu palo na pamet da mi ispriča kako se moja priča završava“, promrmljao je.

Megi ga je pogledala u neverici. „Ne znaš kako se završava?“

Prašnjavoprsti se nasmejao. Megi se i dalje nije sviđao njegov osmeh. Činilo se da se osmehuje svaki put kada želi nešto da sakrije. „Šta je tu tako neobično, princezice?“, pitao je tihim glasom. „Znaš li ti možda kako se završava tvoja priča?“

Megi nije znala šta na to da odgovori.

Prašnjavoprsti joj je namignuo i okrenuo se. „Sutra rano ujutru biću kod hotela!“ , rekao je još.

A onda je otišao odatle, ne osvrćući se. Farid je išao iza njega, noseći tešku torbu, radostan kao pas lualica koji je konačno našao gospodara.

Te je noći mesec bio pun i narandžastocrven poput neke vočke na nebu. Mo je razmakao zavese pre nego što su legli da

bi mogli da ga posmatraju: tu šarenu svetiljku među belim zvezdama.

Nijedno od njih dvoje nije moglo da zaspi. Mo je bio kupio nekoliko džepnih izdanja koja su izgledala tako otrcano kao da ih je listalo već hiljadu ruku. Megi je čitala knjigu sa zlikovcima, onu koju joj je poklonila Elinor. Knjiga joj se dopadala, ali u neko doba su joj se oči počele same sklapati od umora. Ubrzo je zaspala, dok je Mo ležao pored nje i čitao, a napolju je, na stranom nebu, visio narandžasti mesec.

U neko doba noći Megi se naglo trgla iz sna; videla je da Mo još uvek sedi u krevetu, uspravan kao sveća, držeći otvorenu knjigu u rukama. Mesec je odavno bio nestao, i kroz prozor se nije videlo ništa osim mrklog mraka.

„Ne možeš da zaspiš?“, pitala je Megi, uspravivši se u krevetu.

„Ma, da. Glupi pas me je ugrizao za ruku, a problem je u tome što najlakše zaspim na toj strani. A osim toga, trenutno mi previše toga prolazi kroz glavu.“

„I meni mnogo toga prolazi kroz glavu.“ Megi je sa noćnog stočića uzela knjigu sa pesmama koju je dobila od Elinor. Pomilovala joj je korice, prešla rukom preko njenih glatkih leđa, a kažiprstom preko slova na omotu knjige. „Znaš šta, Mo?“, rekla je oklevajući. „Mislim da bih i ja volela to da umem.“

„A šta to?“

Megi je još jednom pomilovala korice knjige. Činilo joj se da može da čuje kako joj knjiga šapuće. Sasvim tiho. „Da umem tako da čitam“, kazala je. „Tako kao ti. Da oživljam stvari.“

Mo ju je pogledao. „Ti si luda!“, rekao je. „Sve ovo nam se i dešava samo zbog toga.“

„Znam.“

Mo je zaklopio svoju knjigu, držeći prst na mestu gde je stao.

„Čitaj mi, Mo!“, rekla je Megi tiho. „Molim te. Samo jednom.“ Gurnula mu je u ruke knjigu sa pesmama. „Elinor mi je

poklonila ovu knjigu. Rekla je da se neće ništa desiti ako mi čitaš iz nje.“

„A tako? Stvarno je to rekla?“ Mo je otvorio knjigu. „A šta ako ipak...?“ Okretao je glatke stranice.

Megi je približila svoj jastuk sasvim uz njegov.

„Je l' ti stvarno imaš ideju kako da vratiš Prašnjavoprstog? Ili si to samo slagao?“

„Glupost. Ja uopšte nisam dobar u laganju, znaš i sama.“

„To je tačno.“ Megi je morala da se nasmeje. „I, kakva je to ideja?“

„Reći ću ti tek kad budem znao da li je to uopšte moguće izvesti.“

Mo je i dalje listao Elinorinu knjigu. Namrštenog čela, pročitao bi jednu stranicu, zatim bi listao dalje i čitao nešto drugo.

„Molim te, Mo!“ Megi se sasvim privila uz njega. „Samo jednu jedinu pesmu. Neku malenu, majušnu. Molim te. Za mene.“

Uzdahnuo je. „Samo jednu?“

Megi je klimnula glavom.

Napolju se više nije čula buka automobila. Sve je bilo tako tiho, kao da se svet zatvorio u čauru, poput noćnog leptira, ali samo da bi se sledećeg jutra iskobeljao odatle i izleteo napolje, podmlađen i nov.

„Molim te Mo, čitaj mi!“ , ponovila je Megi.

I Mo je počeo da ispunjava tišinu rečima. Mamio ih je sa stranica kao da su samo čekale njegov glas - duge i kratke, špicaste i meke, reči koje su frktale i gugutale. Plesale su po sobi, slikale slike od raznobojnog stakla, golicale po koži. Čak i kad je zaspala, Megi ih je mogla čuti, iako je Mo odavno zatvorio knjigu. Čula je reči koje su joj objašnjavale svet, njegove mračne i svetle strane, i gradile zid protiv ružnih snova. Te noći se nijedan nije probio kroz taj zid.

Sledećeg jutra na Megin je krevet sleteo neki leptir narandžastocrvene boje, boje mesečeve svetlosti od prošle noći. Megi je pokušala da ga uhvati, ali leptir je odlepršao do prozora, iza kojeg ga je čekalo plavo nebo. Naleteo je na nevidljivo staklo, a onda nastavio da se zaleće na njega, udarajući svoju malu glavicu, sve dok Mo nije otvorio prozor i pustio ga napoije.

„Da li i dalje misliš da bi bilo lepo posedovati taj dar?“, pitao je Mo, dok je Megi gledala za leptirom, koji se izgubio u plavetnilu neba.

„Predivan je!“, rekla je Megi.

„Da, ali da li će mu se ovde dopasti?“, zapitao je Mo. „I ko zna ko je umesto njega otišao tamo odakle je došao?“

Megi je ostala da sedi na prozoru, a Mo je za to vreme sišao na recepciju da plati račun. Tačno se sećala pesme koju joj je Mo prethodne noći čitao. Uzela je knjigu s noćnog stočića, zastala na trenutak - a onda je otvorila.

*Tamo, na mestu gde prestaje pločnik
I pre neg' što ulica počinje,
Tamo raste trava, meka i bela,
I sija sunce, purpurnocrveno i vrelo,
I mesečev leptir spava tamo, nakon dugog puta,
Na svežem vetru s mirisom mente.*

Megi je šapatom čitala reči Šela Silverštajna, ali nikakav mesečev leptir nije se pojavio. A miris mente sigurno je samo umislila.

Fenoljo

Vi me ne poznate, sem ak' ste čitali knjigu po imenu *Avanture Toma Sojera*, al' ovde o tom i nije reč. Knjigu je napisô gos'n Mark Tven, i sve što tam' piše, sve je živa istina - manje-više.

Kod nekih stvari je preterô, al' uglavnom je sve tačno. Ma, kog' je uopšte briga? Ja još nisam vidô tog koji bar jednom nije slagô.

Mark Tven, *Avanture Haklberija Fina*

Kad su izašli iz hotela, Prašnjavoprsti je sa Faridom već čekao na parkingu. Nad obližnjim brdima visili su kišni oblaci, topao vetar ih je lagano nosio prema moru. Tog dana sve je izgledalo sivo, pa čak i šarene fasade na kućama i procvetalo žbunje sa obe strane puta. Mo je krenuo uz obalu putem za koji je Elinor rekla da su ga sagradili još Stari Rimljani, i vozio dalje na zapad.

S njihove leve strane sve vreme se nalazilo more, čija je voda dosegala do u nedogled, a horizont bi čas sakrile kuće, čas drveće, ali tog jutra čak ni more nije izgledalo ni upola tako primamljivo kao onog dana kada je Megi sa Elinor i sa Prašnjavoprstim izbegla iz onih brda. Sivilo neba tupo se ogledalo u talasima, a more se penilo kao prljava voda za ribanje poda. Megi bi samu sebe uhvatila kako joj pogled beži na desnu stranu, prema brdima, među kojima je negde bilo skriveno Kaprikornovo selo. Jednom je čak pomislila da u daljini vidi poznati crkveni toranj, i srce je htelo da joj iskoči iz grudi, iako je znala da to nikako ne može biti Kaprikornova crkva. Na kraju krajeva, njena stopala su se veoma dobro sećala beskrajno dugog puta koji su prešla od tamo do grada.

Mo je vozio brže nego obično, i to mnogo brže - očigledno je jedva čekao da stignu na cilj. Nakon dobrih sat vremena vožnje skrenuli su sa magistrale i nastavili uskom krivudavom cestom kroz dolinu sa čije su se obe strane nalazile sive kuće. Padine su bile prekrivene staklenicima, koji su sa sunčane strane bili okrećeni u belo. Danas, doduše, nije bilo sunca, sakrilo se iza oblaka. Tek kada se put iznova počeo penjati uzbrdo, ponovo se sa obe strane pojavilo zelenilo. Zidove su zamenile divlje livade, a uz cestu su rasla gurava stabla masline. Put se nekoliko puta račvao, te je Mo morao svaki čas gledati u kartu koju je bio kupio, ali na kraju je ipak pronašao natpis na kome je pisalo ime ulice koju je tražio.

Bilo je to malo mesto s jednim trgom, s nekoliko desetina kuća i jednom crkvom, sličnom onoj u Kaprikornovom selu. Kada je Megi izašla iz auta, u daljini je ugledala more. Čak i iz te daljine videlo se kako se voda peni, toliko je bilo nemirno tog sivog dana. Mo se parkirao na seoskom parkingu, odmah do spomenika poginulima iz prethodna dva rata. Spisak imena bio je poprilično dugačak za tako malo mesto, i Megi se činilo da je na njemu bilo isto toliko imena koliko je kuća bilo u celom selu.

„Auto slobodno ostavi otvoren, ja ću pripaziti na njega!“, rekao je Prašnjavoprsti kada je Mo hteo da zaključa auto. Prebacio je ruksak preko ramena, stavio pospanog Gvina na povodac i seo na stepenice ispred spomenika. Farid je bez reči seo kraj njega. Megi je, međutim, pošla sa Moom.

„Samo da te podsetim, obećao si da me nećeš nijednom rečju pomenuti!“, doviknuo im je Prašnjavoprsti dok su se udaljavali.

„Da, da, u redu je!“, odgovorio je Mo.

Farid se ponovo igrao šibicama; Megi ga je uhvatila na delu kada se još jednom osvrnula. Umeo je već prilično dobro da gasi šibice u ustima, ali Prašnjavoprsti mu ih je ipak oduzeo, celu kutiju, tako da je dečko ostao da sedi tužno posmatrajući svoje prazne šake.

Megi je kroz Moov poziv stalno upoznavala razne ljubitelje knjiga, kao i ljude koji su knjige prodavali, skupljali, štampali ili, kao njen otac, čuvali od propadanja, ali nikad do sad nije srela nikoga ko je pisao sve te rečenice što su ispunjavale tolike stranice. Nekima od svojih omiljenih knjiga čak nije znala ni ime autora, a kamoli da je znala kako izgledaju. Uvek bi posmatrala samo figure koje su joj se ukazivale iz svih tih reči, ali nikad onoga ko je stajao iza svega toga, onoga ko ih je izmislio. Bilo je tačno onako kao što je rekao Mo: pisce najčešće zamišljamo kao odavno mrtve ili kao veoma, veoma stare. Ali čovek koji im je otvorio vrata, na koja je Mo dvaput pozvonio, nije bio ni jedno ni drugo. To jest, star jeste bio, i to prilično star - barem u Meginim očima; bilo mu je bar šezdeset godina, a možda i više. Lice mu je bilo izborano kao u kornjače, ali kosa mu je bila crna, bez ijedne sede (kasnije će Megi saznati da se farbao u crno), a nije delovao ni starački slabo. Naprotiv, tako se hitro nacrtao na do vratku da je Megi zanemela u čudu.

Na Moa to, na svu sreću, nije ostavilo takav utisak. „Gospodin Fenoljo?“, pitao je.

„Da?“ Lice starca dobilo je još odbojniji izraz. Na svakoj bori moglo mu se pročitati negodovanje. Ali izgleda da to uopšte nije uticalo na Moa.

„Ja sam Mortimer Folhart“, predstavio se, „a ovo je moja ćerka Megi. Dolazim u vezi sa jednom vašom knjigom.“

Pored Fenolja se pojavio dečkić od otprilike pet godina, a sa druge strane vrata provirila je neka devojčica. „Pipo je iskopao svu čokoladu iz kolača“, čula ju je Megi kako šapuće, gledajući u Moa pomalo zabrinuto. Kad joj je Mo namignuo, devojčica je kikoćući se nestala iza Fenoljovih leđa; međutim, Fenoljo ih je i dalje posmatrao nimalo prijateljskim pogledom.

„Svu čokoladu?“, probrundao je. „Odmah dolazim. Reci Pipu da sam jako ljut.“

Devojčica je klimnula glavom i odjurila u kuću; očigledno joj je bilo drago što prenosi tako loše vesti. Dečak se obema rukama uhvatio Fenolju oko noge.

„Radi se o jednoj knjizi“, nastavio je Mo. „*Srce od mastila*. Napisali ste je prilično davno, i više se nigde ne može kupiti.“ Megi nije mogla da se načudi kako reči uopšte mogu da izađu iz Moovih usta pred tako mračnim pogledom, kojim ga je stari i dalje odmeravao.

„Aha, dobro. I, šta s tim?“ Fenoljo je prekrstio ruke na grudima. Levo od njega ponovo se pojavila devojčica. „Pipo se sakrio“, šapnula je.

„To mu neće pomoći“, odvratio je Fenoljo. „Ja ga svaki put pronađem.“

Devojčica je ponovo odjurila u kuću. Megi ju je čula kako doziva malog kradljivca čokolade.

Fenoljo se, međutim, ponovo okrenuo prema Mou. „Šta zapravo hoćete od mene? Ako ste došli da mi postavite nekakva visokoumna pitanja u vezi sa tom knjigom, zaboravite! Nemam ja vremena za takve stvari. A, osim toga, kao što ste i sami rekli, prošla je čitava jedna večnost otkako sam je napisao.“

„Ne, nemam nikakvih pitanja u vezi sa knjigom, osim jednog. Da li biste mi mogli reći posedujete li još koji primerak i da li biste mi prodali jedan.“

Starčev pogled više nije bio toliko odbojan.

„Vidi, vidi! Mora da vam se ta knjiga baš jako dopala. Polaskan sam. Iako...“ Lice mu se ponovo smrklo. „Čekajte malo, da niste vi jedan od onih ludaka što skupljaju retke knjige, i to samo zato što su retke?“

Mo se nasmejao. „Nisam!“, rekao je. „Ja bih želeo da je čitam. Samo to.“

Fenoljo se rukom podupro o dovratak, posmatrajući kuću koja se nalazila preko puta kao da se brine da bi se već sledećeg trenutka mogla srušiti. Ulica u kojoj je živeo bila je tako uska da

je Mo mogao da je premeri ispruženim rukama. Mnoge kuće, kao i one u Kaprikornovom selu, bile su sagrađene od grubog sivog kamena, ali ovde je na prozorima i na stepenicama bilo i cveća, a mnoge žaluzine izgledale su kao da su nedavno ofarbane. Ispred jedne kuće stajala su dečja kolica, ispred druge moped, a kroz otvorene prozore na ulicu su dopirali glasovi. Nekad je verovatno i Kaprikornovo selo ovako izgledalo, pomislila je Megi.

Pored njih je prošla starija žena, odmerivši ih nepoverljivo od glave do pete. Fenoljo je klimnuo glavom u njenom pravcu, promrmljao kratak pozdrav i sačekao dok se nije izgubila iza jednih vrata zelene boje. „*Srce od mastila*“, rekao je. „To je zaista bilo davno. Čudno što pitate baš za tu knjigu.“

Devojčica se vratila. Povukla je Fenolja za rukav i nešto mu šapnula na uvo. Na Fenoljevom kornjačolikom licu pojavio se osmeh. E to se Megi mnogo više dopadalo. „Da, da, Paula, svaki put se tamo sakrije“, rekao je tiho devojčici. „Kako bi bilo da mu kažeš da sledeći put potraži neko bolje skrovište.“

Paula je po treći put otrčala, uputivši prethodno još jedan dug, radoznao pogled u pravcu Megi.

„U redu, uđite onda“, kazao je Fenoljo. I ne rekavši više ni reči, dao im je znak rukom da uđu u kuću, a zatim ih je proveo kroz uzani mračni hodnik, sve vreme hramljući pošto mu je dečak i dalje visio na nozi poput nekog majmunčeta; na kraju je otvorio vrata koja su vodila u kuhinju, u kojoj je na stolu stajalo ono što je ostalo od kolača. Smeđa kora kolača bila je prepuna rupa, kao korice neke knjige koju su godinama grickali moljci.

„Pipo?“ Fenoljo je viknuo tako glasno da se čak i Megi trgla, iako nije morala da se oseća krivom ni zbog kakvog prestupa. „Znam da me čuješ. I kažem ti, za svaku rupu u ovom kolaču, napraviću ti po jedan čvor u tom tvom nosiću. Jasno?“

Megi je začula nekakvo kikotanje. Činilo se da dolazi iz ormana kraj frižidera. Fenoljo je odlomio parče izbušenog kolača. „Paula“, kazao je, „posluži devojčicu kolačem, ako joj ne

smetaju rupe.“ Paula je izašla ispod stola i upitno pogledala u Megi.

„Ne smetaju mi“, rekla je Megi, na šta je Paula velikim nožem odsekla ogromno parče kolača i stavila ga na stolnjak pred Megi.

„Pipo, molim te, dodaj mi jedan od onih tanjira sa ružama“, kazao je Fenoljo, na šta je iz ormara provirila jedna ruka sa tanjirom, sa prstima umazanim od čokolade. Megi ga je brže-bolje uhvatila, pre nego što je pao na zemlju, i stavila na njega svoj kolač.

„Želite li i vi?“, pitao je Fenoljo Moa.

„Ja bih radije da dobijem knjigu“, odvratio je Mo. Bio je prilično bled. Fenoljo je otresao dečaćića sa noge i seo na stolicu. „Riko, potraži sebi neko drugo drvo“, kazao je. A onda je zamišljeno pogledao u Moa. „Ja vam je ne mogu dati“, rekao je. „Nemam više ni jedan jedini primerak kod sebe. Sve su ukradene, baš sve. Bio sam ih pozajmio izložbi starih knjiga za decu, tamo preko, u Đenovi. Među njima je bilo i jedno veoma raskošno ilustrovano izdanje, zatim jedno sa posvetom ilustratora, kao i dve knjige koje su pripadale mojoj deci, sa sve naškrabanim primedbama (uvek sam ih molio da mi podvuku ono što im se najviše dopadne), te, konačno, moj lični primerak. I svi su ukradeni dva dana nakon otvaranja izložbe.“

Mo je prešao rukom preko lica, kao da bi na taj način mogao oterati razočaranje sa njega. „Ukradene!“, uzviknuo je. „Naravno.“

„Naravno?“ Fenoljo je zažmurio na oba oka, posmatrajući Moa radoznalo. „E to ćete mi morati objasniti. Neću vas pustiti da odete odavde dok mi ne kažete zašto tražite baš tu knjigu. Ili ću nahuškati decu na vas, a to nije nimalo prijatno, da znate.“

Mo je pokušao da se nasmeje, ali nije mu pošlo za rukom.

„I moju su ukrali“, rekao je konačno. „I to je takođe bio veoma poseban primerak.“

„Ma šta kažete." Fenoljo je podigao obrve. Štrčale su mu iznad očiju kao nekakve čupave gusenice. „Dakle, pričajte." Sa lica mu je nestao neprijateljski izraz. Njime je zavladao radoznalost, čista radoznalost. U Fenoljovim očima Megi je otkrila istu onu nezasitu glad za pričama koja bi i nju samu obuzela pri pogledu na neku novu knjigu.

„Nema tu mnogo šta da se ispriča." Megi je po Moovom glasu osetila da nije imao nameru da starcu kaže istinu. „Bavim se restauracijom knjiga. Od toga živim. Vašu knjigu sam pre dosta godina pronašao u jednoj antikvarnici, i hteo sam da joj promenim korice, pa da je prodam, ali na kraju mi se toliko dopala da sam je zadržao za sebe. Ali onda je ukradena, i uzalud sam pokušavao da pronađem novu. Na kraju mi je jedna prijateljica koja se veoma razume u retke knjige predložila da pokušam direktno kod pisca. Od nje sam i dobio vašu adresu. I evo me kod vas.“

Fenoljo je pokupio nekoliko mrvica sa stola. „Lepo“, rekao je. „Ali to nije cela priča.“

„Kako to mislite?"

Starac je posmatrao Moovo lice jako dugo, sve dok ovaj nije okrenuo glavu i pogledao kroz uzani kuhinjski prozor. „Hoću da kažem da mogu nanjušiti dobru priču na kilometre, te bi vam bilo bolje da ne pokušavate sakriti od mene jednu takvu. Hajde, da čujem. Daću vam čak i parče ovog čudesnog izbušenog kolača.“ Paula se popela Fenolju u krilo. Namestila je svoju glavicu tik uz starčevu bradu, posmatrajući Moa pogledom punim iščekivanja, baš kao i starac.

Ali Mo je samo odmahnuo glavom. „Radije ne bih. Ionako mi ne biste poverovali ni reč.“

„O, ja verujem i u najluđe stvari!“, usprotivio se Fenoljo, sekući mu parče kolača. „Poverovaću u svaku priču ako je dobro ispričana.“

Vrata ormana su se odškrinula i Megi je ugledala glavu dečaka koji se promolio iza njih. „Šta je sa mojom kaznom?“

pitao je. To je sigurno bio Pipo, ako je bilo suditi po njegovim čokoladnim prstima.

„Kasnije“, rekao je Fenoljo. „Sad sam zauzet.“

Pipo se, razočaran, izvukao iz ormana. „Rekao si da ćeš mi napraviti čvorove u nosu.“

„Duple čvorove, mornarske čvorove, leptirove čvorove, kakve god hoćeš čvorove, ali prvo moram da čujem ovu priču. Zato slobodno idi i napravi još koju glupost dok ne budem slobodan.“ Pipo je uvređeno napucao usne i nestao u hodniku. Drugi dečak je brže-bolje pojurio za njim.

Mo i dalje ćutao, premeštajući mrve po stolu i kažiprstom slikajući nevidljive slike po njegovoj drvenoj površini. „U priči se pojavljuje i neko kome sam obećao da vam je neću ispričati“, rekao je konačno.

„*Pogrešno dato obećanje nećemo ispraviti time što ćemo ga održati*“, odvratio je Fenoljo. „Tako bar piše u jednoj od mojih omiljenih knjiga.“

„Nisam baš siguran da je to obećanje bilo pogrešno.“ Mo je uzdahnuo i pogledao u plafon, kao da bi tamo mogao pronaći odgovor na to pitanje. „U redu, ispričaću vam. Ali Prašnjavoprsti će me ubiti ako sazna.“

„Prašnjavoprsti? Tako sam nazvao jedan od svojih likova. Naravno, žonglera u *Srcu od mastila*. U pretposlednjem poglavlju opisao sam njegovu smrt, i pritom se pošteno isplakao, toliko je dirljivo bilo.“

Megi je zastao zalogaj kolača u ustima, gotovo da se zagrcnula, no Fenoljo je samo nastavio: „U mojim knjigama nema mnogo likova koji umiru, ali ponekad to jednostavno ide uz priču. Nije lako napisati scene umiranja jer često mogu ispasti previše sladunjave, ali ova sa Prašnjavoprstim zaista mi je uspela.“

Megi je potreseno pogledala u Moa. „On će umreti? Ali... jesi li li znao za to?“

„Naravno. Pročitao sam celu knjigu, Megi.“

„Ali, zašto mu to nisi rekao?“

„Nije hteo da zna.“

Fenoljo je slušao njihov razgovor očigledno ništa ne shvatajući, ali na licu mu se ogledala istinska radoznalost.

„Ko će ga ubiti?“, pitala je Megi. „Basta?“

„Ah, Basta!“ Fenoljo se osmehnuo. Na svakoj mu se bori na licu moglo pročitati koliko je zadovoljan samim sobom. „To je jedan od najboljih zloća koje sam ikad izmislio. Besan pas, ali ni upola tako zao kao moj drugi mračni junak: Kaprikorn. Basta bi za njega dao i srce iz grudi, ali Kaprikorn ne zna za takva osećanja. On ne oseća ništa, baš ništa, i čak mu ni sopstvena zloba ne pričinjava zadovoljstvo. Da, da, za *Srce od mastila* stvorio sam nekoliko zaista mračnih likova, a tu je, naravno, i Senka, Kaprikornov pas, kako ga on sam često naziva. Ali, naravno, za takvo čudovište to je veoma blag izraz.“

„Senka?“ Megin glas gotovo se pretvorio u šapat. „Hoće li on ubiti Prašnjavoprstog?“

„Ne, ne. Izvini, skroz sam zaboravio na tvoje pitanje. Kad tako počnem da pričam o nekoj od svojih figura, teško me je zaustaviti. Dakle, Prašnjavoprstog ubija jedan od Kaprikornovih ljudi. Ta scena mi je baš uspela. Prašnjavoprsti ima nekakvu pitomu kunu, koju jedan od Kaprikornovih ljudi krene da ubije, jer, eto, voli da ubija male životinje, pa da, a Prašnjavoprsti pokušava da spase svog krznenog prijatelja - i umire za njega.“

Megi je ćutala. Siroti Prašnjavoprsti, pomislila je. Siroti, siroti Prašnjavoprsti. Više nije mogla ni o čemu drugom da razmišlja. „A koji Kaprikornov sluga je u pitanju?“, pitala je. „Pljosnatoliki? Ili Kokerel?“

Fenoljo ju je pogledao sa divljenjem. „Vidi, vidi. Zapamtila si sva ta imena? Ja ih uglavnom zaboravim čim ih smislim.“

„Nije nijedan od njih dvojice, Megi“, rekao je Mo. „U knjizi se čak i ne spominje ime ubice. Kaže se kako je čitava horda Kaprikornovih ljudi krenula u poteru za Gvinom, i jedan od njih probo ga je nožem. Verovatno i sad čeka na Prašnjavoprstog.“

„Čeka?“ Fenoljo je zbunjeno pogledao u Moa.

„To je užasno!“, prošaptala je Megi. „Sad mi je drago što nisam čitala dalje.“

„Šta sad to opet treba da znači? Da li ti to govoriš o mojoj knjizi?“ Fenoljo je zvučao uvređeno.

„Da“, odvratila je Megi. „Baš o toj.“ Pogledala je Moa sa upitnim izrazom na licu. „A Kaprikorn? Ko će njega ubiti?“

„Niko.“

„Niko?“

Megi je pogledala Fenolja tako optužujućim pogledom da se on samo zbunjeno počeskao po nosu. Imao je povelik nos.

„Što me tako gledaš?“, uzviknuo je. „Jeste, pustio sam ga da se izvuče. On je jedan od mojih najboljih zlikovaca. Zašto da ga onda ubijem? Zapravo je i u stvarnosti tako: velike ubice se izvuku i žive srećno do kraja života, dok dobri momci umiru, ponekad čak i najbolji. Takav je život. Što bi onda u knjigama bilo drugačije?“

„A šta će biti sa Bastom? Hoće li i on preživeti?“ Megi se setila šta je Farid rekao onda kod kolibe: „Zašto ga ne ubijete? Ionako su oni nameravali da to isto učine sa nama!“

„Basta će takođe preživeti“, odgovorio je Fenoljo. „Tada sam se igrao mišlju da napišem nastavak *Srca od mastila*, i nisam hteo da se odreknem ni Kaprikorna ni Baste. Bio sam ponosan na njih! U redu, ni Senka nije loše ispao, zaista, ali uvek se više vežem za ljudske figure koje smislim. Znaš, kada bi me pitala na kojeg sam od njih dvojice više ponosan, na Bastu ili na Kaprikorna - zaista ne bih mogao da se odlučim!“

Mo se ponovo zazurio kroz prozor. A onda je pogledao u Fenolja.

„A da li biste voleli da ih sretnete?“, pitao je.

„Koga?“ Fenoljo ga je iznenađeno pogledao.

„Pa Kaprikorna i Bastu.“

„Do vraga, ne!“ Fenoljo se tako glasno nasmejao da mu je Paula uplašeno stavila ruku na usta.

„E pa, mi smo ih sreli“, rekao je Mo umorno. „Megi i ja - i Prašnjavoprsti.“

Pogrešan kraj

Priča, roman, bajka - te stvari liče na živa bića, a možda to zapravo i jesu. Imaju glavu, noge, krvotok i odelo, kao i ljudi.

Erih Kestner, *Emil i detektivi*

Fenoljo je samo ćutao, još dugo nakon što je Mo završio sa pričom. Paula je odavno bila otišla u potragu za Pipom i Rikom. Megi ih je čula kako trče na spratu, po parketu, tamo-amoo; potom se začuo skok, pa pad, pa kikotanje, pa vika. A u Fenoljovoj kuhinji bilo je tako tiho da su se mogli čuti otkucaji sata koji je visio na zidu kraj prozora.

„Ima li i ožiljke na licu, znate već...?“ Upitno je pogledao u Moa.

Mo je klimnuo potvrdno.

Fenoljo je otresao nekoliko mrvica sa pantalona. „Napravio mu ih je Basta“, rekao je. „Obojici se dopadala ista devojka.“

Mo je klimnuo glavom. „Znam.“

Fenoljo je pogledao kroz prozor. „Vile su mu izlečile posekotine“, kazao je. „Zato su mu i ostali samo blede ožiljci, tek nešto jasniji od tri blede linije na koži, zar ne?“, pitao je starac okrenuvši se prema Mou.

Mo je ponovo klimnuo glavom. A Fenoljo je ponovo pogledao napolje. Na kući preko puta bio je otvoren prozor, i čulo se kako se neka žena prepire sa detetom.

„U stvari, morao bih biti veoma ponosan“, promrmljao je Fenoljo. „Svaki pisac želi likove pune života, a moji su doslovno sišli sa stranica vaše knjige!“

„Zato što ih je moj otac iščitao“, objasnila je Megi. „On može isto to da uradi i sa drugim knjigama.“

„Ah, naravno." Fenoljo je klimnuo glavom. „Dobro da si me podsetila. Inače bih pomislio da sam nekakav bog u malom, zar ne? Ali, žao mi je zbog toga što se desilo tvojoj majci. Iako, tako posmatrano, to i nije moja krivica.“

„Mom ocu je mnogo gore“, rekla je Megi. „Ja se nje i ne sećam.“ Mo ju je iznenađeno pogledao.

„Naravno. Bila si mlađa nego moji unuci!“, primetio je Fenoljo zamišljeno. Stao je kraj prozora. „Voleo bih da ga vidim“, rekao je. „Prašnjavoprstog, hoću da kažem. Sad mi je baš krivo što sam tom momku namenio tako loš kraj. Ali, to je nekako išlo uz njega. Kako to Šekspir lepo kaže: *Svako igra svoju ulogu, a moja je tužna.*“ Pogledao je na ulicu. Na spratu iznad njih čulo se kako se nešto slomilo, ali izgleda da Fenolja to nije naročito interesovalo.

„Jesu li to vaša deca?“, pitala je Megi pokazavši prema gore. „Zaboga, ne. To su mi unuci. Jedna moja ćerka takođe stanuje u ovom mestu. Stalno dolaze kod mene da im pričam priče. Pričam priče polovini sela, ali više nemam želju da ih zapišem. A gde je on sada?“ Starac se okrenuo ka Mou, upitno ga pogledavši.

„Prašnjavoprsti? Ne smem da vam kažem. Ne želi da vas vidi.“

„Prilično se prestravio kad mu je moj otac rekao za vas“, dodala je Megi. Ali on mora da sazna kakav mu je kraj, pomislila je, mora. Onda će shvatiti da ne sme da se vrati. Ipak, uprkos svemu, tugovaće za kućom, pomislila je. Za sva vremena.

„Moram da ga vidim! Samo jednom. Kako ne razumete?“ Fenoljo je molećivo pogledao u Moa. „Mogu da pođem iza vas, neprimetno. A kako i da me prepozna? Samo hoću da se uverim da li zaista izgleda kako sam ga zamislio.“

Ali Mo je odmahnuo glavom. „Mislim da bi bilo bolje da ga ostavite na miru.“

„Glupost! Zašto ne bih mogao da ga vidim kad god hoću? Na kraju krajeva, ja sam ga izmislio!“

„Vi ste ga i ubili“, dodala je Megi.

„U redu, u redu.“ Fenoljo je bespomoćno podigao ruke. „Hteo sam da priča bude uzbudljivija. Zar ne voliš uzbudljive priče?“

„Samo kada imaju srećan kraj.“

„Ha, srećan kraj!“ Fenoljo je prezrivo frknuo - i oslušnuo šta se dešava na spratu. Neko ili nešto pošteno je tresnulo na pod, posle čega se začuo glasan plač. Fenoljo je brže-bolje krenuo ka vratima. „Sačekajte me ovde! Odmah se vraćam!“, doviknuo im je nestajući u hodniku.

„Mo!“, šapnula je Megi. „Moraš da kažeš Prašnjavoprstom! Moraš mu reći da ne može da se vrati.“

Ali Mo je samo odmahnuo glavom. „Neće ni da čuje, veruj mi. Već sam bezbroj puta pokušao da mu kažem. Mada, možda ipak nije loša ideja da ga upoznamo sa Fenoljom. Možda će svom tvorcu verovati više nego meni.“ Pokupio je nekoliko mrvica sa stola, uzdahnuvši. „Ima jedna slika u *Srcu od mastila*“, promrmljao je, prelazeći dlanom preko površine stola, kao da bi na taj način mogao prizvati tu sliku. „Prikazivala je grupu žena koje stoje pod nekakvom kapijom, raskošno obučene, kao da idu na neku proslavu. Jedna od njih imala je isto tako svetlu kosu kao tvoja majka. Na slici joj se ne vidi lice, jer je okrenuta leđima, ali ja sam uvek zamišljao da je to ona. Blesavo, zar ne?“

Megi je stavila svoju ruku na njegovu. „Mo, obećaj mi da više nikada nećeš otići u ono selo!“, rekla je. „Molim te! Obećaj da više nećeš pokušavati da dođeš do te knjige.“

Sekundara na Fenoljevom kuhinjskom satu seckala je vreme na bolno sitne komadiće dok Mo konačno nije odgovorio. „Obećavam“, kazao je.

„Gledaj u mene dok mi govoriš!“

Poslušao ju je. „Obećavam ti!“, ponovio je. „Trebalo samo još nešto da se dogovorim sa Fenoljom, a onda idemo kući i zaboravljamo na knjigu. Zadovoljna?“

Megi je klimnula glavom. Iako se pitala šta je uopšte imao da se dogovara sa Fenoljom.

Fenoljo se vratio noseći uplakanog Pipa na leđima. Drugo dvoje dece išlo je iza njih sa pokajničkim izrazom na licu. „Prvo rupe u kolaču, a sad i jedna na čelu. Mislim da je vreme da vas pošaljem kući!“, gundžao je Fenoljo, spuštajući Pipa na stolicu. Zatim je počeo da ronda po ormanu dok nije pronašao flaster i zalepio ga unuku na razbijeno čelo, ne naročito nežno.

Mo je odmaknuo stolicu od stola i ustao. „Razmislio sam još jednom“, rekao je. „Ipak ću vas odvesti do Prašnjavoprstog.“

Fenoljo se iznenađeno okrenuo prema njemu.

„Možda biste mu *vi* onda jednom zasvagda mogli objasniti da ne može da se vrati u svoju priču“, nastavio je Mo. „Jer, ko zna šta bi sledeće mogao da uradi. Bojim se da bi mogao samog sebe dovesti u opasnu situaciju... Osim toga, imam jednu ideju, pomalo ludu, ali voleo bih da sa vama o tome porazgovaram.“

„Još luđu od onoga što sam već čuo? Ma nije moguće!“ Fenoljovi unuci ponovo su se sakrili u orman. Kikoćući se, zatvorili su vrata za sobom. „Da čujem, kakva je to ideja“, rekao je Fenoljo. „Ali hoću prvo da vidim Prašnjavoprstog!“

Mo je pogledao u Megi. Nije baš često dolazio u situaciju da mora da prekrši obećanje, i očigledno mu uopšte nije bilo ugodno. Megi je vrlo dobro razumela kako se oseća. „Čeka nas na pjaci“, rekao je Mo, pomalo oklevajući. „Ali pustite da ja prvi porazgovaram sa njim.“

„Na pjaci?“ Fenoljo je širom otvorio oči. „Pa to je divno!“ Jedan korak - i već je bio pred ogledalom koje je visilo pored kuhinjskih vrata i prstima popravljao kosu, kao da strahuje da bi se Prašnjavoprsti mogao razočarati izgledom čoveka koji ga

je izmislio. „Praviću se da ga ne vidim sve dok me ne pozovete!“, rekao je. „Da, da, tako ćemo učiniti.“

U ormanu se začula buka, i Pipo je ispao napolje u jakni koja mu je visila do članaka. Na glavi mu je bio šešir, toliko velik da mu je pao preko očiju.

„Naravno!“ Fenoljo mu je skinuo šešir i stavio ga sebi na glavu. „Tako je. Povešću i decu! Deda sa troje unučadi, tu čovek zaista nema čega da se uplaši, zar ne?“

Mo je samo klimnuo glavom i pogurao Megi prema uzanom hodniku. Kad su sišli na ulicu koja vodi natrag prema pjaci, gde je bio parkiran njihov auto, Fenoljo je krenuo za njima, držeći se na udaljenosti od nekoliko metara. Njegovi unučići su skakutali oko njega kao tri kučeta.

Jeza i slutnja

Tek je sada odložila knjigu. I pogledala me je. I tada je izgovorila: „Život nije pravedan, Bile. Mi svojoj deci uvek govorimo da jeste, ali to je laž. I to ne bilo kakva, već užasna laž. Život uopšte nije pravedan, nikada nije ni bio, niti će biti.“

Vilijam Goldman, *Princeza nevesta*

Prašnjavoprsti je sedeo na hladnim kamenim stepenicama i čekao. Bilo mu je muka od straha, ali čega se tačno bojao nije ni sam znao. Možda ga je spomenik koji mu je stajao iza leđa i suviše podsećao na smrt. Smrti se oduvek bojao, zamišljao ju je kao nešto hladno, kao noć bez vatre. Doduše, u međuvremenu se pojavila još jedna stvar, koje se plašio još više: bila je to tuga. Otkada ga je Čarobnorečivi doveo na ovaj svet, pratila ga je poput druge senke. Tuga, koja nam koči udove i koja nam nebo boji u sivo.

Kraj njega je na stepenicama skakutao dečak. Gore-dole, neumorno, lakonog i sa zadovoljnim izrazom lica, kao da ga je Čarobnorečivi iščitao u sam raj. Šta li ga čini toliko srećnim? Prašnjavoprsti se osvrnuo oko sebe i počeo da posmatra uzane kuće, bledožute, roza boje, boje kajsije, sa tamnozelenim žaluzinama i crepovima boje rđe. Na jednom zidu cvetao je oleandar, kao da su mu grane u plamenu, a mačke su se provlačile pored toplih zidova. Farid se prišunjavao jednoj od njih, zgrabio je za sivo krzno i stavio je sebi u krilo iako mu je zabola kandže u butine.

„Znaš li šta ljudi ovde rade da bi sprečili mačke da se previše namnože?“ Prašnjavoprsti je ispružio noge, žmirkajući na suncu. „Čim dođe zima, puste svoje mačke u kuću, a za lutilice pred vratima ostave činije sa otrovanom hranom.“

Farid je mazio sivu mačku po šiljatim ušima. Lice mu se ukočilo od užasa; na njemu ne osta ni traga od one sreće kojom je do malopre zračio i koja mu je tako umekšavala crte lica. Prašnjavoprsti je brže-bolje skinuo pogled sa njega. Zašto li je to uopšte rekao? Možda mu je zasmetala sreća na dečakovom licu?

Farid je pustio mačku i popeo se stepenicama do spomenika.

Još uvek je sedeo gore, na zidu, skupljenih nogu, kad su se ono dvoje vratili. Čarobnorečivi nije imao nikakvu knjigu u rukama, a lice mu je bilo napregnuto - na čelu mu je pisalo da ga zbog nečeg grize savest.

Ali zbog čega? Zbog čega ga je mogla mučiti savest? Prašnjavoprsti se nepoverljivo osvrnuo oko sebe, ne znajući zapravo šta traži. Čarobnorečivi je svoja osećanja uvek nosio posred lica, poput otvorene knjige koju je mogao pročitati svaki stranac. Njegova ćerka je već bila drugačija. Nije bilo tako lako dešifrovati šta se dešava u njenoj glavi. Ali kada mu je prišla, Prašnjavoprstom se učinilo da joj u očima vidi nešto kao brigu, možda čak i saosećanje. Ali prema kome? Prema njemu? Šta li im je ispričalo to piskaralo pa ga devojčica tako gleda?

Uspravio se i otresao rukom prašinu sa pantalona.

„Nije imao više nijednu knjigu, zar ne?“, upitao je kad su ono dvoje stigli do njega.

„Tako je. Sve su ukradene“, odgovorio je Čarobnorečivi. „I to pre dosta godina.“

Njegova ćerka nije skidala pogleda sa Prašnjavoprstog.

„Zašto tako buljiš u mene, princezo?“, obratio joj se. „Možda znaš nešto što ja ne znam?“

Pravo u metu. I to nenamerno. A nije ni mislio da će bilo šta pogoditi, a kamoli da će isterati na videlo nekakvu istinu. Devojčica se ugrizla za usnu i nastavila da ga gleda istim pogledom, pogledom u kome su se mešali sažaljenje i briga.

Prašnjavoprsti je prešao rukom preko lica, osetio svoje ožiljke, koji su mu bili prikačeni na licu kao razglednice: Puno pozdrava od Baste. Čak i da je hteo, ne bi mogao zaboraviti Kaprikornovog besnog psa. „Da se više dopadneš devojkama!“, prosiktao mu je Basta na uvo pre nego što je obrisao krv sa noža.

„O, prokletstvo! Prokletstvo još jednom!“ Prašnjavoprsti je tako ljutito udario nogom o obližnji zid da je posle toga još danima osećao bol u nozi. „Rekao si piskaralu za mene!“, napao je Čarobnorečivog. „I sad tvoja ćerka zna više o meni nego ja sam! No dobro, da čujem. Hoću da znam. Recite. Ionako si odavno hteo da mi ispričaš. Basta će me obesiti, je li tako? Zavrnuće mi šiju, zaustaviće mi dah dok se ne ukočim kao štap, zar ne? Pa šta onda? Basta je sad ovde. Priča se sigurno izmenila! Basta neće moći da mi naudi ako me vratiš tamo gde pripadam!“

Prašnjavoprsti je napravio korak prema Čarobnorečivom s namerom da ga dohvati, da ga protrese, da mu vrati za sve što mu je učinio, ali devojčica se ugurala između njih dvojice. „Prestani! Nije Basta!“, povikala je gurajući ga unazad. „To je učinio jedan od Kaprikornovih ljudi, neko ko je još uvek tamo i čeka te. Oni će hteti da ubiju Gvina, i ti ćeš krenuti da ga spaseš, ali oni će onda ubiti tebe! Ništa se nije izmenilo! Jednostavno će se desiti, i ne možeš ništa da učiniš. Shvataš li? Zato *moraš* da ostaneš ovde; ne smeš nikada više da se vratiš tamo, nikada više!“

Prašnjavoprsti je samo zurio u devojčicu, kao da bi je pogledom mogao učutkati, ali nije uspeo da je pokoleba. Čak je pokušala da ga uhvati za ruku.

„Budi srećan što si ovde!“, promucala je dok se on odmicao od nje. „Ovde možeš da ih izbegneš. Možeš da odeš odavde, daleko, i...“ Zaćutala je.

Možda je ugledala suze u očima Prašnjavoprstog. Ljutito ih je obrisao rukavom. Osvrnuo se oko sebe poput životinje koja je

uhvaćena u zamku i traži izlaz. Ali izlaza nije bilo. Nije mogao napred, a, što je bilo još gore, ni nazad.

Na autobuskom stajalištu preko puta stajale su tri žene, radoznalo gledajući u njih. Prašnjavoprsti je često privlačio radoznale poglede, jer svako je odmah mogao videti da ne pripada ovamo. Bio je stranac, zauvek.

S druge strane trga, troje dece i jedan starac igrali su fudbal sa limenkom umesto loptom. Farid je pogledao u njihovom pravcu. Preko mršavih ramena bio mu je prebačen ruksak Prašnjavoprstog, a na pantalonama su mu još uvek bile sive mačje dlake. Bio je veoma zamišljen dok je gurao bose prste među betonske ploče trotoara. Stalno je izuvao patike koje mu je Prašnjavoprsti kupio; čak bi i po asfaltu hodao bos, a patike bi vezao za ruksak, kao nekakav plen koji iz lova nosi kući.

I Čarobnorečivi je pogledao prema deci koja su se igrala. Da li je on to dao nekakav znak starcu? Starac je zaustavio decu i krenuo prema njima. Prašnjavoprsti je napravio korak unazad. Osetio je kako mu se uz leđa penje jeza.

„Moji unuci se sve vreme dive pitomoj kuni koju ovaj dečak drži na uzici“, rekao je starac kad je došao do njih.

Prašnjavoprsti je ustuknuo još jedan korak unazad. Zašto li ga stari tako gleda? Posmatrao ga je na potpuno drugačiji način nego one žene na stajalištu. „Deca tvrde da ta kuna ume da izvodi akrobacije. I da dečak jede vatru. Da li bismo mogli da vam priđemo i vidimo to izbliza?“

Prašnjavoprstog je obuzela jeza, i to po celom telu, iako je napolju sijalo sunce, i čak mu peklo kožu. Kako ga je samo gledao taj starac, kao psa koji mu je pre mnogo vremena pobegao, a sad se vratio, možda podvijenog repa i izlizanog krzna, ali opet - bio je njegov.

„Glupost, nema nikakvih akrobacija!“, procedio je kroz zube. „Nema ovde ništa da se vidi!“ I odmaknuo se još jedan korak unazad, ali starac mu je opet prišao - kao da je vezan za njega nekim nevidljivim lancem.

„Žao mi je!“, rekao je, podigavši ruku kao da želi da mu dotakne ožiljke na licu.

Prašnjavoprsti je leđima dotakao jedan od parkiranih automobila. Sad je starac stajao tik ispred njega. Kako ga je samo odmeravao...

„Odlazite!“ Prašnjavoprsti ga je grubo odgurnuo od sebe. „Faride, donesi mi moje stvari!“ Dečak je za tren oka bio kraj njega. Prašnjavoprsti mu je istrgnuo ruksak iz ruku, zgrabio kunu i ugurao je unutra, ne obraćajući pažnju na njene oštre zube, kojima je mogla da ga ujede. Stari je zurio u Gvinove rogove. Prašnjavoprsti je veštim rukama obesio ruksak preko ramena i pokušao da prođe kraj starca.

„Molim te, samo želim da porazgovaram sa tobom.“ Stari mu je preprečio put uhvativši ga za ruku.

„Ali ja ne želim da razgovaram sa vama.“

Prašnjavoprsti je pokušao da se oslobodi. Koščati starčevi prsti bili su iznenađujuće snažni, ali on je imao nož kod sebe, Bastin nož. Izvukao ga je iz torbe, rasklopio ga i prineo starčevom vratu. Ruka mu je zadrhtala jer nikad do sad nije bio u prilici da nekome drži nož pod vratom, ali stari ga je pustio.

I Prašnjavoprsti je potrčao.

Nije se obazirao na ono što je Čarobnorečivi vikao za njim. Samo je otišao, kao i toliko puta do sad. I mada još nije znao kuda će ga put odneti, na svoje se noge mogao osloniti. Ostavio je selo i cestu iza sebe, i nastavio da se provlači kroz drveće, kroz divlju travu, utopio se u žutilovku, sakrio iza srebrnih krošnji maslina... samo što dalje od kuća, od utabanih puteva. Divljina ga je uvek štitila.

Tek kad je osetio da ga svaki dah peče, Prašnjavoprsti se bacio u travu iza jedne napuštene cisterne u kojoj su kreketale žabe, i iz koje je na suncu isparavala kišnica što se tu bila

nakupila. Ležao je tamo kašljući, osluškivao kucanje sopstvenog srca i zurio u nebo.

„Ko je bio taj starac?“

Trgnuo se. Dečak je stajao pred njim. Pratio ga je.

„Odlazi!“, izustio je Prašnjavoprsti.

Dečak je čučnuo na zemlju, među divlje cveće koje je raslo posvuda, plavo, žuto i crveno. Bilo je razasuto po travi kao da ju je neko poprskao bojom.

„Šta ćeš mi ti?“, napao ga je Prašnjavoprsti.

Dečak je ćutao, ubrao jednu divlju orhideju i posmatrao joj latice. Izgledala je kao bumbar, bumbar na cvetnoj dršci. „Kakav čudan cvet!“, promrmljao je. „Još nikad nisam video takav.“

Prašnjavoprsti se uspravio, oslonivši se leđima na cisternu. „Još ćeš i zažaliti što si krenuo za mnom“, kazao je. „Jer, ja se vraćam. Znaš već kuda.“

Tek kad je to izgovorio, bilo mu je jasno da je to u stvari odavno odlučio. Odavno. Vратиće se tamo. Prašnjavoprsti, ta kukavica, vratiće se u lavlju pećinu. Nije važno šta kaže Čarobnorečivi, nije važno šta kaže njegova ćerka... Hteo je samo jedno. Samo je to oduvek i hteo. A ako to nije mogao dobiti odmah, mogao je makar dobiti nadu da će se to jednog dana možda ostvariti.

Dečak je i dalje sedeo tu.

„Hajde, odlazi već jednom. Vрати se kod Čarobnorečivog! On će već znati da se pobrine za tebe.“

Farid je samo nepomično sedeo na svom mestu, obuhvativši noge rukama. „Vратиćeš se u ono selo?“

„Da! Tamo gde stanuju đavoli i demoni. Veruj mi, dečake poput tebe tamo ubijaju kao od šale, onako, uz doručak - posle toga im kafa više prija.“

Farid je prešao cvetom orhideje sebi preko obraza. Napravio je grimasu kad su ga latice zagolicala po licu. „Gvin hoće napolje“, rekao je.

Bio je u pravu. Kuna je progrizla platno ruksaka i proturila njušku napolje. Prašnjavoprsti je olabavio kaiš i pustio je da izađe.

Gvin je žmirkao na suncu, ljutito frkćući, verovatno zbog neodgovarajućeg doba dana, i pojurio ka dečaku. Farid ga je podigao na rame i pogledao Prašnjavoprstog ozbiljnim očima. „Nikada nisam video ovakvo cveće“, ponovio je. „Ni tako zelena brda, ni tako pametnu kunu. Ali takve ljude, kao te o kojima govoriš, poznajem veoma dobro. Oni su svugde isti.“

Prašnjavoprsti je odmahnuo glavom. „Ne, ne, ovi su posebno zli.“

„E nisu.“

Prkos u Faridovom glasu nasmejao je Prašnjavoprstog, ni sam nije znao zbog čega.

„Možemo otići i negde drugde“, predložio je dečak.

„Ne možemo.“

„Ali zašto? Šta ćeš u tom selu?“

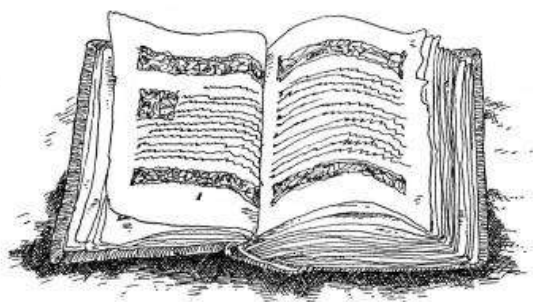
„Da ukradem nešto“, odgovorio je Prašnjavoprsti.

Dečak je klimnuo glavom kao da je krađa najnormalnija stvar na svetu, i pažljivo ugurao orhideju u džep pantalone.

„Hoćeš li me pre toga još malo naučiti o vatri?“

„Pre toga?“ Prašnjavoprsti je morao da se nasmeje. Dečak je bio pametan, znao je da možda neće biti nikakvog 'posle'.

„Naravno“, rekao je. „Naučiću te svemu što znam. Pre toga.“

Samo ideja

„Može biti da je sve to tačno“, kazalo je Strašilo.

„Ali obećanje je obećanje, i mora se održati.“

L. Frenk Baum, *Čarobnjak iz Oza*

Nisu krenuli kod Elinor, sad kad je Prašnjavoprsti otišao.

„Megi, znam da sam ti obećao da ćemo odmah krenuti kod Elinor“, rekao je Mo dok su pomalo izgubljeno stajali na trgu ispred spomenika. „Ali ipak bih voleo da pođemo tek sutra. Već sam ti rekao da moram da porazgovaram sa Fenoljom.“

Starac je i dalje stajao na istom mestu na kome je do maločas razgovarao sa Prašnjavoprstim; gledao je niz cestu. Unuci su ga vukli za rukave i dozivali ga, ali činilo se da ih i ne primećuje.

„A o čemu to?“

Mo je čučnuo na stepenice ispred spomenika i povukao Megi da sedne kraj njega. „Vidiš li ona imena?“, pitao je pokazujući prema gore, gde su bila urezana imena ljudi kojih više nije bilo. „Iza svakog od njih ostala je po jedna porodica - majka, otac, brat, sestra, možda i nečija žena. Kada bi neko od njih otkrio da može slovima udahnuti život, i od imena ponovo načiniti ljude od krvi i mesa, zar ne misliš da bi učinio sve - baš sve - da to i ostvari?“

Megi je posmatrala dugi spisak imena. Iza gornjeg reda neko je naslikao srce, a na kamenju ispred spomenika ležao je buket uvelog cveća.

„Niko ne može da oživi mrtve, Megi“, nastavio je Mo. „Možda to jeste istina, i možda se kada umremo zaista nađemo u nekoj novoj priči. Ali knjigu u kojoj je ona zapisana još niko nije pročitao, a onaj ko ju je napisao sigurno ne stanuje u malom mestu na obali mora i ne igra fudbal sa unucima. Ime tvoje

majke nije napisano ni na kakvom kamenu, već je skriveno u jednoj knjizi, a ja imam ideju kako bih možda ipak mogao da promenim ono što se desilo pre devet godina.“

„Ipak ćeš se vratiti!“

„Ne, neću. Obećao sam ti. Zar sam ikada prekršio obećanje?“

Megi je odmahнула glavom. Prekršio si obećanje dato Prašnjavoprstom, pomislila je, ali nije tu misao izgovorila naglas.

„Eto vidiš“, kazao je Mo. „Hoću da popričam o tome sa Fenoljom, samo zato moramo još malo da ostanemo.“

Megi je pogledala prema moru. Sunce se probilo kroz oblake, i voda je odjednom počela da svetluca i sjaji kao da je neko prolio boju po njoj.

„Nije daleko odavde“, promrmljala je.

„Šta to?“

„Kaprikornovo selo.“

Mo je pogledao ka istoku. „Da, čudno kako je odlučio da se baš ovde nastani, zar ne? Kao da je tražio mesto koje bi ličilo na predeo iz njegove priče.“

„A šta ćemo ako nas pronađe?“

„Glupost. Znaš li koliko mesta ima na ovoj obali?“

Megi je samo slegnula ramenima. „Jednom te je već pronašao, a tada si bio veoma, veoma daleko odavde.“

„Pronašao me je samo zahvaljujući Prašnjavoprstom, ali ovog puta mu on sigurno neće pomoći.“ Mo se uspravio i pomogao i Megi da ustane. „Hajde da pitamo Fenolja gde možemo prenoćiti. Osim toga, čini mi se da bi mu sad društvo dobro došlo.“

Fenoljo im nije otkrio da li Prašnjavoprsti zaista izgleda onako kako ga je on zamislio. Bio je veoma škrt na rečima dok su ga pratili natrag prema kući. Međutim, kada je Mo rekao da bi on i Megi rado ostali još jedan dan, lice mu se donekle

razvedrilo. Čak im je ponudio da prenoće u njegovom stanu, stanu koji je inače izdavao turistima.

Mo je prihvatio i zahvalio.

On i starac razgovarali su sve do kasno u noć, dok su Fenoljovi unuci jurili Megi po kući, u kojoj je bilo veoma lako izgubiti se.

Njih dvojica otišla su u Fenoljovu radnu sobu, koja se nalazila odmah do kuhinje. Megi je uporno pokušavala da čuje njihov razgovor kroz zatvorena vrata, ali Pipo i Riko bi je svaki put uhvatili na delu; potom bi je svojim prljavim ručicama odvuikli do obližnjih stepenica, a ona ne bi uspjela da čuje ni deset reči.

Na kraju je odustala od prisluškivanja. Paula je htela da joj pokaže mačiće koji su se zajedno sa svojom majkom motali po malenoj bašti iza kuće, i sve troje su odveli Megi do kuće u kojoj su stanovali sa roditeljima. Nisu ostali dugo, taman toliko koliko je bilo dovoljno da nagovore majku da im dozvoli da ostanu kod dede i na večeri.

Za večeru je bila testenina sa žalfijom. Pipo i Riko su sa grimasom na licu sklanjali gorku travu sa testenine, ali Megi i Paula su volele ukus tih hrskavih listova. Nakon jela, Mo i Fenoljo popili su celu flašu crnog vina, a kada je starac konačno otpratio Moa i Megi do vrata, na rastanku je rekao: „Dakle, dogovoreno, Mortimere: ti ćeš se pobrinuti za moje knjige, a ja ću već sutra prionuti na posao.“

„Kakav posao, Mo?“, pitala je Megi dok su išli kroz slabo osvetljene uličice. Noć jedva da je donela osveženje; kroz selo je duvao neobičan vetar, vreo i pun peska, koji kao da je donosio pustinju preko mora.

„Više bih voleo da ne razmišljaš o tome“, kazao je Mo. „Hajde da se ovih nekoliko dana jednostavno ponašamo kao da smo na raspustu. Meni se čini da je ovo mesto kao stvoreno za raspust, a tebi?“

Megi je na to samo potvrdno klimnula glavom. Da, Mo ju je i suviše dobro poznavao - često je znao šta misli i pre nego što bi išta rekla - ipak, s vremena na vreme bi zaboravio da ona više nema pet godina, i da više nisu dovoljne samo dve-tri lepe reči pa da joj skrene misli sa stvari koje je muče.

Pa dobro!, pomislila je idući sa Moom kroz usnulo selo. Ako neće da mi kaže šta je to što će Fenoljo učiniti za njega, zašto onda ne bih sama pitala tog kornjačolikog. A ako ni on ne bude hteo da mi kaže, onda ću već nagovoriti nekog od njegovih unuka da sazna umesto mene! Megi se već odavno nije mogla sakriti ispod stola a da je niko ne primeti, ali je zato Paula imala idealnu visinu za takvu vrstu špijunaže.

Kod kuće

Meni, meni sirotom, moja je čitaonica kao
kraljevstvo bila dovoljna.

Vilijam Šekspir, *Bura*

Bila je skoro ponoć kada je Elinor konačno ugledala svoju kapiju kraj ceste. Dole, na obali jezera, videla su se svetla u nizu, poput karavana svitaca; trepereći su se ogledala na crnoj površini jezera. Kako je lepo ponovo biti kod kuće! Čak joj je i vetar koji ju je mazio po licu kada je izašla iz auta da otvori kapiju bio poznat. Sve joj je bilo tako poznato: i miris živice, i miris zemlje, i vazduh, toliko svežiji i vlažniji od onog na jugu. A nije ni mirisao na so. Možda će mi pomalo nedostajati taj miris, pomislila je Elinor. More bi je uvek ispunilo nekom čežnjom, ni sama nije znala zbog čega.

Gvozdena kapija tiho je zaškripala kad ju je gurnula da je otvori, skoro kao da joj želi dobrodošlicu. Niko je drugi i neće pozdraviti. „Kakva blesava misao, Elinor!“, promrmljala je ljutito, vraćajući se u auto. „Pozdraviće te tvoje knjige. Zar to nije dovoljno?“

Još u toku vožnje obuzelo ju je neko čudno raspoloženje. Vozila je lagano, držeći se sporednih puteva, i prenoćila u nekom mestašcetu u brdima, čije je ime već bila zaboravila. Uživala je u svojoj ponovnoj samoći, jer, konačno, to je bilo ono na šta je bila navikla, ali onda je odjednom osetila kako joj smeta tišina u autu, i sela je u kafić u jednom uspavanom gradiću - u kome nije bilo nijedne knjižare - samo da bi čula ljudski glas. Nije dugo sedela tamo, tek toliko koliko joj je bilo potrebno da na brzaka popije kafu, jer bila je ljuta na samu sebe. „Otkud sad to, Elinor?“, mrmljala je sebi u bradu kad se

ponovo našla u kolima. „Otkad tebi nedostaje društvo? Zaista je vreme da se vratiš kući, pre nego što stvarno poblesaviš.“

Kad se približila kući, izgledala joj je tako mračno i napušteno da joj se i samoj učinila nekako stranom. Samo joj je miris bašte donekle oterao nelagodnost dok se penjala uz stepenice koje su vodile do ulaznih vrata. Lampa iznad vrata, koja je obično gorela noću, bila je isključena, i Elinor je trebalo mnogo vremena da potrefi ključaonicu. Otvarajući vrata i ulazeći u predvorje, u kome je bilo mračno kao u rogu, tiho je psovala čoveka koji joj je obično pazio kuću i baštu kad nje ne bi bilo. Pre nego što je krenula ovamo, pokušala je čak triput da ga pozove telefonom, ali verovatno je opet oputovao kod ćerke. Zašto niko nije razumeo kakvo se blago krije u ovoj kući? Da, možda bi je ljudi razumeli da su ta blaga od zlata, ali bila su samo od papira, od štamparske boje i papira...

Vladala je tišina, potpuna tišina, i na trenutak se Elinor učinilo da čuje Mortimerov glas, onako kako je odjekivao crkvom čiji su zidovi bili okrečeni u crveno, ispunjavajući je životom. Mogla bi taj glas slušati sto godina, ma koješta - dvesta. Najmanje. „Moraće da mi čita kad dođe!“, mrmljala je, izuvajući cipele sa umornih stopala. „Već ću pronaći neku knjigu iz koje će moći da mi čita bez ikakve opasnosti.“

Zašto nikada ranije nije primećivala koliko je tiho moglo biti u njenoj kući? Bila je to mrtvačka tišina, a radost, koju je Elinor mislila da će osetiti čim se ponovo nađe među svoja četiri zida, bila je nekako neubedljiva.

„Halooooo, stigla sam!“, povikala je kako bi oterala tišinu, opipavajući zid u potrazi za prekidačem za svetlo. „Da ponovo brišem prašinu sa vas i da vas slažem po policama, ljubavi moje!“

Svetlo na plafonu se upalilo i Elinor je tako užasnuto koraknula unazad da se sapslela o sopstvenu torbicu, koju je bila spustila na pod, i pala. „Gospode!“, šaputala je, podižući se sa poda. „O, moj bože. O, ne!“

Regali koji su se nalazili uza zidove, oni posebni regali ručne izrade, bili su prazni, a knjige, koje je ona tako čuvala i koje su nekada stajale na policama, brižljivo složene jedna uz drugu, sada su na gomili ležale na podu, izgužvane, isprljane, izgažene, kao da su nečije teške čizme otplesale po njima svoj divlji ples. Elinor je počela da se trese, da drhti celim telom. Probijala se kroz svoje oskrnavljeno blago kao kroz neku močvarnu baru, sklanjajući knjige u stranu; uzela bi jednu u ruke, a zatim bi je ponovo spustila, pa tu krenula da se probija dalje kroz dugački hodnik koji je vodio do njene biblioteke.

Ni u hodniku nije bilo ništa bolje. Knjige su bile pobacane jedna na drugu u tako visokim gomilama da je Elinor jedva uspela da so probije kroz njih. A onda je stigla do vrata biblioteke. Vrata su bila odškrinuta, i Elinor je čitavu večnost stajala ispred njih, osećajući kako joj kolena klecaju, dok konačno nije smogla snage da ih otvori.

Njena biblioteka bila je prazna.

Ni jedne jedine knjige nije bilo unutra, ni na policama, ni u vitrinama, čija su stakla bila porazbijana. Sve su ih odneli. A sa plafona je visio mrtav crveni petao.

Kad ga je ugledala, Elinor je stavila ruku na usta. Visio je naglavačke, sa krestom preko ukočenih očiju. Perje mu je još uvek bilo sjajno, kao da je sav život u njega pobegao: u fino crveno perje na grudima, u tamno perje krila i dugačko perje na repu, koje se presijavalo poput tamnozeleno svile.

Jedan prozor bio je otvoren. Na belom prozorskom okviru neko je garežom nacrtao crnu strelu koja je pokazivala napolje. Elinor se dovukla do prozora, ne osećajući stopala od straha. Noć nije bila dovoljno tamna da bi sakrila ono što se nalazilo napolju, na travnjaku: bezobličnu gomilu pepela, koja se presijavala na mesečini, siva kao krila moljaca, siva kao spaljeni papir.

Našla ih je. Svoje skupocene knjige. Ili, tačnije rečeno, ono što je od njih ostalo.

Elinor se sklopčala na podu, na parketu, za koji je nekad tako pažljivo birala drvo. Kroz otvoren prozor u prostoriju je ulazio vetar, poznat vetar, koji je sada imao gotovo isti miris kao vazduh u Kaprikornovoj crkvi. Elinor je htela da viče, da grdi, da psuje, da urla, ali nije mogla da proizvede ni jedan jedini zvuk. Mogla je samo da plače.

Dobro mesto za ostajanje

„Ja nemam majku“, rekao je Petar. Nije ni najmanje tugovao zbog toga. Smatrao je da su majke veoma precenjene.

Džejsms M. Bari, *Petar Pan*

Stan koji je Fenoljo izdavao bio je svega dve ulice udaljen od njegove kuće. U njemu se nalazilo maleno kupatilo, kuhinja i dve sobe. Pošto se nalazio u prizemlju, bio je pomalo mračan; kreveti su škripali kada bi neko legao na njih, ali Megi je u njima ipak dobro spavala, u svakom slučaju bolje nego na vlažnoj slami kod Kaprikorna ili u onoj kolibi sa urušenim krovom.

Mo nije spavao dobro. Prve noći Megi se triput trgla iza sna jer su se na ulici mačori međusobno tukli, i svaki put bi videla Moa kako leži otvorenih očiju, sa rukama prekrštenim iznad glave, i zuri u prozor.

Sledećeg jutra ustao je rano i otišao da kupi nešto za doručak u maloj prodavnici na kraju ulice. Zemičke su bile još vruće, i Megi skoro da je imala osećaj kao da je stvarno na raspustu. Pogotovo kada su se odvezli u najbliže veće mesto da kupe najneophodniji alat za Moa - četkicu, nož, platno, čvrst karton - i zaista ogroman sladoled, koji su jeli u jednom kafiću kraj mora. Megi je i dalje osećala njegov ukus na jeziku kada su ponovo bili na Fenoljovim vratima. Starac je zajedno sa Moom popio još jednu kafu u kuhinji zelenih zidova, a zatim su se njih dvojica i Megi popeli na tavan, gde je Fenoljo čuvao svoje knjige.

„Ne mogu da verujem!“, izgrdio ga je Mo kad je ugledao police pune prašine. „Trebalo bi ti ih sve oduzeti, i to smesta!

Kad si poslednji put bio ovde? Ovde gore ima toliko prašine da bi je trebalo špahtlom sastrugati sa knjiga."

„Morao sam ovde da ih smestim", branio se Fenoljo, pri čemu se na njegovom naboranom licu videlo da ga ipak grize savest. „Dole je postalo jednostavno preusko za sve te regale, a, osim toga, moji su unuci stalno dirali knjige.“

„Pa oni bi im naneli manje štete nego sva ova vlaga i prašina", rekao je Mo tako ljutitim glasom da je malo falilo da Fenoljo pobegne natrag u kuću. „Jadno dete. Je li tvoj otac uvek tako strog?“, pitao je Megi dok su silazili niz strme stepenice.

„Samo kada se radi o knjigama", odgovorila je ona.

Fenoljo se izgubio u svojoj radnoj sobi pre nego što je uspela išta da ga pita, a njegovi unuci bili su u školi i u vrtiću, te je Megi izvadila knjige koje je dobila od Elinor i sela na stepenice koje su vodile u Fenoljovu malenu baštu. Tamo su rasle divlje ruže, i čim bi zakoračio nogom u baštu, već bi ti se oko nogu obmotale njihove grane, a sa najviše stepenice se videlo more u daljini. Iako se činilo da je blizu, bilo je prilično daleko.

Megi je ponovo otvorila knjigu sa pesmama. Morala je da škilji jer joj je sunce išlo u oči, i pre nego što je počela da čita, osvrnula se još jednom iza sebe da bi se uverila da Mo nije u međuvremenu sišao sa tavana. Nije htela da je uhvati u onome što je nameravala da učini. Pomalo se stidela pred samom sobom, ali iskušenje je naprosto bilo preveliko.

Kada je bila potpuno sigurna da nikog nema u blizini, duboko je udahnula, malo se nakašljala da pročisti grlo i - počela. Svaku je reč pažljivo oblikovala usnama, onako kako je videla da čini Mo, gotovo nežno, kao da je svako slovo nota i kao da bi svako pogrešno izgovoreno slovo poremetilo harmoniju melodije. Ali ubrzo je shvatila da, ako pazi na svaku reč, onda rečenica više ne zvuči lepo, a ako obraća pažnju samo na zvuk, a ne i na smisao onoga što čita, onda se izgube slike. Bilo je teško. Jako teško. A i sunce ju je tako uspavljivalo da je na kraju zatvorila knjigu i samo ostala da sedi, osećajući tople

sunčeve zrake na svom licu. Bilo je glupo od nje što je uopšte i pokušala. Baš glupo...

Kasno po podne došli su Pipo, Paula i Riko, i Megi je sa njima lutala po selu. Bili su kupovini, u onoj istoj prodavnici gde je Megi tog jutra bila sa Moom, sedeli na zidu na kraju sela, posmatrali mrave kako vuku borove iglice i semenke po neravnoj površini zida i brojali brodove koji su plovili tamo daleko, na pučini.

I drugi dan protekao je slično. Megi bi se povremeno zapitala šta je sa Prašnjavoprstim, da li je Farid i dalje sa njim, te kako je Elinor i da li se već brine zbog toga što još nisu stigli.

I ni na jedno od tih pitanja nije imala odgovor. Osim toga, nikako nije mogla da otkrije čime se to Fenoljo bavi iza zatvorenih vrata svoje radne sobe. „Žvaće olovku“, saopštila joj je Paula nakon jednog uspešnog sakrivanja pod njegovim pisaćim stolom. „Žvaće olovku i hoda gore-dole po sobi.“

„Mo, kada idemo kod Elinor?“, pitala je Megi sledeće noći, kada je primetila da Mo ponovo ne može da zaspi. Sela je na ivicu njegovog kreveta. Škripao je, baš kao i njen.

„Uskoro“, odgovorio joj je Mo. „A sad spavaj, dobro?“

„Da li ti nedostaje?“ Megi ni sama nije znala otkud joj sad to pitanje, tako iznenada. Bilo joj je navrh jezika, i jednostavno joj je izletelo.

Mo je dugo ćutao.

„Ponekad“, odgovorio je konačno. „Ujutru, u podne, uveče, noću. Skoro uvek.“

Megi je osetila kako joj ljubomora zariva sićušne kandže u srce. Znala je taj osećaj, pokrenuo bi se u njoj svaki put kad bi Mo imao novu prijateljicu. Ali da bude ljubomorna na sopstvenu majku? „Pričaj mi o njoj!“, rekla je tiho. „Ali nemoj da izmišljaš, onako kao ranije.“

Nekada je tragala za likovima majki u knjigama, ali u njenim omiljenim knjigama jedva da ih je i bilo: Tom Sojer? Nije je

imao. Hak Fin? Ni on. Petar Pan, Izgubljeni dečaci? Ni traga od majki. Džim Dugme, takođe bez majke... A i bajke su bile pune maćeha i nekih bezdušnih, ljubomornih majki... Mogla bi tako u nedogled da nabraja. Ranije bi je to često utešilo. Jer, onda joj i nije izgledalo tako strašno što ni ona nema majku - barem sudeći po njenim knjigama.

„Šta želiš da znaš?“ Mo je pogledao prema prozoru. Napolju su se mačori ponovo tukli. Njihovi krici zvučali su poput glasova male dece. „Ti ličiš na nju više nego na mene - na svu sreću. Imate isti osmeh, i obe držite pramen kose u ustima dok čitate. Ona je i kratkovidna, ali previše je sujetna da bi nosila naočari...“

„To mogu da razumem.“ Megi je sela kraj njega. Ruka ga je bolela iako je rana od ujeda skoro sasvim zarasla. Ali ostaće ožiljak, isto onako jasan kao onaj koji mu je pre devet godina napravio Basta.

„Zašto? Ja volim naočari“, rekao je Mo.

„Ja ne volim. I, šta s tim?“

„Volela je kamenje, glatko, okruglo, koje je ugodno držati u ruci. Uvek je u džepu nosila bar jedan ili dva. Osim toga, imala je naviku da ih stavlja na knjige, pre svega na džepna izdanja, jer nije volela kad im se korice podignu. Ali ti bi joj uvek uzela to kamenje i zakotrljala ga po parketu.“

„Sigurno bi onda bila ljuta.“

„Ma ne. Golicala bi te po bucmastom vratu dok ne bi pustila kamenje iz ruku.“ Mo se okrenuo prema njoj. „Zar ti stvarno nimalo ne nedostaje, Megi?“

„Ne znam. Samo kad sam besna na tebe.“

„Znači, otprilike deset puta na dan.“

„Ma daj!“ Megi ga je gurnula laktom u rebra. Oboje su oslušnuli zvuke noći. Prozor je bio blago odškrinut. Napolju je bilo tiho. Mačori su konačno začutali; verovatno su lizali svoje rane. Ispred prodavnice bi često ležao jedan tigrasti mačak s

pokidanim uhom. Na trenutak se Megi učinilo da u daljini čuje šum morskih talasa, ali možda je to bio samo zvuk sa obližnjeg autoputa.

„Šta misliš, kuda je otišao Prašnjavoprsti?" Mrak ju je obavijao poput mekane marame. Nedostajaće mi ova toplota, pomislila je. Zaista.

„Ne znam“, odgovorio je Mo. Zvučao je pomalo odsutno. „Nadam se da je otišao nekud daleko, ali nisam baš siguran u to.“

Ni Megi nije bila.

„Šta misliš, je li dečak još uvek sa njim?“ Farid. Dopadalo joj se to ime.

„Verujem da jeste. Pratio ga je u stopu, kao pas, zar ne?“ „Izgleda da ga je zavoleo. Šta misliš, voli li Prašnjavoprsti njega?“

Mo je slegnuo ramenima. „Ne znam ja ni koga ni šta on voli.“

Megi mu je naslonila glavu na grudi, kao i uvek kada bi joj pričao priče. „On i dalje želi tu knjigu, zar ne?“, pitala je šapatom. „Ali, ako ga uhvati, Basta će ga iseckati na komadiće. Sigurno je već odavno nabavio novi nož.“

Napolju je neko prošao uzanom ulicom. Jedna vrata su se otvorila, pa opet zatvorila; jedan pas je zalajao.

„Da nemam tebe“, rekao je Mo, „i ja bih se vratio, sigurno.“

Brbljivi Pipo

„Pogrešno ste informisani“, kazao mu je Ljutić.
„Ovde nema nikakvog sela, kilometrima odavde.“

„Onda te niko neće čuti kako vičeš“, rekao je Sicilijanac i skočio na cvet iznenađujuće okretno.

Vilijam Goldman, *Princeza nevesta*

Sledećeg jutra oko deset sati Elinor ih je pozvala telefonom. Megi je sedela gore sa Moom i posmatrala ga kako skida ubuđale korice sa knjiga, pažljivo, kao da oslobađa neku povređenu životinju iz zamke.

„Mortimere!“, viknuo je Fenoljo uza stepenice. „Na telefonu je neka histerična ženska osoba, dere mi se na uvo, ništa nisam razumeo. Tvrdi da je tvoja prijateljica.“

Mo je odložio knjigu bez korica i sišao niz stepenice. Fenoljo mu je, neraspoloženog izraza lica, pružio slušalicu. Sa one strane žice Elinorin je glas bljuvao bes i očaj u mirnu Fenoljovu sobu. Mo se namučio dok nije uspeo da pohvata o čemu se zapravo radi.

„Otkud je mogao da zna... ah, da, naravno...“, čula ga je Megi kako govori. „Izgorele? Sve?“ Prešao je rukom preko lica, pogledavši u Megi, ali ona je imala osećaj kao da gleda kroz nju. „U redu“, rekao je. „Da, naravno, mada se bojim da ti ni ovde neće poverovati ni jednu jedinu reč. A za to što se desilo tvojim knjigama ovdašnja policija nije nadležna... U redu, u redu. Naravno... Doći ću po tebe. Da.“

Zatim je spustio slušalicu.

Fenoljo nije mogao da sakrije svoju radoznalost. Nanjušio je novu priču. „Šta se desilo?“, pitao je nestrpljivo, dok je Mo i dalje stajao i zurio u telefon. Bila je subota. Riko je poput malog majmunčeta visio Fenolju na leđima, ali drugo dvoje dece još se nije pojavilo. „Mortimere, šta je bilo? Zar više ne govoriš sa nama? Pogledaj samo tog svog oca, Megi! Stoji tu kao preparirana ptica.“

„To je bila Elinor“, rekao je Mo. „Tetka Megine majke. Pričao sam ti o njoj. Kaprikornovi ljudi provalili su u njenu kuću. Knjige s polica razbacali su po celoj kući i izgazili ih, a knjige koje su se nalazile u njenoj biblioteci...“, zastao je na trenutak pre nego što je nastavio da govori, „...njene najvrednije knjige izneli su napolje, u baštu, i tamo ih spalili. U biblioteci je pronašla samo mrtvog petla.“

Fenoljo je spustio unuka na zemlju. „Riko, idi vidi gde je maće!“, kazao je. „Ovo nije za tvoje uši.“ Riko je pokušao da se usprotivi, ali deda ga je neumoljivo izgurao iz sobe i zatvorio vrata za njim. „Zašto si tako siguran da Kaprikorn stoji iza toga?“, pitao je kada se ponovo okrenuo prema Mou.

„A ko bi drugi? Osim toga, crveni petao je njegov zaštitni znak, koliko se ja sećam. Zar si zaboravio sopstvenu priču?“

Fenoljo je zabrinuto ćutao. „U pravu si, sad sam se setio“, promrmljao je.

„Kako je Elinor?“ Megi je srce lupalo dok je čekala da čuje Moov odgovor.

„Na svu sreću, nije bila kod kuće, pošto se malo zadržala u povratku. Hvala dragom bogu. Ali, možeš da zamisliš kako joj je. Njene najlepše knjige, gospode...“

Fenoljo je uzbuđeno pokupio nekoliko igračaka sa poda. „Da, Kaprikorn voli vatru“, rekao je promuklim glasom. „Ako je to stvarno bio on, onda vaša prijateljica treba da bude srećna što nije i nju spalio zajedno sa knjigama.“

„Preneću joj to.“ Mo je uzeo u ruke kutiju šibica koja je ležala na Fenoljovom pisaćem stolu, otvorio je, a onda je opet polako zatvorio.

„A moje knjige?“ Megi se jedva usudila da postavi to pitanje. „Moj kovčežić - sakrila sam ga ispod kreveta.“

Mo je vratio kutiju šibica na sto. „To je jedina dobra vest“, rekao je. „Tvom kovčežiću se ništa nije dogodilo. Još uvek je pod krevetom. Elinor je proverila.“

Megi je odahnula. Da li je Basta bio taj koji je zapalio knjige? Ne, on se plašio vatre, dobro se sećala kako mu se Prašnjavoprsti podsmevao zbog toga. Ali, na kraju krajeva, bilo je svejedno koji je od ljudi u crnim jaknama to učinio. Elinorinih najmilijih knjiga više nije bilo, i sad ih čak ni Mo nije mogao vratiti.

„Elinor stiže avionom, otići ću po nju na aerodrom“, rekao je Mo. „Uvrtela je sebi u glavu da Kaprikornu navuče policiju na vrat. Rekao sam joj da ne verujem da će to puno pomoći. Jer, čak i kada bi uspela da dokaže da su joj njegovi ljudi provalili u kuću, kako da dokaže da su to učinili po njegovom nalogu? Ali, znaš već kakva je Elinor.“

Megi je smrknuto klimnula glavom. Da, znala je kakva je - i mogla je potpuno da je razume.

Ali Fenoljo se nasmejao. „Kakva policija! Kaprikornu policija ne može ništa!“, uzviknuo je. „On sam sebi određuje pravila, sam donosi zakone...“

„Prestani s tim! Ovo nije samo još jedna od tvojih knjiga!“, prekinuo ga je Mo strogim glasom. „Možda je zabavno izmišljati nekoga kao što je Kaprikorn, ali, veruj mi, nije ni najmanje zabavno sresti se s njim oči u oči. Ja idem na aerodrom, a Megi neka ostane ovde. Dobro mi je čuvaj, u redu?“

I pre nego što je Megi uspela išta da kaže, već je izašao iz sobe. Megi je potrčala za njim, ali na ulici su joj došli u susret Paula i Pipo. Čvrsto su je uhvatili i povukli je sa sobom. Hteli su

da se igra sa njima, da izigrava ljudoždera, vešticu, čudovište sa šest ruku - sve su to bile figure iz priča njihovog dede, kojima je on naseljavao ovaj svet, i njihove igre. Kada je Megi konačno uspela da se oslobodi njihovih ručica, Mo je već odavno bio otišao. Trg na kome je parkirao iznajmljeni auto bio je prazan, i Megi je stajala na pjaci, sama sa onim spomenikom i s nekoliko staraca koji su, s rukama u džepovima, gledali prema moru.

Neodlučno se odgegala do stepenica ispod spomenika i sela na njih. Nije bila raspoložena da se vija sa Fenoljovim unucima po kući, niti da se igra žmurke. Htela je samo da sedi tu i da čeka Moa da se vrati. Vruć vetar koji je prošle noći duvao kroz selo, ostavljajući za sobom sitan pesak po simsovima prozora, otišao je dalje. Vazduh je sad bio svežiji nego prethodnih dana. Nebo nad morem još je uvek bilo vedro, ali sa brda su se približavali sivi oblaci, i svaki put kada bi sunce nestalo iza njih, iznad krovova bi se spustila senka od koje bi Megi podilazila jeza.

Prišla joj je mačka dugih nogu i podignutog repa. Bila je to mršava životinja sa sivim krznom punim buva i rebrima koja su joj se poput pruga ocrtavala ispod meke dlake. Megi ju je dozivala tihim glasom sve dok joj nije prišla, ugurala glavu pod Meginu ruku i počela da prede, željna maženja. Izgledala je kao da nema vlasnika: bez ogrlice, bez ijednog grama masti; očigledno niko nije brinuo o njoj. Megi ju je češkala po ušima, po njušci, po leđima, posmatrajući cestu koja je odmah iza sela pravila oštru krivinu i nestajala iza kuća.

Koliko li je udaljen najbliži aerodrom? Megi je poduprla lice rukama. Nad njom su se oblaci preteći gomilali; bili su sve bliži i bliži. Sve više su se zgušnjavali, sivi od kiše.

Mačka se umiljavala Megi oko nogu, i dok ju je mazila po prljavom krznu, odjednom joj je nešto palo na pamet. Šta ako Prašnjavoprsti nije Kaprikornu otkrio samo to gde stanuje Elinor? Šta ako mu je rekao i za *njenu* i Moovu kuću? Da li će i

njih u dvorištu dočekati gomila pepela? Ne. Nije htela ni da razmišlja o tome. „Sigurno ne zna gde je!“, prošaptala je. Sigurno ništa ne zna. Prašnjavoprsti mu nije rekao. Neprekidno je to sebi ponavljala, tiho, kao nekakvu čarobnu formulu.

U jednom trenutku osetila je kap kiše na ruci, jednu, a onda još jednu. Pogledala je u nebo. Na njemu više nije bilo ni tračka plavetnila. Kako se u blizini mora vreme začas promeniti! No dobro, onda ću Moa sačekati u stanu, mislila je. Možda ću naći čak i malo mleka za mačku. Siroto stvorenje bilo je tek malo teže od suve krpe, i kada ju je podigla, Megi se uplašila da će joj slomiti koje rebro.

U stanu je bilo mračno kao u rogu. Mo je ujutru bio pozatvarao sve žaluzine da se vazduh unutra ne bi ustajao od sunca. Megi se stresla od hladnoće kada je, mokra od sitne kiše, ušla u spavaću sobu, u kojoj je bilo sveže. Spustila je mačku na svoj krevet, koji je i dalje stajao nenamešten, a zatim navukla Moov ogromni pulover i otišla u kuhinju. Kesa sa mlekom bila je gotovo prazna, ali kada je unutra usula još malo vode, bilo je taman dovoljno za jednu činijicu.

Mačka je pojurila prema njoj, saplićući se o sopstvene šape, i počela halapljivo da loče mleko koje joj je Megi stavila pored kreveta. Napolju je kiša sve jače padala. Megi je čula kako se kapljice odbijaju o trotoar. Prišla je prozoru i otvorila žaluzine. Nebo između krovova bilo je tamno kao da će uskoro pasti mrak. Megi je otišla do Moovog kreveta i sela. Mačka je i dalje oblizivala činiju, halapljivo prelazeći malenim jezikom preko činije na cvetiće da joj ne bi izmakla nijedna ukusna kap mleka. Megi je začula korake napolju, na ulici, a zatim i kucanje na vratima. Ko li je to? Nemoguće da se Mo već vratio. Ili je možda nešto zaboravio? Mačka se nekud izgubila; verovatno se sakrila ispod kreveta. „Ko je?“, povikala je Megi.

„Megi!“, začuo se dečji glas. Naravno, Paula ili Pipo. Da, sigurno je bio Pipo. Verovatno je ponovo hteo da ide sa njom da traže mrave, iako je padala kiša. Ispod kreveta se pojavila

malena siva šapa i počela da se igra sa Meginim pertlama. Megi je izašla u uski hodnik. „Nemam sad vremena da se igram!“, viknula je kroz zatvorena vrata.

„Molim te, Megi!“, preklinjao je Pipov glas.

Megi je sa uzdahom otvorila vrata - i našla se oči u oči sa Bastom.

„Vidi, vidi, koga to ovde imamo“, kazao je Basta zastrašujuće tihim glasom, držeći ruke oko Pipovog malenog vrata. „Šta ti kažeš na to, Pljosnatoliki? Nema vremena da se igra!“ Odgurnuo je Megi unazad nimalo nežno, i zajedno sa Pipom ušao u prostoriju. Naravno, i Pljosnatoliki je bio sa njim. Jedva da je prošao kroz vrata koliko je širok bio.

„Pusti ga!“, napala je Megi Bastu dok joj je glas drhtao. „To boli.“

„Stvarno?“ Basta je pogledao u Pipovo bledo lice. „To baš nije lepo od mene, jer, na kraju krajeva, ipak nam je on pokazao put dovde.“ Izgovarajući poslednje reči, još je jače stegnuo Pipov vrat. „Znaš li koliko smo dugo bili vezani u onoj proklesnoj kolibi?“, prosiktao je.

Megi se odmakla korak unazad.

„Jaaaako dugo!“ Basta je namerno otegao tu reč, približivši svoju lisičju njušku tako blizu Meginom licu da je gotovo mogla da se ogleda u njegovim očima. „Je li tako, Pljosnatoliki?“

„Prokleti pacovi umalo da mi odgrizu prste na nogama“, zabrundao je džin. „Zbog toga bih maloje veštici rado zavrnuo taj njen mali nosić - da joj malo promenim lični opis.“

„Možda kasnije.“ Basta je odgurnuo Megi u mračnu spavaću sobu. „Gde ti je otac?“, pitao je. „Ovaj mali“, pritom je pustio Pipov vrat i grubo ga gurnuo u leđa, tako da se dečak sudario sa Megi, „rekao nam je da je otišao nekud autom. Kuda?“

„U kupovinu.“ Megi je jedva disala od straha. „Kako si nas našao?“, prošaptala je. Ali istog se trenutka i sama dosetila.

Prašnjavoprsti. Naravno. Ko bi drugi? Ali, zašto ih je ovog puta izdao?

„Prašnjavoprsti“, odgovorio je Basta kao da joj je čitao misli. „Na ovom svetu nema mnogo ludaka koji se potucaju naokolo, bljuju vatru i sa sobom vode pitomu kunu, a kamoli rogatu. Zato je bilo dovoljno samo se malo raspitati, i čim smo ušli u trag Prašnjavoprstom, imali smo, naravno, i vaš trag. I sigurno bismo vas posetili i ranije da vas ovaj glupan“, pritom je gurnuo Pljosnatolikog tako snažno u stomak da je ovaj počeo bolno da grokće, „nije na putu ovamo izgubio iz vida. Pretražili smo sigurno tuce sela, grlo nam se osušilo od raspitivanja, a đonovi na cipelama izlizali, dok nismo konačno stigli ovamo, i dok se jedan od onih matoraca koji po ceo dan bulje u more nije setio ožiljaka na licu Prašnjavoprstog. Gde je on? Je li i on“, Basta je napravio podrugljivu grimasu usnama, „otišao u kupovinu?“

Megi je odmahнула glavom. „On više nije tu“, odgovorila je nečujnim glasom. „I to odavno.“ Dakle, Prašnjavoprsti ih ipak nije odao. Ovog puta nije. I uspeo je da Basti pobegne ispred nosa. Megi se zamalo nasmejala.

„Vi ste spalili Elinorine knjige!“, rekla je privijajući uza se Pipa, još uvek nemog od straha. „Zažalícete zbog toga.“

„Ma nemoj?“ Basta se zlobno osmehivao. „A zašto bismo? Kokerel je sigurno uživao u vatri. Ali, dosta brbljanja, nemamo sve vreme ovog sveta. Dečak nam je“, Pipo se izmaknuo pred Bastinim kažiprstom kao pred nožem, „rekao neke neobične stvari - o dedi koji piše knjige i o jednoj knjizi za koju se tvoj otac naročito interesovao.“

Megi je progutala knedlu. Glupi Pipo. Glupi, brbljivi Pipo.

„Šta je, jesi li progutala jezik?“, pitao ju je Basta. „Treba li da malom ponovo stegnem taj tanki vratić?“

Pipo je briznuo u plač i zario lice u Moov pulover, koji je Megi još uvek imala na sebi. Pomilovala ga je po kovrdžavoj kosici da ga uteši.

„Knjiga na koju misliš nije više kod njegovog dede!“, napala je Bastu. „Odavno ste je ukrali!“ Glas joj je bio grub od mržnje, i bilo joj je muka od sopstvenih misli. Htela je da šutne Bastu, da ga izudara, da mu zarije nož u stomak, ganc novi nož koji je nosio za pojasom.

„Ukrali! Ma šta kažeš?“ Basta se iskezio Pljosnatolikom. „U to ćemo se ipak sami uveriti, je l' da?“

Pljosnatoliki je odsutno klimnuo glavom i osvrnuo se oko sebe. „Hej, čuješ li to?“ Pod krevetom se čulo nekakvo grebanje. Pljosnatoliki je kleknuo na pod, sklonio čaršav u stranu, i gurnuo puščanu cev ispod kreveta. Siva mačka je frkćući iskočila iz svog skloništa i ogrebala Pljosnatolikog po ružnom licu kada je hteo da je uhvati. Ovaj je skočio na noge, urličući od bola. „Zavrnuću joj šiju, samo da je dohvatim!“, brundao je. „Rebra ću joj slomiti!“

Kad je potrčao za mačkom, Megi je htela da mu prepreči put, ali Basta ju je preduhitrio. „E bogami nećeš!“, frknuo je na Pljosnatolikog, na šta je mačka pobegla ispod ormana. „Nije dobro ubijati mačke. To donosi nesreću. Koliko puta moram to da ti ponovim?“

„Gluposti! To su gluposti i sujeverje! Već sam nekoliko puta zavrnuo vrat tim prokletim čudovištima!“, psovao je Pljosnatoliki držeći ruku na okrvavljenom obrazu. „Jesam li zbog toga imao manje sreće u životu nego ti? Ponekad si stvarno dosadan sa tim svojim glupostima. Nemoj da staješ u senku, to donosi nesreću... Pazi, obuo si prvo levu čizmu, baksuz!... Vidi, neko je zevnuo! Do đavola, sutra ću umreti!“

„Prestani s tim!“, povikao je Basta. „Ako ovde neko priča gluposti, onda si to ti! Hajde, vodimo decu odavde.“

Pipo se čvrsto uhvatio za Megi dok ih je Pljosnatoliki gurao ka hodniku. „Što se tako dereš?“, režao je Pljosnatoliki na dečaka. „Idemo kod tvog dede.“

Pipo nije ni na trenutak puštao Meginu ruku dok su išli za Pljosnatolikim. Tako ju je čvrsto držao da su joj se njegovi kratki

noktići zarili u kožu. Zašto me Mo nije poslušao?, mislila je Megi. Već smo mogli biti kod kuće.

Kiša je i dalje lila. Kapi su padale Megi po obrazima i slivale joj se niz vrat. Ulice su bile puste, i nije bilo nikog ko bi im mogao pomoći. Basta je išao tik iza njih; čula ga je kako psuje kišu. Kada su stigli do Fenoljove kuće, Megine noge bile su potpuno mokre, a Pipove loknice sasvim slepljene. Možda nije kod kuće!, ponadala se Megi - i pitala se šta bi Basta u tom slučaju učinio; tada su se crvena vrata otvorila i na njima se pojavio Fenoljo.

„Jeste li skrenuli sa uma? Zašto idete okolo po takvom vremenu?“, grmeo je. „Baš sam hteo da idem da vas tražim. Ulazite, ali smesta.“

„Možemo li i mi unutra?“

Basta i Pljosnatoliki stajali su tik do vrata, leđima okrenuti zidu kako ih Fenoljo ne bi odmah primetio, ali sada je Basta stao iza Megi i stavio joj ruke na ramena. Dok ga je Fenoljo i dalje zbunjeno posmatrao, pred njim se pojavio i Pljosnatoliki, zakoračivši jednom nogom u hodnik. Pipo se, brzo poput lasice, provukao pored njega i pobegao u kuću.

„Ko je to?“ Fenoljo je pogledao Megi sa takvim prekorom kao da mu je ona svojevolljno dovela tu dvojicu. „Neki prijatelji tvog oca?“

Megi je obrisala lice i uputila mu isti prekoran pogled kao on njoj. „Ti bi ih zapravo morao poznavati bolje nego ja!“, rekla je.

„Poznavati?“ Fenoljo ju je pogledao ništa ne shvatajući. A onda je još jednom pogledao u Bastu - i lice mu se ukočilo. „Blagi bože!“, promrmljao je. „Ne mogu da verujem.“ Iza njegovih leđa provirila je Paula.

„Pipo plače!“, kazala je. „Sakrio se u orman.“

„Idi kod njega!“, rekao je Fenoljo ne skidajući oka sa Baste. „Odmah dolazim.“

„Koliko ćemo još stajati ovde napolju, Basta?“ , probrundao je Pljosnatoliki. „Dok nas kiša ne ispere?“

„Basta!“ , ponovio je Fenoljo, ne sklanjajući se sa vrata.

„Da, matori, to je moje ime!“ Bastine oči skupile bi se svaki put kad bi se nasmejao. „Došli smo kod tebe po nešto što nas veoma zanima, po jednu knjigu...“

Naravno. Megi zamalo da se glasno nasmeje. On ništa nije shvatao! Nije znao ko je Fenoljo. A i otkud da zna? Kako bi mogao znati da ga je ovaj starac stvorio od mastila i papira: i njega, i njegovo lice, i njegov nož, i njegovu zloću.

„Dosta blebetanja!“ , zarežao je Pljosnatoliki. „Voda mi već izlazi na uši.“ Odgurnuo je Fenolja u stranu poput neke dosadne muve i ušao u kuću. Za njim je ušao i Basta, zajedno sa Megi. U kuhinji je Pipo i dalje jecao u ormanu. Paula je stajala ispred ormara i pokušavala da ga umiri, razgovarajući sa njim kroz zatvorena vrata. Kada je Fenoljo ušao u kuhinju, zajedno sa strancima, Paula se trgla i zabrinuto pogledala u lice Pljosnatolikog. Bilo je smrknuto, kao i uvek, i činilo se da nije stvoreno za smeh.

Fenoljo je seo za sto i bez reči mahnio Pauli da dođe do njega.

„Dakle, gde je?“ Basta se osvrtao oko sebe ne bi li našao knjigu, ali Fenoljo je bio i suviše zauzet posmatranjem njih dvojice, koji su bili njegovih ruku delo, kao da ne može da veruje svojim očima.

„Već sam vam rekla: ovde nema više nijedne!“ , odgovorila je Megi umesto njega.

Basta se pravio da nije čuo, te je nestrpljivo dao znak Pljosnatolikom. „Idi, potraži je!“ , zapovedio je, a Pljosnatoliki ga je poslušao gundajući. Megi je čula kako se penje uz uzane drvene stepenice što su vodile na tavan.

„Hajde, govori, veštice mala! Kako ste došli do matorog?“ Basta ju je gurnuo u leđa. „Kako ste znali da ima još jedan primerak knjige?“

Megi je pogledala u Fenolja u nameri da ga upozori, ali izgleda da je on bio isto tako brbljiv kao i Pipo.

„Kako su došli do mene? Pa ja sam napisao tu knjigu!“, objavio je starac ponosno. Možda je očekivao da će Basta istog momenta pasti pred njim na kolena, ali ovaj je samo iskrivio usta u sažaljiv osmejak.

„Naravno!“, rekao je i izvukao nož iz pojasa.

„Zaista ju je on napisao!“ Megi nije mogla da se suzdrži. Htela je da na Bastinom licu vidi isti onaj strah od kojeg je lice Prašnjavoprstog prebledelo kada je saznao za Fenolja, ali Basta se samo još jednom nasmejao; potom je počeo da udara recke po Fenoljevom kuhinjskom stolu.

„Ko je to smislio?“, pitao je. „Tvoj otac? Zar misliš da sam toliko glup? Pa svako zna da su štampane priče veoma stare i da su ih napisali ljudi koji su odavno mrtvi i sahranjeni.“

Zario je oštricu noža u drvo, izvukao je, a zatim je ponovo zario. Iznad njihovih glava čulo se kako Pljosnatoliki larma po tavanu.

„Mrtvi i sahranjeni. Hm, zanimljivo.“ Fenoljo je podigao Paulu sebi u krilo. „Jesi li čula ovo, Paula? Ovaj mladić misli da su sve knjige napisane nekada davno, u dalekoj prošlosti, i da su ih napisali ljudi koji više nisu među živima, i koji su te priče valjda odnekud pokupili. Pitam se samo odakle? Možda su ih jednostavno ubrali iz vazduha?“

Paula se zakikotala. Iz ormana se nije čulo više ništa. Unutra je Pipo verovatno bez daha slušao šta se dešava u prostoriji.

„Šta je to toliko smešno?“ Basta se uspravio poput zmije kojoj je neko stao na rep. Fenoljo nije obraćao pažnju na njega. Posmatrao je svoje ruke, osmehujući se - kao da se priseća dana kada je tim istim rukama počeo da piše Bastinu priču. Onda je

pogledao u Bastu. „Ti... uvek nosiš duge rukave, zar ne?“ , pitao je. „Treba li da ti kažem zašto?“

Basta je zaškiljio na oba oka i pogledao prema tavanici. „Prokletstvo, zašto tom idiotu treba toliko vremena da pronađe jednu knjigu?“

Fenoljo ga je posmatrao ruku prekrštenih na grudima. „Odgovor je sasvim jednostavan: zato što ne ume da čita!“ , rekao je tiho. „Kao ni ti, uostalom; ili si u međuvremenu naučio? Nijedan od Kaprikornovih ljudi ne ume da čita, kao ni on sam.“

Basta je ovog puta zario nož tako duboko u drveni sto da je imao muke da ga izvadi. „Naravno da ume da čita. Otkud ti to?“ Nagnuo se nad sto preteći. „Ne dopada mi se tvoje blebetanje, matori. Kako bi bilo da ti napravim još koju boru na tom tvom licu?“

Fenoljo se osmehnuo. Možda je mislio da mu Basta ne može učiniti ništa nažao jer ga je on stvorio. Ali Megi nije bila baš toliko sigurna u to.

„Nosiš duge rukave“, nastavio je Fenoljo laganim tonom, kao da želi da ostavi Basti dovoljno vremena da čuje svaku reč, „zato što tvoj gospodar voli da se igra s vatrom. Ti si ispekao obe ruke, do ramena, kada si po Kaprikornovom naređenju zapalio kuću čoveka koji se usudio da Kaprikornu ne da svoju ćerku. Od tada se drugi bave paljenjem vatre, a ti se držiš svog noža.“

Basta je tako naglo poskočio sa svoje stolice da je Paula od straha brže-bolje pobjegla sa Fenoljovog krila i sakrila se pod sto. „Je l' se ti to praviš pametan?“ , rekao je, držeći Fenolju nož pod grlom. „I to samo zato što si pročitao prokletu knjigu. I šta sad s tim?“

Fenoljo mu je pogledao u oči. Izgleda da ga nož pod grlom nije ni upola tako uplašio kao što je to bio slučaj sa Megi. „Ja znam sve o tebi, Basta“, rekao je. „Znam da si svakog trenutka spreman da daš svoj život za Kaprikorna, i da svakim danom

čezneš da te on pohvali makar jednom rečju. Znam i to da si bio mlađi od Megi kada su te Kaprikornovi ljudi odveli sa sobom, i da od tada u njemu vidiš drugog oca. Ali, treba li i ovo da ti kažem? Kaprikorn misli da si glup, i zbog toga te prezire. Prezire vas sve, svoje verne sinove, iako se sam pobrinuo da ostanete glupi. I izdao bi policiji svakog od vas, i to smesta, samo ako bi imao koristi od toga. Da li ti je to jasno?"

„Drži svoj brbljivi jezik za zubima, starče!" Bastin se nož opasno približio Fenoljevom licu. Megi je na trenutak pomislila da će mu raseći nos. „Ne znaš ti ništa o Kaprikornu. Znaš samo ono što si pročitao u toj glupoj knjizi, i zato ću ti sad prerezati grkljan!"

„Stani!"

Basta se trgao na zvuk Meginog glasa. „Ti se ne mešaj! Za tebe ću se pobrinuti kasnije, ti mala žabo!", kazao je.

Fenoljo je stavio ruke oko vrata, gledajući Bastu s nevericom. Očigledno je tek sad shvatio da nipošto nije siguran od njegovog noža.

„Stvarno! Ne smeš da ga ubiješ!", viknula je Megi. „Inače..."

Basta je palcem prešao preko oštrice noža. „Inače?"

Megi je očajnički pokušavala da smisli pravi odgovor. Šta sad da kaže? Šta? „Zato što... će i Kaprikorn umreti!", izustila je. „Da! Tako je! Svi ćete umreti, i ti, i Pljosnatoliki, i Kaprikorn... Ako ubiješ starca, svi ćete umreti, jer vas je on sve stvorio!"

Basta je iskrivio usta u podsmešljiv osmejak, ali ipak je spustio nož. Na trenutak se Megi učinilo da je u njegovim očima videla nešto nalik strahu.

Fenoljo joj je uputio pogled pun olakšanja.

Basta je napravio korak unazad, proučavajući oštricu noža tako napregnuto kao da je na njoj ugledao nekakvu fleku, a onda ju je ispolirao krajičkom svoje crne jakne. „Samo da znate, ne verujem vam ni jednu jedinu reč!", rekao je. „Ali, priča zvuči tako ludo da bi možda i Kaprikorn hteo da je čuje. I zato", bacio

je još jedan pogled na nož, a zatim ga sklopio i vratio natrag sebi za pojas, „nećemo povesti sa sobom samo devojčicu i knjigu, nego i tebe, matori.“

Megi je čula kako je Fenoljo odahnuo. Ona sama nije bila sigurna da li joj je srce uopšte još kucalo od uzbuđenja. Basta će je povesti sa sobom. O, ne!, pomislila je. O, ne.

„Povesti? A kuda?“, pitao je Fenoljo.

„Pitaj malu!“ Basta je podrugljivo uperio prst u Megi. „Ona i njen otac već su imali čast da budu naši gosti. Prenoćište, hrana, 'sve uračunato u cenu'.“

„Ali to nema smisla!“, pobunio se Fenoljo. „Mislio sam da je reč o knjizi!“

„Pa, pogrešno si mislio. Zapravo, nismo ni znali da je ostao još jedan primerak. Trebalo je samo da vratimo Čarobnorečivog. Kaprikorn ne voli kad mu gosti odu bez pozdrava, a Čarobnorečivi je poseban gost, zar ne, mila?“ Basta je namignuo Megi. „Ali, on sad nije ovde, a ja imam i pametnija posla nego da ga čekam. Zato ću jednostavno povesti njegovu ćerkicu, pa će on i sam doći za nama.“

Basta je prišao Megi i sklonio joj kosu iza uha. „Zar nije sladak ovaj naš mamac?“, pitao je. „Veruj mi, starče: onaj kod koga je malena drži njenog oca na povocu kao cirkuskog medveda.“

Megi je ljutito sklonila njegovu ruku sa svog lica. Tresla se od besa.

„Da to nisi nikada više uradila!“, šapnuo joj je Basta na uvo.

Megi je odahnula jer je upravo u tom trenutku Pljosnatoliki bučno silazio niz stepenice. Bez daha se pojavio na vratima kuhinje, sa gomilom knjiga pod miškom. „Evo!“, izustio je, spuštajući ih na sto. „Svaka počinje tom malenom zmijom, a i ovo drugo slovo kod svake od njih dolazi odmah posle njega, baš kako si mi nacrtao.“ Spustio je prljavu ceduljicu kraj knjiga. Na njoj su neveštom rukom bila nažvrljena slova S i R.

Izgedala su kao da se onaj ko ih je napisao prilično namučio sa njima.

Basta je raširio knjige po stolu i počeo da ih prevrće nožem. „Ne“, rekao je, gurnuvši dve knjige sa ivice stola tako da su završile na podu, zgužvanih stranica. „Ni ova.“ Još su dve knjige završile dole, i konačno je Basta pobacao sa stola i ostatak. „Jesi li sto posto siguran da gore nije bila još neka?“, pitao je Pljosnatolikog.

„Jesam!“

„Jao tebi ako se varaš. Veruj mi, onda neću nagrabusiti ja, nego ti!“

Pljosnatoliki je uznemireno pogledao u knjige koje su mu ležale pod nogama.

„Ah, da, još jedna mala izmena: vodimo i njega!“ Basta je nožem pokazao na Fenolja. „Da ispriča šefu ono što je ispričao meni. Veruj mi, zabavna priča. A u slučaju da je ipak sakrio još jednu knjigu: tamo ćemo imati dovoljno vremena da ga ispitamo. Ti drži na oku matorog, a ja ću paziti na malu.“

Pljosnatoliki je klimnuo glavom i povukao Fenolja sa stolice. Basta je pak uhvatio Megi za ruku. Natrag kod Kaprikorna - Megi se ugrizla za usnu da ne bi zaplakala dok ju je Basta vukao prema Fenoljovim vratima. Ne. Neću Basti prirediti to zadovoljstvo, neću ni suzu pustiti pred njim!, pomislila je. A onda joj je odjednom kroz glavu proletela jedna misao: Šta će se desiti ako nalete na Moa pre nego što napuste selo? Šta ako im dođe u susret, zajedno sa Elinor?

Odjednom joj se žurilo da što pre krenu, ali Pljosnatoliki je zastao na vratima. „A šta ćemo sa malenom i sa onim plačkom u ormanu?“, pitao je.

Pipo je odjednom prestao da plače, a Fenoljovo lice postalo je belje od Bastine košulje.

„Pa, matori, šta misliš da ću uraditi sa njima?“, pitao je Basta podrugljivo. „Kad već znaš sve o meni.“

Fenoljo je zanemio. Verovatno su mu kroz glavu prolazile sve grozote koje je ikada pripisao Basti.

Basta je nekoliko slatkih minuta uživao u strahu na njegovom licu, a onda se okrenuo prema Pljosnatolikom. „Deca ostaju ovde“, rekao je. „Jedno derište nam je dovoljno.“

Fenoljo je s mukom uspeo da progovori. „Paula, idite kući!“, doviknuo joj je dok ga je Pljosnatoliki gurao prema hodniku. „Jeste li čuli? Odmah da ste otišli kući! Reci mami da sam morao da otputujem na nekoliko dana. Važi?“

„Proći ćemo još jednom pored vašeg stana“, naredio je Basta kada su već bili izašli na ulicu. „Zaboravio sam da ostavim poruku tvom ocu. Mislim, ipak treba da zna gde si, zar ne?“

Kakva li će to poruka biti kad ne umeš pošteno napisati ni dva slova?, pomislila je Megi, ali, naravno, nije to naglas izgovorila. Celim se putem plašila da bi Mo mogao naići. Ali kada su stigli do vrata stana, niz ulicu im je u susret naišla samo jedna starija žena.

„Jedna reč i vraćam se tamo da zavrnem šiju dečurliji!“, došapnuo je Basta Fenolju kada je žena usporila korak.

„Zdravo, Rozalija“, izustio je Fenoljo promuklim glasom. „Imam nove stanare. Šta kažeš na to?“

Sa ženinog lica nestao je izraz nepoverenja, i za nekoliko trenutaka već je nestala iza ćoška. Megi je otključala vrata i po drugi put pustila Bastu i Pljosnatolikog u stan u kome su se ona i Mo osećali tako sigurno.

U hodniku se ponovo setila sive mačke. Zabrinuto se osvrtnala oko sebe ne bi li je ugledala, ali od nje nije bilo ni traga. „Moram da pronađem mačku i pustim je napolje“, rekla je kada su se našli u sobi. „Inače će umreti od gladi.“

Basta je otvorio prozor. „Evo, sad će moći da izađe“, rekao je.

Pljosnatoliki je prezrivo frknuo, ali ovog puta nije komentarisao Bastino sujeverje.

„Mogu li da ponesem nešto od odeće?“, pitala je Megi.

Pljosnatoliki je samo probrundao nešto sebi u bradu. Fenoljo je tužno pogledao svoje odelo. „I meni bi dobro došlo nešto odeće“, rekao je, ali niko nije obratio pažnju na njega. Basta je bio i suviše zauzet pisanjem poruke. Naslonivši jezik na zube, pažljivo je nožem urezivao svoje ime na površinu ormana. BASTA. Mo će veoma dobro razumeti poruku.

Megi je na brzinu ubacila nekoliko stvari u ruksak. Ostala je u Moovom puloveru. Kada je krenula da u ruksak ubaci i Elinorine knjige, Basta joj ih je izbio iz ruku.

„Njih ćeš ostaviti ovde!“, naredio je.

Mo se nije pojavio ni dok su išli prema Bastinim kolima. Nisu ga sreli ni celim putem do Kaprikornovog sela.

U šumovitim brdima

„Ostavi ga na miru“, rekao je Merlin. „Možda će se sprijateljiti sa tobom kad te bolje upozna. Kod sova to ne ide tako brzo.“

T. H. Vajt, *Kralj Kamelota*

Prašnjavoprsti je bacio pogled prema Kaprikornovom selu. Činilo mu se da mu je nadohvat ruke. Na nekim prozorima ogledalo se nebo, a na jednom krovu je jedan od Crnih Jakni menjao oštećene crepove. Prašnjavoprsti ga je video kako briše znoj sa čela. Čak ni po ovoj vrućini ti glupani nisu skidali svoje jakne - kao da su se bojali da će se bez te crne uniforme raspasti. Pa da, ni vrane ne skidaju svoje perje na suncu, a šta su oni drugo i bili do jato vrana, grabljivci, lešinari, koji rado zabadaju svoje oštre kljunove u mrtvo meso.

Dečak je prvo bio zabrinut što je Prašnjavoprsti za sklonište izabrao mesto koje je bilo tako blizu sela, ali onda mu je ovaj objasnio da nigde unaokolo nije bilo bezbednijeg mesta za njih. Te pocrnele zidove bilo je veoma teško otkriti. Zid, garav od čađi, bio je sav obrastao mlečikom, tamjanom i žutilovkom, što su svojim zelenilom skrivali tragove bola i nesreće. Kaprikornovi ljudi zapalili su ovu kuću nakon što su zauzeli napušteno selo. Starica koja je tu stanovala nije htela da izađe iz kuće, a Kaprikorn nije hteo radoznale oči u svom novom gnezdu. Zato je pustio na nju svoje vrane, svoje crne sluge, naredivši im da zapale vatru u šupi za živinu, ali i u samoj kući, u kojoj je postojala samo jedna jedina soba. Izgazili su mukotrпно zasađene leje i upucali magarca, starog gotovo isto koliko i njegova gazdarica. Stigli su pod okriljem tame, kao i uvek, a mesec je te noći naročito svetleo, bar je tako Prašnjavoprstom ispričala jedna od Kaprikornovih služavki.

Starica je izašla iz kuće, plačući i vičući. I sve ih je proklela, ali pritom je gledala samo u jednog: u Bastu, koji je, doduše, stajao malo sa strane jer se plašio vatre, dok mu se košulja presijavala na mesečini. Možda je starica pomislila da nije kriv, ili da ima dobro srce, te da zato tamo stoji. Pljosnatoliki joj je začepio usta, po Bastinom naređenju, dok su se ostali smejali - i odjednom je bila mrtva. Ležala je nepomično među izgaženim lejama. Od toga dana, Basta se nijednog mesta u tim brdima nije plašio više nego tog, na kome su se iz mlečike uzdizali pocrneli zidovi. Da, to je bilo mesto sa kojeg se selo moglo najbolje posmatrati.

Prašnjavoprsti je uglavnom sedeo pred kućom, na zimzelenom hrastu u čijoj je hladovini verovatno nekad sedela starica. Krošnja ga je sakrivala od svakog radoznalog pogleda koji bi zalutao na tu stranu. Sedeo je tamo satima, nepomično, dogledom osmatrajući parkiralište i kuće u selu. Faridu je naložio da ostane dole, u šancu iza kuće. Dečko je poslušao, iako nerado. Pratio je Prašnjavoprstog kud god bi ovaj krenuo, poput čička mu je visio za petama. Od spaljene kuće podilazila ga je jeza. „Njen duh je sigurno još tu“, ponavljao je, „staričin duh. A šta ako je bila veštica?“

Ali Prašnjavoprsti bi ga samo ismejao. U ovom svetu nema duhova. Barem se ne mogu videti. Šanac je bio tako ušuškan da je Prašnjavoprsti prethodne noći skoro došao u iskušenje da upali vatru. Dečak je uhvatio kunića; umeo je vešto postavljati zamke, bio je u tome još suroviji od Prašnjavoprstog. Kada bi Prašnjavoprsti uhvatio kunića u zamku, išao bi da pogleda tek kad bi bio sasvim siguran da je sirota životinja prestala da mrda. Faridu je svako sažaljenje bilo potpuno strano. Možda je i suviše često gladovao.

Sa kakvim bi samo divljenjem dečak posmatrao Prašnjavoprstog dok ovaj pomoću nekoliko grančica pali vatru! Ispekao je sve prste igrajući se s vatrom. Vatra ga je ugrizla i za nos i za usne, ali Prašnjavoprsti bi ga uprkos tome stalno zaticao kako pravi baklje od vate i tankih grana ili se igra

šibicama. Jednom je tako zapalio suvu travu, i Prašnjavoprsti ga je zgrabio i protresao kao neposlušnog psa; dečaku su tada suze navrle na oči. „Slušaj ovamo, ovo ti neću dvaput reći! Vatra je opasna zverka!“, izderao se na njega. „Ona ti nije prijatelj. Ubiće te ako se pogrešno ophodiš prema njoj, a svojim će te dimom izdati neprijateljima!“

„Ali tvoj prijatelj jeste!“, promucio je dečak prkosnim glasom.

„Koješta! Ja samo nisam tako nepromišljen. Obraćam pažnju na vetar! Rekao sam ti već sto puta: ne pali vatru na vetru. A sad se gubi, idi pronađi Gvina.“

„Ipak ti jeste prijatelj!“, promrmljao je dečak pre nego što se izgubio odatle. „U svakom slučaju, sluša te više nego kuna.“

Tu je bio u pravu. Što samo po sebi ne mora ništa da znači, jer jedna kuna sluša samo sebe, a i vatra u ovom svetu Prašnjavoprstog nije ni upola tako dobro slušala kao u onom drugom. Tamo bi se plameni jezici grupisali u obliku cveta ako bi im on to zapovedio. Ili bi se granali poput drveća u noći, sa kojeg bi, poput kiše, po njemu padale iskre. Vikali bi i šaputali hrapavim glasovima, ili bi plesali sa njim. A ovde je vatra bila pitoma i tvrdoglava u isto vreme, poput neke neme, strane životinje, koja bi s vremena na vreme ugrizla ruku koja ju je hranila. Samo ponekad, u hladnim noćima, kada je vatra bila jedino što bi mu pravilo društvo, činilo mu se da čuje njen šapat, ali nije razumeo šta mu šapuće.

Pa ipak, dečak je verovatno bio u pravu. Vatra je bila njegov prijatelj, ali ona je bila i krivac za to što je Kaprikorn naredio da mu ga dovedu, tamo, u onom drugom životu. „Pokaži mi kako se igra sa vatrom!“, rekao mu je Kaprikorn nakon što su ga njegovi ljudi doveli pred njega, i Prašnjavoprsti je poslušao. I danas se kaje što ga je tome naučio, jer Kaprikorn je voleo da vatru pusti sa lanca i da je uhvati tek kada se sita najede, po ambarima i štalama, po kućama i po svemu što je nije moglo dovoljno brzo izbeći.

„Da li se vratio?“ Farid se naslonio na čvornovatu koru drveta. Kretao se tiho, poput zmije. Prašnjavoprsti bi se svaki put trgao kad bi se dečak tako iznenada pojavio.

„Nije!“, odgovorio je Prašnjavoprsti. „Sreća nam se osmehnula.“ Na dan njihovog dolaska Kaprikornov auto se nalazio na parkiralištu, ali još istog popodneva dvojica su dečaka počela da glancaju njegovu srebrnu površinu, i glancali su je dok nije postala tako sjajna da su se mogli u njoj ogledati. Pre nego što se smračilo, Kaprikorn se nekud odvezao. Često bi napuštao selo i odlazio u obližnja mesta na obali, ili u neku od svojih baza, kako je voleo da ih naziva, iako bi najčešće bila u pitanju samo koliba usred šume, sa jednim ili sa dvojicom njegovih ljudi, koji su se tamo smrtno dosađivali. On sam nije umeo da vozi automobil, kao ni Prašnjavoprsti, ali su zato neki od njegovih ljudi umeli, iako gotovo niko od njih nije imao vozačku dozvolu jer - za to je trebalo biti pismen.

„Da, večeras ću se odšunjati preko“, rekao je Prašnjavoprsti, „budući da Kaprikorn neće još dugo biti odsutan, a i Basta će se verovatno uskoro vratiti.“ Bastin auto nije stajao na parkingu ni kada su njih dvojica stigli ovamo. Možda su on i Pljosnatoliki i dalje ležali vezani u onoj ruševini?

„Dobro! Kad polazimo?“ Farid je zvučao kao da bi najradije odmah krenuo. „Kad padne mrak? Tada će svi biti u crkvi, na večeri.“

Prašnjavoprsti je rukom oterao muvu sa dogleda. „Idem samo ja. Ti ostaješ ovde da čuvaš stvari.“

„Neću!“

„Hoćeš. Biće opasno. Jer, hoću prvo nekog da posetim, a da bih to učinio, moram da se uvučem u dvorište Kaprikornove kuće.“

Dečak ga je začuđeno pogledao. Oči su mu bile crne, i ponekad su umele da gledaju kao da su se već svega i svačega nagledale. „Što se čudiš?“ Prašnjavoprsti se jedva suzdržao da

se ne nasmeje. „Nisi se nadao da imam prijatelje u Kaprikornovoj kući.“

Dečak je slegnuo ramenima i pogledao prema selu. Na parkingu se upravo parkiralo neko vozilo, nekakav prašnjavi kamion. U otvorenoj prikolici nalazile su se dve koze.

„Opet su pokupili koze od nekog seljaka!“, promrmljao je Prašnjavoprsti. „Pametno od njega što im ih je prepustio, inače bi mu najkasnije do večeras na štalu okačili ceduljicu.“

Farid ga je upitno pogledao.

„*Crveni petao kukuriče sutra*, pisalo bi. To je jedina rečenica koju Kaprikornovi ljudi umeju da napišu. A nekad samo obese mrtvog petla na vrata. To svako razume.“

„Crveni petao?“ Dečak je odmahnuo glavom. „Šta je to? Nekakva kletva?“

„Ma, ne! Do vraga, sad opet počinješ da zvučiš kao Basta.“ Prašnjavoprsti se tiho nasmejao.

Kaprikornovi ljudi su izašli iz kamiona. Niži od njih dvojice nosio je dve prepune kese, a drugi je krenuo da istovaruje koze sa prikolice. „Crveni petao, to je vatra koju podmetnu ljudima u štalu ili u maslinjak. Nekome petao zakukuriče i pod krovom, ili, ako je naročito tvrdoglav, u dečjoj sobi. Skoro svaki čovek ima nešto do čega mu je posebno stalo.“

Dvojica muškaraca gonila su koze prema selu. Jedan od njih bio je Kokerel, Prašnjavoprsti ga je prepoznao po šepanju. Pitao se da li Kaprikorn zna za te „posliće“ svojih ljudi, ili su oni s vremena na vreme radili i za sopstveni džep.

Farid je uhvatio jednog skakavca u šaku i posmatrao ga kroz prste. „Ja ipak idem sa tobom“, kazao je.

„Ne ideš.“

„Ne plašim se!“

„Utoliko gore.“

Nakon što su mu zatvorenici pobjegli, Kaprikorn je naredio da se postave reflektori - ispred crkve, na krovu njegove kuće i

na parkingu. To je samo otežavalo stvar Prašnjavoprstom, pošto su ga sada mnogo lakše mogli otkriti. Već se prve noći bio ušunjabio u selo, prethodno nagaravivši lice da bi prekrivio ožiljke, jer bi ga inače veoma lako prepoznali.

Kaprikorn je pojačao i stražu, najverovatnije zbog blaga koje mu je iščitao Čarobnorečivi. Naravno, to je blago odavno bilo odneseno u podrume njegove kuće, te brižljivo zaključano u teške sanduke koje je Kaprikorn naredio da donesu samo radi toga. Nije voleo da troši svoje zlato, već ga je skupljao, poput zmajeva iz bajke. Ponekad bi na ruku stavio prsten, ili bi poklonio ogrlicu nekoj služavki koja bi mu se svidela. Ili bi poslao Bastu da mu kupi novu lovačku pušku.

„S kim treba da se nađeš?“

„Ne tiče te se.“

Dečak je pustio skakavca na slobodu. Životinja je brže-bolje odskakutala na svojim štakastim maslinastozelenim nožicama.

„U pitanju je jedna žena.“, rekao je Prašnjavoprsti. „Jedna Kaprikornova služavka. Već mi je nekoliko puta pomogla.“

„Je li to ona čiju sliku nosiš u ruksaku?“

Prašnjavoprsti je odjednom spustio dogled. „Otkud znaš šta nosim u ruksaku?“

Dečak je uvukao glavu među ramena kao neko ko je navikao da za svaku nepromišljenu reč dobije batine.

„Tražio sam šibice.“

„Ako te još jednom uhvatim da preturaš po njemu, reći ću Gvinu da ti odgrize prste.“

Dečak se iskezio. „Gvin me još nikada nije ujeo.“

Tu je bio u pravu. Kuna je volela dečaka.

„Gde je ta prevrtljiva životinja, kad smo već kod toga?“ Prašnjavoprsti je provirio kroz grane. „Od juče ga nisam video.“

„Mislim da je našao ženku.“ Farid je granom šarao po suvom lišću koje je ležalo posvuda pod drvećem. Noću bi izdalo

svakoga ko bi pokušao da se prikrade njihovom skloništu. „Ako me noćas ne povedeš“, rekao je dečak ne gledajući u Prašnjavoprstog, „onda ću sam poći za tobom.“

„Ako pođeš za mnom, prebiću te ko mačku.“

Farid je oborio glavu i ravnodušnog izraza lica osmotrio svoja bosa stopala. A onda je pogledao prema ostacima zida iza kojeg su se ulogorili.

„Neću da čujem više ni reč o starici i njenom duhu!“, rekao je Prašnjavoprsti ljutito. „Koliko puta treba to da ti ponovim? Jedina opasnost ovde nalazi se tamo dole, u selu. A ako se bojiš mraka, jednostavno zapali vatru u šancu.“

„Duhovi se ne plaše vatre.“ Dečakov glas pretvorio se u šapat.

Prašnjavoprsti je sa uzdahom sišao sa drveta. Dečak je zaista bio sujeveran, još malo pa kao Basta. Doduše, nije se plašio kletvi, merdevina niti crnih mačaka, ali je zato posvuda video duhove, i to ne samo duh starice koja je bila sahranjena u blizini spaljene kuće. Ne, Farid je video i druge duhove, čitave čete duhova: zla, gotovo svemoćna stvorenja, koja bi sirotim smrtnim dečacima čupala srca iz grudi i jela ih za večeru. Nije verovao Prašnjavoprstom da duhovi ne stanuju u ovom svetu i da su ostali tamo negde u knjizi, zajedno sa onim razbojnicima koji su ga tukli i gazili. Ko zna, možda bi i umro od straha ako bi ga Prašnjavoprsti noćas ostavio samog.

„No dobro, hajde, povešću te sa sobom“, rekao je Prašnjavoprsti. „Ali ne smeš da pustiš ni glasa, je l' ti to jasno? Jer, ovde nemamo posla sa duhovima, već sa pravim ljudima, koji nose noževe i puške.“

Farid ga je sa oduševljenjem zagrlio obema rukama.

„U redu, u redu, dosta je bilo!“, rekao je Prašnjavoprsti grubo, odgurnuvši ga od sebe. „A sad mi pokaži jesi li naučio da stojiš na jednoj ruci.“

Dečak ga je smesta poslušao. Crven u licu, balansirao je prvo na desnoj, a onda na levoj ruci, podigavši bose noge uvis. Nakon tri sekunde završio je među tvrdim lišćem divlje ruže, ali se odmah iskobeljao odatle i pokušao ponovo.

Prašnjavoprsti je seo pod drvo.

Vreme je da se ponovo otarasi dečaka. Ali kako? Psa si mogao da oteraš kamenom, ali jednog dečaka... Zašto jednostavno nije ostao kod Čarobnorečivog? Taj se ionako bolje razumeo u čuvanje dece. Na kraju krajeva, on ga je i doveo ovamo. Ali ne, dečak je pošao za njim, za Prašnjavoprstim.

„Idem da potražim Gvina“, rekao je Prašnjavoprsti i ustao. Farid je bez reči pošao za njim.

Ponovo tu

Razgovarala je s kraljem, potajno se nadajući da će on zabraniti njenom sinu taj izlet. Ali, on je samo rekao: „Pa, draga moja, avanture mogu biti od koristi čak i najmlađima. One nam se uvuku pod kožu, čak i onda kada ih se kasnije uopšte ne sećamo.“

Eva Ibotson, *Tajna perona br. 13*

Kaprikornovo selo nije uopšte delovalo kao opasno mesto tog sivog, kišovitog dana kada ga je Megi ponovo videla. Kuće su, onako stare i ofucane, odudarale od zelenila okolnih brežuljaka. Nije bilo ni zračka sunca da ulepša njihove stare fasade, i Megi je jedva mogla da poveruje da su to bile iste one kuće koje su joj u noći kada su bežali odatle izgledale tako strašno.

„Zanimljivo!“, prošaptao je Fenoljo kad se Basta zaustavio na parking. „Znaš, ovo mesto veoma podseća na jedno od mesta gde se odigrava radnja *Srca od mastila*. Doduše, nema tvrđave, ali predeo je skoro isti kao onaj u knjizi, a i selo je gotovo isto toliko staro. Jesi li znala da se *Srce od mastila* odigrava u svetu koji ima dosta sličnosti sa našim srednjim vekom? Naravno, ponešto sam dodao, na primer vile i džinove, nešto sam i izostavio, ali...“

Megi ga više nije slušala. Razmišljala je o onoj noći kada su pobešli iz Kaprikornovih kaveza. Tada se nadala da nikad više neće videti ovaj parking, ovu crkvu i ova brda.

„Hajde, polazi!“, progundao je Pljosnatoliki, otvorivši vrata automobila. „Još uvek se sećaš puta, zar ne?“

Da, sećala ga se - iako je danas sve izgledalo pomalo drugačije. Fenoljo je razgledao ulice poput nekog turista. „Poznajem ovo selo!“, došapnuo je Megi. „To jest, čuo sam za njega. Ima dosta tužnih priča u vezi sa ovim mestom. Na primer, zemljotres u prošlom veku, a u prošlom ratu...“

„Bolje štedi taj svoj jezik, matoro piskaralo, trebaće ti kasnije!“, prekinuo ga je Basta. „Ne volim kad neko šapuće u mom prisustvu.“

Fenoljo mu je uputio ljutit pogled - i začutao. Nije progovorio više ni reči sve dok se nisu našli ispred crkve.

„Hajde, otvarajte ta vrata! Šta čekate?“, zarežao je Pljosnatoliki, i Megi i Fenoljo zajedno su otvorili teška vrata crkve. Hladan vazduh koji im je došao u susret bio je ustajao kao i onog dana kada su Megi, Mo i Elinor prvi put došli ovamo. Unutra se ništa posebno nije promenilo. Crveni zidovi izgledali su još strašnije po ovom oblačnom danu, a veštački izraz lica one Kaprikornove statue kao da je postao još zlobniji. I kontejneri u kojima su spalili knjige još su uvek stajali na istom mestu. Jedino Kaprikornova stolica, koja je prošli put stajala gore na stepeništu, sada nije bila tamo. Dvojica Kaprikornovih ljudi upravo su nosila novu fotelju uza stepenice. Starica koja je ličila na svraku i koje Megi nije volela ni da se seti stajala je pored njih i naređivala im nestrpljivim tonom.

Basta je odgurnuo u stranu dve žene koje su klečale na srednjem brodu crkve i ribale pod, i krenuo prema stepenicama, isprsviši se. „Mortola, gde je Kaprikorn?“, doviknuo je starici još izdaleka. „Donosim mu novosti. Važne novosti.“

Starica se nije čakni okrenula. „Još udesno, glupaci!“, zapovedala je onoj dvojici koja su se i dalje patila sa teškom foteljom. „Eto vidite da može.“ Zatim se, ravnodušnog izraza lica, okrenula prema Basti.

„Mislili smo da ćeš doći ranije“, kazala je.

„Šta sad to treba da znači?“ Basta je povisio ton, ali Megi je u njegovom glasu osetila nesigurnost. Zvučao je skoro kao da se plaši starice. „Znaš li koliko sela ima na ovoj proklesoj obali? A čak nismo bili ni sigurni da li je Čarobnorečivi ostao u ovom kraju. Ali, moj me nos nikada ne vara“, pokazao je glavom u pravcu Megi, „tako da sam ispunio zadatak.“

„Ah, jesi li?“ Svraka je pogledala iza Bastinih leđa, prema mostu gde su stajali Megi i Fenoljo sa Pljosnatolikim. „Ja vidim samo devojčicu i nekog starca. A gde je njen otac?“

„Nije bio tamo! Ali doći će, sigurno. Mala je najbolji mamac.“

„A kako će znati da je ovde?“

„Ostavio sam mu poruku!“

„Otkad ti znaš da pišeš?“

Megi je videla kako se Basta sav tresе od besа. „Napisao sam samo svoje ime, više reči mu ne treba da shvati gde može da nađe svoju dragocenu ćerkicu. Reci Kaprikornu da ću ih zatvoriti u jedan od kaveza.“ I sa tim rečima okrenuo se na petama i otperjao natrag prema Megi i Fenolju.

„Kaprikorn nije ovde, i ne znam kada će se vratiti!“, doviknula mu je Mortola. „Ali do njegovog povratka ja ovde vodim glavnu reč, a meni se čini da ti u poslednje vreme ne ispunjavaš zadatke onako kako bi trebalo.“

Basta se okrenuo kao da ga je nešto ugrizlo za vrat, ali Mortola je nastavila da govori kao da se ništa nije desilo.

„Prvo dozvoliš Prašnjavoprstom da ti ukrade ključeve, onda izgubiš pse i moramo da te tražimo po brdima, a sad još i ovo. Daj mi svoje ključeve.“ Svraka je ispružila ruku.

„Šta?“ Basta je prebledeo poput nekog dečaka koji upravo treba da bude išiban pred celim razredom.

„Dobro si me razumeo. Od sada ću ja nositi ključeve sa sobom: ključeve od kaveza, od grobnice i od skladišta sa benzinom. Daj mi ih smesta.“

Basta se nije ni pomerio. „Nemaš prava na to!“, prosiktao je. „Ključeve mi je dao Kaprikorn, i jedino on može da mi ih oduzme.“ Ponovo se okrenuo.

„I hoće!“, doviknula je Mortola za njim. „Očekuje i da mu podneseš izveštaj, i to čim se vrati. Možda će on bolje nego ja razumeti zašto mu nisi doveo Čarobnorečivog.“

Basta nije ništa odgovorio. Zgrabio je Megi i Fenolja za ruku i odvuкао ih prema portalu. Svraka mu je još nešto doviknula, ali Megi nije uspela da čuje šta. A ni Basta se nije više okrenuo.

Zatvorio ih je u štalu sa brojem pet, onu u kojoj je prošli put bio zatvoren Farid. „Tako, sad možete da sačekate tvog oca!“, rekao je pre nego što je gurnuo Megi unutra.

Megi se osećala kao u nekom košmaru koji sanja već po drugi put. Samo što ovog puta u kavezu nije bilo čak ni one plesnive slame, na koju bi mogli sestiti, a ni sijalica na tavanici nije radila. Ali zato je kroz uzani otvor na zidu dopirala dnevna svetlost.

„Divota!“, rekao je Fenoljo, sa uzdahom sednuvši na hladan pod. „Štala za stoku. Kako nemaštovito. Ja sam se nadao da Kaprikorn ima makar normalnu tamnicu u kojoj drži zatvorenike.“

„Štala?“ Megi se leđima naslonila na zid. Kroz zatvorena vrata čulo se žuborenje kiše.

„Da. A šta si ti mislila? Ranije su se kuće uvek tako pravile; dole je živela stoka, a gore ljudi. U nekim selima u brdima još uvek tako drže koze i magarce. Kada bi ujutru gonili stoku na ispašu, svuda po ulicama ležale bi gomile balege koja se još pušila, i kad bi išao po hleb, ugazio bi u nju.“ Fenoljo je iščupao sebi jednu dlačicu iz nosa; proučavao ju je kao da ne može da veruje da se u njegovom nosu nalazi nešto tako špicasto. A onda ju je bacio na zemlju. „Doduše, zaista je pomalo sablasno“, promrmljao je, „a upravo sam tako zamislio Kaprikornovu majku - taj nos, blisko postavljene oči, pa čak i način na koji prekršta ruke na grudima i istura bradu.“

Megi ga je pogledala u neverici. „Kaprikornova majka? Svraka?"

„Svraka! Tako si je nazvala?" Fenoljo se tiho nasmejao. „Upravo sam joj taj nadimak i ja dao u mojoj priči. Neverovatno, zaista. Čuvaj se nje. Nije naročito prijatnog karaktera."

„Mislila sam da mu je ona samo domaćica."

„Hm, verovatno su i hteli da tako misliš. Zato sačuvaj našu malu tajnu za sebe, bar zasad, važi?"

Megi je klimnula glavom iako ništa nije shvatala. Ionako joj je bilo svejedno ko je Svraka. Sve joj je bilo svejedno. Ovog puta nije bilo Prašnjavoprstog da im otvori vrata i oslobodi ih usred noći. Sve je bilo uzalud - kao da nikad nisu ni pobjegli. Stala je kraj zaključanih vrata i naslonila ruke na njih. „Mo će doći!“, prošaptala je. „A onda ćemo svi zauvek ostati zatvoreni ovde.“

„No, no!“ Fenoljo je ustao sa poda i prišao joj. Privukao ju je sebi na grudi i zagrlio tako da je zarila lice u njegovu jaknu. Tkanina jo bila gruba i osećala se na duvan. „Smisliću ja već nešto!“, šaptao joj je Fenoljo. „Na kraju krajeva, ja sam i izmislio te nitkove. Bilo bi smešno kada ne bih bio u stanju da ih i uklonim sa ovog sveta. Tvoj otac je imao jednu ideju, ali..."

Megi je podigla uplakano lice i pogledala u Fenolja pogledom punim nade, ali starac je samo odmahnuo glavom. „Kasnije. Sada mi prvo objasni šta Kaprikorn hoće od tvog oca. Ima li to nekakve veze sa njegovom veštinom čitanja naglas?"

Megi je klimnula glavom i obrisala suze. „Hoće da mu Mo nekog iščita, nekog starog prijatelja..."

Fenoljo joj je dodao maramicu. Dok je Megi brisala nos, iz maramice je ispalo nekoliko mrvica duvana. „Prijatelja? Kaprikorn nema nijednog prijatelja." Starac je namrštio čelo. A onda je Megi osetila kako je iznenada duboko udahnuo.

„Ko je taj prijatelj?“, pitala je, ali Fenoljo joj je samo obrisao jednu suzu sa obraza. „Neko koga ćeš, nadam se, sresti samo

među koricama knjige“, odgovorio je neodređeno, A onda se okrenuo i počeo da hoda gore-dole po prostoriji. „Kaprikorn će se uskoro vratiti“, rekao je. „Moram da smislim kako da nastupim pred njim.“

Ali Kaprikorn se i dalje nije vraćao. Napolju je već pao mrak, a po njih i dalje niko nije dolazio. Čak ni za jelo nisu dobili ništa. Kada je noćni vazduh ušao kroz onu rupu u zidu, unutra je prilično zahladilo, te su se sklupčali jedno uz drugo na tvrdom podu ne bi li se ugrijali.

„Je li Basta još uvek sujeveren?“, pitao je Fenoljo u jednom trenutku.

„Jeste, i to veoma“, odgovorila je Megi. „Prašnjavoprsti uživa da ga zadirkuje zbog toga.“

„Dobro“, promrmljao je Fenoljo. Ali više od toga nije rekao.

Kaprikornova služavka

Kako nikada nisam video ni oca ni majku, predstave koje sam sebi stvorio o njima poticale su, na neki čudnovat način, od njihovih nadgrobnih spomenika. Po obliku slova na spomeniku moga oca ja sam nekako zaključio da je bio čovek širokih pleća i niskog rasta, kovrdžave crne kose i tamnog tena. Na osnovu oblika i položaja slova natpisa „Džordžijana, supruga gorepočivšeg“, došao sam do detinjastog zaključka da je moja majka bila bolešljiva i pegava u licu.“

Čarls Dikens, *Velika očekivanja*

Prašnjavoprsti je krenuo kada je noć dostigla punu tamu. Nebo je i dalje bilo oblačno, i na njemu se nije videla ni jedna jedina zvezda. Samo bi se mesec tu i tamo pojavio među oblacima, tanak i bolešljiv, poput kriške limuna u moru od mastila.

Prašnjavoprsti je bio zahvalan za toliki mrak, ali dečak se trzao od svake grančice koja bi mu prešla preko lica. „Prokletstvo, trebalo je da te ostavim sa Gvinom!“, obrecnuo se Prašnjavoprsti na njega. „Još ćeš nas i odati tim svojim cvokotanjem zuba. Pravo gledaj! Tamo je ono čega bi trebalo da se uplašiš! Ne duhovi, već puške.“

Ispred njih je, na svega nekoliko koraka udaljenosti, ležalo Kaprikornovo selo. Novopostavljeni reflektori obasjavali su prostor između sivih kuća jarkom svetlošću, gotovo ravnom dnevnoj.

„I sad neka mi neko kaže da je električna struja blagoslov!“, prošaptao je Prašnjavoprsti dok su se šunjali pored parkirališta. Između parkiranih vozila gegao se stražar, očigledno dosađujući se. Naslonio se na kamion kojim je Kokerel tog popodneva bio dovezao koze i, zevnuvši, stavio slušalice u uši.

„Odlično! Pored ovoga bi sad mogla da prođe čitava armija, a on ništa ne bi čuo!“, prošaptao je Prašnjavoprsti. „Da je Basta ovde, za ovo bi ga sigurno zatvorio na tri dana u jedan od Kaprikornovih kaveza, i to bez ijednog zalogaja hleba.“

„A šta misliš o tome da krenemo preko krovova?“ Sa Faridovog lica nestalo je straha. Stražar sa puškom nije ga plašio ni upola toliko kao duhovi koje je umislio u svojoj glavi. Prašnjavoprsti nije mogao da se načudi tolikoj gluposti. Međutim, to sa krovovima uopšte nije bila loša ideja. Uz jednu od kuća koje su se nalazile odmah do parkinga penjala se vinova loza. Izgleda da odavno nije potkresivana. Čim se stražar, pocupkujući uz muziku koja je bila jedino što je čuo, udaljio od njih na drugu stranu parkinga, Prašnjavoprsti se uspeo uz vinovu lozu. Dečak je u penjanju bio još veštiji od njega. Prašnjavoprsti mu je dodao granu čim se našao na krovu. Šunjali su se dalje, poput mačaka lotalica, kraj dimnjaka, antena i Kaprikornovih reflektora, koji su bacali svetlost prema dole, dok je sve što se nalazilo iza njih bilo sakriveno mrakom. U jednom trenutku Prašnjavoprstom je skliznuo crep ispod nogu, ali pošlo mu je za rukom da ga uhvati i spreči ga da padne na ulicu i razbije se.

Kada su stigli do trga, na kome su se nalazile crkva i Kaprikornova kuća, spustili su se niz jedan oluk. Prašnjavoprsti se nekoliko napetih trenutaka skrivao iza gomile praznih gajbi koje su bile poslagane jedna na drugu i osmatrao ima li stražara u blizini. Belom svetlošću reflektora nije bio osvetljen samo trg, već i uska ulica koja se pružala uz Kaprikornovu kuću. Na bunaru pred crkvom sedela je crna mačka. Basti bi pri pogledu na nju srce sigurno zastalo od straha, ali Prašnjavoprsti se

mnogo više brinuo zbog stražara koji su stajali pred Kaprikornovom kućom. Ispred ulaznih vrata bila su dvojica. Jedan od njih, krupan momak, kao od brega odvaljen, pronašao je Prašnjavoprstog pre tačno četiri godine, na severu, u gradu u kojem je Prašnjavoprsti upravo bio nameravao da održi još jednu predstavu. Zajedno sa još dvojicom Kaprikornovih ljudi taj ga je uhvatio i odvuкао kod Kaprikorna, koji ga je pitao za knjigu i za Čarobnorečivog, naravno, na svoj način.

Dvojica muškaraca su se prepirala. Bili su toliko zauzeti jedan drugim da je Prašnjavoprsti skupio svu hrabrost i u nekoliko koraka šmugnuo u uličicu koja je prolazila pored Kaprikornove kuće. Farid je krenuo za njim, bešumno poput senke. Kaprikornova kuća bila je velika nezgrapna građevina; ko zna, možda je nekad služila kao gradska kuća, manastir ili škola. Ni na jednom prozoru nije gorelo svetlo, a na ulici nije bilo više nijednog stražara. Ipak, Prašnjavoprsti je i dalje bio na oprezu. Znao je da su stražari voleli da se sakriju u ponekom dovratku, nevidljivi u svojim crnim odelima poput gavrana u noći. Da, Prašnjavoprsti je znao gotovo sve o Kaprikornovom selu. Dovoljno puta je prošao ovim ulicama otkad ga je Kaprikorn ovamo odveo i naredio mu da pronađe Čarobnorečivog i knjigu. Svaki put kada bi umirao od tuge za kućom, dolazio bi ovamo, kod svojih starih neprijatelja, samo da se ne bi više osećao toliko otuđenim. Čak ni strah od Bastinog noža nije ga mogao sprečiti da dođe.

Prašnjavoprsti je podigao pljosnat kamen sa zemlje, dao rukom znak Faridu da se skloni iza njega i bacio kamen niz ulicu. Ništa se nije ni pomerilo. Stražar je upravo bio otišao u obilazak, kako se Prašnjavoprsti i nadao, i on se prišunjao visokom zidu koji se naiazio iza Kaprikornove bašte: u njoj su bile leje sa povrcem, voćnjak i žbunovi lekovitog i začinskog bilja, zidom zaštićeni od hladnog vetra koji bi ponekad zaduvalo spuštajući se sa okolnih brda. Prašnjavoprsti je često zabavljao služavke dok bi okopavale leje. U bašti nije bilo reflektora, a ni

stražara (kome bi još palo na pamet da krade povrće?), a iz dvorišta se u kuću moglo ući kroz vrata sa rešetkama, koja su noću bila zaključana. Osim toga, tu se, odmah iza zida, nalazio kavez sa psima, ali sada je bio prazan, kako se pokazalo kada je Prašnjavoprsti preskočio zid. Psi se nisu vratili. Izgleda da su ipak bili pametniji nego što je Prašnjavoprsti mislio, a Basta očigledno još uvek nije nabavio druge. Baš glupo od njega. Glupi Basta.

Prašnjavoprsti je dao rukom znak dečaku da krene za njim i, provukavši se pored brižno negovanih leja, zaustavio se pred vratima. Ugledavši teške rešetke, dečak ga je upitno pogledao, ali Prašnjavoprsti je samo stavio prst na usta i pogledao prema jednom od prozora na drugom spratu. Žaluzine, crne u noći, stajale su otvorene. Prašnjavoprsti je mjauknuo, i to tako uverljivo da mu je istog trenutka odgovorilo nekoliko mačaka; međutim, iza prozora se ništa nije ni pomerilo. Prašnjavoprsti je tiho opsovao, na trenutak oslušnuo u noć - i počeo da imitira krike neke ptice grabljivice. Farid se trgnuo i priljubio se tik uza zid kuće. Ovog puta se gore nešto mrdnulo. Jedna se žena nagnula kroz prozor. Kada joj je Prašnjavoprsti mahnuo, uzvratila mu je - i ponovo nestala.

„Šta me tako gledaš?“, šapnuo je Prašnjavoprsti Faridu. „Možemo joj verovati. Mnoge služavke ne vole ni Kaprikorna ni njegove ljude, neke od njih i nisu svojom voljom ovde. Ali sve ga se boje, boje se da bi mogle izgubiti posao, ili da bi im Kaprikorn mogao zapaliti kuću, njima ili njihovim porodicama, ako budu širile priče o njemu ili o onome šta se ovde dešava, ili da bi im mogao poslati Bastu sa njegovim nožem... Reza nema takvih briga, ona nema porodicu.“ Bar ne više, dodao je u mislima.

Vrata iza ograde su se otvorila, i žena koja je malopre bila na prozoru - Reza - pojavila se iza rešetaka, zabrinuto izraza lica. Izgledala je blede sa svojom tamnoplavom kosom.

„Kako si?“ Prašnjavoprsti je prišao ogradi i gurnuo ruku kroz rešetke. Reza ga je, osmehnuvši se, uhvatila za ruku - i pokazala glavom prema dečaku.

„To je Farid.“ Prašnjavoprsti je utišao glas. „Moglo bi se reći da je sam došao kod mene. Ali, možeš mu verovati. Ni on ne voli Kaprikorna.“

Reza je klimnula glavom, a onda mu uputila prekoran pogled - i odmahнула glavom u znak neodobravanja.

„Znam, znam, nije baš mudro od mene što sam se vratio. Jesi li čula šta se desilo?“ Prašnjavoprsti nije mogao da sakrije ponos u svom glasu. „Mislili su da mogu bilo kako sa mnom, ali prevarili su se. Jedna knjiga je još ostala, a ja ću je uzeti! Ne gledaj me tako. Znaš li gde je Kaprikorn čuva?“

Reza je odmahнула glavom. Nešto je šušnulo iza njih; Prašnjavoprsti se trgnuo, ali bio je to samo miš koji je pretrčao preko usnulog dvorišta. Reza je izvadila olovku i list papira iz džepa na svom kućnom ogrtaču. Pisala je polako i uredno jer je znala da je Prašnjavoprstom lakše da čita štampana slova. Ona ga je i naučila da čita i piše kako bi mogli da razgovaraju.

Uvek bi malo potrajalo dok Prašnjavoprsti ne bi shvatio smisao onoga što bi mu napisala. I svaki put bi bio ponosan na sebe kada bi mu se znakovi nalik na paukove konačno sklopili u reči, i kada bi uspeo da otkrije njihovu tajnu. „*Pokušaću da saznam*“, pročitao je tiho. „Dobro. Ali, budi oprezna. Ne želim da rizikuješ tu svoju lepu glavu.“ Još jednom se nagnuo iznad ceduljice. „Kako to misliš *Bastini ključevi su sada kod Svrake?*“

Vratio joj je papirić. Dok je Reza pisala, Farid je posmatrao njenu ruku sa takvim strahopoštovanjem kao da prisustvuje nekom magijskom obredu. „Mislim da bi trebalo i njega da naučiš!“, šapnuo joj je Prašnjavoprsti kroz rešetke. „Vidi kako te samo gleda!“

Reza je podigla glavu i osmehnula se Faridu. Ovaj je zbunjeno skrenuo pogled. Reza je prstom dotakla svoje lice.

„Šta kažeš, lep je dečak?“ Prašnjavoprsti je podrugljivo iskrivio usta, dok Farid od stida nije znao kud bi sa očima. „ A šta je sa mnom? Lep sam kao mesec? Hm, treba li to da shvatim kao kompliment? Ili si htela samo da kažeš da imam isto toliko ožiljaka kao i on?“ Reza je stavila ruku na usta. Bilo je lako nasmejati je, smejala se poput devojčice. Jedino bi se tada mogao čuti njen glas.

Pucnji su se prolomili kroz noć. Reza se čvrsto uhvatila rukama za rešetke, a Farid se uplašeno sklupčao u podnožju zida. Prašnjavoprsti mu je pružio ruku da ustane. „Ma nije to ništa!“, prošaptao je. „Stražari ponovo pucaju na mačke. To rade uvek kad im je dosadno.“

Dečak ga je pogledao u neverici, a Reza je nastavila da piše. „Uzela mu ih je“, pročitao je Prašnjavoprsti. „Za kaznu. Hm, Basti se to verovatno ni najmanje nije svidelo. Pravio se važan sa tim ključevima, kao da Kaprikornu čuva oči u glavi.“

Reza se pravila da izvlači nož iz korica i pritom se tako mrštila da se Prašnjavoprsti gotovo naglas nasmejao. Brže-bolje se osvrnuo oko sebe, ali u dvorištu je, između tih visokih zidova, bilo mirno kao na groblju. „O, da, mogu da zamislim koliko je besan“, prošuputao je. „On čini sve samo da bi se dopao Kaprikornu; prerezuje ljudima vratove i unakazuje lica, a sad da mu se desi tako nešto.“

Reza je još jednom uzela papir. Ponovo je prošlo nekoliko bolno dugih trenutaka dok Prašnjavoprsti nije dešifrovao njena slova. „Znači, čula si za Čarobnorečivog. Hoćeš da znaš ko je on. Pa, eto, još uvek bi bio zatvoren u Kaprikornovim kavezima da nije bilo mene. Šta još? Pitaj Farida. Njega je Čarobnorečivi ubrao iz njegove priče kao zrelu jabuku. Na svu sreću, nije doveo nijednog duha koji jede živo meso, o kojima dečak neprestano brblja. Da, Čarobnorečivi je dobar čitač, mnogo bolji nego Darije. Kao što vidiš, Farid ne šepa, lice mu je verovatno oduvek ovako izgledalo, a i glas još uvek ima - iako možda trenutno ne deluje tako.“

Farid mu je uputio ljutit pogled.

„Kako izgleda Čarobnorečivi? Pa, Basta mu još nije ukrasio lice svojim nožem, toliko ti mogu reći.“

Iznad njih su zaškripale žaluzine. Prašnjavoprsti se priljubio uz rešetke. To je samo vetar, pomislio je u prvom trenutku, samo vetar. Farid ga je pogledao, očiju razrogačenih od straha. Verovatno je ta škripa njega ponovo podsetila na demone, ali biće koje se nagnulo kroz prozor iznad njih bilo je od krvi i mesa: Mortola, ili Svraka, kako su je krišom zvali. Ona je zapovedala svim služavkama, i pred njom ništa nije bilo sigurno, čak ni tajne koje bi žene noću, pre spavanja, šaputale jedna drugoj. Čak i Kaprikornovi sanduci sa blagom imali su bolji smeštaj nego njegove služavke. Sve su spavale u Kaprikornovoj kući, po četiri u jednoj sobi, osim onih koje bi se udale za nekog od Kaprikornovih ljudi i otišle da žive sa njima u nekoj od napuštenih kuća u selu.

Svraka se naslonila na sims prozora, udišući svež noćni vazduh. Beskrajno dugo je njen nos virio napolje, toliko dugo da bi joj Prašnjavoprsti najradije zavrnuo taj mršavi vrat, ali konačno je, kako se činilo, udahnula dovoljno vazduha da njime ispuni svaki ćošak svog tela, i ponovo je zatvorila prozor.

„Moram da idem, ali sutra uveče ću se vratiti. Možda ćeš do tada saznati nešto o knjizi!“ Prašnjavoprsti je još jednom uhvatio Rezu za ruku. Prsti su joj bili grubi od pranja i čišćenja. „Znam da sam ti ovo već jednom rekao, ali ipak: budi oprezna i kloni se Baste.“

Reza je slegnula ramenima. Šta drugo da kaže na jedan tako suvišan savet? Skoro sve žene u selu klonile su se Baste, ali on se nije klonio njih.

Prašnjavoprsti je sačekao ispred vrata dok Reza nije stigla natrag u sobu. Svećom mu je dala znak kroz prozor.

Stražar na parkingu još je uvek imao slušalice u ušima. U mislima očigledno na nekom drugom mestu, plesao je između vozila, držeći pušku u ispruženim rukama kao da grli devojku.

Kada se u jednom trenutku ipak okrenuo u njihovom pravcu, Prašnjavoprsti i Farid već su odavno bili nestali u noći.

Vraćajući se u skrovište, nisu sreli nikog sem jedne lisice gladnih očiju, koja je šmugnula pored njih. Između zidova spaljene kuće ležao je Gvin, proždurući neku ptičicu. Perje joj je sijalo u mraku.

„Je li ona uvek bila nema?“, pitao je dečak kad se Prašnjavoprsti ispružio pod drvetom, spreman za spavanje.

„Otkad je ja poznajem, jeste“, odgovorio je Prašnjavoprsti, okrenuvši mu leđa. Farid je legao kraj njega. Od samog početka je tako spavao, i koliko god se Prašnjavoprsti izmicao u stranu, kada bi se probudio, dečak bi uvek ležao tik uz njega.

„Slika u tvom ruksaku“, rekao je dečak. „Njena je.“

„Pa?“

Dečak je ćutao.

„Ako si bacio oko na nju“, rekao je Prašnjavoprsti podrugljivo, „zaboravi. Ona je Kaprikornu jedna od omiljenih služavki. Čak sme da mu donosi doručak i da mu pomaže pri oblačenju.“

„Koliko je dugo već kod njega?“

„Pet godina“, odgovorio je Prašnjavoprsti. „I za sve te godine Kaprikorn joj nije nijednom dozvolio da izađe iz sela. Čak i iz kuće retko sme da izlazi. Dvaput je pokušala da pobegne, ali nije daleko odmakla. Jednom ju je čak ujela i zmija. Nikad mi nije rekla kako ju je Kaprikorn kaznio, ali znam da od tada više nikad nije pokušala da pobegne.“

Iza njih je nešto zašuštalo, i Farid se trgnuo, ali to je bio samo Gvin. Skočio je dečaku na stomak, oblizujući se. Farid mu je, smejući se, skinuo jedno pero sa krzna. Gvin je počeo da ga njušku po bradi i nosu, kao da mu je nedostajao, a onda je ponovo nestao u mraku.

„On je baš draga kuna!“, prošaptao je Farid.

„Nije, ni najmanje“, rekao je Prašnjavoprsti, pokrivši se tankim ćebetom. „Verovatno te voli jer mirišeš kao neka devojčica.“

Na to je Farid odgovorio samo dugim ćutanjem.

„Liči na nju“, rekao je dok je Prašnjavoprsti polako padao u san. „Na ćerku Ćarobnorećivog. Ima ista takva usta i iste oći, i ćak se smeje isto kao ona.“

„Glupost!“, rekao je Prašnjavoprsti. „Nema ni najmanje sličnosti. Obe imaju plave oći, to je sve. Ovde je to ćesta pojava. A sad spavaj već jednom.“

Dećak ga je poslućao. Umotao se u pulover koji je dobio od Prašnjavoprstog i okrenuo mu leća. Ubrzo mu je disanje postalo ujednaćeno kao kod bebe. Prašnjavoprsti je, mećutim, celu noć ostao budan, streljajući oćima mrak oko sebe.

Tajne

„Kada bih bio imenovan za viteza“, rekao je Vart, gledajući zamišljeno u vatru, „onda bih... molio Boga da mi pošalje sve zlo ovog sveta, meni i nikom više. Ako bih ga pobedio, ne bi više bilo nikakvog zla na svetu, a ako bi ono pobedilo mene, onda bih ispaštao samo ja.“

„To bi bilo krajnje drsko s tvoje strane“, rekao je Merlin, „i sigurno bi bio poražen. A onda bi morao da ispaštaš.“

T. H. Vajt, *Kralj Kamelota*

Kaprikorn je dočekaio Megi i Fenolja u crkvi, zajedno sa desetak svojih ljudi. Sedeo je u svojoj novoj fotelji, crnoj kao ugalj, čije je postavljanje nadgledala Mortola. Ovog puta mu odelo, za promenu, nije bilo crvene, već bleđožute boje, boje jutarnje svetlosti, koja je kroz prozor dopirala u crkvu. Bilo je još rano jutro; napolju, nad brdima, još je ležala magla, a sunce je u njoj plivalo poput lopte u mutnoj vodi.

„Svih mi slova abecede!“, prošaptao je Fenoljo dok su Megi i on koračali kroz središnji brod crkve, praćeni Bastom. „On izgleda upravo onako kako sam ga zamislio. 'Bezbojan poput čaše mleka' - da, mislim da sam se tako izrazio.“

Ubrzao je korak kao da ne može da dočeka da izbliza vidi svojih ruku delo. Megi je jedva držala korak sa njim, a pre nego što je uspeo da stigne do stepenica, Basta ga je povukao unazad. „Hej, šta je sad to?“, prosiktao je. „Bez žurbe, i lepo se pokloni, jasno?“

Fenoljo ga je samo prezrivo pogledao, i dalje stojeći uspravno poput sveće. Basta je podigao ruku u nameri ga ga udari, ali

Kaprikorn je gotovo neprimetno odmahnuo glavom, na šta je ovaj smesta spustio ruku, kao neko dete koje su upravo izgrdili. Kraj Kaprikornove fotelje je, ruku prekrštenih na leđima, stajala Mortola.

„Dakle, Basta, i dalje se pitam šta si mislio kad si odlučio da se vratiš bez njenog oca!“, rekao je Kaprikorn, posmatrajući čas Megi, čas Fenoljovo kornjačoliko lice.

„Nije bio tamo, već sam vam objasnio.“ Basta je zvučao uvređeno. „Zar je trebalo da sedim tamo kao kornjača pored bare i da ga čekam da se vrati? Ionako će i sam ubrzo doći za nama! Svi smo videli koliko je vezan za ovo derišće. Kladam se u ovaj moj nož da će već danas, a najkasnije sutra ujutru, biti ovde.“

„U svoj nož? Nedavno si već ostao bez jednoga.“ Od podsmeha u Mortolinom glasu Basta je samo stisnuo usne.

„Popuštaš, Basta!“, primetio je Kaprikorn. „Tvoja usijana glava sprečava te da jasno razmišljaš. Ali, da pređemo na drugi poklon koji si mi doneo.“

Fenoljo nije skidao oka sa njega. Posmatrao je Kaprikorna kao umetnik koji posle mnogo godina ponovo vidi sliku koju je naslikao, i, sudeći po njegovom izrazu lica, dopadalo mu se ono što vidi. Na njegovom licu Megi nije mogla da otkrije ni tračak straha, već samo neverovatnu radoznalost - i zadovoljstvo, zadovoljstvo samim sobom. Kaprikornu se taj pogled nije nimalo dopao, i to je Megi jasno videla. Nije bio navikao da ga neko gleda tako neustrašivo kao taj starac.

„Basta mi je ispričao neke neobične stvari o vama, gospodine...“

„Fenoljo.“

Megi je posmatrala Kaprikornovo lice. Da li je ikada pročitao ime koje je stajalo na koricama *Srca od mastila*, odmah iznad naslova?

„Čak mu i glas zvuči onako kako sam ga zamislio!“, šapnuo joj je Fenoljo. Bio je oduševljen poput deteta ispred lavljeg kaveza - samo što se Kaprikorn nije nalazio ni u kakvom kavezu. Jedan njegov pogled - i Basta je starca munuo laktom u leđa, i to tako grubo da mu je izbio vazduh.

„Ne volim kad se šapuće u mom prisustvu“, objasnio je Kaprikorn dok se Fenoljo borio da dođe do vazduha. „Dakle, kao što rekoh, Basta mi je ispričao neverovatnu priču - kako ste tvrdili da ste upravo vi napisali izvesnu knjigu... Kako se ono zvaše?“

„*Srce od mastila.*“ Fenoljo je protrljao bolna leđa. „Zove se *Srce od mastila* jer govori o nekome čije je srce crno od zlobe. Taj naslov mi se i dalje veoma dopada.“

Kaprikorn je podigao obrve - i nasmešio se. „O, kako da to protumačim? Možda kao kompliment? Konačno, priča o kojoj govorite moja je priča.“

„Ne, nije, već moja. Ti se u njoj samo pojavljuješ.“

Megi je videla kako je Basta upitno pogledao Kaprikorna, ali ovaj je samo odmahnuo glavom, gotovo neprimetno, tako da su Fenoljova leđa zasad ostala pošteđena.

„Aha, zanimljivo. Dakle, ostaješ pri svojim lažima.“ Kaprikorn je raširio noge i ustao sa fotelje. Lagano je sišao niz stepenice. Fenoljo se zaverenički nasmešio Megi.

„Šta je smešno?“ Kaprikornov glas bio je oštar poput Bastinog noža. Stao je neposredno ispred Fenolja.

„Ah, setio sam se kako je sujeta jedna od osobina koju sam ti ja lično pripisao, sujeta i...“, Fenoljo je namerno napravio pauzu pre nego što je nastavio, „...i još nekoliko drugih slabosti, koje ipak bolje da ne otkrivam pred tvojim ljudima, zar ne?“

Kaprikorn ga je ćuteći posmatrao čitavu jednu večnost. A onda se nasmešio. Svojim tankim, bledim osmejkom, jedva podigavši ivicu usana, pogledom lutajući po crkvi kao da je potpuno zaboravio na Fenolja. „Drzak si, starče“, rekao je. „A

uz to si i lažov. Ali, ako si mislio da ćeš me impresionirati svojom drskošću i hohštaplerstvom, kao što si uspeo kod Baste, onda moram da te razočaram. Tvoje tvrdnje su smešne koliko i ti sam, i bilo je veoma glupo od Baste što te je doveo ovamo pošto sada moramo naći načina da te se nekako otarasimo."

Basta je prebledelo. Brže-bolje je prišao Kaprikornu, uvukavši glavu među ramena. „A šta ako starac ne laže?“, čula je Megi kako šapuće Kaprikornu. „Njih dvoje tvrde da ćemo svi umreti ako samo i dotaknemo matorog."

Kaprikorn ga je pogledao tako prezrivo da je Basta ustuknuo kao rukom udaren.

Fenolja je čitava stvar, izgleda, izvanredno zabavljala. Megi so činilo da on sve ovo posmatra kao nekakav pozorišni komad koji se izvodi samo za njega. „Siroti Basta!“, rekao je Kaprikornu. „Još jednom si veoma nepravedan prema njemu. Jer - u pravu je. Šta ako ne lažem? Šta ako sam vas zaista sve ja izmislio, i tebe, i Bastu? Hoćete li svi iščeznuti ako me makar i dotaknete? Po svemu sudeći - hoćete."

Kaprikorn se glasno nasmejao, ali Megi je videla da se ipak zamislio nad onim što je Fenolja rekao i da ga je to uznemirilo - mada se iz petnih žila trudio da to sakrije iza maske ravnodušnosti.

„Mogu da ti dokažem da sam zaista onaj koji tvrdim da jesam!“, rekao je Fenolja tako tiho da su osim Kaprikorna jedino još Megi i Basta mogli da ga čuju. „Trebalo li to da učinim ovde, pred tvojim slugama i sluškinjama? Trebalo li da im kažem ko su bili tvoji roditelji?"

U crkvi je zavladao tišina. Niko se nije ni pomerio, ni Basta, ni Kaprikornovi ljudi koji su čekali ispred stepenica. Čak su i žene koje su ribale pod ispod stolova podigle glave i pogledale u pravcu Kaprikorna i nepoznatog starca. Mortola je i dalje stajala pored njegove fotelje, isturivši bradu, kao da će tako bolje čuti šta se tamo dole šapuće.

Kaprikorn je bez reči posmatrao dugmad na svojim manžetnama. Izgledala su poput kapi krvi na njegovoj svetloj košulji. A onda je ponovo usmerio pogled svojih bezbojnih očiju prema Fenoljovom licu. „Reci šta imaš, starče! No, ako ti je život mio, reći ćeš to tako da samo ja čujem.“ Govorio je tiho, ali Megi je čula prikriveni bes u njegovom glasu. Nikada ga se nije plašila više nego sad.

Kaprikorn je dao Basti znak rukom, i ovaj se, iako nevoljno, udaljio nekoliko koraka unazad.

„Malena valjda sme da čuje?“ Fenoljo je stavio ruku na Megino rame. „Ili se možda i nje bojiš?“

Kaprikorn nije čak ni pogledao u Megi. Imao je oči samo za starca koji ga je stvorio. „Hajde, govori već jednom, čak i ako nemaš šta da kažeš! Nisi prvi koji u ovoj crkvi pokušava da spase kožu uz pomoć nekoliko laži, ali ako budeš i dalje tako glupo okolišao, narediću Basti da ti stavi jednu slatku malu otrovnicu na vrat. Za ovakve prilike uvek imam nekoliko primeraka u kući.“

Fenolja, izgleda, ni ova pretnja nije naročito uplašila. „U redu!“, rekao je, bacivši pogled oko sebe kao da mu je žao što nema više publike. „Odakle da počnem? Za početak, nekoliko osnovnih principa: pripovedač obično ne zapisuje sve što zna o svojim likovima. Čitalac ne mora baš sve da sazna. Ponešto ostane i tajna, koju znaju samo pisac i njegova stvorenja. U vezi s njim, na primer“, i tu on pokaza na Bastu, „oduvek sam znao da je bio nesrećan dečak pre nego što si ga doveo kod sebe. Kako kažu u jednoj predivnoj knjizi: *Zastrašujuće je lako ubediti decu da su manje vredna*. Basta je bio ubeđen u to. Ti nisi pokušao da ga razuveriš, nipošto! A i zašto bi? Ali Basta je odjednom imao nekog na koga je mogao da se osloni, nekog ko bi mu govorio šta da radi... pronašao je novog boga, Kaprikorna, čak i ako si loše postupao sa njim; jer, ko kaže da su svi bogovi milosrdni? Većina ih je stroga i okrutna, zar ne? Naravno,

nisam sve to napisao u knjizi. Znao sam da je to dovoljno. Ali, dosta o Basti, sad malo o tebi.“

Kaprikorn nije skidao oka sa Fenolja, a lice mu je bilo tako nepomično kao da se pretvorilo u drvo.

„Kaprikorn.“ Dok je izgovarao to ime, Fenoljov glas zazvučao je gotovo nežno. Gledao je nekud iza Kaprikornovog ramena, kao da je zaboravio da onaj o kome je reč stoji neposredno ispred njega, a ne u nekom drugom svetu, među koricama knjige. „Naravno da ima i drugo ime, ali čak ga se ni on sam ne seća. Naziva sebe Kaprikornom još od svoje petnaeste godine, po horoskopskom znaku u kojem je rođen. Kaprikorn, nedodirljivi, neshvatljivi, nezasiti Kaprikorn, koji se rado igra boga ili đavola, u zavisnosti od potrebe. Ali, ima li đavo majku?“ Fenoljo je ponovo gledao Kaprikorna u oči. „Ti imaš.“

Megi je pogledala prema Svraki. Stala je na ivicu stepenica, stisnuvši koščate šake u pesnice, ali Fenoljo je govorio veoma tiho.

„Voliš da se priča da je plemićkog porekla“, nastavio je. „Da, a ponekad ti se dopada i da tvrdiš da je bila ćerka jednog kralja. Otac ti je bio oružar na dvoru njenog oca. Hm, lepa priča, nema šta. Ali, hoćeš li da čuješ moju verziju?“

Megi je u tom trenutku prvi put na Kaprikornovom licu ugledala nešto nalik na strah, strah bez imena, bez početka i kraja, iza kojeg se, poput ogromne crne senke, uzdizala mržnja. Megi je bila sigurna da bi Kaprikorn istog trenutka najradije zadavio Fenolja, ali strah mu je vezao ruke i još više pojačao mržnju prema starcu.

Da li je i Fenoljo video to isto?

„Da čujem, što da ne?“ Kaprikornove oči bile su nepomične kao oči zmije.

Fenoljo se osmehnuo vragolasto poput nekog od svojih unučića. „U redu, dakle, da nastavim. To sa ocem je, naravno, laž.“

Megi je i dalje imala osećaj da se starac ludo zabavlja. Ponašao se kao da se igra sa malim mačetom. Zar je zaista znao toliko malo o onome koga je stvorio? „Kaprikornov otac bio je običan kovač, koji se bavio potkivanjem konja“, nastavio je Fenoljo, ne obazirući se na hladan bes u Kaprikornovim očima. „Dozvoljavao bi dečaku da se igra užarenim ugljem, a ponekad bi ga udario isto tako snažno kao i gvožđe koje je kovao. Svaki put kad bi pokazao sažaljenje, dečak bi popio batine, za svaku suzu isto tako, kao i za svako 'Ne mogu' i 'Neću'. 'Snaga se traži!', to ga je otac naučio. 'Snažniji diktira pravila, jedino on; dakle, potrudi se da to budeš ti.' I Kaprikornova majka je to smatrala jedinom istinom na svetu, jedinom neoborivom istinom. I svome sinu je iz dana u dan govorila kako će jednog dana biti najjači od svih. Ona nije bila nikakva princeza, već obična služavka, grubih ruku i kolena, i svuda bi pratila svog sina, poput senke, čak i onda kada je počeo da je se stidi i kad je izmislio sebi drugu majku i drugog oca. Ona se divila njegovoj surovosti, i obožavala je strah koji je sejavao oko sebe. Volela je i njegovo srce, crno poput mastila. Da, Kaprikorne, tvoje srce je kamen, ono ume da saoseća koliko i komad uglja, a ti si veoma, veoma ponosan na to.“

Kaprikorn se ponovo igrao dugmetom na manžetni svog rukava; okretao ga je i posmatrao tako zamišljeno kao da je svu pažnju usmerio na taj maleni crveni komad metala, a ne na Fenoljove reči. Kad je starac začutao, Kaprikorn je brižljivo navukao rukav svoje jakne preko zgloba na ruci i sklonio končić sa rukava. Izgledalo je kao da je sa njime otesao i sav bes, mržnju, strah; ni traga od svega toga nije više bilo u njegovom ravnodušnom, bledom pogledu.

„Veoma neobična priča, starče“, rekao je tihim glasom. „Dopada mi se. Veoma si dobar u laganju, i samo zato ću te zadržati kod sebe. Zasada. Dok mi tvoje priče ne dosade.“

„Zadržati? Ovde?“ Fenoljo se uspravio poput sveće. „Ja nemam nameru da ostanem ovde! Šta...“

Ali Kaprikorn mu je rukom zatvorio usta. „Ni reči više!“, šapnuo mu je. „Basta mi je rekao da imaš troje unučadi. Ako me slučajno naljutiš i ispričaš svoje laži mojim ljudima, zamoliću Bastu da umota nekoliko mladih zmija otrovnica u ukrasni papir i da ih stavi tvojim unucima pred vrata. Da li sam bio dovoljno jasan, starče?“

Fenoljo je oborio glavu kao da mu je Kaprikorn upravo slomio vrat, i to samo uz pomoć dve-tri reči, tiho prošaptane. Kad je ponovo podigao glavu, u svakoj bori na njegovom licu mogao se videti strah.

Kaprikorn je sa zadovoljnim osmejkom na licu gurnuo ruke u džepove. „Da, svima vama je srce priraslo za nekoga ili nešto“, rekao je. „Decu, unuke, braću i sestre, roditelje, pse, mačke, kanarince... I svi ste isti: i seljaci, i zemljoposednici, pa čak i policajci imaju porodicu, ili barem psa. Dovoljno je pogledati njenog oca!“ Kaprikorn je uperio prst u Megi, tako naglo da se trgla. „Doći će ovamo, iako zna da ga nikada više neću pustiti na slobodu, ni njega ni njegovu ćerku. A ipak će doći. Zar ovaj svet nije divno uređen?“

„Da“, promrmljao je Fenoljo. „Divno.“ I prvi put je odmerio svoje stvorenje sa gađenjem, a ne sa divljenjem. Kaprikornu se to, izgleda, više dopadalo.

„Basta!“, povikao je, rukom mu mahnuvši da priđe. Basta mu jo polako prišao, naglašavajući svaki korak. Još uvek je bio uvreden. „Odvedi starca u sobu u koju smo ranije zatvarali Darija!“, zapovedio mu je Kaprikorn. „I postavi stražara ispred vrata.“

„Tražiš od mene da ga odvedem u tvoju kuću?“

„Da, što da ne? Na kraju krajeva, on tvrdi da mi je nekakav otac. A, osim toga, zabavljaju me njegove priče.“

Basta je samo slegnuo ramenima i uhvatio Fenolja za ruku. Megi je užasnuto pogledala u starca. Ostaće sama, sasvim sama u Kaprikornovoj štali, zaključana među ona četiri zida bez prozora. Ali, Fenoljo ju je uhvatio za ruku pre nego što je Basta

uspeo da ga povuče za sobom. „Neka devojčica ostane sa mnom“, rekao je Kaprikornu. „Nećeš je valjda ponovo zatvoriti u onu rupu, tako samu.“

Kaprikorn mu je okrenuo leđa, potpuno ravnodušnog izraza lica. „Kako želiš. Njen otac će ionako uskoro biti ovde.“

Da, Mo će doći. Megi nije mogla ni o čemu drugom da razmišlja dok ju je Fenoljo vodio sa sobom, obgrlivši je rukom oko ramena, kao da bi je zaista mogao zaštititi od Kaprikorna i Baste i svih ostalih. Ali, nije je mogao zaštititi. Hoće li Mo uspeti u tome? Naravno da neće. Molim te!, pomislila je. Možda neće umeti da nađe put do sela. Ne sme da dođe. A opet, nije bilo ničeg na ovom svetu što je želela više od toga. Baš ničeg.

Različiti ciljevi

Faber je zaronio nos u knjigu. „Jeste li znali da knjige mirišu na muskatni oraščić i neke druge egzotične začine? Kao dečak sam uvek voleo da ih njuškam.“

Rej Bredberi, *Farenhajt 451*

Farid je ugledao auto.

U trenutku kada se auto uspeo uz cestu, Prašnjavoprsti je ležao pod drvećem. Pokušavao je da razmišlja, ali otkako je saznao da se Kaprikorn vratio, nije mogao da smisli ništa pametno. Kaprikorn je ponovo bio tu, a on i dalje nije znao gde da traži knjigu. Lišće mu je bacalo senke po licu, sunce ga je vrućim belim iglicama bockalo kroz granje, i čelo mu je bilo vrelo. Basta i Pljosnatoliki takođe su se vratili; naravno, šta je mislio? Da će večno biti odsutni? „Što se toliko uzbuđuješ, Prašnjavoprsti?“, prošaptao je kao da se obraća drvetu iznad sebe. „I nisi morao da se vratiš ovamo. Znao si da će biti opasno.“ Začuo je korake kako mu se približavaju, žurne korake.

„Sivi auto!“ Sedajući kraj njega u travu, Farid se zakašljao - toliko je brzo trčao. „Mislim da je Čarobnorečivi!“

Prašnjavoprsti je skočio na noge. Dečak je znao o čemu govori. On je zaista već umeo da razlikuje te smrdljive limene bube. Njemu to nikad nije pošlo za rukom.

Žurno je krenuo za Faridom do mesta odakle se mogao videti most. Cesta se odatle izvijala, poput neke lenje zmije, prema Kaprikornovom selu. Ako su hteli da preseku put Čarobnorečivom, nisu imali mnogo vremena. Brže-bolje su se spustili niz padinu. Farid je prvi skočio na asfalt. Prašnjavoprsti

je uvek bio ponosan na svoju spretnost, ali dečak je bio okretniji čak i od njega, brz kao srndać, i isto tako tankih nogu. A u međuvremenu je naučio i da se igra sa vatrom kao sa mladim psom, i to tako posvećeno da bi ga Prašnjavoprsti s vremena na vreme upaljenom šibicom morao podsetiti koliko su vreli bili zubi tog psa.

Čarobnorečivi je naglo zakočio kada je na putu ugledao Prašnjavoprstog i Farida. Izgledao je umorno, kao da nekoliko noći nije spavao kako treba. Kraj njega je sedela Elinor. Otkud sad ona? Zar nije bila otišla kući, natrag u svoju grobnicu za knjige? I gde je Megi?

Lice Čarobnorečivog odjednom se smrklo kada je ugledao Prašnjavoprstog, i izašao je iz kola. „Naravno!“, viknuo je prilazeći mu. „Ti si im rekao gde smo! Ko bi drugi? Šta ti je Kaprikorn ovog puta obećao?“

„Kome? Šta?“ Prašnjavoprsti se izmakao. „Nisam ja nikome ništa rekao! Pitaj dečaka.“

Čarobnorečivi nije čak ni pogledao u pravcu Farida. Ona proždiračica knjiga takođe je izašla iz automobila. Stala je pored auta, besnog izraza lica.

„Ti si jedina osoba koja je ovde nekome nešto ispričala!“, procedio je Prašnjavoprsti kroz zube. „Rekao si starom za mene iako si mi obećao da nećeš.“

Čarobnorečivi je zastao u mestu. Kako je lako bilo probuditi kod njega grižu savesti!

„Bolje da sakrijete auto ispod onog drveća.“ Prašnjavoprsti je pokazao prema ivici ceste. „Svakog trenutka može naići neko od Kaprikornovih ljudi, a nepoznate automobile ovde ne vole.“

Čarobnorečivi se okrenuo i pogledao niz cestu. „Nije valjda da mu veruješ?“, oglasila se Elinor. „Naravno da vas je on izdao, ko bi drugi? Taj laže čim zine.“

„Basta je odveo Megi.“ Čarobnorečivi je ovo rekao sasvim bezbojnim tonom, potpuno drugačije nego inače, kao da je sa

ćerkom izgubio i boju glasa. „Odveli su i Fenolja, juče ujutru, kada sam otišao na aerodrom da pokupim Elinor. Od tada tragamo za ovim prokletim selom. Nisam imao pojma koliko napuštenih sela postoji u ovim brdima. Tek kad smo prošli zaštitnu ogradu na cesti, znao sam da smo na pravom putu.“

Prašnjavoprsti je ćutao i gledao u nebo. Nekoliko ptica je letelo na jug. Bile su crne baš kao Kaprikornovi ljudi. Nije video kada su doveli devojčicu, ali, konačno - i nije baš da je ceo dan neprekidno posmatrao parking.

„Basta je nekoliko dana bio odsutan, i mislio sam da je otišao u nekakvu potragu“, kazao je. „Sreća tvoja što nije uhvatio i tebe.“

„Sreća?“ Elinor je i dalje stajala pored automobila. „Reci mi da nam se skloni s puta!“, doviknula je Elinor Čarobnorečivom. „Ili ću ga lično pregaziti! Od samog je početka bio u dosluhu s tim palikućama.“

Čarobnorečivi je i dalje gledao u Prašnjavoprstog kao da ne može da odluči da li da mu veruje ili ne. „Kaprikornovi ljudi su provalili u Elinorinu kuću“, rekao je konačno. „Sve knjige iz njene biblioteke odneli su u baštu i tamo ih spalili.“

Mora se priznati, Prašnjavoprsti je na trenutak osetio zadovoljstvo zbog toga. Šta je ta blesava ljubiteljka knjiga mislila? Da će je Kaprikorn tek tako zaboraviti? Ali samo je slegnuo ramenima, posmatrajući Elinor bez ikakvog izraza na licu. „To se moglo i očekivati“, rekao je.

„Očekivati?“ Elinor se gotovo zagrcnula od besa. Prišla mu je, besna poput bulterijera. Farid joj je preprečio put, ali ona ga je tako grubo gurnula u stranu da je pao na topao beton. „Dečaku možda možeš zamazati oči tim svojim vatrenim igrarijama i svojim šarenim lopticama, ti gutaču šibica!“, napala je Prašnjavoprstog, „Ali kod mene to ne prolazi! Od mojih knjiga nije ostalo ništa sem gomile pepela! Policajci su bili zadivljeni kako su te palikuće majstorski obavile posao. 'Ipak,

nisu vam zapalili kuću, gospođice Loredan! Čak vam nisu oštetili ni baštu, izuzev traga od vatre koji je ostao na travnjaku.' Šta me briga za kuću? Šta me briga za prokleti travnjak? Spalili su moje najdragocenije knjige!"

Prašnjavoprsti je video suze u njenim očima, iako je brže-bolje okrenula lice u stranu, i odjednom se u njemu probudilo nešto nalik na sažaljenje. Možda su njih dvoje bili sličniji nego što je mislio: i njena domovina bila je napravljena od papira i od štamparske boje, baš kao i njegova. Verovatno se i ona u stvarnom svetu osećala kao stranac. Ipak, nije joj dopustio da vidi da saoseća sa njom, sakrio je to osećanje iza podsmeha i ravnodušnosti, baš kao što je ona svoj očaj skrivala iza besa. „Pa šta ste mislili? Kaprikorn je znao gde stanujete. Mogli ste predvideti da će poslati ljude za vama nakon što ste mu pobjegli. Oduvek je bio osvetoljubiv."

„Aha, a kako je znao gde stanujem? Ti si mu rekao!" Elinor je već krenula na njega sa podignutom pesnicom, u nameri da ga udari, ali Farid ju je uhvatio za ruku i zadržao je. „Nije on nikome ništa rekao!", viknuo je. „Baš ništa. Došao je samo da ukrade nešto."

Elinor je spustila ruku.

„Znači ipak!" Čarobnorečivi je stao kraj nje. „Došao si po knjigu. Ti si lud!"

„Aha, a šta je sa tobom? Kakav je tvoj plan?" Prašnjavoprsti ga je prezrivo odmeravao. „Da možda ne misliš samo tako ušetati u Kaprikornovu crkvu i zamoliti ga da ti vrati ćerku?"

Čarobnorečivi je ćutao.

„Neće ti je dati, i ti to znaš!", nastavio je Prašnjavoprsti. „Oni je samo koriste kao mamac, i čim zagrižeš, bićete oboje Kaprikornovi zarobljenici, najverovatnije do kraja života."

„Ja sam htela da dovedem policiju!" Elinor je ljutito izvukla ruku iz Faridovih. „Ali Mortimer je bio protiv toga."

„Mudro od njega! Kaprikorn bi onda poslao Megi u brda, i nikad je više ne biste videli.“

Čarobnorečivi je pogledao prema brdima koja su se ocrtavala iza obližnjih brežuljaka.

„Sačekaj dok ukradem knjigu!“, rekao mu je Prašnjavoprsti. „Ušunjaću se u selo još večeras! Ovog puta ne mogu da oslobodim tvoju ćerku, kao prošli put, jer Kaprikorn je utrostručio straže, a čitavo je selo noću osvetljeno bolje nego izlog neke zlatare, ali možda mogu da saznam gde su ih zatvorili! Sa tom informacijom onda možeš da činiš šta ti je volja. A u znak zahvalnosti za moj trud, pokušaćes još jednom da me učitaš. Šta misliš?“

Njemu se taj predlog činio veoma razumnim, ali Čarobnorečivi je malo razmislio, a onda odmahnuo glavom. „Ne!“, rekao je. „Žao mi je, ne mogu više da čekam. Megi se ionako sigurno već pita zašto me nema. Potreban sam joj.“ I sa tim rečima okrenuo se i pošao natrag ka svom autu.

Ali pre nego što je uspeo da uđe u kola, Prašnjavoprsti mu je preprečio put. „I meni je žao“, rekao je isukavši Bastin nož. „Znaš da ne volim ove stvarčice, ali nekad moraš zaštititi ljude od njihove sopstvene gluposti. Ne mogu da dopustim da upadneš u Kaprikornovo selo kao kunić u klopku i da te Kaprikorn zatvori zajedno sa tim tvojim čudesnim glasom. To neće nimalo pomoći tvojoj ćerki, a meni pogotovo neće.“

Farid je na znak Prašnjavoprstog izvukao nož koji mu je ovaj bio kupio u onom primorskom gradiću. Nož je bio smešno mali, ali Farid ga je pritisnuo Elinor tako snažno na slabine da je ona napravila bolnu grimasu. „Gospode, je l' ti to hoćeš da me isečeš, ti kopile malo?“, napala ga je.

Dečak je ustuknuo korak unazad, ali je i dalje držao nož u ruci. „Skloni auto sa ceste, Čarobnorečivi!“, zapovedio mu je Prašnjavoprsti. „I da nisi pokušao da napraviš neku glupost: jer, dečak će držati nož na grudima tvojoj prijateljici knjigoljupcu sve dok se ne vratiš.“

Čarobnorečivi je učinio kako mu je rečeno. Naravno. Šta je drugo mogao? Vezali su ih za dva drveta koja su rasla odmah iza one spaljene kuće, svega nekoliko koraka od improvizovanog logora. Elinor je protestovala glasnije nego Gvin kada bi ga neko uhvatio za rep i izvukao iz ruksaka.

„Prestanite s tim!“, obrecnuo se Prašnjavoprsti na nju. „Nikome neće biti od koristi ako nas Kaprikornovi ljudi zateknu ovde.“ Pomoglo je. Smesta je začutala. Čarobnorečivi je naslonio glavu na stablo i zatvorio oči.

Farid je još jednom pažljivo proverio sve čvorove, a onda mu je Prašnjavoprsti rukom dao znak da mu priđe. „Ostaćeš da čuvaš ovo dvoje, a ja ću se noćas ušunjati u selo“, šapnuo mu je. „I neću da čujem ni reč o duhovima. Na kraju krajeva, nećeš biti sam.“

Dečak je pogledao u Prašnjavoprstog tako povređeno kao da mu je upravo stavio ruku u vatru. „Ali vezani su!“, pobunio se. „Šta tu ima da se čuva? Moje čvorove još niko nije uspeo da odreši, časna reč! Molim te. Hoću da pođem sa tobom! Mogu da ti držim stražu ili da zamajavam patrole. Mogu čak i da se ušunjam u Kaprikornovu kuću! Tiši sam nego Gvin!“

Prašnjavoprsti je, međutim, samo odmahnuo glavom. „Ne!“, rekao je strogo. „Danas idem sam. A ako budem trebao nekoga da me prati u stopu, onda ću nabaviti psa.“

Zatim ga je ostavio samog.

Dan je bio vreo. Nebo nad brdima bilo je plavo i bez ijednog oblačka. Proći će još sati dok se ne spusti mrak.

U Kaprikornovoj kući

U snovima bih ponekad prolazio kroz mračne kuće koje nisam poznao. Mračne, nepoznate, strašne kuće. Crne sobe bi me okruživale sa svih strana, dok ne bih ostao bez daha...

Astrid Lindgren, *Mio, moj Mio*

Kraj belog zida dva uska metalna kreveta, stavljena jedan iznad drugog, zatim orman, kraj prozora sto, jedna stolica i jedna prazna daska pored zida, a na njoj samo sveća. Megi se nadala da će kroz prozor moći da vidi ulicu, ili barem parking, ali videlo se samo dvorište. Nekoliko Kaprikornovih služavki bilo je nagnuto nad lejama čupajući korov, a u jednom uglu pilići su čeprkali po kokošarniku. Zid koji je opasivao dvorište bio je visok poput zatvorskog zida.

Fenoljo je sedeo na donjem krevetu i tmurnim pogledom zurio u prašnjavi pod. Drvene daske škripale su pri svakom koraku. Pred vratima se čulo kako Pljosnatoliki psuje.

„Šta? Prokletstvo, što ne nađeš nekog drugog da to radi! Radije ću se odšunjati u susedno selo i ostaviti pred nečijim vratima krpu natoplenu benzinom, ili obesiti mrtvog petla nekome na dovratok. Ma, što se mene tiče, igraču ljudima pod prozorom sa maskom đavola na licu, kao što je Kokerel morao prošlog meseca. Ali neću valjda traćiti svoje vreme čuvajući jednog starca i jednu devojčicu! Što ne daš nekom od dečaka da ih čuva, oni su srećni kad dobiju bilo kakav zadatak osim pranja automobila.“

Ali kod Baste nije bilo protivljenja. „Neko će te zameniti posle večere!“, rekao je, a zatim je otišao. Megi je čula kako se njegovi koraci udaljavaju niz dugački hodnik; do stepeništa se

stizalo pokraj pet vrata, a kad bi se sišlo, s leve strane su se nalazila ulazna vrata... tačno je zapamtila put. Ali kako da prođe pored Pljosnatolikog? Još jednom je prišla prozoru. Zavrtelo joj se u glavi pri samom pogledu odozgo. Ne, tuda neće moći. Slomila bi vrat.

„Molim te, otvori prozor!“, rekao joj je Fenoljo. „Ovde je tako vruće da imam osećaj da ću se istopiti.“

Megi je sela kraj njega na krevet. „Pobeći ću!“, došapnula mu je. „Čim padne mrak.“

Starac ju je pogledao u neverici, a zatim je snažno odmahnuo glavom. „Jesi li luda? Suviše je opasno!“

U hodniku je Pljosnatoliki i dalje psovao sebi u bradu.

„Reći ću da moram u WC.“ Megi je privila ruksak sebi na grudi. „A onda ću pobeći.“

Fenoljo ju je uhvatio za rame. „Ne!“, prošaputao je još jednom, odlučno. „Nećeš pobeći! Smislicemo već nešto. To mi je zanimanje, da smišljam stvari, zar si već zaboravila?“

Megi je stisnula usne. „Da, da, znam!“, promrmljala je. A onda je ustala i ponovo otišla do prozora.

Napolju se već smrkavalo.

Ipak ću pokušati, mislila je, dok se iza nje Fenoljo ispružio na uzanom krevetu, tiho uzdahnuvši. Neću da izigravam mamac! Pobeći ću pre nego što uhvate i Moa.

I dok je tako čekala da padne mrak, po stoti put je oterala iz misli pitanje koje joj se ponovo vrzmalo po glavi.

Gde je Mo?

Zašto ga još nema?

Lakomislenost

„Ti, dakle, misliš da je ovo klopka?“, pitao ga je grof. „Ja uvek mislim da je u pitanju klopka, dokle god se ne dokaže suprotno“, odgovorio mu je princ. „Zato sam još uvek živ.“
Vilijam Goldman, *Princeza nevesta*

Iako je sunce zašlo, i dalje je bilo vruće. U vazduhu se nije osećao ni dašak vetra, a nad suvom travom plesali su maleni svici dok se Prašnjavoprsti ponovo prikradao Kaprikornovom selu.

Te noći su na parkiralištu bila dvojica stražara, i nijedan nije imao slušalice u ušima, te je Prašnjavoprsti odlučio da Kaprikornovoj kući priđe drugim putem. Na suprotnoj strani sela nalazile su se ulice koje su bile do te mere uništene u zemljotresu koji je pre više od sto godina oterao odatle i poslednje stanovnike da ni Kaprikorn nije preduzeo ništa da se one ponovo podignu. Bile su zatrpane šutom od srušenih zidova, te nije bilo nimalo bezazleno penjati se tuda. Svaki put bi se srušilo još nešto, čak i nakon svih tih godina, i Kaprikornovi ljudi izbegavali su ovaj deo sela, gde je iza natrulih vrata na ponekom stolu još uvek stajalo neoprano suđe odavno nestalih ljudi. Ovde nije bilo reflektora, a čak bi i stražari tu retko kad zalazili.

Na ulici kojom je krenuo Prašnjavoprsti bilo je polomljenih crepova i kamenja - i to čak do visine kolena - koji su se ljuljali pod nogama, i kada je još jednom oslušnuo u noć, zabrinut da bi ta buka ipak mogla da privuče pažnju na njega, ugledao je jednog stražara upravo između srušenih kuća. Usta su mu se osušila od straha; sakrio se iza najbližeg zida. Na zidu su se nalazila lastavičja gnezda, jedno do drugog. Stražar je

približavajući se pevušio nešto sobi u bradu. Prašnjavoprsti ga je prepoznao, bio je već godinama kod Kaprikorna. Basta ga je vrbovao za Kaprikorna u jednom drugom selu, u drugoj zemlji. Kaprikorn nije oduvek stanovao ovde. Bilo je i drugih mesta, usamljenih sela poput ovog, kuća, napuštenih salaša, a jednom je čak bila u pitanju i neka tvrđava. A onda bi jednog dana mreža od straha, u čije se tkanje Kaprikorn tako dobro razumeo, pukla, i policija bi obratila pažnju na njega. Jednom će se to desiti i ovde.

Stražar je zastao i zapalio cigaretu. Dim je štipao Prašnjavoprstog za nos. Okrenuo je glavu - i ugledao mačku, mršavu belu mačku, kako sedi među kamenjem. Sedela je tu kao ukopana i gledala ga zelenim očima. Šššš!, rado bi joj došapnuo. Izgledam li možda opasno? Ne, ja ne izgledam, ali onaj tamo prvo će upucati tebe, a onda i mene. Zelene oči zurile su u njega. Beli rep počeo je da se vrti tamo-amoo. Prašnjavoprsti je pogledao svoje prašnjave čizme, a zatim i komad gvožđa sakriven među kamenjem - samo da ne bi gledao u mačku. Životinje ne vole kad ih neko gleda pravo u oči. Svaki put kada bi to uradio Gvinu, kuna bi mu iskezila svoje špicaste zube.

Stražar je ponovo počeo da pevuši, sa cigaretom u zubima. A onda, kada je Prašnjavoprsti već bio pomislio da će do kraja svog života morati da sedi iza ovih ruševina, konačno se okrenuo i udaljio se laganim korakom. Prašnjavoprsti se nije usudio da se pomeri sve dok se koraci nisu utišali. Kada se uspravio, ukočenih nogu, mačka je frknuvši odskočila u stranu, a on je još neko vreme stajao između mrtvih kuća, čekajući da srce prestane da mu lupa tako jako.

Nije sreo više nijednog stražara, i konačno je preskočio zid Kaprikornove kuće. Dočekao ga je težak miris tamjana, koji se obično danju širio vazduhom. U ovoj vrućoj noći sve je mirisalo, čak i stabljike paradajza i glavice salate. U leji neposredno ispred Kaprikornove kuće rasle su otrovne biljke. Svraka ih je

lično negovala. Već je poneka smrt u selu zamirisala na oleander ili buniku.

Prozor sobe u kojoj je spavala Reza bio je otvoren, kao i uvek. Kada se Prašnjavoprsti oglosio imitirajući Gvinovo ljutito kričanje, kroz prozor mu je mahnula jedna ruka; međutim, odmah potom je nestala. Prašnjavoprsti se naslonio na vrata sa rešetkama i čekao. Nebo nad njim bilo je posuto zvezdama; činilo se da jedva ima mesta za noć. Sigurno je nešto saznala, pomislio je, ali - šta ako mi kaže da je Kaprikorn zaključao knjigu u jedan od svojih sefova?

Vrata iza rešetaka su se otvorila. Svaki put bi tako zaškripala, kao da se žale što ih bilo ko otvara usred noći. Prašnjavoprsti se okrenuo i ugledao lice nepoznate devojke. Bila je veoma mlada, mogla je imati petnaest-šesnaest godina. Još uvek je imala obraze punačke kao u deteta.

„Gde je Reza?“ Prašnjavoprsti se uhvatio za rešetke. „Šta joj se desilo?“ Devojka je bila ukočena od straha. Zurila je u njegove ožiljke kao da nikada nije videla tako unakaženo lice.

„Je li te ona poslala?“ Prašnjavoprsti bi najradije proturio ruke kroz rešetke i prodrmao tu malu ćurku. „Hajde, reci već jednom. Neću valjda ovako stajati celu noć.“ Nije trebalo da zamoli Rezu za pomoć. Trebalo je sam da potraži knjigu. Kako je samo mogao da je tako dovede u opasnost? „Jesu li je zatvorili? Kaži bar nešto!“

Devojka je samo zurila preko njegovog ramena, ustuknuvši korak unazad. Prašnjavoprsti se okrenuo da vidi šta je to videla - i pogled mu se sreo direktno sa Bastinim.

Gde li su mu bile uši? Basta je bio poznat po svom nečujnom hodu, ali Pljosnatoliki, koji je stajao kraj njega, sasvim sigurno nije bio vešt u prikradanju. A osim toga, Basta je doveo još nekoga: Mortolu. Dakle, prošle noći ipak nije samo zbog svežeg vazduha stajala na prozoru. A da ga nije Reza odala? I sama pomisao na to ga je zbolela.

„Zaista nisam mislio da ćeš se usuditi da još jednom dođeš ovamo!“, zarežao je Basta, priteravši ga uz rešetke. Prašnjavoprsti je osjetio kako mu se rešetke zabadaju u leđa.

Pljosnatoliki se kezio od uha do uha, kao dete na Božić. Uvek bi se tako smejao kad bi dobio dozvolu da nekoga zastraši.

„Šta ti imaš sa našom Rezom?“ Basta je izvukao nož, a Pljosnatoliki se još više iskezio kada je video kako su Prašnjavoprstom od straha na čelu izbile graške znoja. „Ja sam oduvek govorio“, nastavio je Basta, klizeći polako nožem niz grudi Prašnjavoprstog, „Žderač Vatre je zaljubljen u Rezu, očima bi je progutao samo kad bi mogao, ali niko mi nije verovao. Ipak - čudi me da si se usudio da se vratiš ovamo, takva kukavica kao ti.“

„Pa, zaljubljen je“, rekao je Pljosnatoliki i nasmejao se.

Ali Basta je samo odmahnuo glavom. „Ne, ne, da je samo zbog ljubavi, ne bi se naš Prljavoprsti vratio, za to je previše hladnokrvan. Vratio si se zbog knjige, zar ne? I dalje čezneš za onim lepršavim vilama i smrdljivim koboldima.“

Basta je nožem milovao Prašnjavoprstog po vratu, gotovo nežno.

Prašnjavoprsti je skoro zaboravio šta znači disati. Ne, više nije umeo da diše.

„Vrati se u sobu!“, zapovedila je Svraka devojci. „Šta stojiš tu još uvek?“ Prašnjavoprsti je čuo šuštanje haljine, a onda su se vrata iza njega zatvorila.

Bastin nož je i dalje bio na njegovom vratu, ali kada je Basta hteo da ga pomeri malo više, Svraka ga je zgrabila za ruku. „Dosta sad!“, rekla je strogo. „Ostavi se igrarija, Basta.“

„Da, šef je rekao da mu ga dovedemo čitavog!“ Po glasu Pljosnatolikog čulo se da mu to naređenje i nije bilo baš po volji.

Basta je još jednom prešao oštricom po vratu Prašnjavoprstog, a onda je jednim pokretom, brzinom munje, ponovo sklopio nož.

„Baš šteta!“, kazao je Basta. Prašnjavoprsti je osjetio njegov dah na svojoj koži. Mirisao je na mentu, sveže i oštro. Kažu da mu je jednom prilikom neka devojka, kada je hteo da je poljubi, rekla da ima loš zadah. Devojka nije dobro prošla zbog tih reči, ali od tada je Basta od jutra do večeri žvakao listove mente. „Sa tobom se čovek uvek mogao lepo igrati“, rekao je odmaknuvši se od Prašnjavoprstog, držeći sklopljen nož i dalje u ruci.

„Vodite ga u crkvu!“, zapovedila je Mortola. „A ja ću javiti Kaprikornu.“

„Šef je veoma ljut na tvoju nemu prijateljicu“, šapnuo je Pljosnatoliki Prašnjavoprstom dok su ga Basta i on vodili, jedan sa jedne, drugi sa druge strane. „Ona mu je oduvek bila nešto poput miljenice.“

Prašnjavoprstom je na trenutak laknulo.

Reza ga, dakle, nije izdala.

Pa ipak, nije trebalo da je zamoli za pomoć. Nikada.

Tihe reči

Volela je njegove suze; ispružila bi svoj lepi prstić i pustila ih da se kotrljaju preko njega. Glas joj je bio tako tih da u početku nije razumevao šta mu govori. Ali onda je shvatio. Rekla je da je mislila kako bi mogla ozdraviti kada bi deca ponovo počela verovati u vile.

Džejms M. Beri, *Petar Pan*

Megi je zaista pokušala.

Čim je pao mrak, zalupala je na vrata. Fenoljo se trgao iz sna, ali pre nego što je uspeo da je spreči, Megi je već doviknula stražaru pred vratima da mora u toalet. Muškarac koji je došao umesto Pljosnatolikog bio je kratkonog momak klempavih ušiju, koji je terao dosadu ubijajući novinama moljce koji su zalutali u kuću. Na belom zidu već ih je bilo više od tuceta kada je stražar pustio Megi u hodnik.

„Moram i ja!“, doviknuo je Fenoljo. Možda je na taj način hteo da odvrati Megi od njene namere, ali stražar mu je zalupio vrata pred nosom. „Jedno po jedno!“, progundao je. „A ako ne možeš da se suzdržiš, onda možeš i kroz prozor to da obaviš.“

Poneo je novine sa sobom dok je vodio Megi prema WC-u. Usput je ubio još tri moljca i leptira koji je neumorno leteo tamo-amo između golih zidova. Konačno je otvorio jedna vrata, poslednja ispred stepenica koje su vodile nadole. Samo još nekoliko koraka!, pomislila je Megi. Niz stepenice sigurno mogu trčati brže nego on.

„Molim te, Megi, okani se toga!“, ponavljao joj je Fenoljo celo veče. „Izgubićeš se. Tamo napolju kilometrima unaokolo nema

ničega osim divljine! Otac bi te pošteno isprašio po turu kada bi znao šta nameravaš."

Ne bi, pomislila je Megi. Ali kada se konačno našla u malenoj prostoriji u kojoj nije bilo ničeg drugog osim WC šolje i jedne kante, hrabrost ju je gotovo napustila. Napolju je bilo tako mračno, tako strašno. A put niz stepenice, do ulaznih vrata Kaprikornove kuće, bio je prilično dug.

„Moram makar da pokušam!“, šapnula je samoj sebi pre nego što je otvorila vrata. „Moram!“

Stražar ju je stigao već kod pete stepenice. Prebacio ju je preko ramena kao džak i odneo je natrag u sobu. „Sledeći put te vodim pravo kod šefa!“, rekao je gurnuvši je u sobu. „On će već znati kako da te kazni.“

Posle toga je Megi jecala sebi u bradu skoro pola sata, dok je Fenoljo sedeo pored nje i tužno gledao pred sebe. „Hajde, u redu je!“, ponavljao je neprekidno, ali ništa nije bilo u redu, baš ništa.

„Nemamo čak ni lampu!“, zajecala je Megi u jednom trenutku. „A uzeli su mi i knjige.“

Na to je Fenoljo zavukao ruku pod jastuk i izvadio džepnu lampu, te je položio Megi u krilo. „Našao sam je pod madracom“, prošaptao je. „Zajedno sa još nekoliko knjiga. Gotovo kao da ih je neko sakrio tu.“

Darije, čitač. Megi se dobro sećala kako se taj oniži mršavi čovek žurnim korakom kretao kroz Kaprikornovu crkvu sa gomilom knjiga pod miškom. Lampa je sigurno bila njegova. Koliko li ga je dugo Kaprikorn držao zatvorenog u ovom praznom sobičku?

„U ormanu sam našao i jedno vuneno ćebe, stavio sam ti ga gore na krevet“, nastavio je Fenoljo. „Ja ne mogu da se popnem gore. Kada sam pokušao, krevet se zaljuljao poput broda na otvorenom moru.“

„Ja ionako više volim da spavam gore.“ Megi je rukavom prešla preko obraza. Nije htela više da plače. Od toga ionako nije bilo nikakve koristi.

Fenoljo joj je zajedno sa ćebetom stavio na madrac i nekoliko Darijevih knjiga. Pažljivo ih je poređala jednu do druge. Skoro sve su bile knjige za odrasle: jedan raskupusani krimić, jedna knjiga o zmijama, jedna o Aleksandru Velikom, te *Odiseja*. Jedine knjige za decu bile su jedna zbirka bajki i *PetarPan* - a njega je Megi do sada pročitala barem pet-šest puta.

Napolju je stražar ponovo lupao novinama o zid, a ispod nje se Fenoljo nemirno prevrtao po uskom krevetu. Megi je znala da neće moći da zaspi. Nije morala ni da pokušava. Još jednom je bacila pogled na nepoznate knjige. Sve sama zatvorena vrata. Na koja da pokuca? Iza kojih će uspeti da zaboravi Bastu i Kaprikorna, i *Srce od mastila*, i sebe samu, jednom rečju - sve? Krimiće je odmah sklonila u stranu, baš kao i knjigu o Aleksandru Velikom, i na trenutak je zastala - a zatim je uzela *Odiseju*. Knjiga je bila prilično raskupusana, mora da ju je Darije veoma voleo. Čak je i podvukao neke redove, a na jednom mestu je toliko pritiskao olovkom da je gotovo pocepao papir: *No, prijatelje ne mogaše spasti, ma kako revnosno da se trudaše*. Megi je neodlučno listala stranice raskupusane knjige, a onda ju je ipak zatvorila i ostavila u stranu. Ne. Tu priču je poznavala dovoljno dobro, i tih junaka se plašila isto koliko i Kaprikornovih ljudi. Obrisala je suzu koja joj se još uvek nalazila na obrazu i prešla rukom preko ostalih knjiga. Bajke. Nije ih naročito volela, ali ova knjiga je izgledala veoma lepo. Stranice su šuštale dok ih je Megi okretala. Bile su tanke kao flis-papir i prekrivene sićušnim slovima. Bilo je raskošnih slika sa patuljcima i vilama, priča o moćnim stvorenjima, ogromnim, snažnim poput medveda, čak besmrtnim, ali svi su bili zli: džinovi su proždirali ljude, patuljci žudeli za zlatom, a vile su bile zlobne i osvetoljubive. Ne. Megi je lampom osvetlila poslednju knjigu. *PetarPan*.

Ni vila iz *Petra Pana* nije bila naročito ljubazna, ali svet koji se nalazio između stranica te knjige Megi je bio poznat. Možda je u ovako tamnoj noći to zaista bio pravi izbor. Napolju je hučala sova, a inače je u Kaprikornovom selu vladala tišina. Fenoljo je nešto promrmlijao u snu, a onda je zahrkao. Megi se pokrila ćebetom, koje ju je bockalo, izvukla Moov pulover iz ruksaka i stavila ga sebi pod glavu.

„Molim te!“, prošaptala je otvarajući knjigu. „Molim te, odvedi me odavde, samo na sat ili dva, ali neka bude daleko, što dalje odavde.“ Napolju je stražar brundao nešto sebi u bradu. Verovatno se dosađivao. Drveni pod je škripao pod njegovim nogama dok je hodao tamo-amo ispred zaključanih vrata.

„Daleko odavde!“, šaptala je Megi. „Samo što dalje odavde! Molim te!“

Prstom je prelazila preko redova na grubom papiru, prateći pogledom slova koja su je vodila na neko drugo, hladnije mesto, u neko drugo vreme, u jednu kuću bez zaključanih vrata i bez ljudi u crnom. Čim je vila ušla, otvorio se prozor, čitala je Megi šapatom. Gotovo da je mogla čuti kako je prozor zaškripao. *Majušne zvezde su ga odgurnule i Petar je uleteo u sobu. Jedan deo puta nosio je Zvončicu, te su mu ruke još bile pune vilinskog praha.* Vile, pomislila je Megi. Mogu da razumem što Prašnjavoprstom one nedostaju. Ali, to je sad bila zabranjena misao. Nije htela da razmišlja o Prašnjavoprstom, već jedino o Zvončici i Petru Panu, i o Vendi, koja je još uvek ležala u svom krevetu, ne sluteći da joj je u sobu upravo uleteo neobičan dečak odeven u lišće i paučinu. „Zvončice“, tiho je pozvao nakon što se uverio da deca spavaju, „Zvončice, gde si?“ Ona se upravo nalazila u jednom bokalu, i veoma joj se sviđalo tamo; nikada ranije nije bila na jednom takvom mestu. Zvončica. Megi je dvaput zaredom prošaptala to ime; oduvek ga je volela, sa tim zvonkim „č“ i mekim „c“, koje bi joj skliznulo sa usana poput poljupca. „Dođi, hajde, dođi i reci mi znaš li gde su ostavili moju senku.“

Najlepši zvuci, poput zlatnih zvončića, začuli su se kao odgovor. To je vilinski jezik. Vi, obična deca, ne možete ga čuti, ali kada biste mogli, znali biste da vam je odnekud poznat.“ Kada bih samo umela da letim, kao Zvončica, pomislila je Megi, onda bih se mogla popeti na prozor i jednostavno odleteti. Ne bih morala da brinem zbog zmija, i pronašla bih Moa pre nego što dođe ovamo. Sigurno je zalutao na putu. Da. Sigurno je to u pitanju. Ali, šta ako mu se nešto desilo... Megi je odmahнула glavom kao da će tako oterati misli koje su joj se ponovo bile potkrale. *Zvončica mu je odgovorila da se njegova senka nalazi u velikom sanduku, čitala je Megi dalje. Mislila je na komodu, i Petar je otvorio fioke i obema rukama istresao sve što se u njima nalazilo...*

Megi je zastala. U sobi se pojavilo neko svetlo. Isključila je lampu, ali svetlo je i dalje bilo tu... *hiljadu puta svetlije nego noćna lamp.*

A kada bi se na sekund umirila, čitala je Megi dalje, videlo bi se da je to jedna... Nije izgovorila tu reč. Samo je pogledom pratila svetlo po sobi, gledala ga kako leti tamo-amo, brzo, brže nego neki svitac, i mnogo veće.

„Fenoljo!“ Stražar pred vratima nije se više čuo. Možda je zaspao. Megi se naginjala preko ivice kreveta dok nije uspela prstima dotaći Fenoljovo rame. „Fenoljo, vidi!“ Drmusala ga je dok nije otvorio oči. Šta ako izleti kroz prozor?

Megi je sišla sa kreveta. Zatvorila je prozor, i to takvom brzinom da je tom stvorenjctetu zamalo prikleštila jedno sjajno krilo. Vila je prestrašeno odletela na drugi kraj sobe. Megi se učinilo da je čula nekakvo skičavo psovanje.

Fenoljo je zurio u to lepršavo stvorenje očima podbulim od spavanja. „Šta je to?“, pitao je promuklim glasom. „Nekakav svitac-mutant?“

Megi se vratila do kreveta, ne skidajući oči sa vile, koja je sve brže i brže letela kroz uzanu sobu, poput nekog izgubljenog leptira, čas do plafona, čas natrag do vrata, pa opet do prozora.

I stalno bi se vraćala na prozor. Megi je stavila Fenolju knjigu u krilo.

„*Petar Pan.*“ Pogledao je prvo u knjigu, pa u vilu, pa opet u knjigu.

„Nisam namerno!“, prošaptala je Megi. „Stvarno nisam.“

Vila je ponovo počela da se zaleće u prozor, iznova i iznova.

„Ne!“ Megi je potrčala prema njoj. „Ne smeš napolje! Ne razumeš.“ *Bila je to jedna vila. Nije bila veća od tvog dlana, ali još uvek je rasla. Bila je to devojčica po imenu Zvončica, elegantno odevena u naboran list.*

„Neko dolazi!“ Fenoljo se uspravio, i to tako brzo da je glavom udario u krevet iznad sebe. Bio je u pravu. Hodnikom su se približavali koraci, brzi, odlučni. Megi se primakla prozoru. Ko li je to mogao biti? Tako usred noći. Mo je stigao!, pomislila je. Stigao je. I srce joj je poskočilo od sreće iako nije želela da se raduje.

„Sakrij je!“ , šapnuo je Fenoljo. „Brzo, brzo je sakrij!“

Megi ga je pogledala zbunjeno. Naravno. Vilu. Ne smeju je videti. Megi je pokušala da je uhvati, ali vila joj je iskliznula iz ruku i poletela prema plafonu. Ostala je tamo nalik svetlu iz nekakve nevidljive sijalice.

Koraci su sad već bili sasvim blizu. „Tako ti čuvaš stražu!“ Bio je to Bastin glas. Megi je čula prigušeno stenjanje; verovatno je Basta šutno stražara da ga probudi. „Otključavaj, hajde, nemam sve vreme ovog sveta.“

Neko je gurnuo ključ u bravu. „To nije taj ključ, ti hrkalo jedno! Kaprikorn već očekuje devojčicu, i ima da mu kažem zbog čega je morao toliko dugo da čeka.“

Megi se popela na krevet. Kada se uspravila, opasno se zaljuljao,. „Zvončice!“ , prošaptala je. „Molim te. Dođi ovamo.“ Ali ma koliko pažljivo da je pružala ruku prema vili, ova je ponovo odlepršala prema prozoru - a Basta je upravo u tom trenutku otvorio vrata.

„Hej, otkud ona ovde?“, pitao je, ostavši da stoji na vratima. „Takva lepršava stvorenja nisam video već godinama.“

Megi i Fenoljo su ćutali. Šta su uopšte mogli da mu kažu? „Nemojte da mislite da ćete se tek tako izvući. Hoću jasan odgovor!“ Basta je skinuo jaknu, uzeo je u levu ruku i polako prišao prozoru. „Stani na vrata, za slučaj da mi pobegne!“, naredio je stražaru. „Ako je pustiš napolje, odseći ću ti uši.“

„Ostavi je na miru!“ Megi je ponovo skočila sa kreveta, ali Basta je bio brži. Bacio je svoju jaknu na Zvončicu, i njeno svetlo je nestalo poput plamena ugašene sveće. Kad je jakna pala na zemlju, prigušeno je zatreperilo pod crnom tkaninom. Basta je oprezno podigao jaknu, držeći je skupljenu kao nekakav džak, i ostao stojeći ispred Megi. „Dakle, malena, da čujem!“, rekao je preteći mirnim glasom. „Otkud ta vila ovde?“

„Ne znam!“, izustila je Megi, ne gledajući mu u oči. „Samo se... odjednom tu stvorila.“

Basta je pogledao u stražara. „Jesi li u ovom kraju ikada video bilo šta nalik na vilu?“, pitao ga je.

Stražar je podigao novine, za čije je strane bilo zalepljeno nekoliko krvavih krila nastradalih moljaca, i lupio njima o dovratk, kezeći se. „Nisam, ali kada bih video jednu, znao bih šta da uradim s njom!“, rekao je.

„Da, ta stvorenjca su dosadnija od komaraca. Ali, kažu da donose sreću.“ Basta se ponovo okrenuo prema Megi. „Dakle, hoćeš li mi konačno reći? Otkud vila ovde? Poslednji put te pitam.“

Megin pogled je i protiv njene volje skliznuo prema knjizi koju je Fenoljo bio ispustio. Basta je to primetio, te podiže knjigu.

„Svašta!“, promrmljao je, posmatrajući sliku na koricama. Ilustrator je potpuno pogodio Zvončin izgled. U stvarnosti je bila malo bleđa nego na slici, i malčice sitnija, ali Basta ju je, naravno, i pored toga odmah prepoznao. Tiho je zvižduknuo kroz zube, a onda približio knjigu Meginom nosu. „Nećeš mi

valjda reći da ju je matori iščitao!", kazao je. „To si bila ti, niko drugi. Kladim se u svoj nož da jesi. Je li te to otac naučio, ili si samo nasledila talenat od njega? Uostalom, nije ni važno.“ Zadenuo je knjigu za kaiš i zgrabio Megi za ruku. „Hajde, idemo da kažemo Kaprikornu. Zapravo je trebalo samo da te odvedem da vidiš jednog starog poznanika, ali Kaprikorn sigurno neće imati ništa protiv toga da čuje ovako uzbudljive novosti.“

„Je li moj otac stigao?“ Megi je pustila da je odvuče do vrata, nije se branila.

Basta je samo odmahnuo glavom, pogledavši je podsmešljivo. „Ne, još se nije pojavio!“, rekao je. „Očigledno mu je sopstvena koža važnija od tvoje. Da sam na tvom mestu, bio bih veoma ljut na njega.“

Megi je osetila i jedno i drugo - i razočarenje, oštro poput bodlje, ali u isto vreme i olakšanje.

„Priznajem, i ja sam prilično razočaran“, nastavio je Basta. „Na kraju krajeva, kladio sam se u sopstvenu glavu da će doći, ali sada nam on zapravo više i ne treba, zar ne?“ Protresao je svoju jaknu, i Megi se učinilo da čuje neko zvonce, tiho i očajno.

„Zaključaj matorog!“, naredio je Basta stražaru. „I jao tebi ako te kad se vratim opet zateknem da hrčeš!“

A zatim je povukao Megi niz hodnik.

Kazna za izdajice

„A ti?“, pitao je Loboš. „Krabate, ti se ne bojiš, zar ne?“

„Bojim se više nego što slutiš“, rekao je Krabat.

„I to ne samo za sebe.“

Otfrid Projsler, *Krabat*

Sopstvena senka pratila je Megi poput zlog duha dok je sa Bastom prelazila preko trga ispred crkve. Naspram jarkog svetla reflektora mesec je izgledao kao istrošeni lampion.

U crkvi nije bilo ni upola toliko svetlo. Kaprikornova statua blede ih je posmatrala iz mraka, napola u senci, a među stubovima je bilo tako mračno kao da je noć od onih reflektora pobegla ovamo, u crkvu. Samo je iznad Kaprikornovog mesta visila jedna usamljena lampa, dok je on, sa izrazom dosade na licu, sedeo zavaljen u svojoj fotelji. Svileni jutarnji ogrtač koji je nosio presijavao se poput paunovog perja. Svraka je i ovog puta stajala iza njega, i na oskudnom svetlu od nje se videlo samo blede lice iznad crne haljine. U jednom od kontejnera u podnožju stepenica gorela je vatra. Dim je štipao Megi za oči, a treperavo svetlo koje je vatra bacala oko sebe plesalo je po zidovima i po stubovima kao da je cela crkva u plamenu.

„Ostavite krpu ispod prozora njegovih unuka - neka mu to bude poslednje upozorenje!“ Kaprikornov glas je odjekivao kroz crkvu, i Megi ga je mogla čuti iako nije govorio glasno. „Dobro je natopite benzinom, dok sasvim ne upije“, naredio je Kokerelu, koji je stajao u podnožju stepenica zajedno sa još dvojicom Kaprikornovih ljudi. „Kad tu budalu ujutru probudi miris benzina, možda će tada konačno shvatiti da je mom strpljenju došao kraj.“

Kokerel je primio naređenje klimnuvši kratko glavom, a zatim se okrenuo na petama i dao znak onoj dvojici da pođu za njim. Lica su im bila nagaravljena, a sva trojica imala su crveno petlovo perje provučeno kroz rupice za dugmad. „Ah, ćerka Čarobnorečivog!“, primetio je Kokerel podrugljivo, i prošao kraj Megi šepajući. „Vidi, vidi, tvoj otac još uvek nije došao po tebe? Izgleda da mu ipak ne nedostaješ toliko.“

Druga dvojica su se nasmejala, a Megi nije mogla da spreči da joj krv jurne u obraze.

„No, konačno!“, uzviknuo je Kaprikorn kada su se Basta i Megi zaustavili ispred stepenica. „Zašto si se toliko zadržao?“ Preko lica Svrake preletelo je nešto nalik na osmeh. Donju usnu je malo isturila, zbog čega je njeno mršavo lice poprimilo izraz priličnog zadovoljstva. To zadovoljstvo Megi je brinulo više nego onaj smrknuti izraz lica koji je Kaprikornova majka obično imala.

„Stražar nije mogao da nađe ključ!“, odvratio je Basta ljutito. „A onda sam morao još i da hvatam ovo ovde.“ Vila je ponovo počela da se mrda kada je podigao jaknu. Tkanina se mrdala levo-desno: to je ona očajnički pokušavala da pobegne.

„Šta je sad to?“ U Kaprikornovom glasu čulo se nestrpljenje. „Da nisi možda počeo da loviš šišmiše?“

Basta je stisnuo usta od besa, ali nije ništa odgovorio. Bez reči je gurnuo ruku pod crnu tkaninu. Tiho opsovavši, izvukao je vilu napolje. „Do đavola sa ovim svetlucavim stvorenjima!“, grdio je. „Već sam zaboravio kako umeju da ugrizu!“

Zvončica je očajnički lepršala jednim krilom, dok joj je drugo Basta čvrsto držao među prstima. Megi nije mogla to da gleda. Stidela se što je iščitala tako malo i krhko stvorenje na ovaj svet. Veoma se stidela.

Kaprikorn je posmatrao vilu sa izrazom gađenja na licu. „Otkud ona ovde? I kakva je to vrsta? Još nikad nisam video neku sa takvim krilima.“

Basta je izvukao *Petra Pana* iz pojasa i stavio knjigu na stepenice. „Mislim da je odatle stigla“, kazao je. „Pogledaj sliku na koricama, a ima još njenih slika i unutra. Nego, pogodi ko ju je iščitao.“ Stegao je Zvončicu tako snažno da se jedna vila morala boriti za vazduh, a drugu ruku stavio je Megi na rame. Megi je pokušala da odgurne njegovu ruku, ali on ju je još jače stegao.

„Malena?“ U Kaprikornovom glasu začula se neverica.

„Tako je, a izgleda da je u tome dobra koliko i njen otac. Pogledaj samo tu vilu!“ Basta je uhvatio Zvončicu za tanke nožice i podigao je uvis. „Izgleda sasvim u redu, zar ne? Ume da leti, i da se ljuti, i da zvoni, i sve ostalo što ta glupa stvorenja umeju da rade.“

„Zanimljivo. Zanimljivo, zaista.“ Kaprikorn je ustao iz fotelje, malo jače pritegao pojas svog ogrtača i sišao niz stepenice. Zaustavio se pored knjige koju je Basta bio spustio na stepenice. „Dakle, to im je porodično!“, promrmljao je, sagnuvši se da dohvati knjigu. Namršteno je posmatrao korice. „*Petar Pan*“, pročitao je. „Zar to nije jedna od knjiga koje je moj stari čitač posebno cenio? Da, sećam se da mi je jednom čitao iz nje. Trebalo je da mi iščita onog gusara, ali nije mu uspelo. Iščitao mi je samo smrdljivu ribu i jedno zarđalo sidro. A ako se dobro sećam, za kaznu smo ga naterali da svu tu ribu pojede.“

Basta se nasmejao. „Da, ali još je više kukao kada si naredio da mu se oduzmu sve knjige. Ovu je sigurno sakrio.“

„Da, biće da je tako.“ Kaprikorn je prišao Megi zamišljenog izraza lica. Poželela je da ga ugrize za prst kada ju je rukom uhvatio za bradu i okrenuo joj lice tako da je morala da ga pogleda pravo u bezbojne oči. „Vidiš li kako me devojčica gleda, Basta?“, primetio je podrugljivo. „Isto onako tvrdoglavo kao njen otac. Taj pogled bolje sačuvaj za njega, malena. Sigurno si veoma ljuta na oca, zar ne? Što se mene tiče, sad mi je i svejedno gde je on. Od danas si ti moja nova talentovana čitačica, ali... sigurno ga mrziš što te je ostavio na cedilu, zar ne?“

Nemoj toga da se stidiš. Mržnja može da bude veoma produktivna. Ni ja nikad nisam voleo svog oca.“

Kada joj je Kaprikorn konačno pustio bradu, Megi je okrenula glavu u stranu. Lice joj je gorelo od stida, i od besa, i još uvek je osećala njegove prste na svojoj koži, kao da su joj ostavili fleke.

„Je li ti Basta rekao zašto sam ga poslao po tebe ovako usred noći?“

„Rekao je da treba da vidim nekog.“ Megi je pokušala da zvuči odlučno i neustrašivo, ali nije joj polazilo za rukom. Jecaj koji joj jo stajao u grlu prigušivao joj je glas i mogla je samo da šapuće.

„Tako je!“ Kaprikorn je dao znak Svraki. Ona je klimnula glavom i sišla niz stepenice, a onda nestala negde u mraku iza stubova. Ubrzo zatim, nad Meginom glavom nešto je zaškripalo, i kada je prestrašeno pogledala prema tavanici, videla je kako se nešto spušta iz mraka: mreža, ne, dve mreže, kakve je već videla na ribarskim barkama. Ostale su da vise na nekih pet metara od tla, tačno iznad Megi, i tek je tada shvatila da su se u tim mrežama nalazili ljudi -poput ptica koje su se uhvatile u ogradu voćnjaka. Megi se zavrtilo u glavi i od samog pogleda nagore - kako li je tek bilo onima koji su se nalazili tamo, oslanjajući se samo na nekoliko konopaca?

„I, prepoznaješ li starog prijatelja?“ Kaprikorn je gurnuo ruke u džepove svog jutarnjeg ogrtača. Zvončica je i dalje bila zarobljena u Bastinoj ruci poput neke slomljene lutke. Njena zvonjava bila je jedini zvuk u celoj crkvi. „Da!“ U Kaprikornovom glasu moglo se čuti neskriveno zadovoljstvo. „Tako prolaze prljave izdajice koje krađu ključeve i puštaju zarobljenike na slobodu.“

Megi ga nije ni pogledala. Videla je samo Prašnjavoprstog. Da, naravno. To je bio Prašnjavoprsti.

„Ćao, Megi“, doviknuo joj je, „nešto si mi bleđa.“ Zaista se trudio da zvuči bezbrižno, ali Megi je osetila strah u njegovom

glasu. Umela je to da prepozna. „Otac te puno pozdravlja! Poručio ti je da će uskoro doći po tebe. I to ne sam.“

„Ako tako nastaviš, još ćeš i ti početi da pišeš bajke, Žderaču Vatre!“, doviknuo mu je Basta. „Ali, u tu priču ne veruje čak ni malena. Bolje bi ti bilo da izmisliš nešto uverljivije.“

Megi je gledala gore, prema Prašnjavoprstom. Tako bi mu rado poverovala.

„Hej, Basta, pusti tu jadnu vilu!“, doviknuo je Prašnjavoprsti svom starom neprijatelju. „Pošalji mi je ovamo, odavno nisam video nijednu.“

„To bi ti sigurno voleo. Ali ne, ovu ću zadržati za sebe!“, odgovorio je Basta, lupnuvši prstom Zvončicu posred nosića. „Čuo sam da vile štite od nesreće ako ih staviš u sobu. Možda ću je zatvoriti u jednu od onih velikih vinskih flaša. Ti si se oduvek družio sa vilama. Reci, čime se one hrane? Da joj dajem muve?“

Zvončica se sa obe ruke oslonila o Bastine prste, očajnički pokušavajući da oslobodi svoje drugo krilo. Čak je i uspela u tome, ali Basta ju je i dalje čvrsto držao za obe noge, i ma koliko snažno da je mahala krilima, nije uspevala da se oslobodi, te je na kraju odustala, uz tihu zvonjavu. Njeno svetlo bilo je još jedva vidljivo, poput sveće koja je već na izdisaju.

„Prašnjavoprsti, znaš li zašto sam naredio da dovedu devojčicu?“, doviknuo je Kaprikorn zarobljeniku. „Trebalo je da te nagovori da nam kažeš nešto o njenom ocu i o tome gde se on nalazi - naravno, ukoliko uopšte znaš nešto o tome, u šta polako počinjem da sumnjam. Ali, sada mi ta informacija uopšte nije potrebna. Devojčica će zauzeti mesto svog oca, i to u pravom trenutku! Jer, odlučio sam da tebi za kaznu priredimo nešto veoma posebno. Nešto fantastično, nezaboravno! Konačno, jedan izdajnik tako nešto i zaslužuje, zar ne? Možda već slutiš na šta ciljам? Ne? Pomoći ću ti. Moja nova čitačica će tebi u čast čitati iz *Srca od mastila*. Na kraju krajeva, to je tvoja omiljena knjiga, iako se za biće koje će mi devojčica iščitati

sigurno ne može reći da ti je omiljeno. Trebalo je da mi njen otac još odavno dovede tog starog prijatelja, i već bi to sigurno i učinio da mu ti nisi pomogao da pobegne. Ali, sada će to umesto njega učiniti njegova ćerka. Možda već pretpostavljaš o kojem prijatelju govorim?"

Prašnjavoprsti je prislonio obraz sa ožiljcima tik uz mrežu. „O, da. Kako bih mogao da ga zaboravim", kazao je, tako tiho da ga je Megi jedva razumela.

„Ko kaže da ćemo kazniti samo Prašnjavoprstog?" Svraka se ponovo pojavila iza stubova. „Zar ste zaboravili na našu nemu golubicu Rezu? Njena izdaja je barem isto toliko teška kao i njegova.“ Sa prezirom je podigla glavu u pravcu druge mreže.

„Da, da, naravno!" U Kaprikornovom glasu moglo se čuti nešto gotovo nalik žaljenju. „Kakva šteta, ali šta da se radi.“

Megi nije uspela da prepozna lice žene koja je visila u drugoj mreži, iza Prašnjavoprstog. Videla je jedino njenu tamnoplavu kosu, plavu tkaninu haljine, te male ruke, kojima se čvrsto držala za konopac.

Kaprikorn je duboko uzdahnuo. „Ah, prava sramota!“, rekao je, okrenuvši se prema Prašnjavoprstom. „Zašto si morao baš nju da izabereš? Zar nisi mogao da nagovoriš bilo koju drugu da njuška za tebe? Ona mi je zaista bila draga, otkako mi ju je onaj nesposobnjaković Darije iščitao. Čak mi nikad nije smetalo što je tom prilikom izgubila glas. Zaista nije, i glupo od mene, znam, ali nekako sam uvek mislio da zbog toga mogu naročito da joj verujem. Jesi li znao da joj je kosa nekad bila poput suvog zlata?“

„Da, sećam se“, odgovorio je Prašnjavoprsti promuklim glasom. „Ali od tvog prisustva je potamnela.“

„Glupost!“ Kaprikorn se ljutito namrštio. „Možda da pokušamo sa vilinskim prahom. Kažu da čak i mesing izgleda kao zlato kada se pospe sa malo vilinskog praha; ko zna, možda bi imalo isti efekat sa ljudskom kosom?“

„Nije vredno truda!“, rekla je Svraka podrugljivo. „Osim ako baš želiš da bude naročito lepa na svom pogubljenju.“

„Koješta.“ Kaprikorn se naglo okrenuo i ponovo pošao prema stepenicama. Megi jedva da je to i primetila. Gledala je gore, prema nepoznatoj ženi. Kaprikornove reči su joj poput groznice pritiskale čelo: kosa poput suvog zlata... nesposobni čitač... Ne, nemoguće. Zurila je uvis, škiljeći očima kako bi bolje videla lice iza konopaca. Međutim, nije mogla da ga razazna iza crnih senki koje su ga sakrivala.

„U redu.“ Kaprikorn se sa uzdahom ponovo spustio u fotelju. „Koliko će nam vremena još trebati da sve pripremimo? Konačno, čitav događaj treba da se odigra na primerenom nivou.“

„Dva dana.“ Svraka se popela uz stepenice i ponovo sela iza njega. „Ako nameravaš da pozoveš i ljude iz ostalih baza da prisustvuju tome.“

Kaprikorn je namrštio čelo. „Što da ne? Vreme je da ih ponovo opomenemo ovim malim primerom. U poslednje vreme disciplina i nije na zavidnom nivou.“ I sa tim rečima pogledao je u Bastu, na šta je ovaj oborio glavu, kao da mu svi promašaji iz prethodnih dana leže na grudima poput olova. „Dakle, prekosutra“, nastavio je Kaprikorn. „Čim padne mrak. Neka Darije sa devojčicom prethodno uradi još jedan mali test. Neka mu iščita nešto, bilo šta, kako bi se uverio da vila nije bila samo slučajnost.“

Basta je ponovo umotao Zvončicu u svoju jaknu. Megi bi najradije rukama začepila uši, samo da ne čuje očajničku zvonjavu malene vile. Stisla je usne kako joj ne bi više drhtale i pogledala prema Kaprikornu.

„Ali, ja neću da čitam za tebe!“, kazala je. Njen glas odjeknuo je crkvom poput glasa neke nepoznate devojčice. „Ni jednu jedinu reč! Neću ti iščitati nikakvo zlato, a pogotovo ne nekakvog... dželata!“ Gotovo da je pljunula tu reč Kaprikornu u lice.

On se, međutim, potpuno ravnodušno igrao pojasom svog ogrtača. „Vodi je natrag!“, naredio je Basti. „Kasno je. Devojčica treba da spava.“

Basta je gurnuo Megi u leđa. „Hajde, čula si. Polazi.“

Megi je još jedanput bacila pogled prema Prašnjavoprstom, a onda je, oklevajući, krenula za Bastom kroz crkvu. Dok su prolazili ispod one druge mreže, još je jednom pogledala uvis. Lice nepoznate žene i dalje je bilo u mraku, ali učinilo joj se da je već negde videla te oči, i taj mali nos... i samo kad bi joj kosa bila malo svetlija... „Hajde, nema stajanja!“, obrecnuo se Basta na nju.

Megi ga je poslušala, ali ipak se neprestano okretala kako bi ih još jednom videla. „Neću to učiniti!“, povikala je kada se već nalazila gotovo ispred portala. „Obećavam! Neću mu nikoga iščitati. Nikada!“

„Ne obećavaj ono što ne možeš ispuniti!“, došapnuo joj je Basta odgurnuvši vrata. A zatim ju je povukao za sobom na osvetljen trg pred crkvom.

Crni konj noći

Sagnuo se i izvadio Sofi iz džepa na svom prsluku. Stajala je tako, bosa, samo u noćnoj košuljici. Drhtala je, osvrćući se oko sebe, dok su kraj nje u vihorima proletali izmaglica i sablasna isparenja.

„Gde smo to mi?“, pitala je.

„U Zemlji snova“, rekao je Guri. „Tamo odakle dolaze snovi.“

Roald Dal, *Sofi i džin*

Fenoljo je ležao na krevetu kada je Basta gurnuo Megi kroz vrata. „Šta ste joj uradili?“, napao je Bastu skočivši na noge. „Bela je kao kreč!“

Ali Basta je odavno bio zalupio vrata za sobom. „Dobićeš zamenu za dva sata!“, čula ga je Megi kako govori stražaru. A onda je otišao.

Fenoljo joj je spustio ruke na ramena i zabrinuto joj pogledao u oči. „I? Reci, šta je bilo? Šta su hteli od tebe? Je li tvoj otac tamo?“

Megi je odmahнула glavom. „Uhvatili su Prašnjavoprstog“, odgovorila je. „I jednu ženu.“

„Kakvu ženu? Gospode, potpuno si van sebe.“ Fenoljo ju je povukao prema krevetu. Sela je kraj njega.

„Mislim da je to moja majka“, prošaptala je.

„Tvoja majka?“ Fenoljo ju je pogledao zaprepašćeno. Oči su mu bile krvave od neprospavane noći.

Megi je odsutno gladila svoju haljinu. Bila je već prilično prljava i izgužvana. Nije ni čudo, već je danima bila u tome. „Kosa joj je malo tamnija“, promucala je. „A i ona Moova slika

stara je više od devet godina... Kaprikorn ju je stavio u mrežu, i Prašnjavoprstog isto. Za dva dana oboje će ih pogubiti, a ja treba da Kaprikornu iščitam nekoga iz *Srca od mastila*, nekog prijatelja, bar ga je tako nazvao, već sam ti rekla! Trebalo je Mo da ga iščita, a ti nisi hteo da mi kažeš ko je to. Ali sad mi moraš reći!" Molećivo je pogledala u Fenolja.

Starac je zatvorio oči. „Blagi bože!“, promrmljao je.

Napolju je još bio mrak. Mesec im je visio pod prozorom. Kraj njega je lebdeo jedan oblak nalik pocepanoj haljini.

„Ispričaću ti sutra“, kazao je Fenoljo. „Obećavam.“

„Ne! Ispričaj mi sad.“

Pogledao ju je zamišljeno. „To nije priča za laku noć. Loše ćeš sanjati.“

„Ispričaj mi!“, ponovila je Megi.

Fenoljo je uzdahnuo. „Uh! Znam taj pogled, i moji unuci me isto tako gledaju“, rekao je. „U redu onda.“ Pomogao joj je da se popne na krevet, stavio joj Moov pulover pod glavu i pokrio je ćebetom sve do brade. „Ispričaću ti ono što stoji u *Srcu od mastila*“, rekao je tiho. „Taj deo znam gotovo napamet; bio sam veoma ponosan kako sam to smislio...“ Malo se nakašljao da pročisti grlo, a onda je počeo: „Ali, postojao je neko koga su se ljudi plašili više nego Kaprikornovih slugu. Zvali su ga Senka. Pojavio bi se samo kada bi ga Kaprikorn pozvao. Nekad bi bio crven poput vatre, nekad siv poput pepela, u koji bi pretvorio sve što bi progutao. Pojavio bi se iz zemlje ili kao plamen iz drveta. Njegovi prsti donosili su smrt, čak ju je i njegov dah dozivao. Podigao bi se pod nogama svog gospodara, nečujan i bez lica, njuškajući oko sebe poput lovačkog psa i očekujući da mu gospodar prstom ukaže na sledeću žrtvu.“ Fenoljo se uhvatio rukom za čelo i pogledao kroz prozor. Napravio je kratku pauzu pre nego što je nastavio da priča, kao da prvo mora da se priseti reči koje je napisao pre mnogo godina. „Pričalo se“, nastavio je tihim glasom, „da je Senku za Kaprikorna napravio nekakav kobold ili patuljci koji se razumeju u sve što se tiče vatre i dima. Stvorili su ga od pepela svih Kaprikornovih žrtava. Od

Senke niko nije bio siguran, jer mu je, navodno, Kaprikorn naredio da ubije čak i one koji su ga za njega stvorili. Jedno je, doduše, bilo sigurno: da je besmrtnan i nepoorediv, i bez trunke saosećanja, kao i njegov gospodar.“

Fenoljo je začutao.

A Megi je zurila napolje u noć, dok joj je srce ludački udaralo. „Da, Megi“, rekao je Fenoljo tihim glasom. „Mislim da Kaprikorn hoće da mu iščitaš Senku. Neka nam je bog u pomoći ako uspeš u tome. Na ovom svetu ima mnogo čudovišta - većina ih je u ljudskom obliku - ali bar su sva smrtna. Ne bih voleo da budem odgovoran ako ubuduće ovom planetom bude kročilo još i jedno besmrtno čudovište, šireći oko sebe strah i smrt. Tvoj otac je imao jednu ideju, onda kada ste prvi put došli kod mene, već sam ti jednom to spomenuo, i možda je to naša jedina nada, samo što još uvek nisam siguran da li će funkcionisati. Moram malo da razmislim. Nemamo mnogo vremena, ali ti sad malo odspavaj. Kako si ono rekla? To sve treba da se održi već prekosutra?“

Megi je klimnula glavom. „Čim padne mrak“, prošaptala je. Fenoljo je umorno prešao rukom preko lica. „Nemoj da se brineš zbog one žene“, rekao je. „Ne znam da li će ti biti drago da ovo čuješ, ali mislim da ona nije tvoja majka, ma koliko ti to želela. Kako je ona dospela ovde?“

„Darije!“ Megi je zarila lice u Moov pulover. „Nesposobni čitač. Kaprikorn je rekao da ju je on iščitao, i da je pritom izgubila glas. Sigurna sam da je to ona! Vratila se, a Mo ne zna za to! On misli da je ona i dalje u knjizi, i...“

„Pa, ako je to istina, onda bi mi bilo draže da je još uvek u knjizi“, rekao je Fenoljo uzdahnuvši i pokrivši je još jednom preko ramena. „Ja i dalje mislim da se varaš, ali misli šta god želiš! A sad spavaj.“

Ali Megi nije mogla da zaspi. Samo je ležala, lica okrenutog prema zidu, i osluškivala svoj unutrašnji glas. U srcu su joj bile pomešane radost i briga, kao dve boje koje se prelivaju jedna u

drugu. Svaki put kada bi sklopila oči, videla bi one mreže, i iza konopaca dva lika: lik Prašnjavoprstog i onaj drugi, razliven kao na nekoj staroj fotografiji. I ma koliko da je pokušavala da ga izoštri, nikako nije u tome uspevala.

Kada je konačno zaspala, napolju je već svitalo, ali najgore snove noć ne odnosi sa sobom. U sivilu između noći i dana rastu naročito brzo, i od sekundi istkaju večnost. U Megine snove ušunjali su se jednooki džinovi i džinovski paukovi, psi iz pakla, veštice koje proždiru decu, sve sami likovi užasa koje je ikada srela u carstvu slova. Izlazili su iz kovčežića koji joj je Mo napravio, migoljili se sa strana njenih omiljenih knjiga. Čak su i iz slikovnica koje joj je Mo poklonio onda kada joj slova još nisu ništa značila iskakala čudovišta. Raznobojna i dlakava, plesala su kroz Megine snove, osmehivala se ogromnim ustima i kezila oštre male zube. Bila je tu ona cerigradska mačka iz *Alise u Zemlji čuda*, koje se Megi oduvek plašila, a odnekud su se pojavili i Divlji dečaci, što ih je Mo toliko voleo da je u svojoj radionici okačio njihovu sliku. Kako su samo velike zube imali! Prašnjavoprstog bi začas zdrobili, kao dvopek. Ali upravo u trenutku kada je jedan od njih, onaj sa očima veličine tanjira, ispružio kandže, iz sivog ništavila pojavila se nova prilika, pucketajući poput plamena, siva poput pepela, i bez lica, koja je zgrabila Divljeg dečaka i raskomadala ga na sitne parčiće.

„Megi!“

Čudovišta su iščezla, a sunce je obasjalo Megino lice. Kraj kreveta je stajao Fenoljo. „Sanjala si.“

Megi se uspravila. Starčevo lice izgledalo je kao da cele noći nije oka sklopio, i kao da je od toga dobilo poneku novu boru. „Gde je moj otac, Fenoljo?“, pitala je Megi. „Zašto ga još nema?“

Farid

Jer ti su lopovi imali običaj da vrebaju na putevima van naselja, i da haraju selima i gradovima, mučeći tamošnje stanovnike. I svaki put kada bi opljačkali neki karavan ili neko selo, odneli bi plen na to udaljeno skriveno mesto, daleko od ljudskih očiju.

Priča o Ali-babi i četrdeset razbojnika

Farid je zurio u noć, streljajući tamu pogledom, sve dok ga oči nisu zbolele, ali Prašnjavoprstog i dalje nije bilo. Ponekad bi mu se učinilo da je među niskim granama ugledao njegovo lice sa ožiljcima. Ponekad bi poverovao da čuje kako njegovi gotovo nečujni koraci prelaze preko suvog lišća, ali svaki put bi se prevario. Farid je bio navikao da osluškuje u noći. Mnogo, beskrajno mnogo noći proveo je osluškujući, i naučio je da više veruje svojim ušima nego očima. Tamo, u onom drugom životu, kada svet oko njega nije bio zelen, već žut i smeđ, oči bi ga poneki put i izneverile, ali na uši se uvek mogao osloniti.

Pa ipak, u ovoj noći, najdužoj od svih, uzalud je osluškivao. Prašnjavoprsti se nije vratio. Kada je nad brdima počelo da sviće, Farid je otišao do dvoje zarobljenika, dao im vode i malo suvog hleba, kojeg je još bilo preostalo, te nekoliko maslina.

„Hajde, Faride, odveži nas!“, rekao je Čarobnorečivi preko zalogaja hleba koji mu je Farid gurao u usta. „Prašnjavoprsti je već odavno trebalo da se vrati, i ti to znaš!“

Farid je ćutao. Njegove uši volele su glas Čarobnorečivog. Taj glas ga je izbavio iz onog drugog, ubogog života, ali dečak je ipak više voleo Prašnjavoprstog, ni sam nije znao zašto - a

Prašnjavoprsti mu je naredio da čuva zarobljenike. O odvezivanju nije bilo ni pomena.

„Slušaj me, ti si pametan dečak“, kazala mu je žena. „Dakle, pokušaj na trenutak da razmisliš sopstvenom glavom, važi? Zar nameravaš samo da sediš tu dok nas Kaprikornovi ljudi ne pronadu? Kako bi to lep prizor bio: dečak čuva dvoje vezanih, koji ne mogu ni da se mrdnu, ni da mu priteknu u pomoć. Mislim da bi umrli od smeha.“

Kako se ona ono zvala? Eli-nor. Faridu je bilo teško da zapamti njeno ime. Jedva bi uspeo da ga prevali preko jezika, bilo je poput nekog kamena. Zvučalo mu je kao ime nekakve čarobnice iz neke daleke, daleke zemlje. Nije mu se dopadala, gledala ga je kao muškarac, bez stida, bez straha, i umela je da povisi glas i da zvuči ljutito poput lavice...

„Moramo otići u selo, Faride!“, rekao je Čarobnorečivi. „Da otkrijemo šta se desilo Prašnjavoprstom - i da nađemo moju ćerku.“

Ah, da, devojčicu... devojčicu sa svetlim očima, očima nalik komadićima neba koji su pali na zemlju, uhvaćeni tamnim trepavicama. Farid je držao u ruci nekakav štap i rovario njime po zemlji. Jedan mrav mu je prolazio kraj nogu, noseći mravicu hleba koja je bila veća od njega samog.

„A možda on uopšte ne razume šta mu govorimo!“, rekla je Elinor.

Farid je podigao glavu, uputivši joj ljutit pogled. „Sve ja razumem!“ Od prvog momenta ih je razumeo kao da nikad nije čuo nijedan drugi jezik. Setio se crvene crkve. Prašnjavoprsti mu je objasnio da je to crkva. Farid nikada ranije nije video takvu građevinu. Setio se i čoveka sa nožem. U njegovom starom životu bilo je mnogo takvih ljudi. Ljudi koji su voleli svoje noževe, i koristili ih za strašne stvari.

„Ako te odvežem, ti ćeš otići.“ Farid je bacio nesiguran pogled prema Čarobnorečivom.

„Neću. Zar misliš da ću napustiti svoju ćerku i ostaviti je tamo dole? Sa Bastom i Kaprikornom?“

Basta i Kaprikorn. Da, tako su se zvala ta dvojica. Čovek sa nožem i čovek sa očima providnim kao voda. Pljačkaš, ubica... Farid je znao sve o njemu. Prašnjavoprsti mu je dosta toga ispričao dok su noću sedeli pored vatre. Jedan su drugom pričali razne mračne priče, iako su obojica tako čeznula za nekom svetlijom.

A sada je i ova priča svakim danom postajala sve mračnija i mračnija.

„Bolje da idem sam.“ Zabadao je štap tako snažno u zemlju da mu se slomio u ruci. „Mogu vešto da se ušunjam u nepoznata sela, nepoznate zamkove, kuće... to mi je bio zadatak, ranije. Znaš već.“

Čarobnorečivi je klimnuo glavom.

„Uvek bi poslali mene“, nastavio je Farid. „Ko se još boji jednog mršavog dečaka? Mogao sam svuda da njuškam, a da niko ništa ne posumnja. Kada je smena straže? Kuda se može najbrže pobeći iz sela? Gde stanuje najbogatiji čovek u selu? Ako bi sve dobro proteklo, dobio bih dovoljno za jelo. Ako bi nešto krenulo naopako, isprebijali bi me kao psa.“

„Oni?“, pitala je Elinor.

„Razbojnici“, odgovorio je Farid.

Dvoje odraslih je ćutalo. A Prašnjavoprstog i dalje nije bilo. Farid je pogledao prema selu, posmatrajući kako prvi zraci sunca padaju na krovove kuća.

„U redu. Možda si u pravu“, kazao je Čarobnorečivi. „Idi onda sam, i saznaj sve što je potrebno, ali prvo nas odveži. Jer jedino ti tako možemo pomoći ako te uhvate. A, osim toga, ne želim da sedim ovako vezan kada se pojave prve zmije.“

Žena se osvrnula oko sebe, tako preplašeno kao da među suvim lišćem već čuje njihovo gmizanje. Farid je, međutim, zamišljeno proučavao lice Čarobnorečivog. Pokušavao je da

otkrije mogu li njegove oči da mu veruju. Njegove uši su mu ionako odavno verovala. A onda je bez reči ustao, izvukao iz pojasa nož koji je dobio od Prašnjavoprstog i oslobodio ih.

„O, gospode, niko me više nikad neće vezati!“, povikala je Elinor trljajući svoje ruke i noge. „Sva sam utrnula, još malo pa bih se pretvorila u krpenu lutku! A ti, Mortimere? Kako si? Osećaš li svoje noge?“

Farid ju je radoznalo posmatrao. „Ti... ne izgledaš kao da si mu žena. Jesi li mu majka?“, pitao je, pokazavši glavom u pravcu Čarobnorečivog.

Elinor je odjednom od besa pocrvenela kao paprika. „Sveti bože na nebesima, nipošto! Otkud ti ta ideja? Zar izgledam toliko staro?“ Onda je osmotrila svoju odeću i klimnula glavom. „Pa, verovatno i izgledam. Ipak, nisam mu majka. Nisam ni Megina, u slučaju da bi to bilo tvoje sledeće pitanje. Sva moja deca bila su od papira i mastila, a onaj tamo“, pokazala je u pravcu Kaprikornovog sela, gde su krovovi kuća svetleli kroz krošnje drveća, „naredio je da se mnoga od njih pobiju. A za to će zažaliti, veruj mi na reč.“

Farid ju je sumnjičavo pogledao. Nije mogao da zamisli da bi Kaprikorn mogao da se uplaši jedne žene, a kamoli jedne koja bi ostala bez daha već dok bi se penjala uzbrdo, i koja se bojala zmija. Ne, ako se taj čovek bezbojnih očiju uopšte nečeg plašio, onda je to sigurno bilo ono čega se većina plaši - smrt. A Elinor nije izgledala kao neko ko je sposoban da ubije. Kao ni Čarobnorečivi.

„A devojčica...“, zapitao je Farid, pomalo oklevajući. „Gde je njena majka?“

Čarobnorečivi je otišao do mesta gde se nalazila ugašena vatra i uzeo još jedno parče hleba što je ležao između ogaravljenog kamenja. „Ona je odavno otišla“, rekao je. „Megi je tada imala tri godine. A tvoja?“

Farid je samo slegnuo ramenima i pogledao prema nebu. Bilo je tako plavo kao da noći nikad nije ni bilo. „Bolje da krenem“,

rekao je, ponovo zadenuvši nož za pojas i zgrabivši ruksak Prašnjavoprstog. Gvin je spavao na svega nekoliko koraka odatle, sklupčan među korenjem jednog drveta. Farid ga je podigao i uterao u ruksak. Kuna se pobunila, pospano, ali Farid ju je počeskao po glavi i zatvorio ruksak.

„Šta će ti kuna?“, pitala je Elinor začuđeno. „I sam njen smrad može te odati.“

„Možda će mi biti od koristi“, odgovorio je Farid, gurnuvši u ruksak još i vrh Gvinovog čupavog repa. „Pametna je. Pametnija je od psa, a od kamile svakako. Sve razume, a možda može i da pronađe Prašnjavoprstog.“

„Faride?“ Čarobnorečivi je preturao po svojim džepovima dok nije pronašao parče papira. „Ne znam da li možeš da otkriješ gde je Megi“, rekao je, na brzinu škrabajući nešto na taj papir, „ali ako je to ikako moguće, možeš li da pokušaš da joj nekako doturiš ovu ceduljicu?“

Farid je uzeo papir i počeo da ga proučava. „Šta si to napisao?“, pitao je.

Elinor mu je uzela papir iz ruke. „Do đavola, Mortimere, šta je ovo?“, pitala je.

Čarobnorečivi se osmehnuo. „To je tajno pismo kojim smo se Megi i ja i ranije dopisivali, a ona ga čak zna bolje nego ja. Zar ga ne prepoznaješ? To je iz jedne knjige. Piše: *U blizini smo. Nemoj da brineš. Uskoro stižemo po tebe. Mo, Elinor i Farid.* Megi će umeti da pročita poruku, ali niko drugi neće.“

„Aha!“, promrmljala je Elinor, vraćajući ceduljicu Faridu. „No, dobro. U slučaju da poruka dospe u pogrešne ruke, pretpostavljam da je bolje tako; jer, moguće je da neki od tih palikuća ipak ume da čita.“

Farid je presavijao papir dok nije bio veličine novčića, a potom ga je gurnuo u džep pantalona. „Stići ću najkasnije kad sunce bude visoko iznad brda“, rekao je. „A ako ne...“

„...onda ću krenuti da te potražim“, dovršio je Čarobnorečivi njegovu rečenicu.

„I ja sa njim, naravno“, dodala je Elinor.

Farid je mislio da to i nije naročito dobra ideja, ali je prećutao.

Krenuo je istim onim putem kojim je i Prašnjavoprsti bio krenuo prošle noći, onda kada je nestao kao da su ga progutali duhovi što su ga čekali u tami.

Krzno na simsu

Samo nas jezik štiti od užasa bezimernih stvari.
Toni Morison, Govor prilikom dodele *Nobelove*
nagrade 1993.

Tog jutra Pljosnatoliki je Megi i Fenolju doneo doručak, koji se ovog puta nije sastojao samo od hleba i nekoliko maslina. Stavio im je na sto korpu punu voća, te pun tanjir slatkih kolačića. Doduše, Megi se osmeh sa kojim im je sve to servirao nije nimalo dopao.

„Sve za tebe, princezice!“, probrundao je, uštinuvši je za obraz svojim zdepastim prstima. „Da još malo ojačaš taj svoj glasić. Svi su veoma uzbuđeni otkad je Basta proširio vest o pogubljenju. Oduvek sam govorio: u životu mora da bude još nečeg osim vešanja mrtvih petlova i pucanja u mačke.“

Fenoljo je zurio u Pljosnatolikog sa takvim gađenjem na licu kao da ni pored najbolje volje nije mogao poverovati u to da je takvo jedno stvorenje proizašlo iz njegovog pera.

„Da, zaista. Prokleta dugo nismo imali pristojno pogubljenje!“, nastavio je Pljosnatoliki, gegajući se natrag prema vratima. „Previše je upadljivo, uvek su nam govorili. A kad bi nekog trebalo ukloniti - večito: 'Pazite, pazite! Neka izgleda kao nesrećan slučaj.' Nego, da li je to zabavno? Ni najmanje. A nekad se to radilo uz jelo i piće, muziku i ples, kao što je i red. Ovog puta to ćemo obaviti kao u dobra stara vremena.“

Fenoljo je otpio gutljaj crne kafe koju mu je Pljosnatoliki bio doneo i zagrcnuo se.

„Šta je? Tebe kanda takve stvari ne zabavljaju, starče?“ Pljosnatoliki ga je gledao podrugljivo. „Veruj mi, kod Kaprikorna su pogubljenja nešto posebno!“

„Kome kažeš?“, promrmljao je Fenoljo tužno.

U tom trenutku neko je pokucao na vrata. Pljosnatoliki ih je bio ostavio odškrinutim, i Darije, čitač, provirio je u sobu.

„Izvinite!“, rekao je zadihano, pogledavši Pljosnatolikog zabrinuto poput ptičice koja treba da priđe gladnoj mački. „Ja... ahm... devojčica treba da mi pročita nešto. Kaprikornovo naređenje.“

„Ah, tako? Pa, nadam se da će ovog puta iščitati nešto korisno. Basta mi je pokazao vilu. Nema čak ni vilinskog praha, koliko god da je tresesh.“ U pogledu koji je Pljosnatoliki uputio Megi bili su pomešani gađenje i strahopoštovanje. A možda ju je smatrao i vešticom. „Kucaj kada budeš hteo da izađeš!“, promrsio je, provukavši se pored Darija.

Darije je klimnuo glavom i na trenutak ostao nepomično stojeći, pre nego što je, zbunjenog izraza lica, seo za sto, preko puta Megi i Fenolja. Žudno je posmatrao voće, sve dok mu Fenoljo nije dodao korpu. Malo je oklevao, a onda je uzeo jednu kajsiju. Stavio je u usta maleni plod, i to sa takvim strahopoštovanjem kao da je uveren da nikad više u svom životu neće pojesti nešto tako ukusno.

„Zaboga, pa to je samo kajsija!“, narugao mu se Fenoljo. „U ovim krajevima to i nije tako retko voće.“

Darije je zbunjeno ispljunuo košticu sebi na dlan. „Svaki put kada bi me zatvorili u ovu sobu“, objasnio je plašljivim tonom, „za jelo bi mi dali samo suvog hleba. Oduzeli bi mi i moje knjige, ali ipak bih uspeo da sakrijem nekoliko, i kada bi me glad već strašno mučila, gledao bih slike u tim knjigama. Najlepša je bila jedna slika sa kajsijama; ponekad bih satima sedeo ispred nje i zurio u naslikano voće, dok bi mi voda išla na usta. Od tada jednostavno ne mogu da se kontrolišem kad vidim kajsije.“

Megi je uzela još jednu kajsiju iz korpe i tutnula mu je u mršave prste. „Jesu li te često ovde zatvarali?“, pitala je.

Mršavi čovečuljak je slegnuo ramenima. „Svaki put kada nešto ne bih baš najbolje iščitao“, kazao je, izbegavajući direktan odgovor. „Dakle, gotovo uvek. U jednom trenutku su odustali od toga, jer su primetili da se moje čitanje ne bi nimalo poboljšalo kada bi me zastrašili. Naprotiv... Na primer - Pljosnatoliki“, prigušio je glas i bacio nervozan pogled prema vratima. „Njega sam iščitao dok je Basta stajao pored mene sa svojim nožem. Tako da...“ Sa žaljenjem je slegnuo uskim ramenima.

Megi ga je saosećajno pogledala. A zatim je pitala, pomalo oklevajući: „Jesi li iščitao i neke ženske osobe?“

Fenoljo joj je uputio uznemiren pogled.

„Naravno“, odgovorio je Darije. „Iščitao sam Mortolu! Ona tvrdi da sam je učinio starijom nego što je bila i rasklimanom poput neke loše zalepljene stolice, ali ja mislim da u njenom slučaju zaista nisam mnogo pogrešio. Na svu sreću, i Kaprikorn je bio istog mišljenja.“

„A mlađe?“ Megi nije gledala ni u Darija ni u Fenolja dok mu je postavljala to pitanje. „Jesi li iščitao i neke mlađe žene?“

„O, molim te, ne podsećaj me na to!“ Darije je uzdahnuo. „Baš sam tog istog dana iščitao i Mortolu. Kaprikorn je tada živeo dalje na severu, na jednom usamljenom, zapuštenom imanju u brdima, i u okolini nije bilo baš mnogo devojaka. Ja sam stanovao nedaleko odatle, u kući moje sestre. Radio sam kao učitelj, ali u slobodno vreme bih ponekad javno čitao - u knjižarama i u školama, na dečjim priredbama, a ponekad, u toplim letnjim večerima, čak i na trgovima ili u kafanama. Voleo sam da čitam naglas...“ Pogled mu je odlutao prema prozoru, kao da bi kroz njega mogao ugledati te odavno zaboravljene, srećnije dane. „Basta me je primetio dok sam čitao na nekoj seoskoj priredbi, mislim da je u pitanju bio *Doktor Dulitl*, jer se odjednom pojavila ta ptica. Dok sam se vraćao

kući, Basta me je uhvatio poput psa litalice i odveo me Kaprikornu. On je prvo zatražio od mene da mu iščitam zlato, kao i od tvog oca“, rekao je Darije, tužno se nasmešivši Megi. „Onda sam morao da mu dovedem Mortolu, a zatim mi je naredio da mu iščitam i služavke. Postalo je strašno.“ Darije je drhtavim prstima popravio naočari na nosu. „Toliko sam se plašio. Kako uopšte da čitam u takvom stanju? Tada sam imao tri pokušaja. Ah, toliko mi ih je žao da ne mogu o tome ni da pričam!“ Sakrio je lice u dlanove, koščate poput dlanova nekog starca. Megi se učinilo da čuje tiho jecanje, i na trenutak se pokolebala da li da mu postavi sledeće pitanje, ali na kraju jn to ipak učinila.

„A služavka po imenu Reza“, pitala je, dok je srce htelo da joj iskoči iz grudi, „je li i ona bila među njima?“

Darije je sklonio ruke sa lica. „Jeste, a sasvim je slučajno ispala iz knjige, čak joj ni ime nije nigde pisalo“, odgovorio je Darijo promuklim glasom. Kaprikorn je zapravo tražio jednu drugu, ali odjednom je tu bila Reza, i prvo sam zaista pomislio da je sve u redu. Bila je tako lepa, gotovo nestvarno lepa, sa kosom boje zlata i sa tim tužnim očima. Ali, onda smo primetili da je nema. Kaprikornu to, doduše, nije smetalo, mislim da mu se čak i dopadalo.“ Počeo je da rovari po svojim džepovima, iz kojih je izvadio jednu zgužvanu maramicu. „Nekad sam zaista bio bolji u tome!“, šmrknuo je. „Ali taj neprekidni strah... Mogu li?“ Sa tužnim osmehom dohvatio je još jednu kajsiju i zagrizao je. Zatim je krajičkom rukava obrisao sok sa usana, malo se nakašljao, pa pogledao u Megi. Oči su mu izgledale neobično velike iza debelih stakala na naočarima.

„Na toj, ahm... svečanosti koju Kaprikorn organizuje“, rekao je, oborivši pogled i rasejano prevlačeći prstom po ivici stola, „trebalo bi, kao što i sama znaš, da čitaš iz *Srca od mastila*. Do tada, međutim, knjigu čuvaju na nekom tajnom mestu. Samo Kaprikorn zna gde. Tako da ćeš je videti tek na toj... ahm, priredbi. A za poslednju probu tvog talenta, koju Kaprikorn

zahteva, poslužiće nam jedna druga knjiga. Na svu sreću, u ovom selu još ima drugih knjiga, ne mnogo, ali, u svakom slučaju, meni je dodeljen zadatak da izaberem odgovarajuću." Ponovo je podigao glavu, podarivši Megi jedan maleni, tihi osmeh. „Hvala bogu, ovog puta nisam morao da tragam za zlatom niti bilo čim sličnim. Kaprikorn samo želi dokaz tvog umeća, te sam stoga“, kazao je Darije, spustivši na sto jednu knjižicu, „izabrao ovu ovde.“

Megi se nagnula da bolje vidi korice. *Sabrane bajke Hansa Kristijana Andersena*, pročitala je. Pogledala je u Darija. „Prelepe su.“

„Jesu!“, prošaptao je ushićeno. „Tužne, ali zaista prelepe.“ Dohvatio je knjigu i otvorio je na mestu gde se između požutelih stranica nalazilo nekoliko dugih stabljika trave. „Prvo sam pomislio na moju omiljenu bajku, onu sa slavujem - možda znaš na koju mislim?“

Megi je klimnula glavom.

„Da. Međutim, vila koju si išćitala uopšte se ne oseća lepo u bokalu u koji ju je zatvorio Basta“, nastavio je Darije, „tako da sam ipak pomislio da bi bilo bolje da pokušaš sa Olovnim vojnikom.“

Olovni vojnik. Megi je ćutala. Olovni vojnik u svom papirnom brodiću... Zamislila je kako bi izgledalo kada bi se odjednom našao pored korpe sa voćem. „Ne!“, rekla je. „Neću. Već sam rekla Kaprikornu. Neću mu ništa išćitati, čak ni za probu. Reci mu da više ne umem. Jednostavno mu reci da sam pokušala, ali da iz knjige nije ništa izašlo!“

Darije ju je saosećajno pogledao. „Rado bih to učinio!“, rekao je tiho. „Zaista. Ali Svraka...“ Stavio je ruku na usta, kao da je samog sebe uhvatio na delu. „O, izvinjavam se. Mislio sam, naravno, na kućepaziteljku, gospođu Mortolu - zapravo treba njoj da čitaš. Meni su dali samo da ti izaberem tekst.“

Svraka. Megi ju je zamislila kako stoji pred njom, sa onim svojim ptićjim očima. A kako bi bilo da se ugrizem za jezik?,

pomislila je. Baš onako - jako. Nekoliko puta joj se to već desilo, iz nepažnje, a jednom joj je jezik bio toliko otekao da se dva dana morala sa Moom sporazumevati rukama. Pogledala je u Fenolja kao da traži pomoć.

„Učini to!“, rekao je on na njeno iznenađenje. „Idi i čitaj staroj, ali reci da ćeš to učiniti samo pod uslovom da ti dopusti da zadržiš Olovnog vojnika. Izmisli već nešto - da hoćeš da se igraš sa njim jer ti je jako dosadno - i traži još nešto: nekoliko listova papira i jednu olovku. Reci da hoćeš da crtaš. Važi? Ako uspemo to da dobijemo, za dalje ćemo videti.“

Megi ništa nije bilo jasno, ali pre nego što je uspela da pita Fenolja šta namerava sa time da uradi, vrata su se otvorila i u sobu je ušla Svraka.

Čitač je takvom brzinom skočio na noge da je srušio Megin tanjir na pod. „O, izvini, izvini!“, mucao je, kupeći krhotine tanjira sa poda. Kod poslednje je tako posekao palac da je po podu počela da kaplje krv.

„Ustaj, praznoglavče!“, obrecnula se Mortola na njega. „Jesi li joj pokazao knjigu iz koje treba da mi čita?“

Darije je klimnuo glavom, tužno posmatrajući posečeni prst.

„U redu, a sad se gubi. Idi da pomogneš ženama u kuhinji. Treba da očerupaju piliće.“

Darije je napravio grimasu na licu, ali samo se naklonio i nestao u hodniku, bacivši prethodno još jedan pogled pun saosećanja u pravcu Megi.

„U redu!“, rekla je Svraka, i klimnula joj glavom, nestrpljivo. „Počni sa čitanjem - i potrudi se.“

Megi je iščitala Olovnog vojnika. Jednostavno se desilo, kao da je pao sa plafona. *To se desilo zastrašujućom brzinom, ispružio je nogu u vazduhu i ostao da stoji na glavi, sa bajonetom zabodenim među cigle pločnika.*

Svraka ga je zgrabila pre nego što je Megi mogla to učiniti. Odmeravala ga je poput komada obojenog drveta, dok ju je on

prestrašeno gledao velikim očima. A onda ga je ubacila u džep svoje grubo štrikane vunene jakne.

„Molim vas! Mogu li da ga dobijem?“, promucala je Megi kad je Svraka već stigla do vrata. Fenoljo je stao Megi iza leđa, kao da hoće da joj pruži podršku, ali Svraka je svojim nepomičnim pogledom odmeravala samo Megi. „Vama... vama ionako ničemu ne služi“, nastavila je Megi. „A meni je tako dosadno ovde. Molim vas.“

Svraka ju je i dalje posmatrala bez ikakvog izraza na licu. „Dobićeš ga tek kada ga Kaprikorn vidi!“, rekla je, a zatim se izgubila.

„A papir?“, uzviknuo je Fenoljo. „Zaboravila si da tražiš papir i olovku!“

„Žao mi je!“, promrmljala je Megi. Nije bila zaboravila, već se jednostavno nije usudila da je zamoli još i za to. Srce joj je lupalo kao ludo.

„No dobro, onda moram da smislim neki drugi način da ga nabavim“, promrmljao je Fenoljo. „Pitam se samo koji.“

Megi je prišla prozoru, naslonila čelo na staklo i pogledala dole u baštu, gde je nekoliko Kaprikornovih služavki upravo vezivalo stabljike paradajza za štapove. Šta bi Mo rekao kada bi znao da i ja to umem?, pomislila je. Koga si išćitala, Megi? Sirotu Zvončicu i vernog Olovnog vojnika? „Da“, promrmljala je Megi, slikajući na staklu nevidljivo slovo M. Sirota vila, siroti Olovni vojnik, siroti Prašnjavoprsti i - nije mogla da se ne seti i one žene, žene tamne kose. „Reza“, prošaptala je. Tereza. Tako se zvala njena majka.

Megi je upravo htela da se okrene kada je krajičkom oka ugledala kako napolju nešto prelazi preko simsa prozora... neka mala dlakava njuška. Uplašeno je ustuknula unazad. Zar se pacovi penju ovako visoko uza zidove? Da, penju se. Ali ovo nije bio nikakav pacov; njuška mu je bila i suviše spljoštena da bi ličila na pacovsku. Megi se brže-bolje ponovo približila prozoru.

Gvin.

Kuna je sedela na uzanom simsu i posmatrala je pospanim očima.

„Basta!“, promrmljao je Fenoljo iza nje. „Da, Basta će mi nabaviti papir. Dobra ideja.“

Megi je otvorila prozor, sasvim polako, da ne bi uplašila Gvina, jer - ko zna - mogao bi još i pasti odatle. Čak bi i jedna kuna sigurno polomila sve kosti kada bi sa te visine tresnula na beton u dvorištu. Sasvim lagano je ispružila ruku kroz prozor. Drhtavim prstima je pomazila Gvina po leđima. A onda ga je zgrabila, pre nego što je uspeo da je ugrize svojim oštrim zubićima, i unela ga u sobu. Zabrinuto je pogledala kroz prozor, ali nijedna od služavki nije ništa primetila. Bile su nagnute nad ležama, haljina mokrih od znoja, od vrelog sunca koje im je pržilo po leđima.

Ispod Gvinove ogrlice bio je nekakav papirić, prljav, stoput ispresavijan i vezan za ogrlicu parčetom kanapa.

„Zašto otvaraš prozor? Napolju je još veća vrućina nego unutra! Jer...“ Fenoljo je zastao usred rečenice, zaprepašćeno zureći u životinju koju je Megi držala u rukama. Brzo je stavila prst na usta da bi mu stavila do znanja da se utiša, a onda je Gvina, koji se otimao, privila sebi na grudi i izvukla mu ceduljicu ispod ogrlice. Gvin je preteći zakričao, te još jednom pokušao da je ugrize za prst. Nije voleo da ga neko tako dugo drži. Čak bi i Prašnjavoprstog ugrizao kada bi mu pokušao to uraditi.

„Šta je to, pacov?“ Fenoljo joj se približio. Megi je pustila kunu, koja je smesta ponovo skočila na prozorsku dasku.

„Kuna!“, uzviknuo je Fenoljo zaprepašćeno. „Otkud ona ovde?“ Megi je uplašeno pogledala prema vratima, ali stražar očigledno nije ništa čuo. Fenoljo je stavio ruku na usta, gledajući Gvina sa takvim čuđenjem da Megi gotovo nije mogla da se suzdrži a da se ne nasmeje. „Ima rogove!“, prošaptao je starac.

„Naravno. Ti si ga takvog napravio!“, odgovorila mu je Megi šapatom.

Gvin je i dalje sedeo na prozoru. Žmirkao je na suncu, koje mu je očigledno smetalo. Dnevno svetlo zapravo i nije voleo, i preko dana je uglavnom spavao. Kako li je došao ovamo?

Megi je provirila kroz prozor, ali u dvorištu i dalje nije bilo nikoga sem Kaprikornovih služavki. Brže-bolje se povukla natrag u sobu i odmotala ceduljicu.

„Poruka?“ Fenoljo joj se nagnuo preko ramena. „Od tvog oca?“

Megi je klimnula glavom. Odmah je prepoznala slova, iako nisu bilo čitka kao inače. Srce joj je u grudima zaigralo. Pogledom je tako željno prelazila preko tih redova, kao da je to put na čijem će je kraju sačekati Mo.

„Do đavola, kakvo je to pismo? Ne mogu da dešifrujem ni jednu jedinu reč!“, promrmljao je Fenoljo.

Megi se nasmešila. „To je elfovsko pismo!“, šapnula mu je. „Mo i ja ga koristimo kao tajno pismo otkad sam pročitala *Gospodara prstenova*, ali izgleda da je on malo ispao iz štos. Napravio je zaista mnogo grešaka.“

„Dobro. Nego, šta piše?“

Megi mu je pročitala.

„Farid, ko je sad to?“

„Jedan dečak. Mo ga je iščitao iz *1001 noći*, ali to je već druga priča. Video si ga, bio je sa Prašnjavoprstim onda kada je pobegao od tebe.“ Megi je ponovo savila papir i još jednom pogledala kroz prozor. Jedna od služavki se uspravila. Otresla je zemlju sa dlanova i pogledala prema visokom zidu, kao da mašta kako bi bilo lepo da ga jednostavno preskoči i pobegne odatle. Ko li je doveo Gvina? Mo? Ili je kuna sama pronašla put? To je bilo više nego neverovatno. Sigurno se nije motala okolo usred bela dana, i to bez ičije pomoći.

Megi je gurnula ceduljicu u rukav svoje haljine. Gvin je i dalje sedeo na simsu. Pospano je protegnuo vrat, podižući njušku prema prozoru. Možda je namirisao golubove koji bi s vremena na vreme sletali na prozor. „Daj mu hleba da nam ne pobjegne!“, šapnuo je Fenoljo, na šta je Megi otrčala do kreveta i dohvatila svoj ruksak. Gde li je samo ta olovka? Bila je sigurna da je imala jednu kod sebe. Aha, evo je. Običan patrljak, ali važno da je olovka. Ali gde da nađe papir? Izvukla je jednu od Darijevih knjiga ispod madraca i pažljivo istrgnula forzac-papir. Nikad u životu nije učinila tako nešto, iskinula papir iz neke knjige, ali sada je to bilo neminovno.

Kleknula je na pod i počela da piše, istim uvijenim slovima kojim je bila napisana i Moova poruka. Znala je ta slova napamet: *Mi smo dobro, Mo, i znaš šta ima novo: i ja to umem! Iščitala sam Zvončicu, a sutra, kad padne mrak, treba Kaprikornu da iščitam Senku iz Srca od mastila kako bi ubio Prašnjavoprstog.* O Rezi nije napisala ni reči. Nije spomenula da je možda videla svoju majku, i da je i njoj, ako se Kaprikornovi planovi obistine, preostalo još samo dva dana života. Takvu vest jednostavno nije mogla napisati na papir, ma koliko veliki on bio.

Gvin je pohlepno gutao hleb koji mu je Fenoljo pružio. Megi je presavila papir i zakačila ga Gvinu za ogrlicu. „Dobro se čuvaj!“, šapnula mu je, a potom je bacila ostatak hleba u dvorište. Kuna se hitrim korakom spustila niza zid, kao da nema ničeg lakšeg na ovom svetu. Jedna od služavki je vrisnula kada joj je projurio između nogu. Doviknula je nešto ostalim ženama - verovatno se uplašila za Kaprikornovu živinu - ali Gvin je već bio nestao preko zida.

„Dobro, vrlo dobro, tvoj otac je, dakle, u blizini!“, šapnuo je Fenoljo Megi i stao pored nje kraj prozora. „Tamo negde, napolju. Odlično. A dobićemo natrag i Olovnog vojnika. Sve teče po planu, zar ne?“ Dotaknuo je sebi vrh nosa, žmirkajući u pravcu usijane sunčeve kugle. „Sledeće što treba da uradimo“, promrmljao je, „jeste da iskoristimo Bastino sujeverje! Baš

dobro što sam mu prikačio i tu malu slabost! Mudar potez s moje strane."

Megi nije razumela ništa od onoga što je govorio, ali bilo joj je svejedno. Mogla je da misli samo na jedno: Mo će uskoro biti tu.

Mračno mesto

„Džime, staro momče“, rekao je Lukas grubim glasom, „ovo je bilo kratko putovanje. Žao mi je, ali čeka te ista sudbina kao i mene.“

Džim je progutao knedlu.

„Ali, mi smo prijatelji, zar ne?“, odgovorio je tiho, i ugrizao se za donju usnu da mu ne bi toliko drhtala.

Mihael Ende, *Džim Dugme i mašinovođa Luka*

Prašnjavoprsti je mislio da će Kaprikorn Rezu i njega ostaviti da bauljaju u tim prokletim mrežama sve do pogubljenja, ali na kraju se ispostavilo da su u njima proveli samo jednu noć, doduše veoma dugu. Ujutru, čim je sunce počelo da slika svetle mrlje po crvenim zidovima crkve, Basta je naredio da ih skinu odatle. Na nekoliko strašnih trenutaka Prašnjavoprsti je pomislio da je Kaprikorn možda ipak odlučio da ih se otarasi brzo i neprimetno, i kada je ponovo osetio tlo pod nogama, nije umeo da kaže od čega su mu se kolena više tresla - od straha ili od noći provedene u mreži. U svakom slučaju, jedva je stajao na nogama.

Sumnje mu je rasterao Basta, iako mu to sigurno nije bila namera. „Ja bih te rado još neko vreme ostavio da bauljaš tamo gore“, rekao je dok su njegovi ljudi vadili Prašnjavoprstog iz mreže. „Ali Kaprikorn je iz nekog razloga odlučio da ostatak svog jadnog života provedete u grobnici.“

Prašnjavoprsti se svim silama trudio da sakrije da mu je lagnulo. Do smrti im je, dakle, ipak ostalo još nekoliko koraka. „Kaprikornu verovatno smeta naše prisustvo dok sa vama kuje svoje prljave planove“, rekao je. „A možda samo hoće da nas gleda kako na sopstvenim nogama idemo na pogubljenje.“ Još

jedna noć u mreži, i Prašnjavoprsti bi zaboravio da je ikada imao noge. Već nakon te jedne noći kosti su ga toliko bolele da se kretao kao starac dok je Basta njega i Rezu vodio dole u grobnicu. Reza se nekoliko puta i spotakla na stepenicama; njoj je, izgleda, bilo još gore, ali nije davala ni glasa od sebe, a kada ju je Basta uhvatio za ruku da joj pomogne da ustane, odgurnula ga je od sebe, uputivši mu tako leden pogled da ju je pustio da nastavi sama.

Grobница ispod crkve bila je vlažna i hladna čak i onda kada bi, kao danas, napolju sijalo sunce, topeći crepove na krovovima. U utrobi stare crkve mirisalo je na vlagu i mišji izmet, i na stvari čije ime Prašnjavoprsti nije želeo da sazna. Kaprikorn je uske prostorije u kojima su u kamenim sarkofazima počivali odavno zaboravljeni sveštenici ubrzo nakon svog dolaska u selo pretvorio u zatvorske ćelije, postavivši na njih rešetke. „Ima li ičeg prikladnijeg nego osuđenike na smrt smestiti u prostorije s kovčezima?“, primetio je tom prilikom, smejući se. Oduvek je imao naročit smisao za humor.

Basta ih je nestrpljivo gurnuo niz poslednje stepenice. Žurilo mu se da se vrati na svetlo dana, što dalje od mrtvih i od njihovih duhova. Ruka mu se tresla dok je kačio lampu na ekser i otključavao prvu ćeliju. Ovde dole nije bilo električnog svetla. Nije bilo ni grejanja, niti bilo kojeg drugog dostignuća ovog sveta, samo nemi sarkofazi i miševi, koji bi tu i tamo pretrčali preko napuklog kamenog poda.

„Šta je bilo, zar nećeš još malo ostati ovde sa nama?“, pitao je Prašnjavoprsti kad ih je Basta gurnuo u ćeliju. Morali su da se sagnu. U starim podrumima jedva da se moglo uspravno stajati. „Možemo da se zabavljamo pričajući priče o duhovima. Znam nekoliko novih.“

Basta je zarežao poput psa. „Za tebe nam neće trebati kovčeg, Blatnjavoprsti!“, rekao je, ponovo zaključavajući rešetke.

„Tako je! Urna možda, ili tegla od marmelade, ali kovčeg sasvim sigurno ne.“ Prašnjavoprsti se odmaknuo na korak od rešetke, tako da bude izvan dohvata Bastinog noža. „Vidim, imaš novu amajliju!“, viknuo je. Basta je već bio skoro na stepenicama. „Opet zečja šapa, zar ne? Zar ti nisam rekao da to privlači Žene u belom? U našem starom svetu mogli smo ih videti; ovde to, nažalost, nije slučaj, ali one su ipak tu, sa svojim šapatom i svojim ledenim prstima.“

Basta je zastao na stepenicama stisnutih pesnica, i dalje okrenut leđima. Prašnjavoprsti se svaki put iznova divio tome kako je bilo dovoljno svega nekoliko reči da ga zaplaši. „Možda se još uvek sećaš kako bi dolazile po svoje žrtve?“, nastavio je tiho. „Prošaptale bi ti ime: *Bastaaa!* Potom bi počeo da se smrzavaš, a onda...“

„Uskoro će prošaptati tvoje ime, Prljavoprsti!“, prekinuo ga je Basta drhtavim glasom. „Samo tvoje.“ A zatim je požurio uz stepenice kao da ga Žene u belom već jure.

Njegovi koraci su se izgubili, i Prašnjavoprsti je ostao sam - sa tišinom, sa smrću i sa Rezom. Bilo je očigledno da su njih dvoje bili jedini zatvorenici. Kaprikorn bi s vremena na vreme zatvorio nekog jadnika da ga malo zaplaši, ali većina onih koji bi došli ovamo i ostavili svoje ime na sarkofazima nestala bi u nekoj mračnoj noći, i niko ih nikada više ne bi video.

Njihov oproštaj od sveta biće, međutim, malčice spektakularniji.

Biće to, takoreći, moja poslednja predstava, pomislio je Prašnjavoprsti. A možda ću tada shvatiti da je sve ovo bio samo ružan san i da treba da umrem da bih se vratio kući? Bila je to lepa ideja. Kada bi samo mogao poverovati u nju.

Reza je sela na sarkofag. Bio je to jednostavan kameni kovčeg. Poklopac je bio napukao, a ime koje je nekada verovatno stajalo na njemu nije se više moglo razaznati. Izgleda da Rezu ni najmanje nije plašila blizina mrtvaca.

Prašnjavoprstog jeste. Doduše, nije se plašio ni duhova, ni Žena u belom, kao Basta. Kada bi se jedna od njih pojavila, sigurno bi je pristojno pozdravio. Ali smrti se jeste bojao. Ovde dole mu se činilo da može da je čuje kako diše, tako duboko da za njega samog nije ostalo vazduha. Činilo mu se kao da mu na grudima sedi neka velika, ružna životinja. Možda tamo gore, u mreži, ipak nije bilo tako loše. Barem je bilo dovoljno vazduha.

Osetio je da ga Reza posmatra. Rukom mu je dala znak da joj priđe i da sedne kraj nje na poklopac sarkofaga. Poslušao ju je, mada pomalo nevoljno. Ona je posegnula rukom u džepove svoje haljine, izvadila jednu sveću i pokazala mu je, upitnog izraza lica. Prašnjavoprsti se nasmejao. Da, naravno da ima šibice kod sebe. Bilo je veoma lako sakriti nešto tako maleno od Baste i ostalih praznoglavaca.

Reza je sa malo voska pričvrstila upaljenu sveću za sanduk. Volela je sveće, upaljene sveće, i kamenje. Uvek je u džepu imala i jedno i drugo - i još dosta toga. Međutim, danas je sveću upalila samo zbog Prašnjavoprstog, jer je znala koliko on voli vatru.

„Žao mi je, trebalo je da sam potražim knjigu“, rekao je on, prelazeći prstom preko plamena. „Oprosti mi.“

Stavila mu je ruku na usta. To je verovatno trebalo da znači da smatra da nema šta da mu oprost. Kakva lepa neizgovorena laž. Ponovo je sklonila ruku, i Prašnjavoprsti se malo nakašljao. „Ti... nisi uspela da je nađeš, zar ne?“ To sad, naravno, ne bi ništa promenilo, ali jednostavno je morao da zna.

Reza je odmahнула glavom, sležući ramenima sa žaljenjem.

„Tako sam i mislio.“ Uzdahnuo je.

Tišina je bila strašna, strašnija nego hiljadu glasova.

„Pričaj mi nešto, Rezo!“, rekao je tiho i seo još bliže uz nju. Molim te!, dodao je u mislima. Oteraj mi strah. Jedva da mogu da dišem. Odvedi me na neko drugo, bolje mesto.

Reza je to umela. Znala je beskrajno mnogo priča; odakle, to mu nikad nije otkrila, ali on je, naravno, znao. Tačno je znao ko joj je nekada čitao priče, jer, na kraju krajeva, prepoznao je njen lik još kad ju je prvi put ugledao u Kaprikornovoj kući. Čarobnorečivi mu je dovoljno puta pokazao njenu sliku.

Reza je izvadila parče papira iz svojih džepova bez dna. U njima se nisu krile samo sveće i kamenje. Isto kao što je Prašnjavoprsti uvek nosio sa sobom nešto čime bi mogao upaliti vatru, tako je i Reza uvek imala u džepovima malo papira i olovku, svoj 'jezik od drveta', kako ju je nazivala; ostatak sveće, olovka i malo prljavog papira - Kaprikornovim ljudima očigledno ništa od toga nije izgledalo dovoljno opasno da bi joj oduzeli.

Kada bi pričala neku od svojih priča, ponekad bi rečonicu napisala samo dopola, a Prašnjavoprsti bi morao da je dovrši. Tako bi pripovedanje išlo brže, a i priča bi često dobila neočekivan preokret. Ipak, ovog puta nije htela da mu ispriča nikakvu priču, iako mu je ona sada trebala više nego ikad.

„Ko je devojčica?“, napisala je Reza.

Naravno. Megi. Da li da slaže? Što da ne? Međutim, ipak to nije učinio, ni sam nije znao zbog čega. To je ćerka Čarobnorečivog. Koliko godina ima? Dvanaest, bar mislim.

To je bio pravi odgovor. Video joj je to u očima. Bile su iste kao Megine. Dobro, možda malo umornije.

„Kako izgleda Čarobnorečivi? Mislim da si me to već jednom pitala. Pa, za razliku od mene, nema ožiljke na licu.“ Pokušao je da se nasmeši, ali Reza je ostala ozbiljna. Svetlost sveće obasjavala joj je lice. Njegovo lice sigurno poznaješ bolje od mog, pomislio je Prašnjavoprsti, ali neću ti to reći. On je meni oduzeo ceo moj svet, zašto onda ja ne bih mogao da mu oduzmem ženu?

Reza je ustala i pokazala rukom sebi iznad glave.

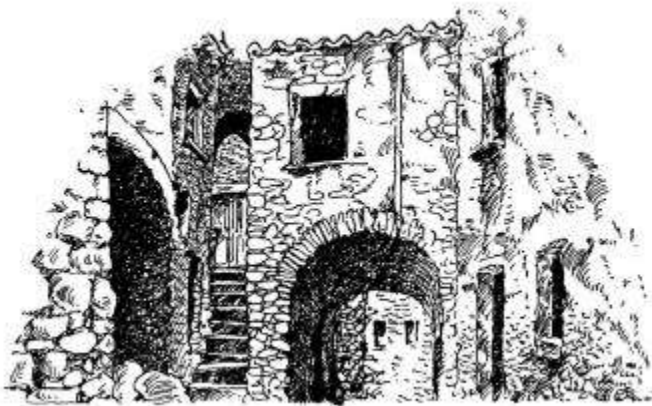
„Jeste. Visok je. Viši i od tebe i od mene.“ Zašto je nije slagao? „Da, ima tamnu kosu, ali sad neću više da pričam o

njemu!“ Čuo je ljutnju u sopstvenom glasu. „Molim te!“ Uhvatio ju je za ruku i povukao je da ponovo sedne kraj njega. „Radije mi ispričaj neku priču. Sveća će uskoro dogoreti, a svetlo koje nam je Basta ostavio dovoljno je samo da nam osvetli ove proklete sanduke, ali ne i da bi se videla slova.“

Zamišljeno ga je pogledala, kao da želi da mu pročita misli i da nađe reči koje nije izgovorio. Međutim, Prašnjavoprsti je umeo svoje lice zaključati bolje nego Čarobnorečivi, i to mnogo bolje. Mogao je da ga učini neprobojnim: da ga pretvori u štit kojim je branio svoje srce od radoznalih pogleda. Što bi ikoga bilo briga šta je u njegovom srcu?

Reza se ponovo sagnula nad papir i počela da piše.

Oslušni, pripazi, počuj: jer ovo se desilo i odigralo, i završilo se, i dogodilo, i bilo je, dragi moj, onda kada su pitome životinje još bile divlje. I pas, i konj, i krava, i ovca, i svinja - svi bejahu divlji koliko se samo zamisliti može - i na svoj divlji način lutahu prostranim divljim šumama. Ali, najviše divlja od svih divljih životinja beše mačka. Ona je ostala sama za sebe, i njoj je jedno mesto bilo dobro kao i drugo. Reza je uvek znala kakva mu priča treba. I ona je bila stranac u ovom svetu, baš kao i on. Jednostavno nije bilo moguće da pripada Čarobnorečivom.

Faridov izveštaj

„Dakle, u redu“, rekao je Cof. „Reći ću sledeće, a ko misli da ima bolji plan, može slobodno da ga izloži posle mene.“

Mihael de Larabeiti, *Boribli 2 - U lavirintu Vendela*

Kada se Farid vratio, Čarobnorečivi ga je već čekao. Elinor je spavala pod drvećem, lica crvenog od podnevne žege, ali Čarobnorečivi je i dalje stajao tamo gde ga je Farid ostavio. Na njegovom licu pojavio se znak olakšanja kada je ugledao Farida kako se penje prema njemu.

„Čuli smo pucnje!“, doviknuo mu je. „Mislio sam da te više nikad nećemo videti.“

„Pucaju na mačke“, odgovorio je Farid sedajući u travu. Briga koju je za njega pokazivao Čarobnorečivi zbunjivala ga je. Nije bio navikao da se neko brine za njega. *Zašto se tek sad vraćaš? Gde si dosad?* Obično bi mu to bila dobrodošlica. Pa čak je i lice Prašnjavoprstog uvek bilo zatvoreno i negostoljubivo, poput zaključanih vrata. Čarobnorečivom je, naprotiv, sve pisalo na čelu - briga, radost, ljutnja, bol, ljubav - čak i kada bi pokušao da ih sakrije, kao na primer sada, i da proguta pitanje koje ga je verovatno štimalo za vrh jezika još otkako je Farid bio otišao.

„Tvoja ćerka je dobro“, rekao je Farid. „Dobila je tvoju poruku - iako je zatvorena na prvom spratu Kaprikornove kuće. Ali Gvin je odličan u penjanju, bolji i od Prašnjavoprstog, a to je zaista nešto.“ Čuo je kako je Čarobnorečivi odahnuo - kao da mu je sav teret ovog sveta pao sa srca.

„Čak sam dobio i odgovor.“ Farid je pustio Gvina iz ruksaka, uhvatio ga za rep i skinuo mu Meginu poruku sa ogrlice.

Čarobnorečivi je odmotao papir tako pažljivo kao da se boji da bi prstima mogao obrisati slova. „Forzac-papir“, promrmljao je. „Mora da ga je iskinula iz neke knjige.“

„Šta piše?“

„Jesi li pokušao da pročitaš?“

Farid je odmahnuo glavom i izvadio parče hleba iz džepa. Gvin je zaslužio nagradu. Ali kuna je već bila nestala. Verovatno da nadoknadi propuštenu dnevnu dremku.

„Ne umeš, zar ne?“

„Ne.“

„Pa, ovo pismo većina ne ume da pročita. To je isto ono koje sam i ja koristio. Video si, čak ni Elinor nije umela da ga dešifruje.“ Čarobnorečivi je poravnao papir, bleožut poput peska u pustinji, a zatim je pročitao šta je pisalo na njemu - i iznenada podigao glavu. „Gospode!“, promrmljao je. „Sad još i to.“

„Šta je bilo?“ Farid je zagrizao hleb koji je bio namenio Gvinu. Bio je tvrd, moraće uskoro da ode i ukrade drugi.

„I Megi to ume!“ Čarobnorečivi je u neverici odmahivao glavom, zureći u papir koji je držao u ruci.

Farid se naslonio laktovima o zemlju. „Ah, pa znam, svi već pričaju o tome... prisluškiavao sam ih. Kažu da ume da izvodi čarolije, kao i ti, i da Kaprikorn sad ne mora više da te čeka. Više mu ne trebaš.“

Čarobnorečivi ga je pogledao kao da mu to do sada nije ni palo na pamet. „U pravu si“, promrmljao je. „Sad je nikad više neće pustiti. Bar ne dobrovoljno.“ Zurio je u slova koja je napisala njegova ćerka. Faridu su izgledala kao tragovi zmija u pesku.

„Šta još piše?“

„Piše da su uhvatili Prašnjavoprstog i da ona treba da iščita nekog da ga ubije, i to već sutra uveče.“ Ispustio je ceduljicu na zemlju i prstima prošao kroz kosu.

„Da, čuo sam i to.“ Farid je iščupao neku travku i počeo da je cepka na sitne komadiće. „Kažu da su ga zatvorili u grobnicu ispod crkve. Šta još piše na tom papiru? Zar ne piše koga treba da iščita Kaprikornu?“

Čarobnorečivi je odmahnuo glavom, ali Farid je video da je znao više nego što je želeo da mu kaže.

„Možeš slobodno da mi kažeš! Nekakvog dželata, je li tako? Nekog ko se razume u odsecanje glava.“

Čarobnorečivi je ćutao kao da ga nije ni čuo.

„Video sam već takve stvari“, rekao je Farid. „Dakle, možeš slobodno da mi kažeš. Ako je dželat vešt sa mačem, onda sve ide veoma brzo.“

Čarobnorečivi ga je na trenutak zaprepašćeno pogledao, a onda je odmahnuo glavom. „Nije u pitanju nikakav dželat“, rekao je. „Barem ne neki sa mačem. Čak nije ni čovek.“

Farid je prebledeo. „Nije čovek?“

Čarobnorečivi je odmahnuo glavom. Neko vreme je ćutao, a onda je konačno nastavio. „Ime mu je Senka“, rekao je nečujnim glasom. „Ne sećam se više tačno kojim je rečima opisan u knjizi, ali znam da sam ga uvek zamišljao kao neko biće napravljeno od užarenog pepela, sivo i užareno, i bez lica.“

Farid je zurio u njega. Na trenutak je poželeo da ga nije ništa pitao.

„Oni... se svi već raduju pogubljenju“, rekao je nesigurnim glasom. „Crne Jakne su stvarno dobro raspoložene. Hoće da ubiju i ženu koja se sastajala sa Prašnjavoprstim, zbog toga što je pokušala da pronađe knjigu umesto njega.“ Bosim stopalima je kopao po zemlji. Prašnjavoprsti je bio pokušao da ga navikne da nosi cipele, zbog zmija, ali on bi u njima pri svakom koraku

imao osećaj da ga je neko uhvatio za prste na nogama, tako da ih je na kraju bacio u vatru.

„Kakvu ženu? Jednu od Kaprikornovih služavki?“ Čarobnorečivi ga je upitno pogledao.

Farid je klimnuo glavom. Protrljao je bose prste na nogama. Skroz su mu ih izgrizli mravi. „Ne ume da govori, nema je kao riba. Prašnjavoprsti nosi njenu sliku u ruksaku. Mislim da mu je već nekoliko puta pomogla. A osim toga, čini mi se da je zaljubljen u nju.“

Faridu nije bilo teško da se malo raspita po selu. Tamo je bilo dosta dečaka, nimalo starijih od njega. Prali su automobile Crnih Jakni, čistili im čizme i oružje, prenosili ljubavna pisma... I on je morao da nosi ljubavna pisma, ranije, u onom prošlom životu. Čizme, doduše, nikome nije morao da čisti, ali oružje jeste - a čistio je čak i kamilji izmet. Sigurno je bilo mnogo lakše prati automobile.

Farid je pogledao u nebo. Njime su plovili sićušni oblaci, beli poput čaplji i čupavi poput cvetova akacija. Ovim nebom često su prelazili oblaci. Faridu se to dopadalo. Nebo iznad sveta iz kojeg je on došao uvek je bilo golo.

„Već sutra“, promrmljao je Čarobnorečivi. „O, moj bože, šta da radim? Kako da je izbavim iz Kaprikornove kuće? Možda bih mogao nekako da se ušunjam kad padne mrak, trebaće mi crno odelo...“

„Doneo sam ti jedno.“ Farid je izvukao iz ruksaka prvo jaknu, a onda i pantalone. „Ukrao sam ih sa štrika. A imam i haljinu za Elinor!“

Čarobnorečivi ga je pogledao sa tako neskrivenim divljenjem da je Farid pocrveneo. „Pravi si đavolak! Možda bi trebalo *tebe* da pitam kako da odvedem Megi iz ovog sela?“

Farid se zbunjeno osmehnuo, posmatrajući vrhove svojih prstiju. Njega? Njega nikad niko nije pitao za mišljenje. Oduvek je bio samo pas tragač, samo obaveštajac. Planove su pravili drugi: za pljačku, prepad, osvetu. Psa niko nije ništa pitao.

Tukli bi ga kad ih ne bi poslušao. „Nas je samo dvojica, a njih tamo dole ima bar dvadeset“, rekao je. „Neće biti lako...“

Čarobnorečivi je pogledao u pravcu njihovog logora, gde je pod drvećem spavala žena. „A Elinor ne računaš? E tu grešiš. Ona je mnogo borbenija od mene, a u ovom trenutku je i veoma, veoma besna.“

Farid je morao da se nasmeje. „U redu. Onda troje!“, kazao je. „Troje prema dvadeset.“

„Da, znam, to ne zvuči baš najbolje.“ Čarobnorečivi je sa uzdahom ustao. „Hajde, idemo da ispričamo Elinor šta si saznao“, rekao je, ali Farid je ostao da sedi u travi. Dohvatio je jednu od suvih grančica koje su ležale svuda unaokolo. Prvoklasno drvo za potpalu. Ovde ga je bilo tako mnogo. U njegovom starom živolu po takvo drvo morao si ići daleko, vrlo daleko. Čak bi ga i zlatom plaćali. Farid je posmatrao drvo, prelazeći prstom preko čvornovate kore, a zatim je pogledao prema Kaprikornovom selu.

„Mogli bismo se poslužiti vatrom“, rekao je.

Čarobnorečivi ga je pogledao, ništa ne shvatajući. „Kako to misliš?“

Farid je podigao još jedan štap, i još jedan. Slagao ih je jednu na drugu, sve te suve grančice i grane koje je ovo drveće bilo odbacilo kao da su mu višak.

„Prašnjavoprsti mi je pokazao kako se kroti vatra. Isto je kao sa Gvinom: ugrišće te ako ne znaš kako treba da ga uhvatiš, ali ako pravilno postupaš sa njim, učiniće ono što tražiš od njega. Tako me je Prašnjavoprsti naučio. Tako da, ako je upotrebimo u pravo vreme i na pravom mestu...“

Čarobnorečivi se sagnuo, uzeo jednu granu u ruku i prešao prstima preko nje. „A kako ćeš je obuzdati, kada je jednom pustiš? Odavno nije bilo kiše. Pre nego što shvatiš šta se dešava, već će goreti celo brdo.“

Farid je slegnuo ramenima. „Samo ako vetar bude nepovoljan.“

Ali Čarobnorečivi je odmahnuo glavom. „Ne!“, rekao je odlučno. „U ovim brdima igraću se vatrom samo ako mi ništa drugo ne padne na pamet. Što se ne bismo večeras ušunjali u selo? Možda ćemo uspjeti da prođemo pored stražara. Možda se oni međusobno toliko loše poznaju da će misliti da sam jedan od njih. Na kraju krajeva, jednom smo već uspeli da im pobegnemo. Možda će nam uspjeti ponovo.“

„Mislim da je sve to i suviše mnogo 'možda'“, kazao je Farid.

„Znam!“, odgovorio je Čarobnorečivi. „Znam.“

Nekoliko laži za Bastu

„Pogledaj!“, uzviknula je. „Pljunuću na zemlju i prokleti ga. Neka je proklet. Ako vidiš Lerda, ispričaj mu slobodno; reci mu da je Dženet Klauston po hiljadu dvesta devetnaesti put proklela i njega i njegovu kuću, ambar i štalu, sluge i goste, i muško i žensko, i decu - prokleti, prokleti bili!“

Robert L. Stivenson, *Oteti*

Bile su dovoljne svega dve-tri rečenice pa da Fenoljo ubedi stražara pred vratima da smesta mora da razgovara sa Bastom. Starac je imao dara za laganje. Umeo je da isplete priču ni iz čega, brže nego pauk mrežu.

„Šta je, matori?“, pitao ga je Basta kad se pojavio na vratima. U rukama je nosio Olovnog vojnika. „Evo ti, veštice mala!“, obratio se Megi, tutnuvši joj ga u ruke. „Da se ja pitam, bacio bih ga u vatru, ali mene ovde više niko ništa ne sluša.“

Olovni vojnik se trgnuo na pomen reči „vatra“, brčići su mu se nakostrešili, a u očima mu se video takav očaj da je Megi srce zbolelo. Kada ga je uhvatila obema rukama da ga zaštititi, učinilo joj se da oseća kako mu srce lupa. Setila se kako se završava njegova priča: *Olovni vojnik se istopio i pretvorio u parče metala. A kada je služavka sledećeg jutra čistila pepeo, pronašla ga je tamo. Od njega je ostalo samo jedno olovno srce.*

„Da, niko te više ne sluša, i meni se čini!“ Fenoljo je saosećajno gledao u Bastu, kao otac u sina - što je, naravno, na neki način i bio. „Upravo iz tog razloga hteo sam da razgovaram sa tobom.“ Zaverenički je utišao glas. „Nudim ti trgovinu.“

„Trgovinu?“ Basta ga je odmeravao sa mešavinom straha i nadmenosti u pogledu.

„Da, trgovinu“, ponovio je Fenoljo tiho. „Na smrt se dosađujem ovde! Ipak sam ja samo piskaralo, kako si me ti veoma prikladno nazvao, i ne mogu da živim bez papira; neophodan mi je kao drugima hleb i vino, ili šta već. Donesi mi papira, Basta, i pomoći ću ti da ponovo dođeš do ključeva. Znaš već, onih koje ti je Svraka uzela.“

Basta je izvukao nož. U trenutku kada ga je rasklopio, Olovni vojnik je počeo da se tresе, i to tako jako da mu je bajonet ispao iz sićušnih ruku. „Kako misliš to da uradiš?“, pitao je Basta, čisteći vrhom noža nokte na rukama.

Fenoljo se nagnuo prema njemu: „Napisaću ti kletvu. Neku koja će Mortolu prikovati za krevet nedeljama, a tebi dati vremena da dokažeš Kaprikornu da si ti pravi čovek za čuvanje tih ključeva. Takva jedna čarolija, naravno, ne deluje odmah - treba malo vremena da se aktivira, ali, veruj mi, kad jednom proradi...“ Fenoljo je značajno podigao obrve.

Basta je, međutim, prezrivo frknuo nosom. „Misliš da nisam pokušao; probao sam sa paukovima, peršunom i solju. Ali matoroj ništa ne može da naudi.“

„Peršun i paukovi!“ Fenoljo se tiho nasmejao. „Kako si naivan, Basta! Ovde nije reč ni o kakvoj dečjoj igri. O slovima ti govorim. Od njih ništa nije moćnije, i u dobru i u zlu, veruj mi.“ Fenoljo je utišao glas, gotovo do šapata: „Ja sam i tebe stvorio uz pomoć slova, Basta! I tebe i Kaprikorna.“

Basta se izmaknuo korak unazad. Strah i mržnja su braća, i Megi se učinilo da je na Bastinom licu ugledala i jedno i drugo. Ali videla je još nešto: da je poverovao starcu. Poverovao je u svaku njegovu reč. „Ti si veštac!“, izustio je. „I ti i devojčica, trebalo bi vas oboje spaliti, zajedno sa tim prokletim knjigama, a i njenog oca zajedno sa vama.“ I brzo je pljunuo starcu pod noge, i to triput.

„O, pljuješ! Protiv čega je sad to? Protiv uroka?“, narugao mu se Fenoljo. „To sa spaljivanjem nije ništa novo, Basta, ali ti nikad i nisi bio pristalica novosti. No dobro, da li poslušemo ili ne?“

Basta je pogledao u Olovnog vojnika; zurio je u njega sve dok ga Megi nije sakrila iza leđa. „Neka ti bude!“, zarezao je. „Ali svaki dan ću proveravati šta si naškrabao, jasno?“

Aha, a kako to misliš da izvedeš kad ne znaš da čitaš?, pomislila je Megi. Basta ju je pogledao kao da je čuo šta je pomislila. „Poznajem jednu služavku“, rekao je. „Ona će mi pročitati, tako da - bez trikova, jasno?“

„Naravno!“ Fenoljo je odlučno klimnuo glavom. „Ah, da: ne bi bilo loše kada bi mi doneo i olovku. Crnu, ako je moguće.“

Basta mu je doneo olovku, te čitavu gomilu belog štamparskog papira. Fenoljo je seo za sto sa značajnim izrazom lica, stavio prvi papir preda se, presavio ga, a zatim ga pažljivo iscepkao na manje delove. Na svaki je napisao po pet slova, uvijeno, jedva čitljivo, na svaki papir istih pet slova. Onda je ceduljice brižljivo ispresavijao, na svaku pljunuo i pružio ih Basti, objasnivši mu kako da ih sakrije: „Treba da staviš tri ceduljice na mesto na kojem spava, tri tamo gde jede i tri na mesto gde radi. Samo tako će one nakon tri dana i tri noći imati željeno dejstvo. Ali ako ona koja je prokleta pronađe makar ijednu ceduljicu, kletva će se smesta okrenuti protiv tebe.“

„Šta to treba da znači?“ Basta je zurio u Fenoljove ceduljice kao da će mu one istog trenutka natovariti kugu na vrat.

„Ma samo ih sakrij tako da ih ne pronađe!“, odvratio mu je Fenoljo i odgurao ga prema vratima.

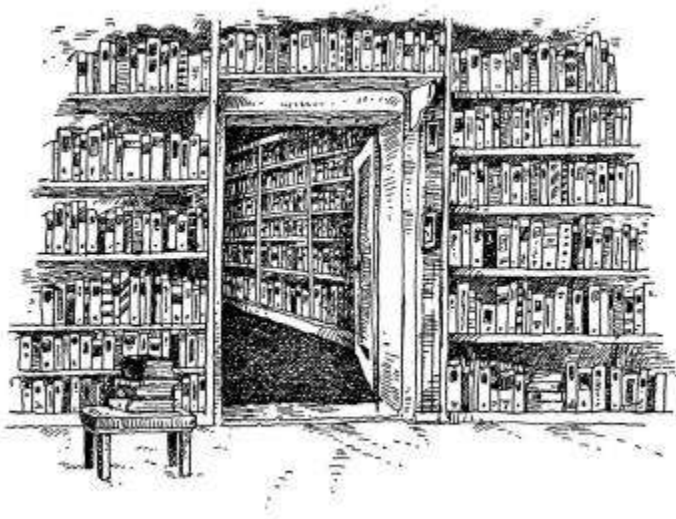
„Ako ovo ne bude delovalo, matori“, zarezao je Basta pre nego što će zatvoriti vrata za sobom, „ukrasiću ti lice isto onako kao što sam učinio sa licem Prašnjavoprstog.“ Zatim je otišao, a Fenoljo se zadovoljnog izraza lica naslonio na zatvorena vrata.

„Ali neće delovati!“, prošaptala je Megi.

„Pa šta onda? Tri dana je dosta vremena“, odgovorio je Fenoljo, sedajući ponovo za sto. „A ja se nadam da nam neće trebati baš toliko. Na kraju krajeva, već sutra uveče treba da sprečimo to pogubljenje, zar ne?“

Ostatak dana proveo je čas zureći u vazduh, čas pišući kao lud. Sve više i više belog papira ispunjavao bi svojim velikim slovima, ispisujući stranice nestrpljivo i žurno.

Megi nije htela da ga ometa. Sela je na prozor sa Olovnim vojnikom i posmatrala brda, pitajući se gde li se sad nalazio Mo, iza kojeg žbunja i šipražja. Olovni vojnik je sedeo kraj nje, ispruživši ukočenu nogu, i uplašenim pogledom posmatrajući ovaj, njemu potpuno nepoznat svet. Možda je mislio na balerinu od papira, u koju je bio tako zaljubljen, a možda nije razmišljao ni o čemu. Ionako nije progovorio ni reč.

Probuđena u crnoj noći

Sluge su mu donosile i cveće, svakog dana tačno u podne. Gomile cvetova hrasta i žutilovke, i medunike, najlepše i najfinije koji su se u šumi i na polju mogli naći.

Evangelina Valton, *Četiri grane Mabinogija*

Napolju je već odavno bio pao mrak, ali Fenoljo je i dalje pisao. Pod stolom su ležale stranice koje je bio zgužvao ili pocepao. I dalje ih je bilo više nego onih koje je odložio u stranu, pažljivo, kao da bi slova mogla da mu skliznu sa papira. Kada im je jedna od služavki, niska, mršava devojka, donela večeru, Fenoljo je ispisane stranice sakrio pod ćebe. Basta se te večeri nije ponovo pojavio. Možda je bio i suviše zauzet sakrivanjem Fenoljovih čarobnih ceduljica.

Megi je legla da spava tek kad je napolju već bio takav mrak da su se brda stopila sa nebom. Ostavila je prozor otvoren. „Laku noć!“, prošaptala je u mraku, kao da bi je Mo mogao čuti. Onda je uzela Olovnog vojnika i popela se na krevet. Stavila ga je pored svog jastuka. „Veruj mi, bolje si prošao nego Zvončica!“, šapnula mu je. „Ona je sad kod Baste, koji misli da vile donose sreću, nego - znaš šta? Kad jednom odemo odavde, obećavam ti da ću ti napraviti jednu balerinu, istu kao onu iz tvoje priče.“

On na to nije ništa rekao. Samo ju je pogledao svojim tužnim očima, a zatim klimnuo glavom, jedva primetno. Je li i on izgubio glas?, pomislila je Megi. Ili nikada nije ni umeo da govori? Usta su mu zaista izgledala kao da ih još nikad nije otvorio. Kada bih samo imala kod sebe tu knjigu, pomislila je, možda bih mogla to da popravim. Ili da pokušam da mu

dovedem balerinu? Ali knjiga je sad kod Svrake. Uzela ju joj je, kao i sve ostale knjige.

Olovni vojnik se naslonio na zid i sklopio oči. Ne, balerina će mu samo slomiti srce!, pomislila je Megi pre nego što je zaspala.

Poslednje što je čula bio je zvuk Fenoljove olovke koja leti preko papira, od slova do slova, brzo poput tkačkog brodića, koja od crnog konca tka raznobojnu sliku...

Te noći Megi nije sanjala čudovišta. Čak joj ni kakav pauk nije prošetao kroz snove. Bila je kod kuće, znala je to, iako joj je soba izgledala kao ona kod Elinor. I Mo je bio tamo, i njena majka takođe. Izgledala je kao Elinor, ali Megi je znala da je to ona žena koja je u Kaprikornovoj crkvi visila u mreži pored Prašnjavoprstog. U snovima znamo mnogo toga, a pre svega da ne treba da verujemo sopstvenim očima. Jednostavno znamo. Upravo je htela da sedne kraj svoje majke, na staru sofu koja je stajala između Moovih polica sa knjigama, kada je neko iznenada prošaptao njeno ime: „Megi!“ I opet, i opet. „Megi!“ Nije htela da čuje, htela je da se san nikad ne završi, ali glas je nemilosrdno nastavio da je doziva. Bio joj je poznat. Nevoljno je otvorila oči.

Fenoljo je stajao kraj njenog kreveta, prstiju crnih od mastila, crnih poput noći koja se nalazila tamo napolju, iza otvorenog prozora.

„Šta je bilo? Pusti me da spavam.“ Okrenula mu je leđa. Htela je da se vrati u svoj san. Možda je i dalje bio negde tamo, iza spuštenih kapaka. Možda je i dalje bilo malo sreće na njenim trepavicama, poput zlatne prašine. Zar u bajkama snovi nisu ponekad ostavljali za sobom zlatnu prašinu? I Olovni vojnik je spavao, glave oborene na grudima.

„Ali završio sam!“ Fenoljo je šaputao iako je kroz vrata jasno dopiralo hrkanje stražara. Na stolu, pri treperavoj svetlosti sveće, ležala je tanka gomila ispisanih listova.

Megi se, zevnuvši, uspravila u krevetu.

„Moramo nešto da pokušamo, i to dok je još noć!“, šapnuo joj je Fenoljo. „Da proverimo da li je moguće menjati priče uz pomoć tvog glasa i mojih reči. Pokušaćemo da vratimo našeg malog vojnika.“ Žurno je dohvatio ispisane listove i stavio ih Megi u krilo. „Znam, nije baš zgodno što moramo prvo da pokušamo sa pričom koju nisam ja napisao, ali šta da se radi? Šta možemo da izgubimo?“

„Da ga vratimo? Ali ja neću da ga vratim!“, rekla je Megi izbezumljeno. „Umreće. Dečak će ga baciti u kaljavu peć i on će se istopiti. A balerina će izgoreti.“ *Od balerine je ostala samo jedna šljokica, a i ona je bila crna kao ugalj.*

„Ne, ne!“ Fenoljo je nestrpljivo pokazivao na listove u njenom krilu. „Napisao sam novu priču, sa srećnim krajem. To je bila ideja koju je imao tvoj otac: da izmenimo priču! On je hteo samo da vrati tvoju majku, da ponovo napišemo *Srce od mastila* tako da je priča sama ispljune na ovaj svet. Ali, ako ta ideja zaista funkcioniše, Megi - ako je zaista moguće izmeniti ono što je napisano tako što se dodaju neke nove reči, onda se može promeniti sve: i ko će iz priče izaći, i ko će u nju ući, i kako će se završiti, i ko će na kraju biti srećan, a ko nesrećan. Shvataš li? To je samo pokušaj, Megi! Ali, ako Olovni vojnik zaista nestane, veruj mi, onda možemo da izmenimo i *Srce od mastila*! Doduše, morao bih još malo da razmislim kako, ali sad pročitaj ovo. Molim te!“ Fenoljo je izvukao džepnu lampu ispod jastuka i ugurao je Megi u ruku.

Ona je, pomalo oklevajući, osvetlila lampom prvu gusto ispisanu stranicu. Usne su joj se odjednom ukočile. „Stvarno ima srećan kraj?“ Prešla je jezikom preko usana i pogledala usnulog Olovnog vojnika. Činilo joj se da ga čuje kako tiho hrče.

„Da, da, napisao sam prilično sladunjav kraj.“ Fenoljo je nestrpljivo klimnuo glavom. „On odlazi sa balerinom u taj dvorac, i njih dvoje tamo žive srećno i bezbrižno do kraja

života... Ni reči o otopljenim srcima niti o spaljenom papiru, sve sama ljubav i sreća.“

„Teško mi je da pročitam tvoj rukopis.“

„Šta? Dao sam sve od sebe!“

„I dalje je teško.“

Starac je uzdahnuo.

„U redu“, kazala je Megi. „Pokušaću.“

Svako, baš svako slovice je važno!, pomislila je. Neka zvone, neka bubnje, neka šapuću, nek žubore, nek se kotrljaju. A onda je počela da čita.

Dok je čitala treću rečenicu, Olovni vojnik se uspravio poput sveće. Megi je to videla krajičkom oka. Na trenutak je skoro izgubila nit, jezik joj se zapleo o jednu reč i pročitala ju je dvaput. Poslo toga se više nije usuđivala da pogleda u Olovnog vojnika - sve dok joj Fenoljo nije položio ruku na rame.

„Otišao je!“, šapnuo je. „Megi, otišao je!“

Bio je u pravu. Krevet je bio prazan.

Fenoljo ju je stegnuo za ruku, tako jako da ju je zbolelo. „Ti si zaista prava mala čarobnica!“, prošaptao je. „Ali, ni ja nisam loš, zar ne? Ne, zaista nisam.“ Sa divljenjem je posmatrao svoje prste, umrljane mastilom. A onda je zapljeskao dlanovima i kao medved zaigrao po malenoj sobi. Kad se napokon zaustavio kraj Meginog kreveta, već se bio pošteno zadihao. „Nas dvoje ćemo Kaprikornu prirediti neprijatno iznenađenje!“, došapnuo joj je, osmehujući se svakom borom svog lica. „Krećem sa radom ovog tren! O, da! Dobiće šta želi: iščitaješ mu tog Senku. Ali ja ću se pobrinuti da taj njegov drugar ne bude više ono što je bio! Ja, Fenoljo, umetnik reči, čarobnjak od mastila, veštac od papira. Ja sam stvorio Kaprikorna, i ja ću ga i izbrisati, kao da ga nikad nije ni bilo - što bi, priznajem, i bilo bolje. Siroti Kaprikorn! Proći će isto kao onaj čarobnjak koji je za svog nećaka napravio ženu od cveća. Znaš tu priču, zar ne?“ Megi je i dalje zurila prema mestu na kome je donedavno sedeo Olovni

vojnik. Već joj je nedostajao. „Ne znam!“, promrmljala je. „Kakva žena od cveća?“

„To je veoma stara priča. Ispričaću ti kraću verziju. Duža je, naravno, lepša, ali skoro će svanuti. Dakle - bio jednom jedan čarobnjak po imenu Gvidion. Imao je jednog nećaka, kojeg je voleo više nego bilo šta na ovom svetu, ali majka ga je proklela.“

„A zašto?“

„To je već duža priča. Ukratko, proklela ga je. Da umre ako ikada makar i dotakne neku ženu. Čarobnjaku je to slomilo srce. Njegov omiljeni nećak da bude osuđen na večnu samoću? Nikako. Nije on zabadava bio čarobnjak. Zato se na tri dana i tri noći zatvorio u svoju radnu sobu i stvorio mu ženu od cveća, od mlečike, žutilovke i cvetova hrasta, ako ćemo u detalje. Nikad na svetu nije bilo lepše žene, i Gvidionov nećak smesta se zaljubio u nju. Ali Bloduved - to je bilo njeno ime - došla mu je glave. Zaljubila se u drugog i zajedno sa njim ubila čarobnjakovog nećaka.“

„Bloduved!“ Megi je usnama kušala to ime kao neku nepoznatu voćku. „To je baš tužno. I, šta se onda desilo sa njom? Da li ju je čarobnjak za kaznu ubio?“

„Ne. Gvidion ju je pretvorio u sovu, i od tada se sve sove oglašavaju kao žene kad plaču, i to do dana današnjeg.“

„Kako lepa priča! I tužna i lepa“, promrmljala je Megi. Zašto su tužne priče uvek tako lepe? U stvarnom životu, nažalost, nije tako. „Dobro, sad sam čula priču o ženi od cveća“, rekla je. „Ali kakve to veze ima sa Kaprikornom?“

„Pa, Bloduved nije učinila ono što se od nje očekivalo. A upravo za to ćemo se mi pobrinuti: tvoj glas i moje reči - moje divne, nove novcate reči - pobrinuće se da Kaprikornov Senka *ne učini* ono što Kaprikorn od njega očekuje!“ Fenoljo je izgledao zadovoljno poput kornjače koja je upravo pronašla svež list salate, i to na nekom potpuno neočekivanom mestu.

„A šta će zapravo učiniti?“

Fenoljo je namrštió čelo. Zadovoljstvo mu je iščezlo sa lica. „Još radim na tome“, rekao je ljutito i stavio prst na čelo. „I to baš ovde. Za tako nešto treba vremena.“

Napolju su se začuli glasovi, neki muški glasovi. Dopirali su sa druge strane zida. Megi je brže-bolje skočila sa kreveta i dotrčala do otvorenog prozora. Čula je užurbane korake kako posrću i beže - a zatim i pucnje. Nagnula se kroz prozor i to tako jako da je skoro ispala napolje, ali, naravno, ništa nije videla. Izgleda da je buka dopirala sa trga ispred crkve. „Hej, hej, pazi malo!“, šapnuo joj je Fenoljo, čvrsto je uhvativši za ramena. Ponovo su se začuli pucnji. Kaprikornovi ljudi su se međusobno dovikivali. U glasovima im se čuo bes i uzbuđenje. Zašto nije uspevala da razume šta govore? Pogledala je u Fenolja sa strahom u očima; možda je on uspeo da čuje bar nešto od sve te buke, bar neku reč, neko ime...

„Znam šta si pomislila, ali to sasvim sigurno nije tvoj otac!“, tešio ju je Fenoljo. „On sigurno nije toliko lud da se usred noći ušunja u Kaprikornovu kuću!“ Nežno ju je povukao sa prozora. Glasovi su se utišali. Noć je ponovo bila tiha kao da se ništa nijedasiló.

Megi se vratila u svoj krevet, dok joj je srce lupalo. Fenoljo joj je pomogao da se popne.

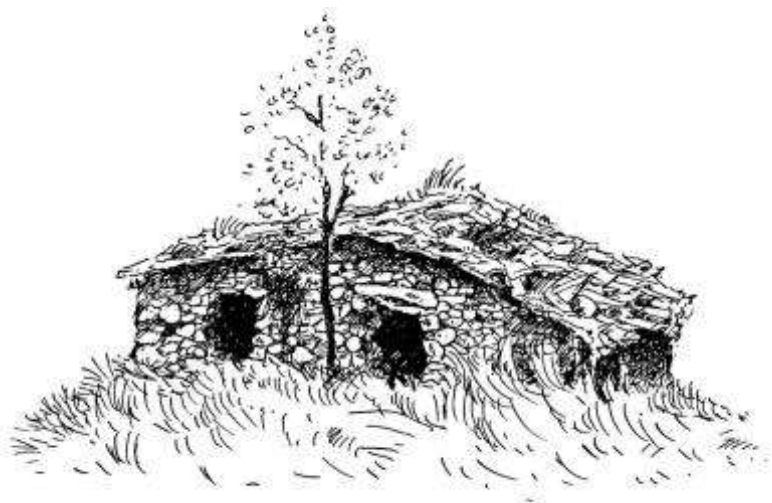
„Neka ubije Kaprikorna!“, prošaptala je. „Učini da Senka ubije Kaprikorna.“ I sama se uplašila onoga što je upravo izgovorila. Ali i dalje je tako mislila.

Fenoljo se počeošao po čelu. „Pa, izgleda da ću i morati, zar ne?“, promrmljao je.

Megi je uzela Moov pulover i čvrsto ga privila uza se. Negde u kući su se otvorila vrata i začuo se odjek koraka. A onda se opet sve utišalo. Tišina je bila nepodnošljiva. Mrtvačka tišina, pomislila je Megi. Ta reč joj nikako nije izlazila iz glave.

„A šta ako te Senka ne bude poslušao?“, pitala je. „Kao ona žena od cveća. Šta onda, hm?“

„O tome“, odgovorio joj je Fenoljo polako, „za početak bolje da i ne razmišljamo.“

Sama

„Ah, zašto nisam jednostavno ostao u mojoj hobitskoj pećini!“, uzdisao je siroti gospodin Bojtlin, poskakujući na Bomburovim leđima.

Dž. R. R. Tolkin, *Hobit*

Kada je Elinor začula pucnje, smesta je skočila na noge, i to tako naglo da je u mraku zapela o sopstveno ćebe. Celom dužinom je pala u visoku travu. Dok je ustajala sa zemlje, sasvim je izgrebala ruke. „O, moj bože, o, moj bože, uhvatili su ih!“, mucala je movajući se po mraku i tražeći prokletu haljinu koju je dečak za nju bio ukrao. Bilo je tako mračno da je jedva videla sopstvena stopala. „Eto im sad“, ponavljala je sebi u bradu. „Zašto me nisu povelili sa sobom, prokleti glupaci, mogla sam da im čuvam stražu, mogla sam da pripazim na njih.“ Ali kad je konačno našla haljinu i kada ju je drhtavim rukama navukla preko glave, odjednom je zastala, nepomično.

Kakva je samo tišina vladala svuda oko nje! Mrtvačka tišina.

Upucali su ih!, šapnulo je nešto u njoj. Zato je sve tako tiho. Mrtvi su. Pobijeni kao miševi. Leže krvavi na onom trgu, ispred one kuće, obojica. O, moj bože. Šta sad da radim? Zajecala je. Ne, Elinor, samo bez suza, moliću lepo. Čemu to? Hajde, ideš sada da ih potražiš.

Krenula je, posrćući. Je li krenula u dobrom pravcu?

„Ne možeš sa nama, Elinor!“ To joj je Mortimer rekao. Kako je drugačije izgledao u tom odelu koje mu je Farid bio nabavio! Izgledao je kao jedan od Kaprikornovih ljudi, ali, konačno, to i jeste bio smisao cele maskarade. Dečak mu je čak nabavio i pušku.

„A zašto?“, pitala ga je. „Čak ću obući i tu glupavu haljinu!“

„Kao žena bi samo privukla pažnju, Elinor! Videla si i sama. Tamo noću nema žena na ulici. Samo stražari. Pitaj dečaka.“

„Neću da ga pitam! Zašto nije i meni nabavio odelo? Mogla sam i ja da se prerušim u muškarca.“

Na to nisu znali šta da joj odgovore.

„Molim te, Elinor, treba neko da ostane da nam čuva stvari!“

„Stvari? Misliš na ovaj prljavi ruksak?“ Od besa ga je šutnula. Mislili su da su jako lukavi! Ali sva ta maskarada ništa im nije pomogla. Ko li ih je prepoznao? Basta, Pljosnatoliki ili onaj šepavi? „Do jutra smo tu, Elinor! Zajedno sa Megi.“ Kakav lažov! U glasu mu je čula da ni sam ne veruje u to. Spotakla se o koren nekog drveta, rukama se uhvatila za nešto bodljikavo, a onda zajecavši pala na kolena. Ubice! Ubice i palikuće. Zašto se uopšte petljala sa njima? Trebalo je odrnah da zna, još onda kad se Mortimer tako iznenada pojavio na njenim vratima i zamolio je da mu sakrije knjigu. Zašto ga tada jednostavno nije odbila? A i Prašnjavoprsti joj se već pri prvom pogledu učinio kao neko kome reč „nevolja“ crvenim slovima piše na čelu. Ali knjiga - da, knjiga. Naravno, knjigama nikad nije mogla da odoli...

Čak su sa sobom povelili i onu smrdljivu kunu!, pomislila je, pokušavajući da ustane sa zemlje. A mene nisu. I sad su mrtvi. „Zašto ne bismo otišli u policiju?“ Koliko je samo puta to predložila! Ali Mortimer bi joj svaki put dao isti odgovor. „Ne, Elinor, Kaprikorn bi sklonio Megi čim bi prvi policajac kročio nogom u selo. A Bastin nož je brži od bilo kakve policije, veruj mi.“ I iznad nosa bi mu se odjednom pojavila ona oštra mala bora; Elinor ga je poznavala dovoljno dobro, i znala je šta je to značilo.

A šta sad da radi? Tako sama.

Ma šta ti je, Elinor!, obrecnula se na samu sebe. Oduvek si bila sama, zar si već zaboravila? Razmisli malo. Moraš da pomogneš devojčici, ma šta da se desilo sa njenim ocem. Moraš je izbaviti iz tog prokletog sela, nema više nikog osim tebe da to učini, ili možda želiš da i ona postane jedna od onih

preplašenih služavki što se jedva usuđuju da podignu glavu, i koje su tu samo da peru i kuvaju svojoj finoj gospodi? Možda bi joj Kaprikorn s vremena na vreme dopustio da mu nešto pročita, kad mu se prohte, a onda, kad malo poraste... biće od nje ljupko stvorenje...

Elinor je pozlilo pri samoj pomisli na to. „Trebaće mi puška“, prošaptala je, „ili nož, neki velik, oštar nož, sa kojim ću se ušunjati u Kaprikornovu kuću. Ko bi me prepoznao u ovoj nečuvenoj haljini?“ Mortimer je oduvek smatrao da se Elinor snalazila samo u svetu koji se nalazio između korica knjige, ali sad će mu pokazati!

„Ali kako?“, prošaptala je. Njega više nema, Elinor, nema ga, kao ni tvojih knjiga.

Zajecala je, i to tako glasno da se i sama trgnula i brzo stavila ruku na usta. Pod nogama joj je krcnula grana, a iza jednog prozora u Kaprikornovom selu ugasilo se svetlo. Bila je u pravu. Svet je bio strašan, grozan, bezobziran, mračan kao najcrnji košmar. Grozno mesto za život. Knjige su bile jedino mesto gde su još postojali saosećanje, uteha, sreća... i ljubav. Knjige su volele svakog ko bi ih otvorio, pružajući zaštitu i prijateljstvo, a ne tražeći ništa zauzvrat, i nikad te ne bi napustile, čak ni kada bi loše postupao sa njima. *Ljubav, istina, lepota, mudrost i uteha u suočavanju sa smrću*. Hm, ko li je to ono rekao? Neki zaljubljenik u knjige, nije mu se mogla setiti imena, ali reči se sećala vrlo dobro. Reči su besmrtne... osim ako neko dođe i spali ih. Pa čak i tada...

Nastavila je da hoda dalje, posrćući. Iz Kaprikornovog sela dopiralo je svetlo, blede poput mlečnog odsjaja vode u noći. Na parking su između automobila stajala trojica ubica, nešto se domundavajući. „Da, da, samo vi pričajte!“, šaptala je Elinor. „Hvalite se svojim krvavim rukama i svojim crnim srcima, a zažalícete pošteno što ste ih ubili.“ Šta je bolje? Da se odmah odšunja tamo ili da to učini tek ujutru? I jedno i drugo bila je ludost; ne bi stigla ni do drugog ćoška, a već bi je otkrili. Jedan

od trojice muškaraca osvrnuo se oko sebe i Elinor je na trenutak pomislila da ju je spazio. Ustuknula je korak unazad, izgubila tlo pod nogama i uhvatila se za granu da se zadrži pre nego što joj stopala ponovo izgube oslonac. U tom trenutku iza nje je nešto zašuštalo, i pre nego što je uspela da se okrene, nečija ruka joj je zatvorila usta. Htela je da viče, ali nije mogla, toliko ju je čvrsto držao.

„Tu si, dakle. Znaš li koliko te dugo već tražim?“

Nemoguće. A bila je sigurna da taj glas nikada više neće čuti.

„Izvini, ali znao sam da ćeš vikati! Hodi!“ Mortimer joj je sklonio ruku sa usta i dao joj znak da pođe za njim. Nije znala šta da radi: da li da mu se obesi oko vrata ili da ga pošteno izudara.

Mo je stao tek kad su se kuće Kaprikornovog sela jedva još mogle nazreti iza drveća. „Zašto nisi ostala u skrovištu? Muvaš se okolo po mraku... Znaš li koliko je to opasno?“

E ovo je već bilo previše. Elinor je još uvek bila zadihana od hodanja. „Opasno?“ Bilo joj je teško da utiša glas, toliko je besna bila. „Ti mi nešto pričaš o opasnosti? Čula sam pucnjeve i viku! Mislila sam da ste mrtvi! Da su vas upucali, ustrelili...“

Mo je prešao rukom sebi preko lica. „Ma kakvi, oni ne umeju pošteno ni da naciljaju!“, rekao je. „Na sreću.“

Elinor bi ga sad tako rado protresla, toliko je opušten bio. „A je li? A gde je dečak?“

„I on je čitav, ako izuzmemo jednu ogrebotinu na čelu. Kada je pucjava počela, kuna mu je pobjegla, pa je krenuo za njom. Tada ga je metak okrznuo. Ostavio sam ga gore u skrovištu.“

„Kuna? Pa zar je to vaša jedina briga, ta zubata, smrdljiva kuna? Ova noć mi je skratila život za deset godina!“ Elinor je ponovo počela da viče. Ali odmah je snizila ton. „Čak sam obukla i ovu groznu haljinu!“, prosiktala je. „Već sam vas zamišljala krvave i ranjene... Da, da, samo me i dalje gledaj tako!“, napala ga je. „Pravo je čudo što niste poginuli. Nije

trebalo da te slušam. Trebalo je da odem u policiju... ovog puta moraju nam verovati, i..."

„Samo nismo imali sreće, Elinor!“, prekinuo ju je Mo. „Veruj mi. Pred kućom je stražario baš Kokerel. Da je bio neko drugi, ne bi me prepoznao.“

„A sutra, šta će biti sutra? Možda tad bude Basta ili Pljosnatoliki! A ko će pomoći tvojoj ćerki ako ti pogineš?“

Mortimer joj je okrenuo leđa. „Nisam poginuo, Elinor“, kazao je. „I izbaviću Megi odatle pre nego što odigra glavnu ulogu na jednom pogubljenju.“

Kad su stigli do skrovišta, Farid je već spavao. Krvava marama koju mu je Mortimer bio vezao oko glave izgledala je gotovo kao turban koji je dečak nosio kada se pojavio iza stubova Kaprikornove crkve.

„Nije tako strašno kao što izgleda“, šapnuo joj je Mo. „Ali, veruj mi, da ga nisam sprečio, taj bi trčao za kunom kroz pola sela. I da nas nisu приметили, sigurno bi se ušunjao i u crkvu samo da bi video Prašnjavoprstog.“

Elinor je samo klimnula glavom i umotala se u ćebe. Noć je bila blaga i na kakvom drugom mestu neko bi je verovatno nazvao mirnom.

„Kako ste ih se otarasili?“, pitala je Elinor.

Mortimer je seo kraj dečaka. Elinor je tek sad videla da je nosio pušku koju mu je Farid dao. Skinuo ju je sa ramena i spustio je kraj sebe u travu. „Nisu dugo išli za nama“, odgovorio je. „A i zašto bi? Znaju da ćemo se vratiti. I da treba samo da nas sačekaju.“

Sledeći put idem i ja, zaklela se Elinor u sebi. Nije želela da se ikad više oseća kao ove noći, tako napušteno, tako usamljeno. „Šta sad planirate?“, pitala je.

„Farid je predložio da podmetnemo vatru. Do sada sam mislio da je to previše opasno, ali nemamo više vremena.“

„Vatru?“ Elinor je osetila kako joj je ta reč opekla jezik. Otkad je pronašla pepeo svojih knjiga, već bi je pri samom pogledu na šibicu uhvatila panika.

„Prašnjavoprsti ga je naučio dosta o vatri, a, osim toga, svaka budala ume da podmetne vatru. Ako uspemo da zapalimo Kaprikornovu kuću...“

„Jesi li poludeo? Šta ako se zapali celo brdo?“

Mo je oborio glavu i rukom pomilovao cev puške. „Znam“, rekao je. „Ali ne vidim nijedan drugi način. Vatra će izazvati paniku, i Kaprikornovi ljudi će biti zauzeti njenim gašenjem, a ja ću u opštoj pometnji pokušati da dođem do Megi. Farid će se pobrinuti za Prašnjavoprstog.“

„Ali, to je ludost!“ Ovog puta Elinor nije uspela da se kontroliše, izgovorila je to naglas. Farid je promrmljao nešto u snu, ovlaš je dotaknuo povez na svojoj glavi, a zatim se okrenuo na drugu stranu.

Mo mu je popravio cebe i ponovo se naslonio na drvo. „Ipak ćemo pokušati, Elinor“, rekao je. „Veruj mi, razmišljao sam i razmišljao - dok nisam potpuno poludeo. Nema drugog načina. A ako ni to ne pomogne, zapaliću i tu prokletu crkvu. Zapaliću mu to prokletu zlato, neka se istopi, pretvoriću mu celo prokletu selo u pepeo i dim. Hoću da vratim svoju ćerku.“

Na to Elinor nije ništa odgovorila. Legla je i pravila se da spava, iako ni oka nije mogla da sklopi. Kada je svanulo, nagovorila je Mortimera da i on odspava malo, a da njoj prepusti stražu. Ubrzo je zaspao. Čim se umirio, i čim mu je disanje postalo ravnomerno, Elinor je skinula tu glupu haljinu, navukla svoju odeću, očešljala raščupanu kosu i napisala mu poruku. *Idem po pomoć. Vraćam se oko podne. Molim te, ništa ne preduzimaj dok se ne vratim.* Elinor Ugurala mu je ceduljicu u poluotvorenu šaku da bi je pronašao čim se probudi. Dok je prolazila pored Farida, videla je da se kuna vratila. Sklupčala se pored dečaka, lizala šape i pogledala u Elinor svojim crnim očima kada se ova sagnula iznad dečaka da mu popravi povez

na čelu. Grozna životinja; nikako joj se nije sviđala, ali dečak ju je voleo kao psa. Uspravila se uzdahnuvši. „Čuvaj mi ih obojicu, dobro?“, prošaptala je, a potom je krenula. Automobil joj je i dalje bio tamo pod drvećem, gde ga je bila sakrila. Bilo je to dobro skrovište; jednom ga je čak i ona promašila pošto je bilo sakriveno gustim granama. Motor je odmah upalio, i Elinor je na trenutak zabrinuto oslušnula oko sebe, ali ništa se nije čulo osim ptica, koje su pozdravljale dan što je upravo svitao tako raskalašno kao da im je poslednji koji će videti.

Obližnje selo, kroz koje su ona i Mortimer prošli na putu ovamo, bilo je udaljeno najviše pola sata vožnje. Tamo je sigurno postojala stanica policije.

Svraka

Ali probudili su ga rečima, ostrim, blistavim rečima.

T. H. Vajt, *Knjiga o Merlinu*

Bilo je rano jutro kada je Megi začula Bastin glas u hodniku. Nije ni pipnula doručak koji joj je donela jedna od služavki. Megi ju je pitala šta se desilo prošle noći, ali devojkica ju je samo uplašeno pogledala, odmahнула glavom i šmugnula kroz vrata. Verovatno ju je smatrala vešticom.

Ni Fenoljo nije doručkovao. Pisao je. Pisao, bez prestanka, list po list, pa bi pocepao ono što je napisao i počeo iz početka. Odložio bi jednu stranicu i započeo sledeću, a onda bi se namrštio, zgužvao sve - i započeo iznova. Tako je to trajalo satima, dok na kraju nisu ostale samo tri stranice. Svega tri. Na zvuk Bastinog glasa brže-bolje ih je sakrio ispod madraca, a i one zgužvane je nogom gurnuo pod krevet. „Brzo, Megi! Pomozi mi da ih pokupim!“, prošaptao je. „Ne sme da ih pronađe. Ni jednu jedinu!“

Megi ga je poslušala, ali u glavi joj je bilo samo jedno: Zašto Basta dolazi ovamo? Da li je hteo nešto da im kaže? Možda je želeo da vidi njihov izraz lica kada im saopšti da ne moraju više čekati na Moa?

Fenoljo je ponovo seo za sto, pred prazan list papira na koji je na brzinu naškrabao dve-tri reči, kada su se vrata otvorila.

Megi je zaustavila dah, kao da bi tako mogla zaustaviti i reči - reči koje će, evo ovog trenutka, dopreti iz Bastinih usta i slomiti joj srce.

Fenoljo je odložio olovku i stao kraj Megi. „Šta je bilo?“, pitao je.

„Poslali su me po malu“, kazao je Basta. „Mortola želi da je vidi.“ U glasu mu se čula ljutnja, kao da mu je bilo ispod časti da obavlja nešto tako nevažno.

Mortola? Svraka? Megi je pogledala u Fenolja. Šta to sad treba da znači? Ali starac je samo nemoćno slegnuo ramenima.

„Golupčić treba da vidi ono šta će sutra čitati“, objasnio je Basta. „Da slučajno ne bi zapela pri čitanju, kao Darije, i sve pokvarila.“ Nestrpljivo je dao znak rukom Megi da krene za njim. „Hajde, polazi.“

Megi je napravila jedan korak, ali onda je zastala. „Prvo hoću da čujem šta se sinoć desilo“, rekla je. „Čula sam pucnjavu.“

„A to!“ Basta se nasmejao. Zubi su mu bili beli gotovo isto koliko i košulja. „Mislim da je otac hteo da ti dođe u posetu, ali Kokerel ga nije pustio unutra.“

Megi je i dalje stajala kao ukopana. Basta ju je zgrabio za ruku i grubo je povukao za sobom. Fenoljo je pokušao da pođe za njima, ali Basta mu je zalupio vrata pred nosom. Fenoljo joj je nešto doviknuo, ali Megi nije uspela da razume šta viče. U ušima joj je odzvanjalo; gotovo da je čula sopstvenu krv kako joj juri kroz vene.

„Uspeo je da pobegne, ako će te to utešiti“, rekao joj je Basta dok ju je vukao prema stepenicama. „To, doduše, ne znači mnogo, kad bolje razmislim. Jer, i mačke na koje Kokerel puca često pobegnu, ali na kraju ih ipak pronađemo mrtve u nekom ćošku.“

Megi ga je svom snagom šutnula u cevanicu. A zatim je potrčala niz stepenice, ali Basta ju je brzo stigao. Sa bolnom grimasom na licu uhvatio ju je za kosu i privukao je k sebi. „Da se nisi usudila da opet pokušaš tako nešto, malena!“, prosiktao joj je na uvo. „Budi srećna što si večeras glavna atrakcija na našoj svečanosti, inače bih ti ovog trena zavrnuo taj tvoj tanki vrat.“

Nije više pokušavala. Čak i da je htela, nije više bilo prilike za to. Basta joj nije puštao kosu. Vukao ju je za sobom kao

nekog neposlušnog psa. Od bola su joj suze išle na oči, ali okrenula je lice u stranu kako Basta ne bi video.

Odveo ju je u podrum. U tom delu Kaprikornove kuće još nikad nije bila. Tavanica je bila niska, čak niža nego u onoj štali gde su je prvi put bili zatvorili, zajedno sa Moom i sa Elinor. Zidovi su bili beli, kao i u ostalom delu kuće, i bilo je mnogo vrata. Većina ih je izgledala kao da odavno nije otvarana. Ispred nekih su visili teški ključevi. Megi se setila sanduka sa novcem koje je Prašnjavoprsti spomenuo i zlata koje je Mo iščitao Kaprikornu onda u crkvi. Nisu ga pogodili!, pomislila je. Sigurno nisu. Šepavi ne ume da gađa.

Konačno su se zaustavili ispred jednih vrata. Bila su od drugačijeg drveta nego ostala vrata u kući, sa rezbarijom nalik šari tigrovog krzna. Drvo se presijavalo crvenim odsjajem na svetlu sijalica bez lusteru što su obasjavale podrum.

„Veruj mi!“, došapnuo je Basta Megi pre nego što je pokucao na vrata. „Budeš li pred Mortolom izvodila takve drskosti kao preda mnom, strpaće te u jednu od onih mreža u crkvi, i visićeš tamo dok od gladi ne počneš da glodeš konopac. U poređenju sa njenim, moje srce je meko kao kod plišane igračke koje ljudi stavljaju malenim devojkicama u krevet kad ne mogu da zaspe.“ Megi je osećala na licu njegov dah sa mirisom mente. Nikada više neće jesti ništa što miriše na mentu.

Svrakina soba bila je toliko velika da si mogao da plešeš po njoj. Zidovi su bili crveni kao zidovi crkve, ali od njih se nije moglo mnogo videti. Jer, bili su prekriveni fotografijama u zlatnim okvirima, fotografijama kuća i ljudi. Gurale su se po zidu kao gomila ljudi na nekom preuskom trgu. U sredini je, u zlatnom okviru, poput drugih slika, ali malo veći, visio Kaprikornov portret. Ko god da ga je naslikao, bio je isto tako nevešt umetnik kao i onaj koji je izvajao onu statuu u Kaprikornovoj crkvi. Kaprikornovo lice je na slici bilo okruglije i mekše nego u stvarnosti, a njegova usta, koja su neobično podsećala na ženska, štrčala su poput neke strane voćke ispod

nosa koji je, opet, ispio kraći i širi nego što je zaista bio. Jedino je oči slikar zaista verno predstavio. Bezizražajne, kao i u stvarnom životu, gledale su u Megi poput očiju čoveka koji posmatra žabu koju upravo treba da raspori da bi video šta se nalazi unutra. Nijedno lice nije strašnije od onog koje ne zna za milost. Ako je nešto naučila u Kaprikornovom selu, onda je to bilo to.

Svraka je sedela, neobično ukočena, u fotelji sa presvlakom od zelenog somota, tik ispod portreta svog sina. Sedela je kao da nije navikla da sedi - kao žena koja uvek ima šta da radi, i koja bi se unervozila kada bi morala da se smiri. Ali, možda bi je njeno staračko telo ipak ponekad nateralo da sedne u ovu bezobličnu fotelju, koja je izgledala i suviše ogromna za nju - Megi je videla da su stopala starice otečena. Bila su sva izobličena pod tim špicastim kolenima. Kad je primetila Megin pogled, Svraka je popravila suknju i navukla je preko kolena.

„Jesi li joj rekao zbog čega je ovde?“ S mukom je ustala. Megi je videla kako se starica rukom uhvatila za sto, stisnuvši usne. Izgleda da se Basti svidela njena slabost; osmeh mu je igrao oko usana sve dok ga Svraka nije pogledala i obrisala mu ga jednim jedinim ledenim pogledom. Nestrpljivo je dala Megi znak da joj priđe. Basta ju je gurnuo u leđa jer nije odmah krenula.

„Hodi, imam nešto da ti pokažem.“ Svraka je krenula laganim ali čvrstim korakom prema jednoj komodi koja je izgledala previše teška za svoje lepo izvijene nogare. Na komodi je, između dve bledožute lampe, stajao drveni kovčežić. Bio je ukrašen mustrom od sićušnih rupica.

Kada je Svraka otvorila poklopac, Megi se trgla. Unutra su se nalazile dve zmije tanke poput guštera i jedva nešto duže od Megine podlaktice.

„Uvek ih držim na toplom, da se ne uspravaju previše!“, objasnila je Svraka otvarajući gornju fioku na komodi i vadeći odatle jednu rukavicu. Bila je od čvrste crne kože, i toliko kruta da se morala pošteno pomučiti da bi je navukla na svoju

mršavu ruku. „Tvoj prijatelj Prašnjavoprsti priredio je Rezi neslanu šalu kada ju je zamolio da potraži knjigu umesto njega“, nastavila je Svraka, vadeći iz kovčežića jednu zmiju i držeći je čvrsto za pljosnatu glavu.

„Hajde već jednom!“, obrecnula se Svraka na Bastu, pružajući mu zmiju, koja se uvijala. Megi mu je videla na licu da se sve u njemu opiralo, ali ipak je prišao i prihvatio zmiju. Držao je njeno telo što dalje od sebe, telo prekriveno krljuštima, koje se uvijalo i izvijalo.

„Kao što vidiš, Basta ne voli moje zmije!“, primetila je Svraka osmehujući se. „Još uvek, ali to ne mora ništa da znači. Koliko ja znam, Basta i ne voli ništa drugo osim svog noža. A, sem toga, on veruje da zmije donose nesreću, što je, naravno, totalna besmislica.“ Mortola je dodala Basti i drugu zmiju. Kada je zmija razjapila čeljusti, Megi je ugledala sićušne otrovne zube. Na trenutak joj je bilo žao Baste.

„I, šta kažeš? Zar nije odlično skrovište?“, pitala je Svraka, i po treći put zaronila rukom u kovčežić. Ovog puta je iz njega izvadila knjigu. Megi bi znala o kojoj se knjizi radi čak i da nije prepoznala šareni omot. „U ovom kovčežiću sam i ranije čuvala dragocenosti“, nastavila je Svraka. „Niko ne zna za njega, niti šta se u njemu nalazi, osim Reze i Kaprikorna. Sirota Reza je tražila knjigu u mnogim sobama, hrabra je to devojka, ali mog kovčežića se nije setila. Mada, ona čak i voli zmije, ne znam nikoga ko se toliko malo plaši zmija, iako ju je jedna i ujela. Je li tako, Basta?“ Svraka je skinula rukavicu, podrugljivo ga pogledavši. „Basta voli da zmijama plaši žene koje ga odbiju. Kod Reze to nije uspelo. Kako ono beše? Ona ju je stavila pred tvoja vrata, zar ne, Basta?“

Basta je ćutao. Zmije su se i dalje uvijale u njegovim rukama. Jedna mu je obmotala rep oko ruke.

„Vrati ih unutra!“, naredila mu je Svraka. „Ali pažljivo.“ Zatim se vratila do fotelje, držeći knjigu u ruci. „Sedi!“, naredila je, pokazavši prstom na hoklicu koja je stajala pored fotelje.

Megi je poslušala. Oprezno se osvrnula oko sebe. Mortolina soba izgledala joj je kao neki sanduk sa blagom napunjen do vrha. Bilo je tu svega, i od svega previše - previše zlatnih svećnjaka, previše lampi, tepiha, slika, vaza, porcelanskih figurica, veštačkog cveća, pozlaćenih zvončića.

Svraka ju je podrugljivo pogledala. Sedela je u toj fotelji, u crnoj, neuglednoj haljini, poput kukavice koja se uvukla u gnezdo neke druge ptice. „Raskošna soba za jednu služavku, zar ne?“, primetila je samozadovoljnim tonom. „Kaprikorn ume da ceni ono što ima u meni.“

„Pustio te je da stanuješ u podrumu!“, odvratila je Megi. „Iako si mu majka.“

Zašto reći ne možemo jednostavno da progutamo - da ih uhvatimo i vratimo u usta nakon što smo ih izgovorili? Svraka je pogledala u nju sa toliko mržnje da se Megi učinilo da već oseća njene koščate prste na svom vratu. Ali, Mortola je ostala da sedi na svom mestu i da je posmatra nepomičnim ptičjim očima. „Ko ti je to rekao? Onaj matori veštac?“

Megi je stisnula usne i pogledala prema Basti. Najverovatnije ništa nije uspeo da čuje, jer upravo je vraćao drugu zmiju u kovčežić. Je li on znao za Kaprikornovu malu tajnu? Pre nego što je Megi imala prilike da razmisli o tome, Mortola joj je stavila knjigu u krilo.

„Kažeš li ikome makar ijednu reč o tome, ovde ili bilo gde drugde“, prosiktala je Svraka, „lično ću ti spremiti sledeći obrok. Malo ekstrakta jedića, nekoliko iglica tisovine, a možda i nekoliko semenki kukuta u sosu, šta kažeš na to? Veruj mi, ne bi ti prijalo. A sad počni da čitaš.“

Megi je zurila u knjigu koja joj je ležala u krilu. Kada ju je Kaprikorn podigao uvis, onda u crkvi, nije mogla jasno videti sliku na omotu. Sada je imala priliku da je vidi izbliza. U pozadini se nalazio nekakav predeo, koji je, iako donekle izmenjen, ličio na brda koja su okruživala Kaprikornovo selo.

Ispred se, međutim, moglo videti jedno srce crne boje, okruženo crvenim plamenom.

„Hajde, otvori je već jednom!“, obrecnula se Svraka na Megi.

Megi ju je poslušala - i otvorila knjigu na stranici koja je počinjala slovom N, onim na kojem je sedela rogata kuna. Koliko je vremena prošlo od onog dana kada je u Elinorinoj biblioteci zurila u istu tu stranicu? Čitava večnost, čitav jedan ljudski vek?

„Pogrešna stranica. Listaj dalje!“, naredila joj je Svraka. „Dok ne stigneš do jedne koja je savijena na čošku.“

Megi je bez reči učinila kako joj je rečeno. Na toj stranici nije bilo nikakve slike, ni na toj, ni na suprotnoj. Bez razmišljanja je ispravila čošak, poravnavši ga noktom na palcu. Mo je mrzeo kad bi neko savijao stranice.

„Zašto si to uradila? Da kasnije ne mogu da pronađem to mesto?“, narugala joj se Svraka. „Počni od drugog pasusa, ali - da se nisi usudila da čitaš naglas. Ne želim da mi se Senka odjednom pojavi u sobi.“

„Dokle da čitam? Koliko ću čitati večeras?“

„Otkud znam?“ Svraka se nagnula napred, protrjavši levu nogu. „Koliko vremena ti obično treba da iščitaš te tvoje vile i Olovne vojnike, ili šta već?“

Megi je pognula glavu. Jadna Zvončica. „To se nikad ne zna“, promrmljala je. „Svaki put je drukčije. Nekad ide brzo, nekad tek nakon mnogo stranica, a nekad se uopšte ne desi.“

„Onda pročitaj celo poglavlje, to će valjda biti dovoljno! A o tome da se 'uopšte ne desi' nemoj ni da razmišljaš!“ Svraka je protrljala i drugu nogu. Obe su bile umotane, i kroz tamne hulahopke koje je imala na sebi videli su se zavoji. „Šta buljiš tako?“, napala ju je. „Možeš li da mi iščitaš i nešto protiv ovoga? Možda ti, mala veštice, znaš neku priču u kojoj postoji recept protiv starosti i smrti?“

„Ne znam“, prošaptala je Megi.

„Dobro, onda prestani tako da buljiš u mene i gledaj u knjigu. Pažljivo pogledaj svaku reč. Večeras neću da čujem nikakvo zamuckivanje, nikakvo zaplitanje jezikom, nijedan lapsus, jesi li razumela? Ovog puta Kaprikorn će dobiti upravo ono što želi. A za to ću se pobrinuti ja lično.“

Megi je pogledom preletala preko slova. Nije razumela ni reči od onoga što čita, jer nije mogla da prestane da razmišlja o Mou i o pucnjima koji su se sinoć čuli. Ali pravila se da čita, a Mortola nije skidala oka sa nje. Konačno je podigla glavu i zaklopila knjigu. „Gotovo“, kazala je.

„Tako brzo?“ Svraka ju je pogledala u neverici.

Megi joj nije ništa odgovorila. Pogledala je u Bastu. On je stajao, naslonjen na Mortolinu fotelju, sa izrazom dosade na licu. „Večeras neću da čitam“, rekla je. „Sinoć ste mi upucali oca. Basta mi je rekao. Zato neću da čitam, ni jednog jedinog slova.“

Svraka se okrenula prema Basti. „Šta je to sad?“, pitala je ljutito. „Je l' ti misliš da će malena bolje čitati ako joj slomiš srce? Reci joj da ste promašili, hajde, reci joj.“

Basta je oborio pogled, kao dečak kojeg je majka uhvatila u nestašluku. „Pa, rekao sam joj već“, promrmrljao je. „Kokerel ne ume da gađa. Nije uspeo čak ni da ga okrzne.“

Megi je sa olakšanjem zatvorila oči. Odjednom je osetila neku toplinu i čudesnu radost. Sad je sve u redu, a ako i nije, biće.

Od sreće je počela da bude drska. „Ima još jedna stvar!“, rekla je. Zašto da se boji? Bila im je potrebna. Samo je ona mogla da im iščita tog Senku, niko drugi - izuzev Moa, ali njega još uvek nisu uhvatili. A i neće ga uhvatiti, nikada.

„Koja stvar?“ Svraka je prešla rukom po strogo zalizanoj kosi. Kako li je izgledala nekad, kada je bila Meginih godina? Je li i onda imala tako tanka usta?

„Čitaću samo ako mi dozvolite da još jednom vidim Prašnjavoprstog. Pre nego što...“ Nije završila rečenicu.

„A zašto?“

Zato što hoću da mu kažem da ćemo pokušati da ga spasemo, pomislila je Megi, i zato što mislim da je moja majka sa njim, ali, naravno, nije to izgovorila. „Hoću da mu kažem da mi je žao“, odgovorila je Megi. „Ipak nam je on prošli put pomogao.“

Mortola je napravila podrugljivu grimasu. „Kako dirljivo!“, kazala je.

Hoću samo jednom izbliza da je vidim, razmišljala je Megi. Možda to ipak nije ona. Možda...

„A ako kažem da ne može?“ Svraka ju je posmatrala kao mačka koja se igra sa neiskusnim mladim mišem.

Međutim, Megi je očekivala ovo pitanje. „Onda ću se ugristi za jezik!“, rekla je. „I to tako jako da će sav oteći i onda neću moći da čitam.“

Svraka se zavalila u fotelju, nasmejavši se. „Jesi li čuo ovo, Basta? Mala nije glupa.“

Basta je samo klimnuo glavom.

Ali Mortola je gledala u Megi, gotovo sa odobravanjem. „Da ti kažem jednu stvar: ispuniću tu tvoju blesavu željicu. Ali, pre tvog večerašnjeg čitanja, želim prvo da pogledaš moje slike.“

Megi se osvrnula oko sebe.

„Dobro ih pogledaj. Vidiš li sva ta lica? Svi su se oni nekad zamerili Kaprikornu, i od tada se svakome od njih izgubio trag. Nijedna od kuća koje vidiš na tim slikama više ne postoji, sve ih je progutala vatra. Večeras, dok budeš čitala, seti se ovih slika, veštice mala. I usudiš li se da zapneš pri čitanju, ili ti padne na pamet da jednostavno učutiš, uskoro će se i tvoj lik naći u jednom ovakvom zlatnom okviru. Ali, ako dobro obaviš svoj zadatak, vratićemo te ocu. Zašto da ne? Čitaj večeras kao anđeo, i ponovo ćeš ga videti! Pričali su mi da njegov glas pretvara svaku reč u somot i svilu, u krv i meso. Tako treba i ti da čitaš, a

ne slabašno i zamuckujući kao onaj glupan Darije. Jesi li razumela?"

Megi ju je pogledala u oči. „Jesam!“, rekla je tiho, iako je dobro znala da Svraka laže.

Nikad je neće vratiti Mou. Moraće sam da dođe po nju.

Bastin ponos i lukavstvo Prašnjavoprstog

„Ipak, veoma bih voleo da znam da li ćemo se ikad pojaviti u pesmama i pričama. Naravno, mi se upravo nalazimo u jednoj; mislim na priču zapisanu slovima, znaš već, jednu od onih koje se pripovedaju kraj kamina, ili se čitaju iz neke velike, debele knjige sa crvenim i crnim slovima, kad prođe mnogo godina. I ljudi će govoriti:

‘Hajde da čujemo nešto o Frodu i o prstenu!’ I reći će još: ‘To mi je jedna od omiljenih priča.’”

Dž. R. R. Tolkin, *Gospodar prstenova*

Basta je, dok je vodio Megi natrag prema crkvi, celim putem gundao sebi u bradu. „Ugrišće se za jezik? Otkad matora naseda na takve gluposti? I ko sad treba da odvede to drsko derišće u grobnicu? Basta, ko bi drugi? Šta sam im ja ovde? Jedina muška služavka?”

„Grobnicu?” Megi je mislila da zatvorenici i dalje vise u onim mrežama, ali kad su ušli u crkvu, nigde ih nije bilo, a Basta ju je nestrpljivo vukao između stubova.

„Da, da, u grobnicu!”, obrecnuo se na nju. „Tamo gde držimo mrtve, a i one koji će to uskoro postati. Eno ulaza. Hajde, požuri, imam danas i pametnijih stvari da uradim nego da izigram dadilju damici Čarobnorečivoj.”

Stepenice na koje je pokazao rukom strmo su se spuštale nekud dole u mrak. Bile su izlizane i nejednake visine, tako da se Megi kod svakog drugog koraka spoticala. Dole je bilo tako mračno da nije ni primetila da nema više stepenica, i nogom je pokušavala da napipa sledeću kada ju je Basta grubo gurnuo

unapred. „Šta je sad ovo?“, čula ga je kako psuje. „Zašto je prokleta svetiljka ponovo ugašena?“ Jedna šibica je zasijala, i Bastin lik je izronio iz mračnog ništavila.

„Imaš posetu, Prašnjavoprsti!“, objavio je Basta podrugljivo, paleći svetiljku. „Ćerkica Čarobnorečivog želi da se pozdravi sa tobom. Njen otac te je doveo na ovaj svet, a ona će se pobrinuti da ga večeras napustiš. Da se ja pitam, ne bih je pustio ovamo, ali Svraka je pod stare dane prilično omekšala. A i čini se da te malena zaista voli. Hm, to sigurno ne može biti zbog tvog lepog lica, zar ne?“ Bastin odvratni smeh odjekivao je odbijajući se o vlažne zidove.

Megi je prišla rešetkama iza kojih je stajao Prašnjavoprsti. Samo ga je kratko pogledala, a zatim je bacila pogled preko njegovih ramena. Kaprikornova služavka sedela je na jednom od kamenih sarkofaga. Svetiljka koju je Basta bio upalio davala je veoma oskudno svetlo, ali i to je bilo dovoljno da joj Megi prepozna lice. Bilo je to lice sa Moove fotografije. Samo je kosa koja ga je uokvirivala bila nešto tamnija, i na njemu nije bilo ni traga od osmeha.

Kada je Megi prišla ogradi, njena majka je podigla glavu i pogledala je, netremice, kao da na svetu nije bilo ničeg drugog osim nje.

„Mortola joj je dozvolila da dođe ovamo?“, upitao je Prašnjavoprsti. „Naprosto neverovatno.“

„Mala je zapretila da će se ugristi za jezik.“ Basta je i dalje stajao na stepeništu. Igrao se zečjom šapom koju je kao amajliju nosio oko vrata.

„Htela sam da ti se izvinim.“ Megi je ovo rekla Prašnjavoprstom, ali je pritom gledala u majku, koja je i dalje sedela na sarkofagu.

„Za šta?“ Prašnjavoprsti se ponovo osmehnuo onim svojim neobičnim osmejkom.

„Za večeras. Što ću ipak čitati.“

Kako da im kaže za Fenoljov plan? Kako?

„U redu, sad si mu se izvinila!“, rekao je Basta nestrpljivo. „Hajde, idemo, od ovog vazduha samo ćeš promuknuti.“

Ali Megi se nije ni makla. Uхватила se rukama za rešetke, i to što je jače mogla. „Ne“, rekla je, „hoću još malo da ostanem.“ Možda će joj ipak nešto pasti na pamet, nekoliko rečenica koje neće zvučati sumnjivo... „Još sam nešto iščitala“, rekla je Prašnjavoprstom. „Jednog olovnog vojnika.“

„Aha?“ Prašnjavoprsti se ponovo osmehnuo. Čudno, ovog puta joj se njegov osmejак nije učinio ni zagonetnim niti uobraženim. „Pa, pretpostavljam da onda večeras ništa neće krenuti naopako, zar ne?“

Zamišljeno ju je pogledao, i Megi je pokušala pogledom da mu kaže: Izbavićemo vas. Sve će se odigrati potpuno drugačije od onoga kako Kaprikorn očekuje! Veruj mi!

Prašnjavoprsti je i dalje gledao u nju. Trudio se da shvati. Upitno je podigao obrve. A onda je pogledao prema Basti. „Hej, Basta, kako je vila?“, pitao je. „Je li živa ili je već umrla od tvog prisustva?“

Megi je videla kako je majka krenula prema njoj, polako, oklevajući, kao da hoda po razbijenom staklu.

„Živa je!“, odgovorio je Basta mrzovoljno. „Zvoni naokolo da čovek ni oka ne može da sklopi. Ako se to tako nastavi, reći ću Pljosnatolikom da joj zavrne šiju, kao što učini s golubovima kad mu unerede auto svojim izmetom.“ Megi je videla kako njena majka vadi parče papira iz džepa i krišom ga gura Prašnjavoprstom u ruku.

„To bi vam obojici donelo najmanje deset godina nesreće“, kazao je Prašnjavoprsti. „Veruj mi. Znaš i sam da se ja razumem u vile. Hej, pazi, tamo iza tebe...“

Basta se trgao kao da ga je nešto ujelo za vrat.

Prašnjavoprsti je brzinom munje gurnuo ruku kroz rešetke i tutnuo ceduljicu Megi u ruku.

„Prokletstvo!“, opsovao je Basta. „Da to više nikad nisi uradio, jasno?“ Okrenuo se upravo u trenutku kada je Megi uhvatila papirić. „Ceduljica! Vidi, vidi.“

Megi je uzalud pokušavala da šaku drži stisnutu, ali Basta joj je bez po muke rastavio prste. A zatim je počeo da zuri u sićušna slova koja je napisala Megina majka.

„Hajde, čitaj!“, zarežao je, držeći joj ceduljicu pred nosom.

Megi je odmahnula glavom.

„Čitaj!“ Basta je preteći utišao glas. „Ili hoćeš da ti napravim isto tako lepu mustru na licu kao tvom prijatelju?“

„Pročitaj mu, Megi“, rekao je Prašnjavoprsti. „To kopile ionako zna koliko sam lud za dobrom čašicom.“

„Vino?“ Basta se glasno nasmejao. „Mala treba da ti donese vina? Kako to da izvede?“

Megi je zurila u ceduljicu. Pažljivo je osmotrila svaku reč, dok ih nije dobro zapamtila. *Prošlo je devet godina. Proslavila sam svaki tvoj rođendan. Čak si lepša nego što sam mogla i da pretpostavim.*

Čula je Bastin smeh. „Da, to i liči na tebe, Prašnjavoprsti“, kazao je. „Misliš da možeš da utopiš strah u vinu. Ali neće ti biti dovoljno ni celo bure.“

Prašnjavoprsti je samo slegnuo ramenima. „Vredelo je pokušati.“ Dok je to izgovarao, izgledao je čak pomalo zadovoljan samim sobom.

Basta se namrštio, zamišljeno posmatrajući njegovo unakaženo lice. „S druge strane“, rekao je polako, „oduvek si bio prepredena džukela. A za jednu flašu vina to je prilično mnogo slova. Šta ti misliš, dušo?“ Ponovo je tutnuo Megi ceduljicu pod nos. „Hoćeš li mi sad pročitati, ili treba da ga pokažem Svraki?“

Megi je zgrabila papir takvom brzinom da ga je već držala iza leđa, dok je Basta i dalje zurio u svoje prazne prste.

„Vraćaj to ovamo, ti malo čudovište!“, prosiktao je. „Vraćaj tu ceduljicu ili ću ti odseći prste.“

Ali Megi je uzimala pred njim sve dok leđima nije dotakla rešetke.

„Ne dam!“, izustila je, uhvativši se jednom rukom za rešetke, a drugom gurnuvši ceduljicu unutra. Prašnjavoprsti je odmah shvatio. Osetila je kako joj je izvukao papir iz prstiju.

Basta ju je ošamario posred lica, i to tako snažno da je tresnula glavom o rešetke. Jedna ruka ju je pomilovala po kosi, i kada se, ošamućena, osvrnula oko sebe, ugledala je lice svoje majke. Sad će primetiti, pomislila je, sad će sve shvatiti. Ali Basta nije primećivao nikog i ništa osim Prašnjavoprstog, koji je iza rešetki mahao ceduljicom tamo-amoo, kao da maše crvom ispred kljuna neke gladne ptice.

„I, šta kažeš?“, zapitao je Prašnjavoprsti, odmaknuvši se korak unazad. „Usuđuješ li se da uđeš ovamo, ili ćeš radije nastaviti tu da se tučeš sa devojčicom?“

Basta je stajao u mestu, nepomično, kao dete koje je neko iznenada, i potpuno neočekivano, ošamario. A onda je zgrabio Megi za ruku i privukao je k sebi. Osetila je nešto hladno na svom vratu. Znala je šta je to bilo, nije morala ni da pogleda.

Njena majka je vrisnula i uhvatila Prašnjavoprstog za ruku, ali on je samo podigao ceduljicu još više. „Znao sam!“, rekao je. „Prava si kukavica, Basta! Radije ćeš staviti nož jednom detetu pod vrat nego se usuditi da uđeš. Da, da ti je samo tu Pljosnatoliki, sa svojim širokim ramenima i mesnatim šakama - ali njega sad nema. Nego, hajde, dođi samo, ti imaš i nož! A ja samo gole ruke, a znaš koliko ne volim da ih koristim za borbu.“

Megi je osetila kako Bastin stisak popušta. Sečivo noža nije joj više pritiskalo kožu. Progutala je knedlu i uhvatila se za vrat. Gotovo da je očekivala da će napipati toplu krv, ali nije bilo ničega. Basta ju je odgurnuo, i to tako snažno da je zapela i srušila se na hladan beton. Zatim je iz džepa na pantalonama

izvadio svežanj ključeva. Od besa se sav zadihao, kao čovek koji je upravo dugo i brzo trčao. Prsti su mu drhtali dok je otključavao vrata ćelije.

Prašnjavoprsti ga je posmatrao bez ikakvog izraza na licu. Rukom je dao znak Meginoj majci da se odmakne od rešetaka, a zatim se i sam izmakao, vešto poput plesača. Na licu mu se nije moglo pročitati da li se boji, jedino što su mu ožiljci bili nešto tamniji nego inače.

„Čemu to?“, rekao je kada je Basta ušao u ćeliju i krenuo na njega sa izvađenim nožem. „Skloni tu stvarčicu. Ako me ubiješ, upropastićeš Kaprikornu celu zabavu. Ne verujem da će ti to oprostiti.“ Da, ipak se bojavao. Megi je osetila strah u njegovom glasu, reči su mu nekako prebrzo izlazile iz usta.

„Ko kaže da ću te ubiti?“, zarežao je Basta, zatvarajući vrata od ćelije za sobom.

Prašnjavoprsti se izmaknuo još malo unazad, sve do kamenog sarkofaga. „Aha, znači hoćeš još malo da mi ukrasiš lice?“ Gotovo da je šaptao. Sada se u njegovom glasu moglo osetiti još nešto: mržnja, gađenje, bes. „Nemoj da misliš da ćeš to ovog puta tako lako izvesti“, kazao je tiho. „Od onda sam naučio nekoliko praktičnih stvari.“

„Aha, jesi li?“ Basta je sada stajao samo na korak od njega. „A šta na primer? Tvoja prijateljica vatra sad nije tu da ti pomogne. Nemaš čak ni onu smrdljivu kunu sa sobom.“

„Pa, više sam imao na umu reči!“ Prašnjavoprsti je stavio ruku na sarkofag. „Zar ti nisam rekao? Vile su me naučile kako da prokunem nekoga. Sažalile su se na moje rasečeno lice, a znale su koliko se slabo razumem u borbu. Prokleću te, Basta - tako mi kostiju mrtvacu koji leži u ovom sanduku. Kladam se da unutra odavno ne leži nikakav sveštenik, već neko koga ste uklonili, je li tako?“

Basta nije ništa odgovorio, ali njegovo ćutanje govorilo je više od reči.

„Naravno. Takav stari sanduk odlično je skrovište.“ Prašnjavoprsti je prstima prešao preko napuklog poklopca, kao da želi toplinom svoje ruke oživeti mrtvacu. „Njegov duh će te progoniti, Basta!“, rekao je, kao da ga već priziva. „Šaputaće ti moje ime pri svakom koraku koji budeš napravio...“

Megi je videla kako je Bastina ruka krenula prema zečjoj šapi.

„Ta stvarčica ti neće ništa pomoći!“ Ruka Prašnjavoprstog i dalje je ležala na sarkofagu. „Siroti Basta! Šta je bilo, već ti je vruće? Je l' ti to drhtiš?“

Basta je krenuo nožem na njega, ali Prašnjavoprsti je vešto izbegao oštricu.

„Daj mi taj papir!“, viknuo mu je Basta u lice, ali Prašnjavoprsti je samo gurnuo ceduljicu u džep pantalona. Megi je stajala u mestu, nepomično poput lutke. Krajičkom oka je videla kako njena majka stavlja ruku u džep svoje haljine. Kad je izvukla ruku napolje, u njoj je držala kamen sive boje, ne veći od ptičjeg jajeta.

Prašnjavoprsti je rukama prešao preko poklopca sarkofaga, a onda ih je ispružio prema Basti. „Hoćeš li da te dotaknem ovim rukama?“, pitao je. „Šta se desi kad neko dotakne sanduk u kome leži neko ko je ubijen? Hajde, reci. Ti se bar razumeš u takve stvari.“ I ponovo je odskočio u stranu, kao plesač koji kruži oko svog partnera.

„Pokušaj li da me dotakneš, odseći ću ti te smrdljive prste!“, zarežao je Basta, sav crven u licu od besa. „I to jedan po jedan, zajedno sa tim tvojim jezikom.“ I ponovo je krenuo nožem na njega, sekući vazduh oštrim sečivom, ali Prašnjavoprsti bi mu se svaki put izmakao. Skakutao je oko Baste, sve brže i brže, sagnuo bi se, odskočio unazad, pa napred, ali onda se odjednom našao u klopki sopstvene drske igre. Iza njega se odjednom našao samo goli zid, sa desne strane su bile rešetke - a Basta je išao pravo na njega.

U tom trenutku je Megina majka podigla ruku. Kamen je pogodio Bastu pravo u glavu. Zbunjeno se trgao, pogledao je,

pokušao da se seti ko je ona uopšte, i uhvatio se rukom za glavu, koja mu je krvarila. Megi nije znala kako je Prašnjavoprsti to uspeo da izvede, ali odjednom se Bastin nož našao u njegovoj ruci. Basta je izbezumljeno zurio u oštricu poznatog mu noža, kao da ne može da shvati kako se ta stvar može tako izdajnički okrenuti protiv njega.

„I, kakav je osećaj?“ Prašnjavoprsti je polako približio vrh noža Bastinim grudima. „Osećaš li koliko je meko tvoje telo? Lomljiva stvarčica, a ne možemo da nabavimo novo. Šta ste ono radili mačkama i vevericama? Pljosnatoliki voli da se hvali time...“

„Ja ne lovim veverice.“ Basta je ovo izgovorio promuklim glasom. Trudio se da ne gleda u oštricu noža; bila je udaljena od njegove snežnobele košulje jedva za širinu šake.

„Ah, da, u pravu si. Sad se sećam. Tebe to ne zabavlja toliko.“

Basta je prebledeo. Sa lica mu je nestalo svako crvenilo. Strah nije crvene boje. Bled je kao lice mrtvaca. „Šta sad nameravaš?“, procedio je kroz zube. Disao je teško, kao da se guši. „Ne misliš valjda da ćeš se živ izvući iz sela? Upucaće te pre nego što uspeš da pređeš preko trga.“

„Pa, što se mene tiče, i to je bolje nego susret sa Senkom“, odvratio mu je Prašnjavoprsti. „Osim toga, niko od vas i ne ume da gađa.“

Megina majka stala je kraj njega. Prstima je napravila pokret po vazduhu kao da piše. Prašnjavoprsti je izvadio papirić iz džepa. Basta je ceduljicu pratio pogledom kao da bi je mogao privući pogledom. Reza je napisala nešto na papir i vratila ga Prašnjavoprstom. Mršteći se, pročitao je šta je napisala. „Da sačekamo dok padne mrak? Ne, ja neću da čekam. Ali možda bi bilo bolje da devojčica ostane ovde.“ Pogledao je u Megi. „Kaprikorn joj neće nauditi. Na kraju krajeva, ona je njegov novi Čarobnorečivi, a njen otac će kad-tad doći po nju.“ Prašnjavoprsti je ponovo ubacio papir u džep, a zatim je vrhom noža počeo da prelazi preko dugmadi na Bastinoj košulji. Pri

dodiru sa metalom, začuo bi se tup zvuk. „Kreni prema stepenicama, Rezo“, rekao je Prašnjavoprsti. „Ja ću završiti ovo, a onda ćemo lepo preći preko Kaprikornovog trga, kao neki neđužan zaljubljeni par.“

Reza je oklevajući otvorila vrata od ćelije. Izašla je kroz rešetkastu ogradu i uhvatila Megi za ruku. Prsti su joj bili hladni i pomalo grubi, kao prsti nepoznate žene, ali njeno je lice Megi bilo poznato, iako je na fotografiji izgledalo mlađe i bezbrižnije.

„Rezo! Nju ne možemo povesti sa sobom!“ Prašnjavoprsti je uhvatio Bastu za ruku i priterao ga uza zid. „Njen otac će me ubiti ako je napolju upucaju. Sad se okreni, a njoj zatvori oči, nećeš valjda da gleda ovo...“ Nož mu je zadrhtao u ruci. Reza ga je zaprepašćeno pogledala i počela snažno odmahivati glavom, ali Prašnjavoprsti se pravio da ne vidi.

„Moraš snažno da zamahneš, Prljavoprsti!“, prosiktao je Basta, odupirući se rukama o zid iza svojih leđa. „Ubijanje nije laka stvar. Moraš duго vežbati ako hoćeš da to dobro izvedeš.“

„Glupost!“ Prašnjavoprsti ga je zgrabio za jaknu i prineo nož njegovom vratu, isto onako kao Basta Mou onda u crkvi. „Svaka budala može da ubije. Lako je, isto kao i baciti knjigu u vatru, razvaliti nogom vrata ili zastrašiti neko dete.“

Megi je počela da drhti, ni sama nije znala zašto. Njena majka je krenula prema ogradi ćelije, ali kada je ugledala okamenjeno lice Prašnjavoprstog, zastala je. Zatim se okrenula, privila Megi sebi na grudi i čvrsto je zagrlila. Njen miris se Megi učinio poznat, kao nešto davno zaboravljeno; zatvorila je oči i pokušala da ne razmišlja ni o čemu, ni o Prašnjavoprstom, ni o nožu, ni o Bastinom bledom licu. A onda, na jedan strašan trenutak, imala je samo jednu želju - da vidi Bastu mrtvog na podu, nepomičnog poput baćene lutke, poput neke ružne, odvratne stvari koje se oduvek pomalo bojala... Nož je sada bio jedva za prst udaljen od Bastine bele košulje, ali Prašnjavoprsti je iznenada gurnuo ruku u Bastin džep, izvukao iz njega

ključeve od ćelije i odmaknuo se korak unazad. „Eh, znaš šta - ipak si u pravu, ja ne znam ništa o ubijanju", kazao je krećući se unazad, prema izlazu iz ćelije. „A samo zbog tebe ne želim ni da naučim.“

Na Bastinom licu pojavio se podrugljiv osmejak, ali Prašnjavoprsti nije obraćao pažnju na njega. Zaključao je ogradu, uhvatio Rezu za ruku i povukao je prema stepenicama. „Pusti je!“, navaljivao je kad je video da ona i dalje čvrsto drži Megi. „Veruj mi, neće joj se ništa desiti, a mi je ne možemo povesti sa sobom!“ Ali Reza je samo odmahivala glavom, prebacivši Megi ruku preko ramena.

„Hej, Prašnjavoprsti!“, doviknuo je Basta. „Znao sam da nećeš to učiniti. Vрати mi moj nož. Tebi ionako ničemu ne koristi!“

Prašnjavoprsti se pravio da ga nije čuo. „Ubiće te ako ostaneš ovde“, rekao je Rezi, ali ipak joj je pustio ruku.

„Hej, vi tamo gore!“, povikao je Basta. „Ovamo! Uzbuna! Zatvorenici beže!“ Megi je užasnuto pogledala u Prašnjavoprstog. „Zašto mu nisi zavezao usta?“

„Čime, princezo?“, obrecnuo se Prašnjavoprsti na nju.

Reza je privukla Megi uza sebe i počela da je mazi po kosi.

„Upucaće vas, upucati, upucati!“ Basta je skoro ostao bez glasa. „Heeeej! Uzbuna!“, uzviknuo je još jednom, uhvatio se za rešetke i počeo da ih tresе.

Gore su se začuli koraci.

Prašnjavoprsti je još jednom pogledao u Rezu, a onda je tiho opsovao, okrenuo se i potrčao uz izlizane stepenice.

Megi nije uspela da čuje da li je zatvorio vrata za sobom. U ušima joj je odzvanjala jedino Bastina vika, potrčala je prema njemu, bespomoćno, htela je da ga udari kroz rešetke, posred tog lica koje je vikalo. A onda je ponovo začula korake, pa prigušene povike... šta sad da radi? Neko je silazio niz stepenice, praveći buku. Je li se to Prašnjavoprsti vraćao?

Međutim, iz tame se nije pojavilo njegovo lice, već lice Pljosnatolikog. Iza njega je, spotičući se, niz stepenice silazio još jedan od Kaprikornovih ljudi. Izgledao je veoma mlado, okruglog lica bez brade. Međutim, smesta je uperio pušku u Megi i njenu majku.

„Hej, Basta! Šta radiš iza tih rešetaka?“, pitao je Pljosnatoliki zabezegnuto.

„Otključavaj, ti prokleta budalo!“, napao ga je Basta kroz rešetke. „Prašnjavoprsti je pobegao.“

„Prašnjavoprsti?“ Pljosnatoliki je rukavom prešao preko lica. „Znači da je dečko bio u pravu. Malopre je došao kod mene i ispričao mi da je video Žderača Vatre tamo gore, iza jednog stuba.“

„I ti nisi pošao za njim? Zar si stvarno tako glup kao što izgledaš?“ Basta je naslonio glavu na rešetke kao da hoće da se provuče kroz njih.

„Hej, pazi malo šta pričaš, je l' jasno?“ Pljosnatoliki je prišao rešetkama, posmatrajući Bastu sa neskrivenim zadovoljstvom. „Dakle, ponovo te je prešao, taj prljavoprsti. To se Kaprikornu neće nimalo dopasti.“

„Pošalji nekog u poteru!“, zarežao je Basta. „Ili ću reći Kaprikornu da si ga pustio da ode!“

Pljosnatoliki je izvadio maramicu iz džepa i dunuo u nos, prilično bučno. „Aha? A ko je iza rešetaka, ja ili ti? Ne može daleko stići. Na parking su dva stražara, na trgu još trojica, a njegovo lice ionako je lako prepoznati - za to si se, konačno, ti lično pobrinuo, zar ne?“ Njegov smeh zvučao je poput laveža nekog psa. „E, da znaš, na ovaj prizor bih se veoma lako mogao navići! Baš ti dobro stoje te rešetke. Tako ne možeš da izigravaš neku veličinu i da mašeš okolo svojim nožem.“

„Otvaraj ta prokleta vrata već jednom!“, režao je Basta. „Ili ću ti odseći taj tvoj ružni nos.“

Pljosnatoliki je prekrstio ruke. „Ja u stvari i ne mogu da ti otvorim“, primetio je ravnodušnim tonom. „Prljavoprsti je ključeve poneo sa sobom. Ili ih možda ti negde vidiš?“ Sa tim pitanjem okrenuo se prema dečaku, koji je i dalje držao pušku uperenu u Megi i njenu majku. Kada je ovaj odmahnuo glavom, lice Pljosnatolikog se razvuklo u ogroman osmeh. „Ne, ni on ga nigde ne vidi. Tja, mislim da ću onda otići kod Mortole. Možda ona ima rezervni ključ.“

„Prestani da se kežiš!“, doviknuo mu je Basta. „Ili ću ti zguliti taj kez sa usana.“

„Kako da ne. A pritom čak nemaš ni nož. Da ti ga Prašnjavoprsti nije opet uzeo? Ako nastavi tako, uskoro će moći da otvori izložbu tvojih noževa.“ Pljosnatoliki je okrenuo leđa Basti i pokazao na ćeliju pored njegove. „Zatvori ženu unutra, i pazi na nju dok se ja ne vratim sa ključevima“, rekao je. „A ja odoh da vratim malu čarobnorečivu natrag.“

Kada ju je povukao sa sobom, Megi je počela da se otima, ali Pljosnatoliki ju je kao od šale podigao i prebacio preko ramena. „Šta će mala uopšte ovde?“, pitao je. „Zna li Kaprikorn za to?“

„Pitaj Svraku!“, odvratio mu je Basta.

„Radije ne bih“, probrundao je Pljosnatoliki, gegajući se uz stepenice sa Megi na ramenu. Uspela je još da vidi kako je dečak puškom naterao njenu majku da uđe u onu ćeliju, a onda je jedino videla stepenice, crkvu i prašnjavi trg preko kojeg ju je Pljosnatoliki nosio kao nekakav džak krompira.

„E pa, nadam se da tvoj glasić nije tako tanak kao ti!“, probrundao je spuštajući je na zemlju ispred sobe u koju su je bili zatvorili zajedno sa Fenoljom. „Inače će Senka ispasti pomalo slabšan, ako se večeras zaista pojavi.“

Megi je samo ćutala.

Kada je Pljosnatoliki otključao vrata, bez reči je prošla pored Fenolja, popela se na svoj krevet i zarila lice u Moov pulover.

Loša sreća za Elinor

Zatim mu je Čarli opisao gde se tačno nalazi policijska stanica, i dao mu brojna uputstva: da prođe pravo kroz kapiju, da se zatim u dvorištu popne prvim stepenicama desno, te da skinе šešir kad uđe u službenu prostoriju. A onda mu je rekao da dalje treba da ide sam, obećavši mu da će ga čekati na mestu gde su se rastali.

Čarls Dikens, *Oliver Twist*

Elinor je vozila više od sat vremena dok konačno nije stigla do nekog mesta koje je imalo sopstvenu policijsku stanicu. More je bilo još daleko, ali brda su bila već niža, i na padinama je umesto gustog šipražja koje je okruživalo Kaprikornovo selo rasla vinova loza. Biće ovo vreo dan, još topliji nego jučerašnji, to se već sad moglo osetiti. Kada je Elinor izašla iz auta, začula je grmljavinu u daljini. Nebo iznad kuća bilo je još uvek plavo, ali nekako tamnoplavo, tamno poput duboke vode. Zloslutno...

Ne budi blesava, Elinor!, pomislila je, hodajući prema kući sa bleđožutom fasadom u kojoj se nalazila policijska stanica. Dolazi oluja, to je sve, zar ćeš još i ti postati sujeverna kao onaj Basta?

Kada je ušla u uzanu kancelariju, u njoj su sedela dvojica službenika. Sakoe od uniformi bili su prebacili preko naslona stolica. Vazduh u kancelariji bio je tako zagušljiv da su ga mogli puniti u flaše, uprkos velikom ventilatoru koji je visio sa plafona.

Mlađi od njih dvojice, širokih ramena i nosa spljoštenog kao u buldoga, ismejao je Elinor još dok im je objašnjavala zbog čega je došla, i pitao ju je da li je možda tako rumena zato što joj

vazduh u ovom kraju i suviše prija. Elinor bi ga najradije srušila sa stolice da je onaj drugi nije malo umirio. Bio je to visok, mršav momak, melanholičnog pogleda i tamne kose, koja mu je na čelu postajala malo svetlija.

„Prestani već jednom!“, prekorio je svog kolegu. „Pusti je makar da ispriča do kraja.“ Dok je Elinor govorila o Kaprikornovom selu i njegovim ljudima u crnom, on ju je slušao bez ikakvog pokreta na licu; kada je spomenula podmetanje vatre i crvenog petla, namrštio je čelo, a kada je stigla do Megi i planiranog pogubljenja, podigao je obrve. O knjizi, i o načinu na koji to pogubljenje treba da se odigra, Elinor naravno nije rekla ni reči. Jer, do pre dve nedelje ni sama ne bi poverovala u tako nešto.

Kada je završila sa svojim izveštajem, njen sagovornik je neko vreme ćutao. Sređivao je olovke po svom stolu, naslagao nekoliko papira jedan na drugi, da bi na kraju zamišljeno pogledao u Elinor. „Čuo sam za to selo“, rekao je.

„Naravno, ko nije?“, rugao se onaj drugi. „Đavolje selo, proketo selo koje čak i zmije izbegavaju. Zidovi crkve su obojeni krvlju, a ulicama lutaju ljudi u crnom, koji su zapravo duhovi mrtvih i koji nose vatru u džepovima. Dovoljno je samo da im se približiš i - letiš u vazduh. Puf!“ Podigao je ruke uvis i pljesnuo njima iznad glave.

Elinor ga je odmeravala ledenim pogledom. Njegov kolega se nasmejao, ali potom je ustao uzdahnuvši, lagano obukao jaknu i dao Elinor znak da pođe za njim. „Ipak idem da pogledam!“, dobacio je ovome preko ramena.

„Idi, ako nemaš pametnija posla!“, odvratio mu je ovaj drugi, tako se glasno nasmejavši da se Elinor umalo vratila da ga ipak sruši sa stolice. Nedugo zatim, sedela je u policijskim kolima na mestu suvozača, a pred njom se pružala ista ona krivudava cesta što se probijala kroz brda. Gospode bože, zašto to nisam ranije učinila?, ponavljala je samoj sebi. Sad će sve biti u redu, sve. Niko neće biti ubijen ili pogubljen, Megi će ponovo imati

oca, a Mortimer ćerku. Da, sve će se dobro završiti! I to zahvaljujući Elinor! Od radosti bi sad najradije zapevala ili zaigrala (iako nije bila baš najveštija ni u jednom ni u drugom). Nikada nije bila zadovoljnija samom sobom. I neka joj sad neko kaže da se ne snalazi najbolje u stvarnom životu.

Policajac kraj nje nije progovarao ni reči. Gledao je pravo u cestu, savladavajući krivinu po krivinu - takvim tempom da bi Elinorino srce svaki put počelo da lupa - i s vremena na vreme bi odsutno dodirnuo svoje desno uvo. Činilo se da poznaje put. Ni jedan jedini put nije usporio kada bi naišao na neko skretanje, i ni jedan jedini put nije skrenuo na pogrešnu stranu. Elinor se setila kako su ona i Mo tragali za tim selom beskonačno dugo, i odjednom, sasvim iznenada, spopala ju je jedna pomalo uznemirujuća misao.

„Ima ih prilično mnogo!“, rekla je nesigurnim glasom dok su ulazili u krivinu uz takav zamah da su se zastrašujuće približili provaliji sa svoje leve strane. „Mislim, taj Kaprikorn ima prilično mnogo ljudi. I svi su naoružani, iako ne umeju baš najbolje da gađaju. Zar ne bi trebalo da pozovete pojačanje?“ Tako je barem bilo u filmovima, u svim tim smešnim filmovima sa kriminalcima i policajcima. Tamo bi uvek tražili pojačanje.

Policajac je prošao rukom kroz retku kosu i klimnuo glavom, kao da i sam već odavno razmišlja o tome. „Naravno, naravno!“, rekao je pomalo odsutnog izraza lica, uzevši u ruku voki-toki. „Pojačanje svakako ne može da škodi, ali zasad neka ipak ostanu u pozadini. Za početak treba postaviti nekoliko pitanja.“

Preko radio-veze zatražio je da mu pošalju petoricu ljudi. Elinor je pomislila kako to i nije neka brojka, nasuprot Kaprikornovim Crnim Jaknama, ali bolje išta nego ništa - a, u svakom slučaju, bolje i pet policajaca nego jedan očajni otac, jedan arapski dečak i jedna elegantno popunjena kolekcionarka knjiga.

„Evo ga!“, rekla je kada se u daljini pojavilo Kaprikornovo selo, sivo i neprimetno naspram sveg tog zelenila koje ga je okruživalo.

„Da, tako sam i mislio!“, odgovorio je policajac, a zatim je ponovo ućutao. Kada je samo kratko klimnuo glavom stražaru na parking, Elinor jednostavno nije želela da pomisli ništa loše. Tek kad su se našli u crkvi crvenih zidova i kada ju je ovaj predao Kaprikornu - poput neke stvari koju je našao i koju upravo vraća njenom istinskom vlasniku - morala je da prizna samoj sebi da se ništa neće dobro završiti. Da je sad sve bilo izgubljeno, i da je ispala glupa, tako neviđeno glupa.

„Priča naokolo neke loše stvari o vama“, čula je policajca kako govori Kaprikornu. Izbegavao je njen pogled. „Spomenula je nekakvu otmicu deteta. I neko podmetanje požara...“

„To su, naravno, gluposti!“, odgovorio je Kaprikorn ravnodušnim tonom na neizgovoreno pitanje. „Ja volim decu - samo kada mi se ne približavaju suviše. Inače mi samo ometaju poslove.“

Policajac je klimnuo glavom, tužno posmatrajući svoje šake. „Spomenula je i nešto o nekakvom pogubljenju...“

„Zaista?“ Kaprikorn je pogledao u Elinor, kao da se čudi tako bujnoj mašti. „Pa, kao što znaš, tako nešto mi uopšte nije neophodno. Ljudi uvek rade ono što im kažem, te nema potrebe da posežem za tako drastičnim merama.“

„Naravno!“, promrmljao je policajac klimnuvši glavom. „Naravno.“

Žurilo mu se da što pre ode odatle. Kada su se njegovi brzi isprekidani koraci izgubili, začuo se smeh Kokerela, koji je sve vreme sedeo na stepenicama. „On ima troje male dece, zar ne? Eh, trebalo bi zabraniti policajcima da imaju decu. Sa ovim smo naročito lako izašli na kraj; dovoljno je bilo da se Basta dvaput pojavi ispred škole. Šta mislite? Da li da za svaki slučaj još jednom odemo kod njega kući u posetu? Da malo osvežimo

dobar utisak?“ Pogledao je u Kaprikorna, ali ovaj je samo odmahnuo glavom.

„Ne, mislim da nema potrebe za tim! Nego, da vidimo šta ćemo sa našom gošćom. Hm, šta obično radimo sa nekim ko priča loše stvari o nama?“

Od pogleda njegovih blelih očiju Elinor su zaklecala kolena. Kada bi mi Mortimer ovog trenutka ponudio da me učita u neku knjigu, pomislila je, odmah bih prihvatila! I ne bih bila nimalo izbirljiva.

Iza nje su stajale još dve ili tri Crne Jakne, dakle, nije imalo smisla bežati. Sad ti preostaje samo da se dostojanstveno pomiriš sa sudbinom, Elinor!, pomislila je.

Ali o takvim stvarima lakše je bilo čitati nego ih izvesti.

„U grobnicu ili u štalu?“, pitao je Kokerel približavajući se Elinor. Grobnica?, pomislila je ona. Nije li im Prašnjavoprsti jednom rekao nešto o tome? Koliko se seća, nije bilo ništa dobro...

„U grobnicu, što da ne? Rešiti je se moramo - ko zna koga bi nam mogla sledeći put dovesti ovamo.“ Kaprikorn je zevnuo, stavivši ruku na usta. „U redu, onda će Senka večeras dobiti još jedan zadatak. Sigurno će mu se svideti.“

Elinor je htela nešto da kaže, nešto drsko, hrabro, ali jezik joj se ukočio. Nije mogla ni da ga pokrene. Kokerel ju je već odvuкао gotovo do one smešne statue kada ga je Kaprikorn još jednom pozvao da se vrati.

„Sasvim sam zaboravio da je pitam za Čarobnorečivog!“, doviknuo mu je. „Pitaj je da li slučajno zna gde se on trenutno nalazi.“

„Hajde, govori!“, zarezao je Kokerel na nju, uhvativši je za vrat kao da hoće da joj istrese reči iz usta. „Gde je on?“

Elinor je stisnula usne. Brzo, Elinor, brzo, smisli nešto! Nešto dobro!, mislila je, i odjednom joj se jezik odvezao.

„Zašto me to pitaš?“, doviknula je Kaprikornu, koji je i dalje sedeo u svojoj fotelji, tako bleđ kao da ga je neko isprao, i kao da ga je sunce, koje je napolju pržilo, do kraja izbledilo. „Ti najbolje znaš odgovor na to pitanje. Mrtav je. Tvoji ljudi su ga upucali, i njega i dečaka.“ Pogledaj ga, Elinor!, pomislila je. Čvrstim pogledom, istim onim kojim bi gledala svog oca kada bi te uhvatio sa pogrešnom knjigom u rukama. Dve-tri suze sad bi ti dobro došle. Hajde, seti se samo svojih knjiga, svih onih spaljenih knjiga! Seti se prošle noći, svog straha i očajanja - a ako ništa od toga ne pomogne, jednostavno se uštini!

Kaprikorn ju je zamišljeno posmatrao.

„Šta sam rekao!“, doviknuo mu je Kokerel. „Znao sam da smo ga pogodili!“

Elinor je i dalje gledala u Kaprikorna; njegov lik joj se razlivaio iza lažnih suza.

„Videćemo“, polako je izgovorio Kaprikorn. „Moji ljudi za početak traže odbeglog zatvorenika po brdu. Pretpostavljam da mi nećeš odati gde bi trebalo da tragamo za tom dvojicom ubijenih?“

„Sahranila sam ih, a gde - to vam sigurno neću reći.“ Elinor je osetila kako joj se jedna suza skotrljala niz nos. Svih mi slova ovog sveta, Elinor!, pomislila je. Bila bi od tebe odlična glumica.

„Sahranila, tako znači.“ Kaprikorn se igrao prstenjem na svojoj levoj ruci. Imao je tri prstena, koja je namrštenog čela nameštao kao da su se bez njegove dozvole pomerila sa svojih mesta.

„Zato sam i otišla u policiju!“, kazala je Elinor. „Da ih osvetim, i njih i moje knjige.“

Kokerel se nasmejao. „Knjige nisi morala da sahranjuješ, zar ne? Pošteno smo ih spalili, gorele su kao najbolje drvo za potpalu, stranice su im drhtale - poput bleđih prstića.“ Podigao je ruke uvis i počeo da ih imitira. Elinor ga je udarila posred lica, i to iz sve snage, a snage je barem imala. Iz Kokerelovog nosa šiknula je krv. Obrisao ju je rukom, posmatrajući je kao da

je iznenađen što nešto tako crveno može da teče iz njega. „Pazi sad ovo!“, rekao je, pokazavši Kaprikornu svoje prste umazane krvlju. „Videćeš, oko nje će Senka imati više posla nego oko Baste.“

Dok ju je vukao sa sobom, Elinor je uzdignute glave koračala pored njega. Tek kad je ugledala stepenište koje se već nakon nekoliko strmih stepenica gubilo u beskonačnoj crnoj rupi, hrabrost ju je na trenutak napustila. Grobnica, naravno; to je bilo ono mesto gde su držali osuđenike na smrt. Upravo je tako i mirisalo, na trulež i vlagu, baš kao što bi trebalo da miriše parfem smrti.

Elinor prvo nije mogla da poveruje rođenim očima kada je ugledala Bastinu mršavu priliku naslonjenu na rešetke. Mislila je da je pogrešno čula Kokerelovu poslednju rečenicu, ali evo ga, tu je bio, Basta, zatvoren u kavez poput neke životinje, sa istim takvim strahom i istom beznadežnošću u očima. Čak ga ni pogled na Elinor nije mogao oraspoložiti. Gledao je kroz nju, i kroz nju i kroz Kokerela, kao da su dva duha, kojih se toliko plašio.

„Šta će on ovde?“, pitala je Elinor. „Zar sad zatvarate jedan drugog?“

Kokerel je slegnuo ramenima. „Da joj kažem?“, pitao je Bastu, ali nije dobio nikakav odgovor, samo isti onaj prazni pogled. „Prvo je pustio da mu pobegne Čarobnorečivi, a sad i Prašnjavoprsti. Tako se najlakše zameriš šefu, čak iako misliš da si mu ljubimac. Ah, a ni vatru ionako već godinama nije palio.“ Pogled kojim je odmeravao Bastu bio je pun zluradosti.

Gospođo Loredan, vreme je da razmislite o svom testamentu!, pomislila je Elinor dok ju je Kokerel gurao dalje. Ako Kaprikorn može da naredi ubistvo svog najvernijeg psa, u vašem slučaju sigurno neće ni trepnuti.

„Hej, razvedri se malo!“, doviknuo je Kokerel Basti, tražeći ključeve po džepu svoje jakne. „Na kraju krajeva, sad si u društvu dve žene.“

Basta je naslonio čelo na rešetke. „Još uvek niste uhvatili Žderača Vatre?“, pitao je tiho. Glas mu je zvučao kao da ga je istrošio vičući do promuklosti.

„Nismo, ali debela kaže da smo sredili Čarobnorečivog. Kaže da je mrtav, ubijen kao miš. Očigledno je Pljosnatoliki ipak uspeo da ga pogodi. Mislim, ipak je dosta vežbao na mačkama.“

Kada je Kokerel otključao ogradu, iza nje se nešto pokrenulo. U mraku je sedela neka žena, leđima okrenuta nečemu što je veoma ličilo na kameni mrtvački sanduk. Elinor joj prvo nije mogla videti lice. Ali onda se uspravila.

„Imaš društvo, Rezo!“, doviknuo joj je Kokerel, gurajući Elinor kroz otvorena vrata. „Moći ćete malo da ćaskate!“

I glasno se nasmejao, odlazeći odatle.

Elinor, međutim, nije znala da li da se smeje ili da plače. Draže bi joj bilo da je svoju omiljenu nećaku srela na nekom drugom mestu.

Na jedvite jade

„Ne znam šta je to“, odgovorio je Fiver nesrećno.

„Trenutno nema opasnosti, ali ona dolazi - dolazi.“

Ričard Adams, *Dole na reci*

Upravo su pravili baklje kada je Farid začuo korake.

Baklje su morale biti još čvršće i veće nego one koje je Prašnjavoprsti koristio prilikom svojih predstava. Jer, treba dugo da gore. Već je podsekao kosu Čarobnorečivom nožem koji mu je Prašnjavoprsti bio poklonio. Kosa mu je sad bila kratka i čekinjasta, i to je bar malo izmenilo njegov izgled. Farid mu je pokazao i kakvom zemljom da natrlja lice da bi potamnio svoju kožu. Ovog puta ih niko ne sme prepoznati, ne ovog puta - ali, sad su se odjednom začuli koraci. I glasovi: jedan je opsovao, drugi se nasmejao i nešto mu doviknuo. Bili su još uvek suviše udaljeni da bi mogao da razume o čemu govore.

Čarobnorečivi je pokupio baklje, a Gvin je pokušao da ugrize Farida za ruku kada ga je ovaj, nimalo nežno, ubacio u ruksak. „Kuda, Faride, kuda?“, prošaptao je Čarobnorečivi.

„Znam!“ Farid je prebacio ruksak preko ramena i povukao Čarobnorečivog prema ostacima zida. Popeo se na crni, ugljenisani zid, tamo gde se nekad nalazio prozor spaljene kuće, skočio u uvenuлу travu iza zida i sagnuo se. Metalna ploča koju je pomerio u stranu bila je oštećena vatrom i zarasla u planičak⁷. Sićušni cvetići su poput snega prekrivali limenu

⁷ Vrsta biljke, lat. naziv *lobularia maritima*. (Prim. prev.)

ploču. Farid ju je otkrio još onda kada se skrivao ovde sa Prašnjavoprstim, sa ćutljivim, većito zatvorenim Prašnjavoprstim. Sa zida u travu, iz trave na zid, skakao bi gore-dole da otera tišinu i dosadu, i tada, tada ju je otkrio - rupu ispod ploče. Primetio je da se čuje zvuk kao da je ispod neka šupljina. Možda je taj podzemni hodnik prvobitno bio zamišljen samo kao ostava za kvarljive namirnice, ali do sada je bar jednom poslužio i kao sklonište.

Čarobnorečivi se trgnuo kada je u mraku dodirnuo kostur. Izgledao je malen, jedva da je mogao pripadati odrasloj osobi, a ležao je sasvim mirno u tom uskom podzemnom prolazu, sklupčan kao da je legao da spava. Možda ga se Farid baš zbog toga i nije plašio, jer - izgledao je tako mirno. Ako je tu dole i postojao duh, bio je siguran da je to nekakav tužan, bled duh, kojeg se nije trebalo plašiti.

Kada je Farid ponovo navukao ploču preko rupe, unutra je postalo tesno. Čarobnorečivi je bio visok, gotovo previsok za to skrovište, ali njegova blizina je delovala umirujuće na Farida, iako mu je srce lupalo isto tako jako kao njegovo. Dečak je mogao to da oseti dok su sedeli sklupčani jedan do drugog, čuo je svaki otkucaj dok su obojica osluškivali šta se dešava iznad njih.

Glasovi su se približili, ali nisu se mogli jasno čuti; zemlja ih je prigušivala i zvučali su kao da dopiru iz nekog drugog sveta. U jednom trenutku neko je nogom stao na limenu ploču, i Farid je čvrsto stegnuo Čarobnorečivog za ruku. Nije ga pustio dok se iznad njihovih glava nije sve utišalo. Prošlo je dosta vremena dok se nisu usudili da poveruju da je zaista tiho, tako beskonačno dugo da je Farid nekoliko puta okrenuo glavu jer mu se učinilo da se kostur mrdnuo.

Kada je Čarobnorečivi pažljivo podigao ploču i provirio napolje, video je da zaista više nije bilo nikoga. Samo su skakavci neumorno zrikali, a sa garavog zida uplašeno je zalepršala neka ptica.

Sve su im odneli: ćebad, Faridov pulover, u koji bi se noću uvukao kao u puževu kućicu, pa čak i krvave zavoje kojima mu je Čarobnorečivi bio povezao čelo one noći kada su ih umalo obojicu upucali.

„Pa šta“, rekao je Čarobnorečivi kada su se našli kraj ugašene vatre. „Večeras nam ćebad ionako neće trebati.“ Zatim je pomazio Farida po crnoj kosi. „Šta bih ja bez tebe, pravog majstora u šunjanju, hvatanju zečeva i pronalaženju skrovišta?“, pitao je.

A Farid je samo zurio u vrhove svojih bosih stopala, osmehujući se.

Tako krhko stvorenje

Kada je rekla da se nada da će se Zvončica obradovati, on ju je upitao: „Ko je Zvončica?"

„Ali, Petre!“, rekla je šokirano. Međutim, kada mu je objasnila, nije se mogao setiti.

„Ima ih tako mnogo“, kazao je. „Pretpostavljam da je umrla.“

Pretpostavljam da je bio u pravu, jer vile ne žive dugo, ali tako su male da njima to vreme i ne izgleda toliko kratko.

Džejs M. Beri, *Petar Pan*

Kaprikornovi ljudi tragali su za Prašnjavoprstim na pogrešnom mestu. Jer, on nije uspeo da pobegne iz sela. Nije čak ni pokušao. Bio je u Bastinoj kući.

Ona se nalazila u ulici iza Kaprikornovog dvorišta, okružena napuštenim kućama u kojima su stanovale jedino mačke i pacovi. Basta nije voleo susede. Zapravo, on nije voleo ničije društvo izuzev Kaprikornovog. Prašnjavoprsti je bio siguran da bi Basta spavao i na Kaprikornovom pragu, samo kada bi mu ovaj to dozvolio, ali u glavnoj kući nije stanovao niko od njegovih ljudi. Oni su tamo samo čuvali stražu, i to je sve. Obedovali su u crkvi, a spavali u nekoj od brojnih napuštenih kuća u selu, i to je bilo nepokolebljivo pravilo. Većina ih se stalno selila, i živela čas u jednoj, čas u drugoj kući, čim bi u prvoj krov počeo da prokišnjava. Jedino je Basta stanovao na istom mestu od kada su stigli u ovo selo. Prašnjavoprsti je slutio da je on izabrao baš ovu kuću jer je pored njenog praga rastao kantarion. Jer, nijedna druga biljka nije bila toliko poznata po svom dejstvu protiv zla - ako izuzmemo zlo u Bastinom srcu.

Kuća je bila od sivog kamena kao i većina kuća u selu, sa žaluzinama obojenim u crno, koje je Basta najčešće držao spuštene i na koje je naslikao znakove koji su, po njegovom mišljenju, isto tako štitali od uroka kao i žuti cvetovi kantariona. Prašnjavoprsti bi ponekad pomislio kako je istinski razlog Bastinog večitog straha od uroka i iznenadne nesreće zapravo taj što se plaši sopstvenog zla i na osnovu njega zaključuje da mora biti da je i ostatak sveta isto takav.

Prašnjavoprsti je imao sreće što je uspeo da se dokopa Bastine kuće. Naime, tek što je bio istrčao iz crkve, naleteo je na gomilu Kaprikornovih ljudi. Naravno da su ga odmah prepoznali. Za to se Basta zaista pobrinuo, za sva vremena. Njihova zabezeknutost mu je dala taman toliko vremena da se izgubi u jednoj od uličica. Prašnjavoprsti je, srećom, poznao svaki ćošak tog prokletog sela. Prvo je nameravao da se probije do parkinga, a odatle u brda, ali onda se setio Bastine prazne kuće. Provlačio se kroz rupe na zidovima, puzao kroz podrume i sakrivao se iza ograda balkona koje niko nije koristio. U sakrivanju mu čak ni Gvin nije bio ravan, a sada mu je dobro došlo to što ga je ogromna radoznalost oduvek terala da istraži svaki skriveni i zaboravljeni kutak ovog, a i svakog drugog mesta.

Kada je stigao do Bastine kuće, već je ostao bez daha. Basta je verovatno bio jedini stanovnik Kaprikornovog sela koji je zaključavao vrata, ali za Prašnjavoprstog nijedna brava nije bila prepreka. Krio se na tavanu sve dok mu se srce nije polako smirilo, iako su tamo gore drvene grede bile toliko trule da se bojao da bi pri svakom koraku mogao propasti kroz njih. U Bastinoj kuhinji pronašao je dovoljno hrane; glad mu je već poput nekog crva grickala želudac. Ni on ni Reza nisu dobili ništa za jelo otkad su ih strpali u one mreže, i sad mu je bilo još slađe što je mogao da napuni stomak zalihama iz Bastine kuhinje.

Kada je bio napola sit, malo je odškrinuo žaluzine na prozoru kako bi na vreme mogao čuti korake ako bi se neko slučajno uputio prema njemu, ali jedini zvuk koji mu je dopirao do ušiju bila je nekakva zvonjava, tako tiha da se jedva mogla čuti. Tek se tada setio vile, one koju je Megi iščitala u ovaj svet, u kome vile nisu postojale.

Našao ju je u Bastinoj spavaćoj sobi. Tu je bio samo jedan krevet i jedna komoda na kojoj su, brižljivo poslagane, ležale cigle, sve crne od gareži. Po selu se pričalo da je Basta od svake kuće za koju je Kaprikorn izdao naređenje da se zapali uzeo po jedan kamen, iako se bojava vatre. Ta priča je očigledno bila istinita. Na jednoj od tih cigala stajao je stakleni bokal iz kojeg je dopirala nekakva prigušena svetlost, jedva za nijansu svetlija od one koju bi proizveo jedan svitac. Vila je ležala na dnu, skupljena poput leptira koji tek što je izašao iz čaure. Basta je poklopio bokal tanjirom, ali to krhko stvorenje nije uopšte izgledalo kao da ima snage za let.

Kada je Prašnjavoprsti sklonio tanjir, vila čak nije ni podigla glavu. Prašnjavoprsti je stavio ruku u stakleni zatvor i pažljivo izvadio to maleno stvorenje. Udovi su joj bili tako nežni da se plašio da bi ih njegovi prsti mogli slomiti. Vile koje je on poznavao izgledale su drugačije, bile su manje, ali snažnije građe, sa kožom boje ljubičice i mnogo bleštavijim krilima. Koža ove vile bila je ista kao kod čoveka, veoma bledog čoveka, a krila joj nisu toliko ličila na krila vilinog konjica koliko na krila leptira. Ali, možda je i njeno omiljeno jelo bilo isto kao kod vile koje je on poznavao? Vredelo je pokušati, budući da je već izgledala polumrtva.

Prašnjavoprsti je doneo jastuk sa Bastinog kreveta, stavio ga na blistavo čist kuhinjski sto (sve je u Bastinoj kući bilo blistavo čisto, uredno kao i njegova snežnobela košulja) i položio vilu na njega. Zatim je jednu šoljicu napunio mlekom i stavio je na sto, pored jastuka. Vila je smesta otvorila oči - izgleda da se bar po svom njuhu i po ljubavi prema mleku nije nimalo razlikovala

od ostalih vila. Prašnjavoprsti je umočio prst u mleko i kapnuo joj jednu kap na usne. Oblizala ju je poput gladnog mačeta. Kap po kap, Prašnjavoprsti joj je kapao mleko u usta, dok se vila nije uspravila i pomalo umorno zaklepetala krilima. Boja joj se lagano vratila u lice, ali Prašnjavoprsti ipak nije razumeo ni reči od njene prigušene zvonjave, iako je govorio čak tri vilinska jezika.

„Baš šteta!“, šapnuo je, a ona je raširila krila i još uvek pomalo nesigurno poletela prema plafonu. „To znači da ne mogu da te pitam možeš li da me učiniš nevidljivim ili da me smanjiš toliko da bi me mogla na svojim krilima odneti do Kaprikornovog trga.“

Vila ga je pogledala sa visine, zazvonila nešto što on nije razumeo i sletela na ivicu kuhinjskog elementa.

Prašnjavoprsti je seo na jedinu stolicu koja se nalazila uz Bastin kuhinjski sto i pogledao prema vili. „Pa ipak“, rekao je, „lepo je ponovo videti bar jednu od vas. Da je vatra na ovom svetu makar malo šarmantnija, i kada bi tu i tamo iza nekog drveta provirio nekakav kobold ili staklenjak - možda bih se tada još i mogao navići na sve ostalo, na buku, trku, gužvu i na to da su ljudi posvuda, kud god pođeš - i na svetlije noći...“

Još je dugo tako sedeo u kuhinji svog najljućeg neprijatelja i posmatrao vilu kako leti po prostoriji, svuda zaviruje (vile su radoznale, a ova očigledno nije bila izuzetak) i kako s vremena na vreme srkne od onog mleka, sve dok ga nije popila, pa joj je Prašnjavoprsti po drugi put napunio šoljicu. Nekoliko puta su se začuli koraci, ali svaki put bi prošli pored kuće. Baš dobro što Basta nije imao nijednog prijatelja. Vazduh koji je dopirao kroz prozor bio je zagušljiv i činio ga je pospanim, a ona tanka traka neba iznad kuća još će satima ostati svetla. Imaće dovoljno vremena da razmisli da li da ode na Kaprikornovu feštu ili ne.

A zašto bi uopšte išao? Po knjigu može doći i kasnije, kad se prašina u selu malo slegne i kad se sve vrati u svakodnevne tokove. Ali, šta će biti sa Rezom? Šta bi bilo? Senka će doći po

nju. Tu se ništa ne može učiniti. Tu niko ne može ništa da izmeni, pa čak ni Čarobnorečivi, ako zaista bude toliko lud da pokuša. Ali, on čak i ne zna da je ona tu, a za njegovu ćerku ne mora da se brine. Jer, sada je ona bila Kaprikornova omiljena igračka. On ne bi dopustio da joj Senka na bilo koji način naudi.

Ne, neću otići tamo, mislio je Prašnjavoprsti, a i zašto bih? Ionako im ne mogu pomoći. Bolje da ostanem ovde neko vreme. Baste već sutra neće biti, a to je već nešto. Možda ću onda i ja zauvek otići odavde, što dalje odavde... Ne. Znao je da to neće učiniti. Bar ne dok je knjiga još uvek tu.

Vila je odletela do prozora. Radoznalo je provirila napolje, na ulicu.

„I ne pomišljaj na to! Ostani ovde!“, kazao je Prašnjavoprsti. „To tamo napolju nije za tebe, veruj mi.“

Pogledala ga je upitno. A onda je skupila krila i kleknula na prozorsku dasku. I ostala je tako, kao da ne može da se odluči između zagušljive sobe i nepoznate slobode tamo napolju.

Prave rečenice

To je bilo najstrašnije od svega: što je izgledalo kao da iz tog blata i iz tih najdubljih dubina dopiru glasovi i krici, da se bezoblična prašina pokreće i čini zločine, i da je sve što je bilo mrtvo i bez oblika poprimilo oblik života.

Robert L. Stivenson, *Čudesan slučaj doktora Džekila i mister Hajda*

Fenoljo je pisao i pisao, ali broj stranica koje je sakrivao ispod madraca nikako da poraste. Stalno bi ih iznova vadio, škrabao po njima i nešto prepravljao; onda bi pocepao jednu, a umesto nje ubacio drugu. „Ne, ne i ne!“, čula bi ga Megi kako tiho psuje. „To još uvek nije to.“

„Mrak će pasti za koji sat!“, rekla je Megi zabrinuto u jednom trenutku. „Šta ako ne uspeš da završiš do tada?“

„Ma završio sam!“, obrecnuo se on na nju iznervirano. „I to već više od deset puta do sada, ali nisam baš najzadovoljniji.“ Glas mu je prešao u šapat pre nego što je nastavio da govori: „Ostalo je još toliko mnogo pitanja. Šta ako Senka krene na tebe ili mene, ili na zarobljenike, nakon što ubije Kaprikorna? I - da li je to jedino rešenje, ubiti ga? Šta ćemo posle toga sa njegovim ljudima? Šta da radim sa njima?“

„Neka ih Senka sve poubija! Šta bi drugo?“, odvrtila je Megi, takođe šapatom. „Kako drugačije da se vratimo kući ili da spasemo moju majku?“

Fenolju se ovaj odgovor nije dopao. „Gospode, kako si ti bezosećajno stvorenje!“, prošaptao je. „Da ih sve pobijemo! Jesi li videla kako su mladi neki od njih?“ Odmahnuo je glavom.

„Na kraju krajeva, ja nisam masovni ubica, već pisac! Valjda ću uspeti da smislim neko manje krvavo rešenje.“

I ponovo je počeo da piše... i da precrtava... i ponovo da piše, dok se napolju sunce spuštalo sve niže i niže, i dok nije svojim zracima okitilo vrhove brda čipkom boje zlata.

Svaki put kada bi se u hodniku začuli koraci, Fenoljo bi ono što je napisao sakrio ispod madraca, ali niko nije došao da proverí šta to starac tako neumorno škraba po belom papiru. Jer, Basta je bio u grobnici.

Stražari koji su se pred vratima dosađivali čuvajući stražu ovog su popodneva često posećivani. Očigledno su u selo pristigli i ljudi iz Kaprikornovih spoljnih punktova kako bi prisustvovali pogubljenju. Megi je prislonila uho na vrata i prisluškiivala njihove razgovore: mnogo su se smejali, a u glasovima im se moglo čuti uzbuđenje. Svi su se radovali predstojećem događaju. Izgleda da nijednom od njih nije bilo žao Baste; naprotiv, činilo se da ih je samo još više zabavljalo što će nekadašnji Kaprikornov miljenik umreti te noći. Naravno, pričali su i o njoj. Nazivali su je malom vešticom, čarobnjačkim derištem, i izgleda da nisu svi verovali u njene sposobnosti.

Što se tiče Bastinog dželata, Megi nije saznala ništa više od onog što joj je Fenoljo ionako već ispričao i od onoga što je zapamtila kada joj je Svraka dala da čita u sebi. To i nije bilo nešto mnogo, ali u glasovima ispred vrata osetila je strah i užas, i strahopoštovanje koje bi ih sve obuzelo na sam pomen njegovog bezimenog imena. Nisu svi znali ko je Senka, već samo oni koji su poticali iz Fenoljove knjige, ali očigledno su svi čuli za njega - i već su u najcrnijim bojama zamišljali šta će uraditi zatvorenícima. O tome na koji je način ubijao svoje žrtve očigledno su postojala različita mišljenja, ali slutnje koje je Megi mogla da čuje bivale su sve strašnije i strašnije što se veće više bližilo, sve dok Megi nije više mogla da sluša sve te priče, i dok nije sela kraj prozora, pokrivši uši rukama.

Bilo je šest sati - zvonilo na crkvenom tornju upravo je otkucavalo - kada je Fenoljo iznenada spustio olovku i zadovoljnog izraza lica pogledao ono što je napisao. „Evo ga!“, prošaptao je. „Da, to je to. Tako će se završiti. Ovako će biti naprosto fantastično.“ Nestrpljivo je dao Megi rukom znak da mu priđe i gurnuo joj papir pod nos.

„Čitaj!“, šapnuo je, nervozno pogledavši prema vratima. Napolju se Pljosnatoliki upravo hvalio kako su nekom seljaku bili zatrovali zalihe maslinovog ulja.

„I to je sve?“ Megi je sa nevericom posmatrala tu jednu ispisanu stranicu.

„Naravno! Videćeš, više od toga i nije potrebno. Trebale su mi samo prave rečenice. Hajde, pročitaj već jednom!“

Megi ga je poslušala.

Muškarci pred vratima su se smejali, i bilo joj je teško da se koncentriše na Fenoljove reči. Na kraju joj je ipak pošlo za rukom. Ali tek što je stigla do kraja prve rečenice, napolju se odjednom sve utišalo i hodnikom se zaorio Svrakin glas: „Šta je ovo ovde, trač partija?“

Fenoljo je brže-bolje zgrabio dragoceni papir i sakrio ga pod madrac. Upravo je popravljao čaršav na krevetu kada je Svraka banula na vrata. „Tvoja večera“, rekla je pogledavši u Megi i spustivši na sto tanjir u kome se nalazilo nešto što se pušilo.

„A šta je sa mnom?“, pitao je Fenoljo naglašeno veselim tonom. Dok je sakrivao papir, madrac se malo pomerio, te se Fenoljo naslonio na krevet da Mortola ne bi videla papir, ali, na svu sreću, ona ga nije ni udostojila pogleda. Megi je bila ubeđena da je Svraka Fenolja smatrala običnim lažovom, i verovatno se ljutila na Kaprikorna što se u vezi s time ne slaže sa njom.

„Sve da si pojela!“, zapovedila je Mortola Megi. „A onda ćeš se presvući. Te tvoje prnje su grozne, a, sem toga, prljave su dozlaboga.“ Rukom je dala znak služavki koja je došla sa njom. Devojka je bila veoma mlada, najviše četiri ili pet godina starija

od Megi. Glasine o Meginim navodnim veštičjim moćima očigledno su dospele i do nje. Preko ruke joj je bila prebačena haljina bela kao sneg; izbegavala je Megin pogled dok je prolazila kraj nje kako bi okačila haljinu na orman.

„Ne želim tu haljinu!“, obrecnula se Megi na Svraku. „Hoću ovo da obučem.“ Dohvatila je Moov pulover sa kreveta, ali Mortola joj ga je istrgnula iz ruku.

„Koješta. Zar Kaprikorn treba da pomisli da smo ti navukle nekakav džak? On je odabrao ovu haljinu za tebe, i ti ćeš je obući. Ako nećeš sama, navući ćemo ti je na silu. Dolazim po tebe čim padne mrak. Dotle se umij i očešljaj, izgledaš kao šugava mačka.“

Služavka je ponovo oprezno prošla kraj Megi, tako zabrinutog izraza lica kao da bi je Megin dodir mogao opeći. Svraka ju je nestrpljivo izgurala na hodnik, a zatim je i ona izašla. „Zaključaj za mnom!“, obratila se Pljosnatolikom. „I rasteraj društvo. Ti ovde čuvaš stražu.“

Pljosnatoliki je ravnodušnog izraza lica prišao vratima. Megi je videla kako je, pre nego što je zatvorio vrata sobe, napravio grimasu Svraki iza leđa.

Prišla je haljini i prešla rukom preko bele tkanine. „Belo!“, promrmljala je. „Ne volim da nosim tu boju. Smrt vodi sa sobom bele pse. Mo mi je jednom ispričao priču o njima.“

„O, da, beli psi smrti, beli sa crvenim očima.“ Fenoljo je stao iza Megi. „Utvare su takođe bele, a žeđ za krvlju starih bogova takođe je gašena belim životinjama, kao da nevinost bogovima bolje prija. O, ne. Ne!“, dodao je brže-bolje kada je ugledao Megin prestrašeni pogled. „Ne. Veruj mi, Kaprikorn sigurno nije ni pomišljao na tako nešto kada ti je poslao ovu haljinu. Kako bi on mogao znati za te priče? Bela je takođe boja početka i kraja, a mi ćemo se“, i tu je utišao glas, „nas dvoje, ti i ja, mi ćemo se pobrinuti da to bude Kaprikornov kraj, ne naš.“ Lagano je povukao Megi prema stolu i pokazao joj da sedne na stolicu. U nozdrvama je osetila miris pečene govedine.

„Kakvo je to meso?“, pitala je.

„Liči mi na govedinu. Zašto pitaš?“

Megi je odgurnula tanjir. „Nisam gladna“, promrmljala je.

Fenoljo ju je gledao sa saosećanjem. „Znaš šta, Megi“, kazao je, „mislim da bi sledeća priča koju budem napisao trebalo da govori o tebi: kako si nas sve spasla, i to samo svojim glasom. To bi sigurno bilo veoma uzbudljivo...“

„Ali, hoće li se dobro završiti?“ Megi je pogledala prema prozoru. Još samo sat vremena, najviše dva, i spustiće se mrak. A šta ako se i Mo pojavi na toj svečanosti? Šta ako još jednom pokuša da je oslobodi? On nije znao šta ona i Fenoljo smeraju. Šta ako ponovo budu pucali na njega? Šta ako su ga prošle noći zaista pogodili... Megi je stavila ruke na sto i sakrila lice u njima.

Osetila je kako je Fenoljo mazi po kosi. „Sve će se dobro završiti, Megi!“, šapnuo joj je na uvo. „Veruj mi, moje priče se uvek dobro završavaju. Kad ja to hoću.“

„Ali rukavi na haljini su tako uski!“, prošaptala je Megi. „Kako da izvučem papir odatle a da Svraka ne primeti?“

„Ja ću joj odvratiti pažnju. Možeš se pouzdati u to.“

„A ostali? Svi će videti kako vadim papir.“

„Kojesta. Uspećeš, ne brini.“ Fenoljo ju je uhvatio za bradu. „Sve će se dobro završiti, Megi!“, rekao je još jednom, brišući joj kažiprstom suzu sa obraza. „Nisi sama, iako će ti se možda tamo učiniti da jesi. Jer, ja sam tu, a i Prašnjavoprsti je negde napolju. Veruj mi, poznajem ga koliko i samog sebe, on će doći, pa makar samo da vidi knjigu, i da je možda ponovo dobije... a tu je i tvoj otac - i onaj dečak, koji te je tako zaljubljeno gledao onda na trgu kod spomenika, kad sam se sreo sa Prašnjavoprstim.“

„Prestani!“ Megi ga je gurnula laktom u stomak, ali nije mogla da se ne nasmeje, iako joj je od suza i dalje cela soba bila mutna, i sto, i sopstvene ruke, i Fenoljovo izabrano lice. Činilo

joj se da je u poslednjih nekoliko nedelja isplakala dovoljno suza za ceo život.

„Zašto? Pa on je baš lep dečak. Prvom prilikom ću tvom ocu reći koju lepu reč za njega.“

„Prestani već jednom!“

„Samo ako pojedješ nešto.“ Fenoljo joj je ponovo primaknuo tanjir. „A ta vaša prijateljica, kako se ono zvaše...“

„Elinor.“ Megi je ubacila jednu maslinu u usta, grizući je sve dok među zubima nije osetila košticu.

„Tako je. Možda je i ona negde napolju, zajedno sa tvojim ocem. Gospode, kad bolje razmislim, nas gotovo da ima i više nego njih.“

Megi je umalo progutala košticu, toliko se zagrcnula. Fenoljo se samozadovoljno smeškao. Mo bi svaki put podigao obrve kada bi uspeo da je nasmeje, i napravio bi tako ozbiljno-začuden izraz lica kao da nema pojma čemu se ona toliko smeje. Megi je videla pred sobom njegov lik, i to tako jasno da je zamalo ispružila ruku da ga dotakne.

„Uskoro ćeš videti svog oca!“, šapnuo joj je Fenoljo. „A onda ćeš mu ispričati kako si, sasvim slučajno, našla majku i spasla je od Kaprikorna. A to je već nešto, zar ne?“

Megi je samo klimnula glavom.

Haljina ju je grebala po vratu i po rukama. Nije uopšte izgledala kao dečja haljina, više je bila za odrasle, i bila joj je pomalo prevelika. Kada je napravila nekoliko koraka, nagazila je na njen rub. Rukavi su bili uski, ali parče papira, tanko poput nožice vilinog konjica, uspela je bez po muke ugurati unutra. Pokušala je nekoliko puta -unutra, pa napolje. Na kraju ga je ostavila unutra. Malo je šušкао kada bi pomerila ruku ili kada bi je podigla.

Mesec je, bled, stajao nad crkvenim tornjem, noć je nosila svoje svetlo poput vela na licu kada se Svraka vratila po Megi.

„Nisi se očesljala!“, primetila je ljutito. Ovog puta je sa sobom dovela drugu služavku, onisku ženu crvenog lica i crvenih ruku, koja se očigledno nije plašila Meginih veštičjih moći. Tako je nemilosrdno provlačila češalj Megi kroz kosu da je ova gotovo vrištala od bola.

„Cipele!“, uzviknula je Svraka kad je ispod haljine ugledala Megine bose noge. „Zar niko nije mislio na cipele?“

„Može slobodno da obuže one tamo.“ Služavka je pokazala na Megine razgažene patike. „Haljina je dovoljno dugačka, niko ih neće ni primetiti. A, sem toga, zar veštice ne idu uvek bose?“

Svraka joj je uputila takav pogled da je smesta ućutala.

„Tako je!“, oglasio se Fenoljo, koji je sve vreme podrugljivim pogledom posmatrao kako njih dve sređuju Megi. „Idu bose. I to uvek. Treba li i ja da se presvučem za svečanu priliku? Šta se obično nosi na takvom jednom pogubljenju? Pretpostavljam da ću dobiti mesto odmah pored Kaprikorna?“

Svraka je isturila bradu. Bila je tako malena i meka, kao da je pripadala nekom drugom licu, nekom licu mekših crta. „Možeš da ostaneš u tome“, rekla je, stavljajući Megi šnalu sa biserima u kosu. „Zatvorenici ne moraju da se presvlače.“ Iz svake njene reči je, poput otrova, kapao podsmeħ.

„Zatvorenici? Šta to treba da znači?“ Fenoljo je ustao sa stolice.

„Da, zatvorenici. Šta drugo?“ Svraka je napravila korak unazad i odmerila Megi od glave do pete. „Čudno, sa tako podignutom kosom podseća me na nekoga.“ Megi je brzo oborila glavu, ali pre nego što je Svraka uspela malo bolje razmisliti o ovom svom zapažanju, Fenoljo je skrenuo njenu pažnju na sebe.

„Da odmah raščistimo neke stvari, milostiva gospođo, ja nisam običan zatvorenik!“, grmeo je. „Bez mene ništa od ovoga ne bi ni postojalo, uključujući i vašu nimalo prijatnu personu!“

Svraka ga je okrznula još jednim prezrivo pogledom, i uhvatila Megi za ruku, na svu sreću - ne za onu u kojoj su se nalazile Fenoljove dragocene reči. „Stražar će doći po tebe kad bude vreme“, kazala je odvlačeći Megi prema vratima.

„Seti se onoga što ti je otac rekao!“, viknuo je Fenoljo kad je Megi već bila u hodniku. „Reči će oživeti tek kada na jeziku budeš osetila njihov ukus.“

Svraka je gurnula Megi u leđa. „Hajde, polazi već jednom!“, rekla je, zatvarajući vrata za sobom.

Vatra

Bagera je iznenada skočio. „Ne! Znam šta ćemo! Trči brzo u dolinu, do koliba u kojima žive ljudi, i uzmi jedan od onih crvenih cvetova koje oni tamo gaje. Tako ćeš, kad dođe vreme, imati moćnijeg prijatelja od mene ili Balua, ili od bilo koga iz čopora ko te voli. Idi po crveni cvet!“

Pod „crvenim cvetom“ Bagera je mislio na vatru; u džungli je, naime, niko nije nazivao pravim imenom, jer - svi su je se bojali koliko i smrti.

Radjard Kipling, *Knjiga o džungli*

Krenuli su kad je nad brdima počeo da pada mrak. Gvina su ostavili kod logora. Posle onoga što se desilo prilikom njihovog poslednjeg noćnog izleta u Kaprikornovo selo, čak je i Farid uvideo da je tako bolje. Čarobnorečivi ga je pustio da ide prvi. On nije znao za njegov strah od duhova i ostalih prilika noći; Farid je umeo da ga sakrije od njega mnogo bolje nego od Prašnjavoprstog. Čarobnorečivi mu se nije rugao zbog straha od mraka, kao Prašnjavoprsti, i to mu je nekim čudom umanjilo strah, učinilo ga sićušnim, što je inače mogla da učini samo svetlost dana.

Kad se Farid popeo uz strmu padinu, oprezno, ali sigurnog koraka, čuo je duhove kako šapuću u drveću i žbunju, kao i svake noći, ali nisu mu se približavali; kao da su se odjednom uplašili da bi mogao da im zapoveda kao Prašnjavoprsti vatri.

Vatra. Odlučili su da je podmetnu tik do Kaprikornove kuće. Tako neće suviše brzo stići do brda, ali će ipak ugroziti ono do čega je Kaprikornu bilo najviše stalo: njegovu riznicu.

Ovog puta selo nije bilo ni tiho ni pusto kao prošlih noći. Brujalo je poput košnice. Na parkingu su patrolirala čak četvorica naoružanih stražara, a duž žičane ograde koja se nalazila oko napuštenog fudbalskog igrališta bio je parkiran čitav niz automobila. Njihovi farovi obasjavali su igralište jakim svetlom. Asfalt je izgledao kao svetla marama koju je neko raširio u mraku.

„Dakle tamo će se odigrati taj spektakl“, prošaptao je Čarobnorečivi kada su se približili kućama. „Jadna Megi.“

Nasred trga je bilo postavljeno nešto nalik na podijum, a preko puta njega stajao je nekakav kavez, možda za čudovište koje ćerka Čarobnorečivog treba da iščita, ili za zarobljenike. S leve strane igrališta, iza žičane ograde, leđima okrenute selu, stajale su drvene klupe, i na njima je već sedelo nekoliko Crnih Jakni, poput gavrana koji su pronašli svetlo, toplo mestašće za noć.

Prvo su pomislili da se preko parkinga ušunjaju u selo - među svim tim strancima niko ih neće primetiti - ali onda su se ipak odlučili za duži, mračniji put. Farid je ponovo išao prvi, koristeći svako stablo kao zaklon, i držeći se iznad kuća sve dok nisu stigli do onog dela sela koji je bio napušten i koji je izgledao kao da ga je pregazio nekakav džin. Te noći je čak i tamo bilo više stražara nego inače. Stalno su morali da se sakrivaju u senci kapija, ili da se saginju iza zidova i penju na prozore, i da bez daha čekaju da stražar ode. Na svu sreću, u Kaprikornovom selu je bilo veoma mnogo mračnih ćoškova, a stražari su se tako lenjo gegali ulicama kao da su uvereni da im ne pretila nikakva opasnost.

Farid je sa sobom nosio ruksak Prašnjavoprstog, sa svime što je bilo potrebno da se vatra brzo zapali. Čarobnorečivi je nosio drva koja su njih dvojica skupila za slučaj da plamen među kamenjem ne nađe dovoljno hrane. A osim toga, tu su bile i Kaprikornove zalihe benzina. Farid je još uvek osećao miris benzina u nozdrvama, još od one noći kada su ga tamo

zatvorili. Burad sa benzinom je retko bila čuvana, ali možda im neće ni biti potrebna.

Noć je bila bez vetra, vatra će goreti mirno i postojano. Farid se vrlo dobro sećao upozorenja koje mu je dao Prašnjavoprsti: „Nikad nemoj da pališ vatru kad duva vetar. Jer, ako vetar dune, vatra će te zaboraviti, on će je nahuškati i potpiriti, i ona će krenuti na tebe, progutati te i olizati ti kožu sa kostiju.“ Ali danas je vetar spavao, i vazduh je nepomično stajao na ulicama, poput mlake vode u kanti.

Nadali su se da će trg ispred Kaprikornove kuće biti prazan, ali kada su se oprezno išunjali iz jedne od susednih ulica, pred crkvom je stajalo pet-šest ljudi.

„Šta će oni tu?“, prošaptao je Farid kad ga je Čarobnorečivi povukao u senku jednih vrata. „Svečanost samo što nije počela.“

Iz Kaprikornove kuće izašle su dve služavke, svaka sa po jednom gomilom tanjira. Nosile su ih u crkvu, gde je očigledno trebalo da se nastavi slavlje posle uspešno obavljenog pogubljenja. Kada su prošle kraj muškaraca, oni su zazviždali za njima. Jedna od žena je umalo ispustila suđe kada je jedan od njih pokušao da joj podigne suknju pušćanom cevi. Bio je to isti muškarac koji je prepoznao Čarobnorečivog kada su se prošle noći prišunjali selu. Farid se rukom uhvatio za čelo, koje mu je i dalje bilo krvavo, i opsovao ga najgorim psovkaama koje je znao. Poželeo mu je da ga stigne kuga, i šuga... zašto je baš on morao da bude tu? Pa čak i kad bi uspeli da ga izbegnu a da ih još jednom ne prepozna, kako da zapale vatru dok se ovi ostali motaju tuda?

„Samo mirno!“, šapnuo mu je Čarobnorečivi. „Otići će oni. Nego, prvo da izvidimo da li Megi zaista više nije unutra.“

Farid je klimnuo glavom i pogledao prema velikoj kući. Iza dva prozora još je gorelo svetlo, ali to nije moralo ništa da znači. „Odšunjaću se do trga da proverim da li je tamo“, šapnuo je Čarobnorečivom. Možda su Prašnjavoprstog već izveli iz crkve,

možda je već bio u kavezu koji su tamo postavili, i on će moći da mu šapne da su doveli njegovu najbolju prijateljicu, vatru, da ga spase.

Noć je bacala svoje senke u ćoškovice između kuća, uprkos velikim, svetlim lampama, i Farid je upravo nameravao da se skloni pod njihovu okrilje kada su se vrata Kaprikornove kuće otvorila. Iz njih je izašla starica, ona starica sa licem poput lešinara. Sa sobom je vukla ćerku Čarobnorečivog. Farid je umalo nije prepoznao u toj dugoj belo haljini koju je nosila. Iza njih je išao muškarac koji je onda pucao na njih dvojicu, noseći pušku u ruci. Osvrnuo se oko sebe, a zatim je iz džepa izvadio svežanj ključeva, zaključao vrata i dao rukom znak jednom od muškaraca koji su stajali pred crkvom.

Očigledno mu je naredio da čuva kuću. Ostaviće, dakle, jednog stražara, a ostali idu na svečanost.

Farid je osetio kako je Čarobnorečivi, koji je stajao kraj njega, napeo svaki mišić na telu - kao da hoće da potrči prema svojoj ćerki, koja je bila bleđa gotovo kao i njena haljina. Farid ga je uhvatio za ruku da bi ga upozorio, ali Čarobnorečivi je izgleda bio potpuno zaboravio na njega. Samo jedan nesmotren korak i izaći će iz senke! „Nemoj!“ Farid ga je zabrinuto povukao unazad - koliko je to bilo moguće, jer, ipak, jedva da mu je dosezao do ramena. Kaprikornovi ljudi, na svu sreću, nisu gledali u njihovom pravcu, već su pogledima pratili staricu, koja je prelazila trg, i to tako brzim korakom da je devojčica nekoliko puta zapela za rub haljine.

„Kako je bleđa!“, šapnuo je Čarobnorečivi. „Gospode, vidiš li kako se boji? Možda gleda ovamo, možda bismo mogli da joj damo nekakav znak...“

„Ne!“ Farid ga je i dalje čvrsto držao, obema rukama. „Moramo da zapalimo vatru. Samo tako joj možemo pomoći. Molim te, Čarobnorečivi, neko će te videti!“

„Prestani stalno da me zoveš Čarobnorečivi. To me izluđuje.“

Starica je zajedno sa Megi nestala između kuća. Za njima je išao Pljosnatoliki, tromo poput medveda kome je neko navukao crno odelo, a zatim su za njima konačno pošli i ostali. Nestali su u sledećoj ulici, smejući se, i radujući se onome što će videti ove noći: smrt začinjenu strahom - i dolazak novog užasa u proketo selo.

Samo je stražar ispred Kaprikornove kuće ostao. Smrknutog lica je gledao za drugima, a onda je zgazio praznu kutiju cigareta i udario pesnicom o zid. On će jedini propustiti celu zabavu. Stražar na crkvenom tornju makar će moći da je vidi izdaleka, a on...

I pretpostavili su da će jedan stražar ostati pred kućom. Farid je objasnio Čarobnorečivom kako će ga se najbolje otarasiti, a on je samo klimnuo glavom i rekao da će upravo tako učiniti. Kada su se koraci Kaprikornovih ljudi izgubili i kada je do njih dopirala jedino još buka sa parkinga, izašli su iz senke, napravili se kao da su tek sad izašli iz ulice i, hodajući jedan kraj drugog, krenuli prema stražaru. On ih je nepoverljivo pogledao, odvojivši se od zida na koji se bio naslonio, i skinuo pušku sa ramena. Puška nije bila baš ohrabrujući prizor. Farid se i nesvesno uhvatio za čelo, ali taj stražar barem nije bio jedan od onih koji bi ih smesta prepoznali: ni Šepavi, ni Basta, niti bilo koji od Kaprikornovih ličnih krvoločnih pasa.

„Hej, treba da nam pomogneš!“, doviknuo mu je Čarobnorečivi, ne obraćajući pažnju na pušku. „Glupaci su zaboravili Kaprikornovu fotelju. Treba da je odnesemo dole.“

Stražar je držao pušku pred sobom. „Stvarno? Sad još i to. Ta stvar je toliko teška da ima da se slomite. Odakle ste?“ Posmatrao je lice Čarobnorečivog kao da pokušava da se seti da li ga je već negde video. Na Farida nije obraćao pažnju. „Jeste li sa severa? Čuo sam da se vi tamo ludo zabavljate.“

„Da, da, tako je.“ Čarobnorečivi je stao tako blizu stražara da je ovaj ustuknuo korak unazad. „Hajde sad, znaš da Kaprikorn ne voli da čeka.“

Stražar je mrzovoljno klimnuo glavom. „Evo, evo, idem“, promrmljao je, bacivši pogled prema crkvi. „Ionako nema smisla stražariti ovde. Šta oni misle? Da će se Žderač Vatre ušunjati ovamo da ukrade zlato? Taj je oduvek bio kukavica, sigurno je već daleko odavde...“ Čarobnorečivi ga je udario kundakom puške po glavi dok je još gledao prema crkvi, i odvuкао ga iza Kaprikornove kuće, gde je noć bila crna poput gareži.

„Jesi li čuo šta je rekao?“ Farid je onesvešćenom stražaru vezivao noge konopcem. U vezivanje se razumeo mnogo bolje nego Čarobnorečivi. „Prašnjavoprsti je pobegao! To može biti samo on! Već je daleko odavde, tako je rekao.“

„Da, čuo sam! I drago mi je zbog toga, ali moja ćerka je još uvek ovde.“ Čarobnorečivi mu je tutnuo ruksak u ruke, osvrćući se oko sebe. Trg je i dalje bio miran i pust, kao da osim njih nema ni žive duše u Kaprikornovom selu. Stražar na crkvenom tornju nije davao ni glasa od sebe, verovatno ove noći nije video ništa drugo osim jarko osvetljenog fudbalskog igrališta.

Farid je iz ruksaka izvadilo dve baklje i flašu sa špiritusom. Pobegao im je!, pomislio je. Jednostavno im je pobegao! Umalo da se glasno nasmeje.

Čarobnorečivi je potrčao natrag prema Kaprikornovoj kući i provirio kroz nekoliko prozora, a zatim jedan i razbio. Skinuo je jaknu i pritisnuo je uz staklo kako bi prigušio zvuk lomljave. Sa parkinga su dopirali muzika i smeh.

„Šibice! Ne mogu da ih nađem!“ Farid je preturao po stvarima Prašnjavoprstog sve dok mu Čarobnorečivi nije istrgnuo ruksak iz ruku.

„Daj meni!“, prošaptao je. „Ti spremi baklje.“

Farid ga je poslušao. Brižljivo je natapao vatu špiritusom, čiji mu je miris nagrizaо nozdrve. Prašnjavoprsti će se vratiti, vratiće se po Gvina, pomislio je, a onda će povesti i mene. Iz jedne uličice začuli su se glasovi, muški glasovi. Na nekoliko

užasnih trenutaka činilo se da im se približavaju, ali onda su se opet izgubili, progutala ih je muzika koja se čula sa parkinga, ispunjavajući noć poput neprijatnog zadaha.

Čarobnorečivi je i dalje tražio šibice. „Fuj, do đavola!“, opsovao je tiho, izvukavši ruku iz ruksaka. Kunin izmet mu se bio zalepio za palac. Obrisao ga je o najbliži zid, ponovo zavukao ruku u ruksak i dobacio Faridu kutiju šibica. A zatim je iz ruksaka izvukao još nešto - malenu knjigu koju je Prašnjavoprsti čuvao u prišivenom bočnom džepu na ruksaku. Farid ju je već dosta puta prelistao. U njoj su bile zalepljene slike, isečene slike vila i veštica, kobolda, nimfi i prastarog drveća... Čarobnorečivi je razgledao knjigu dok je Farid umakao drugu baklju u špiritus. Ugledao je sliku što se nalazila između stranica, sliku Kaprikornove služavke koja je pokušala da pomogne Prašnjavoprstom, i koja zbog toga noćas treba da umre. Da li je i ona pobjegla? Čarobnorečivi je zurio u tu sliku kao da na svetu ne postoji ništa drugo.

„Šta je bilo?“ Farid je približio šibicu namočenoj baklji. Vatra je buknila, siktava i gladna. Kako je samo lepa bila! Farid je oblizao prste i pomazio plamen. „Drži!“ Pružio je baklju Čarobnorečivom da bi je on ubacio kroz prozor, pošto je bio viši od Farida. Ali Čarobnorečivi je samo stajao u mestu i zurio u sliku.

„To je žena koja je pomogla Prašnjavoprstom“, kazao je Farid. „Ona koju su takođe uhvatili! Mislim da je zaljubljen u nju. Drži.“ Još jednom je pružio Čarobnorečivom upaljenu baklju. „Šta čekaš?“

Čarobnorečivi ga je pogledao kao da se upravo trgnuo iz sna. „Tako znači, zaljubljen“, promrmljao je, prihvatajući baklju iz Faridove ruke. A onda je gurnuo fotografiju u džep na svojoj košulji, još jednom pogledao preko praznog trga i ubacio baklju u Kaprikornovu kuću kroz onaj razbijeni prozor.

„Podigni me uvis! Hoću da vidim kako gori!“

Čarobnorečivi mu je ispunio tu želju. Soba je ličila na nekakvu kancelariju. Farid je video papir, zatim jedan pisaći sto i Kaprikornovu sliku na zidu. Izgleda da je ovde neko ipak umeo da piše. Baklja je gorela među ispisanim listovima papira, lizala ih i mljackala, i zadovoljno šaputala od sreće zbog tako raskošno postavljenog stola; vatra se vinula uvis i krenula dalje, od stola prema zavesama na prozoru. Pohlepno je grizla tamnu tkaninu. Cela se soba obojila u žuto i crveno. Dim je pokuljao napolje kroz razbijeno staklo, grizući Farida za oči.

„Moram da krenem!“ Čarobnorečivi ga je naglo spustio na zemlju. Muzika je zanemela. Odjednom je zavladała sablasna tišina. Čarobnorečivi je potrčao prema uličici koja je vodila prema parkingu.

Farid je gledao za njim. On je imao drugi zadatak. Sačekao je da se vatra proširi još malo, a onda je počeo da viče: „Vatra! Vatra u Kaprikornovoj kući!“ Njegov glas je odjekivao preko praznog trga.

Dok mu je srce lupalo, otrčao je na ćošak velike kuće i pogledao prema crkvenom tornju. Stražar je skočio na noge. Farid je upalio i drugu baklju, i bacio je ispred crkvenog portala. U vazduhu je počeo da se oseća dim. Stražar se ukočio od straha, okrenuo se, a onda - konačno - počeo da povlači zvono.

A Farid je otrčao odatle, istim putem kojim je malopre pošao Čarobnorečivi.

Izdaja, brbljivost i glupost

I onda on reče: „Moram umreti, tu nema sumnje; iz ove tamnice nema izlaza!“

Priča o Ali-babi i četrdeset razbojnika

Elinor je smatrala da se zaista hrabro drži. Doduše, još nije tačno znala šta je čeka - a ako je njena nećaka i znala nešto više o tome, nije joj ništa govorila - no, nema sumnje, nije slutilo na dobro.

Ni Tereza nije želela dozvoliti sebi da zaplače pred ljudima koji su došli da ih odvedu iz grobnice. Da psuje ili proklinje - to ionako nije mogla. Glas više nije imala, kao da je bio neki odevni predmet koji je jednostavno prestala da nosi. Na svu sreću, barem je imala kod sebe ona dva parčeta papira, dva zgužvana, prljava papirića, pretesna za sve reči koje su se nakupile za ovih devet godina, ali bolje išta nego ništa. Potpuno ih je ispisala sićušnim slovima, sve dok na njima nije više ostao ni milimetar slobodnog mesta. O sebi i o svojim doživljajima nije želela ništa da kaže, i samo je nestrpljivo odmahнула rukom kada ju je Elinor šapatom zamolila da joj ispriča. Ne, ona je htela da pita, imala je toliko mnogo pitanja - o svojoj ćerki i o svom mužu. I Elinor joj je šaputala odgovore na uho, sasvim tiho, da Basta ne bi shvatio da se te dve žene koje treba da umru zajedno sa njim poznaju, i to još otkad je mlađa od njih prohodala - između Elinorinih dugih, tada još prepunih, polica sa knjigama.

Basta se nije držao tako dobro. Svaki put kada bi pogledale u njegovom pravcu, videle bi njegove ruke koje su obuhvatile rešetke i bele zglobove ispod kože pocrnele od sunca. Jednom se Elinor učinilo da ga čuje kako plače, ali kada su ih vodili iz tamnice, lice mu je bilo bezizražajno poput lica mrtvacu, a kada

su ih zatvorili u onaj nečuveni kavez, samo se sklopčao u ćošku i ostao da sedi na podu, nepomično poput neke lutke sa kojom niko više ne želi da se igra.

Kavez se osećao na pse i na sirovo meso, a izgledao je kao kavez za pse. Nekoliko Kaprikornovih ljudi je puščanim cevima začangrljalo preko srebrnosivih rešetaka pre nego što su posedali na klupe, koje su već bile spremne za njih. Basta je bio predmet opšteg ruganja, toliko podsmeha bilo bi više nego dovoljno za desetoricu. Međutim, on se ni jedan jedini put nije ni pokrenuo, po čemu se videlo koliko je duboko bilo njegovo očajanje.

Elinor i Tereza su se pak držale podalje od njega, koliko god je to u kavezu bilo moguće. Držale su se dalje i od rešetaka, i od ruku koje su pokušavale da ih dodirnu, i od grimasa koje su im upućivali, i od upaljenih cigareta koje su im ubacivali u kavez. Stajale su tik jedna do druge, svaka od njih srećna što nije sama, a istovremeno i tužna zbog toga.

Na samoj ivici igrališta, odmah do ulaza, pažljivo odvojene od muškaraca, sedele su žene koje su radile za Kaprikorna. Među njima nije bilo ni tračka od radosnog uzbuđenja koje je vladalo među muškarcima. Većina lica bila je zabrinuta, i svaki čas bi se poneki pogled odatle uputio prema Terezi, pun straha i - sažaljenja.

Kaprikorn se pojavio kada su se klupe popunile do poslednjeg mesta. Za mlade nije bilo mesta; oni su sedeli na zemlji, ispred Crnih Jakni. Kaprikorn je bez ijednog pokreta na licu prošao tuda, ne obraćajući pažnju na njih, kao da su zaista samo jato vrana koje se ovde okupilo na njegovo naređenje. Usporio je korak tek kada je stigao do kaveza u kome su se nalazili njegovi zarobljenici, odmerivši svakog od njih kratkim, samozadovoljnim pogledom. Kada je njegov stari gospodar i učitelj zastao pred rešetkama, u Bastu se na delić trenutka vratio život. Podigao je glavu i pogledao Kaprikorna molećivo poput psa koji moli svog vlasnika za oprostaj, ali ovaj je bez reči

nastavio dalje. Kada je Kaprikorn seo u svoju crnu kožnu fotelju, Kokerel je raskoračivši stao iza njega. Očigledno mu je on bio novi miljenik.

„Gospode! Prestani već jednom tako da ga gledaš!“, obrecnula se Elinor na Bastu kad je videla kako i dalje zuri u Kaprikorna. „Upravo namerava da te baci nekom čudovištu, kao da si muva koju će baciti žabi! Mislím da bi ti dobro došlo malo pobune! A nekad si tako lepo umeo da zapretiš: iseći ću ti jezik, iseckaću te na sitne komadiće... gde je sad to sve nestalo?“

Ali Basta je samo ponovo oborio glavu i pogledao u pod između svojih čizama. Elinor je pomislila kako je podseća na ostrigu kojoj je neko isisao meso, a sa njime i život.

Kada je Kaprikorn seo, i kad je muzika, koja je do tada sve vreme odjekivala preko trga, zanemela, izveli su Megi. Bila je obučena u nekakvu groznu haljinu, ali hodala je uspravno, uzdignute glave, i starica koju su nazivali Svrakom namučila se dok ju je odvukla do podijuma koji su Crne Jakne bile postavile nasred igrališta. Na podijumu je stajala jedna stolica, koja je izgledala tako izgubljeno kao da ju je neko tamo gore zaboravio. Vešala i konopac bili bi prikladniji, pomislila je Elinor. Megi je pogledala prema njima dok ju je Svraka vukla uz drvene stepenice.

„Zdravo, dušice!“, doviknula joj je Elinor kada je ugledala Megin zaprepašćeni pogled. „Nemoj ništa da se brineš, samo nisam htela da propustim tvoje čitanje!“

Sa Kaprikornovim dolaskom zavládala je takva tišina da je Elinorin glas odjekivao preko celog igrališta. Zvučala je hrabro i neustrašivo. Na svu sreću, niko nije mogao da čuje kako joj pritom srce ludački udara o rebra. Niko nije primećivao da je jedva još mogla da diše pošto je Elinor na sebi imala oklop, neprobojan, veoma koristan oklop, iza kojeg se oduvek krila kad bi je snašla kakva nevolja. Sa svakom nedaćom on bi postao jači, a nedaća je u Elinorinom životu bilo i više nego dovoljno.

Nekoliko Crnih Jakni nasmejalo se njenim rečima, a čak je i preko Meginog lica pretrčao bleđi osmejak. Elinor je zagrlila Terezu oko ramena i privila je uz se. „Pogledaj je samo, tvoju ćerku!“, šapnula joj je. „Hrabru kao... kao...“ Htela je da uporedi Megi sa nekim junakom iz bilo koje priče, ali svi kojih je mogla da se seti bili su muškarci, a, sem toga, niko od njih nije joj se učinio dovoljno hrabar da bi mogao da se meri sa devojčicom koja je stajala tamo, uspravno poput sveće, i visoko uzdignute glave prkosno posmatrala Kaprikornove Crne Jakne.

Svraka nije dovela samo Megi, nego i jednog starca. Elinor je pretpostavljala da je to osoba koja im je sve ovo i zakuvala - Fenoljo, čovek koji je izmislio Kaprikorna, Bastu i sva ostala čudovišta, uključujući i monstruma koji večeras treba da im oduzme živote. Elinor je oduvek više cenila knjige nego pisce, i dok je Pljosnatoliki vodio starca kraj njihovog kaveza, ona ga je odmeravala nimalo blagonaklonim pogledom. Za njega je bila postavljena stolica na svega nekoliko koraka od Kaprikornove fotelje. Elinor se pitala da li to treba da znači da je Kaprikorn pronašao novog prijatelja, ali kada se Pljosnatoliki namrgođenog lica nacrtao iza starca, zaključila je da je najverovatnije u pitanju samo još jedan novi zatvorenik.

Kaprikorn je ustao čim je starac seo kraj njega. Bez reči je pogledom odmerio dugi niz ljudi, polako, kao da se kod svakog pojedinačno priseća kakav je do sada bio u službi, te da li je napravio i poneku grešku. Tišina koja je zavládala mirisala je na strah. Nestalo je smeha, nije se čuo čak ni šapat.

„Većini vas“, počeo je Kaprikorn uzvišenim tonom, „ne moram da objašnjavam zbog čega će ovo troje zarobljenika koje vidite pred sobom biti kažnjeno! Ostalima će, verujem, biti dovoljno ako kažem da su u pitanju izdaja, brbljivost i glupost. Sigurno se još može diskutovati o tome da li je glupost zločin zbog kojeg neko zaslužuje da umre. Po mom mišljenju jeste, jer može imati iste posledice kao i izdaja.“

Kod poslednje rečenice ljudi na klupama prilično su se uznemirili. Elinor je prvo pomislila da je to bilo zbog Kaprikornovih reči, ali onda je začula zvono. Čak je i Basta podigao glavu kad je taj zvuk odjeknuo kroz noć. Na jedan Kaprikornov znak Pljosnatoliki je pozvao petoricu ljudi i zajedno sa njima sišao u selo. Ostali su uznemireno počeli da se došaptavaju, a neki su čak poustajali gledajući prema selu. Kaprikorn je, međutim, podigao ruku da bi zaustavio žamor koji se bio podigao. „Nije ništa!“, uzviknuo je, tako glasno i odsečno da je smesta ponovo zavladała tišina. „Samo vatra, to je sve. Na kraju krajeva, mi se u vatru dobro razumemo, zar ne?“

U publici se zaorio smeh, ali nekoliko njih, i muškaraca i žena, i dalje je zabrinuto gledalo prema kućama.

Ipak su to učinili. Elinor se ugrizla za usnu, tako jako da ju je zbolelo. Mortimer i dečak podmetnuli su vatru. Iznad sela se još nije video dim, te su se uskoro sve glave ponovo okrenule prema Kaprikornu, koji je govorio nešto o izdaji i neveri, o disciplini i o opasnostima koje sa sobom nosi nemarnost, ali Elinor ga je slušala samo sa pola pažnje. Gledala je u pravcu kuća, uvek iznova, iako je znala da to nije baš pametno.

„Toliko o zatvoreniciima koji su ovde!“, uzviknuo je Kaprikorn. „Da pređemo na one koji su pobjegli.“ Kokerel je podigao džak koji je ležao iza Kaprikornove fotelje i pružio mu ga. Kaprikorn je sa osmehom zavukao ruku u džak i izvadio nešto, podigavši ga visoko iznad glave: komad tkanine, možda od košulje ili haljine, iscepan i umrljan krvlju.

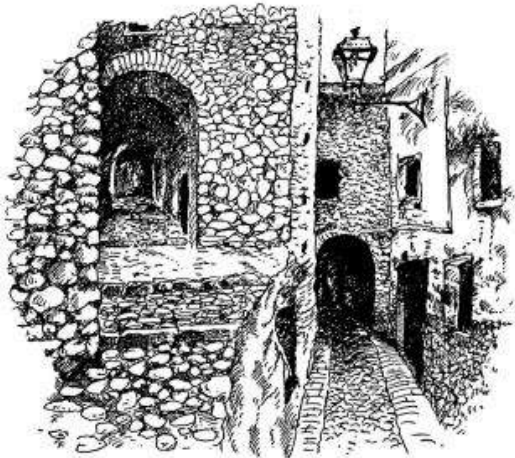
„Mrtvi su!“, doviknuo je Kaprikorn svojoj publici. „Naravno, bilo bi mi draže da su i oni sada ovde sa nama, ali, nažalost, nismo uspeli da izbegnemo da budu upucani prilikom bega. Što se tiče Žderača Vatre, izdajice kojeg gotovo svi poznajete, za njega i nije neka šteta, ali Čarobnorečivi je, srećom, iza sebe ostavio ćerku koja je nasledila njegov talenat.“

Tereza je pogledala u Elinor, očiju razrogačenih od straha. „Laže!“, šapnula joj je Elinor, iako ni ona nije mogla da skrene pogled sa krvave marame. „Služi se mojim lažima! To nije krv, već boja, nekakva boja...” Ipak, videla je da joj nećaka ne veruje. Verovala je samo krvavim maramama, kao i njena ćerka. Elinor je to videla na Meginom licu, i poželela je da joj dovikne da Kaprikorn laže, ali htela je i da on još neko vreme veruje u to - da su oni mrtvi i da sad niko ne može da dođe i omete ovu bajnu svečanost.

„Da, da, samo se ti pravi važan krvavom krpom, ti bedni palikućo!“, doviknula mu je kroz rešetke kaveza. „To jedino i umeš. Šta će ti još jedno čudovište? Svi ste vi čudovišta! Svi vi koji tu sedite! Ubice knjiga, otmičari dece!”

Niko nije obraćao pažnju na nju. Nekoliko Crnih Jakni se nasmejalo, a Tereza je prišla rešetkama, rukama obuhvatila tanku žicu i pogledala prema Megi.

Kaprikorn je prebacio krvavo parče tkanine preko naslona fotelje. Poznata mi je ta krpa!, pomislila je Elinor prkosno. Već sam je videla. Nisu oni mrtvi. Ko bi drugi podmetnuo vatru? Gutač Šibica!, šapnuo je neki glas u njoj, ali nije htela da ga čuje. Ne, ne, ova priča mora dobro da se završi. Jednostavno mora! Nikada nije volela priče koje imaju tužan kraj.

Senka

Moje je nebo mesing
Moja je zemlja gvožđe
Moj mesec je parče gline
Moje je sunce kuga
Kad upeče u podne
I miris smrti
Kad zamiriše noću.
Vilijam Blejk, *Enionova druga tužbalica*

U knjigama često stoji da je mržnja vrela, ali na Kaprikornovoj svečanosti Megi je naučila da je hladna kao ledena ruka koja ti ukoči srce i pritisne ti ga uz rebra poput stisnute pesnice. Od te mržnje se smrzavala, uprkos toplom večernjem vazduhu koji ju je uljuljkivao kao da hoće da je ubedi da je svet još uvek lep i dobar, i uprkos krvavoj marami na koju je Kaprikorn sa osmehom položio svoju ruku, okićenu prstenjem.

„U redu, to bi bilo to!“, uzviknuo je. „Nego, pređimo na ono zbog čega smo ovde. Večeras ne samo da ćemo kazniti nekoliko izdajnika već ćemo i proslaviti ponovni susret sa jednim starim prijateljem. Neki od vas ga se verovatno i sećaju, a ostalima obećavam da ga, kada ga jednom sretnu, više neće zaboraviti.“

Kokerel je napravio bolnu grimasu na mršavom licu. Očigledno se nije naročito radovao tom ponovnom susretu, a i na nekoliko drugih lica se, nakon što je Kaprikorn izgovorio te reči, mogao pročitati strah.

„U redu, dosta priče! Čitanje može da počne.“

Kaprikorn se zavalio u fotelju i klimnuo glavom u pravcu Svrake.

Mortola je pljesnula rukama i preko trga je pretrčao Darije, noseći u rukama kovčežić koji je Megi poslednji put videla u Svrakinoj sobi. Očigledno je znao šta se unutra nalazi. Lice mu je bilo još šiljatije nego inače kada je otvorio kovčežić i pružio ga Svraki pokorno oborene glave. Zmije su, izgleda, bile pospane, jer Mortola ovog puta nije navukla rukavice dok ih je vadila. Čak ih je prebacila preko ramena dok je vadila knjigu iz kovčežića. Zatim ih je vratila unutra, pažljivo kao nekakav skupocen nakit, a onda je zatvorila poklopac i vratila kovčežić Dariju. On je ostao da stoji na podijumu, snuždenog izraza lica. Megi je uhvatila jedan njegov pogled pun sažaljenja kada ju je Svraka povukla da sedne na stolicu i stavila joj knjigu u krilo.

Dakle, ponovo je bila tu, ta nesrećna stvar u šarenoj papirnoj haljini. Koje li je boje bila unutra? Megi je prstom odvojila zaštitni omot i ugledala tamnocrvenu tkaninu, crvenu poput vatre koja je okruživala crno srce. Sve što se desilo počelo je među stranicama ove knjige, i samo je njen autor mogao da ih spase. Megi je prešla rukom preko korica, kao što bi uvek činila pre nego što bi otvorila neku knjigu. To je videla od Moa. Otkad je znala za sebe, sećala se tog njegovog pokreta - kako bi uzeo knjigu u ruke, gotovo nežno joj prešao preko korica, a zatim je otvorio, kao da otvara kutiju prepunu neviđenih dragocenosti. Naravno, dešavalo se i da ga iza korica ne dočekaju čuda kojima se nadao, i tada bi zatvorio knjigu, ljut zbog neispunjenog obećanja, ali *Srce od mastila* nije bila takva knjiga. Loše priče ne mogu da ožive. U njima nema jednog Prašnjavoprstog, pa čak ni jednog Baste.

„Treba još nešto da ti kažem!“ Svrakina haljina mirisala je na lavandu. Taj miris obavio je Megi poput pretnje.

„U slučaju da ne učiniš ono zbog čega si ovde, u slučaju da ti padne na pamet da namerno pogrešno izgovoriš neku reč, ili da tako izvrneš reči da se gost kojeg Kaprikorn očekuje uopšte ne pojavi, onda će Kokerel“, Megi je osećala Mortolin dah na svom obrazu, toliko joj se bila približila, „onom tamo starcu preseći

grkljan. Možda mu to neće narediti Kaprikorn, jer on veruje u besmislice i laži koje mu je matori napričao, ali ja ne verujem, i Kokerel će učiniti ono što ja kažem. Jesi li razumela, anđelčiču?“ Uštinula je Megi za obraz mršavim prstima.

Megi je odgurnula njenu ruku i pogledala prema Kokerelu. On je stao iza Fenolja, osmehnuvši joj se i prešavši rukom preko starčevog vrata.

Fenoljo ga je odgurnuo i uputio Megi pogled koji je trebalo da bude sve u jednom: i ohrabrenje, i uteha, i nemi smeh nad svim strahotama koje su ih okruživale. Samo će od njega zavisiti hoće li im plan uspeti, samo od njega i njegovih reči.

Megi je osećala papir u svom rukavu, grebao ju je po koži. Sopstvene ruke su joj se, dok je listala stranice knjige, činile kao ruke neke nepoznate osobe. Mesto na kojem je trebalo da počne sa čitanjem nije više bilo obeleženo presavijenom stranicom. Među stranicama se nalazio obeleživač, crn kao ugljenisano drvo. „Skloni kosu sa čela!“, rekao joj je Fenoljo. „To će mi biti znak.“ Ali upravo kad je podigla levu ruku, na klupama je ponovo počelo neko komešanje.

Pljosnatoliki se vratio, garav u licu. Požurio je do Kaprikorna i nešto mu došapnuo. Kaprikorn je namrštitio čelo i pogledao prema kućama. Megi je ugledala dva oblaka dima, odmah do crkvenog tornja, koji su se penjali ka nebu.

Kaprikorn čak nije ni ustao iz fotelje. Pokušao je da zvuči smireno, čak podrugljivo, poput čoveka koji se podsmeva dečjem nestašluku, ali njegovo lice govorilo je nešto drugo: „Žao mi je što moram nekima od vas pokvariti ovu svečanost, ali večeras i kod nas kukuriče crveni petao. Doduše, pre će biti da je slabašno pilence, ali ipak moramo da mu zavravimo šiju. Pljosnatoliki, povedi još deset ljudi.“

Pljosnatoliki je učinio kako mu je rečeno, i ponovo odmarširao sa svojim novim pomagačima. Klupe su sad već bile znatno praznije. „I da niko od vas nije promolio nos ovamo dok mi ne pronađete onoga ko je podmetnuo vatru!“, doviknuo

je Kaprikorn za njima. „Hoću da mu već danas pokažem šta znači podmetati vatru kod samog đavola!“

Neko se nasmejao. Međutim, većina onih koji su preostali uznemireno je gledala prema selu. Nekoliko služavki je čak poustajalo sa svojih mesta, ali kada ih je Svraka oštrim glasom prozvala po imenu, brže-bolje su ponovo posedale, poput đaka koje je neko udario po prstima. Ipak, i dalje je među njima vladao nemir. Jedva da je neko još gledao u Meginom pravcu, gotovo su joj svi okrenuli leđa, pokazivali na dim i došaptavali se međusobno. Na crkvenom tornju pojavila se neka crvena svetlost, a iznad svih krovova kuljao je gust dim.

„Šta je sad? Što toliko zurite u to?“ Sada se ljutnja već jasno mogla čuti u Kaprikornovom glasu. „Malo dima, malo vatrice. Pa šta? Zar ćete dopustiti da nam to pokvari feštu? Vatra je naš najbolji prijatelj, zar ste zaboravili?“

Megi je videla kako se polako ponovo okreću prema njoj. A onda je začula jedno ime. Prašnjavoprsti. Viknula ga je neka žena.

„Šta je sad opet?“ Kaprikorn je ovo izgovorio tako oštrim tonom da je Dariju kovčežić sa zmijama umalo ispao iz ruku. „Nema više Prašnjavoprstog. On leži negde u brdima, usta su mu puna zemlje, a na grudima mu leži kuna. Ne želim više da čujem njegovo ime. Zaboravljen je, kao da ga nikad nije ni bilo...“

„To nije istina.“

Megin glas je odjeknuo preko trga tako glasno da se i ona sama uplašila. „On je ovde!“ Podigla je knjigu visoko. „Šta god vi sa njim uradili. Svako ko bude čitao priču moći će da ga vidi - moći će čak i da mu čuje glas - i videće ga kako se smeje i kako bljuje vatru.“ Na praznom fudbalskom igralištu zavladao je tišina, potpuna tišina. Samo su se čuli koraci kako grabe po crvenom pepelu - i Megi je iznenada začula nešto iza svojih leđa. Bili su to nekakvi otkucaji, poput otkucaja sata, ali, ipak, zvučali su nekako drugačije, kao da neko jezikom imitira: tik-

tak-tik-tak-tik-tak. Zvuk je dolazio iz pravca automobila parkiranih iza bodljikave žice, koji su je osvetljivali svojim prednjim svetlima. Megi nije mogla da odoli da se ne okrene, uprkos Svraki i uprkos svim tim nepoverljivim pogledima što su je odmeravali. Za tu glupost mogla je samoj sebi opaliti šamar. Šta ako su je i ostali videli, tu malu priliku koja se uspravila između automobila i brzo se ponovo sagnula. Međutim, izgleda da niko nije primetio ni nju, a ni one otkucaje.

„To je bio lep govor!“, kazao je Kaprikorn lagano. „Ali, sad nisi ovde da bi držala posmrtni govor pokojnim izdajnicima, već da čitaš. Poslednji put ti govorim!“

Megi se naterala da ga pogleda. Samo da ne gleda prema automobilima. Šta ako je ono zaista bio Farid? Šta ako one otkucaje zaista nije umislila...

Svraka se nepoverljivo osvrnula oko sebe. Možda je sad i ona začula bezazlene tihe otkucaje, koji nisu bili ništa drugo do zvuk jezika koji se odbija o zube. Šta je to trebalo da znači? Značilo je nešto jedino onome ko je poznavao priču o kapetanu Kuki i njegovom strahu od krokodila kome se iz stomaka čuje „tik-tak“. Svraka je sigurno nije znala. Ali Mo je znao da će Megi razumeti šifru. Često bi je budio tim zvukom, šapćući joj kraj uha, toliko blizu da bi je njegov dah zagolicao. „Doručak, Megi!“, šapnuo bi joj. „Krokodil je stigao!“

Da, Mo je znao da će ona prepoznati taj zvuk, zvuk koji je Petar Pan iskoristio kako bi se ušunjavao na brod kapetana Kuke da bi spasao Vendi. Bolji znak joj nije mogao dati.

Vendi!, pomislila je Megi. Šta je onda bilo? Na trenutak je gotovo zaboravila na to gde se nalazi, ali Svraka ju je podsetila. Udarila ju je po glavi. „Počni već jednom, veštice mala!“, prosiktala je.

I Megi ju je poslušala.

Brže-bolje sklonila je obeleživač. Morala je da požuri, morala je da čita pre nego što Mo napravi bilo kakvu glupost. Jer, on nije znao šta ona i Fenoljo nameravaju.

„Počeću sad sa čitanjem, i neću da me iko ometa!“, viknula je. „Niko! Je l' jasno?“ Molim te, pomislila je, molim te, ništa ne preduzimaj!

Nekoliko preostalih Kaprikornovih ljudi se nasmejalo, ali Kaprikorn se samo zavalio u fotelju i prekrstio ruke, očekujući da Megi počne. „Tako je, zapamtite šta je rekla!“, viknuo je. „Onoga ko joj bude smetao predaćemo Senki kao poklon za dobrodošlicu.“

Megi je zavukla prste ispod rukava. Evo ih, tu su, Fenoljove reči. Pogledala je u Svraku. „*Ona* mi smeta!“, rekla je glasno. „Ne mogu da čitam dok mi stoji nad glavom.“

Kaprikorn je nestrpljivo dao znak rukom Svraki da se odmakne. Mortola je na to napravila grimasu, kao da joj je u najmanju ruku naredio da smesta pojede sapun, ali ipak se odmaknula dva-tri koraka unazad, iako oklevajući. To je valjda bilo dovoljno.

Megi je podigla ruku i sklonila kosu sa lica.

Znak za Fenolja.

On je smesta počeo sa svojom predstavom. „Ne! Ne! Ne! Neću da ona čita!“, viknuo je, napravivši korak prema Kaprikornu pre nego što je Kokerel uspeo da ga zadrži. „Ne mogu to da dozvolim! Ja sam tvorac te priče, i nisam je napisao da bi je neko upotrebio za ubijanje i uništavanje!“

Kokerel je pokušao da mu stavi ruku na usta, ali Fenoljo ga je ugrizao za prst i izmaknuo mu se sa takvom okretnošću da je iznenadio čak i Megi.

„Ja sam te stvorio!“, vikao je dok ga je Kokerel jurio oko Kaprikornove fotelje. „I kajem se zbog toga, ti smrdljiva barabo što izdaleka smrdiš na sumpor⁸.“ I sa tim rečima istrčao je na poljanu. Pljosnatoliki ga je stigao tek ispred kaveza za zatvorenice. Za podsmeh koji je zbog toga dobio sa klupa,

⁸ Aluzija na đavola, koji se navodno oseća na sumpor. (Prim. prev.)

zavrnuo je ruku Fenolju na leđima, i to tako snažno da je starac jauknuo od bola. Ali dok ga je Pljosnatoliki vukao natrag kod Kaprikorna, Fenoljo je izgledao zadovoljan, veoma zadovoljan, jer znao je da je dao Megi dovoljno vremena. Uvežbali su to već nekoliko puta. Megini prsti su drhtali dok je vadila papir iz rukava, ali niko nije primetio da ga je ubacila među stranice knjige. Čak ni Svraka.

„Kakav je hvalisavac ovaj matori!“, uzviknuo je Kaprikorn. „Izgledam li ja možda kao da me je neko izmislio?“

Na to se među publikom ponovo zaorio smeh. Na dim nad selom kao da su zaboravili. Kokerel je stavio Fenolju ruku na usta.

„Još jednom, ovog puta se nadam da je poslednji put!“, doviknuo je Kaprikorn Megi. „Počni sa čitanjem! Zatvorenici već dovoljno dugo čekaju svog dželata.“

Iznova je zavládala tišina, koja je ponovo mirisala na strah.

Megi se nagnula nad knjigu koja joj je ležala u krilu.

Činilo joj se da joj slova igraju po stranicama.

Izađi!, pomislila je Megi. Izađi i spasi nas. Spasi nas sve: i Elinor, i moju majku, i Moa, i Farida. Spasi i Prašnjavoprstog, ako je još uvek tu, a, što se mene tiče, možeš i Bastu.

Jezik joj je bio poput neke životinjice koja je pronašla utočište u njenim ustima, i sad se mrdala tamo-amo, udarajući joj o glavu i o zube.

„Kaprikorn je imao puno ljudi“, počela je. „I svakog od njih plašili su se svi u okolnim mestima. Oko sebe bi širili miris hladnog dima i sumpora i svega što ima ukus vatre. Kada bi se neko od njih pojavio na njivi ili na ulici, ljudi bi zaključavali vrata i sakrivali svoju decu. Plamenoprsti, tako su ih nazivali. Krvožedni psi. Kaprikornovi ljudi imali su mnogo imena. Danju bi sejali strah oko sebe, a noću se šunjali ljudima u snove i zagorčavali ih. Ali, postojao je neko koga su se ljudi plašili čak i više nego Kaprikornovih ljudi.“ Megi se činilo da joj glas raste sa svakom rečju. Toliko je narastao da je dopirao svuda. „Ime mu je bilo Senka.“

Još dva reda na dnu stranice, a onda će okrenuti list. Fenoljova slova su čekala iza. „Pogledaj samo, Megi!“, šapnuo joj je Fenoljo kada joj je prvi put pokazao tu stranicu. „Zar nisam umetnik? Ima li ičeg lepšeg od slova na ovom svetu? Slova su čarobni znaci, glasovi mrtvih, materijal od kojeg se grade čudesni svetovi, bolji od ovog sveta. Pružaju utehu, leče samoću. Čuvaju tajne, objavljuju istine...“

Oseti svaku reč, Megi, šaptao je Moov glas u njoj, dopusti joj da ti se istopi na jeziku. Možeš li da osetiš boje? Osećaš li ukus vetra i noći? Ukus straha i radosti? Ukus ljubavi. Oseti ih, Megi, i sve će oživeti.

„Zvali su ga Senka. Pojavio bi se samo kada bi ga Kaprikorn pozvao“, čitala je. Kako joj je to „s“ zašuštalo na usnama, kako je to „o“ mračno zvučalo. „Nekad bi bio crven poput vatre, nekad siv poput pepela, u koji bi pretvorio sve što bi progutao. Pojavio bi se iz zemlje ili kao plamen iz droveta. Njegovi prsti donosili su smrt, čak ju je i njegov dah dozivao. Podigao bi se pod nogama svog gospodara, nečujan i bez lica, njuškajući oko sebe poput lovačkog psa i očekujući da mu gospodar prstom pokaže na sledeću žrtvu. Pričalo se da je Senku za Kaprikorna napravio nekakav kobold ili patuljci koji se razumeju u sve što se tiče vatre i dima. Stvorili su ga od pepela svih Kaprikornovih žrtava. Od Senke niko nije bio siguran, jer mu je, navodno, Kaprikorn naredio da ubije čak i one koji su ga za njega stvorili. Jedno je, doduše, bilo sigurno: da je besmrtan i nepovrediv, i bez trunke saosećanja, kao i njegov gospodar.“

Megin glas se izgubio, kao da joj ga je vetar oduvao sa usana. Nešto je počelo da se pomalja iz šljunka koji je prekrivao poljanu i da raste u visinu, protežući svoje udove boje pepela. Noć je počela da se oseća na sumpor. Taj miris je toliko štipao Megi za oči da su slova počela da joj se razlivaju, ali morala je da čita dalje, dok je ono strašno biće sve više i više raslo, kao da želi svojim sumpornim prstima dotaći nebo.

„Ali jedne noći, jedne blage, zvezdane noći, kada se Senka pojavio, nije više slušao Kaprikornov glas, već glas jedne devojčice. Kada je

izgovorila njegovo ime, setio se svega: i setio se svih onih od čijeg je pepela bio načinjen, i sveg bola i sve tuge..."

Svraka je zgrabila Megi za rame. „Šta je to? Šta to čitaš?"

Ali Megi je odskočila i izmaknula joj se pre nego što je Svraka uspela da joj oduzme papir. „*Setio se*“, glasno je nastavila Megi, „*i odlučio je da se osveti, da se osveti onima koji su bili uzrok sve te nesreće i koji su trovali svet svojom zlobom.*“

„Neka smesta prestane sa čitanjem!"

Je li to bio Kaprikornov glas? Megi je umalo zapela za ivicu podijuma kada je pokušala da pobegne od Svrake. Tu je stajao Darije, koji je zaprepašćeno zurio u nju, i dalje držeći onaj kovčežić u ruci. A onda je odjednom, sasvim lagano, kao da ima sve vreme ovog sveta, spustio kovčežić na zemlju i zaustavio Svraku obuhvativši je sa obe ruke s leđa. I nije je puštao, ma koliko da se otimala i psovala. A Megi je čitala, gledajući u Senku, koji je stajao i gledao prema njoj. Zaista nije imao lice, ali oči je imao, strašne oči, crvene poput svetla koje je gorelo tamo između kuća, poput žara neke skrivene vatre.

„Oduzmite joj knjigu!“, uzviknuo je Kaprikorn. Stajao je pred svojom foteljom, pognut, kao da se boji da će mu kolena otkazati ako načini makar ijedan korak u pravcu Senke. „Oduzmite joj je!“

Ali niko od njegovih ljudi nije se ni pomerio s mesta, nijedan dečak, nijedna žena. Svi su samo gledali u Senku, koji je nepomično stajao i slušao Megin glas, koji kao da mu je pričao neku davno zaboravljenu priču.

„*Da, hteo je da se osveti*“, čitala je Megi. Samo kada joj glas ne bi toliko drhtao. Ali nije bilo lako ubiti, čak i ako je to neko drugi trebalo umesto nje da učini. „*I tako je Senka krenuo na svog gospodara i ispružio svoje sive pepeljaste ruke prema njemu...*“

Kako se samo nečujno kretala ta ogromna, strašna prilika!

Megi je zurila u sledeću Fenoljovu rečenicu: *I Kaprikorn je pao na njegovo lice, i njegovo crno srce prestalo je da kuca...*

Nije mogla to da izgovori, jednostavno nije mogla.

Sve je bilo uzalud.

A onda je odjednom neko stao iza nje; nije ni primetila kada se popeo na podijum. Sa njim je bio dečak sa puškom u ruci, koju je preteći uperio prema klupama - ali niko se nije ni pomerio. Niko nije ni prstom mrdnuo da spase Kaprikorna. A Mo je uzeo knjigu Megi iz ruke, pogledom preleteo preko redova koje je Fenoljo dodao i sigurnim glasom pročitao starčeve reči do kraja: „I Kaprikorn je pao na njegovo lice, i njegovo crno srce prestalo je da kuca, i svi koji su zajedno sa njim palili i ubijali, svi su nestali - poput pepela koji je oduvao vetar.”

Samo napušteno selo

U knjigama srećem mrtve kao da su živi,
u knjigama vidim ono što tek treba da se desi.
Sve prolazi i umire s vremenom;
sva slava bi pala u zaborav
da Bog smrtnicima nije dao knjigu
da im služi kao pomoćno sredstvo.
Ričard de Beri, citirao Alberto Manguel

Tako je Kaprikorn umro, upravo tako kako je Fenoljo opisao, a nestao je i Kokerel, istog trenutka kada je njegov gospodar pao na zemlju, a zajedno sa njim i više od polovine muškaraca koji su sedeli na klupama. Ostali su se razbežali na sve strane, svi su pobjegli odatle, i dečaci i žene. U susret su im došli ljudi koje je Kaprikorn bio poslao da ugase vatru i oni koji su imali zadatak da uhvate podmetače požara. Lica su im bila garava i užasnuta, ne zbog vatre koja je progutala Kaprikornovu kuću... nju su ugasili. Ne zbog nje. Pred njihovim očima Pljosnatoliki je ispario u vazduh, a zajedno sa njim još nekoliko ljudi. Odjednom su nestali, kao da ih je progutao mrak, kao da nikad nisu ni postojali, a možda je tako zaista i bilo. Čovek koji ih je stvorio sada ih je i izbrisao, kao gunicom, kao grešku na crtežu, kao mrlju na belom papiru. Nije ih više bilo, a ostali, koji nisu bili rođeni iz Fenoljovih reči, pošli su da jave Kaprikornu šta se dogodilo. Ali, on je ležao sa licem u prašini, na crvenom odelu mu je ležao šljunak i niko mu više neće ništa javiti - ni o vatri, ni o dimu, ni o strahu, ni o smrti. Nikada više.

Samo je Senka stajao tu, tako velik da su ga ljudi koji su dotrčali sa parkinga ugledali još izdaleka, sivog pod crnim nebom, sa očima poput dveju sjajnih zvezda, i smesta su

zaboravili šta su kome hteli da jave; svaki od njih je potrčao prema parkiranim automobilima.

Samo da što pre odu odatle, pre nego što ih to stvorenje, poput psa koji je slušao samo svog gospodara, sve pojede.

Megi je došla k sebi tek kada su svi otišli. Bila je sakrila glavu pod Moovu ruku, kao što je to uvek činila kad nije htela da vidi šta se dešava oko nje. Mo je sakrio knjigu ispod jakne u kojoj je zaista izgledao kao jedan od Kaprikornovih ljudi, i čvrsto ju je držao dok je oko njih vladala sveopšta vika i jurnjava; samo je Senka bio tih i nečujan, kao da mu je ubistvo gospodara oduzelo svu snagu.

„Faride“, čula je Megi u jednom trenutku Moov glas, „možeš li da otvoriš onaj kavez?“

Tek tada je Megi podigla glavu i videla da je Svraka i dalje tu. Zašto nije i ona nestala? Darije ju je još uvek čvrsto držao, kao da se bojavao da je pusti. Ali ona ga više nije udarala nogama, niti se branila. Samo je gledala u Kaprikorna, dok su joj se suze slivale niz lice oštih crta, niz tu malu zaobljenu bradu, i padale joj na haljinu poput kapi kiše.

Farid je skočio sa podijuma, okretno poput Gvina, i potrčao prema kavezu, ne skidajući oka sa Senke. Međutim, Senka se i dalje nije pomerao, samo je stajao u mestu, i činilo se kao da se više nikada neće pomeriti odatle.

„Megi“, šapnuo joj je Mo. „Hajdemo sad do zatvorenika, važi? Sirota Elinor mi ne izgleda baš najbolje, a, sem toga, želim nekog da ti predstavim.“

Farid je već petljao oko vrata kaveza, a obe žene su gledale u pravcu Megi i Moa.

„Nema potrebe da mi je predstavljáš“, kazala je Megi uhvativši Moa za ruku. „Znam ko je ona. Odavno znam, i tako sam želela da ti kažem, ali ti nisi bio tu. Nego, prvo treba još nešto da pročitamo. Poslednje rečenice.“ Izvukla je knjigu ispod Moove jakne i listala je sve dok nije došla do Fenoljovog lista papira, koji je bio ubačen unutra. „Ostatak je napisao na drugu

stranu, pošto mu nije stalo sve na jednu“, rekla je. „Jednostavno ne ume sitnije da piše.“

Fenoljo.

Papir joj je ispao iz ruku; Megi se osvrtnala oko sebe tražeći Fenolja, ali njega nigde nije bilo. Da ga nisu možda Kaprikornovi ljudi povelili sa sobom, ili...

„Mo, ali njega nema!“, rekla je uznemireno.

„Odmah ću ga potražiti“, umirivao ju je Mo. „Nego, hajde čitaj, brzo! Ili da ja to učinim?“

»Ne!“

Senka je ponovo počeo da se kreće, napravio je korak prema mrtvom Kaprikornu i zateturao se unazad, tromo poput medveda. Megi se učinilo da ga čuje kako uzdiše. Farid se sklupčao kraj kaveza kada su crvene oči pogledale u njegovom pravcu. I Elinor i Megina majka izmahnule su se unazad. Megi je, međutim, nastavila da čita sigurnim glasom:

„Senka je stajao tu, i sećanja su ga bolela, toliko da ga je to gotovo rastrglo. Čuo je u svojoj glavi sve krike i uzdahe, i činilo mu se da na svojoj svojoj koži oseća sve te suze. Njihov strah mu je nagrizao oči poput dima. A onda, sasvim iznenada, osetio je nešto sasvim drugačije. Nešto od čega je klonuo i pao na kolena, i njegovo ogromno telo se raspalo, i odjednom su se pojavili svi oni od čijeg je pepela bio stvooren: muškarci i žene, deca, psi, mačke, koboldi, vile i mnogi drugi.“

Megi je videla kako se prazna poljana puni. Bilo ih je sve više i više. Gurali su se tamo gde je Senka bio pao na kolena i osvrtnali se oko sebe poput ljudi koje je neko iznenada probudio. Megi je pročitala poslednju Fenoljovu rečenicu: *„Probudili su se kao iz nekog ružnog sna, i sve se dobro završilo.“*

„Nema ga!“, rekla je Megi kada joj je Mo uzeo Fenoljov list papira iz ruke i vratio ga u knjigu. „Otišao je, Mo! U knjizi je. Znam da jeste.“

Mo je pogledao u knjigu i ponovo je sakrio pod jaknu. „Da, mislim da si u pravu“, složio se. „Ali, ako je to istina, trenutno ne možemo ništa učiniti.“ Zatim je povukao Megi sa podijuma, među sve te ljude i sva ta čudesna bića koja su se gurala na Kaprikornovoj poljani kao da su se oduvek tu nalazila. Darije je krenuo za njima; na kraju je ipak pustio Svraku, i ona je sada stajala pored stolice na kojoj je do tada sedela Megi, držeći se rukama za naslon i plačući bez glasa i bez ikakvog izraza na licu, kao da od nje više nije ostalo ništa osim suza.

Dok je Megi zajedno sa Moom išla prema kavezu u kojem su se nalazile Elinor i njena majka, jedna vila joj je uletela u kosu - maleno stvorenje plave kože koje nije prestajalo da se izvinjava. A onda je neki dlakavi čovečuljak počeo da joj se mota oko nogu; izgledao je kao da je pola čovek, pola životinja, a na kraju je čak nagazila sićušno biće koje je celo bilo od stakla. Kaprikornovo selo je izgleda dobilo nekoliko neobičnih novih stanovnika.

Kada su stigli do kaveza, Farid je još uvek pokušavao da otvori bravu. Petljao je oko brave namrgođenog lica, mrmljajući nešto poput: Prašnjavoprsti mu je baš tako pokazao, ali ovo je očigledno neka specijalna brava.

„Ha, divno!“, rugala mu se Elinor, naslonivši se na rešetke. „Taj Senka nas, doduše, nije poručkao za večeru, ali zato ćemo umreti od gladi zatvoreni u ovom kavezu. Šta kažeš za svoju ćerku, Mo? Kakva je to hrabra mlada dama! Ja na njenom mestu ne bih mogla da izustim ni reči. Gospode, zamalo da mi srce stane kada je ona matora htela da joj uzme knjigu.“

Mo je stavio ruku Megi na rame i osmehnuo se, ali pogledavši u nekog drugog. Devet godina je veoma, veoma mnogo vremena.

„Evo ga! Evo ga!“, uzviknuo je Farid otvorivši vrata kaveza. Ali pre nego što je ijedna od dve žene uspela i da zakorakne prema vratima, iz najmračnijeg ćoška kaveza odjednom se

podigla jedna prilika, skočivši na njih i zgrabivši prvu osobu na koju je naišla - Meginu majku.

„Stoj!“, prosiktao je Basta. „Stani, stani, polako! Kuda si pošla, Rezo? Svojoj dragoj porodici? Zar si mislila da nisam razumeo šta ste se tamo u grobnici došaptavali? O, i te kako sam razumeo.“

„Pusti je!“, vrisnula je Megi. „Pusti je!“ Kako je mogla da zaboravi na tu mračnu spodobu, koja je tako nepomično ležala u ćošku? Kako je mogla i da pomisli da je Basta mrtav, kao i Kaprikorn? Ali, zašto nije? Zašto nije i on nestao, kao Pljosnatoliki, Kokerel i ostali?

„Puštaj je, Basta!“ Moov glas bio je sasvim tih, kao da nije imao snage da govori glasnije. „Nećeš izaći odatle, čak ni sa njom. Nema nikog da ti pomogne, svi su otišli.“

„O, naravno da ću izaći!“, odvratio je Basta zlobnim tonom. „Zadaviću je ako me ne pustite da prođem. Slomiću joj taj njen vrat. Inače, ne znam da li znaš, ali ona ne može da govori. Ne može ni glasa od sebe da pusti jer ju je nesposobnjaković Darije iščitao. Nema je ko riba, lepa, ali nema riba. Ali, koliko te poznajem, pretpostavljam da je i dalje želiš nazad, zar ne?“

Mo nije na to ništa odgovorio, a Basta se nasmejao.

„Kako to da nisi mrtav?“, doviknula mu je Elinor. „Zašto se nisi i ti izvrnuo kao tvoj gospodar, ili ispario kao ostali? Reci!“

Basta je samo slegnuo ramenima: „Otkud znam?“, zarežao je, obuhvatajući rukama Rezin vrat. Ona je pokušavala da ga šutne nogom, ali on joj ju je samo još više stegao. „I Svraka je još uvek ovde, ali verovatno samo zato što su uvek drugi obavljali sav prljav posao umesto nje; a što se mene tiče - možda me, otkako su me strpali u ovaj kavez, računaju u dobre momke? Ili možda zato što odavno nisam ništa zapalio, i što je Pljosnatoliki oduvek više uživao u ubijanju? Možda, možda, možda... u svakom slučaju, i dalje sam ovde... a sad me pusti da prođem, ti proždiračice knjiga!“

Ali Elinor se nije ni makla.

„Neću!“, rekla je. „Izaći ćeš odavde samo ako je pustiš! Nisam ni sanjala da bi ova priča mogla dobro da se završi, ali dobro se završila - i nećeš nam ti, kopile malo, sve pokvariti u posljednjem trenutku. Ne zvala se ja Elinor Loredan!“ I sa odlučnim izrazom lica preprečila mu je put ka vratima kaveza. „Ovog puta nemaš nož kod sebe!“, nastavila je preteći tihim tonom. „Imaš samo taj svoj pogani jezik, a to ti sad, veruj mi, neće nimalo koristiti. Ubodi ga prstom u oko, Rezo! Šutni ga nogom, ugrizi ga, bednika!“

Ali pre nego što je Tereza uspela da učini bilo šta od toga, Basta ju je odgurnuo od sebe, i to tako snažno da je pala na Elinor i oborila je na zemlju, i nju i Moa, koji je hteo obema priteći u pomoć.

A Basta je izjurio kroz otvorena vrata kaveza, odgurnuo zapanjenu Megi i Farida - i pobegao im, projurivši pored onih koji su se i dalje poput mesečara motali tamo-amo po Kaprikornovoj poljani. Pre nego što su Farid ili Mo uspeli da potrče za njim, on se već bio izgubio.

„Ha, divota! promrmljala je Elinor izlazeći iz kaveza sa Terezom. „Sad će me ta bitanga progoniti u snovima, i svaki put kad usred noći budem čula bilo kakav šum iz bašte, već ću zamišljati njegov nož na svom vratu.“

Ali nije samo Basta nestao bez traga te noći, već i Svraka. I kada su, umorni, krenuli prema parkingu da nađu bilo kakav auto kojim bi se odvezli iz Kaprikornovog sela, tamo nije više bilo ni jednog jedinog vozila. Sva su nestala sa platoa, koji je sad bio potpuno mračan.

„O, ne, molim vas, recite mi da ovo nije istina!“, uzdahnula je Elinor. „Zar ćemo ponovo morati pešice tim dozlaboga trnovitim putem?“

„Osim ako slučajno nemaš telefon kod sebe“, kazao je Mo. Otkako je Basta otišao, Mo se nije odvajao od Reze, ni koraka. Zabrinuto je gledao u njen vrat - crveni tragovi koje su joj

napravili Bastini prsti još su se videli - i, prošavši joj prstima kroz kosu, Mo joj je rekao da mu se tako tamna kosa još više dopada. Ali devet godina je zaista mnogo vremena, i Megi ih je posmatrala kako oprezno prilaze jedno drugome, kao ljudi na uzanom mostu koji vodi preko prostranog ništavila.

Elinor, naravno, nije imala telefon kod sebe. Kaprikorn je bio naredio da joj ga oduzmu, i mada se Farid smesta ponudio da ga potraži u Kaprikornovoj kući, sada crnoj od gareži, nije uspeo da ga pronađe.

Zato su na kraju odlučili da provedu još jednu noć u selu, zajedno sa onima koje je Fenoljo vratio iz mrtvih. Noć je i dalje bila blaga, i pod drvećem se moglo lepo prenočiti.

Megi i Mo su nabavili ćebad; bilo je dovoljno ćebadi u tom - sada ponovo napuštenom - selu. Jedino u Kaprikornovu kuću nisu ulazili. Megi nije želela ponovo preći prag te kuće, i to ne toliko zbog mirisa ugašene vatre, koji je i dalje dopirao kroz prozore, niti zbog ugljenisanih vrata, već zbog sećanja koja bi joj već pri samom pogledu na tu kuću navrla poput zveri koje su prelele da ujedu.

I dok je sedela između Moa i svoje majke ispod jednog od starih hrastova koji su okruživali parking, na trenutak je morala da pomisli na Prašnjavoprstog i da se zapita da li je Kaprikorn o njemu ipak govorio istinu, i da li je on zaista mrtav ležao negde u brdima. Verovatno neće nikada saznati šta se sa njim desilo, mislila je, dok se nad njenom glavom na grani njihala jedna od plavih vila, izgubljenog izraza lica.

Te noći je celo selo izgledalo kao začarano. Vazduh je bio ispunjen žamorom, a likovi koji su se kretali preko parkinga izgledali su kao da potiču iz dečjih snova, a ne iz pera jednog starca. I to se Megi pitala te noći: gde li je sada Fenoljo, i da li mu se dopada u sopstvenoj priči. Želela mu je to od sveg srca. Ali znala je da će mu nedostajati unuci koji su igrali žmurke u njegovom kuhinjskom ormanu.

Pre nego što su joj se oči sklopile, Megi je videla Elinor među svim onim koboldima i vilama; nikada je nije videla tako srećnu. A s Megine leve i desne strane sedeli su njeni roditelji; njena majka je pisala po lišću, po tkanini svoje haljine i po pesku. Bilo je toliko reči, toliko priča koje je trebalo ispričati...

Tuga za kućom

Ali Bastijan je ipak znao da ne može da ode bez knjige. Sada mu je bilo jasno da je jedino zbog nje i došao ovamo, knjiga ga je na neki tajanstveni način ovamo dozvala, jer je htela da dođe po nju, i jer mu je zapravo oduvek i pripadala!

Mihael Ende, *Beskrajna priča*

Prašnjavoprsti je sve video sa krova koji je bio taman toliko udaljen od Kaprikornove poljane da se osećao sigurnim od Senke, a sa koga je ipak mogao sve da isprati - kroz dogled koji je pronašao u Bastinoj kući. Prvo je nameravao da ostane u svom skrovištu. Dovoljno je puta dosad video Senku kako ubija. Ali neko neobično osećanje, nerazumno kao one Bastine amajlije, ipak ga je dovelo ovamo: osećaj da bi već samim svojim prisustvom mogao zaštititi knjigu. A kada se iskrao na ulicu, osetio je još nešto, nešto što je i samom sebi nerado priznao: hteo je da vidi Bastu kako umire, i to kroz isti onaj dogled kojim je Basta toliko puta posmatrao svoje buduće žrtve.

I sada je sedeo tu, na crepovima trošnog krova, leđima naslonjen na hladan dimnjak, nagaravljenog lica (jer lice je u noći izdajnički svetlo), i posmatrao kako se na mestu gde se nalazila Kaprikornova kuća dim penje ka nebu. Video je kad je Pljosnatoliki sa nekoliko ljudi krenuo da ugasi požar. Video je kako se Senka diže iz zemlje i kako starac nestaje, sa izrazom neizmernog čuđenja na licu; video je kako Kaprikorn umire od onoga što je sam prizvao. Basta, nažalost, nije umro, i to ga je zaista razočaralo. Prašnjavoprsti ga je video kako beži odatle. Svraka je pošla za njim - i to je video.

Sve je video: Prašnjavoprsti, nemi posmatrač.

Toliko je puta bio samo posmatrač, ali ovo ionako nije bila njegova priča. Šta su ga se ticali svi oni, i Čarobnorečivi, i dečak, i ona ljubiteljka knjiga, i ona žena koja je ponovo pripadala drugome! Mogla je da pobegne sa njim, ali ostala je u grobnici sa svojom ćerkom, i Prašnjavoprsti je odlučio da je izbaci iz svog srca, kao što bi uvek činio kada bi neko pokušao u njemu trajno da se ugnezdi. Radovao se što je Senka nije odneo, ali više ga nije bilo briga za nju. Reza će od sada ponovo Čarobnorečivom pričati sve one čudesne priče koje su mogle da oteraju samoću, tugu za kućom i strah. Ah, šta ga je bilo briga.

A vile i koboldi koji su se iznenada našli na Kaprikornovoj poljani? Njima je na ovom svetu bilo mesto isto koliko i njemu, i kada bi ih pogledao, setio bi se da je samo iz jednog razloga i dalje ovde. Zanimala ga je jedino knjiga, i kada je video da ju je Čarobnorečivi stavio sebi pod jaknu, odlučio je da je se dokopa. Barem da ona pripadne njemu, morala je da mu pripadne. Milovaće njene stranice, a kada zatvori oči, ponovo će se naći kod kuće.

Tamo je sada bio onaj starac, onaj starac izbornog lica. Ludo. Da, sve zbog tvog straha, Prašnjavoprsti!, pomislio je gorko. Jer si kukavica, i kukavica ćeš i ostati. Zašto nisi *ti* stajao pored Kaprikorna? Zašto se nisi usudio da siđeš, možda bi tada i *ti* nestao kao što je nestao starac.

Vila sa krilima leptira i mlečnobelim licem doletela je za njim. Bilo je to sujetno malo stvorenje. Svaki put kada bi videla svoj odraz na nekom prozoru, zadržala bi se ispred njega sa odsutnim osmejkom, i vrtela bi se i okretala u vazduhu, provlačila prste kroz kosu i ogledala se kao da se svaki put iznova divi svojoj lepoti. Vile koje je on poznao nisu bile naročito sujetne; naprotiv, ponekad bi im baš bila uživancija da namažu svoja sićušna lica blatom ili cvetnim polenom, a onda bi ga, kikoćući se, pitale da pogađa koja se od njih krije iza te maske.

Možda bi ipak trebalo da uhvatim jednu!, pomislio je Prašnjavoprsti. Ona bi me mogla učiniti nevidljivim. Kako bi divno bilo kada bih ponovo mogao biti nevidljiv. A kad bih uhvatio nekakvog kobolda - mogao bih ga iskoristiti za svoje nastupe. Svi bi mislili da je to samo čovek niskog rasta u dlakavom kostimu. Niko ne ume toliko dugo da dubi na glavi kao koboldi, niko ne ume tako dobro da pravi grimase, a tek onaj njihov blesavi ples... što da ne?

Kada je mesec već bio prešao polovinu neba, a Prašnjavoprsti još uvek sedeo na krovu, vila leptirovih krila postala je nestrpljiva. Dok je letela oko njega, njena zvonjava je zvučala kreštavo i ljutito. Šta je htela? Da je vrati tamo odakle je došla, tamo gde sve vile imaju krila leptira i gde razumeju njen jezik?

„E, za to ćeš morati nekom drugom da se obratiš“, rekao joj je tiho. „Vidiš li onu devojčicu tamo dole i čoveka koji sedi pored žene pepeljastoplave kose? Njih treba da pitaš, a ne mene, ali odmah da ti kažem: veoma su vešti u prizivanju na ovaj svet, ali u vraćanje se baš i ne razumeju. Ipak pokušaj! Možda ćeš imati više sreće nego ja!“

Vila se okrenula, bacila pogled u pravcu koji joj je Prašnjavoprsti pokazao, pogledala Prašnjavoprstog još jednom, uvređeno, i otperjala odatle. Video je kako se njeno svetlo izmešalo sa svetlom drugih vila, i kako lete okolo, vijajući jedna drugu po krošnjama drveća. Kako su zaboravne bile. U njihovim glavicama nijedna briga nije trajala duže od jednog dana - i, ko zna, možda ih je blagi noćni vazduh toliko uljuljkao da su već i zaboravile da ovo nije njihova priča.

Već je svitalo kada su dole konačno svi utonuli u san. Samo je dečak držao stražu. Nije verovao nikome, uvek je bio na oprezu, uvek budan, osim kada se igrao vatrom. Prašnjavoprsti je morao da se nasmeje kad god bi se setio dečakove posvećenosti ili onoga kako je ispekao usne dok je krišom vadio baklje iz njegovog ruksaka. Dečak neće biti nikakav problem. Ne. Sasvim sigurno neće.

Čarobnorečivi i Reza spavali su ispod drveta, a između njih je ležala Megi, zaštićena poput mladog ptica u toplom gnezdu. Samo korak dalje od njih spavala je Elinor. Osmehivala se u snu. Prašnjavoprsti je još nikad nije video tako srećnu. Na grudima joj je ležala jedna vila, sklupčana poput gusenice, i Elinor ju je bila obuhvatila rukom. Lice joj je bilo jedva nešto veće od vrha Elinorinog palca, a njena vilinska svetlost probijala se između Elinorinih snažnih prstiju poput svetla nekakve uhvaćene zvezde.

Farid se uspravio čim je ugledao Prašnjavoprstog kako se približava. U ruci mu je bila puška koja je nekad sigurno pripadala jednom od Kaprikornovih ljudi. „Ti... nisi mrtav?“, prošaptao je u neverici. I dalje nije nosio cipele. Nije ni čudo, jer stalno je zapinjao za pertle, a njihovo vezivanje mu je ionako zadavalo mnogo muke.

„Ne, nisam.“ Prašnjavoprsti je zastao kraj Čarobnorečivog i pogledao u njega i Rezu. „Gde je Gvin?“, pitao je dečaka. „Nadam se da si ga dobro čuvao!“

„Bio je pobegao kada su pucali na nas, ali vratio se!“ U dečakovom glasu mogao se osetiti ponos.

„Tako znači.“ Prašnjavoprsti je čučnuo pored Farida. „Ih, taj je oduvek znao kada je vreme da se beži, isto kao i njegov gospodar.“

„Sinoć smo ga ostavili u logoru, tamo gore, kod one spaljene kuće, jer smo znali da će biti opasno“, nastavio je dečak. „Hteo sam da odem po njega čim mi se završi stražarska smena.“

„Pa, mogu ja otići po njega. Ne brini, sigurno je dobro. Jedna kuna ume da se brine o sebi.“ Prašnjavoprsti je ispružio ruku i gurnuo je pod jaknu Čarobnorečivog.

„Šta to radiš?“ Dečko je zvučao uznemireno.

„Samo uzimam ono što mi pripada“, odgovorio je Prašnjavoprsti.

Čarobnorečivi se nije ni pomerio dok mu je Prašnjavoprsti vadio knjigu ispod jakne. Spavao je čvrstim, dubokim snom. A zašto i ne bi? Imao je sve za čime je čeznuo.

„To nije tvoje!“

„Jeste, moje je.“ Prašnjavoprsti se uspravio. Pogledao je gore, prema granama. Gore su spavale tri vile; oduvek se pitao kako mogu da spavaju na drveću a da ne padnu. Pažljivo je ubrao dve vile sa tanke grane na kojoj su ležale, nežno im dunuo u lice kad su zevajući otvorile oči i gurnuo ih sebi u džep.

„Od toga se uspravaju“, objasnio je dečaku. „To ti je mali savet - ako budeš ikad imao posla sa njima. Ali mislim da to funkcioniše samo kod plavih.“

Nije probudio nijednog kobolda. Bio je to tvrdoglav narod, i malo bi duže potrajalo dok bi uspeo nekog od njih ubediti da pođe sa njim, a moguće je da bi se i Čarobnorečivi dotle probudio.

„Povedi i mene!“ Dečak mu je preprečio put. „Evo, kod mene je tvoj ruksak.“ Podigao ga je uvis, kao da time hoće da kupi Prašnjavoprstog.

„Ne.“ Prašnjavoprsti mu je oduzeo ruksak, obesio ga sebi o rame i okrenuo mu leđa.

„Da!“ Dečak je potrčao za njim. „Moraš me povesti. Šta da kažem Čarobnorečivom kada primeti da je knjiga nestala?“

„Reci mu da si zaspao.“

„Molim te!“

Prašnjavoprsti je zastao. „A šta je sa njom?“ Pokazao je rukom na Megi. „Ona ti se dopada, zar ne? Zašto ne ostaneš kraj nje?“ Dečak je pocrveneo. Dugo je posmatrao devojčicu, kao da je želeo dobro upamtiti njen lik. A onda se ponovo okrenuo prema Prašnjavoprstom. „Nije mi mesto sa njima.“

„Nije ti mesto ni kraj mene.“ Prašnjavoprsti ga je još jednom zaustavio, ali već je ostavio parking daleko iza sebe, a dečak je i dalje bio tu. Trudio se da korača što tiše kako ga Prašnjavoprsti

ne bi čuo, a kada bi se ovaj okrenuo, stao bi kao ukopan, poput lopova uhvaćenog na delu.

„Čemu to? Ja ionako neću još dugo biti tu!“, obrecnuo se Prašnjavoprsti na njega. „Sad kad imam knjigu, potražiću nekog da me ponovo učita, pa makar to bio i neki mucavko kao Darije, koji će me poslati kući sa jednom šepavom nogom ili spljoštenog lica. Šta ćeš onda? Ostaćeš sam.“

Dečak je slegnuo ramenima i pogledao ga svojim garavim očima. „Sad već prilično dobro umem da bljujem vatru!“, kazao je. „Mnogo sam vežbao dok te nije bilo. Ali gutanje mi još uvek ne ide baš najbolje.“

„To i jeste teže. Ne treba toliko da žuriš. To sam ti rekao već hiljadu puta.“

Gvina su pronašli kraj ruševina spaljene kuće, pospanog, sa perjem na njušci. Činilo se da se raduje što vidi Prašnjavoprstog, čak ga je polizao po ruci, ali onda je ipak potrčao za dečakom. Dok je još bio dan, išli su neprekidno ka jugu, prema moru. Zatim su se zaustavili kako bi se odmorili uz zalihe iz Bastinog frižidera: malo kobasice, crvene i ljute, parče sira, hleb i maslinovo ulje. Hleb je već bio pomalo tvrd; umakali su ga u ulje i čutke jeli, sedeći jedan pored drugog u travi, a onda su krenuli dalje. Među drvećem je cvetala žalfija, plave i bledoroze boje. U džepu Prašnjavoprstog mrdale su se vile - a dečak ga je pratio poput druge senke.

Prema kući

I plovio je nazad
gotovo godinu dana,
mnogo nedelja
i još jedan dan,
do svoje sobe, gde je bila noć
i gde je jelo čekalo na njega,
još uvek toplo jelo.
Moris Sendak, *Divlji dečaci*

Kada je Mo ujutru primetio da je knjiga nestala, Megi je prvo pomislila da ju je uzeo Basta, i već joj je bilo muka pri pomisli da se šunja oko njih dok su spavali. Ali Mo je sumnjao na nekog drugog.

„Farid je takođe nestao, Megi!“, kazao je. „Zar misliš da bi pošao za Bastom?“

Ne, sigurno ne bi. Pošao bi samo za jednom osobom. Megi je mogla veoma dobro zamisliti Prašnjavoprstog kako se pojavljuje iz mraka, isto kao one noći kada je sve počelo.

„Ali Fenoljo!“, rekla je.

Na to je Mo samo uzdahnuo. „Nisam siguran da bih pokušao da ga vratim, Megi“, rekao je. „Iz te knjige je već dovoljno zla izašlo, a ja nisam pisac koji ume da piše reči koje kasnije želi da pročita. Ja sam pre lekar za knjige. Mogu im napraviti novi povež, mogu ih malčice podmladiti, očistiti ih od moljaca i sprečiti da im od starosti ispadaju stranice, kao ljudima kosa. Ali ne razumem se u tkanje priča i ispisivanje praznih stranica odgovarajućim rečima. To je sasvim drugi zanat. Jedan poznati pisac jednom je prilikom rekao: *Pisca možemo trojako posmatrati:*

kao pripovedača, kao učitelja ili kao maga... ali pre svega kao maga, čarobnjaka. Oduvek mi se činilo da je u pravu što se toga tiče."

Megi nije znala šta je time hteo da kaže. Znala je samo da joj nedostaje Fenoljov lik. „A Zvončica?“, pitala je. „Šta će biti sa njom? Hoće li i ona morati da ostane ovde?“ Kada se probudila, vila je ležala kraj nje na travi. Sada je lepršala okolo zajedno sa ostalim vilama. Izdaleka su izgledale kao jata moljaca. Megi ni pored najbolje volje nije mogla da shvati kako je Zvončica uspela da pobegne od Baste. Zar nije rekao da će je staviti u bokal?

„Hm, koliko se ja sećam, Petar Pan je jednog dana ionako zaboravio da ona uopšte postoji“, rekao je Mo. „Zar ne?“

Da, i Megi se sećala.

„Ali ipak!“, promrmljala je. „Jadni Fenoljo!“

Međutim, istog trenutka kad je to izgovorila, njena majka je snažno odmahнула glavom i Mo je stao pretraživati svoje džepove u potrazi za papirom; jedino što je našao bio je račun sa benzinske pumpe i jedan flomaster. Reza je prihvatila i jedno i drugo, smešeći se. A zatim je počela da piše, dok je Megi sedela kraj nje u travi: *Ne treba da ti ga bude žao. Priča u koju je dospelo uopšte nije tako loša.*

„Je li Kaprikorn još uvek tamo? Da li si ga ikad srela?“, pitala je Megi. Koliko puta su se ona i Mo to isto zapitali. *Srce od mastila* je, na kraju krajeva, bila knjiga o Kaprikornu. Ali, možda je zaista postojalo još nešto iza štampanih slova, čitav jedan svet, koji se, kao i ovaj naš, menjao svakog dana.

Samo sam čula za njega, pisala je Megina majka. Ljudi su pričali o njemu kao da je nekud oputovao. Ali bilo je i drugih zlih likova. To je svet pun strašnih, ali i lepih stvari, i - toliko je usitnila slova da je Megi jedva uspevala da ih dešifruje - uvek mi je bilo jasno zašto Prašnjavoprstom sve to toliko nedostaje.

Poslednja rečenica uznemirila je Megi, ali kada je zabrinuto pogledala u majku, ova se samo nasmejala i uhvatila je za ruku. *Ali, vi ste mi još više nedostajali, mnogo više, napisala joj je na*

dlanu, i Megi je zatvorila prste, kao da će na taj način zadržati ta slova. I na putu do Elinorine kuće, u autu, još ih je puno puta pročitala, i prošlo je još mnogo dana dok nisu sasvim izbledela.

Elinor nikako nije htela da prihvati činjenicu da će se morati još jednom pešice vraćati preko brda punog trnja i zmija. „Nisam valjda luda!, psovala je. „Stopala me zabole i od same pomisli na to.“ Zato su Megi i ona još jednom krenule u potragu za telefonom. Bilo je tako neobično ići kroz selo, koje je sad zaista bilo napušteno, pored Kaprikornove kuće, crne od dima, i pored napola ugljenisanog crkvenog portala. Na trgu pred crkvom bilo je vode. Nebo se ogledalo u njoj, i gotovo se činilo da se trg preko noći pretvorio u jezero. U njemu su se, poput ogromnih zmija, nalazila creva za polivanje kojima su Kaprikornovi ljudi spasili kuću svog gospodara. Vatra je uspela da opustoši samo prizemlje, ali Megi se ipak nije usuđivala da uđe u nju; međutim, posle bezuspešne potrage u više od deset kuća, na kraju je Elinor sama prošla kroz ta izgorela vrata. Megi joj je objasnila kako da nađe Svrakinu sobu, a ponela je i pušku sa sobom, za slučaj da se stara vratila da spase makar nešto od svojeg blaga, svojeg i svojeg razbojničkog sina. Ali Svraka je nestala, kao i Basta, a Elinor je, sa pobedničkom osmehom na usnama, izašla iz kuće noseći telefon u ruci.

Pozvala je taksi. Imali su malo teškoća dok su objasnili vozaču da ne obraća pažnju na onu zaštitnu ogradu na putu, ali, na svu sreću, barem nije verovao ni u jednu od onih priča o Đavoljem selu. Mo i Elinor su ga sačekali na putu van sela kako ne bi video vile i kobolde. Dok je Megi sa majkom ostala u selu, njih dvoje su se taksijem odvezli do najbližeg većeg mesta, vrativši se za nekoliko sati sa dva iznajmljena vozila, bolje rečeno - minibusa. Jer, Elinor je bila odlučila da svim tim čudesnim bićima koja su dospela na ovaj svet ponudi smeštaj. „Azil“, kako ga je ona nazivala, „budući da naš svet nema mnogo strpljenja, a ni razumevanja, čak ni za ljude koji su

drugačiji. A kako će ga tek onda imati za nekakva plava i leteća bića?”

Malo je potrajalo dok nisu svi razumeli Elinorinu ponudu. Ona je, naravno, važila i za ljude, ali većina ih se odlučila da oстане u Kaprikornovom selu. Očigledno ih je podsećalo na dom, koji su već gotovo bili i zaboravili, i Megi je i svojoj deci pričala o blagu koje verovatno još uvek leži u Kaprikornovom podrumu. Ono će verovatno biti dovoljno da sve nove stanovnike Kaprikornovog sela podmiri do kraja života. Ptice, psi i mačke koji su se pojavili nestankom Senkinog tela odavno su se razbežali po obližnjim brdima, ali nekoliko vila i dvojica staklenjaka su, opčinjeni mirisom žutilovke i ruzmarina i uzanim uličicama čiji im je stari kamen šaputao stare priče, odlučili da za početak ipak ostanu u ovom, nekad prokletom, selu.

Pa ipak, na kraju su četrdeset i tri vile plave kože i krila kao u vilinog konjica uletele u autobuse i smestile se na sive naslone kariranih sedišta. Kaprikorn ih je očigledno nemilosrdno ubijao, kao drugi komarce. Zvončica je bila jedna od onih koje su ostale, zbog čega se Megi i nije nešto naročito ljutila, pošto je primetila da je ta vila bila prilično samoživa. A osim toga, njena joj je zvonjava već prilično išla na živce, a Zvončica je zvonila gotovo neprekidno, kad god ne bi dobila šta je htela.

Pored četiri kobolda, u Elinorine autobuse ukrcalo se još i trinaest staklenjaka i staklenjakinja - i Darije, nesrećni mucavi čitač. Njega više ništa nije držalo u napuštenom - doduše, sada već ponovo naseljenom - selu. Za njega je tu bilo previše bolnih sećanja. Ponudio se Elinor da joj pomogne da obnovi svoju biblioteku, i ona je prihvatila (Megi je potajno sumnjala da Elinor možda namerava jednog dana ipak dopustiti Dariju da joj još jednom čita naglas, sada kad više nema Kaprikorna, zbog čijeg bi prisustva toliko zamuckivao).

Megi je još dugo gledala unazad nakon što su Kaprikornovo selo ostavili iza sebe. Znala je da taj prizor nikad neće zaboraviti, kao što retko kad zaboravljamo priče kojih se plašimo, možda upravo zbog toga što ih se plašimo.

Mo ju je pre polaska još jednom zabrinuto pitao da li se slaže da prvo odu kod Elinor. Nekim čudom Megi je više nedostajala Elinorina kuća nego ono staro imanje na kome su ona i Mo proveli poslednje godine.

Na travnjaku iza kuće, na mestu na koje su Kaprikornovi ljudi bili pobacali knjige, još se mogao videti trag od požara, a pepeo je Elinor dala da se odnese - nakon što je napunila jednu teglu sitnom sivom prašinom. Smestila ju je na noćni stočić pored svog kreveta.

Od knjiga koje su Kaprikornovi ljudi bili pobacali iz regala mnoge su već bile vraćene na svoje mesto, druge su se nalazile na Moovom radnom stolu, čekajući da ih on ponovo poveže, ali regali u biblioteci i dalje su bili prazni, i Megi je videla suze u Elinorinim očima kad god bi sa njom ušla u biblioteku - iako bi ih ona brže-bolje obrisala.

Narednih nedelja Elinor je kupovala. Knjige. Samo zbog njih proputovala je pola Evrope. Svaki put bi sa sobom povelala Darija, a ponekad bi i Mo pošao sa njima. Megi bi, međutim, ostajala sa majkom u toj velikoj kući. Sele bi jedna kraj druge na jedan od prozora, i gledale napolje, u baštu, gde su vile gradile svoja gnezda, kuglaste tvorevine koje su poput lopti visile sa grana drveća. Stakleni stvorovi su se nastanili na Elinorinom tavanu, a koboldi su iskopali rupe između velikog starog drveća, kojeg je u Elinorinoj bašti bilo i više nego dovoljno. Elinor im je izričito naglasila da ne napuštaju njeno imanje, ako je ikako moguće. Naročito ih je upozorila na opasnosti koje vrebaju u svetu s one strane njene ograde, ali uskoro su se vile noću počele spuštati prema jezeru, koboldi su se šunjali u uspravna sela na obali, a stakljenjaci nestajali u visokoj travi, kojom su bile obrasle padine okolnih brda.

„Nema potrebe da se toliko brineš“, rekao je Mo jednom prilikom kada je Elinor ponovo počela da uzdiše zbog tolike nepromišljenosti. „Ni svet iz kojeg oni dolaze nije bezopasan.“

„Ali je drugačiji!“, odvrtila mu je Elinor. „Tamo nije bilo automobila; šta ako vile nalete na neku šoferšajbnu? Nije bilo ni lovaca sa puškama, koji iz čiste zabave pucaju na sve što se kreće.“

Elinor je u međuvremenu saznala sve o svetu iz *Srca od mastila*. Megina majka je potrošila mnogo papira ispisujući na njemu svoja sećanja. Megi ju je svake večeri molila da joj ispriča još nešto, pa bi sele jedna kraj druge, i Reza bi pisala, a Megi čitala, a ponekad pokušala i da naslika ono što bi joj majka opisala.

Dani su prolazili, a Elinorini regali su se punili novim čudesnim knjigama. Neke su bile u veoma jadnom stanju, i Darije, koji je počeo da sastavlja spisak Elinorinih štampanih dragocenosti, svaki čas bi prekidao taj posao da bi mogao posmatrati Moa kako obavlja svoj. Sedeo je pokraj Moa razrogačenih očiju dok je ovaj oslobađao neku raspadnutu knjigu od njenih izlizanih korica, ponovo pričvršćivao stranice koje su im bile poispadale, iznova spajao rikne, i činio sve što je bilo potrebno da bi se knjige održale još mnogo godina.

Megi kasnije nije umela da kaže kada su odlučili da zauvek ostanu kod Elinor. Možda tek nakon mnogo nedelja, a možda su to znali već od prvog dana. Dobila je sobu sa onim ogromnim krevetom, ispod kojeg se još uvek nalazio njen kovčežić sa knjigama. Tako je želela da čita majci iz neke od svojih omiljenih knjiga, ali sad je već mogla da razume zašto je Mo to tako retko činio. A jednog dana, kad ponovo nije mogla da zaspi jer joj se učinilo da napolju u noći vidi Bastino lice, sela je za sto kraj prozora i počela da piše, dok su u Elinorinoj bašti svetlucale vile, a u žbunju šuškali koboldi.

To je bio Megin novi plan: da nauči da tka priče, onako kako je to umeo Fenoljo. Želela je da nauči veštinu hvatanja reči kako

bi mogla da čita svojoj majci, a da pritom ne mora da brine ko će iz njih izaći i pogledati ih pogledom punim čežnje. Samo su ih reči mogle vratiti natrag, sve njih koji su bili načinjeni samo od slova, i zato je Megi odlučila da će reči postati njen zanat. A gde bi ga mogla izučiti ako ne u kući u čijoj su bašti vile gradile svoja gnezda i gde se noću u regalima čuo šapat knjiga?

Jer, kao što je Mo već jednom rekao: pisanje priča i jeste neka vrsta čarobnjaštva.

Kornelija Funke, jedna od najpoznatijih nemačkih spisateljica književnosti za decu i omladinu, počela je da piše tek nakon završenih studija pedagogije i grafike. Napisala je, a najvećim delom i ilustrovala, brojne slikovnice, knjige namenjene čitanju naglas, kako za početnike, tako i za strastvene ljubitelje knjiga; neki od njenih romana prave su porodične knjige, u najboljem smislu te reči. Najveći internacionalni uspeh postigla je knjigama *Kralj lopova*, *Zmajev jahač*, kao i knjigama *Srce od mastila* i *Krv od mastila*, prvim dvema knjigama trilogije *Svet od mastila*, koja se završava knjigom *Smrt mastila*.

Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja, i to ne samo u Nemačkoj. Njene knjige su do sada prevedene na više od 30 jezika, ekranizacije njenih dela su u planu ili su već realizovane, a njeni obožavaoci s nestrpljenjem očekuju svaku sledeću knjigu, obezbeđujući joj značajno mesto na listi bestselera.

Kornelija Funke trenutno s porodicom stanuje u Los Anđelesu, u Kaliforniji.

Više informacija o autorki na www.corneliafunke.de